

Źródła normatywne do dziejów izb przemysłowo-handlowych na ziemiach polskich (1918–2014)

oprac. Karol Dąbrowski

Ryki 2015

Publikacja dostępna na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa - Użycie niekomercyjne - Bez utworów zależnych 4.0 Międzynarodowe (CC BY-NC-ND 4.0). Wolno kopiować i rozpowszechniać utwór w dowolnym medium i formacie. Należy odpowiednio oznaczyć autorstwo utworu, podać odnośnik do licencji i wskazać zmiany, jeśli takie zostały dokonane. Można tego dokonać w dowolny rozsądny sposób, o ile nie sugeruje się udzielenia przez licencjodawcę aprobaty dla siebie lub swojego sposobu wykorzystania licencjonowanego utworu. Nie należy wykorzystywać utworu do celów komercyjnych. Remiksując, przetwarzając lub tworząc na podstawie utworu, nie wolno rozpowszechniać zmodyfikowanych treści. Nie wolno korzystać ze środków prawnych lub technologicznych, które ograniczają innych w korzystaniu z utworu na warunkach określonych w licencji. Więcej informacji na: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/deed.pl>

Źródła normatywne do dziejów izb przemysłowo-
handlowych na ziemiach polskich (1918–2014)

oprac. Karol Dąbrowski

Ryki 2015

Źródła normatywne do dziejów izb przemysłowo-handlowych na ziemiach polskich (1918–2014), oprac. Karol Dąbrowski, Fundacja Obywatelskiego Rozwoju-Ryki, Ryki 2015, ss. 602.

Publikacja stanowi drugie poszerzone wydanie zbioru źródeł: *Źródła normatywne do dziejów izb przemysłowo-handlowych w Polsce (1918–2008)*, oprac. Karol Dąbrowski, Fundacja Obywatelskiego Rozwoju-Ryki, Ryki 2013, ss. 370.

stan prawny na dzień: 1 sierpnia 2015 roku

Recenzja: dr hab. Leszek Bielecki

Wydawca:

Fundacja Obywatelskiego Rozwoju-Ryki, ul. Stuart 6, 08-500 Ryki

<http://www.forr.org.pl>

KRS: 354/725 | REGON: 060627896 | NIP: 506-009-95-36

rachunek bankowy: 32 1240 2425 1111 0010 3401 4076

Produkcja: Public Administration & Research Network

dokument elektroniczny – w razie powstania egzemplarzy papierowych egzemplarz elektroniczny stanowi wersję pierwotną publikacji

słowa kluczowe: izby gospodarcze, izby przemysłowo-handlowe, samorząd przemysłowo-handlowy, samorząd gospodarczy

ISBN: 978-83-933847-5-4

Spis treści

- 22 Wykaz skrótów
- 23 Wstęp
- 25 **Rozdział 1. II Rzeczpospolita**
- 25 [Uchwała Rady Narodowej Księstwa Cieszyńskiego z dnia 8 lipca 1919 r.](#) (Dziennik Urzędowy Rady Narodowej Księstwa Cieszyńskiego 1919 Nr 12, poz. 141)
- 26 [Rozporządzenie Wydziału górniczo-przemysłowo-handlowego i Wydziału skarbowego Rady Narodowej Księstwa Cieszyńskiego z dnia 15 lipca 1919 r. w sprawie utworzenia Izby handlowej i przemysłowej w Bielsku](#) (Dziennik Urzędowy Rady Narodowej Księstwa Cieszyńskiego 1919 Nr 12, poz. 142)
- 37 [Rozporządzenie Rządu Krajowego Księstwa Cieszyńskiego z dnia 7 listopada 1919 r. w sprawie utworzenia Komisji przywozu i wywozu Rady Narodowej w Cieszynie](#) (Dziennik Urzędowy Rady Narodowej Księstwa Cieszyńskiego 1919 Nr 18, poz. 224)
- 39 [Rozporządzenie Rady Narodowej Księstwa Cieszyńskiego z dnia 19 listopada 1919 r. w sprawie Centrali dewiz](#) (Dziennik Urzędowy Rady Narodowej Księstwa Cieszyńskiego 1919 Nr 19, poz. 243)
- 41 [Rozporządzenie Ministra b. dzielnicy pruskiej z dnia 25 listopada 1919 r. w przedmiocie Izb przemysłowo-handlowych w b. dzielnicy pruskiej](#) (Tygodnik Urzędowy Naczelnej Rady Ludowej 1919 Nr 67, poz. 165)
- 54 [Rozporządzenie Ministra b. dzielnicy pruskiej z dnia 19 listopada 1920 r. w sprawie przyłączenia części powiatów namysłowskiego i sycowskiego do obwodu Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu](#) (Dziennik Urzędowy Ministerstwa b. Dzielnicy Pruskiej 1920 Nr 80, poz. 543)
- 55 [Rozporządzenie Ministra b. dzielnicy pruskiej z dnia 10 grudnia 1920 r. dotyczące rozszerzenia mocy obowiązującej rozporządzenia z dnia 25 listopada 1919 r. w przedmiocie Izb Przemysłowo-Handlowych w b. dzielnicy pruskiej na obszarze położonym poza byłą linią demarkacyjną](#) (Dziennik Urzędowy Ministerstwa b. Dzielnicy Pruskiej 1920 Nr 80, poz. 542)
- 56 [Rozporządzenie Ministra b. dzielnicy pruskiej z dnia 30 sierpnia 1921 r. w przedmiocie rozgraniczenia obwodów Izby Przemysłowo-Handlowych w b. dzielnicy pruskiej](#) (Dziennik Urzędowy Ministerstwa b. Dzielnicy Pruskiej 1921 Nr 28, poz. 187)
- 58 [Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 27 czerwca 1922 r. o ustanowieniu Izby Handlowej w Katowicach](#) (Dz.U. RP 1922 Nr 53, poz. 487)
- 60 [Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1927 r. o uprawnieniu Ministra Przemysłu i Handlu do przedłużania okresu trwania mandatów członków Izby przemysłowo-handlowych w b. dzielnicy pruskiej](#) (Dz.U. RP 1927 Nr 14, poz. 107)
- 61 [Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych](#) (Dz.U. RP 1927 Nr 67, poz. 591)
- 80 [Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 30 listopada 1927 r. o utworzeniu izb przemysłowo-handlowych, wyznaczeniu ich siedzib i okręgów](#) (Dz.U. RP 1927 Nr 111, poz. 945)

- 81 [Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lutego 1928 r. w sprawie zmiany rozporządzenia z dnia 16 lutego 1927 r. o uprawnieniu Ministra Przemysłu i Handlu do przedłużania okresu trwania mandatów członków izb przemysłowo-handlowych w b. dzielnicy pruskiej](#) (Dz.U. RP 1928 Nr 18, poz. 153)
- 82 [Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 marca 1928 r. w sprawie zmiany obowiązującej w województwach krakowskim, lwowskim, stanisławowskim i tarnopolskim oraz w cieszyńskiej części województwa śląskiego ustawy z dnia 29 czerwca 1868 r. o organizacji izb handlowych i przemysłowych](#) (Dz.U. RP 1928 Nr 31, poz. 300)
- 83 [Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 23 marca 1928 r. w sprawie statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie](#) (Monitor Polski 1928 Nr 69, poz. 101)
- 105 [Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 23 marca 1928 r. o wyborach do Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie](#) (Monitor Polski 1928 Nr 69, poz. 102)
- 105 [Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 7 maja 1928 r. w sprawie zmiany statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie](#) (Monitor Polski 1928 Nr 106, poz. 167)
- 106 [Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 30 czerwca 1928 r. w sprawie powołania przez zrzeszenia gospodarcze radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie](#) (Monitor Polski 1928 Nr 155, poz. 275)
- 108 [Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 25 lipca 1928 r. w sprawie statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu](#) (Monitor Polski 1928 Nr 169, poz. 335)
- 109 [Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu o wyborach do Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu](#) (Monitor Polski 1928 Nr 169, poz. 336)
- 109 [Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 26 lipca 1928 r. w sprawie statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Bydgoszczy](#) (Monitor Polski 1928 Nr 170, poz. 338)
- 110 [Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 26 lipca 1928 r. o wyborach do Izby Przemysłowo-Handlowej w Bydgoszczy](#) (Monitor Polski 1928 Nr 170, poz. 339)
- 111 [Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 27 lipca 1928 r. w sprawie statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi](#) (Monitor Polski 1928 Nr 171, poz. 342)
- 111 [Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 27 lipca 1928 r. o wyborach do Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi](#) (Monitor Polski 1928 Nr 171, poz. 343)
- 112 [Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 28 lipca 1928 r. w sprawie statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Sosnowcu](#) (Monitor Polski 1928 Nr 172, poz. 346)
- 113 [Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 28 lipca 1928 r. o wyborach do Izby Przemysłowo-Handlowej w Sosnowcu](#) (Monitor Polski 1928 Nr 172, poz. 347)
- 113 [Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 30 lipca 1928 r. w sprawie statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie](#) (Monitor Polski 1928 Nr 173, poz. 351)

- 135 [Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 30 lipca 1928 r. o wyborach do Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie](#) (Monitor Polski 1928 Nr 173, poz. 352)
- 135 [Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 31 lipca 1928 r. w sprawie statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Wilnie](#) (Monitor Polski 1928 Nr 174, poz. 354)
- 136 [Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 31 lipca 1928 r. o wyborach do Izby Przemysłowo-Handlowej w Wilnie](#) (Monitor Polski 1928 Nr 174, poz. 355)
- 136 [Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 1 sierpnia 1928 r. w sprawie statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Krakowie](#) (Monitor Polski 1928 Nr 175, poz. 360)
- 137 [Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 1 sierpnia 1928 r. o wyborach do Izby Przemysłowo-Handlowej w Krakowie](#) (Monitor Polski 1928 Nr 175, poz. 361)
- 137 [Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 2 sierpnia 1928 r. w sprawie statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Grudziądzu](#) (Monitor Polski 1928 Nr 176, poz. 368)
- 138 [Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 2 sierpnia 1928 r. o wyborach do Izby Przemysłowo-Handlowej w Grudziądzu](#) (Monitor Polski 1928 Nr 176, poz. 369)
- 139 [Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 16 sierpnia 1928 r. w sprawie statutu Izby Przemysłowo-Handlowej we Lwowie](#) (Monitor Polski 1928 Nr 192, poz. 423)
- 139 [Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 22 sierpnia 1928 r. o wyborach do Izby Przemysłowo-Handlowej we Lwowie](#) (Monitor Polski 1928 Nr 192, poz. 424)
- 140 [Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 15 listopada 1928 r. w sprawie powołania przez zrzeszenia gospodarcze radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi](#) (Monitor Polski 1928 Nr 269, poz. 664)
- 141 [Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 19 listopada 1928 r. w sprawie powołania przez zrzeszenia gospodarcze radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Grudziądzu](#) (Monitor Polski 1928 Nr 271, poz. 668)
- 142 [Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 4 grudnia 1928 r. w sprawie powołania przez zrzeszenia gospodarcze radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Bydgoszczy](#) (Monitor Polski 1928 Nr 284, poz. 687)
- 143 [Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 4 grudnia 1928 r. w sprawie powołania przez zrzeszenia gospodarcze radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie](#) (Monitor Polski 1928 Nr 284, poz. 688)
- 145 [Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 4 grudnia 1928 r. w sprawie powołania przez zrzeszenia gospodarcze radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu](#) (Monitor Polski 1928 Nr 284, poz. 689)
- 146 [Obwieszczenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 10 grudnia 1928 r. w sprawie list kandydatów na ławników i zastępców ławników sądów pracy i sądów Okręgowych](#) (Monitor Polski 1928 Nr 289, poz. 701)
- 152 [Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 11 grudnia 1928 r. w sprawie powołania przez zrzeszenia gospodarcze radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Sosnowcu](#) (Monitor Polski 1928 Nr 291, poz. 711)

- 153 [Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 14 grudnia 1928 r. o układaniu i przedstawianiu przez izby przemysłowo-handlowe sądom \(sędziom\) rejestrowym list, zawierających spis biegłych rewidentów](#) (Monitor Polski 1928 Nr 294, poz. 720)
- 154 [Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 31 grudnia 1928 r. w sprawie powołania przez zrzeszenia gospodarcze radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Wilnie](#) (Monitor Polski 1929 Nr 19, poz. 30)
- 156 [Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 29 stycznia 1929 r. w sprawie mianowania radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi](#) (Monitor Polski 1929 Nr 27, poz. 49)
- 157 [Obwieszczenie Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie z dnia 5 lutego 1929 r. w sprawie listy kandydatów na biegłych rewidentów](#) (Monitor Polski 1929 Nr 29, poz. 53)
- 160 [Obwieszczenie Izby Przemysłowo-Handlowej we Lwowie z dnia 5 lutego 1929 r. w sprawie listy kandydatów na biegłych rewidentów](#) (Monitor Polski 1929 Nr 29, poz. 54)
- 166 [Obwieszczenie Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu z dnia z dnia 5 lutego 1929 r. w sprawie listy kandydatów na biegłych rewidentów](#) (Monitor Polski 1929 Nr 29, poz. 55)
- 171 [Obwieszczenie Izby Przemysłowo-Handlowej w Toruniu z dnia z dnia 5 lutego 1929 r. w sprawie listy kandydatów na biegłych rewidentów](#) (Monitor Polski 1929 Nr 29, poz. 56)
- 176 [Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 5 lutego 1929 r. o częściowej zmianie zarządzenia tegoż Ministra z dnia 4 grudnia 1928 r. w sprawie powołania przez zrzeszenia gospodarcze radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie](#) (Monitor Polski 1929 Nr 33, poz. 64)
- 177 [Obwieszczenie Izby Przemysłowo-Handlowej w Bydgoszczy z dnia 6 lutego 1929 r. w sprawie listy kandydatów na biegłych rewidentów](#) (Monitor Polski 1929 Nr 30, poz. 58)
- 180 [Obwieszczenie Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie z dnia 6 lutego 1929 r. w sprawie listy kandydatów na biegłych rewidentów](#) (Monitor Polski 1929 Nr 30, poz. 59)
- 182 [Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 7 lutego 1929 r. w sprawie powołania przez zrzeszenia gospodarcze radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Krakowie](#) (Monitor Polski 1929 Nr 36, poz. 71)
- 184 [Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 7 lutego 1929 r. w sprawie powołania przez zrzeszenia gospodarcze radców do Izby Przemysłowo-Handlowej we Lwowie](#) (Monitor Polski 1929 Nr 37, poz. 73)
- 186 [Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 8 lutego 1929 r. w sprawie mianowania radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie](#) (Monitor Polski 1929 Nr 35, poz. 69)
- 187 [Obwieszczenie Izby Przemysłowo-Handlowej w Grudziądzu z dnia 11 lutego 1929 r. w sprawie listy kandydatów na biegłych rewidentów](#) (Monitor Polski 1929 Nr 34, poz. 68)
- 189 [Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 15 lutego 1929 r. w sprawie mianowania radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu](#) (Monitor Polski 1929 Nr 42, poz. 84)
- 190 [Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 15 lutego 1929 r. w sprawie mianowania radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Bydgoszczy](#) (Monitor Polski 1929 Nr 42, poz. 85)

- 191 [Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 15 lutego 1929 r. w sprawie mianowania radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Grudziądzu](#) (Monitor Polski 1929 Nr 42, poz. 86)
- 193 [Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 29 marca 1929 r. w sprawie mianowania radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Sosnowcu](#) (Monitor Polski 1929 Nr 78, poz. 163)
- 194 [Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 30 marca 1929 r. w sprawie mianowania radców do Izby Przemysłowo-Handlowej we Lwowie](#) (Monitor Polski 1929 Nr 82, poz. 185)
- 196 [Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 22 kwietnia 1929 r. w sprawie mianowania radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Wilnie](#) (Monitor Polski 1929 Nr 96, poz. 232)
- 197 [Sprostowanie](#) (Monitor Polski 1929 Nr 98, s. 3)
- 197 [Obwieszczenie Izby Przemysłowo-Handlowej w Krakowie z dnia 25 kwietnia 1929 r. w sprawie listy kandydatów na biegłych rewidentów](#) (Monitor Polski 1929 Nr 96, poz. 230)
- 199 [Obwieszczenie Ministrów Skarbu oraz Przemysłu i Handlu z dnia 29 sierpnia 1929 r. o wykazie związków eksportowych względnie izb przemysłowo-handlowych, uprawnionych do wydawania zaświadczeń w myśl § 2 rozporządzenia Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu](#) (Monitor Polski 1929 Nr 218, poz. 512)
- 199 [Obwieszczenie Izby Przemysłowo-Handlowej w Bydgoszczy z dnia 25 stycznia 1930 r. w sprawie listy kandydatów na biegłych rewidentów](#) (Monitor Polski 1930 Nr 20, poz. 37)
- 203 [Obwieszczenie Izby Przemysłowo-Handlowej we Lwowie z dnia 28 stycznia 1930 r. w sprawie listy kandydatów na biegłych rewidentów](#) (Monitor Polski 1930 Nr 22, poz. 41)
- 206 [Obwieszczenie Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie z dnia 3 lutego 1930 r. w sprawie listy kandydatów na biegłych rewidentów](#) (Monitor Polski 1930 Nr 27, poz. 47)
- 207 [Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 3 czerwca 1930 r. w sprawie mianowania radcy do Izby Przemysłowo-Handlowej w Wilnie](#) (Monitor Polski 1930 Nr 132, poz. 194)
- 208 [Obwieszczenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 20 października 1930 r. w sprawie wystawienia przez izby przemysłowo-handlowe zaświadczeń, stwierdzających zgodność transportów jaj z przepisami o uregulowaniu wywozu kurzych jaj zagranicę](#) (Monitor Polski 1930 Nr 246, poz. 330)
- 210 [Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 29 listopada 1930 r. – Przepisy wprowadzające Kodeks Postępowania Cywilnego](#) (Dz.U. 1930 Nr 83, poz. 652)
- 211 [Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 15 stycznia 1931 r. w sprawie mianowania radcy do Izby Przemysłowo-Handlowej w Sosnowcu](#) (Monitor Polski 1931 Nr 14, poz. 23)
- 212 [Obwieszczenie Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu z dnia 11 lutego 1931 r. o wykazie związków eksportowych, względnie izb przemysłowo-handlowych, uprawnionych do wydawania zaświadczeń przy wywozie gotowych wyrobów włókienniczych](#) (Monitor Polski 1931 Nr 72, poz. 115)
- 212 [Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 28 lutego 1931 r. w sprawie mianowania radcy do Izby Przemysłowo-Handlowej we Lwowie](#) (Monitor Polski 1931 Nr 52, poz. 88)

- 213 [Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 15 kwietnia 1931 r. w sprawie uzupełniającego powołania przez zrzeszenie gospodarcze radcy do Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie](#) (Monitor Polski 1931 Nr 93, poz. 144)
- 214 [Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 8 maja 1931 r. w sprawie mianowania radcy do Izby Przemysłowo-Handlowej w Sosnowcu](#) (Monitor Polski 1931 Nr 110, poz. 162)
- 215 [Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 13 maja 1931 r. o zmianach w rozporządzeniu z dnia 30 listopada 1927 r. o utworzeniu izb przemysłowo-handlowych, wyznaczeniu ich siedzib i okręgów](#) (Dz.U. RP 1931 Nr 53, poz. 440)
- 215 [Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 16 czerwca 1931 r. o zatwierdzeniu zmian w statucie Izby przemysłowo-Handlowej w Gdyni \(dawniej w Grudziądzu\)](#) (Monitor Polski 1931 Nr 139, poz. 209)
- 220 [Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 16 czerwca 1931 r. o wyborach do Sekcji Żeglugowo-Portowej Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni](#) (Monitor Polski 1931 Nr 139, poz. 210)
- 221 [Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 3 września 1931 r. w sprawie powołania przez zrzeszenia gospodarcze radców do Sekcji Żeglugowo-Portowej Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni](#) (Monitor Polski 1931 Nr 205, poz. 280)
- 222 [Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 22 października 1931 r. w sprawie mianowania radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni](#) (Monitor Polski 1931 Nr 244, poz. 331)
- 223 [Ustawa z dnia 10 marca 1932 r. w sprawie zmiany niektórych postanowień rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych](#) (Dz.U. RP 1932 Nr 29, poz. 292)
- 230 [Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 14 lipca 1932 r. – Regulamin czynności Inspektorów wywozu jaj przy Izbach Przemysłowo-Handlowych](#) (Monitor Polski 1932 Nr 170, poz. 201)
- 241 [Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 23 lipca 1932 r. w sprawie powołania przez zrzeszenie gospodarcze radcy do Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi](#) (Monitor Polski 1932 Nr 172, poz. 203)
- 241 [Obwieszczenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 1 grudnia 1932 r. o sprostowaniu błędu w ustawie z dnia 10 marca 1932 r. w sprawie zmiany niektórych postanowień rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych](#) (Dz.U. RP 1932 Nr 106, poz. 885)
- 242 [Ustawa z dnia 24 marca 1933 r. w sprawie zmiany i uzupełnień rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych](#) (Dz.U. RP 1933 Nr 25, poz. 210)
- 245 [Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 25 kwietnia 1933 r. w sprawie mianowania radcy do Izby Przemysłowo-Handlowej we Lwowie](#) (Monitor Polski 1933 Nr 100, poz. 120)
- 245 [Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 25 kwietnia 1933 r. w sprawie uzupełniającego powołania przez zrzeszenie gospodarcze radcy do Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie](#) (Monitor Polski 1933 Nr 101, poz. 121)

- 246 [Ustawa z dnia 17 maja 1933 r. o wyrażeniu zgody na wejście w życie na obszarze Województwa Śląskiego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych](#) (Dziennik Ustaw Śląskich 1933 Nr 15, poz. 26)
- 247 [Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 7 czerwca 1933 r. w sprawie mianowania radcy do Izby Przemysłowo-Handlowej w Wilnie](#) (Monitor Polski 1933 Nr 133, poz. 176)
- 248 [Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 23 czerwca 1933 r. w sprawie mianowania radcy do Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie](#) (Monitor Polski 1933 Nr 148, poz. 189)
- 248 [Oświadczenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 12 lipca 1933 r. o wyrażeniu zgody Sejmu Śląskiego na wejście w życie na obszarze województwa śląskiego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych](#) (Dz.U. RP 1933 Nr 56, poz. 429)
- 249 [Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 29 września 1933 r. w sprawie zniesienia Izby Przemysłowo-Handlowej w Bydgoszczy](#) (Dz.U. RP 1933 Nr 81, poz. 579)
- 250 [Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 28 października 1933 r. o zmianie rozporządzenia z dnia 30 listopada 1927 r. o utworzeniu izb przemysłowo-handlowych, wyznaczeniu ich siedzib i okręgów](#) (Dz.U. RP 1933 Nr 87, poz. 675)
- 251 [Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 31 października 1933 r. w sprawie przejścia radców zniesionej Izby Przemysłowo-Handlowej w Bydgoszczy do Izb Przemysłowo-Handlowych w Gdyni i w Poznaniu](#) (Monitor Polski 1933 Nr 252, poz. 270)
- 253 [Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 14 grudnia 1933 r. w sprawie mianowania radcy do Izby Przemysłowo-Handlowej w Sosnowcu](#) (Monitor Polski 1933 Nr 293, poz. 320)
- 254 [Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 17 stycznia 1934 r. w sprawie zmiany rozporządzenia o ustanowieniu Izby Handlowej w Katowicach](#) (Dz.U. RP 1934 Nr 5, poz. 40)
- 254 [Ustawa z dnia 10 marca 1934 r. w sprawie zmiany rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych](#) (Dz.U. RP 1934 Nr 26, poz. 203)
- 257 [Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 29 marca 1934 r. w sprawie mianowania radcy do Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi](#) (Monitor Polski 1934 Nr 80, poz. 119)
- 258 [Obwieszczenie Ministra Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrem Skarbu oraz Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 23 maja 1934 r. o wydawaniu za pośrednictwem izb przemysłowo-handlowych zaświadczeń Ministerstwa Przemysłu i Handlu na wolny od cła wywóz jaj](#) (Monitor Polski 1934 Nr 119, poz. 162)
- 261 [Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 20 czerwca 1934 r. w sprawie mianowania radcy do Izby Przemysłowo-Handlowej we Lwowie](#) (Monitor Polski 1934 Nr 144, poz. 191)
- 262 [Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 28 czerwca 1934 r. o zatwierdzeniu zmian w statucie Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie](#) (Monitor Polski 1934 Nr 156, poz. 206)

- 269 [Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 28 czerwca 1934 r. o zatwierdzeniu zmian w statucie Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni z podaniem jednolitego tekstu statutu](#) (Monitor Polski 1934 Nr 157, poz. 207)
- 270 [Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 10 lipca 1934 r. w sprawie zmiany rozporządzenia z dnia 30 listopada 1927 r. o utworzeniu izb przemysłowo-handlowych, wyznaczenia ich siedzib i okręgów](#) (Dz.U. RP 1934 Nr 65, poz. 581)
- 271 [Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 25 lipca 1934 r. w sprawie statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Katowicach](#) (Monitor Polski 1934 Nr 180, poz. 241)
- 272 [Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 29 sierpnia 1934 r. o wyborach do Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie](#) (Monitor Polski 1934 Nr 198, poz. 258)
- 273 [Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 29 sierpnia 1934 r. o wyborach do Izby Przemysłowo-Handlowej w Katowicach](#) (Monitor Polski 1934 Nr 199, poz. 260)
- 274 [Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 29 sierpnia 1934 r. o wyborach do Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni](#) (Monitor Polski 1934 Nr 200, poz. 261)
- 274 [Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 29 sierpnia 1934 r. o wyborach do Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu](#) (Monitor Polski 1934 Nr 200, poz. 262)
- 275 [Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 29 sierpnia 1934 r. o wyborach do Izby Przemysłowo-Handlowej we Lwowie](#) (Monitor Polski 1934 Nr 200, poz. 263)
- 275 [Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 29 sierpnia 1934 r. o wyborach do Izby Przemysłowo-Handlowej w Krakowie](#) (Monitor Polski 1934 Nr 200, poz. 264)
- 276 [Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 29 sierpnia 1934 r. o wyborach do Izby Przemysłowo-Handlowej w Wilnie](#) (Monitor Polski 1934 Nr 201, poz. 265)
- 276 [Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 29 sierpnia 1934 r. o wyborach do Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie](#) (Monitor Polski 1934 Nr 201, poz. 266)
- 277 [Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 29 sierpnia 1934 r. o wyborach do Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi](#) (Monitor Polski 1934 Nr 201, poz. 267)
- 277 [Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 29 sierpnia 1934 r. o wyborach do Izby Przemysłowo-Handlowej w Sosnowcu](#) (Monitor Polski 1934 Nr 201, poz. 268)
- 278 [Obwieszczenie Ministra Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrem Skarbu oraz Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 30 października 1934 r. o wykazie Izb Przemysłowo-Handlowych i organizacji gospodarczych, za pośrednictwem których będą wydawane zaświadczenia eksportowe, przewidziane w § 3 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 25 października 1934 r. w porozumieniu z ministrami: Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych w sprawie zwrotu cła przy wywozie lnu i pakiet lnianych](#) (Monitor Polski 1934 Nr 274, poz. 376)

- 279 [Obwieszczenie Ministra Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrem Skarbu oraz Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 30 października 1934 r. o wykazie izb przemysłowo-handlowych i organizacji gospodarczych, uprawnionych do wydawania zaświadczeń eksportowych, przewidzianych w § 3 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 25 października 1934 r. w porozumieniu z Ministrami: Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych w sprawie zwrotu cła przy wywozie naturalnego masła krowiego](#) (Monitor Polski 1934 Nr 275, poz. 378)
- 279 [Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 8 listopada 1934 r. w sprawie powołania przez zrzeczenia gospodarcze radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie](#) (Monitor Polski 1934 Nr 260, poz. 345)
- 282 [Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 8 listopada 1934 r. w sprawie powołania przez zrzeczenia gospodarcze radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Katowicach](#) (Monitor Polski 1934 Nr 260, poz. 346)
- 283 [Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 8 listopada 1934 r. w sprawie powołania przez zrzeczenia gospodarcze radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu](#) (Monitor Polski 1934 Nr 260, poz. 347)
- 285 [Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 8 listopada 1934 r. w sprawie powołania przez zrzeczenia gospodarcze radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni](#) (Monitor Polski 1934 Nr 260, poz. 348)
- 286 [Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 8 listopada 1934 r. w sprawie powołania przez zrzeczenia gospodarcze radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Wilnie](#) (Monitor Polski 1934 Nr 261, poz. 350)
- 287 [Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 8 listopada 1934 r. w sprawie powołania przez zrzeczenia gospodarcze radców do Izby Przemysłowo-Handlowej we Lwowie](#) (Monitor Polski 1934 Nr 261, poz. 351)
- 289 [Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 8 listopada 1934 r. w sprawie powołania przez zrzeczenia gospodarcze radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Sosnowcu](#) (Monitor Polski 1934 Nr 261, poz. 352)
- 290 [Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 8 listopada 1934 r. w sprawie powołania przez zrzeczenia gospodarcze radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi](#) (Monitor Polski 1934 Nr 261, poz. 353)
- 292 [Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 8 listopada 1934 r. w sprawie powołania przez zrzeczenia gospodarcze radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie](#) (Monitor Polski 1934 Nr 261, poz. 354)
- 293 [Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 8 listopada 1934 r. w sprawie powołania przez zrzeczenia gospodarcze radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Krakowie](#) (Monitor Polski 1934 Nr 261, poz. 355)
- 294 [Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 grudnia 1934 r. o unormowaniu właściwości władz i trybu postępowania w niektórych działach administracji państwowej](#) (Dz.U. RP 1934 Nr 110, poz. 976)
- 296 [Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 15 lutego 1935 r. w sprawie mianowania radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi](#) (Monitor Polski 1935 Nr 47, poz. 61)
- 297 [Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 15 lutego 1935 r. w sprawie mianowania radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Sosnowcu](#) (Monitor Polski 1935 Nr 47, poz. 62)

- 298 [Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 15 lutego 1935 r. w sprawie mianowania radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie](#) (Monitor Polski 1935 Nr 47, poz. 63)
- 299 [Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 15 lutego 1935 r. w sprawie mianowania radców do Izby Przemysłowo-Handlowej we Lwowie](#) (Monitor Polski 1935 Nr 47, poz. 64)
- 300 [Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 15 lutego 1935 r. w sprawie mianowania radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Krakowie](#) (Monitor Polski 1935 Nr 47, poz. 65)
- 301 [Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 15 lutego 1935 r. w sprawie mianowania radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu](#) (Monitor Polski 1935 Nr 47, poz. 66)
- 301 [Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 15 lutego 1935 r. w sprawie mianowania radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni](#) (Monitor Polski 1935 Nr 47, poz. 67)
- 302 [Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 9 marca 1935 r. w sprawie mianowania radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie](#) (Monitor Polski 1935 Nr 61, poz. 81)
- 303 [Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 9 marca 1935 r. w sprawie mianowania radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Wilnie](#) (Monitor Polski 1935 Nr 61, poz. 82)
- 304 [Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 22 marca 1935 r. w sprawie mianowania radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Katowicach](#) (Monitor Polski 1935 Nr 71, poz. 100)
- 304 [Okólnik Ministerstwa Skarbu L. D. IV. 26769/3/35 z dnia 16 września 1935 r. w sprawie częściowego wykorzystywania zaświadczeń Izb Przemysłowo-Handlowych, upoważniających do zastosowania cła niższego lub zwolnienia od cła](#) (Monitor Polski 1935 Nr 223, poz. 259)
- 305 [Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 12 marca 1936 r. o zatwierdzeniu zmian w statucie Izby Przemysłowo-Handlowej w Krakowie](#) (Monitor Polski 1936 Nr 68, poz. 138)
- 306 [Obwieszczenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 17 kwietnia 1936 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych](#) (Dz.U. RP 1936, Nr 45, poz. 335)
- 331 [Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 14 sierpnia 1936 r. o zatwierdzeniu zmian w statucie Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie](#) (Monitor Polski 1936 Nr 193, poz. 357)
- 332 [Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 6 listopada 1936 r. w sprawie mianowania radcy do Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi](#) (Monitor Polski 1936 Nr 266, poz. 475)
- 333 [Obwieszczenie Ministra Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrem Skarbu oraz Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 23 grudnia 1936 r. o warunkach uzyskania zaświadczeń eksportowych Ministerstwa Przemysłu i Handlu, upoważniających do otrzymywania kwitów wywozowych przy wywozie lnu, oraz o wykazie izb przemysłowo-handlowych, za których pośrednictwem będą wydawane te zaświadczenia](#) (Monitor Polski 1937 Nr 23, poz. 36)

- 337 [Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 18 września 1937 r. w sprawie uzupełniającego powołania przez zrzeszenie gospodarcze rady do Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi](#) (Monitor Polski 1937 Nr 218, poz. 361)
- 337 [Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 21 marca 1938 r. w sprawie mianowania rady do Izby Przemysłowo-Handlowej w Sosnowcu](#) (Monitor Polski 1938 Nr 73, poz. 93)
- 338 [Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 21 marca 1938 r. w sprawie mianowania rady do Izby Przemysłowo-Handlowej w Katowicach](#) (Monitor Polski 1938, Nr 73, poz. 94)
- 338 [Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 marca 1938 r. o wyznaczeniu okręgów izb przemysłowo-handlowych](#) (Dz.U. RP 1938 Nr 22, poz. 198)
- 339 [Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 listopada 1938 r. o rozciągnięciu mocy obowiązującej niektórych aktów ustawodawczych na odzyskane ziemie Śląska Cieszyńskiego](#) (Dz.U. RP 1938 Nr 90, poz. 612)
- 340 [Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 31 lipca 1939 r. o zatwierdzeniu zmian w statucie Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie](#) (Monitor Polski 1939 Nr 182, poz. 445)
- 342 **Rozdział 2. Generalne Gubernatorstwo**
- 342 [Rozporządzenie z dnia 3 marca 1941 r. o utworzeniu Izb dla gospodarki ogólnej w Generalnym Gubernatorstwie](#) (Verordnungsblatt für das Generalgouvernement 1941, s. 87)
- 348 [Drugie rozporządzenie z dnia 29 października 1941 r. o wprowadzeniu przepisów gospodarczo-prawnych w Okręgu Galizien \(Galicja\)](#) (Verordnungsblatt für das Generalgouvernement 1941, s. 665)
- 348 [Rozporządzenie z dnia 22 grudnia 1941 r. celem zmiany rozporządzenia o utworzeniu Izb dla gospodarki ogólnej w Generalnym Gubernatorstwie](#) (Verordnungsblatt für das Generalgouvernement 1941, s. 741)
- 350 [Rozporządzenie z dnia 22 grudnia 1941 r. o organizacji Grupy Głównej „Gospodarka Przemysłowa i Ruch”](#) (Verordnungsblatt für das Generalgouvernement 1941, s. 743)
- 359 [Rozporządzenie z dnia 13 maja 1942 r. o centrali dla zamówień publicznych](#) (Verordnungsblatt für das Generalgouvernement 1942, s. 257)
- 361 [Rozporządzenie z dnia 14 września 1942 r. o organizacji Grupy Głównej Gospodarka Leśna i Drzewna](#) (Verordnungsblatt für das Generalgouvernement 1942, s. 561)
- 369 [Rozporządzenie z dnia 24 września 1942 r. o organizacji Grupy Głównej Gospodarka Wyżywienia i Rolnictwa](#) (Verordnungsblatt für das Generalgouvernement 1942, s. 567)
- 379 [Rozporządzenie z dnia 23 kwietnia 1943 r. o zjednoczeniach rzemiosła w Generalnym Gubernatorstwie](#) (Verordnungsblatt für das Generalgouvernement 1943, s. 191)
- 382 [Zarządzenie z dnia 3 lipca 1943 r. w sprawie przekształcenia izb rolniczych na okręgowe biura agrarne](#) (Verordnungsblatt für das Generalgouvernement 1943, s. 311)

- 383 [Zarządzenie z dnia 20 września 1943 r. w sprawie wykładania towarów na wystawach](#) (Verordnungsblatt für das Generalgouvernement 1943, s. 608)
- 385 [Drugie Rozporządzenie z dnia 12 listopada 1943 r. celem zmiany rozporządzenia o utworzeniu Izb dla Gospodarki Ogólnej w Generalnym Gubernatorstwie](#) (Verordnungsblatt für das Generalgouvernement 1943, s. 639)
- 387 **Rozdział 3. Polska Rzeczpospolita Ludowa**
- 387 [Instrukcja nr I/1 Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego dla grup operacyjnych z września 1944 r.](#) (AAN, zespół PKWN, sygn. 233/7, k. 1)
- 395 [Zarządzenie Ministrów Przemysłu oraz Apropowizacji i Handlu z dnia 19 kwietnia 1945 r. w przedmiocie podziału części opłat z kart rejestracyjnych na rzecz izb przemysłowo-handlowych i rzemieślniczych](#) (Monitor Polski 1945 Nr 2, poz. 9)
- 396 [Okólnik nr 116 Ministra Przemysłu z dnia 15 maja 1945 r. w sprawie prywatnych przedsiębiorstw przemysłowych](#) (APL, zespół IP-H Lublin, sygn. 147, k. 68)
- 398 [Okólnik nr 142 Ministra Przemysłu z dnia 16 sierpnia 1945 r. w sprawie organizacji przemysłu miejscowego](#) (APL, zespół IP-H Lublin, sygn. 132, k. 3)
- 400 [Pismo dyrektora Departamentu Przemysłu Spółdzielczego, Prywatnego i Rzemiosł do Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie w sprawie okólnika nr 142 z dnia 25 sierpnia 1945 r.](#) (APL, zespół IP-H Lublin, sygn. 132, k. 5)
- 401 [Obwieszczenie Prezesa Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 10 października 1945 r. w sprawie powołania ławników oraz zastępców ławników Sądu Pracy i Sądu Okręgowego w Krakowie](#) (Monitor Polski 1945 Nr 46, poz. 111).
- 405 [Okólnik nr 53 Ministra Apropowizacji i Handlu z dnia 18 czerwca 1946 r. w przedmiocie prywatnego przemysłu spożywczego](#) (APL, zespół IP-H Lublin, sygn. 132, k. 4)
- 408 [Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 24 stycznia 1947 r. w sprawie organizacji branżowych zrzeszeń przemysłu prywatnego](#) (AAN, MPIH 1947–1949, sygn. 235, k. 13)
- 409 [Okólnik Ministerstwa Skarbu z dnia 23 kwietnia 1947 r., L.D.V.1387/3/47 \(Nr 86\) w sprawie ulg dla inwestycji prywatnych w podatku dochodowym z działu III dekretu o podatku dochodowym](#) (Dziennik Urzędowy Ministerstwa Skarbu 1947 Nr 13, poz. 153)
- 411 [Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 7 czerwca 1947 r. w sprawie powołania przymusowych zrzeszeń prywatnego przemysłu](#) (Monitor Polski 1947 Nr 110, poz. 717)
- 414 [Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 14 kwietnia 1948 r. w sprawie powołania przymusowych Zrzeszeń Prywatnego Przemysłu](#) (Monitor Polski 1948 Nr 52, poz. 298)
- 416 [Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 22 grudnia 1948 r. w sprawie powołania przymusowych zrzeszeń prywatnego przemysłu](#) (Monitor Polski 1948 A Nr 86, poz. 964)

- 417 [Dekret z dnia 28 września 1949 r. o utworzeniu Polskiej Izby Handlu Zagranicznego](#) (Dz.U. 1949 Nr 53, poz. 403)
- 422 [Zarządzenie Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 13 października 1949 r. w sprawie powołania przymusowych zrzeszeń prywatnego przemysłu](#) (Monitor Polski A 1949 Nr 85, poz. 1041)
- 424 [Uchwała Rady Ministrów z dnia 24 października 1949 r. w sprawie nadania statutu Polskiej Izbie Handlu Zagranicznego](#) (Monitor Polski A 1949 Nr 83, poz. 1014)
- 433 [Zarządzenie Ministra Handlu Wewnętrznego z dnia 8 listopada 1949 r. w sprawie powołania przymusowych zrzeszeń prywatnego handlu i usług](#) (Monitor Polski A 1949 Nr 88, poz. 1083)
- 434 [Zarządzenie Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 12 grudnia 1949 r. w sprawie powołania przymusowych zrzeszeń prywatnego przemysłu](#) (Monitor Polski A 1949 Nr 101, poz. 1185)
- 436 [Ustawa z dnia 7 marca 1950 r. o Centralnym Urzędzie Drobnej Wytwórczości](#) (Dz.U. 1950 Nr 10, poz. 104)
- 438 [Uchwała Rady Ministrów z dnia 1 kwietnia 1950 r. w sprawie tymczasowego statutu organizacyjnego Centralnego Urzędu Drobnej Wytwórczości](#) (Monitor Polski A 1950 Nr 42, poz. 479)
- 441 [Zarządzenie Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 28 kwietnia 1950 r. w sprawie likwidacji izb przemysłowo-handlowych](#) (Monitor Polski A 1950 Nr 56, poz. 645)
- 442 [Zarządzenie Prezesa Centralnego Urzędu Drobnej Wytwórczości z dnia 14 lipca 1950 r. w sprawie rozwiązania niektórych zrzeszeń prywatnego przemysłu](#) (Monitor Polski A 1950 Nr 85, poz. 1047)
- 445 [Zarządzenie Prezesa Rady Ministrów, Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego i Ministrów: Finansów, Gospodarki Komunalnej, Górnictwa, Przemysłu Ciężkiego, Przemysłu Lekkiego, Przemysłu Rolnego i Spożywczego, Handlu Wewnętrznego, Rolnictwa i Reform Rolnych, Żeglugi, Leśnictwa, Komunikacji, Zdrowia oraz Budownictwa z dnia 31 sierpnia 1950 r. w sprawie udzielania zamówień centralom prywatnego przemysłu oraz w sprawie stwierdzenia odmowy przyjęcia zamówienia przez osoby, o których mowa w § 8 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 lutego 1949 r. w sprawie dostaw, robót i usług na rzecz Skarbu Państwa, samorządu oraz niektórych kategorii osób prawnych](#) (Monitor Polski A 1950 Nr 112, poz. 1414)
- 450 [Uchwała Rady Ministrów z dnia 21 października 1950 r. o zmianie uchwały Rady Ministrów z dnia 1 kwietnia 1950 r. w sprawie tymczasowego statutu organizacyjnego Centralnego Urzędu Drobnej Wytwórczości](#) (Monitor Polski 1950 Nr 121, poz. 1478)
- 451 [Zarządzenie Prezesa Centralnego Urzędu Drobnej Wytwórczości z dnia 4 grudnia 1950 r. w sprawie reorganizacji niektórych zrzeszeń prywatnego przemysłu](#) (Monitor Polski A 1950 Nr 132, poz. 1665)
- 454 [Rozporządzenie Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 15 grudnia 1950 r. w sprawie określenia organów i instytucji, które przejmą niektóre sprawy należące dotychczas do zakresu działania izb przemysłowo handlowych](#) (Dz.U. 1951 Nr 9, poz. 71)

- 455 [Uchwała nr 5 Rady Ministrów z dnia 3 stycznia 1951 r. w sprawie określenia rozdziału własności i zasad współdziałania Centralnego Urzędu Drobnej Wytwórczości i Centralnego Związku Spółdzielczego](#) (Monitor Polski A 1951 Nr 4, poz. 43)
- 458 [Zarządzenie Prezesa Centralnego Urzędu Drobnej Wytwórczości z dnia 18 stycznia 1951 r. w sprawie rozwiązania Ogólnopolskiego Zrzeszenia Prywatnego Przemysłu Farmaceutycznego](#) (Monitor Polski A 1951 Nr 8, poz. 130)
- 459 [Zarządzenie Prezesa Centralnego Urzędu Drobnej Wytwórczości z dnia 28 lutego 1951 r. w sprawie reorganizacji niektórych zrzeszeń prywatnego przemysłu](#) (Monitor Polski A 1951 Nr 25, poz. 325)
- 460 [Zarządzenie Prezesa Centralnego Urzędu Drobnej Wytwórczości z dnia 2 marca 1951 r. w sprawie określenia składu, zakresu oraz zasad działania Komisji Koordynacyjnej Zrzeszeń Prywatnego Przemysłu](#) (Monitor Polski A 1951 Nr 23, poz. 295)
- 462 [Rozporządzenie Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 8 marca 1951 r. w sprawie trybu ujawniania w księgach wieczystych i właściwych rejestrach przejścia na własność Skarbu Państwa majątku zniesionych izb przemysłowo-handlowych](#) (Dz.U. 1951 Nr 19, poz. 156)
- 462 [Zarządzenie Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 17 kwietnia 1951 r. w sprawie unormowania uprawnień emerytalnych, wynikających z dotychczasowego stosunku pracy pracowników b. izb przemysłowo-handlowych](#) (Monitor Polski A 1951 Nr 35, poz. 442)
- 463 [Ustawa z dnia 25 maja 1951 r. o urzędzie Ministra Przemysłu Drobnego i Rzemiosła](#) (Dz.U. 1951 Nr 32, poz. 247)
- 466 [Zarządzenie Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 4 lipca 1951 r. w sprawie wynagrodzeń rzeczoznawców \(biegłych\) przy izbach rzemieślniczych oraz zrzeszeniach prywatnego przemysłu](#) (Monitor Polski 1951 Nr 67, poz. 880)
- 468 [Zarządzenie Ministra Przemysłu Drobnego i Rzemiosła z dnia 9 sierpnia 1951 r. w sprawie składu, zakresu oraz zasad działania Komisji Koordynacyjnej Zrzeszeń Prywatnego Przemysłu](#) (Monitor Polski A 1951 Nr 76, poz. 1057)
- 470 [Zarządzenie Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 4 września 1951 r. zmieniające zarządzenie w sprawie wynagrodzeń rzeczoznawców \(biegłych\) przy izbach rzemieślniczych oraz zrzeszeniach prywatnego przemysłu](#) (Monitor Polski 1951 Nr 82, poz. 1138)
- 471 [Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 października 1951 r. w sprawie zakresu działania Ministra Przemysłu Drobnego i Rzemiosła](#) (Dz.U. 1951 Nr 60, poz. 410)
- 473 [Uchwała nr 726 Rady Ministrów z dnia 13 października 1951 r. w sprawie określenia przedsiębiorstw i instytucji podlegających Ministrowi Przemysłu Drobnego i Rzemiosła](#) (Monitor Polski A 1951 Nr 95, poz. 1319)
- 475 [Zarządzenie Ministra Przemysłu Drobnego i Rzemiosła z dnia 7 grudnia 1951 r. w sprawie reorganizacji niektórych zrzeszeń prywatnego przemysłu](#) (Monitor Polski A 1951 Nr 102, poz. 1490)

- 476 [Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 maja 1952 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zakresu działania Ministra Przemysłu Drobego i Rzemiosła](#) (Dz.U. 1952 Nr 26, poz. 178)
- 476 [Zarządzenie Ministra Przemysłu Drobego i Rzemiosła z dnia 18 grudnia 1952 r. w sprawie reorganizacji niektórych zrzeszeń prywatnego przemysłu](#) (Monitor Polski A 1953 Nr 3, poz. 36)
- 478 [Zarządzenie Ministra Przemysłu Drobego i Rzemiosła z dnia 23 grudnia 1952 r. w sprawie reorganizacji niektórych zrzeszeń prywatnego przemysłu](#) (Monitor Polski A 1953 Nr 5, poz. 51)
- 479 [Zarządzenie Ministra Przemysłu Drobego i Rzemiosła z dnia 30 lipca 1953 r. w sprawie reorganizacji niektórych zrzeszeń prywatnego przemysłu](#) (Monitor Polski A 1953 Nr 76, poz. 913)
- 480 [Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 26 października 1954 r. w sprawie zmiany przepisów dotyczących zakresu działania w sprawach spółdzielczości pracy](#) (Dz.U. 1954 Nr 51, po. 258)
- 481 [Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 maja 1955 r. w sprawie zmiany zakresu działania Ministra Przemysłu Drobego i Rzemiosła](#) (Dz.U. 1955 Nr 22, poz. 140)
- 482 [Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20 września 1957 r. w sprawie szczegółowego określenia zakresu działania Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych oraz rozgraniczenia właściwości w tej dziedzinie](#) (Dz.U. 1957 Nr 52, poz. 253)
- 486 [Ustawa z dnia 2 lipca 1958 r. o Komitecie Drobnej Wytwórczości](#) (Dz.U. 1958 Nr 45, poz. 225)
- 489 [Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 25 lipca 1958 r. w sprawie zezwoleń na prowadzenie przedsiębiorstw handlowych i na zawodowe wykonywanie czynności handlowych oraz na prowadzenie przedsiębiorstw przemysłu gastronomicznego przez jednostki gospodarki nie uspołecznionej](#) (Dz.U. 1958 Nr 49, poz. 241)
- 491 [Obwieszczenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 6 listopada 1958 r. o sprostowaniu błędów](#) (Dz.U. 1958 Nr 66, poz. 331)
- 491 [Uchwała nr 149 Rady Ministrów z dnia 13 kwietnia 1959 r. w sprawie nadania statutu Polskiej Izbie Handlu Zagranicznego](#) (Dz.U. 1959 Nr 41, poz. 187)
- 503 [Uchwała nr 111 Rady Ministrów z dnia 13 kwietnia 1964 r. w sprawie zmiany statutu Polskiej Izby Handlu Zagranicznego](#) (Monitor Polski 1964 Nr 27, poz. 120)
- 506 [Obwieszczenie Ministra Handlu Zagranicznego z dnia 20 kwietnia 1964 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu statutu Polskiej Izby Handlu Zagranicznego](#) (Dz.U. 1964 Nr 29, poz. 130)
- 518 [Ustawa z dnia 21 kwietnia 1966 r. o rzecznikach patentowych](#) (Dz.U. 1966 Nr 14, poz. 86)
- 519 [Ustawa z dnia 6 lipca 1982 r. o zasadach prowadzenia na terytorium Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej działalności gospodarczej w zakresie drobnej wytwórczości przez zagraniczne osoby prawne i fizyczne](#) (Dz.U. 1982 Nr 19, poz. 146).
- 520 [Ustawa z dnia 31 stycznia 1985 r. zmieniająca ustawę o zasadach prowadzenia na terytorium Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej działalności gospodarczej w zakresie drobnej wytwórczości przez zagraniczne osoby prawne i fizyczne](#) (Dz.U. 1985 Nr 3, poz. 12)

- 522 [Ustawa z dnia 23 grudnia 1988 r. o działalności gospodarczej z udziałem podmiotów zagranicznych](#)
(Dz.U. 1988 Nr 41, poz. 325)
- 526 [Ustawa z dnia 30 maja 1989 r. o samorządzie zawodowym niektórych podmiotów gospodarczych](#)
(Dz.U.1989 Nr 35, poz. 194)
- 530 [Ustawa z dnia 30 maja 1989 r. o izbach gospodarczych](#) (Dz.U. 1989 Nr 35, poz. 195)
- 535 [Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 20 lipca 1989 r. w sprawie sposobu prowadzenia rejestru izb gospodarczych](#) (Dz.U. 1989 Nr 49, poz. 283)
- 537 [Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 30 sierpnia 1989 r. w sprawie sposobu prowadzenia rejestru jednostek samorządu zawodowego niektórych podmiotów gospodarczych](#) (Dz.U. 1989 Nr 51, poz. 307)
- 540 **Rozdział 4. III Rzeczpospolita**
- 540 [Ustawa z dnia 14 czerwca 1991 r. o spółkach z udziałem zagranicznym](#) (Dz.U. 1991 Nr 60, poz. 253)
- 541 [Ustawa z dnia 30 lipca 1992 r. o zmianie ustawy o izbach gospodarczych](#) (Dz.U. 1992 Nr 75, poz. 368)
- 542 [Ustawa z dnia 1 marca 1996 r. o zmianie Kodeksu postępowania cywilnego, rozporządzeń Prezydenta Rzeczypospolitej — Prawo upadłościowe i Prawo o postępowaniu układowym, Kodeksu postępowania administracyjnego, ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz niektórych innych ustaw](#)
(Dz.U. 1996 Nr 43, poz. 189)
- 543 [Ustawa z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym](#) (Dz.U. 1997 Nr 121, poz. 769)
- 544 [Ustawa z dnia 20 sierpnia 1997 r. Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowym Rejestrze Sądowym](#)
(Dz.U. 1997 Nr 121, poz. 770)
- 545 [Ustawa z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych](#) (Dz.U. 1997 Nr 139, poz. 934)
- 545 [Ustawa z dnia 15 września 2000 r. o grupach producentów rolnych i ich związkach oraz o zmianie innych ustaw](#) (Dz.U. 2000 Nr 83, poz. 983)
- 546 [Ustawa z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych](#) (Dz.U. z 2014 r. poz. 197, z późn. zm.)
- 547 [Ustawa z dnia 16 listopada 2000 r. o domach składowych oraz o zmianie Kodeksu cywilnego, Kodeksu postępowania cywilnego i innych ustaw](#) (Dz.U. 2000 Nr 114, poz. 1191, z późn. zm.)
- 552 [Ustawa z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej](#) (Dz.U. z 2013 r. poz. 950, z późn. zm.)
- 556 [Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 27 listopada 2003 r. w sprawie danych gromadzonych w bazach danych tworzonych przez Polską Izbę Ubezpieczeń](#) (Dz.U. 2003 Nr 211, poz. 2057)
- 559 [Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 23 grudnia 2003 r. w sprawie wysokości składki członkowskiej płaconej przez zakłady ubezpieczeń na rzecz Polskiej Izby Ubezpieczeń](#) (Dz.U. 2003 Nr 228, poz. 2268)
- 560 [Ustawa z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych](#) (Dz.U. z 2014 r. poz. 157, z późn. zm.)
- 561 [Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi](#) (Dz.U. z 2014 r. poz. 94, z późn. zm.)

561	Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 16 sierpnia 2007 r. w sprawie danych gromadzonych w bazie danych tworzonych przez Polską Izbę Ubezpieczeń (Dz.U. 2007 Nr 159, poz. 1119)
567	Ustawa z dnia 7 listopada 2008 r. o zmianie ustawy o izbach gospodarczych (Dz.U. 2008 Nr 216, poz. 1369)
569	Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 15 maja 2009 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o izbach gospodarczych (Dz.U. 2009 Nr 84, poz. 710)
578	Ustawa z dnia 27 listopada 2014 r. o ułatwieniu wykonywania działalności gospodarczej (Dz.U. z 2014 r. poz. 1662)
579	Statut Izby Bawełny w Gdyni (Gdynia 2013)
595	Zakończenie
597	Bibliografia
600	Indeks nazwisk

Wykaz skrótów

AAN	Archiwum Akt Nowych
APL	Archiwum Państwowe w Lublinie
BBWR	Bezpartyjny Blok Współpracy z Rządem
Dz.U.	Dziennik Ustaw
IP-H Lublin	Izba Przemysłowo-Handlowa w Lublinie
k.	karta
KUL	Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II
m. p.	<i>manu propria</i>
MPiH	Ministerstwo Przemysłu i Handlu
OZN	Obóz Zjednoczenia Narodowego
PKWN	Polski Komitet Wyzwolenia Narodowego
PSB	Polski Słownik Biograficzny
PSL	Polskie Stronnictwo Ludowe
PZPR	Polska Zjednoczona Partia Robotnicza
sygn.	sygnatura
UJ	Uniwersytet Jagielloński
w. r.	własnoręcznie
ZBoWiD	Związek Bojowników o Wolność i Demokrację
ZSL	Zjednoczone Stronnictwo Ludowe

Wstęp

Przedkładana publikacja stanowi poszerzone wydanie zbioru źródeł z roku 2013, pt.: *Źródła normatywne do dziejów izb przemysłowo-handlowych w Polsce (1918–2008)*, wydanego wówczas pod patronatem Pracowni Badań nad Samorządami. Wskutek przekształceń organizacyjnych Pracownia została zlikwidowana, a w jej miejsce 14 lutego 2014 roku powstała sieć badawcza Public Administration & Local Government.

W stosunku do poprzedniego wydania został zmieniony tytuł zbioru, gdyż poprzedni był za wąski tak tematycznie, jak i chronologicznie w stosunku do prezentowanych dokumentów. Zgodnie z obietnicą dodano serię rozporządzeń dotyczących izb gospodarki ogólnej, opublikowanych w „Dzienniku Rozporządzeń Generalnego Gubernatorstwa”. Poszerzono ponadto zbiór m. in. o przedwojenny statut Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie, fragmenty statutów pozostałych izb wraz z zarządzeniami wyborczymi, obwieszczenia o powoływaniu ławników sądów pracy i biegłych, ustawę z dnia 6 lipca 1982 r. o zasadach prowadzenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalności gospodarczej w zakresie drobnej wytwórczości przez zagraniczne osoby prawne i fizyczne (Dz.U. Nr 19, poz. 146), akty z nią powiązane, tekst ujednolicony ustawy o działalności ubezpieczeniowej, akty prawne odnoszące się do izb domów maklerskich, towarowych domów maklerskich, zarządzających funduszami i aktywami oraz nowelizację ustawy o izbach gospodarczych wynikającą z ustawy z dnia 7 listopada 2014 r. o ułatwieniu wykonywania działalności gospodarczej (Dz.U. z 2014 r. poz. 1662). Poprawiono też błędy jakie wkrały się przy oznaczeniu obwieszczeń z dnia 30 października 1934 r. w sprawie wywozu lnu i pakulinianych, statucie Izby lubelskiej oraz ulepszono warstwę redakcyjną. Obwieszczeniom izb z listami kandydatów na biegłych nadano daty takie, z jakimi zostały opublikowane w „Monitorze Polskim”.

Podobnie jak poprzednio w zbiorze zastosowano układ chronologiczny. Starano się nie uwspółcześniać pisowni oraz nie zmieniać struktury cytowanych przepisów, a do wybranych tekstów dodano krótkie wyjaśnienia. Oprócz wartości źródłowej, jaką reprezentują, stanowią przykład ówczesnej techniki legislacyjnej. Różnice w pisowni można spotkać nawet w obrębie jednego aktu prawnego. Warto na przykład zwrócić uwagę na podawanie tekstów jednolitych oraz nowelizacji w poszczególnych dokumentach. Można także zaobserwować zmianę pisowni

określonych wyrazów oraz reguł interpunkcji. Wśród cytowanych aktów pojawiają się następujący po sobie kierownicy resortów i urzędów centralnych, co dodatkowo może zainteresować czytelnika.

Tradycyjnie warto nakreślić perspektywy dalszych prac. W pierwszej kolejności, co wymagać już będzie podziału wydawnictwa na tomy, zostaną dodane pozostałe akty prawne wydane w Generalnym Gubernatorstwie, a opublikowane w dzienniku urzędowym „Amtlicher Anzeiger”. Niewątpliwie warto pochylić się nad przepisami z okresu Księstwa Warszawskiego i Królestwa Polskiego, dotyczącymi rad handlowych, izb handlowych i rękodzielniczych. Nie można pomijać przepisów pruskich i austriackich. W polskiej literaturze naukowej do tej pory nie zebrano też najbardziej interesujących a zarazem reprezentatywnych źródeł archiwalnych z akt instytucji samorządu gospodarczego, szczególnie odnośnie odbudowy izb przemysłowo-handlowych po II wojnie światowej i tworzenia nowych izb na Ziemiach Odzyskanych. Przydatny byłby też osobny zbiór źródeł, poświęcony niemieckim izmom handlowym od XIX wieku, przez czasy Republiki Weimarskiej, III Rzeszy, z uwzględnieniem pomijanego w polskiej historiografii okresu Niemieckiej Republiki Demokratycznej. Porównanie losów instytucji samorządu gospodarczego w okresie Polski Ludowej z równoległymi przemianami zachodzącymi w NRD, mogłoby dać pouczający obraz stalinizacji tego typu instytucji w Europie Środkowo-Wschodniej.

Materiały do przedkładanego zbioru gromadziłem podczas stażu naukowego w Zakładzie Powszechnej Historii Państwa i Prawa Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego we wrześniu 2014 roku. Pragnę więc podziękować opiekunowi stażu, kierownikowi Zakładu oraz władzom Wydziału za możliwość pracy naukowej w murach Wrocławskiego Uniwersytetu.

Karol Dąbrowski, sierpień 2015

Rozdział 1. II Rzeczpospolita

Uchwała Rady Narodowej Księstwa Cieszyńskiego

z dnia 8 lipca 1919 r.

Dziennik Urzędowy Rady Narodowej Księstwa Cieszyńskiego 1919 Nr 12, poz. 141

Uchwała się założenie Izby Handlowej i przemysłowej z siedzibą w Bielsku dla okręgu podległego Radzie Narodowej na wzór Izb Handlowych i przemysłowych austriackich, według ustawy z dnia 19. czerwca 1868 Nr. 85. Dz. u. p.

Poleca się Wydziałowi górniczno-przemysłowo-handlowemu w porozumieniu z Wydziałem skarbowym wypracowanie statutu Izby i przedstawienie odpowiedniej liczby członków Izby Prezydium Rady Narodowej do zamianowania.

Na pokrycie wydatków Izby upoważnia się władze skarbowe do pobierania dodatku do podatku zarobkowego we wysokości do 10 procent.

W Cieszynie, dnia 8. lipca 1919.

Ks. Londzin m. p.

Dr. Kunicki m. p.

Piątkowski m. p.

***

Podatek zarobkowy był płacony w Austrii przez przedsiębiorstwa w formie podatku skontyngentowanego lub nieskontyngentowanego. Na przełomie XIX i XX wieku kontyngent poboru podatku był ustalany na dwa lata. Dlatego nowozakładane przedsiębiorstwa nie mogły być uwzględniane. Wobec przedsiębiorstw istniejących podatek skontyngentowany wykazywał tendencję malejącą, a co do zasady w stosunku do nieskontyngentowanych rosnącą¹.

Uchwałę podpisali:

* Ryszard Kunicki (1873–1960): lekarz, działacz społeczny, socjalista, więziony w Królestwie Polskim,

---

1 *Podręcznik statystyki Galicji*, red. T. Pilat, t. 7, cz. 2, Lwów 1904, s. 283. Zob. też *Sprawozdanie komisji budżetowej w przedmiocie bonifikacji funduszu krajowego i funduszy powiatowych za ubytek dodatków do podatków, opłacanych przez galicyjski fundusz propinacyjny*, druk Sejmu Krajowego, Lwów 1898 [zbiory Jagiellońskiej Biblioteki Cyfrowej]. Na temat podatku: J. Michalski, *Austriacki powszechny podatek zarobkowy: studyum porównawcze i krytyczne*, Lwów 1903; *Nowe ustawy podatkowe*, oprac. A. Inlender, Wiedeń 1897. Dane bibliograficzne zebrał: W.P. Tekely, *Skarbowość na ziemiach polskich w dobie zaborów – stan badań*, „Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego” 2003, t. 8, s. 60.

wyjechał na Śląsk Cieszyński, poseł austriackiej Rady Państwa, legionista, w II RP poseł, lekarz w Krakowie i Łodzi, po 1944 r. w Łodzi i Warszawie, redaktor naukowy czasopism lekarskich²,

* ks. Józef Londzin (1862–1929): ksiądz katolicki, przewodniczący Rady Narodowej Księstwa Cieszyńskiego, działacz społeczny i polityczny, regionalista, poseł austriackiej Rady Państwa, w II RP poseł, senator i burmistrz Cieszyna³,

* Kazimierz Józef Piątkowski (1873–1942): nauczyciel, matematyk, pracował w Przemyślu, Jarosławiu i Mielcu, działacz narodowy, w czasie I wojny światowej w armii austro-węgierskiej, członek Rady Narodowej Księstwa Cieszyńskiego, po 1919 roku powrócił do Lwowa⁴.

**Rozporządzenie Wydziału górniczoprzemysłowo-handlowego i Wydziału skarbowego Rady
Narodowej Księstwa Cieszyńskiego**

z dnia 15 lipca 1919 r.

w sprawie utworzenia Izby handlowej i przemysłowej w Bielsku

Dziennik Urzędowy Rady Narodowej Księstwa Cieszyńskiego 1919, Nr 12, poz. 142

§ 1.

Na podstawie uchwały Rady Narodowej z dnia 8. lipca 1919 tworzy się dla terytorium podległego Radzie Narodowej Izbę handlową i przemysłową w Bielsku. Organizacja Izby opiera się na austriackiej ustawie z dnia 19. czerwca 1868 Nr. 85 Dz. u. p. oraz na niniejszym prowizorycznym statucie. Wszystkie atrybucje zastrzeżone w cytowanej ustawie dla Ministerstwa handlu zostają na razie zastrzeżone Radzie Narodowej.

§ 2.

Skład Izby.

W skład Izby wchodzi 20 członków rzeczywistych. Pierwszymi członkami Izby zostają mianowani:

1. Ryszard Bathelt, przemysłowiec w Bielsku,
2. Wincenty Brenner, dyrektor hut w Trzyńcu,
3. Artur Brüll, spedytor w Bielsku,

---

2 <http://legionisci.kc-cieszyn.pl/index.php/content,622/#> [dostęp 28.06.2013].

3 <http://www.cieszyn.p/?p=peoplesShow&iPeople=4> [dostęp 28.06.2013].

4 <http://muzeumcieszyn.pl/>, Elektroniczny Słownik Biograficzny Śląska Cieszyńskiego [dostęp 28.06.2013].

4. Karol Fuchs w Bielsku,
5. Jan Górniak, właściciel cegielni w Sibicy,
6. Robert Haberland, kupiec w Bielsku,
7. Stanisław Chroubski, dyrektor fabryki w Cieszynie,
8. inż. Wolfgang Josephy, przemysłowiec w Bielsku,
9. Zygmunt Kohn, właściciel garbarni w Cieszynie,
10. Jan Kołek, dyrektor fabryki w Piotrowicach,
11. Bruno Kończakowski, kupiec w Cieszynie,
12. Jan Kozieł, dyrektor Banku w Bielsku,
13. Henryk Kutzer, przemysłowiec w Cieszynie,
14. Ryszard Mehlo, przemysłowiec w Bielsku,
15. Oswald Molenda, przemysłowiec w Bielsku,
16. Hugo Presser, dyrektor kopalni w Dziedzicach,
17. Dr. L. Silberstein, przemysłowiec w Cieszynie,
18. A. J. Walczok, budowniczy w Bielsku,
19. Konstanty Tołoczko, dyrektor rafinerii w Dziedzicach,
20. Dr. Fedor Weinschenck, przemysłowiec w Bielsku.

Izba w tym składzie urzędować będzie aż do przeprowadzenia wyborów, ukonstytuowania się nowej Izby i zatwierdzenia członków prezydium.

§ 3.

Odnowienie składu Izby.

Izba handlowa i przemysłowa winna natychmiast ułożyć listę wyborców według wymogów § 7. ust. z 29. czerwca 1868 L: 85 Dz. u. p. poczem krajowa władza administracyjna zarządzi wybory. Cenzus podatkowy wyborów ustanawia się na 10 koron. Izba opracuje również definitywny statut dla siebie i przedłoży go do zatwierdzenia władzy przełożonej.

§ 4.

Rozpoczęcie działalności przez Izbę.

Izba rozpoczyna swą działalność z dniem 1. sierpnia 1919 i winna się przed tym terminem ukonstytuować.

§ 5.

Wybór Prezydium.

Na pierwszej sesji konstytuującej wybiera Izba większością głosów ze swego grona prezesa, wiceprezesa i delegata Izby do prezydium (prowizorycznego przewodniczącego § 13. ust.), który w razie przeszkody w osobie prezesa i wiceprezesa sprawuje obowiązki przewodniczącego. Nowo wybrani członkowie prezydium poczynają swe urzędowanie dopiero po zatwierdzeniu ich wyboru przez Radę Narodową.

§ 6.

Prawa i obowiązki prezesa i wiceprezesa.

Prawa i obowiązki prezesa i wiceprezesa są objęte §§ 13 i 15 ustawy o organizacji Izb handlowych z dnia 29. czerwca 1868 Dz. p. p. Nr. 85.

§ 7.

Prawa i obowiązki członków.

Członkowie Izby mają obowiązek brać udział we wszelkich rozprawach i pracach Izby i to tak na posiedzeniach plenarnych, jakoteż na posiedzeniach komisyj.

Członkowie są obowiązani podejmować się wypracowywania sprawozdań o przedmiotach przekazanych im przez prezydium, oraz przyjmować wybory do poszczególnych komisji.

Skoro członek nie zjawia się na posiedzeniach plenarnych lub komisyjnych 2 razy z rzędu bez należytego usprawiedliwienia, lub skoro bez powodu usuwa się od poruczonych sobie prac lub sprawozdań, — winien prezes członkowi niedbałemu przypomnieć ustawowo ciążące na nim obowiązki. Jeżeli zaś takie zaniedbanie obowiązków mimoto się powtórzy, winien przewodniczący donieść o tym Izbie, która na posiedzeniu pułnym w myśl § II. ust. o org. izb handl. może uchwalić utratę mandatu dla winnego członka.

Również może uznać Izba mandat jakiegoś członka za zgasty, jeżeli mu zawodowe czynności, choroba lub inne trwałe przeszkody nie pozwalają przynajmniej przez 9 miesięcy pełnić obowiązków członka.

§ 8.

Załatwianie spraw.

Sprawy należące do zakresu działania Izby załatwia się albo na posiedzeniu plenarnym, albo też wprost przez prezydium. Sprawy dotyczące budżetu Izby, następnie sprawy dotyczące mianowania ławników handlowych, (sędziów obywatelskich), cenzorów bankowych oraz delegatów w ważnych sprawach reprezentacyjnych, następnie sprawy dotyczące przyjmowania urzędników stałych i sług Izby, muszą być traktowane na posiedzeniach plenarnych.

Prezes, wiceprezes lub sekretarz zawiadamiają Izbę na najbliższym pełnym posiedzeniu o sprawach załatwionych ex praesidio.

§ 9.

Stałe Komisje Izby.

Sprawy, które mają być załatwione na pełnym posiedzeniu Izby muszą być przedtem przedmiotem obrad komisji z wyjątkiem spraw uznanych za nagłe.

Celem uregulowania pracy w komisjach, wybiera Izba przy swem ukonstytuowaniu się następujące komisje:

I. Komisję budżetową. Zakres działania: gospodarka pieniężna Izby, uchwalenie projektu budżetu, kontrola kasy i rachunków Izby, sprawy dotyczące urzędzenia lokalu i t. p.

II. Komisję sekcji handlowej. Zakres działania: sprawy dotyczące wyłącznie handlu, giełdy, targów i jarmarków, sprawy pieniężne i bankowe, towarzystwa akcyjne, stosunki osób zatrudnionych w handlu i t. p.

III. Komisję sekcji przemysłowej. Zakres działania: sprawy wyłącznie przemysłowe, techniczne i górnicze, marki i wzory, stosunki osób zatrudnionych w przemyśle i t. p.

IV. Komisje połączonych sekcji. Zakres działania: ustawodawstwo przemysłowo i handlowo⁵, sprawy kolejowe, celne, poczt i telegrafów, traktaty handlowe, wystawy, stowarzyszenia przemysłowe, zawodowe i statystyka.

W miarę potrzeby mogą być także przez Izbę obierane komisje o ściślejszym zakresie działania lub mające na celu przygotowanie jednego tylko przedmiotu.

---

⁵ Tak w oryginale.

Komisya budżetowa składa się z pięciu członków, których Izba wybiera na posiedzeniu konstytuującym. Do komisji handlowej lub przemysłowej może się wpisać każdy członek. Połączona komisya obydwu sekcji liczy członków 8, których wybiera Izba na posiedzeniu konstytuującym. Każda Komisya ma prawo kooptować sobie innych członków Izby i zapraszać do obrad nad poszczególnymi przedmiotami także osoby, nie należące do składu Izby. Członkowie kooptowani z poza grona Izby mają jedynie głos doradczy.

Każda Komisya wybiera przewodniczącego oraz zastępcę przewodniczącego.

Do każdej Komisji należy prezes Izby oraz wyznaczony przez prezydium konceptowany urzędnik Izby.

§ 10.

Tok spraw w Komisjach.

Z reguły przydziela prezydium komisjom przedmioty do załatwienia. W odpowiednim czasie przed każdą sesją zwołuje przewodniczący względnie jego zastępca zaproszeniem pisemnem, wygotowanem przez biuro Izby.

Uchwały w komisjach zapadają większością głosów.

Komisya wybiera zarazem referenta, który sprawę ma przedstawić plenum. Referentem może być także i urzędnik Izby. Sprawozdania mogą się odbywać ustnie, wnioski atoli powinny być sformułowane na piśmie. O ile sprawozdawcą jest urzędnik Izby, przysługują mu wszelkie prawa sprawozdawcy, z wyjątkiem prawa głosowania.

§ 11.

Zwyczajne posiedzenie Izby handlowej i przemysłowej w Bielsku odbywa się co miesiąc, o ile posiada przedmioty obrad.

Prezes, względnie jego zastępca, zaprasza członków Izby na sesję plenarną za pomocą zawiadomień, które w sobie mieścić winny porządek dzienny. Zawiadomienia te powinny być doręczone członkom na 5 dni przed sesją. Członkowie Izby, którzy na posiedzenie przybyć nie mogą winni o tem wcześniej zawiadomić prezydium. Posiedzenia nadzwyczajne zwołuje prezes Izby na wezwanie Rady Narodowej z własnej inicjatywy, albo też na pisemne żądanie co najmniej 8 członków. Na posiedzeniach Izby przewodniczy prezes względnie wiceprezes. Gdyby ani prezes, ani wiceprezes przewodniczyć nie mogli, kieruje obradami delegat Izby do

prezydyum (prowizoryczny przewodniczący). Rozprawy Izby z zasady są jawne. Z tej reguły są wyjęte:

1. Rozprawy nad przedmiotami, co do których władze domagają się poufnego traktowania.
2. Sprawy osobiste członków i personelu Izby,
3. Rozprawy sądu polubownego.

Przewodniczący winien również zarządzić posiedzenie tajne, jeżeli się tego domaga większość obecnych. Sprawy budżetu mogą być traktowane i uchwalane jedynie na posiedzeniach publicznych.

§ 12.

Tok obrad i uchwały

Uchwały zapadają w pełnej Izbie prostą większością głosów. Do kompletu potrzebną jest obecność co najmniej 10 członków Izby. Posiedzenie otwiera prezydent po skonstatowaniu kompletu zapytaniem, czy który z członków nie podnosi zarzutów przeciw ostatniemu ogłoszeniu protokołowi sesyjnemu. Następnie zdaje prezes względnie sekretarz, sprawę z czynności prezydyum i biura za czas od ostatniej sesji. Po tem sprawozdaniu następują interpelacje członków, względnie odpowiedzi na interpelacje poprzednio wniesione. Interpelowanym może być jedynie prezes Izby. Interpelacje muszą być wniesione przed rozpoczęciem posiedzenia. Prezydyum ma obowiązek na każdą interpelację odpowiedzieć natychmiast, albo najpóźniej na najbliższym posiedzeniu plenarnem i to osobiście albo przez w tym celu wyznaczonego członka lub urzędnika Izby. Debata nad interpelacjami lub odpowiedziami na interpelacje jest dopuszczalna tylko za uchwałą większości Izby. Uchwały takie zapadają bez debaty.

§ 13.

Porządek dzienny.

Porządek dzienny układa prezydyum. Izbie przysługuje prawo zmienić kolej przedmiotów w porządku dziennym prostą większością głosów.

§ 14.

Wnioski.

Członkowie Izby, chcący stawiać samodzielne wnioski winni takowe zgłosić pisemnie

najpóźniej 7 dni przed posiedzeniem do prezydium, lub do sekretaryatu Izby. Od tej zasady stanowią wyjątek wnioski nagłe, które być poparte co najmniej przez 6 członków. W wypadku takim winien przewodniczący nagłość wniosku pierwiej poddać pod dyskusję i głosowanie. Jeśli nagłość zostanie uchwaloną, winien być wniosek poddany pod obrady na tem samem posiedzeniu. Wnioski, których nagłość nie uzyskała większości, mają być traktowane jako wnioski zwyczajne w myśl niniejszego regulaminu.

§ 15.

Rozprawy.

Po przejściu do porządku dziennego udziela przewodniczący mowcom⁶ głosu wedle porządku zgłoszeń. Jednemu mowcy wolno w tej samej sprawie zabierać głos najwięcej dwa razy. Wyjątek stanowi się dla wnioskodawcy i referenta, którym przysługuje nadto prawo zabierania głosu po wyczerpaniu listy mowcow. Prezes i komisarz ministeryalny mają prawo zabierać głos w każdej chwili. Sekretarz może żądać głosu celem udzielenia faktycznych lub prawnych wyjaśnień. O ile sekretarz jest sprawozdawcą, przysługują mu wszelkie prawa referenta.

§ 16.

Mówcy przemawiają do przewodniczącego. Odczytywanie pism jest dozwolonem tylko sprawozdawcom.

§ 17.

Prezydium ma prawo przywołać mówcę do porządku jeśli odbiega od rzeczy lub przechodzi w osobiste zaczepki. W razie powtórzenia takiego postępowania może prezes mówcy odebrać głos w debacie nad odnośnym punktem porządku dziennego. Zresztą nie wolno nikomu przerywać mowcom.

§ 18.

Wnioski o zamknięcie dyskusji powinny być poddane pod głosowanie natychmiast i bez debaty. Mówcy zapisani do głosu mają prawo do przemów mimo zamknięcia dyskusji.

§ 19.

Po wyczerpaniu lub zamknięciu debaty poddaje prezydium wnioski pod głosowanie.

---

⁶ Tak w oryginale.

Jeżeli do jakiegoś wniosku, który stanowi przedmiot rozpraw, podano samodzielne poprawki lub wnioski uzupełniające, którychto poprawek i uzupełniających wniosków przedłożenia na piśmie prezydium ma prawo żądać, powinny być takowe poddane pod głosowanie przed wnioskiem głównym i to w ten sposób, że najwcześniej należy głosować nad wnioskami ograniczającymi najbardziej wniosek główny.

§ 20.

Głosowanie jest z reguły jawne i odbywa się przez podnoszenie rąk. Prezydium ogłasza wynik głosowania. W razie wątpliwości lub na żądanie conajmniej 4 członków należy zarządzić zliczenie głosów. Imienne głosowania odbywają się na żądanie lub za poparciem 1/3 części obecnych członków.

§ 21.

Wszelkiego rodzaju wybory i mianowania odbywają się przez tajne głosowanie kartami. W ten sam sposób uchwała się wykluczenie członka lub uznania mandatu za zgasty (par. 7 regulaminu). Prezydium powołuje w razie głosowania kartami 2 członków Izby na skrutatorów, którzy od każdego głosującego osobiście odbierają kartkę. Skrutatorzy stanowią wraz z prezesem komisję wyborczą, która ogłasza rezultat wyborów. W razie gdy głosowanie nie wykaże dla nikogo absolutnej większości, należy przystąpić do wyborów ściślejszych. Wybory ściślejsze ograniczają się do 2 osób, które uzyskały stosunkowo największą ilość głosów. Przy ściślejszych wyborach nie liczą się głosy oddane na inną osobę. Również się nie liczą kartki białe. W razie równości głosów rozstrzyga los. Dotyczącą kartkę wyciąga prezes Izby.

§ 22.

Jeżeli przewodniczący sądzi, iż nie może przyjąć odpowiedzialności za to co Izba uchwaliła, może sporną sprawę albo zaraz, albo po poddaniu takowej pod powtórne obrady na najbliższej sesji, przedłożyć do rozstrzygnięcia Radzie Narodowej.

§ 23.

Przed wyczerpaniem porządku dziennego nie może być sesja Izby odroczoną w ten sposób, aby niezadowolone przedmioty przeszły pod dyskusję dopiero na następującym miesięcznym posiedzeniu. Jeżeli większość żąda odroczenia sesji przed wyczerpaniem

porządku dziennego, należy zwołać następujące posiedzenie na najbliższy dzień powszedni. Na takiej sesji mogą być traktowane tylko przedmioty poprzednio nie załatwione. Jako zaproszenie na taką sesję wystarczy ustne zaproszenie prezesa wystosowane do członków.

§ 24.

Protokół.

Protokoły Izby prowadzi sekretarz lub jego zastępca. Protokół powinien obejmować nazwiska obecnych członków, treść powziętych uchwał, oraz tok obrad w streszczeniu. Protokół winien być podpisany przez prezesa i sekretarza. Protokoły ogłasza się drukiem.

§ 25.

Delegacje.

Izba wysyła na wezwanie rządu lub z własnej inicjatywy delegacje w celach reprezentacyjnych albo w celach zastępstw pewnych interesów gospodarczych. Wybór delegatów odbywa się zazwyczaj na plenarnych posiedzeniach. W wypadkach nagłych lub w sprawach mniejszej wagi, mianuje delegatów prezydium. Delegaci Izby mają obowiązek zdać na najbliższym plenarnym posiedzeniu sprawozdanie z swych czynności.

§ 26.

Izba wybiera członków swego stałego sądu polubownego oraz kandydatów na ławników handlowych dla sądu obwodowego w Cieszynie. Izba wybiera na żądanie władz członków rad przybocznych (kolejowych, cłowych, podatkowych i innych), istniejących przy władzach.

§ 27.

Kasowość.

Kasą zawiaduje sekretarz łącznie z wybranym przez Izbę skarbnikiem. Do nich należy cała administracja kasowa w szczególności pobór dochodów izbowych i wypłaty za kwitami, zaopatrzonymi podpisem prezesa. Z końcem roku mają być zamknięte księgi i złożone rachunki. Zamknięcie rachunkowe i kasowe podlega kontroli komisji budżetowej. Po uchwaleniu zamknięcia rachunkowego przez pełną Izbę, przedkłada się takowe ministrowi handlu.

Zatwierdzone zamknięcie rachunków musi być ogłoszone drukiem.

Kasa znajduje się pod podwójnym zamknięciem prezesa i skarbnika Izby. Zapas gotówki

w kasie nie powinien przekraczać kwoty 2000 K. Nadwyżka winna być złożona w kasie oszczędności miasta Bielska. Ewentualne fundusze lokuje się w pupilarnych papierach wartościowych.

§ 28.

Biuro Izby.

Biuro Izby składa się z sekretaryatu Izby oraz z urzędu marek i wzorów, dla którego to urzędu istnieją odrębne przez Ministerstwo handlu w drodze rozporządzenia wydane przepisy. Językiem urzędowym wewnętrznym biura jest język polski, językiem dla stron język polski i niemiecki.

§ 29.

Celem załatwienia prac koncepcyjnych i kasowych mianuje Izba zawodowo i naukowo wykształconego sekretarza będące zarazem szefem biura Izby, oraz potrzebny personal kancelaryjny i służbę. Nominacja urzędników koncepcyjnych Izby podlega zatwierdzeniu Rady Narodowej.

§ 30.

Wszyscy urzędnicy i studzy Izby ślubują na ręce prezydym, iż swe służbowe obowiązki spełniać będą gorliwie, pilnie i wiernie, oraz że będą przestrzegać tajemnicy urzędowej co do wszelkich spraw, o których wiadomość powezmą w Izbie.

Rejestrant marek ochronnych jest zaprzysiężony.

§ 31.

Biuro Izby załatwia wszelkie sprawy pod odpowiedzialnością i kierownictwem sekretarza, któremu jest służba podporządkowana.

Sekretarz jest odpowiedzialny przed Izbą a porządne, szybkie i dokładne prowadzenia biura i podpisuje wraz z prezesem wszystkie z Izby wychodzące pisma.

Obowiązkiem sekretarza jest układanie wszelkich prac koncepcyjnych, statystycznych i informacyjnych o stanie handlu, przemysłu i rzemiosł w jej okręgu. Pisma te wygotowuje sekretarz przy pomocy biur oraz członków Izby. Sekretarzowi służy prawo, w razie gdyby w tym celu były potrzebne badania na miejscu, przeprowadzać je osobiście, albo za

|pośrednictwem biura lub mężów zaufania. W każdym z tych wypadków należą się zatrudnionym szczegółowo wykazane diety i koszta podróży.

Sekretarz przydziela zajęcie presonalowi⁷ biurowemu.

§ 32.

Obowiązkiem sekretarza jest udzielać w pewnych godzinach codziennie ustnych informacji zgłaszającym się stronom. Personal biurowy ma tylko ze szczególnem upoważnieniem sekretarza prawo udzielania ustnych wyjaśnień.

§ 33.

Personal biurowy stały pobiera pensję w ratach miesięcznych z góry, dodatek kwaterowy w ratach kwartalnych z góry. Izba opłaca podatki od poborów personalu biurowego.

Dyżurniści i pracownicy prowizoryczni otrzymują wynagrodzenie po ukończeniu dotyczącej roboty.

§ 34.

Stosunek służbowy pomiędzy Izbą a biurowym personelem rozwiązuje się:

1. przez dobrowolne wystąpienie urzędnika z końcem kalendarzowego kwartału, za poprzednim sześciotygodniowym wypowiedzeniem.
2. przez oddalenie urzędnika z powodu przekroczenia dyscyplinarnego.

§ 35.

Każde naruszenie obowiązków, włożonych na personal Izby przez obecny regulamin, jest przekroczeniem służbowem.

Przekroczenia służbowe podlegają wedle swej doniosłości ustnemu lub pisemnemu skarceniu przez prezesa z przedstawieniem skutków ponownego naruszenia obowiązków, albo karze dyscyplinarnej.

Kary dyscyplinarne są:

1. nagana przez prezesa;
2. nagana przez pełną Izbę;
3. wydalenie ze służby.

---

⁷ Tak w oryginale.

§ 36.

Władze skarbowe pobierać będą na rzecz Izby dodatek do podatku zarobkowego w wysokości do 10-procent.

W Cieszynie, dnia 15. lipca 1919.

Dr. Julian Czapliński m. p.

Ant. Pawlita m. p.

***

Izba Handlowa i Przemysłowa w Bielsku powstała w 1919 roku. Na przełomie lat 1934–1935 została przekształcona w oddział Izby Przemysłowo-Handlowej w Katowicach. Istniała do wybuchu II wojny światowej.

Rozporządzenie Rządu Krajowego Księstwa Cieszyńskiego

z dnia 7 listopada 1919 r.

w sprawie utworzenia Komisji przywozu i wywozu Rady Narodowej w Cieszynie

Dziennik Urzędowy Rady Narodowej Księstwa Cieszyńskiego 1919 Nr 18, poz. 224

§ 1.

Z dniem 15. listopada b. r. znosi się wszystkie Urzędy przywozu i wywozu na Śląsku Cieszyńskim funkcjonujące przy poszczególnych Wydziałach Rady Narodowej, przy Krajowym Urzędzie Gospodarczym i przy poszczególnych Starostwach (Powiatowych Urzędach Gospodarczych).

§ 2.

Wszystkie funkcje zniesionych Urzędów obejmuje Komisja przywozu i wywozu Rady Narodowej, w skład której wchodzi następujący delegaci, względnie zastępcy:

- 1) 1z⁸ Wydziału górniczo - przemysłowo - handlowego,
- 2) 1 z Wydziału skarbowego,
- 3) 1 z Wydziału kolejowego,

---

8 Tak w oryginale.

4) 1 z Krajowego Urzędu Gospodarczego,

5) z głosem doradczym, 2 delegatów Izby handlowej w Bielsku.

Przewodniczącym Komisji jest delegat Wydziału górniczo-przemysłowo-handlowego.

§ 3.

Komisji przysługuje wyłączne prawo decyzji w sprawach polityczno-handlowych, oraz w sprawach wywozu towarów całymi wagonami za granicę Polski.

W sprawach przywozu przysługuje Komisji jedynie prawo ogólnej decyzji co do tych towarów, których przywóz do Państwa Polskiego z zagranicy ze względów gospodarczych i walutowych jest niepożądany.

§ 4.

Komisji nie podlegają sprawy przywozu i wywozu tych artykułów, co do których istnieje ogólnopństwowy zakaz przywozu, względnie wywozu, oraz sprawy przywozu i wywozu monopolów.

§ 5.

Komisja obraduje na podstawie materiału, dostarczonego przez Urząd przywozu i wywozu. Poszczególne sprawy mają być przez Urząd przedłożone po przeprowadzeniu korespondencji przygotowawczej i zasięgnięciu opinii biur i organizacji fachowych, względnie ekspertów przyzwanych przez Komisję.

§ 6.

Pozwolenia na wywóz przesyłek od jednego wagonu wzwyż, względnie towaru, wartości ponad 10.000 K, wydaje się jedynie na podstawie uchwał Komisji, z wyjątkiem tych

wypadków, w których Komisja upoważni szefa Urzędu przywozu i wywozu do wydawania pozwoleń bez każdorazowej uchwały.

Pozwolenia na wywóz towarów w ilościach mniejszych niż jeden wagon, oraz wszelkie pozwolenia na wywóz towarów, z wyjątkiem tych, co do których istnieje ogólnopństwowy zakaz przywozu, wydaje Urząd przywozu i wywozu.

§ 7.

Komisya przywozu i wywozu Rady Narodowej ustala warunki co do przywozu i wywozu towarów w granicach ustanowionych przez Państwową Komisję przywozu i wywozu w Warszawie, z równoczesnem uwzględnieniem warunków lokalnych.

§ 9.⁹

Komisya przywozu i wywozu wyda instrukcje starostwom granicznym w sprawie udzielania zezwoleń na wywóz lub przywóz drobnych ilości towarów w ruchu granicznym.

§ 10.

Prośby o zezwolenia na przywóz lub wywóz na ilości towarów wymienione w 1. ust. § 6, muszą bezwarunkowo wnoszone być na piśmie.

Opłaty wywozowe i przywozowe ustala Komisya we własnym zakresie.

Ks. Londzin, m. p.

T. Reger, m.p.

P. Bobek, m. p.

Rozporządzenie Rady Narodowej Księstwa Cieszyńskiego

z dnia 19 listopada 1919 r.

w sprawie Centrali dewiz

Dziennik Urzędowy Rady Narodowej Księstwa Cieszyńskiego 1919 Nr 19, poz. 243

Powołując się na ogłoszenie „Wydziału¹⁰ górnico-przemysłowo-handlowego Rady Narodowej w Cieszynie z dnia 25. marca 1919 zamieszczone w Dzienniku Urzędowym Księstwa Cieszyńskiego Nr. 6 ex 1919, poz. 80 postanawia się następująco:

§ 1.

Firmy eksportujące zobowiązane są do oddania waluty obcej za towary wywożone poza granice Państwa Polskiego do tymczasowej Centrali dewiz dla Śląska Cieszyńskiego t. j. Banku

---

9 W oryginale brakuje paragrafu ósmego. W kolejnych numerach Dziennika Urzędowego nie znaleziono sprostowania cytowanego rozporządzenia.

10 W oryginale jest cudzysłów otwierający natomiast nie ma cudzysłowu zamykającego.

eskontowego w Bielsku¹¹ ewentualnie do Filii tej Centrali t. j. do Banku Rolniczego w Cieszynie.

Firma prosząca o pozwolenie wywozu przedkłada fakturę w walucie zagranicznej.

§ 2.

Dla rozdziału waluty obcej ustanawia się Komisję walutową złożoną z trzech członków, a mianowicie: jednego reprezentanta Dyrekcyi skarbu Księstwa Cieszyńskiego, jednego z Wydziału górniczo-przemysłowo-handlowego Rady Narodowej i jednego mianowanego przez Izbę handlową i przemysłową w Bielsku.

Przewodniczącym jest Kierownik Dyrekcyi skarbu Księstwa Cieszyńskiego lub jego zastępca.

§ 3.

Komisya przydziela walutę jedynie na zakupno artykułów pierwszej potrzeby dla Śląska Cieszyńskiego, o ile te artykuły nie są do nabycia w kraju, oraz na potrzeby przemysłu Śląskiego.

§ 4.

Strony żądające walut obcych, wnoszą podania pisemnie stemplowane (3 K) na specjalnych blankietach drukowanych.

Podania o obcą walutę do tysiąca koron załatwia kierownik Oddziału walutowego Rady Narodowej według możliwości zaraz. W razie żądania wyższych kwot rozpatruje podanie Komisya walutowa.

Dla uzasadnienia swej prośby strona przedkłada kartę przemysłową, kwit cłowy, fakturę oryginalną, kontrakt i t. p.

§ 5.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Ks. Londzin, w. r.

T. Reger, w. r.

P. Bobek, w. r.

---

11 Chodziło o Śląski Bank Eskontowy w Bielsku (*Schlesischen Eskomptebank*).

Rozporządzenie Ministra b. dzielnicy pruskiej

z dnia 25 listopada 1919 r.

w przedmiocie Izb przemysłowo-handlowych w b. dzielnicy pruskiej

Tygodnik Urzędowy Naczelnej Rady Ludowej 1919, Nr 67, poz. 165

Na mocy art. 6 d. ust.¹² z dnia 1 sierpnia 1919 r. o tymczasowej organizacji zarządu b. dzielnicy pruskiej (Dz. pr. Nr. 64 str. 675 i nast.) stanowią co następuje:

Przeznaczenie i utworzenie izb przemysłowo-handlowych

§ 1.

Przeznaczeniem izb przemysłowo-handlowych jest zastępstwo ogólnych interesów przemysłu wraz z górnictwem, handlu oraz żeglugi w ich obwodach.

§ 2.

Obszar całej b. dzielnicy pruskiej dzieli się na obwody Izb.

Tworzenie poszczególnych Izb, oznaczenie miejsce ich siedziby, obwodu, liczby członków, powiększenie obwodu oraz wcielenie części okręgu jednej Izby do obwodu drugiej Izby przy równoczesnym rozgraniczeniu wzajemnych praw i obowiązków uskutecznia po wysłuchaniu interesowanych Izb, – a w braku ich, interesowanych gospodarczo reprezentacji – Minister b. dzielnicy pruskiej, uwzględniając ekonomiczną łączność, zdolność do podatkowych świadczeń i wielkość obszaru.

Kompetencja

§ 3.

Izby mają w granicach przeznaczenia określonego w § zadanie:

a) popierania wszystkich władz polskich w kraju i zagranicą na żądanie lub z własnej inicjatywy udzielaniem wiadomości, stawianiem wniosków i wydawaniem orzeczeń, w szczególności też w kwestiach zakładania, utrzymywania i rozszerzania środków i dróg komunikacyjnych oraz urzędzeń pocztowych;

---

¹² W oryginale nie podano numeru ustępu.

- b) przedkładania własnych projektów, ustaw i rozporządzeń ogólnej i lokalnej natury, objawiania opinii co do nich i współdziałania w wypracowaniu takich projektów;
- c) objawiania opinii i współdziałania w pracach Rządu przy zawieraniu traktatów handlowych oraz przy wprowadzaniu i reformie ceł i taryf,
- d) tworzenia, utrzymywania i popierania zakładów, urzędów i instytucji, mających na celu rozwój przemysłu, górnictwa, handlu i żeglugi, oraz techniczne i kupieckie wykształcenie i moralną opiekę nad zatrudnionymi w tych zakładach pomocnikami i uczniami;
- e) odwołałego mianowania i zaprzysięgania biegłych do wydawania opinii oraz innych osób do stwierdzeń i innych czynności w dziedzinie przemysłu, handlu i żeglugi, do których w życiu gospodarczym przywiązuje się szczególną wiarygodność, albo które wymagają szczególnej znajomości rzeczy i wydawania odnośnych przepisów;
- f) przyjmowania oświadczeń w miejsce przysięgi, dotyczących przemysłu, handlu i żeglugi;
- g) wydawania orzeczeń o zwyczajach handlowych;
- h) dawania inicjatywy lub współdziałania przy urządzaniu krajowych i zagranicznych wystaw i jarmarków.

Również mogą być stawione pod dozór Izby giełdy i inne życiu handlowemu służące zakłady publiczne.

§ 4.

Corocznie, najpóźniej do końca czerwca, winny Izby przedłożyć Ministrowi b. dzielnicy pruskiej sprawozdanie o położeniu i rozwoju życia gospodarczego w swoim obwodzie za rok ubiegły.

Minister może dla tych perjodycznych sprawozdań ustanowić dłuższe czasookresy.

§ 5.

Poza tem mogą być Izbom przekazane innemi ustawami lub rozporządzeniami dalsze zadania, jako to:

- a) współdziałania przy tworzeniu towarzystw akcyjnych w myśl §§ 192 i dalszych niemieckiego kodeksu handlowego, przy mianowaniu sędziów handlowych, członków rad kolejowych, celnych i przemysłowych;

- b) wydawanie świadectw co do solidności i zasobności firm, podejmujących się dostaw państwowych;
- c) wydawanie certyfikatów pochodzenia towarów oraz wydawanie innych zaświadczeń w ruchu handlowym;
- d) czynność sądu polubownego w sprawach przemysłu i handlu.

§ 6.

Celem spełnienia zadań Izb, przewidzianych w § 3 b), c), odnośne władze winny przedkładać Izdom wszelkie projekty ustaw o ogólnym lub lokalnym znaczeniu, przed wejściem ich na drogę obrad ustawodawczych, o ile dotyczą interesów przez Izbę reprezentowanych, i o ile poważne przyczyny temu nie stoją na przeszkodzie.

Również winny być przedkładane Izdom wszelkie rozporządzenia o podobnym znaczeniu przed ich ogłoszeniem.

§ 7.

Władze oraz wszelkie firmy i przedsiębiorstwa, obowiązane do uiszczania opłat Izbowych, winny udzielać Izdom na ich żądanie informacji potrzebnych do spełniania ich zadań, dostarczać żądanych wyjaśnień, dotyczących statystyki i wogóle wspierać Izby w ich działalności.

§ 8.

Kto przy statystycznych dochodzeniach, zatwierdzonych przez Ministra b. dzielnicy pruskiej, mimo dwukrotnych upomnień ze strony Izby z powołaniem na postanowienia niniejszego przepisu, żądanego wyjaśnienia nie udzieli lub rozmyślnie nieprawdziwe oświadczenie złoży, może o ile należy do osób odpowiedzialnych za kierownictwo firm i przedsiębiorstw obowiązanych w myśl § 7 ust. 1 do udzielenia wyjaśnienia uchwałą plenarną Izby ulec karze porządkowej w kwocie 50 do 500 mk., – a w razie powtórzenia do 1000 mk.

Przeciw takiej uchwale przysługuje stronie prawo wniesienia sprzeciwu w ciągu dni 14 po doręczeniu z mocą wstrzymującą wykonanie przez Izbę do Ministra b. dzielnicy pruskiej.

Ściąganie tych kar porządkowych na rzecz Izb następuje w drodze administracyjnego postępowania przymusowego.

Członkowie.

A. Rodzaje członków.

§ 9.

Izby składają się z dwóch grup członków:

I) Rzeczywistych członków:

a) wybranych, b) powołanych.

II) Członków korespondentów.

I. Rzeczywiści członkowie:

1) Wybrani członkowie

a) Czynne i bierne prawo wyborcze.

§ 10.

Czynne prawo wyborcze i obowiązek przyczyniania się do kosztów mają w razie przypisania podatku procederowego¹³:

- 1) kupcy (osoby fizyczne i prawne), zapisani jako właściciele firmy w rejestrze handlowym, prowadzonym w obwodzie Izby;
- 2) spółki i towarzystwa zapisane w rejestrze handlowym lub spółkowym w obwodzie Izby;
- 3) właściciele lub dzierżawcy kopalń, gwarectwa lub spółki, które uprawiają przemysł górniczy w obwodzie Izby, chociażby nie zapisane w rejestrze handlowym lub spółkowym;
- 4) właściciele położonych w obwodzie Izby, chociażby w rejestrze handlowym nie zapisanych zakładów, należących do przedsiębiorstwa znajdującego się poza obwodem Izby, w rejestrze handlowym zapisanego, o ile zakłady te według rodzaju i objętości wymagają prowadzenia na sposób kupiecki;
- 5) zakłady handlowe i przemysłowe państwa i związków komunalnych, o ile opłacają procederowy podatek, jako też zakłady przemysłowe, połączone z przedsiębiorstwami rolnymi i leśnymi.

Od prawa wyborczego i obowiązku uiszczania opłat do Izby wyłączone są stowarzyszenia:

a) rękodzielnicze,

---

¹³ Podatek procederowy, to inaczej nazwany podatek przemysłowy od obrotu (*Gewerbsteuer*).

b) rolnicze o zakresie handlowym ograniczonym dowodnie do członków, o ile nie wniesiono o ich dopuszczenie.

§ 11.

Czynne prawo wyborcze mogą wykonywać osoby używające pełni praw obywatelskich, nie będące pod opieką lub kuratelą i nie wykluczone w myśl § 14 od prawa wyborczego.

Prawo wyborcze wykonywa się osobiście.

Zastępstwo przy wyborach ma miejsce:

- 1) Dla jawnych spółek handlowych przez spółnika upoważnionego do zastępstwa, dla innych do wyboru uprawnionych spółek, gwarectw i osób prawnych przez jednego z ich prawnych zastępców, a w braku takiego przez członka zarządu;
- 2) dla osób, będących pod opieką lub kuratelą oraz dla filji i zakładów przemysłowych (§ 10. 1. 4.), należących do obwodu Izby, w obrębie której ich zakład główny nie jest położony, a których kierownictwo powierzone jest osobie nieupoważnionej w myśl poprzednich przepisów do czynnego prawa wyborczego, – przez zapisanego do rejestru handlowego prokurenta, a w braku jego przez szczególnie ustanowionego pełnomocnika.

Izba może uchwalić, że przy wyborach dopuszcza się ogólne zastępstwo przez prokurenta, zapisanego do rejestru handlowego lub przez pełnomocnika zaopatrzonego w prawo zastępstwa, obejmujące conajmniej zakres prokury – bez jej udzielenia. W tym wypadku regulamin wyborczy Izby zawierać ma przepisy, dotyczące legitymacji głos oddającego prokurenta lub pełnomocnika.

§ 12.

Komu na zasadzie powyższych przepisów (§§ 10, 11.) przysługuje kilka głosów w okręgu tej samej Izby może jednak oddać tylko jeden głos i winien w razie uprawnienia do głosowania w kilku okręgach wyborczych Izby (§ 21 ust. 2.) przed upływem terminu do wniesienia zarzutów przeciw liście wyborczej (§ 23) oświadczyć, w którym okręgu wyborczym chce głos oddać. W razie zaniechania tego oświadczenia ustanawia Komisja wyborcza okręg, w którym głos oddany być winien.

§ 13.

Członkami Izby wybrani być mogą obywatele państwa polskiego bez różnicy płci z ukończonym 25 rokiem życia, uzdolnieni do oddania głosu w myśl §§ 10, 11, jednak z wyjątkiem ustanowionych w § 11. 1. 2. szczególnych pełnomocników. Więcej aniżeli 3/4 część członków Izby nie może się składać z osób, wyliczonych w § 11 ust. 3.

Kilku zastępców tej samej spółki, gwarectwa, lub osoby prawnej (spólnicy, ustawowi zastępcy, członkowie zarządu, prokurenci) nie może być być równocześnie członkami tej samej Izby.

§ 14.

Osoby, nad których majątkiem otwarto konkurs¹⁴, są aż do ukończenia postępowania konkursowego, zaś ci, którzy zawiesili wypłaty, są na czas zawieszenia wypłat wykluczeni od wykonywania czynnego i biernego prawa wyborczego, co jednak nie narusza obowiązku uiszczania opłat.

§ 15.

Każda okoliczność, któraby członka pozbawiła biernego prawa wyborczego, gdyby zaszła przed wyborem, powoduje na skutek uchwały Izby utratę charakteru członka.

§ 16.

Izba może członka, który stracił przez swoje postępowanie publiczny szacunek, dopuścić się ciężkiego przewinienia przeciw honorowi kupieckiemu, widocznie lub dowodnie naruszył swój obowiązek urzędowy, w szczególności naruszył nałożony mu uchwałą Izby obowiązek milczenia – po wysłuchaniu go – uchwałą większości conajmniej 2/3 głosów Izby wykluczyć ze swego grona.

Jeżeli członek Izby wskutek stałych przeszkód nie może wykonywać swych obowiązków urzędowych, może Izba w ten sam sposób pozbawić go charakteru członkostwa.

§ 17.

Na tej samej zasadzie (§ 16 ust. pierwszy) może Izba zawiesić w wykonywaniu funkcji członka, przeciw któremu wytoczono sądowo-karne postępowanie, aż do jego ukończenia.

---

14 Konkurs oznaczał upadłość (potocznie bankructwo).

§ 18.

Przeciw uchwale w myśl §§ 15 do 17 przysługuje członkowi prawo wniesienia zażalenia w ciągu dni 14 po doręczeniu uchwały z mocą wstrzymującą przez Izbę do Ministra b. dzielnicy pruskiej.

b) Wybory uzupełniające

§ 19.

Członków Izby wybiera się na lat sześć. Co trzy lata ustępuje połowa członków, w razie nierównej liczby ustępuje po raz pierwszy wyższa ich liczba i Izba uzupełnia się przez nowe wybory (wybory uzupełniające). Po raz pierwszy ustępujących członków oznacza los.

Wybory uzupełniające odbywają się przed upływem roku kalendarzowego. Wybrani członkowie rozpoczynają swoją czynność z początkiem następującego roku. Ustępujący mogą być ponownie wybrani. Pozostają oni w urzędzie aż do objęcia funkcji przez członków nowowybranych.

c) Wybory dodatkowe

§ 20.

Celem uzupełnienia członków, którzy wystąpili z Izby nie wskutek normalnego jej uzupełnienia, lub których mandat unieważniono (§ 26 ust. 3) (wybory dodatkowe), odbywają się wybory w połączeniu z najbliższymi wyborami uzupełniającymi.

Jeżeli Izba uznaje za wskazane, winny one się już wcześniej odbyć i to na podstawie listy uprawnionych do wyboru, ustalonej przy ostatnich wyborach uzupełniających.

Nowowybrany członek urzęduje aż do końca kadencji wyborczej, na którą poprzednik jego był wybrany.

d) Postępowanie wyborcze.

§ 21.

O ile regulamin wyborczy niczego odmiennego nie postanawia, wybory do Izby są równe, bezpośrednie, tajne i stosunkowe. W regulaminie wyborczym nadto zawarte być winny postanowienia co do okręgów wyborczych, co do stosunku ilości członków w siedzibie Izby zamieszkałych do ogólnej liczby członków, jako też co do ewent. grup wyborczych.

Regulamin wyborczy wymaga zatwierdzenia przez Ministra b. dzielnicy pruskiej.

§ 22.

Celem przeprowadzenia wyborów (nowych, uzupełniających i dodatkowych) mianuje Minister b. dzielnicy pruskiej w siedzibie Izby, a w razie tworzenia nowej Izby w przyszłej jej siedzibie Komisję wyborczą. Składa się ona z Komisarza wyborczego, jako przewodniczącego, z Syndyka (generalnego sekretarza) Izby oraz z 3 członków, mianowanych na wniosek Komisarza ze sfer przemysłu i handlu.

Przy wyborach do nowej Izby mianuje Minister b. dzielnicy pruskiej w miejsce syndyka (gener. sekretarza) czwartego członka.

§ 23.

Celem przygotowania wyborów układa Komisja wyborcza listę uprawnionych do głosowania, która winna być przez tydzień publicznie wyłożoną.

Komisja wyborcza ogłasza miejsce i czas wyłożenia listy z tem nadmienieniem, iż zarzuty przeciw liście w ciągu tygodnia po ukończonem wyłożeniu do niej wniesić należy.

Po upływie tego czasookresu rozstrzyga ona o wniesionych zarzutach i ustala ostatecznie listę wyborczą.

§ 24.

Po ustaleniu listy wyborczej winna Komisja wyborcza oznaczyć i publicznie ogłosić termin wyborów dla każdego okręgu wyborczego.

§ 25.

Komisja wyborcza mianuje dla każdego okręgu wyborczego kierownika wyborczego, który przewodniczy aktowi wyborczemu. Tworzy on komitet wyborczy, do którego należą oprócz niego, jako przewodniczącego, wybrane z grona obecnych wyborców na wniosek kierownika wyborczego osoba, zbierająca głosy i osoba prowadząca protokół.

§ 26.

Wybór odbywa się bezwzględnią większością głosów w głosowaniu tajnym za pomocą kartek wyborczych, które uprawnieni do głosowania, z wyjątkiem przypadków, przewidzianych w § 11 osobiście oddają. W razie równości głosów rozstrzyga los. O ile przy wyborach pierwsze głosowanie nie daje ani absolutnej większości, ani równości głosów, przychodzi do wyborów ściślejszych.

O ważności oddanych kartek wyborczych rozstrzyga komitet wyborczy, który winien podpisać protokół wyborczy.

Bliższe postanowienia zawiera regulamin wyborczy.

§ 27.

Rezultat wyborów winna Komisja wyborcza publicznie ogłosić.

Ważność wyborów zaczepić można w ciągu dni 14 po ich publicznym ogłoszeniu. Sprzeciwy nie mające mocy wstrzymującej, wnieść należy do Komisji wyborczej, która o nich rozstrzyga uchwałą, przeciw której przysługuje stronie prawo wniesienia zażalenia bez mocy wstrzymującej przez Komisję wyborczą do Ministra b. dzielnicy pruskiej w ciągu dni 14 po jej doręczeniu.

2) Członkowie powołani.

§ 28.

Minister b. dzielnicy pruskiej powołuje na okres lat 3 tylu członków dla każdej Izby, ilu ona liczy członków wybranych. Przynajmniej 2/3 powołanych członków musi należeć do sfer przemysłowych, handlowych, żeglarskich lub finansowych i musi posiadać prawo obieralności w obwodzie danej Izby.

Resztę powołuje Minister b. dzielnicy pruskiej z pośród osobistości, zasłużonych około rozwoju gospodarstwa społecznego. Przytem w pierwszym rzędzie uwzględnieni być winni profesorowie Uniwersytetu, Akademii handlowych i Politechnik, kierownicy wyższych szkół przemysłowych oraz urzędnicy na kierujących stanowiskach, których zawodowa działalność ma styczność z zakresem działania Izby.

§ 29.

Członkowie powołani mają wszelkie prawa i obowiązki członków wybranych.

§§ 15-17 mają do powołanych członków zastosowanie z tem, że nie uchwała Izby, lecz Minister b. dzielnicy pruskiej orzeka o skutkach w tychże paragrafach wymienionych.

II. Członkowie korespondenci.

§ 30.

Każda Izba ma prawo w kraju i zagranicą mianować odwoalnie na 3 lata członkami-korespondentami osoby, które ze względu na zawód, stanowisko lub teoretyczne

wykształcenie mogą być pomocnymi Izbie w spełnianiu jej zadań.

B. Prawa i obowiązki członków.

§ 31.

Rzeczywści członkowie obowiązani są brać udział w posiedzeniach, opracowywać wyznaczone sobie referaty oraz przyjmować wybór do przewidzianych w statucie sekcji.

Członkowie korespondenci mogą być dopuszczeni do udziału w posiedzeniach Izby z głosem doradczym.

Wszyscy członkowie wykonywują swe funkcje bezpłatnie, jedynie zwraca im się wydatki, połączone z wykonaniem poszczególnych zleceń. Izba może uchwałą przyznać swym członkom wynagrodzenie, odpowiednie do wydatków w gotowiznie z tytułu ich udziału w posiedzeniach.

Ukonstytuowanie się Izby.

§ 32.

Minister b. dzielnicy pruskiej oznacza czas ukonstytuowania się nowej Izby. Otwarcie następuje przez Komisarza wyborczego, który oddaje przewodnictwo najstarszemu członkowi Izby, a ten zarządza natychmiastowy wybór Przewodniczącego Izby (Prezesa).

Sprawowanie czynności.

§ 33.

Każda Izba wybiera ze swego grona absolutną większością głosów Prezesa i jednego lub więcej Wiceprezesów na przeciąg lat 3. W razie ustąpienia Prezesa lub Wiceprezesa przed ustanowionym okresem ma miejsce ponowny wybór na resztę tego czasu.

Prezes i Wiceprezes mogą być ponownie wybrani. Pozostają oni w urzędzie aż do objęcia funkcji przez nowo obranych.

§ 34.

Izba ma prawo osoby prawnej. Prezes jej jest odpowiedzialnym za przestrzeganie zakresu działania Izby, za stosowanie się do statutów oraz za wykonanie uchwał i zarządzeń Izby. Jeżeli sądzi, że nie może przyjąć na siebie odpowiedzialności za wykonanie Izby, wolną mu takową wstrzymać, ma jednak obowiązek sprawę tę, po ponownej radzie Izby przedłożyć Ministrowi b. dzielnicy pruskiej do ostatecznej decyzji.

Dokumenta, zobowiązujące Izbę pod względem prawno-majątkowym podpisuje Prezes i jeden członek Izby. Wszystkie inne pisma podpisuje Prezes wspólnie z syndykiem (sekretarzem gener.) lub jego zastępcą.

W razie zajścia przeszkody w urzędowaniu lub nieobecności Prezesa przechodzą jego prawa i obowiązki na jednego z Wiceprezesów.

§ 35.

Izba używa pieczęci z godłem Państwa i odpowiednim napisem.

§ 36.

Posiedzenia Izby są w zasadzie jawne. Wyłączone od jawności są wszystkie sprawy osobiste członków i personelu Izby, nadto te przedmioty, które władze w poszczególnych wypadkach oznaczają, jako nieodpowiednie dla publiczności, albo które Izba sama, jako nieodpowiednie dla jawności oznaczy.

§ 37.

Uchwały Izby zapadają, o ile w ustawie niniejszej wyraźnie inaczej nie postanowiono, większością głosów. W razie równości głosów rozstrzyga głos Prezesa. Do ważności uchwały potrzebne jest zaproszenie wszystkich rzeczywistych członków z zawiadomieniem ich o porządku obrad i obecność conajmniej połowy rzeczywistych członków.

Co do przedmiotów nieobjętych zaproszeniem może zapaść uchwała, jeżeli nagłość ich uzna 2/3 obecnych rzeczywistych członków. Tego rodzaju uchwały winny być jeszcze raz ogłoszone na następnym posiedzeniu.

§ 38.

Do plenarnych posiedzeń Izby może Minister b. dzielnicy pruskiej wysłać delegata z głosem doradczym, który może każdej chwili głos zabrać.

§ 39.

Bliższe postanowienia o sprawowaniu czynności określa każda Izba w statucie, który ma być zakomunikowany Ministrowi b. dzielnicy pruskiej.

Etat Izby¹⁵.

§ 40.

Izba uchwała wydatki potrzebne do spełnienia jej ustawowych zadań i samodzielnie reguluje swą kasowość i rachunkowość.

§ 41.

Corocznie winna Izba ułożyć etat, który ma być najpóźniej do końca października przedłożony Ministrowi b. dzielnicy pruskiej do wiadomości.

Przewidziane w etacie koszta administracji Izby, nie pokryte osobnemu dochodami, rozkłada się na uprawnionych do wyboru (§§ 10 i 11). Miarę stanowi bezpośredni państwowy podatek procederowy. Przytem nie policza się części tego podatku, który przypada na filje, zakłady handlowe lub przemysłowe, nie mające siedziby w okręgu Izby, lub co do których ich właścicielom nie przysługuje prawo udziału w wyborach do Izb.

O ile przewidziane w etacie opłaty na Izbę przekroczyłyby miały 25% podatków procederowych, wymaga etat zatwierdzenia przez Ministra b. dzielnicy pruskiej.

§ 42.

Opłaty na rzecz Izb są publicznymi ciężarami. Władze podatkowe pobierają je jako dodatki do podatków procederowych wraz z tymi podatkami i odsyłają je Izbie bezpłatnie.

O wysokości dodatków do tychże podatków zawiadamia Minister b. dzielnicy pruskiej władze podatkowe.

§ 43.

Reklamacje przeciw obowiązkowi płacenia i wysokości opłaty Izbowej należy wnieść w drodze przepisanej dla reklamacji (sprzeciwów) przeciw podatkom procederowym; podlegają one rozstrzygnięciu władz właściwych dla takich sprzeciwów.

Przed rozstrzygnięciem sprzeciwów przez te władze winna być o ile możliwości Izba wysłuchaną.

---

15 Pod pojęciem „etatu” rozumiano budżet.

§ 44.

O wyniku przepisów podatkowych procederowych, jako też o zaszyłych ewent. późniejszych zmianach zawiadamiają władze podatkowe bezpłatnie Izby.

§ 45.

Izby mają co do opłat pocztowych te same przywileje co władze państwowe.

Personel.

§ 46.

Izby winny ustanowić personel, potrzebny do spełniania ich zadań.

Urzędnikiem Izby jest powołany do jej służby, jako urzędnik z poborami przez Izbę ustalonymi. Nominacja następuje przez wręczenie dekretu nominacyjnego. Mianowani w ten sposób urzędnicy mają wszelkie prawa urzędników państwowych.

Bliższe postanowienia co do warunków emerytury i warunków służbowych oraz co do postępowania dyscyplinarnego przeciw urzędnikom zawiera statut urzędniczy Izby, Ministrowie b. dzielnicy pruskiej do wiadomości przedłożyć się mający.

Rozwiązanie.

§ 47.

Na wniosek Ministra b. dzielnicy pruskiej może być Izba z ważnych powodów uchwałą Rady Ministrów rozwiązana.

Co do sprawowania czynności i zarządu majątkiem rozwiązanej Izby aż do nowych wyborów, w ciągu 3 miesięcy po dniu rozwiązania zarządzić się mających, wydaje Minister b. dzielnicy pruskiej odpowiednie zarządzenia.

Postanowienia przejściowe i końcowe.

§ 48.

Przejęcie wszystkich w byłej dzielnicy pruskiej istniejących Izb handlowych w myśl niniejszego rozporządzenia następuje w drodze rozporządzenia przez Ministra b. dzielnicy pruskiej.

§ 49.

Wykonanie tego rozporządzenia porucza się Departamentowi 8 Przemysłu i Handlu.

O ile inne ustawy lub rozporządzenia powołują się na przepisy dotychczasowej niemieckiej ustawy o Izbach handlowych, wstępują przepisy niniejszego rozporządzenia w miejsce tej dotychczasowej ustawy.

Poznań, dnia 25. listopada 1919 r.

Minister:

(—) W. Seyda. (...)

***

W § 5 jest mowa o tym, że izby przemysłowo-handlowe współdziałają przy tworzeniu towarzystw akcyjnych, w myśl § 192 niemieckiego kodeksu handlowego (*Handelsgesetzbuch*)¹⁶. Ten przepis kodeksu nakładał na członków zarządu spółki akcyjnej oraz rady nadzorczej obowiązek nadzoru nad procesem powstawania spółki. W określonych wypadkach nadzór był prowadzony przez zewnętrznych rewizorów, przedstawianych przez „organ powołany do reprezentacji interesów stanu kupieckiego” (*für die Vertretung des Handelsstandes berufene Organ*), którym była właśnie izba przemysłowo-handlowa.

Ministrem b. dzielnicy pruskiej był Władysław Seyda (1863–1938): prawnik, polityk endecji, poseł do sejmu pruskiego i Reichstagu, gdzie przewodniczył Kołu Polskiemu, zasiadał w składzie Naczelnej Radzie Ludowej w czasie powstania wielkopolskiego, był pierwszym ministrem b. dzielnicy pruskiej i postem na Sejm Ustawodawczy, pełnił funkcję prezesa Sądu Najwyższego, został zdymisjonowany w 1929 roku i wrócił do Poznania, gdzie pracował jako adwokat¹⁷.

Rozporządzenie Ministra b. dzielnicy pruskiej

z dnia 19 listopada 1920 r.

w sprawie przyłączenia części powiatów namysłowskiego i sycowskiego do obwodu Izby

Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu

Dziennik Urzędowy Ministerstwa b. Dzielnicy Pruskiej 1920 Nr 80, poz. 543

Na podstawie art. 6 d. ustawy z dnia 1 sierpnia 1919 r. o tymczasowej organizacji zarządu b. dzielnicy pruskiej (Dziennik Praw str. 675) stanowią co następuje:

---

¹⁶ Reichsgesetzblatt 1897, Nr. 23, S. 219.

¹⁷ Baza Biblioteki Sejmowej <http://bs.sejm.gov.pl/> [dostęp 28.06.2013].

Art. 1.

Części powiatów namysłowskiego i sycowskiego, przyznane Polsce na podstawie traktatu pokoju z dnia 28 czerwca 1919, przyłącza się do obwodu Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu.

Art. 2.

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poznań, dnia 19 listopada 1920 r.

Minister b. dzielnicy pruskiej

W. Kucharski

***

Rozporządzenie zostało wydane w czasie urzędowania drugiego z kolei ministra b. dzielnicy pruskiej – Władysława Kucharskiego (1884–1964): inżyniera, absolwenta Politechniki Lwowskiej, działacza politycznego i gospodarczego okresu II RP. Władysław Kucharski zastąpił jako poseł endecji i minister przemysłu i handlu w rządzie „ChjenoPiasta”, który podpisał tzw. umowę żyradowską oraz minister skarbu w okresie największej hiperinflacji. Po 1924 r. zajął się działalnością gospodarczą, zasiadając w zarządach przedsiębiorstw¹⁸.

Rozporządzenie Ministra b. dzielnicy pruskiej

z dnia 10 grudnia 1920 r.

**dotyczące rozszerzenia mocy obowiązującej rozporządzenia z dnia 25 listopada 1919 r.
w przedmiocie Izb Przemysłowo-Handlowych w b. dzielnicy pruskiej na obszarze
położonym poza byłą linią demarkacyjną**

Dziennik Urzędowy Ministerstwa b. Dzielnicy Pruskiej 1920 Nr 80, poz. 542

Na podstawie art. 6 d. ustawy z dnia 1 sierpnia 1919 r. o tymczasowej organizacji zarządu b. dzielnicy pruskiej (Dziennik Praw str. 675) stanowią, co następuje:

Art. 1

Moc obowiązującą rozporządzenia z dnia 25-go listopada 1919 roku w przedmiocie Izb Przemysłowo-Handlowych w b. dzielnicy pruskiej (Tygodnik Urzędowy Nr. 67 str. 371) rozszerza się na obszar b. dzielnicy pruskiej, położony poza byłą linią demarkacyjną.

---

¹⁸ *Nowa encyklopedia powszechna PWN*, t. 3, Warszawa 1995, s. 611.

Art. 2

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poznań, dnia 10 grudnia 1920 r.

Minister b. dzielnicy pruskiej

W. Kucharski

***

Różnice w zasięgu terytorialnym izb przemysłowo-handlowych w Wielkopolsce były wynikiem zmian terytorialnych, jakie nastąpiły między lutym a lipcem 1919 roku. Pierwszą wojnę światową zakończył rozejm w Compiègne 11 listopada 1918 r., ale granice Rzeczypospolitej dopiero się kształtowały. Powstanie wielkopolskie wybuchło 27 grudnia 1918 roku. Formalnie zaprzestano walk na mocy układu zawartego 16 lutego 1919 r. w Trewirze między państwami ententy a Niemcami. Układ ten rozciągał zasady rozejmu z Compiègne także na front wielkopolski. Wyznaczono wówczas linię demarkacyjną, oddzielającą tereny opanowane przez powstańców od pozostających w rękach niemieckich. Z jednej strony trwał proces jednoczenia Wielkopolski z resztą Polski, a z drugiej wojska niemieckie szykowały się do kontrataku. Ostatecznie kwestie sporne uregulował traktat wersalski podpisany 28 czerwca 1919 roku. Granica między Polską a Niemcami przebiegała między linią demarkacyjną a granicą dawnego Wielkiego Księstwa Poznańskiego. Polsce przyznano nie tylko tereny zajęte w trakcie powstania, ale też miasta położone poza tą linią, w tym: Leszno, Rawicz i Kępno¹⁹.

Rozporządzenie Ministra b. dzielnicy pruskiej

z dnia 30 sierpnia 1921 r.

w przedmiocie rozgraniczenia obwodów Izb Przemysłowo-Handlowych w b. dzielnicy pruskiej

Dziennik Urzędowy Ministerstwa b. Dzielnicy Pruskiej 1921 Nr 28, poz. 187

Na podstawie par. 2 rozporządzenia z dnia 27 listopada 1919 r. w przedmiocie Izb Przemysłowo-Handlowych w b. dzielnicy pruskiej (Tyg. Urzęd. nr. 67 str. 371 — Dz. Urzęd. z r.1920 nr. 80 poz. 542) zarządzam po wysłuchaniu interesowanych Izb oraz gospodarczych reprezentacji:

---

¹⁹ Mapa: <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Wielkopolska.svg> [dostęp 28.06.2013].

Art. 1.

Izba Przemysłowo-Handlowa w Poznaniu zachowuje ze swego dawnego obszaru te jego części, które weszły w skład Rzeczypospolitej Polskiej oraz części powiatów namysłowskiego i sycowskiego, które zostały do jej obwodu przyłączone na zasadzie rozporządzenia z dnia 19 listopada 1920 r. (Dz. Urzęd. nr. 80 poz. 543).

Art. 2.

Z dotychczasowego obwodu Izby Przemysłowo-Handlowej w Grudziądzu wydziela się powiat tucholski, oraz przypadłą Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie Traktatu Pokoju z dnia 28 czerwca 1919 część powiatu złotowskiego i wciela się do obwodu Izby Przemysłowo-Handlowej w Bydgoszczy.

Art. 3.

Przypadłą Polsce na podstawie Traktatu Pokoju z dnia 28 czerwca 1919 część powiatu nidborskiego wciela się do obwodu Izby Przemysłowo-Handlowej w Toruniu.

Art. 4.

Do obwodu Izby Przemysłowo-Handlowej w Grudziądzu wciela się powiaty: starogardzki, kościerski, tczewski, kartuski, wejherowski i pucki z tem, że posiedzenia Izby odbywać się mają 4 razy do roku w Starogardzie.

Art. 5.

Rozporządzenie niniejsze obowiązuje z dniem ogłoszenia.

Poznań, dnia 30 sierpnia 1921 r.

Minister

Dr. J. Trzciński

***

Rozporządzenie wydał trzeci i przedostatni minister b. dzielnicy pruskiej Juliusz Trzciński (1880–1939): działacz ziemiański, poseł na Sejm Ustawodawczy, zamordowany przez Niemców 13 października 1939 roku²⁰.

---

²⁰ Baza Biblioteki Sejmowej <http://bs.sejm.gov.pl/> [dostęp 28.06.2013].

Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 27 czerwca 1922 r.

o ustanowieniu Izby Handlowej w Katowicach

Dz.U. RP 1922 Nr 53, poz. 487

Na zasadzie ustawy o Izbach Handlowych z dnia 19 sierpnia 1897 r. (Zbiór ustaw pruskich str. 354) zarządza się w porozumieniu z Tymczasową Radą Wojewódzką województwa śląskiego co następuje:

§ 1. Ustanawia się Izbę Handlową z siedzibą w Katowicach na cały obszar G. Śląska przyznany Polsce decyzją Rady Ambasadorów z dnia 20 października 1921 r. wchodzący w skład Województwa Śląskiego.

§ 2. Do tymczasowego prowadzenia spraw Izby, jakoteż celem opracowania statutu i przygotowania list wyborczych, ustanawia się urząd Komisarza Rządowego, mianowanego przez Ministra Przemysłu i Handlu.

§ 3. Przy Komisarzu Rządowym ustanawia się Radę przyboczną, składającą się z 18 członków, mianowanych przez Ministra Przemysłu i Handlu.

§ 4. Komisarz Rządowy opracuje i przedstawi Ministrowi Przemysłu i Handlu do zatwierdzenia w ciągu trzech miesięcy tymczasowy statut Izby Handlowej. Zatwierdzenie przez Ministra Przemysłu i Handlu tymczasowego statutu, opracowanego przez Komisarza Rządowego, nastąpi po zasięgnięciu opinii organizacji przemysłowych i handlowych i Rady przybocznej Komisarza Rządowego.

§ 5. Komisarz Rządowy załatwia wszystkie sprawy, związane z organizacją Izby Handlowej według instrukcji, udzielonej mu przez Ministra Przemysłu i Handlu. Poza tem załatwia on sprawy bieżące Izby Handlowej oraz wydaje w jej imieniu opinie na podstawie opinii Rady przybocznej. Komisarzowi Rządowemu nie przysługuje prawo wydawania opinii lub orzeczenia w wypadkach, w których opinia lub orzeczenie Izby wyraźnie są przez ustawę wymagane.

§ 6. Komisarzowi Rządowemu nie przysługuje prawo dysponowania ewentualnym majątkiem Izby lub zaciągania zobowiązań imieniem przyszłej Izby.

§ 7. Koszta organizacji Izby zalicza Województwo na rachunek przyszłej Izby Handlowej.

§ 8. Z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, wszystkie zakłady i firmy przemysłowo-handlowe, znajdujące się w części G. Śląska wchodzącej w skład Województwa Śląskiego, wychodzą z dotychczasowego związku z Izbą Handlową w Opolu.

§ 9. Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Przemysłu i Handlu:

Stefan Ossowski

***

Izba Handlowa w Katowicach została utworzona w 1922 r. na podstawie wspomnianego rozporządzenia. Jej powołanie było ważne z punktu widzenia polskich interesów gospodarczych na Śląsku, jednak reprezentowała również stanowisko niemieckich przedsiębiorstw, szczególnie przemysłu ciężkiego i wydobywczego. Odrębność ustrojowa Izby wynikała z faktu posiadania autonomii przez województwo śląskie na mocy Statutu Organicznego Województwa Śląskiego z dnia 15 lipca 1920 roku²¹. Województwo śląskie powstało faktycznie w 1922 r., po podpisaniu przez Polskę 15 maja 1922 r. przez Polskę konwencji genewskiej i formalnym objęciu terenów Górnego Śląska. Mimo oporu bojówek niemieckich wojsko polskie 20 czerwca wkroczyło na Śląsk i dwa dni później zajęły Katowice. Pięć dni później minister Stefan Ossowski (znany działacz gospodarczy i współpracownik Ignacego Mościckiego) wydał podane rozporządzenie.

Uprzednio przedsiębiorstwa z terenu Górnego Śląska przynależały do Izby Handlowej w Opolu. Polacy nie mieli więc możliwości objęcia i spolszczenia niemieckiej izby, która by była właściwa dla terenu nowo-tworzonego województwa śląskiego i znajdowała się jednocześnie w granicach Polski. Nie można więc było powtórzyć zabiegu, jaki zastosowano na przykład wobec Izby w Bydgoszczy.

Kilka słów należy poświęcić dlatego Izbie opolskiej. Powstała w 1882 r. po przekształceniu Izby Handlowej w Gliwicach (*Handelskammer zu Gleiwitz*). Izbę gliwicką powołano raz w 1859 r., a potem reaktywowano, ale znowu zamknięto w r. 1879. Izba w Opolu nosiła różne nazwy, po 1919 r. posługiwano się nazwą Izby Przemysłowo-Handlowej dla Prowincji Górny Śląsk: *Industrie- und Handelskammer für die Provinz Oberschlesien*²². Izba wydawała biuletyn roczny („Jahresbericht“)

21 Ustawa Konstytucyjna z dnia 15 lipca 1920 r. zawierająca statut organiczny Województwa Śląskiego (Dz.U. Nr 73, poz. 497, z późn. zm.).

22 *Industrie- und Handelskammer für die Provinz Oberschlesien 1882–1932*, Hrsg. D. von Stoephasius, Oppeln 1932, S. 7-28.

notowany w bibliografii Estreichera²³. Od 1884 do 1900 biuletyn ukazywał się jako „Bericht der Handelskammer für den Regierungsbezirk Oppeln”, w latach 1901–1914 był to „Jahresbericht der Handelskammer für den Regierungsbezirk Oppeln”. Oprócz tego od 1895 do 1922 układano „Mitteilungen der Handelskammer für den Regierungsbezirk Oppeln” i dodatkowo „Bericht über das kaufmännische Unterrichtswesen im Bezirk der Handelskammer für den Regierungsbezirk Oppeln” (1909–1911). Z Izby pochodziły dwa opracowania, które mogą zasługiwać na uwagę: *Die wirtschaftlichen Beziehungen zwischen Russisch-Polen und dem deutschen Reiche und die sich daraus für den Friedensschluss ergebenden Folgerungen* z 1915 roku oraz *Die Gutachten der Preuß. Handelskammern u. kaufmännischen Korporationen zu dem Erlaß des Herrn Ministers für Handel und Gewerbe vom 1. Januar 1895: betreffend die Reorganisation der Handelskammern in Preußen* z 1895 roku²⁴. Poza tym można dodać, iż na podstawie materiałów Izby opublikowano ok. 1914 roku księgę adresową handlu Górnego Śląska²⁵. Akta opolskiej Izby nie zachowały się, o jej działalności można wnioskować na podstawie wyżej wspomnianych źródeł drukowanych, prasy oraz materiałów urzędowych.

Rozporządzenie podpisał Stefan Ossowski (1874–1936): inżynier elektryk, przemysłowiec, minister przemysłu i handlu w latach 1922–1923, współpracownik Ignacego Mościckiego, z którym zakładał zakłady azotowe w Jaworznie (ob. Organika-Azot SA)²⁶.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej

z dnia 16 lutego 1927 r.

o uprawnieniu Ministra Przemysłu i Handlu do przedłużania okresu trwania mandatów członków Izb przemysłowo-handlowych w b. dzielnicy pruskiej

Dz.U. RP 1927 Nr 14, poz. 107

Na zasadzie art. 44 ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 2 sierpnia 1926 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 78, poz. 443) postanawiam co następuje:

---

23 Bibliografia XIX wieku, II wydanie, tom 12 (J) - II ed./12, s. 115 (<http://www.estreicher.uj.edu.pl/>).

24 <http://www.worldcat.org> [dostęp 01.05.2013].

25 *Oberschlesisches Handels-Adressbuch*, Kattowitz-Breslau-Berlin-Leipzig 1914.

26 <http://www.azot.pl/i79,Historia> [dostęp 28.06.2013].

Art. 1. W rozporządzeniu Ministra b. dzielnicy pruskiej z dnia 25 listopada 1919 r. w przedmiocie izb przemysłowo-handlowych w b. dzielnicy pruskiej (Tygodnik Urzędowy Nr 67, poz. 165), wydanem na mocy art. 6 lit. d ustawy z dnia 1 sierpnia 1919 r. o tymczasowej organizacji zarządu b. dzielnicy pruskiej (Dz. P. P. P. Nr 64, poz. 385) dodaje się § 29a w brzmieniu następującem:

„§ 29a. Ministrowi Przemysłu i Handlu przysługuje prawo przedłużania do lat czterech: trzyletniego okresu z upływem którego ustępuje w myśl § 19 połowa wybranych członków, oraz trzyletniego okresu, na który powoływani są członkowie w myśl § 28”.

Art. 2. Wykonanie niniejszego rozporządzenia powierza się Ministrowi Przemysłu i Handlu.

Art. 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki (...)*

***

Mandaty radców izb przemysłowo-handlowych z terenu b. zaboru poznańskiego, tj. izb w Bydgoszczy, Grudziądzu, Poznaniu i Toruniu sukcesywnie przedłużano, ponieważ brakowało jednolitego dla całego kraju aktu prawnego regulującego funkcjonowanie samorządu przemysłowo-handlowego. Rozporządzenie o izbach przemysłowo-handlowych wydano w lipcu 1927 r., a do momentu zorganizowania izb na nowych zasadach i likwidacji izby w Toruniu nie przeprowadzono wyborów. Ponadto okręgi izb określono w listopadzie 1927 r., statuty nadano w 1928 r., wybory przeprowadzano na przełomie lat 1928 i 1929, a nowe izby ukonstytuowały się w pierwszej połowie 1929 roku.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej

z dnia 15 lipca 1927 r.

o izbach przemysłowo-handlowych

Dz.U. RP 1927, Nr 67, poz. 591

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 2 sierpnia 1926 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 78, poz. 443) postanawiam co następuje:

Postanowienia ogólne.

Art. 1. Stałą reprezentację interesów gospodarczych przemysłu i handlu powierza się izbom przemysłowo-handlowym, organizowanym i działającym na podstawie niniejszego rozporządzenia i osobnych dla każdej izby statutów.

Pod pojęcie przemysłu i handlu w rozumieniu rozporządzenia niniejszego podpada także górnictwo oraz przedsiębiorstwa finansowe, przewozowe, ekspedycyjne, ubezpieczeniowe, komisowe i pośrednictwo handlowe, nie podpada natomiast rzemiosło.

Art. 2. Obszar całego Państwa dzieli się na okręgi izb przemysłowo-handlowych.

O utworzeniu izby, o jej siedzibie i granicach jej okręgu postanawia Minister Przemysłu i Handlu po zasięgnięciu opinii odpowiednich organizacji społeczno-gospodarczych. Minister Przemysłu i Handlu, po wysłuchaniu opinii właściwych izb, postanawia o wydzieleniu z okręgu izby jego części na rzecz nowotworzonej lub istniejącej izby lub o wcieleniu do okręgu jednej izby części lub całego okręgu drugiej izby.

Przy wyznaczaniu siedziby izby i granic jej okręgu należy w miarę możliwości uwzględnić istniejący podział obszaru Państwa na województwa i powiaty.

Izba, której istnienie ze względów gospodarczych przestało być uzasadnione, może być zniesiona uchwałą Rady Ministrów na wniosek Ministra Przemysłu i Handlu.

Art. 3. Izba jest instytucją samorządu gospodarczego i osobą publiczno-prawną.

Nadzór nad izbami sprawuje Minister Przemysłu i Handlu.

Językiem urzędowym izby jest język polski.

Zakres działania.

Art. 4. Do zakresu działania izb w granicach ich właściwości (art. 1) należy:

1. obradowanie i stawianie wniosków oraz udzielanie władzom na ich żądanie lub z własnej inicjatywy spostrzeżeń i wiadomości;
2. wyrażanie opinii o projektach ustaw i ważniejszych rozporządzeń, współdziałanie na żądanie władz przy ich opracowywaniu oraz przedstawianie Rządowi własnych tego rodzaju projektów, a w szczególności wyrażanie opinii i współdziałanie na żądanie władz przy opracowywaniu i zmianach ustawodawstwa przemysłowego, handlowego i górniczego, ustawodawstwa w sprawach taryfy celnej oraz przepisów celnych, obrotu towarowego

z zagranicą, obrotu pieniężnego, nowych dróg komunikacyjnych, taryf kolejowych i innych opłat przewozowych, przepisów, określających warunki przewozu i wszelkiego rodzaju komunikacji, ustawodawstwa podatkowego i monopolowego, ustawodawstwa w sprawach ochrony pracy i ubezpieczeń społecznych, ustawodawstwa w sprawach opieki społecznej, bezpośrednio dotyczących przemysłu i handlu (art. 1);

3. przedstawianie postulatów z zakresu traktatów handlowych;

4. przyczynianie się do zaspokojenia potrzeb i ułatwienia warunków rozwoju życia gospodarczego, w szczególności tworzenie, utrzymywanie lub popieranie, z zachowaniem przepisów ustawowych, odpowiednich instytucji i urzędów, jako to: instytutów badawczych, muzeów, wystaw, pokazów, targów, biur informacyjnych i reklamacyjnych, w szczególności kolejowych i celnych;

5. zakładanie, prowadzenie i popieranie we współpracy z władzami oświatowymi szkół zawodowych i dokszałcających;

6. opinjowanie na żądanie władz oświatowych i z własnej inicjatywy o potrzebach i programach szkolnictwa zawodowego i dokszałcającego oraz o stanie prowadzonych przez izby szkół;

7. wyznaczanie osób, powołanych do wydawania opinii i stwierdzania stanu faktycznego oraz innych działań, wymagających wiarogodności i znajomości rzeczy, w zakresie przedmiotów i czynności, mających znaczenie dla reprezentowanych przez izby dziedzin; w szczególności izbom przysługuje prawo ustanawiania i zaprzysięgania brakarzy, dyspaszerów i t. p., ustanawiania maklerów pozagiełdowych i okrętowych; przepisy obowiązujące o biegłych sądowych nie ulegają zmianie;

8. delegowanie przedstawicieli do utworzonych przez władze organów doradczych w sprawach, dotyczących lub mających znaczenie dla reprezentowanych przez izby dziedzin;

9. proponowanie w wypadkach, w których udział reprezentantów przemysłu i handlu przewidują odnośne ustawy lub rozporządzenia, kandydatów na stanowiska sędziów handlowych, członków komisji podatkowych, zarządców ugodowych i przymusowych, nadzorców sądowych i t. p.;

10. wydawanie władzom opinij, zaświadczeń o istniejących zwyczajach handlowych, cenach i t. p.;

11. wydawanie świadectw o pochodzeniu towarów i innych zaświadczeń, dotyczących obrotu handlowego i firm;

12. tworzenie, z zachowaniem istniejących przepisów, sądów polubownych do rozstrzygania sporów, wynikłych ze stosunków handlowych;

13. prowadzenie:

a) wykazu wszystkich w danym okręgu przedsiębiorstw, należących do reprezentowanych przez izbę dziedzin gospodarczych, z wyodrębnieniem firm, zapisanych do rejestru handlowego,

b) listy osób uprawnionych do wykonywania czynnego prawa wyborczego do izby;

14. zbieranie danych statystycznych, odpowiadających zakresowi pracy izb, przyczem dane te na żądanie Ministra Przemysłu i Handlu powinny mu być komunikowane; w tym wypadku Minister Przemysłu i Handlu może udzielić wskazówek, dotyczących zbierania danych i opracowywania dostarczanych mu zestawień;

15. składanie Ministrowi Przemysłu i Handlu kwartalnych sprawozdań o stosunkach gospodarczych swego okręgu oraz rocznego sprawozdania o swej działalności i stanie gospodarczym okręgu, nie później niż z końcem kwietnia następnego roku; sprawozdania roczne powinny być ogłaszane drukiem.

Izby spełniają również inne przekazane ustawami i rozporządzeniami czynności, w szczególności z zakresu działania odpowiednich władz państwowych, bądź w zupełności, bądź w zastępstwie, bądź ku pomocy wymienionych władz.

Art. 5. Celem umożliwienia izbom spełniania ich zadań właściwe władze rządowe będą udzielać im do zaopiniowania projekty ustaw przed wejściem ich na drogę obrad ustawodawczych oraz projekty ważniejszych rozporządzeń, jeżeli projekty te mają znaczenie dla dziedzin gospodarczych, reprezentowanych przez izbę, i jeżeli interes publiczny lub pilność sprawy nie stanie temu na przeszkodzie.

Celem umożliwienia izbom wykonania obowiązków, przewidzianych w art. 4 p. 13 lit. b, władze podatkowe będą im udzielać wykazu osób, opłacających państwowy podatek przemysłowy, z wyszczególnieniem wysokości, w jakiej go opłacają.

Art. 6. Wszystkie znajdujące się w okręgu izby stowarzyszenia i korporacje, działające w dziedzinach gospodarczych, reprezentowanych przez izbę, oraz przedsiębiorstwa i osoby, trudniące się przemysłem i handlem (art. 1), obowiązane są udzielać izbie na jej żądanie informacji, wykazów i posiadanych danych statystycznych, potrzebnych izbie do spełniania jej zadań.

Związki zawodowe i instytucje ubezpieczeń społecznych są wyłączone z obowiązku, przewidzianego w ustępie pierwszym niniejszego artykułu.

Winni naruszenia postanowień ustępu pierwszego będą karani grzywną do trzystu złotych.

Do orzekania powołany jest prezes izby. Kary nałożone przez prezesa izby wykonywa władza administracyjna pierwszej instancji miejsca zamieszkania skazanego za pośrednictwem organów gminnych.

Przeciwko orzeczeniu karnemu prezesa izby można w ciągu siedmiu dni od dnia doręczenia orzeczenia wnieść na jego ręce żądanie przekazania sprawy właściwemu sądowi powiatowemu (pokoju). Sąd postąpi według przepisów postępowania, obowiązujących w pierwszej instancji sądowej. Wyrok sądu okręgowego, wydany w drugiej instancji, jest prawomocny.

Na obszarze województwa poznańskiego i pomorskiego i w górnośląskiej części województwa śląskiego stosuje się przepisy o wydawaniu policyjnych mandatów karnych.

Prezes izby może uchylić swoje orzeczenie w razie żądania przekazania sprawy sądowi przed jej skierowaniem do sądu, lub gdy skazany dopełni obowiązku, przewidzianego w ustępie pierwszym, i przedstawi należyte usprawiedliwienie.

Statut izby.

Art. 7. Każda izba posiada osobny statut, którego pierwsza część zawiera regulamin wyborczy, druga — bliższe postanowienia organizacyjne, wyraźnie zastrzeżone statutowi

| niniejszym rozporządzeniem, oraz inne nie stojące z niniejszym rozporządzeniem w sprzeczności.

Pierwszą część statutu wyda Minister Przemysłu i Handlu po zasięgnięciu opinii izb lub odpowiednich organizacji społeczno-gospodarczych. Drugą część statutu oraz zmiany obu części uchwała izba. Uchwały te podlegają zatwierdzeniu przez Ministra Przemysłu i Handlu.

Skład izby.

Art. 8. W skład izby wchodzi radcowie z wyboru i radcowie mianowani przez Ministra Przemysłu i Handlu oraz mogą wchodzić radcowie kooptowani.

Wszyscy radcowie posiadają jednakowe prawa.

Liczbę radców z wyboru oznaczy statut, utrzymując ją w granicach od 30 do 80.

Radcowie z wyboru powoływani są każdorazowo:

- 1) w 2/5 swej liczby przez ogół osób, którym przysługuje czynne prawo wyborcze w myśl postanowień art. 10,
- 2) w 3/5 swej liczby przez zrzeszenia gospodarcze, wyznaczone w trybie, przewidzianym w art. 16.

Liczba radców z nominacji wynosi 1/10 liczby radców z wyboru.

Liczba radców kooptowanych nie może przekraczać 1/10 liczby radców z wyboru.

Kadencja i ustąpienie radców z wyboru.

Art. 9. Radcowie z wyboru powoływani są na lat 6.

Co trzy lata, dnia 31 grudnia, ustępuje połowa radców według starszeństwa wyboru. W celu ich zastąpienia przeprowadza się przed upływem wymienionego terminu nowe wybory. Do okresu trzyletniego nie zalicza się roku niepełnego. Losowanie rozstrzyga o ustąpieniu połowy radców z upływem trzyletniego okresu po ukonstytuowaniu się po raz pierwszy izby na podstawie niniejszego rozporządzenia lub po ukonstytuowaniu się izby, wybranej w następstwie rozwiązania poprzedniej.

Ustępujący radcowie mogą być ponownie wybrani. Na miejsce radcy z wyborów ogólnych (art. 8 ustęp czwarty, punkt 1), opróżnione przed upływem ustawowego okresu, wstępuje i pełni czynności do końca tego okresu ten z kandydatów, który przy ostatnich

wyborach uzyskał największą z kolei ilość głosów, a w wypadku, przewidzianym w art. 15 ustęp piąty, kolejny kandydat właściwej listy.

W razie opróżnienia przed upływem ustawowego okresu miejsca radcy, wybranego przez zrzeczenie gospodarcze (art. 8 ustęp czwarty, punkt 2), w zrzeczeniu tem następuje ponowny wybór w trybie, przewidziany, w art. 17. Nowy radca wstępuje na opróżnione miejsce i pełni czynności do końca ustawowego okresu.

Porządek ustępowania radców określi szczegółowo statut izby.

Wybory ogólne.

Czynne i bierne prawo wyborcze.

Art. 10. Czynne prawo wyborcze (prawo wybierania) posiadają, pod warunkiem opłacania państwowego podatku przemysłowego:

- 1) osoby bez różnicy płci, które w okręgu izby posiadają przedsiębiorstwo przemysłowe albo handlowe lub trudnią się zawodowo i w sposób samoistny przemysłem i handlem (art. 1);
- 2) przedsiębiorstwa przemysłowe i handlowe (art. 1), istniejące w okręgu izby jako osoby prawne lub w innej dozwolonej prawem formie spółkowej, oraz tego rodzaju przedsiębiorstwa państwowe, samorządowe i korporacyj publicznych;
- 3) przedsiębiorstwa przemysłowe i handlowe, wymienione w punktach 1) i 2), z siedzibą poza obrębem okręgu izby, posiadające jednak w okręgu izby filje.

Każda z osób, wymienionych w punkcie 1), oraz przedsiębiorstw, wymienionych w punktach 2) i 3), posiadających w myśl ustępu pierwszego czynne prawo wyborcze, korzysta z jednego głosu, jeżeli, co się tyczy osób prawnych, statut nie stanowi inaczej.

Jeżeli wyłącznymi właścicielami przedsiębiorstw, wymienionych w ustępie pierwszym punkt 1), są osoby będące pod opieką lub kuratelą, czynne prawo wyborcze wykonywa kierownik przedsiębiorstwa.

W imieniu przedsiębiorstw, wymienionych w ustępie pierwszym punkt 2), wykonywają czynne prawo wyborcze ich dyrektorowie, kierownicy, członkowie zarządu, członkowie rady zawiadowczej (zarządzającej), osobiście odpowiedzialni wspólnicy, jawni wspólnicy.

W imieniu przedsiębiorstw, wymienionych w ustępie pierwszym punkt 3), czynne prawo wyborcze wykonywa kierownik filji.

Wszyscy, wykonywający we własnym lub cudzym imieniu czynne prawo wyborcze, powinni mieć ukończonych 25 lat życia, posiadać własnowolność i obywatelstwo polskie.

Art. 11. Bierne prawo wyborcze (prawo wybieralności) przysługuje osobom, które ukończyły 30 rok życia i mają prawo wykonywania we własnym lub cudzym imieniu czynnego prawa wyborczego do izby.

Art. 12. Czynne i bierne prawo wyborcze nie przysługuje:

- 1) upadłym dłużnikom,
- 2) osobom, skazanym prawomocnie wyrokiem sądowym za przestępstwa, pociągające za sobą utratę prawa wybierania do Sejmu.

Pozbawienie czynnego i biernego prawa wyborczego rozciąga się na czas trwania upadłości lub na czas trwania utraty prawa wybierania do Sejmu.

Zarządzenie wyborów i czynności wstępne.

Art. 13. Minister Przemysłu i Handlu zarządza wybory do izby, mianując w tym celu komisarza wyborczego z grona podległych mu urzędników. Komisarz wyborczy powołuje do życia główną komisję wyborczą i odpowiednią liczbę miejscowych komisji wyborczych. Główną komisję wyborczą, która utworzona będzie w siedzibie izby, przewodniczy komisarz wyborczy. Komisja składa się z 3 do 8 przedstawicieli izby, a jeżeli w danym okręgu izba jeszcze nie istnieje — z 3 do 8 przedstawicieli kół przemysłowo-handlowych, powołanych przez komisarza wyborczego. Ponadto w skład głównej komisji wyborczej wchodzi dyrektor izby; przy wyborach zaś do nowej izby — urzędnik państwowy, wyznaczony przez Ministra Przemysłu i Handlu.

Każda z miejscowych komisji wyborczych składa się z 3 do 5 przedstawicieli kół przemysłowo-handlowych, powołanych przez główną komisję wyborczą. Główna komisja wyborcza oznacza siedzibę miejscowych komisji wyborczych.

Przy wyborach do izby miejscowa gmina dostarcza na żądanie, za odpowiednią zapłatą, lokalu i sprzętów dla głównej komisji wyborczej i dla miejscowych komisji wyborczych.

Główna komisja wyborcza sporządza listę uprawnionych do głosowania na podstawie dokładnych list, prowadzonych przez izbę (art. 4 p. 13 lit. b), jeżeli zaś izba jeszcze nie istnieje,

na podstawie urzędowych wykazów, dostarczonych przez władze skarbowe. Następnie główna komisja wyborcza podaje listę uprawnionych do głosowania do publicznej wiadomości przez wyłożenie jej na przeciąg dwóch tygodni w lokalach miejscowych komisji wyborczych. Zarzuty przeciwko powyższej liście mogą być wnoszone w przeciągu jej wyłożenia. Główna komisja wyborcza rozstrzyga zarzuty ostatecznie, zawiadamiając reklamujących o swem orzeczeniu nie później, niż na dni 7 przed terminem wyborów, poczem ustala listę uprawnionych do głosowania.

Jednocześnie z wyłożeniem listy uprawnionych do głosowania główna komisja wyborcza podaje do publicznej wiadomości przepisy statutu, dotyczące regulaminu wyborczego, oraz miejsce i termin wyborów w ten sposób, aby odbyły się one przed upływem sześciu tygodni od dnia wyłożenia listy uprawnionych do głosowania.

Podział na grupy, kategorie i okręgi wyborcze.

Art. 14. Posiadający czynne prawo wyborcze dzielą się na grupy odpowiednio do sekcji izby (art. 24), każda zaś grupa może się dzielić na dwie kategorie według wysokości państwowego podatku przemysłowego, opłacanego przez zaliczonych do każdej kategorii.

Najniższą kwotę podatku, dająca, prawo do zaliczenia do każdej z kategorii, a w braku podziału na kategorie, do każdej z grup wyborczych, określi statut.

Ten, komu może przysługiwać czynne prawo wyborcze w okręgu izby w więcej niż jednej grupie lub kategorii, zostaje zaliczony przez główną komisję wyborczą do jednej z nich, tej mianowicie, którą wskaże w terminie statutowo przewidzianym, a w razie zaniechania — według uznania głównej komisji wyborczej.

Statut może ustanowić podział okręgu izby w poszczególnych grupach lub kategoriach na okręgi wyborcze.

Każda grupa, a w niej kategoria i okrąg wyborczy wybiera radców osobno, w liczbie dla nich wyznaczonej.

Liczba radców, jaka ma być wybrana w każdej z grup, odpowiadających dwóm zasadniczym sekcjom (art. 24), jest równa. Statut może ustalić inny stosunek liczbowy ze względu na specjalne warunki gospodarcze w okręgu izby.

Statut oznaczy liczbą radców, jaka ma być wybrana w grupie, odpowiadającej innej sekcji, niż dwie zasadnicze. Przypadającą według ustępu szóstego liczbę radców zmniejsza się wówczas w tej grupie, która odpowiada sekcji zasadniczej, obejmującej daną gałąź gospodarczą (art. 24).

Liczbę radców, jaka ma być wybrana w każdej kategorii i w każdym okręgu wyborczym, oznaczy statut.

Głosowanie i wynik wyborów.

Art. 15. Głosowanie odbywa się we właściwej komisji wyborczej (miejscowej), która sprawdza nazwisko głosującego na właściwej dlań liście uprawnionych do głosowania oraz jego tożsamość w sposób bliżej określony w statucie.

Głosowanie jest tajne.

Każdy z głosujących oddaje kartkę, na której mają być wymienione osoby z pośród odpowiadających wymaganiom art. 11 w liczbie statutem dla danej grupy, kategorii lub okręgu wyborczego przewidzianego, zmniejszonej jednak o połowę przy wyborach, które się odbywają w myśl postanowień art. 9 ustęp drugi.

O wyniku wyborów rozstrzyga względna większość otrzymanych głosów. W razie równości głosów rozstrzyga los.

Statut może postanowić, że głosowanie odbywa się i wynik wyborów ustala się w trybie właściwym dla wyborów stosunkowych. Postanowienie to może dotyczyć wszystkich grup, kategorii i okręgów wyborczych lub tylko niektórych. Statut ustali liczbę podpisów, w które powinny być zaopatrzone listy kandydatów, zgłoszonych do głównej komisji wyborczej, oraz termin ich zgłoszenia. Przepis ustępu trzeciego ma analogiczne zastosowanie, przyczem liczba kandydatów powinna być uzupełniona takąż liczbą zastępców. Statut bliżej określi sposób stosowania zasady stosunkowości.

Po zamknięciu głosowania miejscowe komisje wyborcze przeprowadzają obliczenie głosów i wyniki obliczenia wraz z protokołem czynności wyborczej składają bezzwłocznie głównej komisji wyborczej, która na tej podstawie dokonywa obliczenia głosów dla całego okręgu i ustala wyniki wyborów. Główna komisja wyborcza sporządza protokół z czynności wyborczych i podaje wynik wyborów do publicznej wiadomości.

Każdy uprawniony do głosowania może wnieść zarzuty przeciw ważności wyborów do Ministra Przemysłu i Handlu za pośrednictwem głównej komisji wyborczej w ciągu dni 14 od dnia ogłoszenia wyniku wyborów. Minister Przemysłu i Handlu może unieważnić wybory w całości lub w części jedynie z powodu uchybienia przepisom niniejszego rozporządzenia lub statutu. Decyzja ta jest ostateczna. W razie unieważnienia należy jednocześnie zarządzić nowe wybory, które powinny się odbyć w ciągu sześciu tygodni od daty zarządzenia.

Główna komisja wyborcza zawiadamia wybranych radców o wyborze. Jeżeli wybrany nie złoży do dni 8 oświadczenia, że wybór przyjmuje, należy postąpić w sposób analogiczny do postanowień art. 9 ustęp czwarty.

Bliższe postanowienia o postępowaniu wyborczym zawiera statut.

Wybory przez zrzeszenia gospodarcze.

Art. 16. Minister Przemysłu i Handlu na wniosek komisarza wyborczego wyznaczy przy każdym kolejnych wyborach zrzeszenia gospodarcze, którym będzie przysługiwało prawo powołania radców izby w myśl postanowień art. 8 ustęp 4 punkt 2) w ogólnej liczbie, wynikającej z tych postanowień.

Przy wyznaczaniu zrzeszeń mogą być brane pod uwagę tylko te, które, istniejąc w sposób prawem przepisany co najmniej lat trzy przed terminem wyborów, mają według swych statutów za zadanie działalność, związaną z reprezentacją zawodowych interesów przemysłu i handlu (w rozumieniu art. 1).

Minister Przemysłu i Handlu określi liczbę radców, którzy mają być powołani przez każde zrzeszenie, przyczem będą stosowane analogicznie postanowienia art. 14 ustęp szósty i siódmy.

Osoby, które zostaną powołane w myśl postanowień ustępu trzeciego, powinny odpowiadać wymaganiom art. 11 oraz należeć do zrzeszenia, które je powołało.

Art. 17. Komisarz wyborczy wyznaczy termin, w którym mają być dokonane wybory przez każde z wyznaczonych w myśl art. 16 zrzeszeń, powinien on jednak przypadać po ustaleniu wyniku wyborów ogólnych.

W terminie tym zostanie zwołane przez władze zrzeszenia walne zebranie członków według przepisów, zawartych w statucie danego zrzeszenia.

Walnemu zebraniu, którego wyłącznym zadaniem będzie dokonanie wyborów, przewodniczy komisarz wyborczy lub wyznaczony przez niego członek głównej komisji wyborczej.

Wybory odbywają się i wynik ich ustala się w trybie, przewidzianym w statucie, a w razie istnienia regulaminu, w regulaminie danego zrzeszenia dla wyborów jego zarządu (rady).

Protokół z odbytych wyborów, zawierający ich wynik, ma być złożony do głównej komisji wyborczej, która podaje wynik wyborów do publicznej wiadomości.

Przeciw ważności wyborów, dokonanych w zrzeszeniu, każdy z członków tego zrzeszenia może wnieść zarzuty do Ministra Przemysłu i Handlu za pośrednictwem głównej komisji wyborczej w ciągu dni 7 od dnia ogłoszenia wyniku wyborów. Minister Przemysłu i Handlu może unieważnić wybory w całości lub w części jedynie z powodu uchybienia niniejszemu rozporządzeniu lub statutowi izby albo statutowi danego zrzeszenia, a w razie istnienia regulaminu, jego regulaminowi. Decyzja ta jest ostateczna; powinna ona zapaść przed upływem miesiąca, licząc od terminu określonego dla wnoszenia zarzutów. W razie unieważnienia należy zarządzić nowe wybory, które powinny się odbyć w ciągu czterech tygodni od daty zarządzenia.

Nominacja.

Art. 18. W czasie pierwszych wyborów do izby, przeprowadzanych na podstawie niniejszego rozporządzenia, oraz w odstępach sześcioletnich w czasie każdych drugich z kolei wyborów (art. 9) Minister Przemysłu i Handlu mianuje na lat sześć określoną w art. 8 liczbę radców.

W razie ustąpienia mianowanego radcy Minister Przemysłu i Handlu mianuje na jego miejsce inną osobę do końca danego okresu sześcioletniego. Po upływie kadencji ustępujący radcowie mogą być ponownie mianowani.

Nie mogą być mianowane osoby, będące na służbie państwowej, z wyjątkiem profesorów i nauczycieli zakładów naukowych oraz kierowników przedsiębiorstw państwowych.

Kooptacja.

Art. 19. Komisarz wyborczy zwołuje przed ukonstytuowaniem się izby pod swoim przewodnictwem zgromadzenie radców z wyboru i radców z nominacji, które rozstrzyga o kooptacji.

Zgromadzenie to może uchwalić kooptację mniejszej liczby osób, niż to zezwala art. 8, lub może powziąć uchwałę o zrezygnowaniu z prawa kooptacji. W obu tych wypadkach prawo kooptacji reszty lub pełnej ustawowo dozwolonej liczby radców przechodzi na izbę ukonstytuowaną, która może jej dokonać w ciągu okresu swego urzędowania i której przysługuje ponadto prawo uzupełniającej kooptacji w razie ustąpienia kooptowanego członka przed właściwym terminem.

Zgromadzenie uchwała i kooptuje w obecności co najmniej połowy ogólnej liczby radców z wyboru i radców z nominacji i to bezwzględną większością głosów.

Głosowanie kartkami zarządza się, jeżeli postawiono kilka wniosków, dotyczących osób, które mają być kooptowane.

Postanowienia ustępu trzeciego stosują się analogicznie do kooptacji, dokonywanej na plenarnem zebraniu przez izbę.

Zgromadzenie (ustęp pierwszy) odbywa się po pierwszych wyborach, przeprowadzonych na podstawie niniejszego rozporządzenia, oraz w odstępach sześcioletnich po każdym drugim z kolei wyborach (art. 9).

Radcowie kooptowani pełnią swe czynności do końca sześcioletniego okresu, na którego początku lub w ciągu którego zostali kooptowani, poczerń mogą być ponownie w tej samej drodze powołani.

Kooptowane mogą być osoby, które posiadają bierne prawo wyborcze do izby (art. 11), a jeżeli nie odpowiadają temu warunkowi, powinny mieć zasługi wobec gospodarstwa społecznego. Nie mogą być kooptowane osoby, będące na służbie państwowej, z wyjątkiem profesorów i nauczycieli zakładów naukowych i kierowników przedsiębiorstw państwowych.

Wyniki kooptacji komisarz wyborczy, względnie prezes izby podaje do publicznej wiadomości.

Utrata i zawieszenie praw radcowskich.

Art. 20. Utrata praw radcowskich następuje w tych samych wypadkach, jakie przewidziane są w art. 12.

Prawo radcowskie podlegają zawieszeniu na czas trwania postępowania karno-sądowego z powodu karygodnego czynu określonego w art. 12 punkt 2).

Ukonstytuowanie izby.

Art. 21. Minister Przemysłu i Handlu wyznacza termin ukonstytuowania się izby w jej nowym lub odnowionym w połowie składzie.

Zwołane w tym terminie przez dotychczasowego prezesa izby, a w braku jego, przez komisarza wyborczego pierwsze plenarna zebranie izby otwiera przedstawiciel Rządu, poczem oddaje przewodnictwo najstarszemu wiekiem radcy, który niezwłocznie zarządza wybory prezesa i wice-prezesów z grona radców izby. Liczbę wice-prezesów oznaczy statut z tem, że z każdej sekcji wybrany będzie co najmniej jeden wice-prezes.

Głosowanie odbywa się kartkami, o wyborze zaś rozstrzyga bezwzględna większość głosów. Do ważności wyborów wymagana jest obecność najmniej połowy radców izby.

Prezydjum (Zarząd).

Art. 22. Prezes i wiceprezesi izby wybierani są na lat 3 z prawem ponownego wyboru. Pełnią oni swe czynności do dnia wyboru swych następców. W razie ustąpienia przed właściwym terminem prezesa lub wice-prezesów izba dokonywa ponownego wyboru na te stanowiska na resztę ustanowionego okresu.

Prezes reprezentuje izbę nazewnątrz, wykonywa lub czuwa nad wykonaniem uchwał izby, przestrzega, aby izba działała we właściwym sobie zakresie, zgodnie z przepisami niniejszego rozporządzenia i statutu, ustala przedmioty obrad i ich porządek, przewodniczy na plenarnych zebraniach izby, jest odpowiedzialny za działalność biura izby.

Kolejność i sposób urzędowania wice-prezesów w zastępstwie prezesa izby określi statut.

Art. 23. Prezes i wice-prezesi tworzą prezydjum izby. Statut może postanowić uzupełnienie składu prezydjum dwu do czterema radcami wybieranymi na okres i w trybie, przewidzianym dla wyborów prezesa i wice-prezesów, tworząc w ten sposób zarząd izby.

Prezydjum (zarząd) postanawia w imieniu izby w sprawach, które z pośród należących do zakresu działania izby (art. 4) oznaczy statut, wypowiada się w imieniu izby w formie opinii lub wniosków w sprawach niecierpiących zwłoki oraz rozstrzyga w sprawach wewnątrz-administracyjnych izby.

Prezydjum (zarząd) składa sprawozdanie plenarnemu zebraniu, przed którym jest odpowiedzialne.

Bliższe postanowienia, dotyczące prezydjum (zarządu), zawiera statut.

Sekcje.

Art. 24. Radcowie izby tworzą zasadniczo dwie sekcje: przemysłową i handlową, przyczem górnictwo należy do sekcji przemysłowej, a przedsiębiorstwa finansowe, przewozowe, ekspedycyjne, ubezpieczeniowe, komisowe i pośrednictwo handlowe należą do sekcji handlowej.

Statut może ustalić większą liczbę sekcji, uwzględniając gałęzie gospodarcze o wybitnym znaczeniu w okręgu izby, jak np. sekcję bankowo-ubezpieczeniową, górniczą, żeglugi.

Zakres i sposób działania każdej sekcji ustali statut oraz regulaminy.

Radcowie.

Art. 25. Radcowie izby obowiązani są brać udział w zebraniach plenarnych oraz posiedzeniach sekcji, do której należą, i komisji, do których są wybrani, oraz opracowywać powierzone im referaty.

Radcowie izby sprawują swe czynności bezpłatnie, mają oni jedynie prawo do zwrotu kosztów, połączonych z wykonywaniem tych czynności.

Radca, który bez usprawiedliwienia opuścił trzy z kolei zebrania plenarne, izba może uchwałą plenarnego zebrania pozbawić radcowstwa.

Takąż uchwałą na wniosek prezesa izba może być radcowstwa pozbawiony radca, którego postępowanie dyskwalifikuje go jako członka izby, lub na którym ciąży ujemne orzeczenie obywatelskiego sądu honorowego.

W wypadkach, przewidzianych w ustępie czwartym, pozbawienie radcowstwa radcy z nominacji następuje na skutek decyzji Ministra Przemysłu i Handlu, powziętej na wniosek prezesa izby.

Plenarne zebranie.

Art. 26. Plenarne zebrania izby odbywają się najmniej raz na kwartał. W każdym czasie mogą być zwołane zebrania na żądanie Ministra Przemysłu i Handlu lub na żądanie 1/3 radców izby lub wreszcie według uznania prezesa izby.

Do ważności uchwał plenarnego zebrania wymagana jest obecność najmniej 1/3 radców. Uchwały izby zapadają bezwzględną większością głosów. W razie równości głosów rozstrzyga przewodniczący.

Uchwały, dotyczące statutu izby (art. 7) oraz pozbawienia radcowstwa (art. 25 ustępy: trzeci i czwarty), zapadają większością 2/3 głosów w obecności 2/3 radców izby.

Jeżeli uchwała plenarnego zebrania izby jest niezgodna z uchwałą jednej z sekcji, to prezes izby na żądanie tej sekcji powinien złożyć właściwej władzy obok uchwały plenarnego zebrania również i odmienną uchwałę sekcji wraz z uzasadnieniem.

Plenarne zebrania są jawne z wyjątkiem, gdy poufność zarządzi prezes lub zażąda jej większość obecnych radców oraz gdy przedmiotem obrad są sprawy osobiste.

Porządek dzienny obrad doręcza się radcom izby w statutowo określonym terminie. Poza porządkiem dziennym plenarne zebranie może obradować nad sprawami, które uchwałą swą uzna jako nagłe.

Z obrad każdego plenarnego zebrania sporządza się protokół, przyczem z obrad jawnych ogłasza się sprawozdanie.

Komisje, korespondenci izby.

Art. 27. Uchwałą plenarnego zebrania mogą być tworzone z pośród radców izby komisje niestałe, statut zaś może ustanowić komisje stałe, powołane do badania poszczególnych zagadnień lub spraw z oznaczonej dziedziny. Komisje opracowują sprawozdania i wnioski. Do udziału w komisjach mogą być dopuszczone osoby z poza grona radców izby z głosem doradczym.

Izba uchwałą plenarnego zebrania może mianować korespondentów izby z głosem doradczym.

Biuro izby.

Art. 28. Przygotowawcze i wykonawcze prace, wynikające z zakresu działania izby, prowadzi biuro izby. Składa się ono z płatnych i zasadniczo stałych pracowników z dyrektorem na czele. Dyrektora izby mianuje Minister Przemysłu i Handlu z pośród trzech kandydatów, przedstawionych przez prezydium (zarząd) izby z poza grona jej członków. Dyrektor izby podlega bezpośrednio prezesowi izby. Dyrektor kieruje sprawami biura, za którego działalność je odpowiedzialny przed prezesem izby, oraz bierze udział we wszelkich, odbywających się w łonie izby, zebraniach i posiedzeniach, na których z upoważnienia prezesa referuje sprawy oraz wypowiada opinię z własnej inicjatywy lub na wezwanie. Na wniosek dyrektora izby prezes izby powołuje pozostały personel biura.

Izba uchwała na plenarnym zebraniu statut urzędniczy, ustalający odpowiedzialność personelu biurowego, etaty urzędnicze, warunki powoływania pracowników biura izby, ich obowiązki i prawa oraz statut pensyjny tychże pracowników. Statuty powyższe nie mogą uchybiać obowiązującym przepisom ustawowym.

Współpraca izb.

Art. 29. Prezesi izb lub wyznaczeni przez nich członkowie prezydium (zarządu) mogą odbywać periodycznie wspólne obrady w celu ujednostajnienia stanowiska i współpracy izb w sprawach, które będą uznane przez nie za odpowiednie.

Budżet.

Art. 30. Izba uchwała co roku na plenarnym jawnym zebraniu preliminarz budżetowy na rok następny i przed dniem 15 września składa go do zatwierdzenia Ministrowi Przemysłu i Handlu.

Preliminowana w budżecie suma wydatków izby w części, nie znajdującej pokrycia w samoistnych dochodach izby, pokrywa się z dodatku, przewidzianego w ustawie o państwowym podatku przemysłowym. Wysokość tego dodatku na rzecz izby określa każdorazowo Minister Przemysłu i Handlu w granicach, przewidzianych w obowiązującej ustawie o państwowym podatku przemysłowym.

Minister Przemysłu i Handlu ustali kategorie płatników państwowego podatku przemysłowego, od których pobierany dodatek ma być przekazywany izbie.

Izba prowadzi rachunek swych dochodów i rozchodów. Co roku przed końcem marca składa Ministrowi Przemysłu i Handlu zamknięcia rachunków za rok ubiegły oraz ogłasza je w swych sprawozdaniach.

Do nabywania, zbywania i obciążania nieruchomości izby, zaciągania zobowiązań, obciążających budżet izby w latach następnych, oraz pobierania opłat za specjalne czynności przez izbę wykonywane niezbędna jest uchwała plenarnego zebrania, zatwierdzona przez Ministra Przemysłu i Handlu.

Izby zwolnione są od wszelkich podatków i opłat w tym samym zakresie i w tych samych wypadkach, w jakich obowiązujące ustawy przewidują to w stosunku do związków samorządu terytorjalnego.

Sposób podpisywania aktów prawnych i pism izby określi statut.

Nazwa izby.

Art. 31. Nazwa „Izba Przemysłowo-Handlowa w .....” przysługuje tylko organizacjom, utworzonym na podstawie niniejszego rozporządzenia.

Stowarzyszenia, mające na celu rozwój stosunków handlowych z zagranicą, mogą nosić nazwę „Polsko-..... Izba Handlowa”.

Istniejące stowarzyszenia, których nazwa jest sprzeczna z postanowieniem ustępu drugiego, powinny w ciągu trzech miesięcy od wejścia w życie niniejszego rozporządzenia dostosować ją do postanowień niniejszego artykułu. W razie zaniechania tego odpowiednia zmiana nazwy zostanie dokonana przez Ministra Spraw Wewnętrznych na wniosek Ministra Przemysłu i Handlu.

Rozwiązanie izby.

Art. 32. Izba może być rozwiązana uchwałą Rady Ministrów na wniosek Ministra Przemysłu i Handlu, jeżeli narusza ustawy, a w szczególności przepisy niniejszego rozporządzenia, lub zagraża interesom Państwa.

W razie rozwiązania izby należy przeprowadzić nowe wybory w ciągu 6 miesięcy. Równocześnie z rozwiązaniem izby Minister Przemysłu i Handlu mianuje na czas przejściowy komisarza, zarządzającego sprawami izby.

Postanowienia przejściowe i wykonawcze.

Art. 33. W dniu ukonstytuowania się nowych izb na podstawie niniejszego rozporządzenia w województwach, obejmujących okręgi dotychczasowych izb w Krakowie, Lwowie, Brodach, Poznaniu, Bydgoszczy, Grudziądzu, Toruniu, wymienione izby przestają istnieć z mocy prawa. Do dnia tego działają one na mocy dotychczasowych przepisów.

Jednocześnie w dniu tym tracą moc obowiązującą: w b. dzielnicy austriackiej ustawa z dnia 29 czerwca 1868 r. (Dz. P. P. Nr. 85) o organizacji izb handlowych i przemysłowych, ustawa z dnia 24 lutego 1870 r. o izbach handlowych (Zb. Ust. s. 134 w brzmieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 1897 r. — Zb. Ust. s. 343), zmieniona rozporządzeniem Ministra b. Dzielnicy Pruskiej z dnia 25 listopada 1919 r. (Tygodnik Urzędowy Nr 67, poz. 165) w przedmiocie izb przemysłowo-handlowych

Majątek ruchomy i nieruchomy dotychczasowych izb, wszystkie ich należności i zobowiązania przechodzą na izby nowopowstałe. Nowopowstałe izby przejmują w szczególności na swój etat stałych pracowników dotychczasowych izb przy uwzględnieniu nabytych przez nich praw, wynikających ze stosunku służbowego.

W razie sporu co do podziału majątku dotychczasowej izby między nowopowstałe izby — rozstrzyga Minister Przemysłu i Handlu.

Na rzecz izb, o utworzeniu których wydane zostanie zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu, może być pobrany w tymże roku dodatek do państwowego podatku przemysłowego w innym terminie, niż to przewiduje art. 30 ustawy z dnia 15 lipca 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr 79, poz. 550).

Art. 34. Wykonanie niniejszego rozporządzenia porucza się Ministrowi Przemysłu i Handlu oraz właściwym ministrom.

Art. 35. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej z wyjątkiem województwa śląskiego.

Wejście w życie niniejszego rozporządzenia w województwie śląskim zależy od

uchwały Sejmu Śląskiego stosownie do art. 8 a) ustawy Konstytucyjnej z dnia 15 lipca 1920 r., zawierającej statut organiczny województwa śląskiego (Dz. U. R. P. № 75, poz. 497), uzupełnionej ustawą Konstytucyjną z dnia 8 marca 1921 roku (Dz. U. R. P. № 25, poz. 146).

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki (...)*

Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 30 listopada 1927 r.

o utworzeniu izb przemysłowo-handlowych, wyznaczeniu ich siedzib i okręgów

Dz.U. RP 1927, Nr 111, poz. 945

Na podstawie art. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. № 67, poz. 591) zarządzam co następuje:

§ 1. Na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, z wyłączeniem województwa śląskiego, ustanawia się dziesięć izb przemysłowo-handlowych z siedzibami: w Warszawie, Łodzi, Sosnowcu, Lublinie, Lwowie, Krakowie, Poznaniu, Bydgoszczy, Grudziądzu i Wilnie.

§ 2. Okręgi izb przemysłowo-handlowych wymienionych w § 1 niniejszego rozporządzenia obejmują obszary następujące:

- 1) Izba przemysłowo-handlowa w Warszawie — m. st. Warszawę i województwo warszawskie.
- 2) Izba przemysłowo-handlowa w Łodzi — województwo łódzkie.
- 3) Izba przemysłowo-handlowa w Sosnowcu — województwo kieleckie.
- 4) Izba przemysłowo-handlowa w Lublinie — województwa: lubelskie i wołyńskie.
- 5) Izba przemysłowo-handlowa we Lwowie — następujące powiaty województwa lwowskiego: bóbrski, brzozowski, dobromilski, drohobycki, gródecko-jagielloński, jarosławski, jaworowski, liski, lubaczowski, lwowski, mościcki, przemyski, rawski, rudecki, samborski, sanocki, sokalski, starosamborski, żółkiewski, oraz województwa: tarnopolskie i stanisławowskie.
- 6) Izba przemysłowo-handlowa w Krakowie — województwo krakowskie oraz następujące powiaty województwa lwowskiego: kolbuszowski, krośnieński, łańcucki, niski, przeworski, rzeszowski, strzyżowski i tarnobrzeski.

7) Izba przemysłowo-handlowa w Poznaniu — następujące powiaty województwa poznańskiego: gostyński, grodziski, jarociński, kępiński, kościański, koźmiński, krotoszyński, leszczyński, międzychodzki, nowotomyski, obornicki, odolanowski, ostrowski, ostrzeszowski, pleszewski, poznański, rawicki, szamotulski, śmigielski, śremski, średzki, wolsztyński i wrzesiński.

8) Izba przemysłowo-handlowa w Bydgoszczy — następujące powiaty województwa poznańskiego: bydgoski, chodziecki, czarnkowski, gnieźnieński, inowrocławski, mogilneński, strzeliński, szubiński, wągrowiecki, wyrzyski i żniński.

9) Izba przemysłowo-handlowa w Grudziądzu — województwo pomorskie.

10) Izba przemysłowo-handlowa w Wilnie — województwa: wileńskie, nowogródzkie, poleskie i białostockie.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Przemysłu i Handlu: *E. Kwiatkowski*

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej

z dnia 15 lutego 1928 r.

w sprawie zmiany rozporządzenia z dnia 16 lutego 1927 r. o uprawnieniu Ministra Przemysłu i Handlu do przedłużania okresu trwania mandatów członków izb przemysłowo-handlowych w b. dzielnicy pruskiej

Dz.U. RP 1928, Nr 18, poz. 153

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 2 sierpnia 1926 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 78, poz. 443) postanawiam co następuje:

Art. 1. Ustęp drugi art. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1927 r. o uprawnieniu Ministra Przemysłu i Handlu do przedłużania okresu trwania mandatów członków izb przemysłowo - handlowych w b. dzielnicy pruskiej (Dz. U. R. P. Nr. 14, poz. 107) otrzymuje następujące brzmienie:

„§ 29a. Ministrowi Przemysłu i Handlu przysługuje prawo przedłużania do lat pięciu: trzyletniego okresu, z upływem którego ustępuje w myśl § 19 połową wybranych członków, oraz trzyletniego okresu, na który powołani są członkowie w myśl § 28”.

Art. 2. Wykonanie niniejszego rozporządzenia porucza się Ministrowi Przemysłu i Handlu.

Art. 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki (...)*

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej

z dnia 14 marca 1928 r.

w sprawie zmiany obowiązującej w województwach krakowskim, lwowskim, stanisławowskim i tarnopolskim oraz w cieszyńskiej części województwa śląskiego ustawy z dnia 29 czerwca 1868 r. o organizacji izb handlowych i przemysłowych

Dz.U. RP 1928 Nr 31, poz. 300

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 2 sierpnia 1926 r. o upoważnieniu prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 78, poz. 443) postanawiam co następuje:

Art. 1. § 23 ustęp 2 ustawy z dnia 29 czerwca 1868 r. o organizacji i zakresie działania izb handlowych i przemysłowych (Dz. p. p. Nr. 85) otrzymuje następujące brzmienie:

„Równocześnie z rozwiązaniem izby Minister Przemysłu i Handlu mianuje na czas przejściowy komisarza, zarządzającego sprawami izby”.

Art. 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia²⁷.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki (...)*

---

27 W oryginale brakuje artykułu nr 2.

Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 6 marca 1928 r.

w sprawie statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie

Monitor Polski 1928 Nr 106, poz. 101

Na podstawie art. 7 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo - handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) postanawiam, co następuje:

§ 1. Izbie Przemysłowo - Handlowej w Warszawie, utworzonej rozporządzeniem Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 30 listopada 1927 r. o utworzeniu izb przemysłowo-handlowych, wyznaczeniu ich siedzib i okręgów (Dz. U. R. P. Nr. 111, poz. 945), nadaję statut (część I – regulamin wyborczy), załączony do niniejszego rozporządzenia.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Przemysłu i Handlu:

(-) *E. Kwiatkowski.*

Załącznik do rozp. Min. Przemysłu
i Handlu z dn. 6 marca 1928 r. (poz. 101).

STATUT

IZBY PRZEMYSŁOWO – HANDLOWEJ

W WARSZAWIE.

Część I.

REGULAMIN WYBORCZY

Skład Izby.

§ 1.

Izba Przemysłowo-Handlowa w Warszawie składa się z 80 radców z wyboru i 8 radców mianowanych przez Ministra Przemysłu i Handlu. Nadto w skład Izby może wejść w drodze kooptacji nie więcej, niż 8 radców.

§ 2.

Izba dzieli się na trzy sekcje: I – Przemysłową , II – Handlową, III – Bankowo-Ubezpieczeniową.

Sekcja I składa się z 35, sekcja II z 35 i sekcja III z 10 radców z wyboru.

Minister Przemysłu i Handlu przy mianowaniu radców Izby oznaczy, do której sekcji każdy z mianowanych ma być zaliczony.

To samo uczyni przy kooptacji zgromadzenie, przewidziane w § 43 ustęp pierwszy, lub Izba.

Sposób wyboru.

§ 3.

Radcowie z wyboru powołani zostają do Izby w liczbie 32 w drodze wyborów przez ogół tych, którym przysługuje prawo wybierania w myśl § 4 niniejszego regulaminu, oraz w liczbie 48 w drodze wyborów przez zrzeszenia gospodarcze, wyznaczone w trybie § 36 niniejszego regulaminu.

Radcowie Izby wybierani są do poszczególnych sekcji.

Przy wyborach ogólnych uprawnieni do wybierania dzielą się odpowiednio do sekcji Izby, na trzy grupy wyborcze: przemysłową, handlową i bankowo-ubezpieczeniową, przyczem każda z tych grup dzieli się na dwie kategorie wyborcze.

Wybory ogólne.

Prawo wybierania i wybieralności.

§ 4.

Prawo wybierania przysługuje:

1. osobom fizycznym (bez różnicy płci), opłacającym świadectwa przemysłowe od posiadanych w okręgu Izby przedsiębiorstw przemysłowych lub handlowych, albo od uprawianych zawodowo i samoistnie w okręgu Izby zajęć, określonych w ustępie drugim;
2. osobom prawnym, oraz spółkom, nie mającym osobowości prawnej, a opłacającym świadectwa przemysłowe od posiadanych w okręgu Izby przedsiębiorstw przemysłowych lub handlowych;

3. przedsiębiorstwom przemysłowym lub handlowym państwowym, samorządowym i korporacyj publicznych, położonym w okręgu Izby i opłacającym świadectwa przemysłowe, a nie posiadającym osobowości prawnej;

4. osobom fizycznym i prawnym, opłacającym świadectwa przemysłowe od posiadanych w okręgu Izby filij swych przedsiębiorstw przemysłowych lub handlowych, położonych poza okręgiem Izby.

Do przedsiębiorstw przemysłowych zalicza się wszelkie przedsiębiorstwa, wymienione pod lit C, części II taryfy, załączonej do art. 23 ustawy z dnia 15 lipca 1925 r. o państwowym podatku przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr. 79, poz. 550) z wyjątkiem przedsiębiorstw uznanych za przemysł rzemieślniczy, według przepisów art. 142 i art. 143 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr. 53, poz. 468). Do przedsiębiorstw handlowych zalicza się wszelkie przedsiębiorstwa wymienione pod lit. A i B części II taryfy, załączonej do art. 23 ustawy z dnia 15 lipca 1925 r. o państwowym podatku przemysłowym, w granicach kategorii, wymienionych w § 7 ustęp drugi. Do zajęć, wspomnianych w p. 1 ustępu pierwszego, zalicza się zajęcia przemysłowe, wymienione pod lit. D. części III taryfy, załączonej do art. 23 wyżej wymienionej ustawy, z wyjątkiem zajęć przemysłowych kategorii III, uprawianych na podstawie umowy o najmie pracy, oraz zajęć przemysłowych kategorii IV, uprawianych bez posiadania własnej, stałej siedziby.

Narówni ze świadectwem przemysłowym, opłacanym przez osoby, wymienione w p. 4 ustępu pierwszego, traktuje się kartę rejestracyjną, nabytą przez nie na zakład hurtowej sprzedaży wyrobów własnej produkcji.

Każdej osobie fizycznej, jakoteż każdemu przedsiębiorstwu, posiadającemu w myśl ustępu pierwszego, punkt 3 prawo wybierania, przysługuje jeden głos.

Natomiast każdej uprawnionej do wybierania osobie prawnej, przysługuje więcej, niż jeden głos, a mianowicie: 1) dwa głosy, jeżeli, należąc do grupy wyborczej handlowej, zatrudnia w zakładach, posiadanych w okręgu Izby, ponad 15 do 100 pracowników, należąc zaś do grupy wyborczej przemysłowej — ponad 50 do 100 pracowników; 2) trzy głosy, bez względu na grupę wyborczą, jeżeli zatrudnia w posiadanych w okręgu Izby zakładach ponad 100 do 500 pracowników; 3) cztery głosy bez względu na grupę wyborczą, jeżeli zatrudnia

w takichże zakładach ponad 500 do 1000 pracowników; 4) pięć głosów, bez względu na grupę wyborczą, jeżeli zatrudnia w takichże zakładach ponad 1000 pracowników. Ilość pracowników przyjmuje się zgodnie ze stanem liczebnym ubezpieczonych na wypadek choroby w Kasie Chorych okręgu Izby, istniejącym w czasie oznaczonym przez główną komisję wyborczą.

W razie wydzierżawienia przedsiębiorstwa, prawo wybierania przysługuje dzierżawcy. Wrazie²⁸ prowadzenia przedsiębiorstwa przez pełnomocnika, prawo wybierania przysługuje właścicielowi.

Jeżeli wyłącznymi właścicielami przedsiębiorstw, należących do osób fizycznych, są osoby będące pod opieką lub kuratelą, prawo wybierania wykonywa kierownik przedsiębiorstwa.

W imieniu osób prawnych oraz spółek, nie mających osobowości prawnej, może wykonać prawo wybierania którakolwiek z niżej wyszczególnionych dla każdego wypadku osób: w imieniu spółek akcyjnych — dyrektorowie-zarządzający i członkowie zarządu lub rady zarządzającej (zawiadowczej); w imieniu spółek akcyjno - komandytowych — zarządzający, osobiście odpowiedzialni spółnicy; w imieniu spółek z ograniczoną odpowiedzialnością — członkowie zarządu; w imieniu spółek firmowych — jawni spółnicy, nie wyłączeni od zarządu; w imieniu spółek firmowo-komandytowych — osobiście odpowiedzialni spółnicy; w imieniu spółdzielni — członkowie zarządu; w imieniu innych osób prawnych — dyrektorowie zarządzający.

W imieniu przedsiębiorstw, wymienionych w p. 3 ustępu pierwszego, prawo wybierania wykonywa kierownik (dyrektor), a przy kierowaniu przedsiębiorstwem wspólnie przez kilka osób — którakolwiek z nich.

W imieniu osób, wymienionych w p. 4 ustępu pierwszego, prawo wybierania wykonywa kierownik filji.

Wszyscy, wykonywujący we własnym lub cudzym imieniu czynne prawo wyborcze, powinni mieć ukończonych 25 lat życia, posiadać własnowolność i obywatelstwo polskie.

---

28 Tak w oryginale.

§ 5.

Prawo wybieralności posiada każdy, kto ukończył 30 rok życia i ma prawo wykonać w którejkolwiek grupie lub kategorii wyborczej prawo wybierania do Izby, przysługujące mu: 1) bądź osobiście, 2) bądź w imieniu cudzem, równolegle nawet do innych osób (ustęp siódmy, ósmy, dziewiąty i dziesiąty § 4).

§ 6.

Prawo wybierania i prawo wybieralności nie przysługuje:

- 1) upadłym dłużnikom,
- 2) osobom, skazanym prawomocnie wyrokiem sądowym za przestępstwa, pociągające za sobą utratę prawa wybierania do Sejmu.

Pozbawienie prawa wybierania i wybieralności rozciąga się na czas trwania upadłości lub na czas utraty prawa wybierania do Sejmu.

Podział na kategorie i okręgi wyborcze.

§ 7.

Posiadający prawo wybierania w grupie przemysłowej dzielą się na dwie kategorie wyborcze, z których pierwszą stanowią osoby i przedsiębiorstwa, obowiązane do nabycia świadectw przemysłowych I, II i III kategorii dla przedsiębiorstw przemysłowych, drugą zaś — obowiązane do nabycia świadectw przemysłowych IV, V, VI, VII i VIII kategorii dla przedsiębiorstw przemysłowych, z wyłączeniem tych, które należą do przemysłu rzemieślniczego według przepisów rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowem (Dz. U. R. P. Nr. 53, poz. 468).

Posiadający prawo wybierania w grupie handlowej dzielą się na dwie kategorie wyborcze, z których pierwszą stanowią osoby i przedsiębiorstwa, obowiązane do nabycia świadectw przemysłowych I i II kategorii dla przedsiębiorstw handlowych, z wyjątkiem wymienionych w ustępie trzecim, drugą zaś — obowiązane do nabycia świadectw przemysłowych III i IV kategorii dla przedsiębiorstw handlowych z wyjątkiem wymienionych w ustępie trzecim oraz świadectw przemysłowych I, II, III i IV kategorii dla zajęć przemysłowych, uprawianych w warunkach, określonych w § 4 ustęp drugi.

Posiadający prawo wybierania w grupie bankowo-ubezpieczeniowej dzielą się na dwie kategorie wyborcze, z których pierwszą stanowią osoby i przedsiębiorstwa, obowiązane do nabycia świadectw przemysłowych I i II kategorii dla przedsiębiorstw handlowych, będących instytucjami kredytu krótkoterminowego i przedsiębiorstwami ubezpieczeniowymi, drugą zaś – obowiązane do nabycia świadectw przemysłowych III i IV kategorii dla przedsiębiorstw handlowych, będących instytucjami kredytu krótkoterminowego.

§ 8.

Radcowie z wyborów ogólnych powoływani są w liczbie 14 w grupie przemysłowej, 14 w grupie handlowej i 4 w grupie bankowo-ubezpieczeniowej.

W grupie przemysłowej pierwsza kategoria wyborcza wybiera 8 radców, druga zaś kategoria wyborcza wybiera 6 radców.

W grupie handlowej pierwsza kategoria wyborcza wybiera 10 radców, druga zaś kategoria wyborcza wybiera 4 radców.

W grupie bankowo-ubezpieczeniowej pierwsza i druga kategoria wyborcza wybiera każda po 2 radców.

Zarządzenie wyborów. Komisje wyborcze.

§ 9.

Minister Przemysłu i Handlu zarządza wybory do Izby, mianując w tym celu komisarza wyborczego z grona podległych mu urzędników. Wybory przeprowadza pod przewodnictwem komisarza wyborczego główna komisja wyborcza z siedzibą w m. st. Warszawie, oraz miejscowe komisje wyborcze. Komisarz wyborczy niezwłocznie po swem mianowaniu zwraca się do Izby o wyznaczenie 8 radców do głównej komisji wyborczej, których wyboru ma Izba dokonać na plenarnem zebraniu w terminie tygodniowym. Przy pierwszych wyborach, przeprowadzonych na podstawie niniejszego regulaminu, główną komisję wyborczą organizuje komisarz wyborczy, powołując 8 przedstawicieli kół przemysłowo - handlowych. W skład głównej komisji wyborczej wchodzi ponadto dyrektor Izby, przy wyborach zaś do nowej Izby — urzędnik państwowy, wyznaczony przez Ministra Przemysłu i Handlu. Komisarz wyborczy wyznacza jednego z członków głównej komisji wyborczej na swego zastępcę, jako przewodniczącego komisji.

§ 10.

Główna komisja wyborcza, zwołana przez komisarza wyborczego niezwłocznie po ustaleniu jej składu, oznacza na pierwszym swem posiedzeniu siedziby i obwody miejscowych komisji wyborczych w liczbie przez komisarza wyborczego ustalonej, oraz powołuje do każdej z miejscowych komisji wyborczych 5 przedstawicieli kół przemysłowo-handlowych.

Członkowie miejscowych komisji wyborczych wybierają ze swego grona przewodniczącego.

Komisarz wyborczy powołuje we właściwym czasie miejscowe komisje wyborcze do pełnienia odpowiednich czynności.

Dla prawomocności zebrań zarówno głównej, jak i miejscowych komisji wyborczych niezbędną jest obecność większości ich członków. Uchwały zapadają zwykłą większością głosów. W razie równości głosów, rozstrzyga głos przewodniczącego.

§ 11.

Na skutek zgłoszenia, skierowanego do właściwego magistratu przez jednego z członków miejscowej komisji wyborczej, upoważnionego przez komisarza wyborczego, magistrat ma dostarczyć powyższej komisji lokalu i sprzętów za odpowiednią zapłatą. Magistrat m. st. Warszawy ma dostarczyć na żądanie komisarza wyborczego za odpowiednią zapłatą lokalu i sprzętów na terenie m. st. Warszawy, a w razie uznanej przez komisarza wyborczego potrzeby również dla głównej komisji wyborczej.

Główna komisja wyborcza posługuje się w czynnościach swych personelem Izby, przy pierwszych zaś wyborach, przeprowadzanych na podstawie niniejszego regulaminu, personelem specjalnie w tym celu zaangażowanym przez komisarza wyborczego.

Ustalenie listy wyborców.

§ 12.

Główna komisja wyborcza sporządza listę uprawnionych do głosowania na podstawie dokładnych list, prowadzonych przez Izbę, przy pierwszych zaś, według niniejszego regulaminu, wyborach do Izby — na podstawie dostarczonego przez Warszawską Izbę Skarbową wykazu wszystkich obowiązanym w okręgu Izby Przemysłowo - Handlowej do

| nabycia świadectw przemysłowych, zawierającego dane, wyszczególnione 1, 2, 4 i 7 deklaracji, składanej przy nabyciu powyższych świadectw.

Lista uprawnionych do głosowania powinna być sporządzona odrębnie dla każdej grupy i kategorii wyborczej (działy listy) oraz powinna składać się z poszczególnych list, przystosowanych do obwodów miejscowych komisji wyborczych. Listy mają być sporządzone w poszczególnych swych działach w porządku alfabetycznym i mają zawierać nazwisko i imię osób, uprawnionych do wykonania prawa wybierania, a także rodzaj i miejsce posiadanego przedsiębiorstwa lub firmę, rodzaj i miejsce przedsiębiorstwa, w którego imieniu prawo to ma być wykonane, albo rodzaj uprawnionego zajęcia przemysłowego i miejsce zamieszkania. Prócz tego powinna być wyszczególniona ilość głosów, jaka przypada każdej osobie prawnej w myśl przepisu ustępu piątego § 4. Nazwiska i imiona osób uprawnionych do wykonania prawa wybierania w imieniu cudzem, według przepisu ustępu ósmego § 4, mają być ustalone na podstawie danych rejestru handlowego, prowadzonego przez odnośny wydział sądu okręgowego, zaś nazwiska i imiona osób uprawnionych, według przepisów ustępów siódmego, dziewiątego i dziesiątego § 4, w braku dokładnych list, prowadzonych przez Izbę — na podstawie danych, zaczerpniętych bezpośrednio przez miejscową komisję wyborczą.

Na listę uprawnionych do głosowania nie mogą być wciągnięte osoby, które posiadają przedsiębiorstwa, należące do jednego z rodzajów przemysłu rzemieślniczego, wymienionych w art. 142 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowem (Dz. U. R. P. Nr. 53, poz. 468). Przy drugich z kolei i następnych wyborach, przeprowadzonych na podstawie niniejszego regulaminu, powinny być jednak wciągnięte na listę z wyżej określonych osób, co do których Izba stwierdzi przed terminem zarządzenia wyborów, że zostały uznane w trybie art. 143 powołanego rozporządzenia, jako posiadające przedsiębiorstwo o charakterze przemysłu fabrycznego, i na skutek tego umieści na prowadzonych przez siebie listach.

Na listę uprawnionych do głosowania nie mogą być ponadto wciągnięte osoby, które nie czynią zadość wymaganiom ostatniego ustępu § 4, lub też podpadają pod przepisy § 6. W imieniu posiadanych przez nie przedsiębiorstw nikt nie może wykonać prawa wybierania, z wyjątkiem wypadku, przewidzianego w ustępie siódmym § 4.

Posiadający prawo wybierania w okręgu Izby więcej, niż w jednej grupie lub kategorii wyborczej, powinni być uwzględnieni przy sporządzaniu listy uprawnionych do głosowania we wszystkich odpowiednich jej działach lub poszczególnych listach z tem, że po upływie terminu, przewidzianego w ustępie czwartym § 14, zostaną ostatecznie uwzględnieni tylko w jednej z nich.

§ 13.

Główna komisja wyborcza podaje do publicznej wiadomości sporządzoną listę uprawnionych do głosowania, przez wyłożenie jej na przeciąg dwóch tygodni w lokalu miejscowych komisji wyborczych.

Na dni 10 do 7 przed wyłożeniem powyższej listy, komisarz wyborczy podaje do publicznej wiadomości:

1. siedziby, obwody, skład i czas urzędowania miejscowych komisji wyborczych,
2. skład i czas urzędowania głównej komisji wyborczej,
3. termin wyłożenia listy uprawnionych do głosowania i wnoszenia reklamacyj,
4. termin zgłoszenia list kandydatów w zakresie wyborów w grupie handlowej, przeprowadzanych na zasadach, przewidzianych w § 17,
5. przepis ustępu czwartego § 14.

Lista uprawnionych do głosowania powinna być wyłożona przed upływem 4 tygodni od dnia zarządzenia wyborów, przy pierwszych zaś wyborach przeprowadzanych na podstawie niniejszego regulaminu — przed upływem 8 tygodni od dnia zarządzenia wyborów.

Listy kandydatów (ustęp drugi p. 4) powinny być zgłoszone przed upływem trzech tygodni od dnia wyłożenia listy uprawnionych do głosowania.

§ 14.

W czasie wyłożenia listy uprawnionych do głosowania każdy, opłacający świadectwo przemysłowe, może wnieść do miejscowej komisji wyborczej (pisemnie lub ustnie do protokołu), popartą odpowiednimi dowodami reklamację, z powodu pominięcia na liście kogokolwiek z uprawnionych we własnym lub cudzym imieniu do głosowania, oraz przeciwko wpisaniu osoby nieuprawnionej.

W wypadku wniesienia reklamacji przeciwko wpisaniu na listę, miejscowa komisja wyborcza zawiadamia o tem niezwłocznie zainteresowaną osobę lub przedsiębiorstwo z nadmienieniem, że przysługuje jej prawo zgłoszenia repliki w ciągu 4 dni od daty zawiadomienia.

Reklamacje wraz z odpowiednimi materiałami miejscowe komisje wyborcze przesyłają do głównej komisji wyborczej, która rozstrzyga zarzuty ostatecznie i zawiadamia reklamujących oraz zainteresowanych nie później, niż na dni 7 przed terminem wyborów.

Posiadający prawo wybierania w okręgu Izby więcej, niż w jednej grupie lub kategorii wyborczej, ma prawo w czasie wyłożenia listy uprawnionych do głosowania powiadomić miejscową komisję wyborczą, do którego z nich życzy sobie być zaliczony. W razie zaniechania, rozstrzyga, według swego uznania, główna komisja wyborcza, zawiadamiając o rozstrzygnięciu osobę zainteresowaną na dni 7 przed terminem wyborów.

Ostatecznie ustalone, w wyniku wszystkich powyższych rozstrzygnięć, poszczególne listy (obwodowe), z których się składa lista uprawnionych do głosowania, główna komisja wyborcza zaopatruje w swe podpisy.

§ 15.

Jednocześnie z wyłożeniem listy uprawnionych do głosowania główna komisja wyborcza podaje do publicznej wiadomości odpowiednie przepisy niniejszego regulaminu wyborczego, oraz miejsce i termin wyboru. Główna komisja wyborcza powinna uczynić to powtórnie na trzy dni przed terminem wyborów. Termin wyborów powinien wypaść przed upływem sześciu tygodni od dnia wyłożenia listy uprawnionych do głosowania.

Zasada głosowania

§ 16.

W obu kategoriach grupy przemysłowej i grupy bankowo-ubezpieczeniowej, wybory odbywają się na podstawie względnej większości otrzymanych głosów. Natomiast w obu kategoriach grupy handlowej wybory dokonywane są według uprzednio zgłoszonych list kandydatów w trybie właściwym dla wyborów stosunkowych.

Przedstawienia list kandydatów.

§ 17.

Listy kandydatów na radców z obu kategorii wyborczych grupy handlowej, winny być zgłoszone na ręce przewodniczącego głównej komisji wyborczej w terminie, podanym do publicznej wiadomości, w myśl przepisu § 13 ustęp ostatni.

Listy kandydatów na radców winny być podpisane conajmniej przez 150 osób, wciągniętych na listę uprawnionych do głosowania.

Prócz imienia i nazwiska podpisujący powinni podać miejsce zamieszkania oraz dokładnie wymienić nabyte świadectw przemysłowe.

§ 18.

Lista kandydatów winna zawierać dwa razy tyle nazwisk, ile wynosi liczba radców, wybieranych w danej kategorii. Kandydaci powinni odpowiadać przepisom § 5.

W zgłoszonych listach należy podać nazwisko, imię, wiek, rodzaj posiadanego przedsiębiorstwa lub rodzaj uprawianego zajęcia przemysłowego, albo rodzaj przedsiębiorstwa i zajmowane w niem stanowisko, wreszcie miejsce zamieszkania kandydatów. Nazwiska kandydatów winny być oznaczone kolejnymi numerami, poczynając od pierwszego w porządku pierwszeństwa do otrzymania mandatu.

Do listy kandydatów należy dołączyć oświadczenie każdego kandydata, stwierdzone podpisem:

a) że w stosunku do niego nie zachodzą okoliczności, pozbawiające go prawa wybieralności,

b) że zgadza się na zgłoszenie swej kandydatury na danej liście.

Na liście kandydatów winien być wskazany jeden z podpisanych wyborców jako mąż zaufania, którego zadaniem będzie dostarczanie przewodniczącemu głównej komisji wyborczej materiałów, potrzebnych do badania list i usunięcia braków i uchybień w nich, jeżeli takie się okażą.

§ 19.

Komisarz wyborczy bada, czy zgłoszona lista odpowiada warunkom, przewidzianym w §§ 17 i 17; jeżeli uzna, że któremu bądź z nich nie stało się zadość, natenczas zawiadamia

o tem męża zaufania listy, któremu przysługuje prawo usunięcia braków i uchybień w ciągu dwóch dni od dnia otrzymania zawiadomienia. Główna komisja wyborcza rozstrzyga ostatecznie o ważności list.

§ 20.

Komisarz wyborczy podaje do publicznej wiadomości wszystkie ważne listy kandydatów bez podpisu zgłaszających, opatrzone numerem porządkowym według kolej, w jakiej zostały zgłoszone, najpóźniej na 7 dnia przed dniem głosowania.

§ 21.

W razie zgłoszenia w danej kategorii w przepisany terminie jednej tylko ważnej listy kandydatów, lub w razie uznania jednej tylko listy kandydatów za ważną — głosowanie nie odbywa się, kandydaci zaś tej listy uznani są za wybranych w kolejnym porządku na radców Izby, względnie ich zastępców.

Głosowanie.

§ 22.

Głosowanie odbywa się we właściwej komisji wyborczej (miejscowej). Oddanie głosu może być uskutecznione w powyższej komisji od ósmej rano do dziesiątej wieczorem bez przerwy.

W ciągu²⁹ tego czasu powinni być stale obecni w lokalu, w którym odbywa się głosowanie, conajmniej trzej członkowie miejscowej komisji wyborczej.

Przy czynności odbierania głosów przez miejscową komisję wyborczą może być obecny przedstawiciel każdej z grup wyborczych, które zgłosiły listy kandydatów.

Przedstawiciel winien mieć prawo głosowania do Izby i okazać przewodniczącemu miejscowej komisji wyborczej imienne pismo delegacyjne, wydane przez męża zaufania listy.

§ 23.

Głosowanie jest tajne. Odbywa się ono za pomocą kart do głosowania.

Uprawnieni do głosowania składają karty osobiście.

---

²⁹ Tak w oryginale.

Każdy głosujący składa jedną kartę z wyjątkiem tych, którzy głosując w imieniu osób prawnych, posiadających w myśl ustępu piątego § 4 więcej, niż jeden głos, składają ilość kart, odpowiadającą tej większej ilości głosów.

Przy wyborach w grupie przemysłowej i bankowo-ubezpieczeniowej karta zawierać winna nazwiska i imiona osób z pośród mających w myśl § 5 prawo wybieralności w liczbie, określonej w § 8 dla danej kategorii wyborczej danej grupy. Przy wyborach, które się odbywają co trzy lata, w myśl postanowień ustępu drugiego § 41, liczba ta zmniejsza się o połowę.

Przy wyborach w grupie handlowej karta zawierać winna jedynie numer listy kandydatów, na którą głosujący oddaje swój głos.

Karta może być wypełniona bądź odręcznie, bądź sposobem mechanicznym, jako to drukiem, pismem maszynowym i t. p.

§ 24.

Przed rozpoczęciem głosowania komisja wyborcza sprawdza i opieczętowuje tyle urn wyborczych, ile działów (ustęp drugi § 12) posiada obwodowa lista uprawnionych do głosowania.

Przystępując do głosowania, głosujący wymienia przy stole, przy którym urzęduje miejscowa komisja wyborcza, swoje imię i nazwisko oraz rodzaj i kategorię opłacanego świadectwa przemysłowego, a jeżeli głosuje w cudzem imieniu (ustęp ósmy i dziewiąty § 4) — także osobę prawną lub przedsiębiorstwo, w którego imieniu uprawniony jest do głosowania.

Po stwierdzeniu, czy imię i nazwisko głosującego znajduje się we właściwym dlań dziale listy uprawnionych do głosowania, i po stwierdzeniu tożsamości osoby głosującego otrzymuje on odpowiednią do ilości posiadanych głosów ilość kopert do głosowania, ostemplowanych pieczęcią głównej komisji wyborczej, poczem wkłada w każdą kopertę jedną kartę i wręcza członkowi komisji wyborczej, który wrzuca ją do właściwej urny wyborczej. Jednocześnie komisja wyborcza zaznacza na liście uprawnionych do głosowania oddanie głosu, a jeżeli głosujący jest jednym z kilku uprawnionych do głosowania w imieniu danej osoby prawnej lub przedsiębiorstwa, wykreśla także pozostałych uprawnionych. Tożsamość głosujących stwierdza się na podstawie dowodu osobistego, paszportu zagranicznego lub innej legitymacji fotografją.

§ 25.

W razie przerwania głosowania na skutek wypadku, uniemożliwiającego czynności wyborcze, akta i urny wyborcze po natychmiastowym ich opieczątowaniu przechowuje, pod osobistą odpowiedzialnością przewodniczący komisji.

Przewodniczący komisji poda do publicznej wiadomości o terminie dalszego głosowania, które wraz z poprzednim czasem głosowania nie może trwać dłużej ponad czas, przepisany w § 22.

§ 26.

Z przebiegu głosowania prowadzi się protokół, który winien być podpisany przez przewodniczącego i obecnych członków miejscowej komisji wyborczej.

§ 27.

Natychmiast po ukończeniu głosowania, miejscowe komisje wyborcze przystępują do obliczania głosów każdej z urn osobno. Z początku oblicza się koperty, nie otwierając ich, i zestawia się ich liczbę z liczbą oddanych głosów według zaznaczeń na liście uprawnionych do głosowania (ustęp trzeci § 24). Następnie otwiera się kolejno koperty i sprawdza się ważność kart oraz oblicza się głosy, oddane na poszczególne osoby lub na poszczególne listy kandydatów, poczem sporządza się odpowiednie zestawienie wraz z protokołem powyższych czynności, zaopatrzone w podpisy przewodniczącego i wszystkich obecnych członków komisji. Gdyby czynności ten nie mogły być jednorazowo ukończone, postąpić należy analogicznie do przepisu ustępu pierwszego § 25.

§ 28.

Nieważne są:

- 1) karty do głosowania, włożone nie do urzędownie ostemplowanej koperty lub włożone do koperty, oznaczonej znakiem odróżniającym;
- 2) karty do głosowania puste;
- 3) karty do głosowania użyte w sposób, nieprzewidziany niniejszym regulaminem, np. zawierające podpis, dopisek lub zaopatrzone w znak odróżniający, za który nie uważa się jednak kropki po numerze,
- 4) karty do głosowania, zawierające większą ilość nazwisk, niż przewidują to postanowienia

ustępu czwartego § 23 (grupa przemysłowa i bankowo-ubezpieczeniowa);

5) karty do głosowania, zawierające inny numer, niż posiada którakolwiek z ważnych list, lub numer, nie dający się dokładnie stwierdzić (grupa handlowa).

Karty zawierające:

1) nazwisko osoby niewybieralnej,

2) imię lub nazwisko, nie dające możliwości stwierdzenia osoby kandydata są tylko w tych częściach nieważne (grupa przemysłowa i bankowo - ubezpieczeniowa).

Z kilku kart, znalezionych w jednej kopercie i zawierających te same nazwiska lub numery, ważną jest jedna karta, jeżeli zaś zawierają różne nazwiska lub numery — są wszystkie nieważne.

§ 29.

Protokół z przebiegu głosowania (§ 26) oraz wymienione w § 27 zestawienie oddanych głosów i protokół powinny być niezwłocznie przesłane głównej komisji wyborczej wraz z kartami do głosowania, podzielonymi w myśl wniosku miejscowej komisji wyborczej na ważne i nieważne z dołączeniem kopert i list uprawnionych do głosowania.

§ 30.

Posiedzenie głównej komisji wyborczej w celu ostatecznego ustalenia wyniku głosowania winno się odbyć najpóźniej na trzeci dzień po otrzymaniu od miejscowych komisji wyborczych materiałów, dotyczących głosowania (§ 29).

§ 31.

Główna komisja wyborcza decyduje ostatecznie o nieważności poszczególnych oddanych kart i ustala wyniki głosowania we wszystkich miejscowych komisjach wyborczych, poczem następuje zestawienie wyników.

W tym celu główna komisja wyborcza oblicza osobno w każdej z obu kategorii wyborczych grupy przemysłowej, jakoteż w każdej z obu kategorii wyborczych grupy bankowo - ubezpieczeniowej ilość głosów, jaką w danej kategorii otrzymał każdy z kandydatów.

W każdej z obu kategorii wyborczych grupy handlowej oblicza główna komisja wyborcza z osobna ilość głosów, jaką otrzymała każda lista kandydatów.

Na podstawie obliczenia wyników głosowania przystępuje główna komisja wyborcza do rozdzielenia mandatów, przyczem:

a) w każdej z obu kategorii grupy przemysłowej i grupy bankowo - ubezpieczeniowej radcami zostają osoby, które otrzymały względną większość głosów;

b) w każdej z obu kategorii grupy handlowej radcami zostają osoby, ustalone przez główną komisję wyborczą w trybie właściwym dla wyborów stosunkowych.

Zastosowanie trybu dla wyborów stosunkowych ma polegać na tem, że obliczoną dla każdego kategorii wyborczej grupy handlowej sumę głosów dzieli się przez zwiększoną o jedynek liczbę radców, którzy w danej kategorii mają być wybrani. Przez otrzymany stąd iloraz (bez ułamka), który jest dzielnikiem wyborczym, zostają podzielone liczby głosów, które padły na poszczególne listy kandydatów. Każda lista otrzymuje tyle mandatów, ile razy dzielnik wyborczy mieści się w liczbie głosów oddanych na daną listę (bez ułamków). Jeżeli po dokonaniu tego podziału pozostają jeszcze miejsca niezajęte, to liczbę głosów, która padła na każdą listę kandydatów, dzieli się przez powiększoną o jedynek liczbę miejsc każdej liście przyznanych. Pierwsze miejsce do obsadzenia należy się tej liście, która wówczas wykaże największy iloraz. W ten sposób postępuje się dalej w miarę potrzeby. Wrazie³⁰, gdyby kilka list miało jednakowe prawo do tego samego miejsca — rozstrzyga los, wyciągnięty przez przewodniczącego głównej komisji wyborczej. Kolejność nazwisk na listach kandydatów określa osoby, które uzyskają przyznane danym listom mandaty.

§ 32.

Jednocześnie z listą wybranych radców ustala główna komisja wyborcza listę zastępców, przyczem:

a) w grupach, dokonywujących wyborów zwykłą większością głosów zastępcami zostają osoby, które w danej kategorii wyborczej każdej z grup uzyskały największą z kolei ilość głosów i to w liczbie, równej liczbie radców, powołanych z tych kategorii;

b) w grupie, dokonywującej wyborów z zastosowaniem systemu wyborów stosunkowych, zostają zastępcami osoby, widniejące w dalszej kolejności na poszczególnych listach kandydatów, i to w takiej liczbie z każdej listy, ilu z danej listy przeszło radców.

---

³⁰ Tak w oryginale.

§ 33.

Główna komisja wyborcza sporządza protokół z czynności wyborczych i wraz z wynikiem wyborów przedkłada go Ministrowi Przemysłu i Handlu, a następnie podaje wynik wyborów do publicznej wiadomości.

§ 34.

Główna komisja wyborcza zawiadamia wybranych radców o wyborze. Jeżeli wybrany nie złoży oświadczenia do dnia 8, licząc od dnia doręczenia zawiadomienia, że wybór przyjmuje, należy postąpić w sposób, analogiczny do postanowień ustępu trzeciego § 41.

Zarzuty przeciw ważności wyborów.

§ 35.

Każdy uprawniony do głosowania może wnieść zarzuty przeciw ważności wyborów do Ministra Przemysłu i Handlu za pośrednictwem głównej komisji wyborczej w ciągu dni 14 od dnia ogłoszenia wyniku wyborów. Minister Przemysłu i Handlu może unieważnić wybory w całości lub w części jedynie z powodu uchybienia przepisom niniejszego regulaminu. Decyzja ta jest ostateczna. W razie unieważnienia należy jednocześnie zarządzić nowe wybory, które powinny się odbyć w ciągu 6 tygodni od daty zarządzenia, a to na podstawie tych samych list uprawnionych do głosowania i w trybie § 15 — 34.

Wybory przez zrzeszenia gospodarcze.

§ 36.

Minister Przemysłu i Handlu na wniosek komisarza wyborczego wyznaczy przy każdym kolejnych wyborach zrzeszenia gospodarcze, którym będzie przysługiwało prawo powołania radców w myśl postanowień § 3.

Przy wyznaczaniu zrzeszeń mogą być brane pod uwagę tylko te, które istniejąc w sposób prawem przepisany conajmniej lat trzy przed zarządzeniem wyborów, mają według swych statutów za zadanie działalność, związaną z reprezentacją zawodowych interesów przemysłu i handlu.

§ 37.

Zrzeszenia gospodarcze wybierają 21 radców do sekcji przemysłowej, 21 radców do sekcji handlowej i 6 radców do sekcji bankowo-ubezpieczeniowej. Liczbę radców, którzy mają

być powołani przez każde zrzeszenie, określi Minister Przemysłu i Handlu.

§ 38.

Radcowie, wybrani do Izby przez zrzeszenie gospodarcze, powinni odpowiadać wymaganiom § 5 niniejszego regulaminu i należeć do zrzeszenia, które je powołało.

§ 39.

Komisarz wyborczy wyznaczy termin, w którym mają być dokonane wybory przez każde z wyznaczonych w myśl § 36 zrzeszeń, powinien on jednak przypadać po ustaleniu wyniku wyborów ogólnych przez główną komisję wyborczą (§ 31).

W terminie tym zostanie zwołane przez władze zrzeszenia walne zebranie według przepisów, zawartych w statucie danego zrzeszenia. W zawiadomieniu należy podać, że przedmiotem zebrania są wybory do Izby.

Walnemu zebraniu, którego wyłącznym zadaniem będzie dokonanie wyborów, przewodniczy komisarz wyborczy lub wyznaczony przez niego członek głównej komisji wyborczej.

Wybory odbywają się i wynik ich ustala się w trybie, przewidzianym w statucie dla wyborów zarządu (rady) danego zrzeszenia, a wrazie³¹ istnienia regulaminu, w trybie przewidzianym w tymże regulaminie. Tryb powyższy w swych szczegółach nie może odbiegać od zwyczaju przyjętego w danym zrzeszeniu, a stwierdzonego protokółami.

Protokół z odbytych wyborów, zawierający ich wynik, ma być złożony do głównej komisji wyborczej, która przedkłada go Ministrowi Przemysłu i Handlu, a następnie wynik wyborów podaje do publicznej wiadomości.

§ 40.

Przeciw ważności wyborów, dokonanych w zrzeszeniu, każdy z członków tego zrzeszenia może wnieść zarzuty do Ministra Przemysłu i Handlu za pośrednictwem głównej komisji wyborczej w ciągu dni 7 od dani ogłoszenia wyniku wyborów. Minister Przemysłu i Handlu może unieważnić wybory w całości lub w części jedynie z powodu uchybienia niniejszemu regulaminowi albo statutowi danego zrzeszenia, a wrazie³² istnienia regulaminu — jego regulaminowi. Decyzja ta jest ostateczna; powinna ona zapaść przed upływem

³¹ Tak w oryginale.

³² Tak w oryginale.

miesiąca, licząc od terminu, określonego dla wnoszenia zarzutów. Wrazie unieważnienia należy zarządzić nowe wybory, które powinny odbyć się w ciągu 4 tygodni od daty zarządzenia.

Kadencja i ustąpienie radców z wyboru.

§ 41.

Radcowie z wyboru powoływani są na lat 6.

Co trzy lata dnia 31 grudnia ustępuje według starszeństwa wyboru połowa radców, powołanych do Izby z wyborów ogólnych, i połowa radców, wybranych przez zrzeszenia gospodarcze. W celu ich zastąpienia przeprowadza się przed upływem wymienionego terminu nowe wybory. Losowanie rozstrzyga o ustąpieniu połowy radców z upływem trzyletniego okresu po ukonstytuowaniu się Izby, wybranej po raz pierwszy na podstawie niniejszego regulaminu, lub po ukonstytuowaniu się Izby, wybranej w następstwie rozwiązania poprzedniej. Do trzyletniego okresu w tym wypadkach nie zalicza się roku niepełnego. Przy losowaniu radcowie dzielą się według grup, a w nich kategorii wyborczych, z których byli wybrani w wyborach ogólnych, oraz według sekcji, do których byli powołani przez zrzeszenia gospodarcze. W każdym z kół, wydzielonych w powyższy sposób, powinna być wylosowana połowa radców. Wyjątek stanowi koło radców, powołanych do sekcji przemysłowej przez zrzeszenia gospodarcze, z którego to kola ma być wylosowanych 11 radców, oraz koło radców, powołanych do sekcji handlowej przez zrzeszenia gospodarcze, z którego ma być wylosowanych 10 radców. Losowanie odbywa się na plenarnym zebraniu Izby. Prezes Izby zarządza je w sposób następujący: Do urn składa się złożone kartki: każda z nich zawiera nazwisko jednego z radców koła. Najmłodszy wiekiem z obecnych radców wyjmuje po kolei połowę kartek, a przy losowaniu, odbywającym się dla kół, stanowiących wyżej podany wyjątek – 11 lub 10 kartek, poczem najstarszy wiekiem odczytuje je: nazwiska odczytane oznaczają radców, którzy mają ustąpić.

Ustępujący radcowie mogą być ponownie wybrani. Na miejsce radcy z wyborów ogólnych, opróżnione przed upływem sześcioletniego okresu, wstępuje i pełni czynności do końca tego okresu ten z kandydatów, który przy ostatnich wyborach uzyskał największą z kolei ilość głosów, jeśli ustępujący radca wybrany był w grupie przemysłowej lub bankowo-

ubezpieczeniowej w wypadku zaś, gdy był wybrany w grupie handlowej, wstępuje na jego miejsce kolejny kandydat właściwej listy wyborczej (§ 32).

Wrazie opróżnienia przed upływem sześcioletniego okresu miejsca radcy, wybranego przez zrzeszenia gospodarcze, w zrzeszeniu tem następuje ponowny wybór w trybie przewidzianym w § 39. Nowy radca wstępuje na opróżnione miejsce i pełni czynności do końca powyższego okresu.

Nominacja.

§ 42.

W czasie pierwszym wyborów do Izby, przeprowadzonych na podstawie niniejszego regulaminu, oraz w odstępach sześcioletnich w czasie każdych drugich z kolei wyborów (§ 41) Minister Przemysłu i Handlu mianuje na lat sześć 8 radców Izby.

Wrazie ustąpienia mianowanego radcy Minister Przemysłu i Handlu mianuje na jego miejsce inną osobę do końca danego okresu sześcioletniego. Po upływie kadencji ustępujący radcowie mogą być ponownie mianowani.

Nie mogą być mianowane osoby, będące na służbie państwowej, z wyjątkiem profesorów i nauczycieli zakładów naukowych oraz kierowników przedsiębiorstw państwowych.

Kooptacja.

§ 43.

Komisarz wyborczy zwołuje przed ukonstytuowaniem się Izby pod swoim przewodnictwem zgromadzenie radców z wyboru i radców z nominacji, które rozstrzyga o kooptacji.

Zgromadzenie to może uchwalić kooptację mniejszej, niż 8, liczby osób, lub może powziąć uchwałę o zrezygnowaniu z prawa kooptacji.

W obu tych wypadkach prawo kooptacji reszty lub pełnej liczby (8) radców przechodzi na Izbę ukonstytuowaną, która może je wykonać w ciągu okresu swego urzędowania i której w tym okresie przysługuje ponadto prawo uzupełniającej kooptacji wrazie ustąpienia kooptowanego członka przed właściwym terminem.

Zgromadzenie uchwała i kooptuje w obecności conajmniej połowy ogólnej liczby radców z wyboru i radców z nominacji i to bezwzględną większością głosów.

Głosowanie kartkami zarządza się, jeżeli postawiono kilka wniosków, dotyczących osób, które mają być kooptowane.

Postanowienia ustępu czwartego stosują się analogicznie do kooptacji, dokonywanej na plenarnym zebraniu przez Izbę.

Zgromadzenie (ustęp pierwszy) odbywa się po pierwszych wyborach, przeprowadzonych na podstawie niniejszego regulaminu, oraz w odstępach sześcioletnich po każdym drugim z kolei wyborach (§ 41).

Radcowie kooptowani pełnią swe czynności do końca sześcioletniego okresu, na którego początku, lub w ciągu którego zostali kooptowani, poczem mogą być ponownie w tej samej drodze powołani.

Kooptowane mogą być osoby, które posiadają bierne prawo wyborcze do Izby (§ 5), a jeżeli nie odpowiadają temu warunkowi, powinny mieć zasługi wobec gospodarstwa społecznego. Nie mogą być kooptowane osoby, będące w służbie państwowej, z wyjątkiem profesorów i nauczycieli zakładów naukowych i kierowników przedsiębiorstw państwowych.

Ukonstytuowanie Izby.

§ 44.

Minister Przemysłu i Handlu wyznacza termin ukonstytuowania się Izby w jej nowym lub odnowionym w połowie składzie.

Zwołane w tym terminie przez dotychczasowego prezesa Izby, a w braku jego, przez komisarza wyborczego, pierwsze plenarne zebranie Izby otwiera przedstawiciel Rządu, poczem oddaje przewodnictwo najstarszemu wiekiem radcy, który niezwłocznie zarządza wybory prezesa i pięciu wiceprezesów z grona radców Izby. Wybory wiceprezesów odbywają się w ten sposób, że radcowie Izby, należący do sekcji przemysłowej, jako też radcowie Izby należący do sekcji handlowej, wybierają z pomiędzy siebie po dwóch wiceprezesów, zaś radcowie Izby, należący do sekcji ubezpieczeniowej, wybierają z pomiędzy siebie jednego wiceprezesa.

Przy wyborach prezesa i wiceprezesów Izby głosowanie odbywa się kartkami. O wyborze prezesa rozstrzyga bezwzględna większość głosów oddanych przez obecnych na pierwszym plenarnym zebraniu Izby, natomiast o wyborze wiceprezesów rozstrzyga także większość głosów, oddanych przez obecnych, należących do danej sekcji, radców Izby. Do ważności wyborów prezesa i wiceprezesów Izby wymagana jest obecność najmniej połowy w pierwszym wypadku radców Izby, w drugim wypadku radców danej sekcji.

***

Analogiczne rozporządzenia Minister Przemysłu i Handlu wydał dla pozostałych izb przemysłowo-handlowych, tj. dla:

1. Bydgoszczy: Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 26 lipca 1928 r. w sprawie statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Bydgoszczy (Monitor Polski 1928 Nr 170, poz. 338);
2. Grudziądza: Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 2 sierpnia 1928 r. w sprawie statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Grudziądzu (Monitor Polski 1928 Nr 176, poz. 368);
3. Krakowa: Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 1 sierpnia 1928 r. w sprawie statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Krakowie (Monitor Polski 1928 Nr 175, poz. 360);
4. Lublina: Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 30 lipca 1928 r. w sprawie statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie (Monitor Polski 1928 Nr 173, poz. 351);
5. Lwowa: Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 16 sierpnia 1928 r. w sprawie statutu Izby Przemysłowo-Handlowej we Lwowie (Monitor Polski 1928 Nr 192, poz. 423);
6. Łodzi: Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 27 lipca 1928 r. w sprawie statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi (Monitor Polski 1928 Nr 171, poz. 342);
7. Poznania: Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 25 lipca 1928 r. w sprawie statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu (Monitor Polski 1928 Nr 169, poz. 335);
8. Sosnowca: Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 28 lipca 1928 r. w sprawie statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Sosnowcu (Monitor Polski 1928 Nr 172, poz. 346);
9. Wilna: Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 31 lipca 1928 r. w sprawie statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Wilnie (Monitor Polski 1928 Nr 174, poz. 354).

Bazowały one na statucie Izby warszawskiej znowelizowanym 7 maja 1928 r. (Monitor Polski 1928 Nr 106, poz. 167). Zasadnicze różnice wynikały z liczby radców i sekcji.

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 23 marca 1928 r.

o wyborach do Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie

Monitor Polski 1928 Nr 69, poz. 102

Zgodnie z art. 13 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) zarządzam wybory do Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie.

Komisarzem wyborczym mianuję inż. Henryka Kłodeckiego, Naczelnika Wydziału Przemysłowego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie.

Warszawa, dnia 23 marca 1928 r.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *E. Kwiatkowski*

Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 7 maja 1928 r.

w sprawie zmiany statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie

Monitor Polski 1928 Nr 106, poz. 167

Na podstawie art. 7 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) postanawiam, co następuje:

§ 1. W statucie Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 6 marca 1928 r. w sprawie statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie („Monitor Polski” Nr. 69, poz. 101) wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 4 punkt 2 ustępu pierwszego otrzymuje brzmienie:

„2. osobom prawnym opłacającym świadectwa przemysłowe od posiadanych w okręgu Izby przedsiębiorstw przemysłowych lub handlowych”.

2) w § 4 w ustępie ósmym skreśla się wyrazy:

„oraz spółek nie mających osobowości prawnej”.

3) w § 24 ostatnie zdanie ustępu trzeciego otrzymuje brzmienie:

„Tożsamość głosujących stwierdza się na podstawie dowodu osobistego, paszportu zagranicznego lub innych analogicznych dokumentów”.

4) W § 27 po zdaniu pierwszym dodaje się zdanie następujące:

„Przy obliczaniu głosów należących do grupy handlowej może być obecny przedstawiciel każdej z grup wyborców, które zgłosiły listy kandydatów”.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *E. Kwiatkowski.*

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 30 czerwca 1928 r.

**w sprawie powołania przez zrzeszenia gospodarcze radców do Izby Przemysłowo-Handlowej
w Warszawie**

Monitor Polski 1928 Nr 155, poz. 275

Zgodnie z art. 16 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) nadaję na wniosek Komisarza Wyborczego niżej wymienionym zrzeszeniom gospodarczym prawo powołania w trybie §§ 36-40 statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie, ogłoszonego jako załącznik do rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dn. 6 marca 1928 r. w sprawie statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie („M. P.” Nr. 69, poz. 101) — niżej oznaczonej liczby radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie przy wyborach, zarządzonych dnia 23 marca 1928 r. („M. P.” Nr. 69, p. 102).

Do sekcji przemysłowej Izby powołują:

1. Polski Związek Przemysłowców Metalowych 4 radców.
2. Związek Zawodowy Cukrowni b. Królestwa Polskiego 1 radcę.

3. Związek Przemysłu Chemicznego Rzeczypospolitej Polskiej 2 radców.
4. Stowarzyszenia Zawodowe Przem. Budowlanych Królestwa Pol. 1 radcę.
5. Związek Elektrowni Polskich 1 radcę.
6. Polski Związek Przemysłowców Garbarzy 1 radcę.
7. Związek Zawodowy Papierni Polskich 1 radcę.
8. Polski Związek Przedsiębiorstw Elektrotechnicznych 1 radcę.
9. Związek Młynarzy Polskich 1 radcę.
10. Związek Przemysłowców Ceramicznych 1 radcę.
11. Stowarzyszenie Przemysłowców i Kupców Drzewnych Państwa Polskiego 1 radcę.
12. Związek Fabrykantów Octu w Polsce 1 radcę.
13. Związek Właścicieli Fabryk Cukierniczych i Przetworów Owocowych w Polsce 1 radcę.
14. Stowarzyszenia Zakładów Graficznych w Warszawie 1 radcę.
15. Związek Wytwórców Tektury Smółkowcowej, Przetworów Smółkowcowych i Asfaltu w Rzeczypospolitej Polskiej 1 radcę.
16. Związek Fabrykantów WYROBÓW Perfumeryjno-Kosmetycznych i Mydeł Toaletowych w Polsce 1 radcę.
17. Związek Przemysłu Włókienniczego w Państwie Polskiem 1 radcę.

Do sekcji handlowej Izby powołują:

1. Stowarzyszenie Kupców Polskich 6 radców.
2. Związek Kupców 6 radców.
3. Stowarzyszenie Przedstawicieli Handlowych 2 radców.
4. Urząd Starszych Zgromadzenia Kupców m.st. Warszawy 1 radcę.
5. Centrala Drobnych Kupców i Handlarzy w Polsce 2 radców.
6. Związek Drobnych Kupców Chrześcijan w Warszawie 2 radców.
7. Związek Polskich Przedsiębiorstw Transportowych i Ekspedycyjnych 1 radcę.
8. Związek Powszechny Księgarzy i Wydawców Polskich 1 radcę.

Do sekcji bankowo-ubezpieczeniowej Izby powołują:

1. Związek Banków w Polsce 4 radców.

2. Związek Prywatnych Zakładów Ubezpieczeń w Polsce 2 radców.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *E. Kwiatkowski*

***

Analogiczne zarządzenia zostały wydane między 15 listopada 1928 r. a 7 lutego 1929 r. dla pozostałych izb przemysłowo-handlowych:

1. bydgoskiej: Monitor Polski 1928 Nr 284, poz. 687;
2. grudziądzkiej: Monitor Polski 1928 Nr 271, poz. 668;
3. krakowskiej: Monitor Polski 1929 Nr 36, poz. 71;
4. lubelskiej: Monitor Polski 1928 Nr 284, poz. 688;
5. lwowskiej: Monitor Polski 1929 Nr 37, poz. 73;
6. łódzkiej: Monitor Polski 1928 Nr 269, poz. 664;
7. poznańskiej: Monitor Polski 1928 Nr 284, poz. 689;
8. sosnowieckiej: Monitor Polski 1928 Nr 291, poz. 711;
9. wileńskiej: Monitor Polski 1929 Nr 19, poz. 30.

Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 25 lipca 1928 r.

w sprawie statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu

Monitor Polski 1928 Nr 169, poz. 335

(...)

§ 1.

Izba Przemysłowo-Handlowa w Poznaniu składa się z 50 radców z wyboru i 5 radców mianowanych przez Ministra Przemysłu i Handlu. Nadto w skład Izby może wejść w drodze kooptacji nie więcej, niż 5 radców.

§ 2.

Izba dzieli się na dwie sekcje: I. Przemysłową. II. Handlową.

Każda sekcja składa się z 25 radców z wyboru.

Minister Przemysłu i Handlu przy mianowaniu radców Izby oznaczy, do której sekcji każdy z mianowanych ma być zaliczony.

To samo uczyni przy kooptacji zgromadzenie, przewidziane w § 37 ustęp pierwszy, lub Izba.

(...)

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 25 lipca 1928 r.

o wyborach do Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu

Monitor Polski 1928 Nr 169, poz. 336

Zgodnie z art. 13 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) zarządzam wybory do Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu.

Komisarzem wyborczym mianuję dr. Franciszka Hempowicza, Naczelnika Wydziału Przemysłu i Handlu Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu.

Warszawa, dn. 25 lipca 1928 r.

Minister Przemysłu i Handlu:

(-) *E. Kwiatkowski*

Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 26 lipca 1928 r.

w sprawie statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Bydgoszczy

Monitor Polski 1928 Nr 170, poz. 338

(...)

§ 1.

Izba Przemysłowo-Handlowa w Bydgoszczy składa się z 40 radców z wyboru i 4 radców mianowanych przez Ministra Przemysłu i Handlu. Nadto w skład Izby może wejść w drodze kooptacji nie więcej, niż 4 radców.

§ 2.

Izba dzieli się na dwie sekcje: I. Przemysłową, II. Handlową.

Każda sekcja składa się z 20 radców z wyboru.

Minister Przemysłu i Handlu przy mianowaniu radców Izby oznaczy, do której sekcji każdy z mianowanych ma być zaliczony.

To samo uczyni przy kooptacji zgromadzenie, przewidziane w § 37 ustęp pierwszy, lub Izba.

(...)

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 26 lipca 1928 r.

o wyborach do Izby Przemysłowo-Handlowej w Bydgoszczy

Monitor Polski 1928 Nr 170, poz. 339

Zgodnie z art. 13 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) zarządzam wybory do Izby Przemysłowo-Handlowej w Bydgoszczy.

Komisarzem wyborczym mianuję p. Franciszka Magdziarskiego, Radcę Wojewódzkiego w Urzędzie Wojewódzkim w Poznaniu.

Warszawa, dnia 26 lipca 1928 r.

Minister Przemysłu i Handlu:

(-) *E. Kwiatkowski.*

Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu
z dnia 27 lipca 1928 r.
w sprawie statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi
Monitor Polski 1928 Nr 171, poz. 342

(...)

§ 1.

Izba Przemysłowo-Handlowa w Łodzi składa się z 60 radców z wyboru i 6 radców mianowanych przez Ministra Przemysłu i Handlu. Nadto w skład Izby może wejść w drodze kooptacji nie więcej, niż 6 radców.

§ 2.

Izba dzieli się na dwie sekcje: I. Przemysłową, II. Handlową.

Każda sekcja składa się z 30 radców z wyboru.

Minister Przemysłu i Handlu przy mianowaniu radców Izby oznaczy, do której sekcji każdy z mianowanych ma być zaliczony.

To samo uczyni przy kooptacji zgromadzenie, przewidziane w § 37 ustęp pierwszy, lub Izba.

(...)

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu
z dnia 27 lipca 1928 r.
o wyborach do Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi
Monitor Polski 1928 Nr 171, poz. 343

Zgodnie z art. 13 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) zarządzam wybory do Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi.

Komisarzem wyborczym mianuję inż. Karola Bajera, Naczelnika Wydziału Przemysłowego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi.

Warszawa, dnia 27 lipca 1928 r.

Minister Przemysłu i Handlu:

(–) *E. Kwiatkowski.*

Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 28 lipca 1928 r.

w sprawie statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Sosnowcu

Monitor Polski 1928 Nr 172, poz. 346

(...)

§ 1.

Izba Przemysłowo-Handlowa w Sosnowcu składa się z 60 radców z wyboru i 6 radców mianowanych przez Ministra Przemysłu i Handlu. Nadto w skład Izby może wejść w drodze kooptacji nie więcej, niż 6 radców.

§ 2.

Izba dzieli się na trzy sekcje: I. Przemysłową, II. Górniczą, III. Handlową.

Sekcja I składa się z 25, sekcja II z 15 i sekcja III z 20 radców z wyboru.

Minister Przemysłu i Handlu przy mianowaniu radców Izby oznaczy, do której sekcji każdy z mianowanych ma być zaliczony.

To samo uczyni przy kooptacji zgromadzenie, przewidziane w § 43 ustęp pierwszy, lub Izba.

(...)

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 28 lipca 1928 r.

o wyborach do Izby Przemysłowo-Handlowej w Sosnowcu

Monitor Polski 1928 Nr 172, poz. 347

Zgodnie z art. 13 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) zarządzam wybory do Izby Przemysłowo-Handlowej w Sosnowcu.

Komisarzem wyborczym mianuję inż. Włodzimierza Kolasińskiego, Naczelnika Wydziału Przemysłowego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach.

Warszawa, dnia 28 lipca 1928 r.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *E. Kwiatkowski.*

Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 30 lipca 1928 r.

w sprawie statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie

Monitor Polski 1928 Nr 173, poz. 351

Na podstawie art. 7 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) postanawiam, co następuje:

§ 1. Izbie Przemysłowo-Handlowej w Lublinie, utworzonej rozporządzeniem Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 30 listopada 1927 r. o utworzeniu izb przemysłowo-handlowych, wyznaczeniu ich siedzib i okręgów (Dz. U. R. P. Nr 111, poz. 945) nadaję statut (część I — regulamin wyborczy), załączony do niniejszego rozporządzenia.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *E. Kwiatkowski*

STATUT
IZBY PRZEMYSŁOWO-HANDLOWEJ
W LUBLINIE

Część I.

REGULAMIN WYBORCZY

Skład Izby.

§ 1.

Izba Przemysłowo-Handlowa w Lublinie składa się z 50 radców z wyboru i 5 radców mianowanych przez Ministra Przemysłu i Handlu. Nadto w skład Izby może wejść w drodze kooptacji nie więcej, niż 5 radców.

§ 2.

Izba dzieli się na dwie sekcje: I. Przemysłową. II. Handlową.

Każda sekcja składa się z 25 radców z wyboru.

Minister Przemysłu i Handlu przy mianowaniu radców Izby oznaczy, do której sekcji każdy z mianowanych ma być zaliczony.

To samo uczyni przy kooptacji zgromadzenie, przewidziane w § 43 ustęp pierwszy lub Izba.

Sposób wyboru.

§ 3.

Radcowie z wyboru powołani zostają do Izby w liczbie 20 w drodze wyborów przez ogół tych, którym przysługuje prawo wybierania w myśl § 4 niniejszego regulaminu, oraz w liczbie 30 w drodze wyborów przez zrzeszenie gospodarcze, wyznaczone w trybie § 36 niniejszego regulaminu.

Radcowie Izby wybierani są do poszczególnych sekcji.

Przy wyborach ogólnych uprawnieni do wybierania dzielą się odpowiednio do sekcji Izby na dwie grupy wyborcze: przemysłową i handlową, przyczem każda z tych grup dzieli się na dwie kategorie wyborcze.

Wybory ogólne.

Prawo wybierania i wybieralności.

§ 4.

Prawo wybierania przysługuje:

1. osobom fizycznym (bez różnicy płci), opłacającym świadectwa przemysłowe od posiadanych w okręgu Izby przedsiębiorstw przemysłowych lub handlowych, albo od uprawianych zawodowo i samoistnie w okręgu Izby zajęć, określonych w ustępie drugim.

2. osobom prawnym, opłacającym świadectwa przemysłowe od posiadanych w okręgu Izby przedsiębiorstw przemysłowych lub handlowych;

3. przedsiębiorstwom przemysłowym lub handlowym państwowym, samorządowym i korporacyj publicznych, położonym w okręgu Izby i opłacającym świadectwa przemysłowe, a nie posiadającym osobowości prawnej;

4. osobom fizycznym i prawnym, opłacającym świadectwa przemysłowe od posiadanych w okręgu Izby filij swych przedsiębiorstw przemysłowych lub handlowych, położonych poza okręgiem Izby.

Do przedsiębiorstw przemysłowych zalicza się wszelkie przedsiębiorstwa wymienione pod lit C części II taryfy, załączonej do art. 23 ustawy z dnia 15 lipca 1925 r. o państwowym podatku przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr. 79, poz. 550) z wyjątkiem przedsiębiorstw uznanych za przemysł rzemieślniczy według przepisów art. 142 i art. 143 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr. 53, poz. 468). Do przedsiębiorstw handlowych zalicza się wszelkie przedsiębiorstwa wymienione pod lit. A i B części II taryfy, załączonej do art. 23 ustawy z dnia 15 lipca 1925 r. o państwowym podatku przemysłowym w granicach kategorii, wymienionych w § 7 ustęp drugi. Do zajęć wspomnianych w p. 1 ustępu pierwszego zalicza się zajęcia przemysłowe, wymienione pod lit. D. części III taryfy, załączonej do art. 23 wyżej wymienionej ustawy, z wyjątkiem zajęć przemysłowych kategorii III, uprawianych na podstawie umowy o najmie pracy, oraz zajęć przemysłowych kategorii IV, uprawianych bez posiadania własnej stałej siedziby.

Narówni ze świadectwem przemysłowym, opłaconym przez osoby, wymienione w p. 4 ustępu pierwszego, traktuje się kartę rejestracyjną, nabytą przez nie na zakład hurtowej sprzedaży wyrobów własnej produkcji.

Każdej osobie fizycznej, jakoteż każdemu przedsiębiorstwu, posiadającemu w myśl ustępu pierwszego punkt 3 prawo wybierania przysługuje jeden głos.

Natomiast każdej uprawnionej do wybierania osobie prawnej przysługuje więcej, niż jeden głos, a mianowicie:

1) dwa głosy, jeżeli, należąc do grupy wyborczej handlowej, zatrudnia w zakładach posiadanych w okręgu Izby ponad 15 do 100 pracowników, należące zaś do grupy wyborczej przemysłowej — ponad 50 do 100 pracowników;

2) trzy głosy, bez względu na grupę wyborczą, jeżeli zatrudnia w posiadanych w okręgu Izby zakładach ponad 100 do 200 pracowników;

3) cztery głosy, bez względu na grupę wyborczą, jeżeli zatrudnia w takichże zakładach ponad 200 do 300 pracowników;

4) pięć głosów, bez względu na grupę wyborczą, jeżeli zatrudnia w takichże zakładach ponad 300 do 500 pracowników;

5) sześć głosów, bez względu na grupę wyborczą, jeżeli zatrudnia w takichże zakładach ponad 500 do 1000 pracowników;

6) siedem głosów, bez względu na grupę wyborczą, jeżeli zatrudnia w takichże zakładach ponad 1.000 pracowników. Ilość pracowników przyjmuje się zgodnie ze stanem liczebnym ubezpieczonych na wypadek choroby w Kasach Chorych okręgu Izby, istniejącym w czasie oznaczonym przez główną komisję wyborczą.

W razie wydzierżawienia przedsiębiorstwa prawo wybierania przysługuje dzierżawcy. W razie prowadzenia przedsiębiorstwa przez pełnomocnika, prawo wybierania przysługuje właścicielowi.

Jeżeli wyłącznymi właścicielami przedsiębiorstw, należących do osób fizycznych, są osoby będące pod opieką lub kuratelą, prawo wybierania wykonywa kierownik przedsiębiorstwa.

W imieniu osób prawnych, może wykonać prawo wybierania którakolwiek z niżej wyszczególnionych dla każdego wypadku osób; w imieniu spółek akcyjnych — dyrektorowie - zarządzający i członkowie zarządu, lub rady zarządzającej (zawiadowczej); w imieniu spółek akcyjno-komandytowych — zarządzający, osobiście odpowiedzialni spółnicy; w imieniu spółek z ograniczoną odpowiedzialnością — członkowie zarządu; w imieniu spółek firmowych — jawni spółnicy niewyłączeni od zarządu; w imieniu spółek firmowo-komandytowych — osobiście odpowiedzialni spółnicy; w imieniu spółdzielni — członkowie zarządu; w imieniu innych osób prawnych — dyrektorowie zarządzający.

W imieniu przedsiębiorstw wymienionych w p. 3 ustępu pierwszego, prawo wybierania wykonywa kierownik (dyrektor), a przy kierowaniu przedsiębiorstwem wspólnie przez kilka osób — którakolwiek z nich.

W imieniu osób, wymienionych w p. 4 ustępu pierwszego, prawo wybierania wykonywa kierownik filii.

Wszyscy, wykonywający we własnym lub cudzym imieniu czynne prawo wyborcze, powinni mieć ukończonych 25 lat życia, posiadać własnowolność i obywatelstwo polskie.

§ 5.

Prawo wybieralności posiada każdy, kto ukończył 30 rok życia i ma prawo wykonać w którejkolwiek grupie lub kategorii wyborczej prawo wybierania do Izby, przysługujące mu: 1) bądź osobiście, 2) bądź w imieniu cudzem, równoległe nawet do innych osób (ustęp siódmy, ósmy, dziewiąty i dziesiąty § 4).

§ 6.

Prawo wybierania i prawo wybieralności nie przysługuje:

- 1) upadłym dłużnikom,
- 2) osobom, skazanym prawomocnie wyrokiem sądowym za przestępstwa, pociągające za sobą utratę prawa wybierania do Sejmu.

Pozbawienie prawa wybierania i wybieralności rozciąga się na czas trwania upadłości lub na czas utraty prawa wybierania do Sejmu.

Podział na kategorie i okręgi wyborcze.

§ 7.

Posiadający prawo wybierania w grupie przemysłowej dzielą się na dwie kategorie wyborcze, z których pierwszą stanowią osoby i przedsiębiorstwa, obowiązane do nabycia świadectw przemysłowych I, II i III kategorii dla przedsiębiorstw przemysłowych, drugą zaś — obowiązane do nabycia świadectw przemysłowych IV, V, VI, VII i VIII kategorii dla przedsiębiorstw przemysłowych, z wyłączeniem tych, które należą do przemysłu rzemieślniczego według przepisów rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr. 53, poz. 468).

Posiadający prawo wybierania w grupie handlowej dzielą się na dwie kategorie wyborcze, z których pierwszą stanowią osoby i przedsiębiorstwa obowiązane do nabycia świadectw przemysłowych I i II kategorii dla przedsiębiorstw handlowych, drugą zaś — obowiązane do nabycia świadectw przemysłowych III i IV kategorii dla przedsiębiorstw handlowych, oraz świadectw przemysłowych I, II, III i IV kategorii dla zajęć przemysłowych, uprawianych w warunkach określonych w § 4 ustęp drugi.

Okręg wyborczy dla wyborów, dokonywanych przez posiadających prawo wybierania w pierwszej kategorii wyborczej grupy przemysłowej i w drugiej kategorii wyborczej grupy handlowej, stanowi cały obszar okręgu Izby.

Dla wyborów, dokonywanych przez posiadających prawo wybierania w drugiej kategorii wyborczej grupy przemysłowej i w pierwszej kategorii wyborczej grupy handlowej, ustanawia się dwa okręgi wyborcze: 1-y obejmuje obszar województwa lubelskiego, 2-gi obszar województwa wołyńskiego.

§ 8.

Radcowie z wyborów ogólnych powoływani są w liczbie 10 w grupie przemysłowej i 10 w grupie handlowej.

W grupie przemysłowej pierwsza kategoria wyborcza wybiera 4 radców, druga zaś kategoria wyborcza wybiera 6 radców. W drugiej kategorii wyborczej 1-y okręg wybiera 4 radców, 2-gi zaś okręg wybiera 2 radców.

W grupie handlowej pierwsza kategoria wyborcza wybiera 6 radców, druga zaś

kategorja wyborcza wybiera 4 radców. W pierwszej kategorii wyborczej 1-szy okręg wybiera 4 radców, 2-gi zaś okręg wybiera 2 radców.

Zarządzenie wyborów. Komisje wyborcze.

§ 9.

Minister Przemysłu i Handlu zarządza wybory do Izby, mianując w tym celu komisarza wyborczego z grona podległych mu urzędników. Wybory przeprowadza pod przewodnictwem komisarza wyborczego główna komisja wyborcza z siedzibą w Lublinie oraz miejscowe komisje wyborcze. Komisarz wyborczy niezwłocznie po swem mianowaniu zwraca się do Izby o wyznaczenie 6 radców do głównej komisji wyborczej, których wyboru ma Izba dokonać na plenarnem zebraniu w terminie tygodniowym. Przy pierwszych wyborach, przeprowadzanych na podstawie niniejszego regulaminu, główną komisję wyborczą organizuje komisarz wyborczy, powołując 6 przedstawicieli kół przemysłowo-handlowych. W skład głównej komisji wyborczej wchodzi ponadto dyrektor Izby, przy wyborach zaś do nowej Izby — urzędnik państwowy, wyznaczony przez Ministra Przemysłu i Handlu. Komisarz wyborczy wyznacza jednego z członków głównej komisji wyborczej na swego zastępcę, jako przewodniczącego komisji.

§ 10.

Główna komisja wyborcza, zwołana przez komisarza wyborczego niezwłocznie po ustaleniu jej składu, oznacza na pierwszym swem posiedzeniu siedziby i obwody miejscowych komisji wyborczych w liczbie przez komisarza wyborczego ustalonej oraz powołuje do każdej z miejscowych komisji wyborczych z pośród przedstawicieli kół przemysłowo-handlowych 5 członków i takąż ilość zastępców.

Członkowie miejscowych komisji wyborczych wybierają ze swego grona przewodniczącego.

Komisarz wyborczy powołuje we właściwym czasie miejscowe komisje wyborcze do pełnienia odpowiednich czynności.

Dla prawomocności zebrań zarówno głównej, jak i miejscowych komisji wyborczych niezbędną jest obecność większości ich członków. Uchwały zapadają zwykłą większością głosów. W razie równości głosów, rozstrzyga głos przewodniczącego.

§ 11.

Na skutek zgłoszenia, skierowanego do właściwego magistratu przez jednego z członków miejscowej komisji wyborczej, upoważnionego przez komisarza wyborczego, magistrat ma dostarczyć powyższej komisji lokalu i sprzętów za odpowiednią zapłatą. Magistrat m. Lublina ma dostarczyć na żądanie komisarza wyborczego za odpowiednią zapłatą lokalu i sprzętów dla miejscowych komisji wyborczych na terenie m. Lublina, a w razie uznanej przez komisarza wyborczego potrzeby, również dla głównej komisji wyborczej.

Główna komisja wyborcza posługuje się w czynnościach swych personelem biura Izby, przy pierwszych zaś wyborach, przeprowadzanych na podstawie niniejszego regulaminu, personelem specjalnie w tym celu zaangażowanym przez komisarza wyborczego.

Ustalenie listy wyborów.

§ 12.

Główna komisja wyborcza sporządza listę uprawnionych do głosowania na podstawie dokładnych list, prowadzonych przez Izbę, przy pierwszych zaś, według niniejszego regulaminu, wyborach do Izby — na podstawie dostarczonego przez Lubelską i Łucką Izby Skarbowe wykazu wszystkich obowiązanych w okręgu Izby Przemysłowo-Handlowej do nabycia świadectw przemysłowych, zawierającego dane, wyszczególnione 1, 2, 4 i 7 deklaracji składanej przy nabyciu powyższych świadectw.

Lista uprawnionych do głosowania powinna być sporządzona odrębnie dla każdej grupy i kategorii wyborczej (działy listy) oraz powinna składać się z poszczególnych list, przystosowanych do obwodów miejscowych komisji wyborczych. Listy mają być sporządzone w poszczególnych swych działach w porządku alfabetycznym i mają zawierać nazwisko i imię osób uprawnionych do wykonania prawa wybierania, a także rodzaj i miejsce posiadanego przedsiębiorstwa lub firmę, rodzaj i miejsce przedsiębiorstwa, w którego imieniu prawo to ma być wykonane, albo rodzaj uprawnionego zajęcia przemysłowego i miejsce zamieszkania. Prócz tego powinna być wyszczególniona ilość głosów, jaka przypada każdej osobie prawnej w myśl przepisu ustępu piątego § 4. Nazwiska i imiona osób uprawnionych do wykonania prawa wybierania w imieniu cudzem, według przepisu ustępu ósmego § 4, mają być ustalone na podstawie danych rejestru handlowego, prowadzonego przez odnośny wydział sądu

okręgowego, zaś nazwiska i imiona osób uprawnionych według przepisów ustępów siódmego, dziewiątego i dziesiątego § 4, w braku dokładnych list, prowadzonych przez Izbę — na podstawie danych, zaczerpniętych bezpośrednio przez miejscową komisję wyborczą.

Na listę uprawnionych do głosowania nie mogą być wciągnięte osoby, które posiadają przedsiębiorstwa należące do jednego z rodzajów przemysłu rzemieślniczego, wymienionych w art. 142 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowem (Dz. U. R. P. Nr. 53, poz. 468). Przy drugich z kolei i następnych wyborach, przeprowadzonych na podstawie niniejszego regulaminu, powinny być jednak wciągnięte na listę te z wyżej określonych osób, co do których Izba stwierdzi przed terminem zarządzenia wyborów, że zostały uznane w trybie art. 143 powołanego rozporządzenia, jako posiadające przedsiębiorstwo o charakterze przemysłu fabrycznego, i na skutek tego umieści na prowadzonych przez siebie listach.

Na listę uprawnionych do głosowania nie mogą być ponadto wciągnięte osoby, które nie czynią zadość wymaganiom ostatniego ustępu § 4, lub też podpadają pod przepisy § 6. W imieniu posiadanych przez nie przedsiębiorstw nikt nie może wykonać prawa wybierania, z wyjątkiem wypadku, przewidzianego w ustępie siódmym § 4.

Posiadający prawo wybierania w okręgu Izby więcej, niż w jednej grupie, kategorii, okręgu wyborczym lub obwodzie miejscowej komisji wyborczej powinni być uwzględnieni przy sporządzaniu listy uprawnionych do głosowania we wszystkich odpowiednich jej działach lub poszczególnych listach z tem, że po upływie terminu, przewidzianego w ustępie czwartym § 14, zostaną ostatecznie uwzględnieni tylko w jednej z nich.

§ 13.

Główna komisja wyborcza podaje do publicznej wiadomości sporządzoną listę uprawnionych do głosowania przez wyłożenie jej na przeciąg dwóch tygodni w lokalach miejscowych komisji wyborczych.

Na dni 10 do 7 przed wyłożeniem powyższej listy komisarz wyborczy podaje do publicznej wiadomości:

1. siedziby, obwody, skład i czas urzędowania miejscowych komisji wyborczych,
2. skład i czas urzędowania głównej komisji wyborczej,

3. termin wyłożenia listy uprawnionych do głosowania i wnoszenia reklamacyj,
4. termin zgłoszenia list kandydatów w zakresie wyborów w grupie handlowej, przeprowadzonych na zasadach, przewidzianych w § 17,
5. przepis ustępu czwartego § 14.

Lista uprawnionych do głosowania powinna być wyłożona przed upływem 4 tygodni od dnia zarządzenia wyborów, przy pierwszych zaś wyborach przeprowadzanych na podstawie niniejszego regulaminu — przed upływem 8 tygodni od dnia zarządzenia wyborów.

Listy kandydatów (ustęp drugi p. 4) powinny być zgłoszone przed upływem trzech tygodni od dnia wyłożenia listy uprawnionych do głosowania.

§ 14.

W czasie wyłożenia listy uprawnionych do głosowania, każdy opłacający świadectwo przemysłowe może wnieść do miejscowej komisji wyborczej (pisemnie lub ustnie do protokołu) popartą odpowiednimi dowodami reklamację z powodu pominięcia na liście kogokolwiek z uprawnionych we własnym lub cudzym imieniu do głosowania oraz przeciwko wpisaniu osoby nieuprawnionej.

W wypadku wniesienia reklamacji przeciwko wpisaniu na listę, miejscowa komisja wyborcza zawiadamia o tem niezwłocznie zainteresowaną osobę lub przedsiębiorstwo z nadmieniem, że przysługuje jej prawo zgłoszenia repliki w ciągu 4 dni od daty zawiadomienia.

Reklamacje wraz z odpowiednimi materiałami przesyłają miejscowe komisje wyborcze do głównej komisji wyborczej, która rozstrzyga zarzuty ostatecznie i zawiadamia reklamujących oraz zainteresowanych nie później, niż na dni 7 przed terminem wyborów.

Posiadający prawo wybierania w okręgu Izby więcej, niż w jednej grupie, kategorii, okręgu wyborczym lub obwodzie miejscowej komisji wyborczej, ma prawo w czasie wyłożenia listy uprawnionych do głosowania powiadomić miejscową lub główną komisję wyborczą, do którego z nich życzy sobie być zaliczony. W razie zaniechania, rozstrzyga według swego uznania główna komisja wyborcza, zawiadamiając o rozstrzygnięciu osobę zainteresowaną na dni 7 przed terminem wyborów.

Ostatecznie ustalone w wyniku wszystkich powyższych rozstrzygnięć poszczególne listy obwodowe, z których się składa lista uprawnionych do głosowania, główna komisja wyborcza zaopatruje w swe podpisy.

§ 15.

Jednocześnie z wyłożeniem listy uprawnionych do głosowania, główna komisja wyborcza podaje do publicznej wiadomości odpowiednie przepisy niniejszego regulaminu wyborczego oraz miejsce i termin wyborów. Główna komisja wyborcza powinna uczynić to powtórnie na trzy dni przed terminem wyborów. Termin wyborów powinien wypaść przed upływem sześciu tygodni od dnia wyłożenia listy uprawnionych do głosowania.

Zasada głosowania

§ 16.

W obu kategoriach grupy przemysłowej wybory odbywają się na podstawie względnej większości otrzymanych głosów. Natomiast w obu kategoriach grupy handlowej wybory dokonywane są według uprzednio zgłoszonych list kandydatów w trybie właściwym dla wyborów stosunkowych.

Przedstawienia list kandydatów.

§ 17.

Listy kandydatów na radców z obu kategorii wyborczych grupy handlowej winny być zgłoszone na ręce przewodniczącego głównej komisji wyborczej w terminie, podanym do publicznej wiadomości w myśl przepisu § 13 ustęp ostatni.

Listy kandydatów na radców winny być podpisane conajmniej przez 100 osób, wciągniętych na listę uprawnionych do głosowania w danej kategorii i okręgu wyborczym.

Prócz imienia i nazwiska podpisujący powinni podać miejsce zamieszkania oraz dokładnie wymieniść nabyte świadectw przemysłowe.

§ 18.

Lista kandydatów winna zawierać dwa razy tyle nazwisk, ile wynosi liczba radców wybieranych w danej kategorii lub okręgu wyborczym. Kandydaci powinni odpowiadać przepisom § 5.

W zgłoszonych listach należy podać nazwisko, imię, wiek, rodzaj posiadanego przedsiębiorstwa lub rodzaj uprawianego zajęcia przemysłowego albo rodzaj przedsiębiorstwa i zajmowane w niem stanowisko, wreszcie miejsce zamieszkania kandydatów. Nazwiska kandydatów winny być oznaczone kolejnymi numerami, poczynając od pierwszego w porządku pierwszeństwa do otrzymania mandatu.

Do listy kandydatów należy dołączyć oświadczenie każdego kandydata, stwierdzone podpisem:

a) że w stosunku do niego nie zachodzą okoliczności, pozbawiające go prawa wybieralności,

b) że zgadza się na zgłoszenie swej kandydatury na danej liście.

Na liście kandydatów winien być wskazany jeden z podpisanych wyborców, jako mąż zaufania, którego zadaniem będzie dostarczanie przewodniczącemu głównej komisji wyborczej materiałów, potrzebnych do badania list i usunięcia braków i uchybień w nich, jeżeli takie się okażą.

§ 19.

Komisarz wyborczy bada, czy zgłoszona lista odpowiada warunkom, przewidzianym w §§ 17 i 17; jeżeli uzna, że któremu bądź z nich nie stało się zadość, natenczas zawiadamia o tem męża zaufania listy, któremu przysługuje prawo usunięcia braków i uchybień w ciągu dwóch dni od dani otrzymania zawiadomienia. Główna komisja wyborcza rozstrzyga ostatecznie o ważności list.

§ 20.

Komisarz wyborczy podaje do publicznej wiadomości wszystkie ważne listy kandydatów bez podpisu zgłaszających, opatrzone numerem porządkowym według kolei, w jakiej zostały zgłoszone, najpóźniej na 7 dnia przed dniem głosowania.

§ 21.

W razie zgłoszenia w danej kategorii lub okręgu wyborczym w przepisany terminie jednej tylko ważnej listy kandydatów, lub w razie uznania jednej tylko listy kandydatów za ważną — głosowanie nie odbywa się, kandydaci zaś tej listy uznani są za wybranych w kolejnym porządku na radców Izby, względnie ich zastępców.

Głosowanie.

§ 22.

Głosowanie odbywa się we właściwej miejscowej komisji wyborczej. Oddanie głosu może być uskutecznione w powyższej komisji od 9-ej rano do 8-ej wieczorem bez przerwy.

W ciągu tego czasu powinni być stale obecni w lokalu, w którym odbywa się głosowanie, conajmniej trzech członkowie miejscowej komisji wyborczej.

Przy czynnościach odbierania głosów przez miejscową komisję wyborczą może być obecny przedstawiciel każdej z grup wyborczych, które zgłosiły listy kandydatów.

Przedstawiciel winien mieć prawo głosowania do Izby i okazać przewodniczącemu miejscowej komisji wyborczej imienne pismo delegacyjne, wydane przez męża zaufania listy (§ 18 ustęp ostatni).

§ 23.

Głosowanie jest tajne. Odbywa się ono za pomocą kart do głosowania.

Uprawnieni do głosowania składają karty osobiście.

Każdy głosujący składa jedną kartę z wyjątkiem tych, którzy głosując w imieniu osób prawnych, posiadających w myśl ustępu piątego § 4 więcej, niż jeden głos, składają ilość kart, odpowiadającą tej większej ilości głosów.

Przy wyborach w grupie przemysłowej, karta zawierać winna nazwiska i imiona osób z pośród mających w myśl § 5 prawo wybieralności w liczbie, określonej w § 8 dla danej kategorii lub okręgu wyborczego w powyższej grupie. Przy wyborach, które się odbywają co trzy, w myśl postanowień ustępu drugiego § 41, liczba ta zmniejsza się o połowę.

Przy wyborach w grupie handlowej karta zawierać winna jedynie numer listy kandydatów, na którą głosujący oddaje swój głos.

Karta może być wypełniona bądź odręcznie, bądź sposobem mechanicznym, jako to: drukiem, pismem maszynowym itp.

§ 24.

Przed rozpoczęciem głosowania miejscowa komisja wyborcza sprawdza i opieczętowuje tyle urn wyborczych, ile działów (ustęp drugi § 12) posiada obwodowa lista uprawnionych do głosowania.

Przystępując do głosowania, głosujący wymienia przy stole, przy którym urzęduje miejscowa komisja wyborcza, swoje imię i nazwisko oraz rodzaj i kategorię opłacanego świadectwa przemysłowego, a jeżeli głosuje w cudzym imieniu (ustęp ósmy i dziewiąty § 4) — także osobę prawną lub przedsiębiorstwo, w którego imieniu uprawniony jest do głosowania.

Po stwierdzeniu, czy imię i nazwisko głosującego znajduje się we właściwym dlań dziale listy uprawnionych do głosowania i po stwierdzeniu tożsamości osoby głosującego, otrzymuje on odpowiednią do ilości posiadanych głosów ilość kopert do głosowania, ostemplowanych pieczęcią głównej komisji wyborczej, poczem wkłada w każdą kopertę jedną kartę i wręcza członkowi komisji wyborczej, który wrzuca ją do właściwej urny wyborczej.

Jednocześnie komisja wyborcza zaznacza na liście uprawnionych do głosowania oddanie głosu, a jeżeli głosujący jest jednym z kilku uprawnionych do głosowania w imieniu danej osoby prawnej lub przedsiębiorstwa, wykreśla także pozostałych uprawnionych.

Tożsamość głosujących stwierdza się na podstawie dowodu osobistego, paszportu zagranicznego lub innych analogicznych dokumentów.

§ 25.

W razie przerwania głosowania na skutek wypadku, uniemożliwiającego czynności wyborcze, akta i urny wyborcze po natychmiastowym ich opieczętowaniu przechowuje pod osobistą odpowiedzialnością przewodniczący komisji.

Przewodniczący komisji poda do publicznej wiadomości o terminie dalszego głosowania, które wraz z poprzednim czasem głosowania nie może trwać dłużej ponad czas, przepisany w § 22.

§ 26.

Z przebiegu głosowania prowadzi się protokół, który winien być podpisany przez przewodniczącego i obecnych członków miejscowej komisji wyborczej.

§ 27.

Natychmiast po ukończeniu głosowania miejscowe komisje wyborcze przystępują do obliczania głosów każdej z urn osobno. Przy obliczaniu głosów, należących do grupy handlowej, może być obecny przedstawiciel każdej z grup wyborców, które zgłosiły listy kandydatów. Z początku oblicza się koperty, nie otwierając ich, i zestawia się ich liczbę z liczbą

oddanych głosów, według zaznaczeń na liście uprawnionych do głosowania (ustęp trzeci § 24). Następnie otwiera się kolejno koperty i sprawdza ważność kart, oraz oblicza się głosy oddane na poszczególne osoby lub na poszczególne listy kandydatów, poczem sporządza się odpowiednie zestawienie wraz z protokołem powyższych czynności, zaopatrzone w podpisy przewodniczącego i wszystkich obecnych członków komisji. Gdyby czynności ten nie mogły być jednorazowo ukończone, postąpić należy analogicznie do przepisu ustępu pierwszego § 25.

§ 28.

Nieważne są:

- 1) karty do głosowania, włożone nie do urzędownie ostemplowanej koperty, lub włożone do koperty, oznaczonej znakiem odróżniającym,
- 2) karty do głosowania puste,
- 3) karty do głosowania użyte w sposób, nieprzewidziany niniejszym regulaminem, np. zawierające podpis, dopisek lub zaopatrzone w znak odróżniający, za który nie uważa się jednak kropki po numerze,
- 4) karty do głosowania, zawierające większą ilość nazwisk, niż przewidują to postanowienia ustępu czwartego § 23 (grupa przemysłowa),
- 5) karty do głosowania, zawierające inny numer, niż posiada którakolwiek z ważnych list lub numer, niedający się dokładnie stwierdzić (grupa handlowa).

Karty zawierające:

- 1) nazwisko osoby niewybieralnej,
- 2) imię lub nazwisko, nie dające możliwości stwierdzenia osoby kandydata.

są tylko w tych częściach nieważne (grupa przemysłowa).

Z kilku kart, znalezionych w jednej kopercie i zawierających te same nazwiska lub numery, ważną jest jedna karta, jeżeli zaś zawierają różne nazwiska lub numery — są wszystkie nieważne.

§ 29.

Protokół z przebiegu głosowania (§ 26) oraz wymienione w § 27 zestawienie oddanych głosów i protokół powinny być niezwłocznie przekazane głównej komisji wyborczej

wraz z kartami do głosowania, podzielonymi w myśl wniosku miejscowej komisji wyborczej na ważne i nieważne z dołączeniem kopert i list uprawnionych do głosowania.

§ 30.

Posiedzenie głównej komisji wyborczej w celu ostatecznego ustalenia wyniku głosowania winno się odbyć najpóźniej na 3-ci dzień po otrzymaniu od miejscowych komisji wyborczych materiałów, dotyczących głosowania (§ 29).

§ 31.

Główna komisja wyborcza decyduje ostatecznie o nieważności poszczególnych oddanych kart i ustala wyniki głosowania we wszystkich miejscowych komisjach wyborczych, poczem następuje zestawienie wyników.

W tym celu główna komisja wyborcza oblicza ilość głosów, jaką otrzymał każdy z kandydatów w pierwszej kategorii wyborczej grupy przemysłowej. Ilość głosów, jaką otrzymał każdy z kandydatów w drugiej kategorii wyborczej grupy przemysłowej, oblicza główna komisja wyborcza odrębnie dla każdego okręgu wyborczego.

W grupie handlowej oblicza główna komisja wyborcza z osobna ilość głosów, jaką otrzymała każda lista kandydatów w każdym okręgu wyborczym pierwszej kategorii wyborczej oraz osobno ilość głosów, jaką otrzymała każda lista kandydatów w drugiej kategorii wyborczej.

Na podstawie obliczenia wyników głosowania przystępuje główna komisja wyborcza do rozdzielenia mandatów, przyczem:

a) w grupie przemysłowej radcami zostają osoby, które otrzymały względną większość głosów,

b) w grupie handlowej radcami zostają osoby, ustalone przez główną komisję wyborczą w trybie właściwym dla wyborów stosunkowych.

Zastosowanie trybu dla wyborów stosunkowych ma polegać na tem, że obliczoną dla każdego okręgu wyborczego lub kategorii wyborczej grupy handlowej sumę głosów dzieli się przez zwiększoną o jedynek liczbę radców, którzy w danym okręgu lub kategorii mają być wybrani. Przez otrzymany stąd iloraz (bez ułamka), który jest dzielnikiem wyborczym, zostają podzielone liczby głosów, które padły na poszczególne listy kandydatów. Każda lista otrzymuje

tyle mandatów, ile razy dzielnik wyborczy mieści się w liczbie głosów oddanych na daną listę (bez ułamków). Jeżeli po dokonaniu tego podziału pozostają jeszcze miejsca niezajęte, to liczbę głosów, która padła przez powiększoną o jedynkę liczbę miejsc każdej liście przyznanych. Pierwsze miejsce do obsadzenia należy się tej liście, która wówczas wykaże największy iloraz. W ten sposób postępuje się dalej w miarę potrzeby. W razie, gdyby kilka list miało jednakowe prawo do tego samego miejsca — rozstrzyga los, wyciągnięty przez przewodniczącego głównej komisji wyborczej. Kolejność nazwisk na listach kandydatów określa osoby, które uzyskają przyznane danym listom mandaty.

§ 32.

Jednocześnie z listą wybranych radców ustala główna komisja wyborcza listę zastępców, przyczem:

a) w grupie, dokonywującej wyborów względną większością głosów, zastępcami zostają osoby, które w danej kategorii lub okręgu wyborczym uzyskały największą z kolei po wybranych ilość głosów i to w liczbie równej liczbie radców, powołanych z tej kategorii lub okręgu,

b) w grupie dokonywującej wyborów z zastosowaniem systemu wyborów stosunkowych, zostają zastępcami osoby, widniejące w dalszej kolejności na poszczególnych listach kandydatów, i to w takiej liczbie z każdej listy, ilu z danej listy przeszło radców.

§ 33.

Główna komisja wyborcza sporządza protokół z czynności wyborczych i wraz z wynikiem wyborów przedkłada go Ministrowi Przemysłu i Handlu, a następnie podaje wynik wyborów do publicznej wiadomości.

§ 34.

Główna komisja wyborcza zawiadamia wybranych radców o wyborze.

Jeżeli wybrany nie złoży oświadczenia do dnia 8, licząc od dnia doręczenia zawiadomienia, że wybór przyjmuje, należy postąpić w sposób analogiczny do postanowień ustępu trzeciego § 41.

Zarzuty przeciw ważności wyborów.

§ 35.

Każdy uprawniony do głosowania może wnieść zarzuty przeciw ważności wyborów do Ministra Przemysłu i Handlu za pośrednictwem głównej komisji wyborczej w ciągu dni 14 od dnia ogłoszenia wyniku wyborów. Minister Przemysłu i Handlu może unieważnić wybory w całości lub w części jedynie z powodu uchybienia przepisom niniejszego regulaminu. Decyzja ta jest ostateczna. W razie unieważnienia należy jednocześnie zarządzić nowe wybory, które powinny się odbyć w ciągu 6-ciu tygodni od daty zarządzenia, a to na podstawie tych samych list uprawnionych do głosowania i w trybie § 15 — 34.

Wybory przez zrzeszenia gospodarcze.

§ 36.

Minister Przemysłu i Handlu na wniosek komisarza wyborczego wyznaczy przy każdym kolejnych wyborach zrzeszenia gospodarcze, którym będzie przysługiwało prawo powołania radców w myśl postanowień § 3.

Przy wyznaczaniu zrzeszeń mogą być brane pod uwagę tylko te, które, istniejąc w sposób prawem przepisany conajmniej lat trzy przed zarządzeniem wyborów, mają według swych statutów za zadanie działalność, związaną z reprezentacją zawodowych interesów przemysłu i handlu.

§ 37.

Zrzeszenia gospodarcze wybierają 15 radców do sekcji przemysłowej i 15 radców do sekcji handlowej. Liczbę radców, którzy mają być powołani przez każde zrzeszenie, określi Minister Przemysłu i Handlu.

§ 38.

Radcowie, wybrani do Izby przez zrzeszenie gospodarcze, powinni odpowiadać wymaganiom § 5 niniejszego regulaminu i należeć do zrzeszenia, które je powołało.

§ 39.

Komisarz wyborczy wyznaczy termin, w którym mają być dokonane wybory przez każde z wyznaczonych w myśl § 36 zrzeszeń, powinien on jednak przypadać po ustaleniu przez główną komisję wyborczą wyniku wyborów ogólnych (§ 31).

W terminie tym zostanie zwołane przez władze zrzeszenia walne zebranie według przepisów, zawartych w statucie danego zrzeszenia. W zawiadomieniu należy podać, że przedmiotem zebrania są wybory do Izby.

Walnemu zebraniu, którego wyłącznym zadaniem będzie dokonanie wyborów, przewodniczy komisarz wyborczy lub wyznaczony przez niego członek głównej komisji wyborczej.

Wybory odbywają się i wynik ich ustala się w trybie, przewidzianym w statucie dla wyborów zarządu (rady) danego zrzeszenia, a w razie istnienia regulaminu w trybie, przewidzianym w tymże regulaminie. Tryb powyższy w swych szczegółach nie może odbiegać od zwyczaju, przyjętego w danym zrzeszeniu, a stwierdzonego protokółami.

Protokół z odbytych wyborów, zawierający ich wynik, ma być złożony do głównej komisji wyborczej, która przedkłada go Ministrowi Przemysłu i Handlu, a następnie wynik wyborów podaje do publicznej wiadomości.

§ 40.

Przeciw ważności wyborów, dokonanych w zrzeszeniu, każdy z członków tego zrzeszenia może wnieść zarzuty do Ministra Przemysłu i Handlu za pośrednictwem głównej komisji wyborczej w ciągu dni 7 od dnia ogłoszenia wyniku wyborów. Minister Przemysłu i Handlu może unieważnić wybory w całości lub w części jedynie z powodu uchybienia niniejszemu regulaminowi albo statutowi danego zrzeszenia, a w razie istnienia regulaminu — jego regulaminowi. Decyzja ta jest ostateczna; powinna ona zapaść przed upływem miesiąca, licząc od terminu, określonego dla wnoszenia zarzutów. W razie unieważnienia należy zarządzić nowe wybory, które powinny odbyć się w ciągu 4-ch tygodni od daty zarządzenia.

Kadencja i ustąpienie radców z wyboru.

§ 41.

Radcowie z wyboru powoływani są na lat 6.

Co trzy lata, dnia 31 grudnia, ustępuje według starszeństwa wyboru połowa radców, powołanych do Izby z wyborów ogólnych i połowa radców, wybranych przez zrzeszenia gospodarcze. W celu ich zastąpienia przeprowadza się przed upływem wymienionego terminu nowe wybory. Losowanie rozstrzyga o ustąpieniu połowy radców z upływem trzyletniego

okresu po ukonstytuowaniu się Izby, wybranej po raz pierwszy na podstawie niniejszego regulaminu, lub po ukonstytuowaniu się Izby, wybranej w następstwie rozwiązania poprzedniej. Do trzyletniego okresu w tym wypadkach nie zalicza się roku niepełnego. Przy losowaniu radcowie dzielą się według grup, a w nich kategorii i okręgów wyborczych, z których byli wybrani w wyborach ogólnych, oraz według sekcji, do których byli powołani przez zrzeszenia gospodarcze. W każdym z kół, wydzielonych w powyższy sposób, powinna być wylosowana połowa radców. Wyjątek stanowi koło radców, powołanych do sekcji przemysłowej przez zrzeszenia gospodarcze, z którego to koła ma być wylosowanych 8 radców, oraz koło radców, powołanych do sekcji handlowej przez zrzeszenia gospodarcze, z którego ma być wylosowanych 7 radców. Losowanie odbywa się na plenarnym zebraniu Izby. Prezes Izby zarządza je w sposób następujący: Do urny składa się złożone kartki. Każda z nich zawiera nazwisko jednego z radców koła. Najmłodszy wiekiem z obecnych radców wyjmuje po kolei połowę kartek, z przy losowaniu odbywającym się dla kół, stanowiących wyżej podany wyjątek, 8 lub 7 kartek, poczem najstarszy wiekiem odczytuje je: nazwiska odczytane oznaczają radców, którzy mają ustąpić.

Ustępujący radcowie mogą być ponownie wybrani. Na miejsce radcy z wyborów ogólnych, opróżnione przed upływem sześcioletniego okresu, wstępuje i pełni czynności do końca tego okresu ten z kandydatów, który przy ostatnich wyborach uzyskał największą z kolei ilość głosów, jeśli ustępujący radca wybrany był w grupie przemysłowej, jeżeli zaś był wybrany w grupie handlowej, wstępuje w jego miejsce kolejny kandydat właściwej listy wyborczej (§ 32).

W razie opróżnienia przed upływem sześcioletniego okresu miejsca radcy, wybranego przez zrzeszenia gospodarcze, w zrzeszeniu tem następuje ponowny wybór w trybie, przewidzianym w § 39. Nowy radca wstępuje na opróżnione miejsce i pełni czynności do końca powyższego okresu.

Nominacja.

§ 42.

W czasie pierwszych wyborów do Izby, przeprowadzonych na podstawie niniejszego regulaminu, oraz w odstępach sześcioletnich w czasie każdych drugich z kolei wyborów (§ 41),

Minister Przemysłu i Handlu mianuje na lat sześć 5-ciu radców Izby.

W razie ustąpienia mianowanego radcy, Minister Przemysłu i Handlu mianuje na jego miejsce inną osobę do końca danego okresu sześcioletniego. Po upływie kadencji ustępujący radcowie mogą być ponownie mianowani.

Nie mogą być mianowane osoby, będące na służbie państwowej, z wyjątkiem profesorów i nauczycieli zakładów naukowych oraz kierowników przedsiębiorstw państwowych.

Kooptacja.

§ 43.

Komisarz wyborczy zwołuje przed ukonstytuowaniem się Izby pod swoim przewodnictwem zgromadzenie radców z wyboru i radców z nominacji, które rozstrzyga o kooptacji.

Zgromadzenie to może uchwalić kooptację mniej, niż 5 radców, lub może powziąć uchwałę o zrezygnowaniu z prawa kooptacji.

W obu tych wypadkach prawo kooptacji reszty lub pełnej liczby (5) radców przechodzi na Izbę ukonstytuowaną, która może je wykonać w ciągu okresu swego urzędowania i której w tym okresie przysługuje ponadto prawo uzupełniającej kooptacji w razie ustąpienia kooptowanego członka przed właściwym terminem.

Zgromadzenie uchwała i kooptuje w obecności co najmniej połowy ogólnej liczby radców z wyboru i radców z nominacji i to bezwzględną większością głosów.

Głosowanie kartkami zarządza się, jeżeli postawiono kilka wniosków, dotyczących osób, które mają być kooptowane.

Postanowienia ustępu czwartego stosują się analogicznie do kooptacji, dokonywanej na plenarnem zebraniu przez Izbę.

Zgromadzenie (ustęp pierwszy) odbywa się po pierwszych wyborach, przeprowadzonych na podstawie niniejszego regulaminu, oraz w odstępach sześcioletnich po każdym drugich z kolei wyborach (§ 41).

Radcowie kooptowani pełnią swe czynności do końca sześcioletniego okresu, na którego początku, lub w ciągu którego zostali kooptowani, poczem mogą być ponownie w tej samej drodze powołani.

Kooptowane mogą być osoby, które posiadają bierne prawo wyborcze do Izby (§ 5), a jeżeli nie odpowiadają temu warunkowi, powinny mieć zasługi wobec gospodarstwa społecznego. Nie mogą być kooptowane osoby, będące w służbie państwowej, z wyjątkiem profesorów i nauczycieli zakładów naukowych i kierowników przedsiębiorstw państwowych.

Ukonstytuowanie Izby.

§ 44.

Minister Przemysłu i Handlu wyznacza termin ukonstytuowania się Izby w jej nowym lub odnowionym składzie.

Zwołane w tym terminie przez dotychczasowego prezesa Izby, a w braku jego, przez komisarza wyborczego, pierwsze plenarne zebranie Izby otwiera przedstawiciel Rządu, poczem oddaje przewodnictwo najstarszemu wiekiem radcy, który niezwłocznie zarządza wybory prezesa i czterech wiceprezesów z grona radców Izby. Wybory wiceprezesów odbywają się w ten sposób, że radcowie Izby, należący do sekcji przemysłowej, jako też radcowie Izby należący do sekcji handlowej, wybierają z pomiędzy siebie po dwóch³³ wiceprezesów.

Przy wyborach prezesa i wiceprezesów Izby głosowanie odbywa się kartkami. O wyborze prezesa rozstrzyga bezwzględna większość głosów, oddanych przez obecnych na pierwszym plenarnym zebraniu Izby, natomiast o wyborze wiceprezesów rozstrzyga także większość głosów, oddanych przez obecnych, należących do danej sekcji radców Izby. Do ważności wyborów prezesa i wiceprezesów Izby wymagana jest obecność conajmniej połowy: w pierwszym wypadku radców Izby, w drugim wypadku radców danej sekcji.

---

³³ Tak w oryginale.

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 30 lipca 1928 r.

o wyborach do Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie

Monitor Polski 1928 Nr 173, poz. 352

Zgodnie z art. 13 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) zarządzam wybory do Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie.

Komisarzem wyborczym mianuję inż. Tadeusza Kryńskiego, Naczelnika Wydziału Przemysłowego Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie.

Warszawa, dnia 30 lipca 1928 r.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *E. Kwiatkowski.*

Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 31 lipca 1928 r.

w sprawie statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Wilnie

Monitor Polski 1928 Nr 174, poz. 354

(...)

§ 1.

Izba Przemysłowo-Handlowa w Wilnie składa się z 60 radców z wyboru i 6 radców mianowanych przez Ministra Przemysłu i Handlu. Nadto w skład Izby może wejść w drodze kooptacji nie więcej, niż 6 radców.

§ 2.

Izba dzieli się na dwie sekcje: I. Przemysłową i II. Handlową.

Sekcja I składa się z 25, sekcja II z 35 radców z wyboru.

Minister Przemysłu i Handlu przy mianowaniu radców Izby oznaczy, do której sekcji każdy z mianowanych ma być zaliczony.

To samo uczyni przy kooptacji zgromadzenie, przewidziane w § 43 ustęp pierwszy, lub Izba.

(...)

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 28 lipca 1928 r.

o wyborach do Izby Przemysłowo-Handlowej w Wilnie

Monitor Polski 1928 Nr 174, poz. 355

Zgodnie z art. 13 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) zarządzam wybory do Izby Przemysłowo-Handlowej w Wilnie.

Komisarzem wyborczym mianuję inż. Wacława Sławińskiego, Naczelnika Wydziału Przemysłowego Urzędu Wojewódzkiego w Wilnie.

Warszawa, dnia 31 lipca 1928 r.

Minister Przemysłu i Handlu:

(-) *E. Kwiatkowski.*

Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 1 sierpnia 1928 r.

w sprawie statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Krakowie

Monitor Polski 1928 Nr 175, poz. 360

(...)

§ 1.

Izba Przemysłowo-Handlowa w Krakowie składa się z 60 radców z wyboru i 6 radców mianowanych przez Ministra Przemysłu i Handlu. Nadto w skład Izby może wejść w drodze kooptacji nie więcej, niż 6 radców.

§ 2.

Izba dzieli się na dwie sekcje: I. Przemysłową i II. Handlową.

Każda sekcja składa się z 30 radców z wyboru.

Minister Przemysłu i Handlu przy mianowaniu radców Izby oznaczy, do której sekcji każdy z mianowanych ma być zaliczony.

To samo uczyni przy kooptacji zgromadzenie, przewidziane w § 43 ustęp pierwszy, lub Izba. (...)

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 1 sierpnia 1928 r.

o wyborach do Izby Przemysłowo-Handlowej w Krakowie

Monitor Polski 1928 Nr 175, poz. 361

Zgodnie z art. 13 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) zarządzam wybory do Izby Przemysłowo-Handlowej w Krakowie.

Komisarzem wyborczym mianuję p. Stanisława Matusińskiego, Naczelnika Wydziału Przemysłowego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie.

Warszawa, dnia 1 sierpnia 1928 r.

Minister Przemysłu i Handlu:

(-) *E. Kwiatkowski.*

Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 2 sierpnia 1928 r.

w sprawie statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Grudziądzu

Monitor Polski 1928 Nr 176, poz. 368

(...)

§ 1.

Izba Przemysłowo-Handlowa w Krakowie składa się z 40 radców z wyboru i 4 radców

mianowanych przez Ministra Przemysłu i Handlu. Nadto w skład Izby może wejść w drodze kooptacji nie więcej, niż 4 radców.

§ 2.

Izba dzieli się na dwie sekcje: I. Przemysłową i II. Handlową.

Każda sekcja składa się z 20 radców z wyboru.

Minister Przemysłu i Handlu przy mianowaniu radców Izby oznaczy, do której sekcji każdy z mianowanych ma być zaliczony.

To samo uczyni przy kooptacji zgromadzenie, przewidziane w § 37 ustęp pierwszy, lub Izba.

(...)

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 2 sierpnia 1928 r.

o wyborach do Izby Przemysłowo-Handlowej w Grudziądzu

Monitor Polski 1928 Nr 176, poz. 369

Zgodnie z art. 13 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) zarządzam wybory do Izby Przemysłowo-Handlowej w Grudziądzu.

Komisarzem wyborczym mianuję inż. Stanisława Celchowskiego, Naczelnika Wydziału Przemysłowego Urzędu Wojewódzkiego w Toruniu.

Warszawa, dnia 2 sierpnia 1928 r.

Minister Przemysłu i Handlu:

(-) *E. Kwiatkowski.*

Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 16 sierpnia 1928 r.

w sprawie statutu Izby Przemysłowo-Handlowej we Lwowie

Monitor Polski 1928 Nr 192, poz. 423

(...)

§ 1.

Izba Przemysłowo-Handlowa we Lwowie składa się z 70 radców z wyboru i 7 radców mianowanych przez Ministra Przemysłu i Handlu. Nadto w skład Izby może wejść w drodze kooptacji nie więcej, niż 7 radców.

§ 2.

Izba dzieli się na dwie sekcje: I. Przemysłową i II. Handlową.

Każda sekcja składa się z 35 radców z wyboru.

Minister Przemysłu i Handlu przy mianowaniu radców Izby oznaczy, do której sekcji każdy z mianowanych ma być zaliczony.

To samo uczyni przy kooptacji zgromadzenie, przewidziane w § 43 ustęp pierwszy, lub Izba. (...)

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 22 sierpnia 1928 r.

o wyborach do Izby Przemysłowo-Handlowej we Lwowie

Monitor Polski 1928 Nr 192, poz. 424

Zgodnie z art. 13 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) zarządzam wybory do Izby Przemysłowo-Handlowej we Lwowie.

Komisarzem wyborczym mianuję p. Józefa Kasztelewicza, Naczelnika Wydziału Przemysłowego Urzędu Wojewódzkiego we Lwowie.

Warszawa, dnia 22 sierpnia 1928 r.

Minister Przemysłu i Handlu:

(-) *E. Kwiatkowski.*

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 15 listopada 1928 r.

w sprawie powołania przez zrzeszenia gospodarcze radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi

Monitor Polski 1928 Nr 269, poz. 664

Na podstawie art. 16 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67 poz. 591) nadaję na wniosek Komisarza Wyborczego niżej wymienionym zrzeszeniom gospodarczym prawo powołania w trybie §§ 36—40 statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi, ogłoszonego jako załącznik do rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 27 lipca 1928 r. w sprawie statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi („Monitor Polski” Nr. 171, poz. 342), — niżej oznaczonej liczby radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi przy wyborach, zarządzonych dnia 27 lipca 1928 r. (Monitor Polski Nr. 171, poz. 343).

Do sekcji przemysłowej Izby powołują:

1. Związek Przemysłu Włókienniczego w Państwie Polskiem 5 radców,
2. Krajowy Związek Przemysłu Włókienniczego 3 radców,
3. Stowarzyszenie Fabrykantów Przemysłu Włókienniczego w Łodzi 1 radcę,
4. Związek Przemysłu Dzialego Rzeczypospolitej Polskiej 1 radcę,
5. Stowarzyszenie Fabrykantów Wyrobów Pończosznicych m. Łodzi i okolic 1 radcę,
6. Związek Wykończalni i Farbiarni Okręgu Łódzkiego 1 radcę,
7. Związek Fabrykantów Wyrobów Hafciarskich i Koronkarskich w Kaliszu 1 radcę,
8. Związek Przemysłu Chemicznego Rzeczypospolitej Polskiej 1 radcę,
9. Związek Młynarzy Polskich 1 radcę,
10. Polski Związek Przemysłowców Metalowych 1 radcę,
11. Związek Elektrowni Polskich 1 radcę,
12. Związek Hut Szklanych w Polsce 1 radcę.

Do sekcji handlowej Izby powołują:

1. Stowarzyszenie Polskich Kupców i Przemysłowców Chrześcijan w Łodzi 2 radców,

2. Stowarzyszenie Kupców m. Łodzi 3 radców,
3. Centralne Stowarzyszenie Kupców i Przemysłowców Województwa Łódzkiego 2 radców,
4. Stowarzyszenie Drobnych Kupców i Przemysłowców Polskich 1 radcę,
5. Stowarzyszenie Właścicieli Składow Aptecznych Województwa Łódzkiego 1 radcę,
6. Urząd Starszych Zgromadzenia Kupców m. Łodzi 1 radcę,
7. Krajowy Związek Drobnych Kupców Jarmarczno-Obnośnych 1 radcę,
8. Stowarzyszenie Drobnych Kupców w Halach i Rynkach m. Łodzi 1 radcę,
9. Związek Spółdzielni Polskich 1 radcę,
10. Związek Kupców – Centrala 2 radców,
11. Stowarzyszenie Kupców Polskich 2 radców,
12. Centrala Drobnych Kupców i Handlarzy w Polsce 1 radcę.

Minister Przemysłu i Handlu:

(–) *E. Kwiatkowski.*

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 19 listopada 1928 r.

**w sprawie powołania przez zrzeszenia gospodarcze radców do Izby Przemysłowo-Handlowej
w Grudziądzu**

Monitor Polski 1928 Nr 271, poz. 668

Na podstawie art. 16 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67 poz. 591) nadaję na wniosek Komisarza Wyborczego niżej wymienionym zrzeszeniom gospodarczym prawo powołania w trybie §§ 30—34 statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Grudziądzu, ogłoszonego jako załącznik do rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 2 sierpnia 1928 r. w sprawie statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Grudziądzu („Monitor Polski” Nr. 176, poz. 368), — niżej oznaczonej liczby radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Grudziądzu przy wyborach, zarządzonych dnia 2 sierpnia 1928 r. („Monitor Polski” Nr. 176, poz. 369).

Do Sekcji przemysłowej Izby powołują:

1. Polski Związek Przemysłowców Metalowych 1 radcę,
2. Związek Właścicieli Tartaków na Pomorzu 2 radców,
3. Związek Cegielń w Obwodzie Dolnej Wisły 1 radcę,
4. Zjednoczenie Młynów Handlowych 1 radcę,
5. Związek Zachodnio-Polskiego Przemysłu Cukrowniczego 2 radców,
6. Związek Przemysłowców Budowlanych na Pomorzu 1 radcę,
7. Związek Browarów na Polskę Zachodnią 1 radcę,
8. Związek Elektrowni Polskich 1 radcę,
9. Związek Przemysłu Konfekcyjnego w Polsce 1 radcę,
10. Związek Fabrykantów Octu w Polsce 1 radcę,

Do Sekcji handlowej Izby powołują:

1. Związek Towarzystw Kupieckich na Pomorzu 8 radców,
2. Związek Banków w Polsce 1 radcę,
3. Związek Spółdzielni Zarobkowych i Gospodarczych T. z. 1 radcę,
4. Związek Drogerzystów Rzeczypospolitej Polskiej Obwód Pomorski 1 radcę,
5. Stowarzyszenie Właścicieli Hoteli, Restauratorów i Kawiarni na Kościerzynę i Okolice 1 radcę.

Minister Przemysłu i Handlu:

(-) *E. Kwiatkowski.*

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 4 grudnia 1928 r.

**w sprawie powołania przez zrzeszenia gospodarcze radców do Izby Przemysłowo-Handlowej
w Bydgoszczy**

Monitor Polski 1928 Nr 284, poz. 687

Zgodnie z art. 16 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591), nadaję na wniosek Komisarza Wyborczego niżej wymienionym zrzeszeniom gospodarczym prawo powołania w trybie §§ 30

—34 statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Bydgoszczy, ogłoszonego jako załącznik do rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 26 lipca 1928 r. w sprawie statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie („Monitor Polski” Nr. 170, poz. 338), — niżej oznaczonej liczby radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Bydgoszczy przy wyborach zarządzonych dnia 26 lipca 1928 r. („Monitor Polski” Nr. 170, poz. 339).

Do Sekcji przemysłowej Izby powołują:

1. Związek Fabrykantów, Towarzystwo zapisane w Bydgoszczy, 7 radców.
2. Związek Właścicieli Tartaków i Kupców Drzewnych, sąd zarejstr., w Bydgoszczy, 2 radców.
3. Związek Zachodnio-Polskiego Przemysłu Cukrowniczego, Stow. wpis., 2 radców.
4. Zjednoczenie Młynów Handlowych z siedzibą w Poznaniu, Stow. zapisane, 1 radcę.

Do sekcji handlowej Izby powołują:

1. Towarzystwo Kupców, Tow. zap. w Bydgoszczy, 11 radców.
2. Związek Spółdzielni Zarobkowych i Gospodarczych, Tow. zarejstr., 1 radcę.

Minister Przemysłu i Handlu:

(–) *E. Kwiatkowski.*

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 4 grudnia 1928 r.

**w sprawie powołania przez zrzeszenia gospodarcze radców do Izby Przemysłowo-Handlowej
w Lublinie**

Monitor Polski 1928 Nr 284, poz. 688

Zgodnie z art. 16 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591), nadaję na wniosek Komisarza Wyborczego niżej wymienionym zrzeszeniom gospodarczym prawo powołania w trybie §§ 36 — 40 statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie, ogłoszonego jako załącznik do rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 30 lipca 1928 r. w sprawie statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie („Monitor Polski” Nr. 173, poz. 351), — niżej oznaczonej

| liczby radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie przy wyborach zarządzonych dnia 30 lipca 1928 r. („Monitor Polski” Nr. 173, poz. 352).

Do Sekcji przemysłowej Izby powołują:

1. Polski Związek Przemysłowców Metalowych, 2 radców.
2. Polski Związek Zawodowy Rektyfikacji Spirytusu, 2 radców.
3. Związek Hut Szklanych w Polsce 2 radców.
4. Związek Przemysłowców Ceramicznych 1 radcę.
5. Polski Związek Przemysłowców Garbarzy 2 radców.
6. Związek Zawodowy Cukrowni b. Królestwa Polskiego 2 radców.
7. Związek Młynarzy Polskich 2 radców.
8. Związek Elektrowni Polskich 1 radcę.
9. Związek Polskich Fabryk Portland-Cementu 1 radcę.

Do Sekcji handlowej Izby powołują:

1. Stowarzyszenie Kupców Polskich 4 radców.
2. Zgromadzenie Kupców m. Lublina 1 radcę.
3. Związek Kupców 2 radców.
4. Okręgowy Związek Kupców Woj. Lubelskiego 3 radców.
5. Związek Banków w Polsce 1 radcę.
6. Związek Powszechny Księgarzy i Wydawców Polskich 1 radcę.
7. Związek Spółdzielni Spożywców Rzeczypospolitej Polskiej 1 radcę.
8. Centrala Drobnych Kupców i Handlarzy w Polsce 2 radców.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *E. Kwiatkowski.*

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 4 grudnia 1928 r.

w sprawie powołania przez zrzeszenia gospodarcze radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu

Monitor Polski 1928 Nr 284, poz. 689

Zgodnie z art. 16 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) nadaję na wniosek Komisarza Wyborczego niżej wymienionym zrzeszeniom gospodarczym prawo powołania w trybie §§ 30—34 statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu, ogłoszonego jako załącznik do rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 25 lipca 1928 r. w sprawie statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu („Monitor Polski” Nr. 169, poz. 335), — niżej oznaczonej liczby radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu przy wyborach zarządzonych dnia 25 lipca 1928 r. („Monitor Polski” Nr. 169, poz. 336).

Do sekcji przemysłowej Izby powołują:

1. Związek Fabrykantów, Tow. zap. w Poznaniu, 13 radców.
2. Związek Zachodnio-Polskiego Przemysłu Cukrowniczego w Poznaniu, stow. wpis., 1 radcę.
3. Zjednoczenie Młynów Handlowych z siedzibą w Poznaniu, Stow. zap., 1 radcę.

Do sekcji handlowej Izby powołują:

1. Związek Towarzystw Kupieckich z siedzibą w Poznaniu, Tow. zap., 13 radców.
2. Związek Banków w Polsce, 1 radcę.
3. Związek Spółdzielni Zarobkowych i Gospodarczych, Tow. zarejstr., 1 radcę.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *E. Kwiatkowski.*

Obwieszczenie Ministra Sprawiedliwości

z dnia 10 grudnia 1928 r.

w sprawie list kandydatów na ławników i zastępców ławników sądów pracy i sądów Okręgowych

Monitor Polski 1928 Nr 289, poz. 701

Wskutek ustanowienia sądów pracy w m. st. Warszawie, Białej, Białymstoku, Drohobyczu, Dąbrowie Górniczej, Łodzi, Sosnowcu i Wilnie (Dz. U. R. P. Nr. 98, poz. 871– 877 z r. 1928) oraz przekształcenia sądów przemysłowych w Bielsku, Krakowie i Lwowie na sądy pracy (Dz. U. R. P. Nr. 98, poz. 870 z roku 1928), wzywam w porozumieniu z Ministrem Pracy i Opieki Społecznej oraz Ministrem Przemysłu i Handlu na podstawie § 1 rozporządzenia w sprawie powoływania ławników i zastępców ławników sądów pracy i sądów okręgowych (Dz. U. R. P. Nr. 98, poz. 867 z r. 1928), poniżej wymienione instytucje i organizacje do przedstawienia Ministrowi Pracy i Opieki Społecznej w terminie 14-dniowym od daty ogłoszenia niniejszego obwieszczenia, list kandydatów na ławników oraz zastępców ławników sądów pracy i sądów okręgowych.

a) Z grupy pracodawców:

1) Izbę Przemysłowo-Handlową w Warszawie dla okręgów sądów pracy w Warszawie, Izbę Handlową i Przemysłową w Krakowie dla okręgów sądów pracy w Krakowie i Białej, Izbę Handlową i Przemysłową we Lwowie dla okręgów sądów pracy we Lwowie i Drohobyczu, Izbę Handlową i Przemysłową w Bielsku dla okręgu sądu pracy w Bielsku;

2) stowarzyszenia zawodowe pracodawców przemysłowo-handlowych czynnych w odpowiednich okręgach sądów pracy, dla sądów pracy: a) w Łodzi, b) w Sosnowcu, c) w Dąbrowie Górniczej, d) w Białymstoku, e) w Wilnie;

3) dla wszystkich sądów pracy – czynne w odpowiednich okręgach stowarzyszenia zawodowe pracodawców pozostałych gałęzi gospodarstwa krajowego, z wyjątkiem stowarzyszeń pracodawców w rolnictwie, leśnictwie i przedsiębiorstwach z nimi związanych, o ile nie posiadają przeważającego charakteru przemysłowego lub handlowego;

4) zarządy przedsiębiorstw instytucyj państwowych i samorządowych, czynnych w okręgu danego sądu pracy, a nie należących do stowarzyszeń zawodowych pracodawców;

b) Z grupy pracowników:

dla wszystkich sądów pracy – czynne w odpowiednich okręgach stowarzyszenia zawodowe robotników, chałupników, dozorców domowych, służby domowej, pracowników umysłowych oraz uczniów i praktykantów (art. 4 i 5 rozp. Prezydenta R. P. o sądach pracy, Dz. U. R. P. Nr. 37, poz. 350 z r. 1928).

Okrąg sąd pracy Warszawa - Północ obejmuje okrąg starostwa grodzkiego Warszawa-Północ, oraz okręgi komisariatów Policji Państwowej XIV, XVIII, XXIV i XXV.

Okrąg sądu pracy Warszawa - Południe obejmuje okrąg starostwa grodzkiego Warszawa - Południe oraz okręgi komisariatów Policji Państwowej XV i XVII.

Liczba ławników każdego z sądów pracy w Warszawie została określona na 150, a to 75 z grupy pracodawców i tyluż z grupy pracowników, liczba zaś zastępców w każdym z tych sądów na 300, po 150 z obu powyższych grup.

Liczba ławników sądu okręgowego w Warszawie, powoływanych z okręgów obu sądów pracy w Warszawie, została określona na 70, a to 35 z grupy pracodawców i tyluż z grupy pracowników; liczba zastępców na 140, po 70 z obu powyższych grup.

Okrąg sądu pracy w Białej (Krakowskiej) obejmuje okrąg sądu grodzkiego w Białej.

Liczba ławników sądu pracy w Białej została określona na 52, a to 26 z grupy pracodawców i tyluż z grupy pracowników; liczba zastępców na 104, po 52 z obu powyższych grup.

Liczba ławników sądu okręgowego w Wadowicach, powoływanych z okręgu sądu pracy w Białej, została określona na 70, a to 35 z grupy pracodawców i tyluż z grupy pracowników; liczba zastępców na 140, po 70 z obu tych grup.

Okrąg sądu pracy w Białymstoku obejmuje okrąg sądu grodzkiego w Białymstoku.

Liczba ławników sądu pracy w Białymstoku została określona na 90, a to 45 z grupy pracodawców i tyluż z grupy pracowników; liczba zastępców na 180, po 90 z obu tych grup.

Liczba ławników sądu okręgowego w Białymstoku, powoływanych z okręgu sądu pracy w Białymstoku, powoływanych z okręgu sądu pracy w Białymstoku, została określona na 40,

a to 20 z grupy pracodawców i tyłuż z grupy pracowników; liczba zastępców na 80, po 40 z obu tych grup.

Okrąg sądu pracy w Drohobyczu obejmuje obszar miasta Drohobycza oraz okręgi gmin: Bania Kotowska, Borysław, Hubice, Mraźnica, Schodnica, Stebnik, Tustanowice.

Liczba ławników sądu pracy w Drohobyczu została określona na 52, a to 26 z grupy pracodawców i tyłuż – pracowników; liczba zastępców na 104, po 52 z obu tych grup.

Liczba ławników sądu okręgowego w Samborze, powoływanych z okręgu sądu pracy w Drohobyczu, została określona na 32, a to 16 z grupy pracodawców i tyłuż z grupy pracowników; liczba zastępców na 64, po 32 z obu tych grup.

Okrąg sądu pracy w Łodzi obejmuje okręgi sądów grodzkich w Łodzi i w Zgierzu.

Liczba ławników sądu pracy w Łodzi została określona na 150, a to 75 z grupy pracodawców i tyłuż z grupy pracowników; liczba zastępców na 300, po 150 z obu tych grup.

Liczba ławników sądu okręgowego w Łodzi, powoływanych z okręgu sądu pracy w Łodzi, została określona na 70, a to 35 z grupy pracodawców i tyłuż z grupy pracowników; liczba zastępców na 140, po 70 z obu tych grup.

Okrąg sądu pracy w Sosnowcu obejmuje okręgi sądów grodzkich w Sosnowcu i w Czeladzi.

Okrąg sądu pracy w Dąbrowie Górniczej obejmuje okręgi sądów grodzkich w Dąbrowie Górniczej i w Będzinie.

Liczba ławników sądu pracy w Sosnowcu została określona na 124, a to na 62 z grupy pracodawców i tyłuż z grupy pracowników; liczba zastępców ławników na 248, po 124 z obu tych grup.

Liczba ławników sądu pracy w Dąbrowie Górniczej została określona na 90, a to 46 z grupy pracodawców i tyłuż z grupy pracowników; liczba zastępców ławników na 180, po 90 z obu tych grup.

Liczba ławników sądu okręgowego w Sosnowcu, powoływanych z okręgów sądu pracy w Sosnowcu i w Dąbrowie Górniczej, została określona na 70, a to 35 z grupy pracodawców i tyłuż z grupy pracowników; liczba zastępców na 140, po 70 z obu tych grup. Z liczby

powyższej z okręgu sądu pracy w Sosnowcu zostaje powołanych 40 ławników i 80 zastępców, z okręgu zaś sądu pracy w Dąbrowie Górniczej 30 ławników oraz 60 zastępców.

Okrąg sądu pracy w Wilnie obejmuje obszar miasta Wilna oraz okręgi gmin Nowa Wilejka, Rzesza i Mickuny.

Liczba ławników sądu pracy w Wilnie została określona na 52, a to 26 z grupy pracodawców i tyluż z grupy pracowników; liczba zastępców na 104, po 52 z obu tych grup.

Liczba ławników sądu okręgowego w Wilnie, powoływanych z okręgu sądu pracy w Wilnie, została określona na 32, a to 16 z grupy pracodawców i tyluż z grupy pracowników; liczba zastępców na 64, po 32 z obu tych grup.

Okrąg sądu pracy w Bielsku obejmuje obszar miasta Bielska, oraz okręgi gmin: Stare, Bielsko, Aleksandrowice, Komorowice Niemieckie, Kamienica, Wapiennica, Jasienica, Dziedzice, Czechowice, Jaworzno i Chybie.

Liczba ławników sądu pracy w Bielsku została określona na 52, a to 26 z grupy pracodawców i tyluż z grupy pracowników; liczba zastępców na 104, po 52 z obu tych grup.

Liczba ławników sądu okręgowego w Cieszynie została określona na 32, a to 16 z grupy pracodawców i tyluż z grupy pracowników; liczba zastępców na 64, po 32 z obu tych grup.

Okrąg sądu pracy w Krakowie obejmuje okręgi sądów grodzkich w Krakowie.

Liczba ławników sądu pracy w Krakowie została określona na 124, a to 62 z grupy pracodawców i tyluż z grupy pracowników; liczba zastępców na 248, po 124 z obu tych grup.

Liczba ławników sądu okręgowego w Krakowie została określona na 56, a to 28 z grupy pracowników; liczba zastępców na 112, po 56 z obu tych grup.

Okrąg sądu pracy we Lwowie obejmuje okręgi sądów grodzkich we Lwowie oraz obszar gminy Winniki.

Liczba ławników sądu pracy we Lwowie zostaje określona na 124, a to 62 z grupy pracodawców i tyluż z grupy pracowników; liczba zastępców na 248, po 124 z obu tych grup.

Liczba ławników sądu okręgowego we Lwowie została określona na 56, a to 28 z grupy pracodawców i tyluż z grupy pracowników; liczba zastępców na 112, po 56 z obu tych grup.

Ławnikiem lub jego zastępcą może być ten, kto posiada obywatelstwo polskie, korzysta z pełni praw cywilnych i obywatelskich, jest nieskazitelnego charakteru, ukończył 30 lat życia i włada językiem polskim w słowie i piśmie.

Od zajmowania stanowiska ławnika sądu pracy wyłączeni są wojskowi w służbie czynnej, duchowni i zakonnicy, funkcjonariusze państwowi w służbie czynnej, o ile nie są zatrudnieni w przedsiębiorstwach i instytucjach państwowych oraz posłowie do Sejmu i senatorowie.

Powołanie na stanowisko ławnika lub jego zastępcy pracowników instytucji komunikacyjnych może nastąpić jedynie za zgodą władz przełożonych danych instytucyj.

Listy kandydatów winny być sporządzone oddzielnie dla ławników i zastępców ławników sądów pracy, oddzielnie dla ławników sądu okręgowego i ich zastępców. Każda lista kandydatów winna obejmować potrójną liczbę osób w stosunku do liczby wolnych stanowisk ławników i ich zastępców.

Do list kandydatów winno być dołączone oświadczenie stowarzyszenia, instytucji lub przedsiębiorstwa, stwierdzające, że kandydaci odpowiadają wymogom, przewidzianym w art. 13 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o sądach pracy.

Wrazie³⁴ przedstawienia na stanowisko ławnika lub jego zastępcy kandydata, będącego pracownikiem instytucji komunikacyjnej, winien być dołączony do listy kandydatów nadto dowód, stwierdzający zgodę władz przełożonych danej instytucji na objęcie przez kandydata stanowiska ławnika lub jego zastępcy.

Uprawnione do przedstawienia list kandydatów stowarzyszenia, przedsiębiorstwa i instytucje winny sporządzić listy kandydatów w trzech egzemplarzach i przesać z załącznikami Ministrowi Pracy i Opieki Społecznej (Warszawa, pl. Dąbrowskiego 1).

Przy składaniu list kandydatów Ministrowi Pracy i Opieki Społecznej stowarzyszenia zawodowe pracodawców i pracowników, instytucje i przedsiębiorstwa państwowe i samorządowe, oprócz dołączenia danych, wymienionych powyżej, winny:

a) udowodnić swoje prawo do przedstawiania listy kandydatów; w szczególności stowarzyszenia zawodowe pracodawców i pracowników oraz zarządy przedsiębiorstw

---

34 Tak w oryginale.

państwowych i samorządowych winny dołączyć zaświadczenie właściwego obwodowego inspektora pracy lub władzy powiatowej administracji ogólnej, że są czynne w okręgu sądu pracy, nadto stowarzyszenia zawodowe, że posiadają charakter stowarzyszenia zawodowego, a zarządy przedsiębiorstw, że nie należą do takich stowarzyszeń. Instytucje państwowe i samorządowe składają jedynie oświadczenie, że są czynne w okręgu sądu pracy, oraz że nie należą do stowarzyszeń zawodowych pracodawców;

b) podać – o ile chodzi o listy kandydatów z grupy pracodawców – dane orientacyjne o liczbie pracowników, zatrudnionych w okręgu danego sądu pracy przez ogół członków stowarzyszenia zawodowego pracodawców, względnie przez przedsiębiorstwa i instytucje państwowe i samorządowe, o ile zaś chodzi o listy kandydatów z grupy pracowników – liczbę pracowników zrzeszonych w stowarzyszeniu zawodowym pracowniczym i zatrudnionych w okręgu danego sądu pracy.

Wrazie uchylenia się stowarzyszeń zawodowych pracodawców lub pracowników, istniejących w okręgu danego sądu pracy, od przedstawienia kandydatów w określonym terminie 14-dniowym, lub też wrazie nieistnienia w okręgu sądu pracy stowarzyszeń zawodowych pracodawców lub pracowników, Minister Sprawiedliwości na wspólny wniosek Ministra Pracy i Opieki Społecznej oraz Ministra Przemysłu i Handlu powołuje odpowiednie kategorie ławników i zastępców według własnego uznania.

Przepis powyższy ma odpowiednie zastosowanie wrazie nieistnienia w pewnej gałęzi pracy stowarzyszeń zawodowych pracodawców i pracowników lub wrazie uchylenia się tych stowarzyszeń w pewnej gałęzi pracy od przedstawienia list kandydatów w oznaczonym wyżej terminie lub wrazie nieprzedstawienia listy kandydatów przez część stowarzyszeń zawodowych pracodawców lub pracowników istniejących w pewnej gałęzi pracy.

Dnia 10 grudnia 1928.

Za Ministra Sprawiedliwości:

(–) *St. Car.*

Podsekretarz Stanu.

***

W „Monitorze Polskim” z 1931 r. Nr 71, poz. 114 opublikowano obwieszczenie Prezesa Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 13 marca 1931 r. w sprawie powołania ławników i zastępców ławników Sądów Pracy i Sądów Okręgowych. Zawierało ono listy ławników Sądu Okręgowego w Warszawie oraz trzech sądów pracy dla m. st. Warszawy. Nie zaznaczono jednak w nim, które osoby były delegowane przez Izbę Przemysłowo-Handlową w Warszawie. Zrezygnowano dlatego z przytaczania tego aktu w przedkładanym zbiorze.

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 11 grudnia 1928 r.

w sprawie powołania przez zrzeszenia gospodarcze radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Sosnowcu

Monitor Polski 1928 Nr 291, poz. 711

Zgodnie z art. 16 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) nadaję na wniosek Komisarza Wyborczego niżej wymienionym zrzeszeniom gospodarczym prawo powołania w trybie §§ 36—40 statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Sosnowcu, ogłoszonego jako załącznik do rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 28 lipca 1928 r. w sprawie statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Sosnowcu („Monitor Polski” Nr. 172, poz. 346), — niżej oznaczonej liczby radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Sosnowcu przy wyborach zarządzonych dnia 28 lipca 1928 r. („Monitor Polski” Nr. 172, poz. 347).

Do sekcji przemysłowej Izby powołują:

1. Związek Polskich Hut Żelaznych 2 radców.
2. Polski Związek Przemysłowców Metalowych 2 radców.
3. Związek Przemysłu Włókienniczego w Państwie Polskiem 2 radców.
4. Związek Polskich Fabryk Portland-Cementu 1 radcę.
5. Polski Związek Przemysłowców Garbarzy 1 radcę.
6. Towarzystwo Przemysłowców Zagłębia Dąbrowskiego 1 radcę.
7. Towarzystwo Przemysłowców Ziemi Radomskiej 1 radcę.
8. Związek Przemysłu Chemicznego Rzeczypospolitej Polskiej 1 radcę.

9. Związek Fabryk Wyrobów Szmatowych i Ogniotrwałych 1 radcę.
10. Związek Hut Szklanych w Polsce 1 radcę.
11. Związek Młynarzy Polskich 1 radcę.
12. Związek Elektryków Polskich 1 radcę.

Do sekcji górniczej Izby powołuje:

Stowarzyszenie pod nazwą „Zjazdy Przemysłowców Górniczych i Hutniczych Zagłębia Dąbrowskiego i Krakowskiego” 9 radców.

Do sekcji handlowej Izby powołują:

1. Stowarzyszenie Kupców Polskich 6 radców.
2. Stowarzyszenie Kupców i Przemysłowców m. Sosnowca 1 radcę.
3. Stowarzyszenie Przemysłowców i Kupców w Częstochowie 1 radcę.
4. Związek Kupców Ziemi Radomskiej 1 radcę
5. Związek Kupców 1 radcę.
6. Centrala Drobnych Kupców i Handlarzy w Polsce 2 radców.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *E. Kwiatkowski.*

Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 14 grudnia 1928 r.

o układaniu i przedstawianiu przez izby przemysłowo-handlowe sądom (sędziom) rejestrowym list, zawierających spis biegłych rewidentów

Monitor Polski 1928 Nr 294, poz. 720

Na podstawie art. 6, 7 i 178 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r., zawierającego prawo o spółkach akcyjnych (Dz. U. R. P. Nr. 39, poz. 383), oraz art. 4 p. 7 i art. 34 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo – handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) zarządzam, co następuje:

§ 1. Każda izba przemysłowo – handlowa winna najpóźniej w ciągu miesiąca po wejściu w życie niniejszego rozporządzenia przedłożyć sądom (sędziom) rejestrowym,

znajdującym się w okręgu izby, listę tych osób, z pośród których będą wyznaczeniu przez tenże sąd (sędziego) biegli rewidenci celem badania i wydawania opinji w przedmiocie sprawozdań założycieli spółek akcyjnych.

W tych okręgach, w których izby przemysłowo – handlowe nie będą istniały w chwili wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, termin miesięczny powyżej przewidziany będzie od daty ukonstytuowania się izby.

§ 2. Zmiany w listach osób, złożonych sądom (sędziom) rejestrowym, winny być komunikowane przez izbę przemysłowo – handlową tymże sądom (sędziom) corocznie, najdalej przed końcem stycznia następującego roku.

§ 3. Lista osób ma być zestawiona przez każdą izbę w grupach, według ważniejszych gałęzi przemysłu i handlu, wykonywanych w okręgu danej izby.

§ 4. Izba przemysłowo – handlowa ustali ilość osób w poszczególnych grupach w stosunku do znaczenia danej gałęzi przemysłu i handlu w okręgu izby: najmniejsza grupa winna zawierać conajmniej trzy osoby.

§ 5. Izba przemysłowo – handlowa będzie w trybie przewidzianym powyżej listę uzupełniać i rozszerzać na każdorazowe żądanie sądu (sędziego) rejestrowego.

§ 6. Izba przemysłowo – handlowa, przedstawiając sądom (sędziom) rejestrowym listy, prześle je równocześnie do redakcji „Monitora Polskiego” celem ogłoszenia.

§ 7. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1929 r.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *E. Kwiatkowski*

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 31 grudnia 1928 r.

**w sprawie powołania przez zrzeszenia gospodarcze radców do Izby Przemysłowo-Handlowej
w Wilnie**

Monitor Polski 1929 Nr 19, poz. 30

Zgodnie z art. 16 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) nadaję na wniosek Komisarza

Wyborczego niżej wymienionym zrzeszeniom gospodarczym prawo powołania w trybie §§ 36 —40 statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Wilnie, ogłoszonego jako załącznik do rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 31 lipca 1928 r. w sprawie statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Wilnie („Monitor Polski” Nr. 174, poz. 354), — niżej oznaczonej liczby radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Wilnie przy wyborach zarządzonych dnia 31 lipca 1928 r. („Monitor Polski” Nr. 174, poz. 355).

Do sekcji przemysłowej Izby powołują:

- 1) Stowarzyszenie Kupców i Przemysłowców Chrześcijan w Wilnie 2 radców.
- 2) Wileńskie Stowarzyszenie Handlu i Przemysłu 2 radców.
- 3) Związek Przemysłowców Leśnych w Wilnie 2 radców.
- 4) Związek Białostockiego Wielkiego Przemysłu 4 radców.
- 5) Związek Przemysłu Chemicznego Rzeczypospolitej Polskiej 1 radcę.
- 6) Związek Elektrowni Polskich 1 radcę.
- 7) Zrzeszenie Przemysłowców Leśnych 1 radcę.
- 8) Związek Młynarzy Polskich 1 radcę.
- 9) Związek Kupców 1 radcę.

Do Sekcji Handlowej Izby powołują:

- 1) Stowarzyszenie Kupców i Przemysłowców Chrześcijan w Wilnie 6 radców.
- 2) Wileński Związek Kupców Żydowskich w Wilnie 3 radców.
- 3) Stowarzyszenie Kupców Polskich 4 radców.
- 4) Związek Kupców 4 radców.
- 5) Centrala Drobnych Kupców i Handlarzy w Polsce 2 radców.
- 6) Związek Spółdzielni Polskich 1 radcę.
- 7) Związek Kupców w Grodnie 1 radcę.

Minister Przemysłu i Handlu:

(–) *E. Kwiatkowski.*

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 29 stycznia 1929 r.

w sprawie mianowania radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi

Monitor Polski 1929 Nr 27, poz. 49

Na podstawie art. 18 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) oraz w myśl §§ 2 i 42 statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi, ogłoszonego jako załącznik do rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 27 lipca 1928 r. w sprawie statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi („Monitor Polski” Nr. 171, poz. 312) mianuję na lat sześć radcami Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi:

a) z zaliczeniem do sekcji przemysłowej:

1. Inż. Adama Trojanowskiego,
2. Michała Hertza,
3. Inż. Ludwika Tołłoczko.

b) z zaliczeniem do sekcji handlowej:

1. Aleksandra Ulrycha
2. Inż. Oskara Grossa,
3. Juljana Lewsztajna³⁵.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *E. Kwiatkowski.*

***

* Oskar Gross (1888–1973): inżynier chemik, pracownik zakładów w Łodzi, nauczyciel matematyki, działacz społeczny, działacz gospodarczy w okresie II RP, rotarianin, członek Polskiego Towarzystwa Chemicznego, po 1944 r. prowadził własną działalność gospodarczą, a po nacjonalizacji przeszedł do przemysłu państwowego³⁶.

---

35 Chodziło raczej o Juliusza Lewsztajna – żydowskiego działacza kupieckiego.

36 http://www.rotary.intv.pl/Gross_O./Zyciorys/ [dostęp 28.06.2013].

* Michał Hertz (1867–1942): przemysłowiec, dyrektor Tomaszowskiej Fabryki Sztucznego Jedwabiu w Tomaszowie Mazowieckim, działacz społeczny i filantrop, zamordowany w czasie II wojny światowej³⁷.

* Ludwik Tołłoczko (1870–1957): inżynier elektryk, działacz gospodarczy, przed I wojną światową pracował w Sankt-Petersburgu przy budowie sieci telefonicznej i linii tramwajów elektrycznych, po powrocie do Polski od 1919 do 1920 był ministrem poczt i telegrafów, potem działał w sferach gospodarczych, w czasie II wojny światowej był aresztowany, osadzony w Pawiaku i Oświęcimiu, po 1944 r. mieszkał w Łodzi³⁸.

* Adam Trojanowski (1864–1933): łódzki przedsiębiorca branży włókienniczej, dyrektor przędzalni Wola, autor podręczników do obróbki bawełny i słownika włókienniczego, historyk przemysłu bawełnianego, organizator i dyrektor państwowej szkoły włókienniczej w Łodzi³⁹.

Obwieszczenie Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie

z dnia 5 lutego 1929 r.

w sprawie listy kandydatów na biegłych rewidentów

Monitor Polski 1929 Nr 29, poz. 53

Zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dn. 14 grudnia 1928 r. o układaniu i przedstawianiu przez izby przemysłowo-handlowe sądom rejestrowym list, zawierających spis biegłych rewidentów („Monitor Polski” Nr. 294, poz. 720), Izba Handlowo-Przemysłowa w Warszawie ogłasza następującą listę, zawierającą spis osób, z pośród⁴⁰ których będą wyznaczeni przez Sąd biegli rewidenci:

Grupa I.

Przemysł metalowy i elektrotechniczny.

1) Blauth Tadeusz, Współwł. fabr. „Pionier” (obrabiarki i urządzenia mechaniczne), Krochmalna 71.

---

37 http://www.nsj.rodzina.net/o_parafii/historia_parafia.htm [dostęp 28.06.2013].

38 *Kto był kim w Drugiej Rzeczypospolitej*, red. J.M. Majchrowski, G. Mazur, K. Stepan, Warszawa 1994, s. 73.

39 http://www.jedrusie.org/sa/cms/index.php?option=com_content&view=article&id=107:szkoa-w-latach-1919-1945&catid=51:materiay-rodowe&Itemid=105 [dostęp 28.06.2013].

40 Tak w oryginale.

2.⁴¹ Bolajer Wacław, Kierown. handl. S.A. Drzewicki i Jeziorański (instalacje wodne, ogrzewalne, kanalizacyjne, wentylacja), Wilcza 54 a 5.

3) Mystkowski Józef, Dyr. handl. S. A. „Brown-Boveri” (elektrotechnika), Al. Jerozol. 20.

4) Płużański Stanisław, Inż. Prof. Państw. Szkoły Budowy Maszyn i Elektrot. (silniki spalinowe), Przeskok 4 m. 8.

5) Wesołowski Bernard, Inż. zast. kier. wydz. w Tow. Kred. Przemysłu Polskiego (fabryki, maszyny i urządzenia włókiennicze), Jasna 1.

Grupa II.

Przemysł chemiczny.

6. Ginsberg Karol, Inż. Dyr. S. A. „Strem”, Warecka 9.

7) Jung Aleksander, Szef buchalterji S. A. „Florida” (przem. perfumeryjny i mydlarski), Nowe Miasto 9/3.

8) Zand Maksymilian, Dyr. Tomaszowskiej Fabryki Sztucznego Jedwabiu, Al. Jerozol. 43.

Grupa III.

Przemysł spożywczy.

9) Grasberg Henryk, Właśc. młyna parowego (młyny), Solec 14.

10) Pakulski Wacław, Współwł. f. „Edmund Langner” (dystylarnie fabryki wódek), Lipowa 4a.

11) Patzer Jan, Prezes Zarz. S. A. „Haberbusch i Schiele” (browary), Lwowska 17.

12) Płodowski Jan, Dyr. Centrali Handlowej Młynarzy Polskich (młyny), Nowy Świat 57.

13) Rozentel Tadeusz, Prezes Zw. Właśc. Gorzelni Przem. i Rektyfikacji (gorzelnie), Kredytowa 107.

14) Sachs Karol, Admin. Cukrowni „Zakrzówek” i „Chybie” (cukrownie), Nowogrodzka 20.

15) Strakacz Władysław, Przemysłowiec (browary, młyny mechaniczne), Chłodna 64 (lub Skierniewice)

Grupa IV.

Przemysł drzewny, budowlany i ceramiczny.

16) Brand Maksymilian, b. dyr. S. A. Metallamp (huty szklane), Wierzbowa 2.

17) Koszarski Jan, Inż. przedstaw. zakł. ceram. „Korwinów” (przemysł ceramiczny), Warecka 3.

---

41 Niejednolita pisownia numeracji w oryginale.

18) Monitz Adam, Przemysłowiec i kupiec drzewny (przemysł drzewny), Królewska 29a.

19) Pianko Izidor, Technik budowlany (ocena nieruchomości), Marszałkowska 81.

20) Pronaszko Stanisław, Współw. przeds. budowlanego (ocena nieruchomości), Górnośląska 22.

Grupa V:

Przemysł włókienniczy, konfekcyjny, garbarski.

21) Kinman Adolf, Inż. dyr. Fabryki Guzików (przem. konfekc.), Pl. Napoleona 1/3.

22) Krafft Tadeusz, Współwł. Fabr. konf. (przem. konf. i włók.), Grzybowska 43.

23) Szypkowski Stanisław, Inż. dyr. Polsk. Związku przem. Garbarzy (przemysł garbarski), Bielańska 7.

Grupa VI:

Przemysł papierniczy i poligraficzny:

24) Briesemeister Leon, Dyr. fin. S. A. „M. Arct” (księgarnie), Natolińska 5.

25) Czerniejewski Tadeusz, Dyr. Zw. Zaw. papierni polskich (przem. papierniczy), Marszałkowska 19/6.

26) Galewski Tadeusz, Współwł. drukarni „Galewski i Dau” (przem. graficzny), Ordynacka 6.

Grupa VII:

Handel, transport, komunikacja:

27) Baniewicz Tadeusz, Inż. Dyr. Elektr. Kolei Doj. Warszawa - Grodzisk (tramwajownictwo, kolejnictwo), Marszałkowska 94.

28) Romanus Leopold, Kupiec (handel żelazem, wyr. metalowemi), Graniczna 6.

29) Rudnicki Wojciech, Kupiec (handel winno-kolonialny), Smolna 36.

30) Sieradzki Lewi, Kupiec, handel galanterją), Kilińskiego 5.

31) Sperber Ludwik, Dyr. S. A. „Spedom” (transport, ekspedycja), Wilcza 8.

32) Sturm Adolf, Kupiec (handel papierem), Senatorska 4.

33) Wachowski Seweryn, Kupiec (handel drzewny i włókienniczy), Kruczy 47a.

34) Zajdenman Maurycy, Inż. Dyr. Związku Kupców, Nowogrodzka 36.

Grupa VIII:

Banki i zakłady ubezpieczeniowe:

- 35) Czerepowicki Paweł, Inż. Nacz. Wydziału w Banku Handlowym (bankowość), Mazowiecka 16.
- 36) Flaum Maurycy, Dyr. B-ku dla Handlu i Przemysłu (bankowość), Sienkiewicza 14.
- 37) Miński Edward, Księgowy, prof. W.S.H. (ubezpieczenia, bankowość), Senatorska 6.
- 38) Skonieczny Stanisław, Dyr. Związku Banków (bankowość), Senatorska 6.

Grupa IX:

Ogólna (znawcy księgowości):

- 39) Deloff Adolf, Główny buchalter Pabjanickiej Fabryki papieru (przem. papierniczy, cukierniczy, metalurgiczny), Smolna 17.
- 40) Gniazdowski Marjan, Buchalter i kier. biura huty „Falenica” (przemysł, handel), Ciasna 5.
- 41) Lipiński Stanisław, Przewodniczący Komisji Rewizyjnej B-ku Polskiego, ul. 3-go Maja 16.
- 42) Maskilejson Nison, Buchalter fabr. „Plutos”, Nowolipki 18.
- 43) Sachs Henryk, Prof. Wyższej Szkoły Handlowej (przemysł, handel, bankowość), Mokotowska 43.

Obwieszczenie Izby Przemysłowo-Handlowej we Lwowie

z dnia 5 lutego 1929 r.

w sprawie listy kandydatów na biegłych rewidentów

Monitor Polski 1929 Nr 29, poz. 54

Zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 14 grudnia 1928 r. o układaniu i przedstawianiu przez izby przemysłowo - handlowe sądom rejestrowym list, zawierających spis biegłych rewidentów („Monitor Polski” Nr. 294, poz. 720), Izba Handlowo-Przemysłowa we Lwowie ogłasza następującą listę, zawierającą spis osób, z pośród których będą wyznaczeni przez Sąd biegli rewidenci:

Grupa I.

Przedsiębiorstwa bankowe.

- 1) Bielski Jan, prezes Związku zaprzysiężonych znawców księgowości we Lwowie.
- 2) Burkowski Rudolf, prokurent Banku Związku Spótek Zarobkowych we Lwowie.
- 3) Mgr. praw Scheer Dawid, naczelnik buchalterji koncernu naftowego „Małopolska” we Lwowie.
- 4) Dr. Seyfert Teofil, profesor Wyższej Szkoły Handlu Zagranicznego we Lwowie.
- 5) Stribny Miłostaw, kontroler Polskiego Banku Przemysłowego we Lwowie.
- 6) Strich Jakób, wicedyrektor Akcyjnego Banku Związkowego we Lwowie.
- 7) Dr. Tomanek Franciszek, profesor Wyższej Szkoły handlu zagranicznego we Lwowie.
- 8) Urich Alfred, prokurent Warszawskiego Banku Dyskontowego we Lwowie.
- 9) Veltze Kazimeirz, naczelnik buchalterji Akcyjnego Banku Hipotecznego we Lwowie.
- 10) Zarugiewicz Andrzej, dyrektor Miejskiej Kasy Oszczędności w Stanisławowie.
- 11) Ziobrowski Ludwik, dyrektor Miejskiej Kasy Oszczędności w Stanisławowie.

Grupa II.

Przedsiębiorstwa handlowe, komisowe, transportowe i t. p.

- 1) Borecki Marjan, kupiec w Tarnopolu.
- 2) Eisenstein Karol, poseł na Sejm Rzeczypospolitej i właściciel handlu obuwiami we Lwowie.
- 3) Gubrynowicz Kazimierz, właściciel księgarni we Lwowie.
- 4) Hafter Izaak, kupiec w Stanisławowie.
- 5) Kistryn Stanisław, właściciel handlu towarów modnych we Lwowie.
- 6) Lewak Władysław, kupiec w Stanisławowie.
- 7) Litwinowicz Józef, właściciel handlu towarów bławatnych we Lwowie.
- 8) Mej Michał, dyrektor S. A. Hartwig C. we Lwowie.
- 9) Połoniecki Bernard, właściciel księgarni we Lwowie.
- 10) Rappaport Oswald, właściciel przedsiębiorstwa spedycyjnego we Lwowie.
- 11) Sudhoff Jan, właściciel handlu towarów materiałowymi we Lwowie.
- 12) Weinreb Natan, kupiec we Lwowie.

Grupa III.

Górnictwo, a w szczególności przemysł naftowy, rafineryjny, wosku ziemnego.

- 1) Inż. Bielski Zygmunt, profesor Politechniki i dyrektor koncernu naftowego „Małopolska” we Lwowie.
- 2) Inż. Biluchowski Zygmunt, dyrektor rafinerji „Polminu” w Drohobyczu.
- 3) Inż. Brzozowski Jan, przemysłowiec naftowy, komisarz rządowy Syndykatu przemysłu naftowego we Lwowie.
- 4) Dr. Kozicki Jerzy, dyrektor rafinerji S-ki akc. „Nafta” w Drohobyczu.
- 5) Dr. Pilat Stanisław, profesor Politechniki we Lwowie.
- 6) Dr Schätzel Stanisław, dyrektor „Polminu” we Lwowie.
- 7) Schutzmann Lipa, przemysłowiec naftowy we Lwowie.
- 8) Seidmann Benjamin, dyrektor koncernu naftowego „Małopolska” we Lwowie.
- 9) Sulimirski Wit, przemysłowiec naftowy we Lwowie.
- 10) Dr. Tobisz Stanisław, dyrektor koncernu naftowego „Małopolska” we Lwowie.

Grupa IV.

Przemysł budowlany, w szczególności przedsiębiorstwa budowlane, produkcja materiałów budowlanych, (cegielnie, cement, gips, wapno, asfalt, dachówki), przemysł ceramiczny i szklany (wyroby garncarskie, majoliki, piece kaflowe, huty szkła i t. p.).

- 1) Inż. Derdecki Władysław, profesor Politechniki we Lwowie.
- 2) Inż. Kolischer Arnold, dyrektor S-ki Akc. „Pezet” we Lwowie.
- 3) Lewicki Aleksander, przemysłowiec i właściciel handlu porcelany, majolik i szkła we Lwowie.
- 4) Inż. Matzke Władysław, dyrektor Tow. akc. Radziwiłł, Wimmer i Żeleńscy we Lwowie.
- 5) Nadolski Seweryn, właściciel kamieniołomów i cegielni w Tarnopolu.
- 6) Obmiński Tadeusz, architekt, profesor Politechniki we Lwowie.
- 7) Schächter Wilhelm, budowniczy w Tarnopolu.
- 8) Śliwiński Hipolite, budowniczy we Lwowie.
- 9) Ułam Michał, budowniczy we Lwowie.

Grupa V.

Przemysł chemiczny, w szczególności produkcja mydła, świec, czernidła, perfumerji, krochmalu, nawozów sztucznych, zapalek, farby, materiałów medycznych i farmaceutycznych i t. p.

- 1) Dr. Blumenfeld Emanuel, dyrektor fabryki wyrobów chemicznych Henryk Blumenfeld we Lwowie.
- 2) Halber Zygmunt, przemysłowiec we Lwowie.
- 3) Dr. Kazimierz Ilnatowicz, przemysłowiec we Lwowie.
- 4) Dr. Leśniański Wacław, profesor Politechniki.
- 5) Inż. Platowski Zygmunt, dyrektor Towarzystwa eksploatacji soli potasowych S. A. we Lwowie.
- 6) Dr. Poratyński Jan, właściciel apteki w Lwowie.
- 7) Dr. Wysoczański Bronisław, dyrektor firmy „Mikolasch i Ska” we Lwowie.
- 8) Inż. Żardecki Kazimierz, dyrektor Miejskiej Gazowni we Lwowie.

Grupa VI.

Przemysł drzewny, w szczególności wyrąb drzewa, produkcja tartaczna, meble, stolarstwo, wyrób parkietów, kołków, wełny drzewnej, beczek i t. p.

- 1) Dr. Csala Paweł, dyrektor S-ki akc. „Oikos” we Lwowie.
- 2) Goldstein Markus, przemysłowiec drzewny w Stanisławowie.
- 3) Hübel Adolf, przemysłowiec drzewny we Lwowie.
- 4) Kiesler Adolf, przemysłowiec drzewny we Lwowie.
- 5) Słoński Józef, przemysłowiec drzewny Lwów - Zniesienie.
- 6) Inż. Szczygielski Jan, dyrektorów Syndykatu interesantów drzewnych we Lwowie.
- 7) Ułam Szymon, współwłaściciel S-ki z ogr. odp. „Hapede” we Lwowie.
- 8) Dr. Słuszkiewicz Roman, dyrektor Zakładów przem. roln. „Zetperol” we Lwowie.
- 9) Tenerowicz Romuald, właściciel fabryki stolarskiej we Lwowie.
- 10) Woycicki Władysław, członek komisji rewizyjnej S-ki akc. „Oikos” we Lwowie.

Grupa VII.

Przemysł maszynowy i produkcja wyrobów metalowych (maszyny, narzędzia i maszyny rolnicze, odlewnie żelaza, wyrób broni, wyrób kos, wyroby z miedzi, blachy, żelaza i t. p., warsztaty mechaniczne, instalacje wodociągów, siły elektrycznej).

- 1) Dr. inż. Bieńkowski Stanisław, dyrektor S-ki akc. „Metal” we Lwowie.
- 2) Inż. Ebenberger Adam, dyrektor Polskich Zakładów Siemens S. A. we Lwowie.
- 3) Dr. Inż. Eberman Ludwik, profesor Politechniki we Lwowie.
- 4) Inż. Gayczak Tadeusz, dyrektor Polskiej Fabryki maszyn i wagonów L. Zieleniewski S. A. we Lwowie.
- 5) Hauswald Edwin, profesor Politechniki we Lwowie.
- 6) Irzyk Franciszek, współwłaściciel zakładu instalacyjnego we Lwowie.
- 7) Inż. Jaworski Ernest, współwłaściciel firmy „Kraj”, wyrób maszyn i odlewnia żelaza w Stanisławowie.
- 8) Olszański Stanisław, właściciel odlewni żelaza w Tarnopolu.
- 9) Inż. Sokolnicki Gabryel, profesor Politechniki we Lwowie.

Grupa VIII.

Przemysł tkacki (przędzalnie, wyrób sukna, koców, kilimów, konfekcja krawiecka, powroźnictwo).

- k)⁴² Heller Samson, właściciel tkalni mechanicznej w Kołomyży.
- 2) Langier Jan, dyrektor Zakładów kilimkarskich we Lwowie.
- 3) Litwanowicz Józef, właściciel handlu towarów bławatnych we Lwowie.
- 4) Inż. Łoziński Konrad, dyrektor Akc. Tow. dla wyrobów sukniennych „Rakszawa” we Lwowie.
- 5) Dr. Spiegel Wilhelm, współwłaściciel handlu sukna we Lwowie.
- 6) Żurowski Roman, właściciel fabryki sukna w Leszczewie, powiat Sokal.

Grupa IX.

Przemysł skórniczy, w szczególności garbarnie, fabryki skór, konfekcja skórzana.

- 1) Dr. Ciesielski Kazimierz, profesor Wyższej Szkoły Handlu Zagranicznego we Lwowie.
- 2) Maksym Władysław, dyrektor Radomskiej Spółki garbarskiej we Lwowie.

---

42 Tak w oryginale.

- 3) Rosenzweig Leopold, właściciel fabryki kufrów i wyrobów skórzanych we Lwowie.
- 4) Świerzawski Tomasz, dyrektor fabryki skór i obuwia „Pellis” we Lwowie.
- 5) Winter Salomon, właściciel handlu skór we Lwowie.
- 6) Zasławski Izydor, właściciel garbarni w Stanisławowie.

Grupa X.

Przemysł papierniczy (papiernie, fabryki tutek i wyrobów papierowych) i graficzny (drukarnie i litografie).

- 1) Chowaniec Stanisław, właściciel drukarni w Stanisławowie.
- 2) Dudryk Antoni, dyrektor S-ki akc. Książnica - Atlas we Lwowie.
- 3) Hawranek Edward, właściciel handlu i wyrobów papierniczych we Lwowie.
- 4) Hölzel Adolf, właściciel handlu papieru we Lwowie.
- 5) Jaeger Ignacy, właściciel drukarni w Lwowie.
- 6) Lewartowski Henryk, dyrektor Zakł. Przem. Drukar. „Prasa” we Lwowie.
- 7) Dr. Neuman Józef, dyrektor drukarni Piller - Neumann we Lwowie.
- 8) Weksler Józef, dyrektor S-ki akc. „Karpalit” we Lwowie.

Grupa XI.

Przemysłowa produkcja środków spożywczych (browary, gorzelnie, fabryki drożdży, młyny, cukrownie, wyrób octu, konserw, cukierków, czekolady, makaronu i t. p., rafinerja spirytusu, fabryki likierów, wody sodowej, fabryki wyrobów masarskich).

- 1) Dr. Baczewski Stefan, współwłaściciel rafinerji spirytusu i fabryki wódek i likierów Baczewski J. A. we Lwowie.
- 2) Frenkel Alfred, właściciel młyna w Przemyślu.
- 3) Getter Leon, członek Komisji Rewizyjnej S-ki akc. „Chodorów” i „Gazolina” we Lwowie.
- 4) Höflinger Tadeusz, właściciel fabryki czekolady we Lwowie.
- 5) Dr. Horowitz Marcin, właściciel fabryki konserw we Lwowie.
- 6) Dr. Inż. Joszt Adolf, profesor Politechniki we Lwowie.
- 7) Inż. Kremer Stanisław, dyrektor S-ki akc. „Chodorów” we Lwowie.
- 8) Liebermann Filip, współwłaściciel rafinerji spirytusu i fabryki drożdży w Stanisławowie.

- 9) Dr. Parnas Emil, prezes Rady Nadzorczej Lwowskiego Towarzystwa Akcyjnego Browarów we Lwowie.
- 10) Dr. Rucker Jan Jerzy, właściciel fabryki konserw we Lwowie.
- 11) Thom Maksymiljan, współwłaściciel młyna parowego we Lwowie.
- 12) Dr. Trawiński Alfred, profesor Akademii Medycyny Weterynaryjnej we Lwowie.

Obwieszczenie Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu

z dnia z dnia 5 lutego 1929 r.

w sprawie listy kandydatów na biegłych rewidentów

Monitor Polski 1929 Nr 29, poz. 55

Zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dn. 14 grudnia o układaniu i przedstawianiu przez izby przemysłowo - handlowe sądom rejestrowym list, zawierających spis biegłych rewidentów („Monitor Polski” Nr. 294, poz. 720), Izba Handlowo-Przemysłowa w Poznaniu ogłasza następującą listę, zawierającą spis osób, z pośród których będą wyznaczeni przez Sąd biegli rewidenci:

I. Branża Drzewna:

Leitgeber Wacław, Poznań, Św. Marcin 52.

Bystryczki Bolesław, Orzechowo, p. Września.

Dr. Stanisław Waschko, Poznań, Mickiewicza 31.

Staniśław Lange, Poznań, Al. Marcinkowskiego 3.

II. Branża Ceramiczna:

Mieczkowski Stanisław, Poznań, Mickiewicza 28.

Robiński Władysław, Poznań, Ogrodowa 11.

Dr. Stanisław Waschko, Poznań, Mickiewicza 31.

Stanisław Lange, Poznań, Al. Marcinkowskiego 3.

III. Branża Drzewna (wyroby drzewne).

Hubert Łucjan, Kościan.

Węćławski Edmund, Poznań, ul. Chopina 2.

Dr. Stanisław Waschko, Poznań, Mickiewicza 31.

Stanisław Lange, Poznań, Al. Marcinkowskiego 3.

IV. Branża Obuwnicza:

Zabłocki Jan, Poznań, Nowy Rynek (Hurt Skór T. A.).

Niedbał Ignacy, Poznań, Grochowe Łąki 4.

Dr. Stanisław Waschko, Poznań, Mickiewicza 31.

Stanisław Lange, Poznań, Al. Marcinkowskiego 3.

V. Branża Manufakturyjna:

Lisiecki Franciszek, Poznań, St. Rynek 100.

Malinowski Mieczysław, Poznań, St. Rynek 57.

Dr. Stanisław Waschko, Poznań, Mickiewicza 31.

Stanisław Lange, Poznań, Al. Marcinkowskiego 3.

VI. Branża Chemiczna:

Celichowski Dr. Kazimierz, Poznań, Dąbrowskiego 17.

Maciejewski Franciszek, Poznań, Al. Marcinkowskiego 5 (przetw. tłuszcz., farby i lakiery)

Flattau Dr. Julian, Poznań, Traugutta 6.

Dr. Stanisław Waschko, Poznań, Mickiewicza 31.

Stanisław Lange, Poznań, Al. Marcinkowskiego 3.

VII. Branża Instalacyjna:

Hedinger Stanisław, Poznań, Mickiewicza 28.

Dr. Stanisław Waschko, Poznań, Mickiewicza 31.

Stanisław Lange, Poznań, Al. Marcinkowskiego 3.

VIII. Branża Żelazna.

Piechowski Julijan, Poznań, Szewska 1/.

Estreich Gustaw, Poznań, Św. Marcina 21.

Dr. Stanisław Waschko, Poznań, Mickiewicza 31.

Stanisław Lange, Poznań, Al. Marcinkowskiego 3.

IX. Wyroby stalowe, narzędzia i obrabiarki do drzewa i metali:

Szulc Florjan, Poznań, Św. Marcin 43.

Dr. Stanisław Waschko, Poznań, Mickiewicza 31.

Stanisław Lange, Poznań, Al. Marcinkowskiego 3.

X. Branża Elektrotechniczna i urządzenia przemysłowe:

Trompéteur Karol, Poznań, Wolnica 3.

Suchowiak Henryk, Poznań, Słowackiego 55.

Piński Witold inż., Poznań, Pocztowa 26.

Dr. Stanisław Waschko, Poznań, Mickiewicza 31.

Stanisław Lange, Poznań, Al. Marcinkowskiego 3.

XI. Branża Ubezpieczeniowa:

Gliński Karol, Poznań, Kantaka 3.

Dr. Stanisław Waschko, Poznań, Mickiewicza 31.

Stanisław Lange, Poznań, Al. Marcinkowskiego 3.

XII. Branża Spożywcza:

Łukomski Marceli, Poznań, 3-go Maja 5.

Maciejewski Stanisław, Poznań, Wrocławska 28.

Dr. Stanisław Waschko, Poznań, Mickiewicza 31.

Stanisław Lange, Poznań, Al. Marcinkowskiego 3.

XIII. Branża Graficzna i Papiernicza:

Pawłowski Edward, Poznań, Św. Marcina 70.

Winiewicz Bolesław, Poznań, Św. Marcina 25.

Dr. Stanisław Waschko, Poznań, Mickiewicza 31.

Stanisław Lange, Poznań, Al. Marcinkowskiego 3.

XIV. Bankowość:

Dr. Pernaczyński Stanisław, Poznań, Wały Wazów 3-a.

Dr. Adamczewski Tadeusz, Poznań, 27 Grudnia 8.

Mikołajczyk Leon, Poznań, Grunwaldzka 22.

Dr. Stanisław Waschko, Poznań, Mickiewicza 31.

Stanisław Lange, Poznań, Al. Marcinkowskiego 3.

XV. Wódki i spirytuozy:

Rybiński Stanisław, Poznań, Św. Marcin 23.

Barciszewski Antoni, Poznań, Cieszkowskiego 9.

Pietrasiewicz Adam, Inż., Poznań, Cieszkowskiego 5.

Dr. Stanisław Waschko, Poznań, Mickiewicza 31.

Stanisław Lange, Poznań, Al. Marcinkowskiego 3.

XVI. Cukrownictwo:

Psarski Władysław, Kościan.

Dr. Stanisław Waschko, Poznań, Mickiewicza 31.

Stanisław Lange, Poznań, Al. Marcinkowskiego 3.

XVII. Przetwory ziemniaczane:

Marcinkowski Antoni, Luboń pod Poznaniem.

Fawłowski Norbert, Luboń pod Poznaniem.

Dr. Degórski Józef, Wronki.

Dr. Stanisław Waschko, Poznań, Mickiewicza 31.

Stanisław Lange, Poznań, Al. Marcinkowskiego 3.

XVIII. Branża Nasiennicza:

Otmianowski Kazimierz, Poznań, Szkolna 9.

Szyfter Aleksander, Poznań, Wielka 11.

Dr. Stanisław Waschko, Poznań, Mickiewicza 31.

Stanisław Lange, Poznań, Al. Marcinkowskiego 3.

XIX. Ziemiopłody:

Weiss Zygmunt, Poznań, Pl. Wolności 18.

Marchlewski Oskar, Poznań, Piekary 17.

Radomski Władysław, Poznań, Pl. Wolności 3.

Kowalski Stanisław, Poznań, Sienkiewicza 3.

Dr. Stanisław Waschko, Poznań, Mickiewicza 31.

Stanisław Lange, Poznań, Al. Marcinkowskiego 3.

XX. Roboty Budowlano – Inżynierskie

Bzyl A., Inż., Poznań, Dr. Dębińska 3-b.

Ballenstedt Łucjan, Inż., Poznań, Wierzbęcice 8.

Trawczyński Stanisław, Poznań, Św. Jerzego 8.

Leitgeber Czesław, Poznań, Naramowicka 25.

Dr. Stanisław Waschko, Poznań, Mickiewicza 31.

Stanisław Lange, Poznań, Al. Marcinkowskiego 3.

XXI. Urządzenia przemysłowe i wartość nieruchomości:

Pawlicki Jan, Poznań, Mickiewicza 33.

Dr. Stanisław Waschko, Poznań, Mickiewicza 31.

Stanisław Lange, Poznań, Al. Marcinkowskiego 3.

XXII. Branża rymarska, siodlarska i powroźnicza:

Laube Tomasz, Poznań, Wielkie Garbary 33.

Dr. Stanisław Waschko, Poznań, Mickiewicza 31.

Stanisław Lange, Poznań, Al. Marcinkowskiego 3.

XXIII. Przemysł Wojenny:

Peschel Fryeryk, Poznań, Matejki 46.

Dr. Stanisław Waschko, Poznań, Mickiewicza 31.

Stanisław Lange, Poznań, Al. Marcinkowskiego 3.

***

Obwieszczenie Izby poznańskiej jest charakterystyczne, gdyż jako biegli wszystkich branż widnieją: dyrektor Izby Stanisław Waschko oraz Stanisław Lange. Zachowanie władz Izby należy potraktować jako co najmniej nietypowe, gdyż – zapewne fikcyjnie – zakładało obszerną wiedzę kandydatów ze wszystkich szczegółowych zagadnień technicznych przemysłu i handlu, ale też prowadziło do monopolizacji rzeczoznawstwa i personalnego ograniczania się do kadr biura Izby.

Stanisław Lange był wieloletnim radcą Izby. Stanisław Waschko (1895–1984) to dyrektor Izby w latach 1926–1939, a potem 1945–1950. Urodził się w Tarnobrzegu, prawo studiował we Lwowie. Od 1915 do 1920 najpierw w wojsku austriackim, potem w niewoli rosyjskiej, a następnie w Wojsku Polskim, w tym w wojnie polsko-bolszewickiej. W 1924 r. uzyskał stopień doktorski. Od 1920 r. pracował w Poznaniu, w Ministerstwie b. Dzielnicy Pruskiej, skąd przeszedł do Izby Przemysłowo-Handlowej.

Przyczynił się do założenia Wyższej Szkoły Handlowej – ob. Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu. Pełnił liczne funkcje w środowisku gospodarczym sanacji. Po wojnie reaktywował poznańską Izbę. Po likwidacji samorządu przemysłowo-handlowego w r. 1950 i usunięty z uczelni pracował dla zrzeszeń prywatnego handlu i usług, przemysłu państwowego i Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego. W r. 1957 powrócił do pracy w szkolnictwie – Wyższej Szkole Ekonomicznej w Sopocie. W 1964 r. uzyskał habilitację⁴³.

Obwieszczenie Izby Przemysłowo-Handlowej w Toruniu

z dnia z dnia 5 lutego 1929 r.

w sprawie listy kandydatów na biegłych rewidentów

Monitor Polski 1929 Nr 29, poz. 56

Zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dn. 14 grudnia 1928 r. o układaniu i przedstawianiu przez izby przemysłowo - handlowe sądom rejestrowym list, zawierających spis biegłych rewidentów („Monitor Polski” Nr. 294, poz. 720), Izba Handlowo-Przemysłowa w Toruniu ogłasza następującą listę, zawierającą spis osób, z pośród których będą wyznaczeni przez Sąd biegli rewidenci:

PRZEMYSŁ.

Przemysł budowlany:

1. Błaszkiwicz Leopold w Toruniu, Szosa Chełmińska 11.
2. Inż. Broda Jan w Toruniu, ul. Koszarowa 11–13.
3. Jarocki Ignacy w Toruniu, ul. św. Jakuba 15.
4. Rosochowicz Arnold w Toruniu, ul. Mickiewicza 94.
5. Schmidt Stanisław w Toruniu, ul. Słowackiego 19.
6. Wyrzykowski Juljan w Toruniu, ul. Warszawska 2.

Przemysł ceramiczny.

1. Inż. Chrzanowski Józef w Toruniu, ul. Fredry 8.
2. Dandelski Tadeusz w Rudaku, p. Toruń.

---

43 A. Zarzycki, *Wielkopolska Izba Przemysłowo-Handlowa. Tradycja i współczesność 1851–2001*, Poznań 2001, s. 139.

3. Wiebusch Franciszek w Rudaku, p. Toruń.

4. Inż. Dziedziul Alfred w Chełmnie.

Przemysł chemiczny:

1. Inż. Dażwański Stefan w Toruniu, ul. Kopernika 45.

2. Kociurski Roman w Toruniu, ul. Mickiewicza 108.

3. Schroeter Ludwik w Toruniu, ul. Stary Rynek 33.

Przemysł cukrowniczy:

1. Ratajski Józef w Toruniu, ul. Poniatowskiego 5.

2. Dr. Lange Ernst w Chełmży.

3. Inż. Zipser Karol w Unisławiu, p. Chełmno.

Przemysł elektrotechniczny:

1. Inż. Hofmann Alfons w Toruniu, ul. Mickiewicza 56.

2. Inż. Karbowski Hubert w Toruniu, ul. Słowackiego 27.

3. Inż. Pudelewicz Kazimierz w Toruniu, ul. Sienkiewicza 13.

Przemysł drzewny:

1. Inż. Chrzanowski Józef w Toruniu, ul. Fredry 8.

2. Rosochowicz Arnold w Toruniu, ul. Mickiewicza 94.

3. Wyrzykowski Juljan w Toruniu, ul. Warszawska 2.

4. Mroziński Wacław w Lidzbarku.

5. Jentkiewicz Bronisław w Nowemmieście.

Przemysł graficzny:

1. Bok Stanisław w Toruniu, Drukarnia Toruńska T. A.

2. Buszczyński Sylwester w Toruniu, ul. Mostowa 15.

3. Karolczak Jan w Toruniu, ul. Bydgoska, Drukarnia Roln.

4. Stefanowicz Edward w Toruniu, ul. Batorego 9.

Przemysł maszynowy:

1. Kujawski Franciszek w Toruniu, ul. Grudziądzka 31.

2. Dr. Raapke Konrad w Toruniu, ul. Grudziądzka 97.

3. Dyr. Zdanowicz Aplinary w Toruniu, ul. 3 Maja 1.

4. Mikołajczyk Wincenty w Chełmży, ul. 3 Maja 8.

5. Perschke Jan w Chełmży.

Przemysł mleczarski:

1. Górski Czesław w Toruniu, ul. Szosa Chełmińska 76–78.

2. Łapin Arkadiusz w Biskupcu Pomorskim.

3. Bülow Otto w Kowalewie.

4. Twardowski Stanisław w Wąbrzeźnie.

Przemysł młynarski:

1. Engel Herman w Toruniu, ul. Kopernika 44.

2. Hansel Karol w Toruniu, ul. Kościuszki 67.

3. Pyszny Brunon w Toruniu, ul. Kopernika 14.

4. Hasse Stanisław w Ryńsku, pow. Lidzbark.

Przemysł piernikarski i cukierniczy:

1. Brook Ernest w Toruniu, ul. Mostowa 34.

2. Matusik Józef w Toruniu, ul. Kościuszki 37.

3. Ruchniewicz Jan w Toruniu, ul. Kościuszki 36.

4. Thomas Oskar w Toruniu, ul. Nowy Rynek 4.

5. Weese Maks w Poznaniu, ul. Żółkiewskiego 22.

Przemysł piwowarski i słodowniczy:

1. Ratajski Józef w Toruniu, ul. Poniatowskiego 5.

2. Chronowski Józef w Podgórzu.

3. Krzyżaniak Seweryn w Chełmnie.

Przemysł stolarsko-meblarski:

1. Konkolewski Ludwik w Toruniu, ul. Żeglarska 11.

2. Rolewski Kazimierz w Toruniu, ul. Sobieskiego 25.

3. Jentkiewicz Bronisław w Nowemmieście.

Przemysł wódczany:

1. Chmurzyński Teofil w Toruniu, ul. Prosta.

2. Maćkowiak Wacław w Toruniu, ul. Szeroka 24.
3. Ratajski Józef w Toruniu, ul. Poniatowskiego 5.
4. Strzelecki Stanisław w Toruniu, ul. Szeroka 25.

HANDEL.

Branża bławatna:

1. Hamerski Cyryl w Toruniu, Stary Rynek.
2. Hoffmann Mieczysław w Toruniu, ulica Szewska.
3. Hejka Alojzy w Lubawie.
4. Chwiałkowski Stanisław w Wąbrzeźnie.

Branża drogeryjna:

1. Gałdyński Adam w Toruniu, ul. Szeroka.
2. Kapczyński Jan w Toruniu, ul. Szczytna.
3. Olejniczak Michał w Toruniu, ul. Mostowa.
4. Rychter Leon w Toruniu, ul. Chełmińska.
5. Sikora Konrad w Toruniu, ul. Szeroka.
6. Wellenger Alfred w Działdowie.

Branża galanteryjna:

1. Brzeski Franciszek w Toruniu, ul. Chełmińska.
2. Januskiewicz Edmund w Toruniu, ul. Szeroka.
3. Kawecki Jan w Toruniu, ul. Szeroka.
4. Kostrzewski Felicjan w Toruniu, ul. Stary Rynek.
5. Kuczyński Bolesław w Toruniu, ul. Szeroka.

Branża kolonjalna:

1. Grześkowiak Edmund w Toruniu, ul. Stary Rynek.
2. Kłopotcki Franciszek w Toruniu, ul. Żeglarska.
3. Ligmanowski Feliks w Toruniu, ul. Franciszkańska.
4. Strzelecki Stanisław w Toruniu, ul. Szeroka.
5. Zawiślewski Emil w Toruniu, ul. Chełmińska.
6. Zwierzykowski Maksymiljan w Toruniu, ul. Chełmińska.

Branża konfekcyjna:

1. Hamerski Cyryl w Toruniu, ul. Stary Rynek.
2. Kawecki Jan w Toruniu, ul. Szeroka.
3. Maciejewski Bronisław w Toruniu, ul. Szeroka.
4. Zieliński Franciszek w Toruniu, ul. św. Ducha.

Branża metalowa:

1. Falarski Stefan w Toruniu, ul. Szeroka.
2. Kajdan Józef w Toruniu, ul. Szeroka.
3. Mroczkowski Aleksander w Toruniu, ul. Franciszkańska.
4. Muth Kazimierz w Toruniu, ul. Szeroka.
5. Ollech Ignacy w Toruniu, ul. Sienkiewicza.
6. Balcerski Franciszek w Wąbrzeźnie.

Branża obuwnicza:

1. Goncarzewicz Mieczysław w Toruniu, ul. Kr. Jadwigi.
2. Konieczny Jakub w Toruniu, ul. Szeroka.
3. Kuczyński Bolesław w Toruniu, ul. Szeroka.
4. Lesiński Jan w Toruniu, ul. Kr. Jadwigi.

Branża opałowa:

1. Klewe Wiktor w Toruniu, ul. Szczytna.
2. Konkolewski Antoni w Toruniu, ul. Przedzamcze.
3. Kryszczyński Maksymiljan w Toruniu, ul. Chełmińska.

Branża zbożowa:

1. Hozakowski Bronisław w Toruniu, ul. Mostowa.
  2. Meyza Bernard w Toruniu, ul. Szeroka.
  3. Turek Jan w Toruniu, ul. Mostowa.
  4. Wojczyński Wacław w Toruniu, ul. Szczytna.
  5. Adamczewski Stanisław w Brodnicy.
-

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 5 lutego 1929 r.

o częściowej zmianie zarządzenia tegoż Ministra z dnia 4 grudnia 1928 r. w sprawie powołania przez zrzeszenia gospodarcze radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie

Monitor Polski 1929 Nr 33, poz. 64

Nadane zarządzeniem Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 4 grudnia 1928 r. („Monitor Polski” Nr. 284, poz. 688) Związkowi Spółdzielni Spożywców Rzeczypospolitej Polskiej prawo powołania 1 radcy do Sekcji handlowej Izby Przemysłowo - Handlowej w Lublinie, cofam na wniosek Komisarza Wyborczego zgodnie z art. 16 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) i na tejże podstawie nadaję Stowarzyszeniu Kupców Polskich prawo powołania w trybie §§ 36—40 statutu Izby Przemysłowo - Handlowej w Lublinie, ogłoszonego jako załącznik do rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 30 lipca 1928 r. w sprawie statutu Izby Przemysłowo – Handlowej w Lublinie („Monitor Polski” Nr. 173, poz. 351) zamiast radców 4, 5 radców do Sekcji handlowej Izby Przemysłowo - Handlowej w Lublinie przy wyborach, zarządzonych dnia 30 lipca 1928 r. („Monitor Polski” Nr. 173, poz. 352).

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *E. Kwiatkowski*

***

W przeciwieństwie do izb z b. zaboru pruskiego instytucje spółdzielcze nie otrzymały prawa delegowania radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie. O ile spółdzielczość w Wielkopolsce kojarzyła się z pracą organiczną i walką z germanizacją, o tyle w centralnej Polsce była wiązana z lewicą i tendencjami komunizującymi. Wystarczy powiedzieć, że działaczami Lubelskiej Spółdzielni Spożywców byli Jan Hempel i Bolesław Bierut. Siostrą J. Hempla była znana działaczka spółdzielcza Wanda Papiewska – żona lubelskiego przedsiębiorcy i powojennego prezesa Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie Franciszka Papiewskiego.

Obwieszczenie Izby Przemysłowo-Handlowej w Bydgoszczy

z dnia 6 lutego 1929 r.

w sprawie listy kandydatów na biegłych rewidentów

Monitor Polski 1929 Nr 30, poz. 58

Zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dn. 14 grudnia 1928 r. o układaniu i przedstawianiu przez izby przemysłowo-handlowe sądom rejestrowym list, zawierających spis biegłych rewidentów („Monitor Polski” Nr. 294, poz. 720), Izba Handlowo-Przemysłowa w Bydgoszczy ogłasza następującą listę, zawierającą spis osób, z pośród których będą wyznaczeni przez Sąd biegli rewidenci:

I. Przemysł i handel drzewny:

Jackowski Leon, dyrektor Towarzystwa Przemysłowo - Leśnego „Lasy Polskie”, Bydgoszcz, Kapuściska Dolne.

Tomczycki Karol Inżynier, dyrektor Tow. Akc. Lloyd Bydgoski, Bydgoszcz.

Wiese Stefan, dyrektor Zakładów Przemysłowych C. A. Franke, Bydgoszcz.

Wilhouse Maurycy, właściciel fabryki parkietów, Bydgoszcz, Fordońska 1.

Wiśniewski Władysław, właściciel młyna i tartaku, Koronowo.

Karczewski Stanisław, właściciel tartaku, Bydgoszcz, ul. Król. Jadwiki 16.

Baier Edmund, dyrektor firmy Kantak i S-ka, Koronowo.

Kentzer Maksymiljan, kupiec drzewny i kierownik tartaku A. Weynerowski, Bydgoszcz.

Waberski Maksymiljan, właściciel fabryki powozów, Gniezno, Rzeźnicka 6.

Bauer Karol, dyrektor Banku M. Stadthagen, T. A. Bydgoszcz, Jagiellońska Nr. 64.

Baranowski Tomasz, kupiec drzewny, Bydgoszcz, Konarskiego 2.

Jankowski Maksymiljan, dyrektor Fabryki Traków i Maszyn do obróbki drzewa „Unja” dawn. C. Blumwe i Syn, Sp. Akc., Bydgoszcz – Wilczak.

Czarliński Leon, właściciel fabryki Głogowski i Syn, Inowrocław.

Zagórski Stanisław, dyrektor Banku Bydgoskiego, Bydgoszcz, Mostowa 6.

Płoszyński Makary, dyrektor Młynów i Tartaków, S. A. w Wągrowcu.

Smolnicki Stefan, zaprzysiężony rewizor ksiąg, Bydgoszcz, Stary Rynek 2.

Kołodziej Wincenty, dyrektor Średniej Szkoły Handlowej, Inowrocław (tylko dla sądów rejestrowych Chodzież, Inowrocław, Łobżenica, Margonin, Nakło i Wyrzysk).

II. Przemysł i handel spożywczy:

Waberski Ignacy, właściciel browaru, Gniezno, Wrzesińska 47.

Bauer Karol, dyrektor Banku M. Stadthagen, T. A. Bydgoszcz, Jagiellońska 64.

Rusiecki Wacław, dyrektor saliny, Inowrocław.

Zagórski Stanisław, dyrektor Banku Bydgoskiego, Bydgoszcz, Mostowa 6.

Strzelecki Stanisław, dyrektor „Rolnika” Spółdz. Rolniczo - Handlowa, Bydgoszcz, Gdańska 19.

Płoszyński Makary, dyrektor młynów i tartaków S. A. Wągrowiec.

Smoczyński Zygmunt, inżynier i dyrektor Cukrowni Tuczo, p. Inowrocław.

Kołodziej Wincenty, dyrektor Średniej Szkoły Handlowej, Inowrocław (tylko dla sądów rejestrowych Chodzież, Inowrocław, Łobżenica, Margonin, Nakło i Wyrzysk).

Miedziński Stanisław, właściciel składu delikatesów, Chodzież (tylko dla sądów rejestrowych Chodzież i Margonin).

Kryszkiewicz Kazimierz, dyrektor browaru Nakło (tylko dla sądów rejestrowych Łobżenica, Nakło i Wyrzysk).

III. Bankowość i ubezpieczenia:

Bauer Karol, dyrektor Banku M. Stadthagen, T. A. Bydgoszcz, Jagiellońska 64.

Dr. Hordyński Władysław, dyrektor Oddziału Banku Związku Spółek Zarobkowych, Bydgoszcz, Plac Teatralny 4.

Zagórski Stanisław, dyrektor Banku Bydgoskiego, Bydgoszcz, Mostowa 6.

Pampuch Antoni, dyrektor Banku M. Stadthagen, T. A. Bydgoszcz, Jagiellońska 64.

Śmielecki Antoni, dyrektor Banku Pożyczkowego, Gniezno.

Maciaszek Jan, adwokat i notariusz, Bydgoszcz, Gdańska 6.

Czarliński Leon, właściciel fabryki maszyn, Głogowski i Syn, Inowrocław.

Smolnicki Stefan, zaprzysiężony rewizor ksiąg, Bydgoszcz, Stary Rynek Nr. 2.

Kołodziej Wincenty, dyrektor Średniej Szkoły Handlowej, Inowrocław (tylko dla sądów rejestrowych Chodzież, Inowrocław, Łobżenica, Margonin, Nakło i Wyrzysk).

IV. Przemysł metalowy i maszynowy.

Jankowski Maksymiljan, dyrektor Fabryki Traków i Maszyn do obróbki drzewa „Unja” dawn. C. Blumwe i Syn, Sp. Akc., Bydgoszcz, Gdańska 158.

Czarliński Leon, właściciel fabryki Głogowski i Syn, Inowrocław.

Lewandowski Wincenty, współwłaściciel fabryki maszyn, Gniezno, Zielony Rynek 10.

Maciaszek Jan, adwokat i notariusz, Bydgoszcz, Gdańska 6.

Zagórski Stanisław, dyrektor Banku Bydgoskiego, Bydgoszcz, Mostowa 6.

Smolnicki Stefan, zaprzysiężony rewizor ksiąg, Bydgoszcz, Stary Rynek Nr. 2.

Kołodziej Wincenty, dyrektor Średniej Szkoły Handlowej, Inowrocław (tylko dla sądów rejestrowych Chodzież, Inowrocław, Łobżenica, Margonin, Nakło i Wyrzysk).

V. Inne gałęzi przemysłu i handlu:

Bauer Karol, dyrektor Banku M. Stadthagen, T. A. Bydgoszcz, Jagiellońska 64.

Jankowski Maksymiljan, dyrektor Fabryki Traków i Maszyn do obróbki drzewa „Unja” dawn. C. Blumwe i Syn, Sp. Akc., Bydgoszcz, Gdańska 158.

Maciaszek Jan, adwokat i notariusz, Bydgoszcz, Gdańska 6.

Zagórski Stanisław, dyrektor Banku Bydgoskiego, Bydgoszcz, Mostowa 6.

Strzelecki Stanisław, dyrektor „Rolnika” Spółdzielni Rolniczo-Handlowej, Bydgoszcz, Gdańska 19.

Smolnicki Stefan, zaprzysiężony rewizor ksiąg, Bydgoszcz, Stary Rynek 2.

Burzyński Andrzej, właściciel składu opałowego, Bydgoszcz, Sienkiewicza Nr. 47.

Baranowski Tomasz, kupiec drzewny i zaprzysiężony rzeczoznawca dla drzewa, Bydgoszcz, Konarskiego 2.

Radomski Albin, właściciel drogerji „Victoria”, Strzelno.

Czarliński Leon, właściciel fabryki Głogowski i Syn, Inowrocław.

Ziętowski Kazimierz, dyrektor Drukarni Kujawskiego, T. A. Inowrocław.

Rusiecki Wacław, dyrektor saliny, Inowrocław (tylko dla sądu rejestrowego w Inowrocławiu).

Kołodziej Wincenty, dyrektor Średniej Szkoły Handlowej, Inowrocław (tylko dla sądu rejestrowego w Inowrocławiu).

Filipiński Stefan, kupiec w Inowrocławiu (tylko dla sądu rejestrowego w Inowrocławiu).

Knast Stefan, właściciel księgarni, Inowrocław (tylko dla sądu rejestrowego w Inowrocławiu).

Jankowski Wiktor, właściciel drogerji „Wiktorja”, Inowrocław (tylko dla sądu rejestrowego w Inowrocławiu).

Małuszek Leon, właściciel składu bławatów, Inowrocław (tylko dla sądu rejestrowego w Inowrocławiu).

Lesiński Józef, właściciel składu cukierków, Inowrocław (tylko dla sądu rejestrowego w Inowrocławiu).

Kryszkiewicz Kazimierz, dyrektor browaru Nakło (tylko dla sądów rejestrowych Łobżenica, Nakło i Wyrzysk).

Obwieszczenie Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie

z dnia 6 lutego 1929 r.

w sprawie listy kandydatów na biegłych rewidentów

Monitor Polski 1929 Nr 30, poz. 59

Zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dn. 14 grudnia 1928 r. o układaniu i przedstawianiu przez izby przemysłowo - handlowe sądom rejestrowym list, zawierających spis biegłych rewidentów („Monitor Polski” Nr. 294, poz. 720), Izba Handlowo-Przemysłowa w Lublinie ogłasza następującą listę, zawierającą spis osób, z pośród których będą wyznaczeni przez Sąd biegli rewidenci:

Przez Związek Hut Szklanych:

P. Leon Bernstein, dyr. huty szklanej „Dąbrowa”, pow. Łuków.

P. Józef Gruczyński, dyr. Huty Szklanej w Lublinie.

Przez Okr. Zw. Kupców Woj. Lub.:

P. dr. Adolf Bier, wł. wyd. „Poradnik Podatkowy” w Lublinie.

P. Herman Zysserman, wł. Biura Agenturowo-Komisowego w Lublinie.

P. Lejb Gelibter, dyr. Banku Udziałowego w Lublinie.

Przez Związek Kupców:

P. Izaak Majer Lederman, dyr. kup. Banku Spółdz. w Chełmie.

P. dr. Mojżesz Brill, dyr. młyna B-ci Piczuk i S-ka w Łucku.

Przez Centralę Drobnych Kupców i Handlarzy w Polsce:

P. Ela Topel, wł. traf. w Lublinie.

P. Icko Mojsze Sznycer, wł. fabr. wody sodowej w Kołkach, pow. Łuckiego.

Przez Polski Związek Zaw. Rektyf. Spirytusu:

P. Mieczysław Zawadzki, dyr. Rektyfikacji w Lublinie.

P. Adolf Dauman, wł. rektyf. w Chełmie.

Przez Stowarzyszenie Kupców Polskich:

P. Antoni Czapski, wł. skl. bław. w Lublinie.

P. Stanisław Drozd, wł. skl. spoż. w Lublinie.

P. Antoni Litwiński, wł. rest. w Lublinie.

P. Kazimierz Maj, wł. hurt. tyt. w Krzemieńcu.

Przez Zgromadzenie Kupców m. Lublina:

P. Tadeusz Wierzbicki, wł. skl. mat. piśm. i drukarni w Lublinie.

Przez Polski Zw. Przem. Metal.:

P. Teofil Kujawski, dyr. fabr. „Lechja” w Lublinie.

P. Zygmunt Zakrzewski, dyr. fabr. „Plage i Laśkiewicz” w Lublinie.

Przez Związek Zaw. Cukr. b. Król. P.:

P. Antoni Rostworowski, czł. Zarz. cukrowni „Milejów”.

P. Henryk Sachs, czł. Zarz. curk. „Lublin” w Lublinie.

Przez Związek Banków w Polsce:

P. Leon Dziewulski, dyr. Oddz. Banku Zw. Sp. Zar. w Lublinie.

Przez Związek Elektr. Polskich:

P. Józef Pierożyński, dyr. Syndykatu Rolniczego w Lublinie.

Przez Polski Zw. Przem. Garbarzy:

P. Hipolit Lucht, wł. garbarni w Lublinie.

P. Henryk Silbersztein, wł. fabr. skór. w Lublinie.

Przez Związek Przemysłowców Ceramicznych:

P. Hersz Jojna Zylber, współwłaściciel cegielni „Helenów” w Lublinie.

Przez Związek Polskich Fabryk Portland-Cementu:

P. Dr. Wiktor Kuttan, prezes Rady Zjedn. f. portl.-cem. „Firley”, S. A. w Rejowcu, pow. Chełmskiego.

Przez Związek Powszechny Księgarzy i Wydawców Polskich:

P. Franciszek Raczkowski, współwłaściciel księgarni M. Arct i S-ka w Lublinie.

Przez Związek Młynarzy Polskich:

P. Edward Krausse, współwłaściciel młyna B-ci Krausse w Lublinie.

P. Chaim Kandelis, współwłaściciel młyna w Równem.

***

Izba lubelska, przeciwnie do innych izb, kandydatów na biegłych przyporządkowała nie branżom, ale zrzeszeniom gospodarczym, które delegowały radców. Dzięki temu nie powoływano na biegłych ciągle tych samych osób, a możliwość przedstawienia rzeczoznawców posiadali zarówno Polacy, jak i Żydzi. Byli wśród nich osoby o różnych poglądach politycznych: endecy, jak i zwolennicy sanacji; kierownicy dużych zakładów przemysłowych, jak i mniejsi kupcy z Wołynia.

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 7 lutego 1929 r.

**w sprawie powołania przez zrzeszenia gospodarcze radców do Izby Przemysłowo-Handlowej
w Krakowie**

Monitor Polski 1929 Nr 36, poz. 71

Zgodnie z art. 16 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591), nadaję na wniosek Komisarza Wyborczego niżej wymienionym zrzeszeniom gospodarczym prawo powołania w trybie §§ 36 –40 statutu Izby Przemysłowo - Handlowej w Krakowie, ogłoszonego jako załącznik do rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 1 sierpnia 1928 r. w sprawie Statutu Izby Przemysłowo - Handlowej w Krakowie („Monitor Polski” Nr. 175, poz. 360), niżej oznaczonej

liczby radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Krakowie przy wyborach, zarządzonych dnia 1 sierpnia 1928 r. („Monitor Polski” Nr. 175, poz. 361).

Do Sekcji przemysłowej Izby powołują:

1. Związek Przemysłowców w Krakowie – 5 radców.
2. Korporacja Przemysłowców Graficznych w Krakowie – 1 radcę.
3. Małopolski Związek Ochrony Browarów – 1 radcę.
4. Związek Polskich Producentów i Rafinerów Olejów Mineralnych – 1 radcę.
5. Polski Związek Przemysłowców Metalowych – 2 radców.
6. Związek Przemysłu Chemicznego Rzeczypospolitej Polskiej – 2 radców.
7. Stowarzyszenie pod nazwą „Zjazdy Przemysłowców Górniczych i Hutniczych Zagłębia Dąbrowskiego i Krakowskiego” – 2 radców.
8. Związek Elektrowni Polskich – 1 radcę.
9. Związek Uzdrowisk Polskich – 1 radcę.
10. Krajowe Towarzystwo Naftowe – 1 radcę.
11. Związek Właścicieli Fabryk Cukierniczych i Przetworów Owocowych w Polsce – 1 radcę.

Do sekcji handlowej Izby powołują:

1. Krakowska Kongregacja Kupiecka w Krakowie – 6 radców.
2. Gremjum Kupców w Białej – 1 radcę.
3. Gremjum Właścicieli Pensjonatów, Hotelu i Restauracji w Zakopanem – 1 radcę.
4. Krakowskie Stowarzyszenie Kupców – 5 radców.
5. Związek Banków w Polsce – 1 radcę.
6. Gremjum Właścicieli Hotelu i Pensjonatów w Krakowie – 2 radców.
7. Gremjum Agentów Handlowych w Krakowie – 1 radcę.
8. Gremjum Aptekarzy Zachodniej Małopolski – 1 radcę.

Minister Przemysłu i Handlu:

(–) *E. Kwiatkowski.*

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 7 lutego 1929 r.

w sprawie powołania przez zrzeszenia gospodarcze radców do Izby Przemysłowo-Handlowej we Lwowie

Monitor Polski 1929 Nr 37, poz. 73

Zgodnie z art. 16 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach Przemysłowo-Handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) nadaję na wniosek Komisarza Wyborczego niżej wymienionym zrzeszeniom gospodarczym prawo powołania w trybie §§ 36–40 statutu Izby Przemysłowo-Handlowej we Lwowie, ogłoszonego jako załącznik do rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 16 sierpnia 1928 r. w sprawie statutu Izby Przemysłowo-Handlowej we Lwowie („Monitor Polski” Nr. 192, poz. 423), – niżej oznaczonej liczby radców do Izby Przemysłowo-Handlowej we Lwowie, przy wyborach, zarządzonych dnia 22 sierpnia 1928 r. („Monitor Polski” Nr. 192, poz. 424).

Do Sekcji przemysłowej Izby powołują:

1. Centralny Związek Przemysłowców we Lwowie 10 radców,
2. Syndykat Interesantów Drzewnych we Lwowie 2 radców,
3. Krajowe Towarzystwo Naftowe 3 radców,
4. Związek Polskich Producentów i Rafinerów Olejów Mineralnych 2 radców,
5. Małopolski Związek Młynów we Lwowie 1 radców,
6. Związek Przemysłowców Ceramicznych Wschodniej Małopolski 1 radcę,
7. Stowarzyszenie Zawodowe Budowniczych, Kierowników Robót, Techników i Przemysłowców Budowlanych 1 radcę.
8. Centralny Związek Kupców i Przemysłowców we Lwowie 1 radcę.

Do Sekcji handlowej Izby powołują:

1. Kongregacja Kupiecka we Lwowie 2 radców,
2. Związek Gospodarczego Odrodzenia Polski – Stowarzyszenie Kupców Polskich, Oddział Małopolski Wschodniej we Lwowie 1 radcę,
3. Stowarzyszenie Kupców Polskich, Oddział Wschodniej Małopolski, Sekcja Przemysł 1 radcę,

4. Stowarzyszenie Kupców Polskich, Oddział Wschodniej Małopolski, Sekcja Jarosław 1 radcę,
5. Stowarzyszenie Kupców Polskich, Oddział w Stanisławowie 1 radcę,
6. Stowarzyszenie Kupców Polskich, Oddział w Kołomyji 1 radcę,
7. Stowarzyszenie Kupców Polskich, Oddział w Stryju 1 radcę,
8. Stowarzyszenie Chrześcijańskich Kupców Detalistów we Lwowie 1 radcę,
9. Związek Banków w Polsce 1 radcę,
10. Lwowskie Stowarzyszenie Kupców 1 radcę,
11. Organizacja Żydowskich Kupców i Przemysłowców 1 radcę,
12. Centrala Drobnych Kupców i Handlarzy w Polsce 1 radcę,
13. Stowarzyszenie Kupców w Przemysłu 1 radcę,
14. Jarosławskie Stowarzyszenie Kupców 1 radcę,
15. Złoczowskie Stowarzyszenie Kupców 1 radcę,
16. Brodzkie Stowarzyszenie Kupców 1 radcę,
17. Stanisławowskie Stowarzyszenie Kupców 1 radcę,
18. Stowarzyszenie Kupieckie w Kołomyji 1 radcę,
19. Stryjski Związek Kupców 1 radcę,
20. Sojuz Ukraińskich Kupciw u Lwowi 1 radcę.

Minister Przemysłu i Handlu:

(–) *E. Kwiatkowski.*

***

Wykaz zrzeszeń, którym sanacja przyznała prawo delegowania radców do Izby lwowskiej zasługuje na uwagę. Po pierwsze uderza wielość i różnorodność terytorialna organizacji. Dzięki temu nie monopolizowano składu Izby i zapewniano reprezentację różnych ośrodków handlowych (tradycyjnych jak Brody) i przemysłowych z Kresów południowo-wschodnich. Izba łączyła bowiem województwa lwowskie, stanisławowskie i tarnopolskie. Po drugie zapewniono w Izbie udział nie tylko kupców żydowskich, ale co było ewenementem na skalę Polski – ukraińskich.

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 8 lutego 1929 r.

w sprawie mianowania radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie

Monitor Polski 1929 Nr 35, poz. 69

Na podstawie art. 18 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) oraz zgodnie z §§ 2 i 42 statutu Izby Przemysłowo - Handlowej w Lublinie, ogłoszonego jako załącznik do rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 30 lipca 1928 r. w sprawie statutu Izby Przemysłowo - Handlowej w Lublinie („Monitor Polski” Nr. 173, poz. 351), mianuję na lat sześć radcami Izby Przemysłowo - Handlowej w Lublinie:

a) z zaliczeniem do sekcji przemysłowej:

1. Prof. Witolda Krzyżanowskiego,
2. Inż. Franciszka Papińskiego.

b) z zaliczeniem do sekcji handlowej:

1. Aleksandra Wyszynskiego,
2. Stefana Ponceta,
3. Abrama Kantora.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *E. Kwiatkowski.*

***

* Abraham Kantor (1867–1934): lubelski działacz żydowski, radny miasta Lublina.

* Witold Krzyżanowski (1897–1972): prawnik, ekonomista, profesor KUL i UJ, członek BBWR i OZN, radny miasta Lublina, w czasie II wojny światowej osadzony w Sachsenhausen, po 1944 roku pracował na UJ.

* Aleksander Wyszynski (1864–1931): adwokat, działacz społeczny, radny miasta Lublina, senator z ramienia BBWR, ojciec dyplomaty Kazimierza Mariana Wyszynskiego.

* Franciszek Papiński (1879–1956): inżynier, przedsiębiorca branży budowlanej, mąż Wandy Papińskiej (siostry Jana Hempla), działacz społeczny, radny miasta Lublina, w czasie okupacji prowadził

| zakład pomagając ludności żydowskiej, po wojnie przeszedł do służby państwowej, pracował w Belwederze za prezydentury Bolesława Bieruta i w Kancelarii Rady Państwa.

* Stefan Poncet (1884/85–1936): przedsiębiorca, radca Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie, pochodził z saskiej rodziny urzędników, która osiedliła się na ziemiach polskich, a w II połowie XIX w. została przesiedlona do Rosji. Po I wojnie światowej osiedlił się na Wołyniu. Był działaczem spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych, współpracownikiem lokalnych wołyńskich gazet. Należał do pro-sanacyjnego Związku Naprawy Rzeczypospolitej⁴⁴.

Obwieszczenie Izby Przemysłowo-Handlowej w Grudziądzu

z dnia 11 lutego 1929 r.

w sprawie listy kandydatów na biegłych rewidentów

Monitor Polski 1929 Nr 34, poz. 68

Zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dn. 14 grudnia 1928 r. o układaniu i przedstawianiu przez izby przemysłowo - handlowe sądom rejestrowym list, zawierających spis biegłych rewidentów („Monitor Polski” Nr. 294, poz. 720), Izba Handlowo-Przemysłowa w Grudziądzu ogłasza następującą listę, zawierającą spis osób, z pośród których będą wyznaczeni przez Sąd biegli rewidenci:

I. Biegli rewidenci dla spółek akcyjnych handlowych:

1. Marchlewski Tadeusz, do spraw kolonjal., Grudziądz, Wybickiego 39.
2. Smoleń Władysław, do spraw kolonjal., Gdynia, ul. 10 Lutego.
3. Zwierzykowski Maksymiljan, do spraw kolonjal., Toruń, ul. Mostowa 34.
4. Korzeniewski Wacław, do spraw bławat. konfetc., Grudziądz, Rynek 22 - 24.
5. Maciejewski Władysław, do spraw bławat. konfetc., Tczew, Rynek 16.
6. Michalski Bronisław, do spraw bławat. konfetc., Wejherowo, Gdańska 60.
7. Adamczewski Stanisław, do spraw ziemiopł., Brodnica.
8. Hozakowski Zygmunt, do spraw ziemiopł., Toruń, ul. Mostowa 8.
9. Pardon Sylwester, do spraw ziemiopł., Grudziądz, Pl. 23 Stycznia 2.

---

⁴⁴ Opracowanie własne: K. Dąbrowski, *Izba Przemysłowo-Handlowa w Lublinie w latach 1944–1950*, mps, Ryki 2015.

10. Guzewicz Feliks, do spraw spedyt., Gdynia, Portowa 8.
11. Szymański Ludwik, do spraw spedyt., Toruń, Żeglarska 3.
12. Witkowski Paweł, do spraw spedyt., Grudziądz, Pl. 23 Stycznia 4.
13. Korzon Napoleon, do spraw żeglugi, Gdynia, „Polskarob”.
14. Rummel Juljan, do spraw żeglugi, Gdynia, „Żegluga Polska”.
15. Wirpsza Stanisław, do spraw żeglugi, Gdynia, ul. Portowa.
16. Byczkowski Łucjan, do spraw żeglugi, Gdynia, ul. Portowa.

II. Biegli rewidenci dla zabudowań zakładów przem.-handl.

1. Chrzanowski Józef, do spraw cegiel. tartak., Toruń, ul. Bydgoska.
2. Dziedziul Alfred, do spraw cegielni, Chełmno, „Saturn”, Wybud. 12.
3. Hoffman Alfons, do spraw elektrowni, Gródek, pow. świecki.
4. Litewski Franciszek, do spraw tartak., Skórcz, pow. Stargard.
5. Nähring Maks, do spraw motorów spalin., Grudziądz, Lipowa 30.
6. Penkalla Leon, do spraw hotel., Toruń.
7. Pillar Jan, do spraw budowlan., Starogard, Gimnazjalna 14.
8. Scheiba Teofil, do spraw tartak.-budow., Wejherowo, Sienkiewicz 12.

III. Biegli rewidenci dla urządzeń technicznych zakładów przem.-handl.

1. Buszczyński Sylwester, do spraw drukarni, Toruń, Mostowa 15.
2. Grabowski Jan, do spraw instalacji, Grudziądz, ul. Spichrzowa.
3. Grobelny Władysław, do spraw drukarni, Grudziądz, Tuszewo.
4. Jagodziński Zbigniew, do spraw metalurg., Grudziądz, Kilińskiego 5.
5. Lech Władysław, do spraw elektr., gaz., Grudziądz, ul. Trynkowa 6/7.
6. Markowicz Władysław, do spraw elektr., gaz., Grudziądz, Kwiatowa 5.
7. Ostrowski Stefan, do spraw młynów, Grudziądz, Chełmińska 70.
8. Rosanowski Helmut, do spraw młynów, Grudziądz, 3-go Maja 42.
9. Willimek Gustaw, do spraw chemicz., Grudziądz, Sienkiewicza 39.
10. Zembowski Stanisław, do spraw maszyn, Grudziądz, Kościuszki 22.
11. Zipser Karol, do spraw cukrowni, Unisław.

IV. Biegli rewidenci księzkowości, świadczeń i innych praw:

1. Kamrowski Alojzy, do spraw księzkowości, Grudziądz, Mickiewicza 8.
2. Kitowski Józef, do spraw księzkowości, Gdynia, Szosa Gdańska Czapp.
3. Korytowski Michał, do spraw formalno-prawn., Grudziądz, Bracka 12.
4. Krupski Henryk, do spraw formalno-prawn., Grudziądz, Lipowa 31.
5. Pacoszyński Michał, do spraw księzkowości, Grudziądz, Wybickiego 31.

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 15 lutego 1929 r.

w sprawie mianowania radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu

Monitor Polski 1929 Nr 42, poz. 84

Na podstawie art. 18 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo - handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591), oraz zgodnie z §§ 2 i 36 statutu Izby Przemysłowo - Handlowej w Poznaniu, ogłoszonego jako załącznik do rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 25 lipca 1928 r. w sprawie statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu („Monitor Polski” Nr. 169, poz. 335), mianuję na lat sześć radcami Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu:

a) z zaliczeniem do sekcji przemysłowej:

1. Seweryna Samulskiego,
2. Cyryła Ratajskiego,

b) z zaliczeniem do sekcji handlowej:

1. Dr. Stefana Rosińskiego,
2. Dr. Włodzimierza Seydlitza,
3. Brunona Sikorskiego.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *E. Kwiatkowski.*

***

* Cyryl Ratajski (1875–1942): polityk, od 1937 roku związany ze Stronnictwem Pracy, przedwojenny prezydent Poznania, minister spraw wewnętrznych w latach 1924–1925, działacz ruchu turystycznego, Delegat Rządu RP na Kraj od 1940 do 1942⁴⁵.

* Stefan Rosiński (1888–1964): ekonomista, po I wojnie światowej przez krótki czas urzędnik w ministerstwie b. dzielnicy pruskiej, profesor Uniwersytetu Poznańskiego, wykładowca Akademii Handlowej w Poznaniu, później jej prorektor i dziekan Wydziału Handlu⁴⁶.

* Seweryn Samulski (1866–1935): przedsiębiorca, działacz społeczny związany z endecją, założyciel czasopisma „Życie Gospodarcze”, działacz Naczelnej Rady Ludowej, przez krótki czas urzędnik ministerstwa b. dzielnicy pruskiej, dyrektor a potem przewodniczący rady nadzorczej zakładów Cegielskiego, członek zarządu a potem przewodniczący rady nadzorczej Banku Związku Spółek Zarobkowych, prezes Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu w latach 1930–1935⁴⁷.

* Włodzimierz Seydlitz (1890–1940): bankowiec, prezes Banku Związku Spółek Zarobkowych w Poznaniu⁴⁸.

* Brunon Sikorski (1896–1976): działacz kupiecki, poseł z ramienia BBWR i OZN, po II wojnie światowej zaangażowany w reaktywację stowarzyszeń kupieckich i działalność Naczelnej Rady Zrzeszeń Prywatnego Handlu i Usług, autor „Historii handlu na ziemiach polskich i zachodniej słowiańszczyzny”⁴⁹.

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 15 lutego 1929 r.

w sprawie mianowania radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Bydgoszczy

Monitor Polski 1929 Nr 42, poz. 85

Na podstawie art. 18 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo - handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591), oraz zgodnie z §§ 2 i 36 statutu Izby Przemysłowo - Handlowej w Bydgoszczy, ogłoszonego jako załącznik do rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 26 lipca 1928 r. w sprawie statutu Izby

---

45 *Nowa encyklopedia powszechna PWN*, t. 6, Warszawa 1996, s. 462.

46 Dane Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, <http://www.amu.edu.pl/> [dostęp 28.06.2013].

47 A. Zarzycki, *Wielkopolska Izba Przemysłowo-Handlowa...*, s. 130.

48 Dane katalogu Biblioteki Głównej Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu, <http://www.biblioteka.ue.poznan.pl/> [dostęp 28.06.2013].

49 Baza Biblioteki Sejmowej <http://bs.sejm.gov.pl/> [dostęp 28.06.2013].

| Przemysłowo-Handlowej w Bydgoszczy („Monitor Polski” Nr. 170, poz. 338), mianując na lat sześć radcami Izby Przemysłowo-Handlowej w Bydgoszczy:

a) z zaliczeniem do sekcji przemysłowej:

1. Inż. Franciszka Siemiradzkiego,
2. Inż. Władysława Tołłoczko,

b) z zaliczeniem do sekcji handlowej:

1. Antoniego Śmieleckiego,
2. Stanisława Rolbieskiego.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *E. Kwiatkowski.*

***

* Stanisław Rolbieski (1873–1939): inżynier, przed I wojną światową pracownik niemieckich zakładów przemysłowych, organizator życia gospodarczego w Bydgoszczy po objęciu miasta przez władze polskie, działacz społeczny, w latach 1920 – 1923 zastępca komisarza bydgoskiej Izby, zamordowany przez Niemców 20 października 1939 roku⁵⁰.

* Franciszek Siemiradzki (1870–1948): inżynier mechanik, przed I wojną światową pracownik różnych rosyjskich zakładów i przedsiębiorstw, w tym kolejowych; po powrocie do Polski był nauczycielem w Szkole Wawelberga i Rotwanda, wizytatorem szkolnym, a od 1924 do 1939 dyrektorem Państwowej Szkoły Przemysłowej w Bydgoszczy, którą reaktywował po II wojnie światowej i w której pracował⁵¹.

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 15 lutego 1929 r.

w sprawie mianowania radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Grudziądzu

Monitor Polski 1929 Nr 42, poz. 86

Na podstawie art. 18 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo - handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591), oraz zgodnie z §§ 2 i 36 statutu Izby Przemysłowo - Handlowej w Grudziądzu, ogłoszonego jako załącznik do

---

50 Rolbieski Stanisław, PSB 1989, t. 31/4, zes. 131, s. 552.

51 http://www.zsm1.bydgoszcz.pl/viewpage.php?page_id=1 [dostęp 28.06.2013].

rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 2 sierpnia 1928 r. w sprawie statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Grudziądzu („Monitor Polski” Nr. 176, poz. 368), mianując na lat sześć radcami Izby Przemysłowo - Handlowej w Grudziądzu:

a) z zaliczeniem do sekcji przemysłowej:

1. Inż. Juljana Rummla,
2. Lucjana Kołodzkiego,

b) z zaliczeniem do sekcji handlowej:

1. Dr. Feliksa Hilchena,
2. Bronisława Hozakowskiego.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *E. Kwiatkowski.*

***

* Feliks Hilchen (1886–1943): ekonomista, działacz gospodarczy, profesor Szkoły Nauk Politycznych w Warszawie i Szkoły Głównej Handlowej, dyrektor Departamentu Morskiego Ministerstwa Przemysłu i Handlu, członek Rady Portu Gdyni, autor publikacji naukowych na temat polityki morskiej⁵².

* Bronisław Hozakowski (1887–1948): przedsiębiorca branży rolno-ogrodniczej, działacz społeczny, radny miasta Torunia, konsul honorowy Francji, prezes toruńskiej Izby Przemysłowo-Handlowej, w czasie II wojny światowej uwięziony przez Niemców i wysiedlony do Generalnego Gubernatorstwa, w 1945 roku wrócił do Torunia i podjął starania o odbudowę swojego przedsiębiorstwa⁵³.

* Julian Rummel (1878–1954): inżynier okrętowy, propagator idei budowy portu w Gdyni, przed I wojną światową działał gospodarczo w Rosji w dziedzinie morskiej i żeglugowej, organizator przedsięwzięć morskich w okresie II RP, działacz społeczny, konsul honorowy Grecji, gdzie przebywał w czasie II wojny światowej pomagając uchodźcom polskim, w 1946 r. wrócił do kraju, początkowo na służbie państwowej, po odsunięciu od spraw publicznych zajmował się działalnością naukową⁵⁴.

---

52 <http://iutm.pl/ulica/3246/Poselska>; <http://www.sejm-wielki.pl/n/Hilchen> [dostęp 29.06.2013].

53 Z. Kosiek, *Hozakowski Bronisław*, PSB 1962, t. 10/1, zesz. 44, s. 41.

54 *Rummel Julian (1878 – 1954)*, http://www.gdynia.pl/wszystko/o/gdyni/historia/83_30595.html.

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 29 marca 1929 r.

w sprawie mianowania radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Sosnowcu

Monitor Polski 1929 Nr 78, poz. 163

Na podstawie art. 18 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591), oraz zgodnie z §§ 2 i 42 statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Sosnowcu, ogłoszonego jako załącznik do rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 28 lipca 1928 r. w sprawie statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Sosnowcu („Monitor Polski” Nr. 172, poz. 346), mianuję na lat sześć radcami Izby Przemysłowo-Handlowej w Sosnowcu:

a) z zaliczeniem do sekcji przemysłowej:

1. inż. Jana Prota,
2. Karola Schlenkiera,
3. inż. Pawła Jaguczańskiego ,

b) z zaliczeniem do sekcji górniczej:

1. inż. Stanisława Kontkiewicza,

c) z zaliczeniem do sekcji handlowej:

1. dr. Jakóba Potoka,
2. dr. Franciszka Czernichowskiego.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *E. Kwiatkowski.*

***

* Franciszek Czernichowski (1899–1991): prawnik ekonomista, bankowiec, przed I wojną światową pracownik Banku Krajowego we Lwowie, w II RP organizator przedsięwzięć bankowych na Kresach, potem w Banku Gospodarstwa Krajowego, dyrektor oddziału w Radomiu, działacz BBWR, poseł na Sejm w latach 1930–1935, od r. 1935 w Ministerstwie Przemysłu i Handlu, w czasie II wojny światowej w Jugosławii, skąd został wywieziony do obozu w Dachau, do Polski wrócił w 1945 r., wycofał się z życia publicznego⁵⁵.

---

55 Dane z bazy Biblioteki Sejmowej, <http://bs.sejm.gov.pl/> [dostęp 29.06.2013].

* Stanisław Kontkiewicz (junior) (1883–1951): inżynier górniczy, syn Stanisława Kontkiewicza (seniora) znanego geologa, przed I wojną światową pracownik zakładów górniczych w Zagłębiu Dąbrowskim, w okresie II RP zatrudniony na wyższych stanowiskach technicznych i zarządczych w zakładach specjalizujących się w wydobyciu rud żelaza, w czasie okupacji pozostaje w Częstochowie jako pracownik techniczny, po 1944 r. brał udział w odbudowie przemysłu górniczego i rozpoczął pracę naukową na Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie, gdzie w 1947 r. obronił rozprawę habilitacyjną i otrzymał profesurę⁵⁶.

* Jan Prot (1891–1957): inżynier chemik, usunięty z gimnazjum za udział w strajku szkolnym w 1905 r., powiązany z PPS, przed I wojną światową pracował i studiował najpierw w Rosji, potem w Niemczech, w czasie I wojny światowej w Legionach, w 1922 r. ukończył Politechnikę Lwowską, a dwa lata później otrzymał doktorat z nauk chemicznych, pracował na wyższych stanowiskach technicznych w zakładach przemysłowych, od 1927 do 1939 kierował państwową wytwórnią prochu w Pionkach k. Kozienic, organizator życia społecznego i rozbudowy miasta, po wybuchu II wojny światowej przedostał się do Francji, a potem do Wielkiej Brytanii, gdzie pracował naukowo⁵⁷.

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 30 marca 1929 r.

w sprawie mianowania radców do Izby Przemysłowo-Handlowej we Lwowie

Monitor Polski 1929 Nr 82, poz. 185

Na podstawie art. 18 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591), oraz zgodnie z §§ 2 i 42 statutu Izby Przemysłowo-Handlowej we Lwowie, ogłoszonego jako załącznik do rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 16 sierpnia 1928 r. w sprawie statutu Izby Przemysłowo-Handlowej we Lwowie („Monitor Polski” Nr. 192, poz. 423), mianuję na lat sześć radcami Izby Przemysłowo-Handlowej we Lwowie:

---

56 R. Krajewski, *Stanisław Kontkiewicz. Wspomnienie pośmiertne*, „Annales Societatis Geologorum Poloniae” 1951/1953, vol. 21, Iss. 4, s. 453.

57 <http://www.pthpionki.pl/> [dostęp 29.06.2013].

a) z zaliczeniem do Sekcji Przemysłowej:

1. prof. Gabriela Sokolnickiego,
2. inż. Jana Brzozowskiego⁵⁸,
3. inż. Zygmunta Platowskiego,
4. Henryka Süessera;

b) z zaliczeniem do Sekcji Handlowej:

1. prof. Aleksandra Dolińskiego,
2. Mikołaja Zajączkowskiego,
3. Celestyna Fraenkla.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *E. Kwiatkowski.*

***

* Aleksander Doliński (1866–1930): prawnik, profesor Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie, dziekan Wydziału Prawa, rektor Wyższej Szkoły Handlu Zagranicznego w 1930 roku, ekspert Komisji Kodyfikacyjnej⁵⁹.

* Zygmunt Platowski (1882–1948): inżynier, wojskowy, generał brygady, przed r. 1914 studiował na Politechnice Lwowskiej, w okresie I wojny światowej w Legionach, przeszedł szczeble kariery wojskowej i w 1924 r. został awansowany na generała brygady, po przejściu w stan spoczynku zaangażował się w działalność gospodarczą, od przełomu 1929 i 1930 roku był dyrektorem Towarzystwa Eksploatacji Soli Potasowych SA, w czasie II wojny światowej na Bliskim Wschodzie, a demobilizacji w Londynie⁶⁰.

* Gabriel Sokolnicki (1877–1975): inżynier elektryk, przedsiębiorca, naukowiec, działacz polityczny i społeczny, współzałożyciel Stowarzyszenia Elektryków Polskich, w latach 1931/1932 rektor Politechniki Lwowskiej, w okresie II wojny światowej przebywał stale we Lwowie, pozostał w nim również po 1944 r., kontynuując pracę naukową⁶¹.

---

58 Prawdopodobnie chodzi o Jana Brzozowskiego-Halucha.

59 A. Redzik, *Aleksander Doliński (1866–1930): profesor prawa handlowego Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie*, „Czasopismo Prawno-Historyczne” 2007, t. 59, zes. 2, s. 289.

60 T. Kryśka-Karski, S. Żurkowski, *Generałowie Polski niepodległej*, Warszawa 1991, s. 147.

61 <http://encyklopedia.pwn.pl/haslo.php?id=3977326> [dostęp 29.06.2013].

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 22 kwietnia 1929 r.

w sprawie mianowania radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Wilnie

Monitor Polski 1929 Nr 96, poz. 232

Na podstawie art. 18 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591), oraz zgodnie z §§ 2 i 42 statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Wilnie, ogłoszonego jako załącznik do rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 31 lipca 1928 r. w sprawie statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Wilnie („Monitor Polski” z dnia 31.VII — 1928 r. Nr. 174, poz. 354), mianuję na lat sześć radcami Izby Przemysłowo-Handlowej w Wilnie:

a) z zaliczeniem do sekcji przemysłowej:

1. Bronisława Stollego,
2. Henryka Meyera,

b) z zaliczeniem do sekcji handlowej:

1. Profesora Władysława Zawadzkiego,
2. Henryka Meyera,
3. Michała Brzostowskiego,
4. Inż. Alberta Kabacznika.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *E. Kwiatkowski.*

***

Do wyżej podanego zarządzenia opublikowano sprostowanie w 96 numerze Monitora Polskiego. Cytowane jest poniżej. Bronisław Stolle prowadził znaną hutę szkła „Niemen” w Brzozówce⁶².

---

62 http://pawet.net/zl/zl/1994_13/5.html [dostęp 29.06.2013].

Sprostowanie

Monitor Polski 1929 Nr 98, s. 3

W Nr. 96 „Monitora Polskiego” z dn. 25 kwietnia r.b. pod poz. 230 „Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dn. 22 kwietnia 1929 r. w sprawie mianowania radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Wilnie”, wydrukowano błędnie nazwisko mianowanego radcy. Powinno być:

a) z zaliczeniem do sekcji przemysłowej:

2) Inż. Izraela Reicha.

Obwieszczenie Izby Przemysłowo-Handlowej w Krakowie

z dnia 25 kwietnia 1929 r.

w sprawie listy kandydatów na biegłych rewidentów

Monitor Polski 1929 Nr 96, poz. 230

Zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dn. 14 grudnia 1928 r. o układaniu i przedstawianiu przez izby przemysłowo - handlowe sądom rejestrowym list, zawierających spis biegłych rewidentów („Monitor Polski” Nr. 294, poz. 720), Izba Handlowo - Przemysłowa w Krakowie ogłasza następującą listę, zawierającą spis osób, z pośród których będą wyznaczeni przez Sąd biegli rewidenci:

Górnictwo.

Tadeusz Filippi, Członek Rady Zawiadowczej firmy: „Sierszańskie Zakłady Górnicze, S. A. w Sierszy”, Kraków, Łobzowska 49.

Przemysł włóknisty i konfekcyjny.

Tadeusz Filippi, Wiceprezes Rady Nadzorczej firmy: „Zakłady dla przemysłu tekstylnego, C. G. Schön, S. A. w Sosnowcu” i jak wyżej.

Przemysł drzewny.

Tadeusz Filippi, Członek Rady Nadzorczej firmy: „Górnośląskie Zakłady dla przemysłu drzewnego, S. A. w Tarnowskich Górach” i jak wyżej.

Przemysł chemiczny.

Dr. Ludwik Merz, Członek Rady Zawiadawczej firmy „Fabryka produktów chemicznych Liban S. A.” w Krakowie, Starowiślna 1.

Bertod Weinsberg, Członek Rady Zawiadawczej i Zarządu firmy: „Fabryka produktów chemicznych Liban S. A.”, Kraków, Długa 1.

Przemysł budowlany.

Zygmunt Bieżeński, dyr. f-y: „Zjednoczone Zakłady ceramiczne Sp. z o. o.” w Krakowie, Florjańska 32.

Tadeusz Filippi, Członek Rady Zawiadawczej firmy „Zjednoczone fabryki Portland-Cementu – Firley – S. A. w Warszawie”, współwł. firmy „Biuro techniczno - handlowe Szyfer - Pool w Warszawie” oraz jak wyżej.

Dr. Ludwik Merz, Prezes Rady Nadzorczej firmy „Ptaszowska fabryka dachówek i cegieł, S. A. w Krakowie” oraz Prezes Rady Nadzorczej firmy „Fabryka wyr. szamotowych i fajansowych S. A. w Skawinie”, oraz jak wyżej.

Banki.

Zygmunt Bieżeński, b. dyrektor Banku i jak wyżej.

Tadeusz Filippi, em. dyrektor Banku i jak wyżej.

***

Obwieszczenie Izby krakowskiej jest – nie tylko na tle innych obwieszczeń izbowych – kuriozalne. Władze Izby sprowadziły do absurdu intencję ustawodawcy, którego zamierzeniem było, aby jak najwięcej fachowców mogło służyć wiedzy wymiarowi sprawiedliwości. Obsadzenie w roli biegłego wszystkich branż jednej osoby, reprezentanta skartelizowanego przemysłu, świadczy o braku otwartości Izby na nowych członków, budzi wątpliwości co do kompetencji takiego biegłego i ograniczało pozycję procesową stron.

Obwieszczenie Ministrów Skarbu oraz Przemysłu i Handlu

z dnia 29 sierpnia 1929 r.

o wykazie związków eksportowych względnie izb przemysłowo-handlowych, uprawnionych do wydawania zaświadczeń w myśl § 2 rozporządzenia Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dnia 29 czerwca 1929 r. w sprawie zwrotu ceł przy wywozie gotowych wyrobów włókienniczych

Monitor Polski 1929 Nr 218, poz. 512

W wykonaniu § 4 rozporządzenia Ministrów Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dnia 29 czerwca 1929 r. w sprawie zwrotu ceł przy wywozie gotowych wyrobów włókienniczych (Dz. U. R. P. Nr. 59, poz. 464), podaje się do wiadomości, że do wystawiania zaświadczeń, zgodnie z postanowieniami § 2 wzmiankowanego rozporządzenia zostają upoważnione: „Związek Eksportowy Polskiego Przemysłu Włókienniczego” w Łodzi oraz „Związek Eksporterów Przemysłu Włókienniczego” w Łodzi oraz „Związek Eksporterów Przemysłu Włókienniczego” w Bielsku w zakresie wszelkich towarów wymienionych w § 1 tegoż rozporządzenia z tem, że do wystawiania zaświadczeń, dotyczących kilimów, upoważniona zostaje także Izba Przemysłowo-Handlowa we Lwowie.

Kierownik Ministerstwa Skarbu:

(—) *Ignacy Matuszewski.*

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *E. Kwiatkowski*

Obwieszczenie Izby Przemysłowo-Handlowej w Bydgoszczy

z dnia 25 stycznia 1930 r.

w sprawie listy kandydatów na biegłych rewidentów

Monitor Polski 1930 Nr 20, poz. 37

Zgodnie z postanowieniem § 2 rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 14 grudnia 1928 r. o układaniu i przedstawianiu przez izby przemysłowo - handlowe sądom

rejestrwym list, zawierających spis biegłych rewidentów („Monitor Polski” Nr. 294/1928, poz. 720), Izba Przemysłowo - Handlowa w Bydgoszczy ogłasza następującą listę, zawierającą spis osób, z pośród których będą wyznaczani przez sądy biegli rewidenci.

I. Przemysł i handel drzewny.

1. Baier Edmund, dyrektor firmy Kantak i S-ka, Koronowo.
2. Baranowski Tomasz, kupiec drzewny, Bydgoszcz, Konarskiego 2.
3. Biały Ludwik, zaprzysiężony rewizor ksiąg, Bydgoszcz, Dworcowa 98.
4. Burzyński Andrzej, zaprzysiężony rewizor ksiąg, Bydgoszcz, Sienkiewicza 47.
5. Dobiejewski Kazimierz, zaprzysiężony rewizor ksiąg, Bydgoszcz, Pomorska 44.
6. Hechliński Jakób, właściciel fabryki mebli, Bydgoszcz, Podgórna 2.
7. Jackowski Leon, dyrektor Towarzystwa Przemysłowo-Leśnego „Lasy Polskie”, Bydgoszcz, Kapuścisko - Dolne.
8. Jankowski Maksymiljan, dyrektor Fabryki Traków i Maszyn do Obróbki Drzewa S. A., dawn. C. Blumwe i Syn, Bydgoszcz - Wilczak.
9. Karczewski Stanisław, właściciel tartaku, Bydgoszcz, Król. Jadwigi 16.
10. Kentzer Maksymiljan, kupiec drzewny i kierownik tartaku, A. Weynerowski, Bydgoszcz.
11. Maływczycki Stanisław, profesor Państwowej Szkoły Przemysłowej, Bydgoszcz, Asnyka 3.
12. Płoszyński Makary, dyrektor Młynów i Tartaków, S. A., Wągrówiec.
13. Smolnicki Stefan, zaprzysiężony rewizor ksiąg, Bydgoszcz, Stary Rynek 3.
14. Waberski Maksymiljan, właściciel fabryki powozów, Gniezno, Rzeźnicka 6.
15. Wiese Stefan, dyrektor Zakładów Przemysłowych, C. A. Franke, Bydgoszcz, Czartoryskiego 7.
16. Wiśniewski Władysław, właściciel młyna i tartaku, Koronowo.
17. Zagórski Stanisław, dyrektor Banku Bydgoskiego, Bydgoszcz, Mostowa 6.

II. Przemysł i handel spożywczy.

1. Kentzer Bronisław, właściciel hurtowni kolonjalnej, Bydgoszcz, Gdańska 149.
2. Kryszkiewicz Kazimierz, dyrektor browaru, Nakło.
3. Kuta Władysław, właściciel młyna parowego, Bydgoszcz - Czyżkówko.
4. Magełkowski Jerzy, kupiec zbożowy, Bydgoszcz, Hermana Frankego 2.

5. Płoszyński Makary, dyrektor Młynów i Tartaków, S. A., Wągrówiec.
6. Rusiecki Wacław, dyrektor Saliny, Inowrocław.
7. Rzymkowski Zefiryn, kupiec zbożowy, Bydgoszcz, Dr. E. Warmińskiego 15.
8. Smoczyński Zygmunt, inżynier i dyrektor Cukrowni Tuczo, p. Inowrocław.
9. Strzelecki Stanisław, dyrektor „Rolnika” Spółdzielni Rolniczo - Handlowej, Bydgoszcz, Gdańska 19.
10. Waberski Ignacy, właściciel browaru, Gniezno, Wrzesińska 47.
11. Węglukowski Franciszek, zaprzysiężony rewizor ksiąg, Bydgoszcz, Dworcowa 22/23.
12. Zagórski Stanisław, dyrektor Banku Bydgoskiego, Bydgoszcz, Mostowa 6.

III. Bankowość i ubezpieczenia.

1. Bauer Karol, dyrektor Banku M. Stadthagen, T. A., Bydgoszcz, Jagiellońska 64.
2. Dobiejewski Kazimierz, zaprzysiężony rewizor ksiąg, Bydgoszcz, Pomorska 44.
3. Drewek Jan, dyrektor Banku Bydgoskiego, Bydgoszcz, Mostowa 6.
4. Dr. Hordyński Władysław, dyrektor oddziału Banku Związku Spótek Zarobkowych, Bydgoszcz, Plac Teatralny 4.
5. Maciaszek Jan, adwokat i notariusz, Bydgoszcz, Gdańska 6.
6. Pampuch Antoni, dyrektor Banku M. Stadthagen, T. A., Bydgoszcz, Jagiellońska 64.
7. Dr. Raszeja Alojzy, dyrektor Banku Ludowego, Bydgoszcz, Stary Rynek 11.
8. Skalski Witold, dyrektor Liceum Handlowego Izby Przemysłowo - Handlowej, Bydgoszcz, Król. Jadwigi 17.
9. Śmielecki Antoni, dyrektor Banku Pożyczkowego, Gniezno.
10. Smolnicki Stefan, zaprzysiężony rewizor ksiąg, Bydgoszcz, Stary Rynek 2.

IV. Przemysł metalowy i maszynowy.

1. Biały Ludwik, zaprzysiężony rewizor ksiąg, Bydgoszcz, Dworcowa 98.
2. Dr. Czerski Michał, dyrektor Fabryki Sygnałów Kolejowych C. Fiebrandt i S-ka, Bydgoszcz, Grunwaldzka 3.
3. Jankowski Maksymiljan, dyrektor Fabryki Traków i Maszyn do Obróbki Drzewa, S. A., dawn. C. Blumwe i Syn, Bydgoszcz - Wilczak.
4. Lewandowski Wincenty, współwłaściciel fabryki maszyn, Gniezno, Zielony Rynek 10.

5. Maciaszek Jan, adwokat i notariusz, Bydgoszcz, Gdańska 6.
6. Piotrowski Adam, inżynier, zaprzysiężony rzeczoznawca dla maszyn, Bydgoszcz, Cieszkowskiego 16.
7. Smolnicki Stefan, zaprzysiężony rewizor ksiąg, Bydgoszcz, Stary Rynek 2.
8. Sokołowski Juljan, dyrektor wyrobów metalowych „Fema”, Bydgoszcz, Jagiellońska 5.
9. Tarnowski Bernard, inżynier, dyrektor Fabryki Maszyn Herman Löhnert, S. A., Bydgoszcz, Generała Bema.
10. Wdziękoński Teofil, inżynier, Bydgoszcz, Ossolińskich 23.
11. Węglikowski Franciszek, zaprzysiężony rewizor ksiąg, Bydgoszcz, Dworcowa 22/23.
12. Zagórski Stanisław, dyrektor Banku Bydgoskiego, Bydgoszcz, Mostowa 6.

V. Inne gałęzie przemysłu i handlu.

1. Baranowski Tomasz, kupiec drzewny i zaprzysiężony rzeczoznawca dla drzewa, Bydgoszcz, Konarskiego 2.
2. Biały Ludwik, zaprzysiężony rewizor ksiąg handlowych, Bydgoszcz, Dworcowa 98.
3. Bonneberger Stanisław, dyrektor oddziału firmy C. Hartwig, Bydgoszcz, Dworcowa 72.
4. Burzyński Andrzej, zaprzysiężony rewizor ksiąg, Bydgoszcz, Sienkiewicza 47.
5. Filipiński Stefan, kupiec, Inowrocław.
6. Jankowski Bronisław, budowniczy, Bydgoszcz, Dworcowa 62.
7. Jankowski Maksymiljan, dyrektor Fabryki Traków i Maszyn do Obróbki Drzewa, S. A., dawn. C. Blumwe i Syn, Bydgoszcz - Wilczak.
8. Jankowski Wiktor, właściciel drogerji „Wiktorja”, Inowrocław.
9. Knast Stefan, właściciel księgarni, Inowrocław.
10. Kryszkiewicz Kazimierz, dyrektor browaru, Nakło.
11. Lesiński Józef, właściciel składu cukierków, Inowrocław.
12. Maciaszek Jan, adwokat i notariusz, Bydgoszcz, Gdańska 6.
13. Małuszek Leon, właściciel składu bławatów, Inowrocław.
14. Mieczkowski Tadeusz, dyrektor Fabryki Papy Dachowej „Impregnacja” i Fabryki wyrobów ceramicznych, Bydgoszcz, Wyspiańskiego 7.
15. Radomski Albin, właściciel drogerji „Wiktorja”, Strzelno.

16. Rusiecki Wacław, dyrektor saliny, Inowrocław.
17. Skalski Witold, dyrektor Liceum Handlowego Izby Przemysłowo - Handlowej, Bydgoszcz, Król. Jadwigi 17.
18. Smolnicki Stefan, zaprzysiężony rewizor ksiąg, Bydgoszcz, Stary Rynek 2.
19. Strzelecki Stanisław, dyrektor „Rolnika” Spółdzielni Rolniczo - Handlowej, Bydgoszcz, Gdańska 19.
20. Tołłoczko Władysław, inżynier i dyrektor fabryki sody, Mątwy, p. Inowrocław.
21. Wdziękoński Teofil, inżynier, Bydgoszcz, Ossolińskich 23.
22. Zagórski Stefan, dyrektor Banku Bydgoskiego, Bydgoszcz, Mostowa 6.
23. Ziabicki Tadeusz, dyrektor Fabryki Płyt Klejonych „Oswa”, S. A., Bydgoszcz, Florjana 5.
24. Ziętowski Kazimierz, dyrektor Drukarni Kujawskiej, T. A., Inowrocław.

Obwieszczenie Izby Przemysłowo-Handlowej we Lwowie

z dnia 28 stycznia 1930 r.

w sprawie listy kandydatów na biegłych rewidentów

Monitor Polski 1930 Nr 22, poz. 41

Zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 14 grudnia 1928 r. o układaniu i przedstawianiu przez Izby przemysłowo-handlowe sądom (sędziom) rejestrowym list, zawierających spis biegłych rewidentów („Monitor Polski” Nr. 294, poz. 720), Izba przemysłowo-handlowa we Lwowie ogłasza, że nastąpiły zmiany w grupach I, III, V, VII i XI listy osób ogłoszonych w „Monitorze Polskim” z dnia 5 lutego 1929, Nr. 29, poz. 54, z pośród których będą wyznaczeni przez Sąd biegli rewidenci:

Grupa I.

Przedsiębiorstwa bankowe.

- 1) Bielski Jan, prezes Związku zaprzysiężonych znawców księgowości we Lwowie.
- 2) Burkowski Rudolf, prokurent Banku Związku Spółek zarobkowych we Lwowie.
- 3) Christof Mieczysław, profesor Państwowej Szkoły ekonomiczno-handlowej we Lwowie.
- 4) Gnytrasiewicz Jan, naczelny księgowy Ziemskiego Banku kredytowego we Lwowie.

- 5) Mgr. praw Scheer Dawid, naczelnik buchalterji koncernu naftowego „Małopolska” we Lwowie.
- 6) Dr. Seyfert Teofil, profesor Wyższej Szkoły Handlu Zagranicznego we Lwowie.
- 7) Strich Jakób, wicedyrektor Akcyjnego Banku Związkowego we Lwowie.
- 8) Dr. Tomanek Franciszek, profesor Wyższej Szkoły Handlu Zagranicznego we Lwowie.
- 9) Urich Alfred, prokurent Warszawskiego Banku Dyskontowego we Lwowie.
- 10) Veltze Kazimeirz, naczelnik buchalterji Akcyjnego Banku Hipotecznego we Lwowie.
- 11) Zarugiewicz Andrzej, lustrator Związku Stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych we Lwowie.
- 12) Ziobrowski Ludwik, dyrektor Miejskiej Kasy Oszczędności w Stanisławowie.

Grupa III.

Górnictwo, a w szczególności przemysł naftowy, rafineryjny, wosku ziemnego.

- 1) Inż. Bielski Zygmunt, profesor Politechniki i dyrektor koncernu naftowego „Małopolska” we Lwowie.
- 2) Inż. Biluchowski Zygmunt, dyrektor rafinerji „Polminu” w Drohobyczu.
- 3) Inż. Brzozowski Jan, przemysłowiec naftowy, komisarz rządowy Syndykatu przemysłu naftowego we Lwowie.
- 4) Inż. Dażwański Stefan, dyrektor „Polminu” we Lwowie.
- 5) Dr. Kozicki Jerzy, dyrektor rafinerji S-ki akc. „Nafta” w Drohobyczu.
- 6) Dr. Pilat Stanisław, profesor Politechniki we Lwowie.
- 7) Schätzel Stanisław, dyrektor Krajowego Towarzystwa Naftowego we Lwowie.
- 8) Schutzmann Lipa, przemysłowiec naftowy we Lwowie.
- 9) Seidmann Benjamin, dyrektor koncernu naftowego „Małopolska” we Lwowie.
- 9) Sulimirski Wit, przemysłowiec naftowy we Lwowie.
- 10) Dr. Tobisz Stanisław, dyrektor koncernu naftowego „Małopolska” we Lwowie.

Grupa V.

Przemysł chemiczny, w szczególności produkcja mydła, świec, czernidła, perfumerji, krochmalu, nawozów sztucznych, zapafek, farby, materiałów medycznych i farmaceutycznych i t. p.

- 1) Dr. Blumenfeld Emanuel, dyrektor fabryki wyrobów chemicznych Henryk Blumenfeld we Lwowie.

- 2) Halber Zygmunt, przemysłowiec we Lwowie.
- 3) Dr. Kazimierz Ihnatowicz, przemysłowiec we Lwowie.
- 4) Dr. Leśniański Wacław, profesor Politechniki we Lwowie.
- 5) Inż. Platowski Zygmunt, dyrektor Towarzystwa eksploatacji soli potasowych S. A. we Lwowie.
- 6) Dr. Poratyński Jan, właściciel apteki w Lwowie.
- 7) Dr. Wysoczański Bronisław, dyrektor firmy „Mikolasch i Ska” we Lwowie.

Grupa VII.

Przemysł maszynowy i produkcja wyrobów metalowych (maszyny, narzędzia i maszyny rolnicze, odlewnie żelaza, wyrób broni, wyrób kos, wyroby z miedzi, blachy, żelaza i t. p., warsztaty mechaniczne, instalacje wodociągów, siły elektrycznej).

- 1) Dr. inż. Bieńkowski Stanisław, dyrektor S-ki akc. „Metal” we Lwowie.
- 2) Inż. Ebenberger Adam, dyrektor Polskich Zakładów Siemens S. A. we Lwowie.
- 3) Dr. Inż. Eberman Ludwik, profesor Politechniki we Lwowie.
- 4) Inż. Gayczak Tadeusz, dyrektor Polskiej Fabryki maszyn i wagonów L. Zieleniewski S. A. we Lwowie.
- 5) Hauswald Edwin, profesor Politechniki we Lwowie.
- 6) Irzyk Franciszek, współwłaściciel zakładu instalacyjnego we Lwowie.
- 7) Inż. Jaworski Ernest, współwłaściciel firmy „Kraj”, wyrób maszyn i odlewnia żelaza w Stanisławowie.
- 8) Olszański Stanisław, właściciel odlewni żelaza w Tarnopolu.
- 9) Inż. Sokolnicki Gabryel, profesor Politechniki we Lwowie.
- 10) Inż. Żardecki Kazimierz, dyrektor Gazowni miejskiej we Lwowie.

Grupa XI.

Przemysłowa produkcja środków spożywczych (browary, gorzelnie, fabryki drożdży, młyny, cukrownie, wyrób octu, konserw, cukierków, czekolady, makaronu i t. p., rafinerja spirytusu, fabryki likierów, wody sodowej, fabryki wyrobów masarskich).

- 1) Dr. Baczewski Stefan, współwłaściciel rafinerji spirytusu i fabryki wódek i likierów Baczewski J. A. we Lwowie.

- 2) Frenkel Alfred, właściciel młyna w Przemyślu.
- 3) Getter Leon, członek Komisji Rewizyjnej S-ki akc. „Chodorów” i „Gazolina” we Lwowie.
- 4) Höflinger Tadeusz, właściciel fabryki czekolady we Lwowie.
- 5) Dr. Horowitz Marcin, właściciel fabryki konserw we Lwowie.
- 6) Dr. Inż. Joszt Adolf, profesor Politechniki we Lwowie.
- 7) Inż. Kremer Stanisław, dyrektor S-ki akc. „Chodorów” we Lwowie.
- 8) Liebermann Filip, współwłaściciel rafinerji spirytusu i fabryki drożdży w Stanisławowie.
- 9) Dr. Parnas Emil, prezes Rady Nadzorczej Lwowskiego Towarzystwa Akcyjnego Browarów we Lwowie.
- 10) Dr. Rucker Jan Jerzy, właściciel fabryki konserw we Lwowie.
- 11) Thom Maksymiljan, współwłaściciel młyna parowego we Lwowie.
- 12) Dr. Trawiński Alfred, profesor Akademii Medycyny Weterynaryjnej we Lwowie.

Obwieszczenie Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie

z dnia 3 lutego 1930 r.

w sprawie listy kandydatów na biegłych rewidentów

Monitor Polski 1930 Nr 27, poz. 47

Zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 14 grudnia 1928 r. o układaniu i przedstawianiu przez izby przemysłowo-handlowe sądom (sędziom) rejestrowym list, zawierających spis biegłych rewidentów („Monitor Polski” Nr. 294, poz. 720), w myśl § 2 wyżej powołanego rozporządzenia, Izba Przemysłowo - Handlowa w Warszawie ogłasza, że wobec zaszytych zmian, pozycja 20 listy biegłych rewidentów, ogłoszonej w „Monitorze Polskim” Nr. 29, poz. 53 z dnia 5 lutego 1929 roku, otrzymuje z dniem 1 lutego 1930 roku następujące brzmienie:

- „Pronaszko Stanisław, współw. przed. budowlanego (ocena nieruchomości), Moniuszki 6”.

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 3 czerwca 1930 r.

w sprawie mianowania radcy do Izby Przemysłowo-Handlowej w Wilnie

Monitor Polski 1930 Nr 132, poz. 194

Na podstawie art. 18 ust. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) oraz w myśl §§ 2 i 42 ust. 2 statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Wilnie, ogłoszonego jako załącznik do rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 31 lipca 1928 r. w sprawie statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Wilnie („Monitor Polski” z dnia 31 lipca 1928 r. Nr. 174, poz. 354), mianuję na miejsce ustępującego radcy Profesora Władysława Zawadzkiego („Monitor Polski” z 1929 r. Nr. 96, poz. 232 i Nr. 98 sprost.), Profesora Zygmunta Jundziłła radcą Izby Przemysłowo-Handlowej w Wilnie na czas obecnej kadencji, z zaliczeniem do sekcji handlowej.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *E. Kwiatkowski*

***

* Władysław Zawadzki (1885–1939): konserwatywny polityk, ekonomista, profesor Politechniki Warszawskiej, Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie oraz Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie, minister skarbu w latach 1932–1935⁶³.

* Zygmunt Jundziłł (1880–1953): konserwatywny polityk, członek BBWR, prawnik, adwokat, w czasie I wojny światowej działacz komitetów obywatelskich na Wileńszczyźnie, wykładowca Uniwersytetu Stefana Batorego, po II wojnie światowej na emigracji w Londynie⁶⁴.

---

⁶³ *Kto był kim w Drugiej Rzeczypospolitej*, red. J.M. Majchrowski, G. Mazur, K. Stepan, Warszawa 1994, s. 76.

⁶⁴ Baza Biblioteki Sejmowej, <http://bs.sejm.gov.pl/> [dostęp 29.06.2013].

Obwieszczenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 20 października 1930 r.

w sprawie wystawienia przez izby przemysłowo-handlowe zaświadczeń, stwierdzających zgodność transportów jaj z przepisami o uregulowaniu wywozu kurzych jaj zagranicę

Monitor Polski 1930 Nr 246, poz. 330

Izby przemysłowo – handlowe, jako organa fachowe, uprawnione do nadzoru w myśl § 15, ust. 1 rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 13 listopada 1928 r., wydanego w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa w sprawie uregulowania wywozu kurzych jaj zagranicę (Dz. U. R. P. z 1929 r., Nr 1, poz. 5), poczynawszy od dnia 1 listopada 1930 r. będą wydawały zaświadczenia, stwierdzające zgodność transportów jaj z przepisami o uregulowaniu wywozu kurzych jaj zagranicę stosowanie do uwagi 2 w § 1 rozporządzenia Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dnia 13 listopada 1928 r. o ustanowieniu cła wywozowego na jaja (Dz. U. R. P. z 1929 roku, Nr 1, poz. 3) w brzmieniu rozporządzenia z dnia 9 kwietnia 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 44, poz. 376).

Wzór zaświadczenia na odnośnej deklaracji firmy podaje załącznik.

Zaświadczenia wymienione są ważne na przeciąg 30 dni od daty wystawienia przez odnośną izbę przemysłowo – handlową, przyczem wyszczególniony w danym zaświadczeniu transport jaj winien być nadany najpóźniej w tym terminie do przewozu zagranicę.

Zaświadczenie może być cofnięte przez organa nadzorcze w razie stwierdzenia naruszenia przepisów o uregulowaniu wywozu kurzych jaj zagranicę lub też niezgodności odnośnych deklaracji firm ze stanem faktycznym. Cofnięcie może nastąpić w drodze sporządzenia przez organ nadzorczy protokołu i winno być uwidocznione przez następującą adnotację na zaświadczeniu: „Cofnięto według załączonego protokołu”, wraz z podaniem daty dokonania cofnięcia.

Izby przemysłowo – handlowe mogą pobierać od wydanych zaświadczeń opłaty pokrywające koszty wystawiania zaświadczeń i wykonywania przepisów o uregulowaniu wywozu kurzych jaj zagranicę.

Minister Przemysłu i Handlu: (—) *E. Kwiatkowski*

Załącznik do obwieszczenia Ministra Przemysłu
i Handlu z dnia 20 października 1930 r.
poz. 330j.

W Z Ó R.

Deklaracja

Firmy . . . . .

Podpisany niżej . . . . . oświadcza w imieniu firmy . . . . .
że zgłoszony do odprawy wywozowej poniżej wyszczególniony transport jaj kurzych jest przygoto-
wany zgodnie z przepisami o uregulowaniu wywozu kurzych jaj zagranicę, oraz, że wszystkie dane
niniejszej deklaracji co do ilości, numerów skrzyń, oznaczenia gatunku jaj, znaków rozpoznaw-
czych, wagi brutto ładunku, kraju i miejsca przeznaczenia, jako też urzędu celnego, są zgodnie
z faktycznym stanem rzeczy.

Jednocześnie przyjmuje się do wiadomości, że w razie stwierdzenia przez organa nadzor-
cze naruszenia przepisów o uregulowaniu wywozu kurzych jaj zagranicę, lub też ujawnienia nie-
zgodności poniżej wyszczególnionych danych ze stanem faktycznym, poniższe zaświadczenie Izby
Przemysłowo - Handlowej, służące za podstawę do zwolnienia od cła wywozowego, zostanie cofnię-
te, niezależnie od wdrożenia postępowania karnego.

Cechy i Nr. Nr. skrzyń	I L O Ś Ć S K R Z Y Ń						Oznacze- nie gatunku jaj	Ogólna waga brutto (cyframi i słowami)	Kraj przezna- czenia
	cały, h	płaskich	z wkładkami tekturowymi						
			180	360	600	720			

Transport przeznaczony jest do wywozu przez Urząd Celný w . . . . .

Pieczęć Firmy:

(Miejscowość) . . . . . dnia . . . . .

Podpis:

Izba Przemysłowo - Handlowa

W . . . . .
Dnia . . . . . 193 . . . . .

Zaświadczenie Nr. . . . .

Izba Przemysłowo - Handlowa w . . . . . zaświadcza niniejszem, że Fir-
ma . . . . . jest przedsiębiorstwem zarejestrowanem w Urzędzie Wojewódz-
kim . . . . . za Nr. . . . . i że powyżej wyszczególnione dane, zaopatrzone pieczęcią i pod-
pisem firmy, wydają się wiarygodne, oraz, że na podstawie uwagi 2 do poz. 255 taryfy celnej po-
wyższy transport może być zwolniony od cła wywozowego.

W razie stwierdzenia przez organa nadzorcze naruszenia przepisów o uregulowaniu wy-
wozu kurzych jaj zagranicę, lub też niezgodności danych deklaracji ze stanem faktycznym, za-
świadczenie niniejsze może być w każdej chwili cofnięte.

Niniejsze zaświadczenie jest ważne do dnia . . . . . w którym to dniu najpóźniej
transport powyższy winien być nadany do przewozu.

Pieczęć Izby:

Dyrektor Izby:

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej

z dnia 29 listopada 1930 r.

Przepisy wprowadzające Kodeks Postępowania Cywilnego

Dz.U. RP 1930 Nr 83, poz. 652

Na podstawie art. 44 ust. 5 Konstytucji postanawiam co następuje:

Rozdział I.

Przepisy ogólne.

Art. I.

Z dniem wejścia w życie kodeksu postępowania cywilnego tracą moc dotychczasowe przepisy o postępowaniu przed sądami powszechnymi w spornych sprawach cywilnych, unormowanem w kodeksie postępowania cywilnego i rozporządzeniu niniejszem. (...)

Art. III.

Pozostają również w mocy zawarte w ustawach i przepisach szczególnych postanowienia o właściwości sądu, o postępowaniu, jako też o sądach polubownych, dotyczące zarówno spraw spornych jak i egzekucyjnych, upadłościowych i innych, a w szczególności: (...)

12) przepisy o stałych sądach polubownych i urzędach rozjemczych, w szczególności:

a) o giełdowych sądach rozjemczych (§ 14 pkt. 6 i § 30 i 31 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 grudnia 1924 r., Dz. U. R. P. 1930 r. Nr. 23, poz. 209 o organizacji giełd);

b) o sądach polubownych tworzonych przez izby przemysłowo-handlowe (art. 4 pkt. 12 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591); (...)

Art. XLVI.

Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrowi Sprawiedliwości.

O ileby do czasu wejścia w życie kodeksu postępowania cywilnego i rozporządzenia niniejszego nie zostały wydane przewidziane w nich rozporządzenia, stosować należy odpowiednio przepisy dotychczasowe.

Art. XLVII.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1933 r.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki* (...)

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 15 stycznia 1931 r.

w sprawie mianowania radcy do Izby Przemysłowo-Handlowej w Sosnowcu

Monitor Polski 1931 Nr 14, poz. 23

Na podstawie art. 18 ust. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) oraz w myśl §§ 2 i 42 ust. 2 statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Sosnowcu, ogłoszonego jako załącznik do rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 28 lipca 1928 r. w sprawie statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Sosnowcu („Monitor Polski” z dnia 28 lipca 1928 r. Nr. 172, poz. 346), mianuję na miejsce ustępującego radcy Karola Schlenkiewicza („Monitor Polski” z 1929 r. Nr. 78, poz. 163) Józefa Karscha radcą Izby Przemysłowo-Handlowej w Sosnowcu na czas obecnej kadencji, z zaliczeniem do sekcji przemysłowej.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *A. Prystor*

Obwieszczenie Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu

z dnia 11 lutego 1931 r.

o wykazie związków eksportowych, względnie izb przemysłowo-handlowych, uprawnionych do wydawania zaświadczeń przy wywozie gotowych wyrobów włókienniczych

Monitor Polski 1931 Nr 72, poz. 115

W wykonaniu § 4 rozporządzenia Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dnia 11 lutego 1931 r. w sprawie zwrotu ceł przy wywozie gotowych wyrobów włókienniczych (Dz. U. R. P. Nr. 26, poz. 164), podaje się do wiadomości, że do wystawiania zaświadczeń, przewidzianych w § 2 wyżej wymienionego rozporządzenia, zostają upoważnione: „Związek Eksportowy Polskiego Przemysłu Włókienniczego” w Łodzi, oraz „Związek Eksporterów Przemysłu Włókienniczego” w Bielsku w zakresie wszelkich towarów, wymienionych w § 1 tegoż rozporządzenia z tem, że do wystawiania zaświadczeń, dotyczących kilimów, upoważnioną zostaje także Izba Przemysłowo-Handlowa we Lwowie.

Kierownik Ministerstwa Skarbu:

(—) *Ignacy Matuszewski.*

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *A. Prystor.*

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 28 lutego 1931 r.

w sprawie mianowania radcy do Izby Przemysłowo-Handlowej we Lwowie

Monitor Polski 1931 Nr 52, poz. 88

Na podstawie art. 18 ust. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) oraz w myśl §§ 2 i 42 ust. 2 statutu Izby Przemysłowo-Handlowej we Lwowie, ogłoszonego jako załącznik do rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 16 sierpnia 1928 r. w sprawie statutu Izby Przemysłowo-Handlowej we Lwowie („Monitor Polski” z dnia 22 sierpnia 1928 r. Nr. 92,

poz. 423), mianuję na miejsce opróżnione po zmarłym prof. Aleksandrze Dolińskim („Monitor Polski” z 1929 r. Nr. 82, poz. 185) inż. Stefana Dażwańskiego radcą Izby Przemysłowo-Handlowej we Lwowie na czas obecnej kadencji, z zaliczeniem do sekcji handlowej.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *A. Prystor*

***

* Stefan Dażwański (1889–1953): inżynier chemik, działacz społeczny i gospodarczy, współpracownik Eugeniusza Kwiatkowskiego, wydalony z gimnazjum za udział w strajku szkolnym, uczył się w Krakowie, studiował w Pradzie, należał do ZET-u, brał udział w wojnie polsko-bolszewickiej. W latach 20-tych pracował w gazowni lubelskiej, potem gazowni i elektrowni miejskiej w Toruniu. Od 1929 r. kierował Państwową Fabryką Olejów Mineralnych Polmin. W końcu lat 30-tych pracował jako dyrektor departamentu w Ministerstwie Przemysłu i Handlu. II wojnę światową przeżył w Warszawie, po Powstaniu Warszawskim i pobycie w obozie w Pruszkowie, znalazł się w Krakowie. Po 1944 r. mieszkał w Gliwicach, pracował w Banku Gospodarstwa Krajowego⁶⁵.

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 15 kwietnia 1931 r.

w sprawie uzupełniającego powołania przez zrzeszenie gospodarcze radcy do Izby

Przemysłowo-Handlowej w Warszawie

Monitor Polski 1931 Nr 93, poz. 144

W celu wykonania postanowień art. 9 ust. 4 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591), nadaję na wniosek Komisarza Wyborczego — przy wyborach zarządzonych dnia 4 marca 1931 r. (art. 16 wymienionego rozporządzenia) — prawo powołania jednego radcy do sekcji handlowej Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie, Centralnemu Związkowi Detalicznego Kupiectwa Chrześcijańskiego.

---

⁶⁵ K. Przybyszewski, *Dobry fachowiec i patriota*, „Nowości – Dziennik Toruński” 6 stycznia 2010 r., <http://nowosci.com.pl/158684,Dobry-fachowiec-i-patriota.html> [dostęp: 31.07.2015].

Związek ten wstępuje w miejsce zlikwidowanego Związku Drobnych Kupców Chrześcijan w Warszawie, wyznaczonego zarządzeniem Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 30 czerwca 1928 r. („Monitor Polski” Nr. 155, poz. 275).

Powołanie to dokonane będzie w trybie §§ 36 — 40 statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie, ogłoszonego jako załącznik do rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 6 marca 1928 r. („Monitor Polski” Nr. 69, poz. 101).

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *A. Prystor*

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 8 maja 1931 r.

w sprawie mianowania radcy do Izby Przemysłowo-Handlowej w Sosnowcu

Monitor Polski 1931 Nr 110, poz. 162

Na podstawie art. 18, ust. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591), oraz w myśl §§ 2 ust. 3 i 42 statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Sosnowcu, ogłoszonego jako załącznik do rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 28 lipca 1928 r. w sprawie statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Sosnowcu („Monitor Polski” z dnia 28 lipca 1928 r., Nr. 172, poz. 346), mianuję na miejsce opróżnione przez Inż. Stanisława Kontkiewicza („Monitor Polski” z 1929 r., Nr. 78, poz. 163) Inż. Edwarda Stronczyńskiego radcą Izby Przemysłowo-Handlowej w Sosnowcu na czas obecnej kadencji z zaliczeniem do sekcji górniczej.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *A. Prystor*

Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 13 maja 1931 r.

o zmianach w rozporządzeniu z dnia 30 listopada 1927 r. o utworzeniu izb przemysłowo-handlowych, wyznaczeniu ich siedzib i okręgów

Dz. U. RP 1931, Nr 53, poz. 440

Na podstawie art. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) zarządzam co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 30 listopada 1927 r. o utworzeniu izb przemysłowo-handlowych, wyznaczeniu ich siedzib i okręgów (Dz. U. R. P. Nr. 111, poz. 945) wprowadza się zmiany następujące:

- 1) w § 1 tego rozporządzenia wyraz „Grudziądzu” zastępuje się wyrazem „Gdyni”,
- 2) w § 2 punkt 9) otrzymuje brzmienie: „izba przemysłowo - handlowa w Gdyni - województwo pomorskie”.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Przemysłu i Handlu: *A. Prystor*

Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 16 czerwca 1931 r.

o zatwierdzeniu zmian w statucie Izby przemysłowo-Handlowej w Gdyni (dawniej w Grudziądzu)

Monitor Polski 1931 Nr 139, poz. 209

Na podstawie art. 7 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591), postanawiam, co następuje:

§ 1. W związku ze zmianą rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 30 listopada 1927 r. o utworzeniu izb przemysłowo – handlowych, wyznaczeniu ich siedzib i okręgów, wprowadzoną rozporządzeniem z dnia 13 maja 1931 r. (Dz. U. R. P. z 1927 r. Nr. 111, poz. 945 i z 1931 r. Nr. 53, poz. 440), oraz w myśl powziętej w dniu 15 grudnia 1930 r. uchwały

Izby Przemysłowo-Handlowej w Grudziądzu, zatwierdzam następujące zmiany w statucie tej Izby, ogłoszonym w załączniku do rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 2 sierpnia 1928 r. („Monitor Polski” Nr. 176, poz. 368):

1) w tytule tego statutu wyrazy: „Izba Przemysłowo - Handlowa w Grudziądzu” zastępuje się wyrazami: „Izba Przemysłowo-Handlowa w Gdyni”,

2) § 1 statutu otrzymuje brzmienie następujące:

„Izba Przemysłowo-Handlowa w Gdyni składa się z 50 radców z wyboru i 5 radców, mianowanych przez Ministra Przemysłu i Handlu. Nadto w skład Izby może wejść w drodze kooptacji nie więcej, niż 5 radców”.

3) § 2 statutu otrzymuje brzmienie następujące:

„Izba dzieli się na trzy sekcje:

I. Przemysłową,

II. Handlową,

III. Żeglugowo - Portową.

Sekcja I i Sekcja II składa się każda z 20, a Sekcja III z 10 radców z wyboru.

Minister Przemysłu i Handlu przy mianowaniu radców Izby oznaczy, do której sekcji każdy z mianowanych ma być zaliczony.

4) § 3 statutu otrzymuje brzmienie następujące:

„Radcowie z wyboru powołani zostają do Izby w liczbie 20 w drodze wyborów przez ogół tych, którym przysługuje prawo wybierania w myśl § 4 niniejszego regulaminu, oraz w liczbie 30 w drodze wyborów przez zrzeszenia gospodarcze, wyznaczone w trybie § 30 niniejszego regulaminu.

Radcowie Izby wybierani są do poszczególnych sekcji”.

5) W § 4 zdanie drugie ustępu drugiego otrzymuje brzmienie:

„Do przedsiębiorstw handlowych zalicza się wszelkie przedsiębiorstwa, wymienione pod lit. A i B części II taryfy, załączonej do art. 23 ustawy z dnia 15 lipca 1925 r. o państwowym podatku przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr. 79, poz. 550), w granicach grup i kategorii, wymienionych w § 7”.

6) w § 4 punkt 1 ustępu piątego otrzymuje brzmienie:

„dwa głosy, jeżeli zatrudnia w zakładach handlowych, posiadanych w okręgu Izby, ponad 15 do 200 pracowników i należy do grupy wyborczej (§ 7) handlowej lub żeglugowo-portowej, bądź zatrudnia w zakładach przemysłowych, posiadanych w okręgu Izby, ponad 50 do 200 pracowników i należy do grupy wyborczej (§ 7) przemysłowej lub żeglugowo-portowej”;

7) § 7 i nagłówek, umieszczony nad tym paragrafem, otrzymują brzmienie:

„Grupy i kategorie wyborcze.

§ 7. Uprawnieni do wybierania dzielą się odpowiednio do sekcji Izby na trzy grupy wyborcze: przemysłową, handlową i żeglugowo - portową.

Posiadający prawo wybierania w grupie przemysłowej dzielą się na dwie kategorie wyborcze, z których pierwszą stanowią osoby, spółki i przedsiębiorstwa, obowiązane do nabycia świadectw przemysłowych I, II, III i IV kategorii dla przedsiębiorstw przemysłowych, z wyjątkiem wymienionych w ustępie czwartym, drugą zaś – obowiązane do nabycia świadectw przemysłowych V, VI, VII i VIII kategorii dla przedsiębiorstw przemysłowych, z wyjątkiem wymienionych w ustępie czwartym oraz z wyłączeniem tych, które należą do przemysłu rzemieślniczego, według przepisów rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr. 53, poz. 468).

Posiadający prawo wybierania w grupie handlowej dzielą się na dwie kategorie wyborcze, z których pierwszą stanowią osoby, spółki i przedsiębiorstwa, obowiązane do nabycia świadectw przemysłowych I i II kategorii dla przedsiębiorstw handlowych, z wyjątkiem wymienionych w ustępie czwartym, drugą zaś – obowiązane do nabycia świadectw przemysłowych III i IV kategorii dla przedsiębiorstw handlowych oraz świadectw przemysłowych I, II, III i IV kategorii dla zajęć przemysłowych, uprawianych w warunkach, określonych w § 4 ust. 2.

Grupę żeglugowo - portową stanowią osoby, spółki i przedsiębiorstwa, obowiązane do nabycia świadectw przemysłowych I i II kategorii dla przedsiębiorstw handlowych oraz I II, III, IV i V kategorii dla przedsiębiorstw przemysłowych, a które mają za przedmiot swej działalności handlowej lub przemysłowej żeglugę morską, spedycję portowo - morską,

maklerstwo okrętowe, eksploatawanie portowych urządzeń przeładunkowych, bocznic portowych, budowę i naprawę okrętów i specjalnych urządzeń portowych”.

8) w § 8 ustęp pierwszy otrzymuje brzmienie:

„Radcowie z wyborów ogólnych powoływani są w liczbie 8 w grupie przemysłowej, 8 w grupie handlowej i 4 w grupie żeglugowo - portowej”.

9) w § 9 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:

„Wybory przeprowadza pod przewodnictwem komisarza wyborczego główna komisja wyborcza z siedzibą w Gdyni, oraz miejscowe komisje wyborcze”.

10) w § 11 zdanie drugie ustępu pierwszego otrzymuje brzmienie:

„Magistrat m. Gdyni ma dostarczyć na żądanie komisarza wyborczego za odpowiednią opłatą lokalu i sprzętów dla miejscowych komisji wyborczych na terenie m. Gdyni”.

11) w § 17 ustęp czwarty otrzymuje brzmienie:

„Karta do głosowania zawierać winna nazwiska i imiona osób z pośród mających w myśl § 5 prawo wybieralności w liczbie, określonej w § 8 dla danej grupy wyborczej lub kategorii wyborczej danej grupy. Przy wyborach, które się odbywają co trzy lata, w myśl postanowień ustępu drugiego § 35, liczba ta zmniejsza się o połowę”.

12) w § 25 ustępy drugi i trzeci otrzymują brzmienie:

„W tym celu główna komisja wyborcza oblicza osobno w każdej z obu kategorii wyborczych grupy przemysłowej i w każdej z obu kategorii grupy handlowej oraz w grupie żeglugowo-portowej ilość głosów, jaką otrzymał każdy z kandydatów.

Na podstawie obliczenia wyników głosowania przystępuje główna komisja wyborcza do rozdzielenia mandatów. Radcami zostają osoby, które otrzymały względną większość głosów w danej grupie wyborczej, jeżeli dzieli się ona na kategorie w danej kategorii wyborczej”.

13) w § 26 ustęp drugi otrzymuje brzmienie:

„Zastępcami zostają osoby, które w grupie wyborczej, a jeżeli dzieli się ona na kategorie, w kategorii wyborczej, uzyskały największą z kolei po wybranych ilość głosów – i to w liczbie równej liczbie radców, powołanych z tej grupy lub kategorii”.

14) § 31 statutu otrzymuje brzmienie następujące:

„Zrzeszenia gospodarcze wybierają 12 radców do sekcji przemysłowej, 12 radców do sekcji handlowej i 6 radców do sekcji żeglugowo-portowej. Liczbę radców, którzy mają być powołani przez każde zrzeszenie, określi Minister Przemysłu i Handlu”.

15) w § 36 ustęp pierwszy otrzymuje brzmienie:

„W czasie pierwszych wyborów do Izby, przeprowadzonych na podstawie niniejszego regulaminu, oraz w odstępach sześcioletnich, w czasie każdego drugich z kolei wyborów (§ 35), Minister Przemysłu i Handlu mianuje na lat sześć 5 radców Izby”.

16) w § 37 ustępu drugi i trzeci otrzymują brzmienie:

„Zgromadzenie to może uchwalić kooptację mniej, niż 5 radców lub może powziąć uchwałę o zrezygnowaniu z prawa kooptacji.

W obu tych wypadkach prawo kooptacji reszty lub pełnej liczby (5) radców przechodzi na Izbę ukonstytuowaną, która może je wykonać w ciągu okresu swego urzędowania i której w tym okresie przysługuje ponadto prawo uzupełniającej kooptacji wraz⁶⁶ ustąpienia kooptowanego członka przed właściwym terminem.

17) w § 38 ustęp drugi otrzymuje brzmienie:

„Zwołane w tym terminie przez dotychczasowego Prezesa Izby, a przy pierwszych wyborach, przeprowadzonych na podstawie niniejszego regulaminu, przez komisarza wyborczego, pierwsze zebranie plenarne Izby otwiera przedstawiciel Rządu, poczem oddaje przewodnictwo najstarszemu wiekiem radcy, który niezwłocznie zarządza wybory prezesa i siedmiu wiceprezesów z grona radców Izby. Wybory wiceprezesów odbywają się w ten sposób, że radcowie Izby, należący do sekcji przemysłowej, wybierają z pomiędzy siebie dwóch wiceprezesów, radcowie Izby, należący do sekcji handlowej, trzech wiceprezesów, radcowie Izby, należący do sekcji żeglugowo-portowej, dwóch wiceprezesów”.

18) dodaje się § 39 z nagłówkiem, umieszczonym nad tym paragrafem, w brzmieniu następującym:

„Przepisy przejściowe.

§ 39. Kadencja radców z wyboru (§ 35 ust. 1) powołanych do sekcji żeglugowo -

---

⁶⁶ Tak w oryginale.

portowej przy pierwszych na podstawie niniejszego regulaminu wyborach do tej sekcji, upływa w tym samym terminie, w którym kończy się kadencja radców, powołanych przy pierwszych na podstawie niniejszego regulaminu wyborach do sekcji przemysłowej i sekcji handlowej.

To samo dotyczy terminu ustąpienia połowy radców z wyboru (§ 35 ust. 2), powołanych przy pierwszych na podstawie niniejszego regulaminu wyborach do sekcji żeglugowo-portowej”.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Przemysłu i Handlu: (—) *Zarzycki*

***

Zdecydowano się podać w przedkładanym zbiorze powyższe rozporządzenie, gdyż zmiana statutu Izby gdyńskiej była związana z jedynym w okresie II RP przypadkiem zmiany siedziby izby przemysłowo-handlowej w tym wypadku z Grudziądza do Gdyni.

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 16 czerwca 1931 r.

o wyborach do Sekcji Żeglugowo-Portowej Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni

Monitor Polski 1931 Nr 139, poz. 210

W związku z zatwierdzoną, zgodnie z art. 7 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591), zmianą I części statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni, dotyczącą utworzenia III Sekcji Izby tudzież powiększenia liczby jej radców („Monitor Polski” z 1931 r. Nr. 139, poz. 209), zarządzam na podstawie art. 13 powołanego rozporządzenia z dnia 15 lipca 1927 r. wybory do Sekcji Żeglugowo-Portowej Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni.

Wybory będą przeprowadzone w trybie §§ 9 — 34 części I statutu wymienionej Izby („Monitor Polski” z 1928 r. Nr. 176, poz. 368 i z 1931 r. Nr. 139, poz. 209).

Komisarzem Wyborczym mianuję inż. Stanisława Celichowskiego, Naczelnika Wydziału Przemysłu i Handlu Urzędu Wojewódzkiego w Toruniu.

Warszawa, dnia 16 czerwca 1931 r.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *Zarzycki.*

***

* Stanisław Ludwik Celichowski (1886–1935): inżynier mechanik, przed I wojną światową pracownik zakładów Lilpop, Rau i Loewenstein, w 1915 r. ewakuowany do Rosji, w 1918 r. wrócił do Polski, pracował jako nauczyciel, a od r. 1919 na służbie państwowej, od 1920 r. w Pomorskim Urzędzie Wojewódzkim; działał w licznych lokalnych organizacjach społecznych i urzędowych gremiach gospodarczych⁶⁷.

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 3 września 1931 r.

w sprawie powołania przez zrzeszenia gospodarcze radców do Sekcji Żeglugowo-Portowej Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni

Monitor Polski 1931 Nr 205, poz. 280

Na podstawie art. 16 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) nadaję na wniosek Komisarza Wyborczego przy wyborach, zarządzonych dnia 16 czerwca 1931 r. (Monitor Polski Nr. 139, poz. 210), prawo powołania niżej wymienionym zrzeszeniom gospodarczym sześciu radców do Sekcji Żeglugowo-Portowej Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni, a mianowicie: 1. Związek Maklerów Okrętowych w Gdyni powołuje 3 radców. 2. Związek Gdyńskich Eksporterów Portowych powołuje 3 radców.

---

⁶⁷ Wielka Internetowa Encyklopedia Torunia, <http://www.e-wietor.pl/> [dostęp 30.06.2013].

Oдноśny tryb postępowania określają przepisy, zawarte w §§ 30 — 34 części I statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni (Monitor Polski z 1928 r. Nr. 176, poz. 368 i z 1931 r. Nr. 139, poz. 209).

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *Dr. F. Zarzycki*

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 22 października 1931 r.

w sprawie mianowania radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni

Monitor Polski 1931 Nr 244, poz. 331

Na podstawie art. 18 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) oraz w myśl §§ 2 i 36 części I statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni (dawniej w Grudziądzu) — „Monitor Polski” z 1928 r. Nr. 176, poz. 368 i z 1931 r. Nr. 139, poz. 209 — mianuję na czas obecnej kadencji radcami Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni:

1) Inż. Bohdana Nagórskiego z zaliczeniem do sekcji handlowej (na miejsce opróżnione przez Dr. Feliksa Hilchena — „Monitor Polski” z 1929 r. Nr. 42, poz. 86),

2) Inż. Władysława Rawicz-Szczerbo z zaliczeniem do nowoutworzonej sekcji żeglugowo-portowej.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *Dr. F. Zarzycki*

***

* Bohdan Nagórski (1890–1987): inżynier, specjalista w zakresie budowy portów, w czasie I wojny światowej studiował w Paryżu i w Szwajcarii, uczeń Gabriela Narutowicza. W 1918 r. wrócił do Polski, od 1922 do 1935/37 roku pracował w Gdańsku jako dyrektor handlowy portu gdańskiego, przyczyniając się do jego rozbudowy, po przejęciu władzy przez nazistów przeszedł do polsko-skandynawskiego przedsiębiorstwa spedycyjnego, w czasie II wojny światowej we Francji, Anglii i USA, pracował dla Gdynia American Line i misji brytyjskiej w Nowym Jorku. W latach 1945–1952 zatrudniony był

| w różnych firmach w USA, a od 1952 r. pełnił funkcję eksperta ONZ w sprawach portowych i żeglugowych⁶⁸.

Ustawa

z dnia 10 marca 1932 r.

**w sprawie zmiany niektórych postanowień rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia
15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych**

Dz.U. RP 1932 Nr 29, poz. 292

Na mocy art. 44 Konstytucji ogłaszam ustawę następującej treści:

Art. 1. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo - handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) ulega następującym zmianom:

1) Ustęp ostatni art. 2 uzupełnia się jak następuje:

„W tym wypadku jej majątek ruchomy i nieruchomy, wszystkie jej należności i zobowiązania przechodzą na izbę lub izby, których okręgi zostały powiększone w związku ze zniesieniem izby. Zasady podziału ustali Minister Przemysłu i Handlu na podstawie wniosków zainteresowanych izb”.

2) Ustęp 2 art. 5 otrzymuje brzmienie:

„Celem umożliwienia izbom spełnienia zadań, określonych w art. 4 pkt. 5 i 6, odnośne władze szkolne będą im udzielać niezbędnych informacji i danych statystycznych o stanie szkolnictwa zawodowego w okręgu izby, jak również informować o projektach z zakresu rozwoju i organizacji tegoż szkolnictwa i wydanych w tej mierze zarządzeniach.”

3) Dodaje się ust. 3 art. 5 w następującym brzmieniu:

„Celem umożliwienia izbom wykonania obowiązków, przewidzianych w art. 4 pkt. 13, właściwe władze administracji państwowej udzielać będą izbom niezbędnych im wiadomości, dotyczących wykazu osób i przedsiębiorstw, opłacających państwowy podatek przemysłowy,

---

68 Z. Basara, *35 lat Nowego Dziennika*, http://www.decydent.pl/archiwum/wydanie_15/35-lat-nowego-dziennika_98.html; M. Stąporek, *Człowiek, który unowocześnił gdański port*, <http://www.trojmiasto.pl/wiadomosci/> [dostęp 30.06.2013].

rejestrze uprawnień przemysłowych oraz wszelkich nieobjętych tym rejestrem zezwoleń (koncesyj), uprawnień na prowadzenie przedsiębiorstwa. Udzielanie przez sądy wiadomości z rejestru handlowego ustala rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości, wydane w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu”.

4) Ust. 1 art. 6 otrzymuje brzmienie:

„Wszystkie stowarzyszenia, korporacje i instytucje, działające w dziedzinach gospodarczych, przez izby reprezentowanych, obowiązane są udzielać informacji, wykazów i posiadanych danych statystycznych na żądanie każdej z izb, w której okręgu mają swą siedzibę, oddział lub ekspozyturę, albo na której, okręg rozciągają swą działalność. Ten sam obowiązek ciąży na osobach i przedsiębiorstwach, trudniących się przemysłem i handlem (art. 1) w okręgu izby”.

5) Ust. 2 art. 6 otrzymuje brzmienie:

„Pracownicze związki zawodowe i instytucje ubezpieczeń społecznych są wyłączone z obowiązku, przewidzianego w ust. 1, chyba że chodzi o stwierdzenie przez kasy chorych (kasy ubezpieczeń społecznych) ilości ubezpieczonych pracowników, gdy od ilości pracowników uzależnia statut izby ilość głosów, przysługujących osobie prawnej przy wyborach do izby”.

6) Ust. 3, 4, 5 i 6 art. 6 otrzymują brzmienie:

„Winni naruszenia postanowień ust. 1 ulegną karze porządkowej w wysokości do trzystu złotych.

Do nakładania kar porządkowych powołany jest prezes izby.

Od orzeczenia prezesa izby przysługuje ukaranemu prawo odwołania do Ministra Przemysłu i Handlu w terminie dni siedmiu od dnia doręczenia orzeczenia.

W razie nieuiszczenia kary grzywny do kasy izby w terminie dni siedmiu od daty jej uprawnomocnienia się, grzywna będzie ściągnięta w drodze egzekucji administracyjnej.

Prezes izby może przed wykonaniem kary uchylić swe orzeczenie, jeśli ukarany dopełni obowiązku, przewidzianego w ust. 1 i przedstawi należyte usprawiedliwienie”.

7) Ust. 7 art. 6 skreśla się.

8) Art. 9 otrzymuje brzmienie:

„Radcowie z wyboru powoływani są na lat 5 z prawem ponownego wyboru. Do okresu pięcioletniego nie zalicza się roku niepełnego.

W ostatnim roku kadencji przeprowadza się nowe wybory.

Na miejsce radcy z wyborów ogólnych, opróżnione przed upływem pięcioletniego okresu, wstępuje i pełni czynności do końca tego okresu kolejny zastępca, wybrany z danej grupy, kategorii lub okręgu wyborczego, a w wypadku, przewidzianym w art. 15 ust. 5, kolejny kandydat właściwej listy, w braku zaś jego zastępca.

W razie opróżnienia przed upływem pięcioletniego okresu miejsca radcy, wybranego przez zrzeszenie gospodarcze (art. 8 ust. 4 pkt. 2), w zrzeszeniu tem następuje ponowny wybór z pomiędzy członków zrzeszenia, posiadających w chwili wyboru bierne prawo wyborcze (art. 11). Przy wyborze stosują się postanowienia art. 17. Przewidziane jednak w ust. 5 art. 17 stwierdzenie przez główną komisję wyborczą, że wybrani posiadają bierne prawo wyborcze, następuje nie na podstawie listy uprawnionych do głosowania (art. 13), lecz dołączonych do protokołu wyborczego dokumentów. Wybrany radca wstępuje na opróżnione miejsce i pełni czynności do końca pięcioletniego okresu. Jeżeli dotychczas uprawnione do wyborów zrzeszenie gospodarcze przestało istnieć, Minister Przemysłu i Handlu wyznaczy na jego miejsce inne zrzeszenie gospodarcze.

Jeżeli co najmniej na dwa lata przed upływem kadencji następuje zmiana pierwszej części statutu, na skutek której zwiększa się ogólna liczba radców z wyboru, wówczas przeprowadza się niezwłocznie wybory tej dodatkowej liczby radców w trybie, przewidzianym w art. 13 — 17, przy czym wybrani radcowie pełnią swe czynności do końca danego okresu pięcioletniego, we wszystkich innych wypadkach zmiana pierwszej części statutu ma zastosowanie przy najbliższych kolejnych wyborach”.

9) Ust. 3 art. 15 otrzymuje brzmienie:

„Na kartce, którą oddaje każdy z głosujących, mają być wymienione w przewidzianej statutem dla danej grupy, kategorii lub okręgu wyborczego liczbie osoby, wybierane na radców, i w takiej samej liczbie osoby, wybierane na zastępców. Wszystkie te osoby powinny odpowiadać

| wymaganiami art. 11. Wymienienie na kartce mniejszej liczby osób nie czyni głosu nieważnym”.

10) Przedostatnie zdanie ust. 5 art. 15 otrzymuje brzmienie:

„Zgłoszone listy powinny odpowiadać wymaganiom, które przepis ust. 3 przewiduje dla kartek, kartka zaś w danym wypadku powinna zawierać tylko numer jednej z list”.

11) Pierwsze zdanie ust. 6 art. 15 uzupełnia się na końcu słowami:

„po stwierdzeniu, że wybrani odpowiadają wymaganiom art. 11”.

12) W ust. 8 art. 15 zmienia się cytowany art. 9 ust. 4 na art. 9 ust. 3.

13) Ust. 5 art. 17 otrzymuje brzmienie:

„Protokół z odbytych wyborów, zawierający ich wynik, ma być złożony do głównej komisji wyborczej, która po stwierdzeniu, że wybrani odpowiadają wymaganiom art. 11, podaje wynik wyborów do publicznej wiadomości”.

14) Ust. 1 i 2 art. 18 otrzymują brzmienie:

„W czasie każdego wyboru do izby Minister Przemysłu i Handlu mianuje na lat 5, a w wypadku, przewidzianym w art. 9 ust. 5, do końca danego okresu pięcioletniego liczbę radców, odpowiadającą postanowieniom art. 8.

W razie ustąpienia mianowanego radcy Minister Przemysłu i Handlu mianuje na jego miejsce inną osobę do końca danego okresu pięcioletniego. Ustępujący radcowie mogą być ponownie mianowani”.

15) Ust. 1 art. 19 otrzymuje brzmienie:

„Po każdym wyborze do izby (z wyjątkiem wypadku, przewidzianego w art. 9 ust. 5) przed jej ukonstytuowaniem się komisarz wyborczy zwołuje pod swoim przewodnictwem zgromadzenie radców z wyboru i radców z nominacji, które rozstrzyga o kooptacji”.

16) W ust. 2 art. 19 dodaje się do końca:

„oraz w wypadku, przewidzianym w art. 9 ust. 5”.

17) Ust. 6 art. 19 skreśla się.

18) W dotychczasowym ust. 7 art. 19 wyraz: „sześćoletniego” zastępuje się wyrazem: „pięcioletniego”.

19) Jako ustęp ostatni art. 19 dodaje się: „Wyniki kooptacji komisarz wyborczy, względnie prezes izby podaje do publicznej wiadomości”.

20) Ust. 1 art. 21 otrzymuje brzmienie:

„Minister Przemysłu i Handlu wyznacza termin ukonstytuowania się izby w ciągu trzech miesięcy od daty uprawomocnienia się wyborów do izby”.

21) Zdanie pierwsze ust. 1 art. 22 otrzymuje brzmienie:

„Prezes i wiceprezesi izby wybierani są na lat 5 z prawem ponownego wyboru”.

22) W art. 22 dodaje się po ust. 2 nowy ustęp w następującym brzmieniu:

„Ponadto prezesowi może być przekazane statutem rozstrzyganie w imieniu izby pewnych kategorii spraw, uchwałą zaś plenarnego zebrania może być mu powierzona załatwienie spraw poszczególnych”.

23) Ust. 3 i 4 art. 25 otrzymują brzmienie:

„Radca, który bez usprawiedliwienia opuścił dwa kolejne zebrania plenarne lub cztery w ciągu roku zebrania komisyj, do których został wybrany, może być uchwałą plenarnego zebrania izby pozbawiony radcostwa.

Uchwałą plenarnego zebrania na wniosek prezesa izby może być radcostwa pozbawiony radca, na którym ciąży ujemne orzeczenie sądu obywatelskiego lub którego postępowanie dyskwalifikuje go jako członka izby”.

24) W ust. 5 art. 25 skreśla się wyrazy: „trzecim i”.

25) Pierwsze zdanie ust. 1 art. 26 otrzymuje brzmienie:

„Plenarne zebrania izby odbywają się najmniej cztery razy do roku”.

26) W ust. 3 art. 26 zmienia się brzmienie nawiasu drugiego jak następuje:

„art. 25 ustęp czwarty”.

27) W ust. 1 art. 28 skreśla się zdanie trzecie, na jego miejsce dodaje się co następuje:

„Dyrektora izby mianuje z poza grona jej członków na wniosek prezydium (zarządu) izby Minister Przemysłu i Handlu. W takim samym trybie następuje zwolnienie dyrektora izby”.

28) Ust. 2 art. 28 otrzymuje brzmienie:

„Izba uchwała na plenarnym zebraniu statut urzędniczy, ustalający odpowiedzialność personelu biurowego, etaty urzędnicze, warunki powoływania pracowników biura izby, ich

obowiązki i prawa z uwzględnieniem przepisów ustępu pierwszego o sposobie powołania dyrektora izby i jego stosunku do prezesa izby oraz statut pensyjny tychże pracowników. Statut pensyjny pracowników biura izby podlega zatwierdzeniu Ministra Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrem Pracy i Opieki Społecznej”.

29) W ust. 1 art. 30 wyrazy „15 września” zmienia się na „15 października”.

30) Ust. 1 i 2 art. 33 otrzymuje brzmienie:

„W dniu ukonstytuowania się nowych izb na podstawie niniejszego rozporządzenia w województwach, obejmujących okręgi dotychczasowych izb w Krakowie, Lwowie, Brodach, Poznaniu, Bydgoszczy, Grudziądzu, Toruniu, Katowicach i Bielsku, wymienione izby przestają istnieć z mocy prawa. Do dnia tego działają one na mocy dotychczasowych przepisów.

Jednocześnie w dniu tym tracą moc obowiązującą ustawy i rozporządzenia, odnosząca się do spraw, unormowanych niniejszem rozporządzeniem. a w szczególności: ustawa z dnia 29 czerwca 1868 r. (Dz. P. P. Nr. 85) o organizacji izb handlowych i przemysłowych, ustawa z dnia 24 lutego 1870 r. o izbach handlowych (Zb. ust. s. 134) w brzmieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 1897 r. (Zb. ust. s. 343), taż sama ustawa, zmieniona rozporządzeniem Ministra b. Dzielnicy Pruskiej z dnia 25 listopada 1919 r. w przedmiocie izb przemysłowo-handlowych (Tyg. Urz. Nr. 67, poz. 165) oraz uchwała Rady Narodowej Księstwa Cieszyńskiego z dnia 8 lipca 1919 r. wraz z rozporządzeniem z dnia 15 lipca 1919 r. Wydziału Górniczo-Przemysłowo-Handlowego i Wydziału Skarbowego Rady Narodowej Księstwa Cieszyńskiego w sprawie utworzenia izby handlowej i przemysłowej w Bielsku (Dziennik Urzędowy Rady Narodowej Księstwa Cieszyńskiego Nr. 12, poz. 141 i 142).”

Art. 2. (1) We wszystkich izbach, działających w chwili wejścia w życie niniejszej ustawy na podstawie, rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591), pierwsza pięcioletnia kadencja (art. 1 pkt. 8 niniejszej ustawy) liczy się od dnia 1 stycznia 1930 r.

(2) Na czas trwania oznaczonej w ust. 1 kadencji przedłuża się również okres pełnienia czynności dotychczasowych prezesów i wiceprezesów (członków zarządu) izb z zachowaniem postanowień zdania drugiego i trzeciego ust. 1 art. 22 rozporządzenia Prezydenta

Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591).

Art. 3. Do roku 1939 włącznie warunek trzyletniego najmniej istnienia zrzeszenia gospodarczego, przewidziany w ust. 2 art. 16 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) nie będzie miał zastosowania do zrzeszeń, mających swą siedzibę w Gdyni.

Art. 4. Przepis art. 1 pkt. 28 niniejszej ustawy ma zastosowanie do statutów pensyjnych pracowników biura izby, uchwalonych przez izby do⁶⁹ czasu ich ukonstytuowania się na podstawie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591).

Art. 5. Po wejściu w życie na obszarze województwa śląskiego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 roku o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) przekazuje się na okres przejściowy, do czasu wejścia w życie na tym samym obszarze rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr. 53, poz. 468) zastępstwo interesów rzemieślniczych i związane z tym prawa i obowiązki, wykonywane dotychczas przez izbę handlową i przemysłową w Bielsku, izbie rzemieślniczej w Katowicach.

Sposób i zakres zastępstwa tych interesów oraz wykonywanie praw i obowiązków określi rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu.

Art. 6. Upoważnia się Ministra Przemysłu i Handlu do ogłoszenia w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej w brzmieniu obowiązującym rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o izbach przemysłowo-handlowych po uwzględnieniu wszelkich zmian, wprowadzonych niniejszą ustawą.

Art. 7. Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Ministrowi Przemysłu i Handlu oraz właściwym ministrom.

Art. 8. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki (...)*

---

69 Na mocy obwieszczenia z dnia 1 grudnia 1932 r. (Dz. U. RP 1932 Nr 106, poz. 885) sprostowano błąd i zamieniono wyraz „do” wyrazem „od”.

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 14 lipca 1932 r.

Regulamin czynności Inspektorów wywozu jaj przy Izbach Przemysłowo-Handlowych

Monitor Polski 1932 Nr 170, poz. 201

REGULAMIN CZYNNOŚCI

Inspektorów wywozu jaj przy Izbach Przemysłowo - Handlowych

Na podstawie § 16 rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 16 czerwca 1931 r., wydanego w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa w sprawie uregulowania wywozu kurzych jaj zagranicę (Dz. U. R. P. Nr. 62, poz. 503) ustalą następujące zasady wykonywania przez Inspektorów nadzoru nad wywozem jaj.

I.

Stosunek Inspektora do Izby Przemysłowo - Handlowej i do Głównego Inspektora.

§ 1. Inspektorzy są powołani do wykonywania nadzoru nad przestrzeganiem przez przedsiębiorstwa, wpisane do wojewódzkich rejestrów firm uprawnionych do wywozu kurzych jaj zagranicę — przepisów, regulujących wywóz jaj zagranicę, a w szczególności rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 r. o uregulowaniu wywozu kurzych jaj zagranicę (Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 249), rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 16 czerwca 1931 r., wydanego w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa w sprawie uregulowania wywozu kurzych jaj zagranicę (Dz. U. R. P. Nr. 62, poz. 503), rozporządzenia Ministra Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dnia 15 listopada 1930 r. w sprawie ceł wywozowych (poz. tar. cel. wywoz. 255 Dz. U. R. P. Nr. 78, poz. 612) oraz wszystkich odnośnych obwieszczeń, okólników i instrukcyj, stanowiących przepisy o uregulowaniu wywozu kurzych jaj zagranicę.

§ 2. Inspektorzy w zakresie trybu kontroli podlegają izbom przemysłowo - handlowym, przez które zostali wyznaczeni, z wyjątkiem trybu kontroli w miejscach odprawy celnej, uregulowanego postanowieniami § 10 niniejszego regulaminu.

W zakresie sprawności wykonywania swych funkcji, inspektorzy podlegają również nadzorowi ze strony głównego inspektora. W tym celu izby przemysłowo - handlowe, którym podlegają poszczególni inspektorzy, winny, w myśl ustępu II lit. b. regulaminu głównego inspektora, umożliwić mu pracę nad ujednostajnieniem i udoskonaleniem metod kontroli wykonywanej przez inspektorów na podstawie przepisów standaryzacyjnych.

§ 3. W każdej izbie przemysłowo - handlowej na jednego inspektora nie może przypadać z reguły składów przeróbczych więcej niż 30.

§ 4. Wykonywana przez inspektorów kontrola winna się odbywać w ten sposób, aby nie stawała się uciążliwą dla normalnego toku czynności handlowych danego przedsiębiorstwa.

II.

System kontroli w składach przeróbczych.

§ 5. Przy wykonywaniu kontroli inspektorzy są zobowiązani badać, czy każdorazowy stan oraz działalność kontrolowanego składu przeróbczego odpowiadają wymaganiom przepisów standaryzacyjnych, a w szczególności:

1) czy rozmiary pomieszczeń i urządzeń technicznych składów odpowiadają ich maksymalnej miesięcznej zdolności eksportowej, wymienionej w podaniu o rejestrację (§ 1, lit. d. rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 16.VI.1931 r. Dz. U. R. P. Nr. 62, poz. 503), przyczem należy brać pod uwagę następujące minimalne rozmiary składu dla przedsiębiorstw obliczonych na przeróbkę 1 wagonu tygodniowo:

a) dla prześwietlarni — 9 m²,

b) dla sortowni i pakowni — 20 m²,

c) dla składu jaj oryginalnych — 18m²,

d) dla składu jaj eksportowanych — 18m²,

e) na przejścia i miejsca zapasowe — 20m² — razem 85m²; dla każdego dalszego wagonu przeróbki tygodniowej dolicza się 20m² powierzchni łącznej dla sortowni, pakowni i składu jaj i 3 m² w prześwietlarni jaj. Powyższe dane należy traktować jako orientacyjne. Jeżeli chodzi o składy już zarejestrowane przed wydaniem niniejszego regulaminu, inspektorzy

| przedstawią swym izbom wnioski o przyznanie istniejącym o to składom dodatkowego terminu do przystosowania się do powyższych norm;

2) czy w prześwietlarnim składach jaj i materiałów opakunkowych oraz uposażeniu technicznym składu przeróbczego nie zaszły zmiany powodujące utratę prawa wpisu do rejestru przedsiębiorstw wywozujących jaja;

3) czy dany skład posiada świadectwo przemysłowe I lub II-ej kategorii handlowej, względnie kartę rejestracyjną przedsiębiorstwa pomocniczego, odnośnie zaś do spółdzielni, należących do Związku rewizyjnego — świadectwo przemysłowe III-ej kategorii na rok bieżący;

4) czy są prowadzone księgi handlowe, o ile zaś siedziba przedsiębiorstwa mieści się poza składem, czy w składzie jest prowadzona księga towarowa;

5) czy składy są należycie przewietrzane i czy składy oraz urządzenia są utrzymane w należytej czystości;

6) czy składy są zaopatrzone w należyte przybory pomocnicze, a z w szczególności⁷⁰ w wagę dziesiętną i stołową wraz z ciężarkami;

7) czy skład materiałów pakunkowych zawiera conajmniej jednomiesięczny, obliczony według zdolności przeróbczej składu, zapas tych materiałów odpowiedniej jakości;

8) czy w składzie przeróbczym zatrudnieni są należycie wykwalifikowani robotnicy w ilości conajmniej 2; przyczem, celem stwierdzenia, czy robotnicy ci są zatrudnieni stale, należy żądać każdorazowego przedstawienia miesięcznych list płatniczych Kasy Chorych, nadto zbadać, w miarę potrzeby, na mocy książki kasowej wydatki na robociznę, ewentualnie, w razie wątpliwości co do fachowego przygotowania robotników, poddać ich egzaminowi praktycznemu;

9) czy prześwietlanie i sortowanie jaj odbywa się w sposób zgodny z przepisami §§ 10, 11 i 12 rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 16.VI.1931 (Dz. U. R. P. Nr. 62, poz. 503). Przed ustaleniem wagi średniej jaj należy stwierdzić, czy w danym sortymencie jaj nie znajduje się ponad 20% jaj, których waga nie odpowiada wadze danego sortymentu. Po otworzeniu skrzyni, wybiera się 10 najmniejszych jaj z jednego górnego pola (z pośród 180 sztuk), które waży się na wadze stołowej. O ile waga tych jaj jest niższą od dolnej granicy wagi

---

⁷⁰ Tak w oryginale.

podanej na skrzyni, waży się dalsze dziesiątki jaj tak długo, aż dojdzie się do jaj, odpowiadających dolnej granicy wagi. Zakwestjonowane co do niedostatecznego ciężaru jaj przeważa się następnie pojedynczo na wadze automatycznej dla ustalenia faktycznego odsetka jaj lżejszych. Tak samo postępować należy przy badaniu ilości jaj cięższych od górnej granicy wagi podanej na skrzyni. W gatunkach standartowych, z wyjątkiem gatunku 45 — 48 kg., nie mogą znajdować się jaja wagi poniżej 45 gramów. Badaniu takiemu należy poddać w każdej skrzyni „płaskiej”, przynajmniej jedno pole (180 sztuk) warstwy górnej i jedno pole warstwy dolnej; w skrzyni „całej” zaś — cztery pola i z każdej warstwy poziomej przynajmniej po 180 sztuk; w skrzyni „ćwiartce” należy poddać badaniu tylko 180 jaj z warstw dowolnie wybranych. W wyjątkowych wypadkach, wymagających pośpiechu, można ograniczyć badanie jaj tylko do dwu warstw.

W celu ustalenia wagi średniej jaj, należy ze względu na zachodzące nieraz znaczne różnice w ciężarze lary (skrzynka, wióry, gwoździe) wszystkie jaja badanej skrzyni wyjąć i zważyć w osobnej skrzyni próżnej poprzednio sortowanej.

Przy powyższym badaniu należy przeprowadzić badanie czystości i świeżości jaj. Wśród jaj czystych i świeżych nie powinny się znajdować jaja brudne, secunda lub nieświeże. Przy badaniu świeżości należy prześwietlać 180 jaj w stosunku do 720 sztuk.

W sposób wyżej opisany należy z reguły poddać badaniu przynajmniej po 1 skrzyni z każdego gatunku jaj badanego ładunku. Ponadto z gatunku najliczniej reprezentowanego należy zbadać drugą skrzynię;

10) czy pakowanie jaj odbywa się w sposób zgodny z przepisem, przyczem w szczególności należy zwrócić uwagę na to, czy skrzynia jest nowa, czysta, zbita należycie z desek całych, niepopękanych, bez sęków grożących wypadnięciem, suchych i pierwszej jakości, czy wełna drzewna lub słoma jest sucha, czysta i bez odpadków, czy warstwy są równomiernie poziomo i szczelnie wyścielone i czy rzędy jaj leżą równoległe, czy warstwy jej są przy bokach i przyczółkach skrzyń szczelnie wełną zabezpieczone, czy używa się przy pakowaniu letniem wkładek blaszanych, niepozwalającym wełnie drzewnej wystawać z boków skrzyń, a przy pakowaniu zimowem okładzin papierowych, którymi cała skrzynia winna być

|wyłożona ze wszystkich stron, a górna warstwa niemi nakryta, czy nakrywki skrzyń nie liczą więcej ponad 4 deski, i czy wymiar skrzyń odpowiadają przepisom;

11) czy znakowanie skrzyń jest zgodne z obowiązującymi przepisami, w szczególności, czy klasyfikacja towaru, oznaczona na skrzyniach, zgodna jest z ich istotną zawartością i czy znaki klasyfikacyjne zostały w należytem miejscu, w należytem kolorze i w przepisanych rozmiarach umieszczone na skrzyniach.

Należy przytem wymagać, ażeby znakowanie skrzyń odbywało się bezwarunkowo najpóźniej bezpośrednio po zapakowaniu skrzyni, nigdy zaś poza obrębem magazynu, np. na kolei. O ile fakt taki zostałby stwierdzony, należy to uwidocznić w protokule;

12) eksportowany towar z danego składu przeróbczego został rzeczywiście w całości w tym składzie przerobiony i czy przedsiębiorstwo wysyła towar zagranicę pod własną firmą. W tym celu inspektor winien przejrzeć księgi składu, a w razie potrzeby i inne dokumenty.

13) ile ładunków wyeksportował dany skład przeróbczy od chwili rozpoczęcia bieżącego sezonu eksportowego i od czasu ostatniej kontroli.

Z dokonanej w sposób powyższy kontroli ma być każdorazowo sporządzony protokół, w którym ustalić należy wszystkie ewentualnie stwierdzone braki i uchybienia powyższym punktom od 1 do 13.

III.

System kontroli w miejscach nadania transportu, w czasie przebiegu i w miejscach odprawy celnej.

§ 6. Kontrola i badanie jej przeznaczonych do wywozu może się odbywać również poza miejscami zbiórki i przeróbki jaj, w miejscach nadania transportu, w czasie przebiegu transportu do miejsca odprawy celnej oraz w miejscach odprawy celnej, na mocy § 18 rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dn. 16.VI.1931 r. (Dz. U. R. P. Nr. 62, poz. 503).

§ 7. Inspektorzy są upoważnieni na podstawie § 16 rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 16 czerwca 1931 rok (Dz. U. R. P. Nr. 62, poz. 503) do dokonywania kontroli kolejowych w miejscu nadania transportów w magazynach i wagonach. Powyższa kontrola winna się odbywać zgodnie z przepisami ust. 1 § 2 instrukcji w sprawie dokonywania rewizji bagażu i przesyłek kolejowych przez uprawnione organa państwowe (rozporządzenie

Min. Komunikacji Nr. III, Pc. 10281.26 z dnia 7.I.1927 r. — Dz. Urz. Min. Kom. Nr. 1, poz. 2) i Okólnika Ministerstwa Komunikacji Nr. H. P. IV. 154/5/32 z dnia 4 czerwca 1932 r. w sprawie kontroli eksportu jaj wywożonych zagranicę (Dodatek do Dziennika Taryf i Zarządzeń Kolejowych Nr. 12, poz. 23). W tym celu Ministerstwo Przemysłu i Handlu zaopatrzy inspektorów w upoważnienia do dokonywania powyższych rewizji. O mającej nastąpić kontroli powinien być zawiadomiony kierownik składu przeróbczego oraz właściwy organ kolejowy.

Zarządzenia inspektora co do postępowania z transportami znajdującymi się w obrębie stacji kolejowej, a wykazującymi uchybienia, mogą być wydawane na podstawie porozumienia z odnośną izbą przemysłowo-handlową.

§ 8. W wypadkach wyjątkowych, gdy zachodzi uzasadnione podejrzenie, że dany transport po wyjściu jego ze stacji kolejowej odbywa się z pogwałceniem przepisów, regulujących wywóz jaj zagranicę, winni są inspektorzy na polecenie izby przemysłowo-handlowej transport zatrzymać, celem przeprowadzenia kontroli na stacjach pośrednich w czasie przebiegu do miejsca odprawy celnej, albo również w miejscu odprawy celnej.

Delegowany do powyższej kontroli inspektor winien przeprowadzić badanie i spisać szczegółowy protokół wedle ustalonego wzoru w obecności właściwego organu kolejowego oraz, o ile to możliwe, w obecności kierownika przedsiębiorstwa lub jego zastępcy, przy uwzględnianiu przepisów p. 9 § 5 niniejszego regulaminu, oraz przepisów instrukcji Min. Komunikacji, wymienionej w § 7 niniejszego regulaminu.

§ 9. Nadzór nad kontrolą i badaniem jaj w miejscach odprawy celnej sprawuje główny inspektor na mocy p. II lit. e regulaminu wykonywania przezeń ogólnego nadzoru nad wywozem jaj, postępując zgodnie z poleceniami Związku izb przemysłowo-handlowych, wydanymi na zasadzie dyrektyw Ministerstwa Przemysłu i Handlu.

§ 10. Kontrolę i badanie jej w miejscach odprawy celnej wykonywa główny inspektor lub jego zastępca oraz inspektorzy im przydzieleni celem wykonywania wzmiankowanej kontroli.

§ 11. Inspektorzy, badający jaja w miejscach odprawy celnej w myśl §§ 9 i 10 niniejszego regulaminu, winni postępować z ładunkami w sposób następujący:

A. Z każdego ładunku należy zbadać przynajmniej 4 skrzynie, o ile jednakże w badanych skrzyniach okażą się uchybienia co do świeżości i wagi średniej, wskazane jest, w miarę możliwości, objąć badaniem większą ilość skrzyń.

Badanie winno polegać na stwierdzeniu:

- 1) odchyłeń wagi rzeczywistej skrzyń od wagi średniej;
- 2) ilości jaj nieodpowiadających określeniom na skrzyniach jaj pod względem świeżości;
- 3) ilości jaj nieodpowiadających określeniom na skrzyniach pod względem czystości, oraz
- 4) stanu opakowania i znakowania, przyczem w miarę możliwości badanie należy rozciągnąć również na sposób sortowania jaj na standarty.

O ile to ostatnie badanie będzie miało miejsce, należy je przeprowadzić w sposób następujący:

W skrzyniach „płaskich” wybiera się kolejno i przeważa pojedynczo 180 jaj z jednego pola warstwy górnej i jednego pola dolnej; w skrzyniach „całych” należy w podobny sposób przeważać 3 pola jaj (po 180 sztuk) z 3 różnych warstw, w skrzyniach „ćwiartkach” badaniu należy poddać 180 jaj z dowolnie wybranych warstw. Suma jaj lżejszych i cięższych od jaj gatunku oznaczonego na skrzyni jest miarodajną dla określenia odsetka jaj innego gatunku.

B. Ładunek należy bezwzględnie zatrzymać, jeżeli w większości (najmniej 3) skrzyń okaże się: 1) brak wagi przeciętnej ponad 0,5 kg w skrzyni płaskiej lub ponad 1 kg w skrzyni całej, albo 2) obecność 4 % jaj secunda w czasie od 1 stycznia do 30 czerwca względnie 6 % jaj secunda w czasie od 1 lipca do 31 grudnia, 3) sortowanie jaj wykaże w conajmniej 3 badanych skrzyniach odchylenia powyżej 30 %, 4) ilość jaj brudnych i wybitnie zabrudzonych przewyższa 5 % we wszystkich (conajmniej 5) badanych skrzyniach.

W razie nieodpowiedniego znakowania skrzyń z jajami lub nieodpowiedniego opakowania jaj, o ile jednak materiał pakunkowy jest przytem suchy i bezwonny, nie należy zatrzymywać ładunku.

Uchybienia co do sortowania, czystości jaj względnie znakowania skrzyń lub opakowania mogą stanowić powód do zatrzymania transportu tylko w tym wypadku, gdy uchybienia te wystąpią łącznie z uchybieniami co do wagi jaj (pkt. 1), lub świeżości (pkt. 2)

| przy zastosowaniu wyżej podanych warunków co do ilości skrzyń, które mają być poddane badaniu.

Obecność jaj plamistych lub zgniłych jest niedopuszczalna.

C. Towar wapienny (jaja kalcjonowane) podlega przy badaniu tym samym postanowieniom, co jaja świeże, jednakowoż badane ładunki jaj należy zatrzymywać jedynie po stwierdzeniu rażących uchybień w wadze przeciętnej i jakości.

D. Badanie ładunków, zawierających wyłącznie jaja późniejszego gatunku, jak np. „Secunda”, „D” i „M”, odbywać się może według dowolnego uznania inspektorów wywozu jaj, przyczem winni oni stwierdzić, czy pod znakami jaj rzekomo późniejszych nie wywozi się świeżych a przerobionych nieprzepisowo jaj.

§ 12. W razie zatrzymania ładunku jaj nieodpowiadającego § 11 niniejszego regulaminu winien przeprowadzający kontrolę inspektor cofnąć odnośne zaświadczenie na bezcłowy wywóz jaj. Cofnięcie to następuje na podstawie protokołu badania i powinno być uwidocznione na zaświadczeniu przez następujący dopisek: „Cofnięto według załączonego protokołu”, wraz z podaniem daty cofnięcia (Obwieszczenie Ministra Przemysłu i Handlu z 20.X.1930 r. Monitor Polski Nr. 246).

O zatrzymaniu każdego ładunku jaj winien przeprowadzający kontrolę inspektor wywozu jaj zawiadomić bezzwłocznie, telegraficznie:

- a) nadawcę zatrzymanego ładunku,
- b) Wydział Handlu Zagranicznego Ministerstwa Przemysłu i Handlu,
- c) Terytorjalną izbę przemysłowo-handlową nadawcy (eksportera), którego ładunek zatrzymano.

Równocześnie z temi zawiadomieniami telegraficznymi należy przesać kopje odnośnych protokołów wymienionych w rubrykach a, b i c.

Ładunek raz już zbadany przez inspektora może być powtórnie zbadany po przeprowadzeniu przeróbki jaj stosownie do wymagań § 11 niniejszego regulaminu przez głównego inspektora lub, w razie jego nieobecności w miejscu kontroli, przez inspektora przezeń wyznaczonego, przyczem przeprowadzenie wymienionej przeróbki może odbywać się w dowolnym pomieszczeniu, byleby zabezpieczało ono właściwą przeróbkę jaj.

§ 13. Główny inspektor może przeprowadzać w razie potrzeby lub uznania powtórnią kontrolę zbadanych już, w myśl § 11 niniejszego regulaminu przez inspektorów w miejscach odprawy celnej ładunków i zarządzać zmiany w pierwotnych decyzjach inspektorów, stosownie do wyników powtórnej kontroli.

§ 14. Główny inspektor wywozu jaj przedkładać winien Ministerstwu Przemysłu i Handlu oraz Związkowi izb comiesięcznie sprawozdania z przebiegu i rezultatów kontroli w miejscach odprawy celnej, przeprowadzonej przez niego i przydzielonych ku temu inspektorów.

Inspektorzy wywozu jaj, przydzieleni w myśl § 10 niniejszego regulaminu w miejscach odprawy celnej, winni w terminach, które będą w tym celu wyznaczone — przedkładać sprawozdania z przeprowadzonych kontroli i badań Związkowi izb przemysłowo-handlowych Rz. P. — za pośrednictwem głównego inspektora wywozu jaj, na którego ręce winni też przedkładać wszystkie inne sprawozdania i wnioski, pozostające w związku z wykonywaniem przez nich kontroli i badania transportów jaj, przeznaczonych na wywóz poza granice celne Polski.

§ 15. Sprawozdania inspektorów, przydzielonych w miejscach odprawy celnej, winni⁷¹ obejmować — w formie tabelarycznej — następujące dane:

- 1) Numer porządkowy,
- 2) Data,
- 3) Stacja graniczna,
- 4) Nr. wagonu,
- 5) Nadawca i miejsce nadania,
- 6) Przynależna izba przemysłowo-handlowa,
- 7) Kraj przeznaczenia,
- 8) Wyniki badania.

---

71 Błąd w oryginale, powinno być „winny”.

Opakowanie	Znakowanie	Sortowanie wedle wagi	Waga przeciętna	Świeżość	Czystość
------------	------------	--------------------------	--------------------	----------	----------

9) Zarządzenie inspektora,

10) Uwagi.

Sprawozdania te winny być udokumentowane czytelnie sporządzonymi kopiami odnośnych protokółów i przedkładane — za pośrednictwem głównego inspektora wywozu jaj — w terminach, które będą w tym celu wyznaczone.

§ 16. Sprawozdania miesięczne głównego inspektora wywozu jaj z przebiegu i rezultatów kontroli i badania transportów jaj w miejscach odprawy celnej winny obejmować:

- 1) ogólne cyfrowe zestawienie przeprowadzonych kontroli, z wymienieniem poszczególnych stacyj granicznych oraz inspektorów z uwzględnieniem miejsca i czasu ich urzędowania w okresie sprawozdawczym;
- 2) szczegółowy cyfrowy wykaz ładunków badanych na stacjach granicznych;
- 3) cyfrę ładunków, które w okresie sprawozdawczym przeszły przez poszczególne stacje odprawy celnej, oraz liczbę i % ładunków badanych tudzież liczbę i % ładunków zatrzymanych;
- 4) szczegółowy wykaz ładunków zatrzymanych;
- 5) szczegółowy wykaz ładunków zatrzymanych, zestawiony wedle okręgów przynależnych izbom przemysłowo-handlowym;
- 6) wykaz badanych ładunków wedle krajów przeznaczenia;
- 7) ogólne i specjalne uwagi i wnioski pozostające w związku ze sprawozdaniem, a zwłaszcza wynikiem obserwacji co do działalności poszczególnych inspektorów, wpływu i skutków kontroli oraz jej dalszych potrzeb.

IV.

Postępowanie izby przemysłowo-handlowej z protokołami inspekcji.

§ 17. Z każdorazowej kontroli ma być sporządzony protokół, przyczem wszystkie rubryki protokołu mają być ściśle wypełnione. Jeżeli przy wykonaniu kontroli inspektorzy stwierdzają, że urządzenia przedsiębiorstwa przestały odpowiadać przepisom § 5, wówczas wyraźnie to nadmieniają w protokóle, wyznaczając jednocześnie przedsiębiorstwu czas,

potrzebny do wykonania odpowiednich urządzeń i napraw. Inspektorzy przy wykonywaniu następnych kontroli są obowiązani zwracać specjalną uwagę, czy wydane zarządzenia zostały w terminie wykonane, przyczem tak wykonanie zleceń, jak i ich zaniedbanie należy w protokóle uwidocznic.

Badanie magazynów jajczarskich i jaj eksportowanych winno się odbywać, jeżeli to możliwe w obecności kierownika przedsiębiorstwa wzgl. jego zastępcy, zawsze zaś conajmniej 1 pracownika danego składu przeróbczego.

Protokóły mają być sporządzane w specjalnie do tego celu przeznaczonych księdze protokółów, każdorazowo przez kopję w 4-ch egzemplarzach. Oryginał protokołu z pierwszą kopją składa inspektor izbie przemysłowo-handlowej, drugą kopję wręcza względnie przesyła właścicielowi względnie kierownikowi danego składu przeróbczego, trzecia zaś kopia zostaje w księdze protokołu.

V.

Postanowienia ogólne.

§ 18. Każdy inspektor zaopatrzony zostaje w wystawioną przez izbę przemysłowo-handlową legitymację, którą należy w razie potrzeby okazać kierownikowi (zastępcy) przedsiębiorstwa.

§ 19. Inspektor nie może uprzednio zawiadomić firmy o mającej się dokonać kontroli jej składu przeróbczego.

§ 20. Z każdej podróży inspekcyjnej mają inspektorzy przedłożyć izbie przemysłowo-handlowej w ciągu trzech dni po ukończeniu podróży dokładne sprawozdanie, do którego dołączone być mają protokóły wymienione w § 17 niniejszego regulaminu. Pozatem do sprawozdania tego dołączone być mają rozliczenia z poniesionych kosztów podróży.

Warszawa, dnia 14 lipca 1932 r.

Minister Przemysł i Handlu:

(—) *Dr. F. Zarzycki.*

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 23 lipca 1932 r.

**w sprawie powołania przez zrzeszenie gospodarcze radcy do Izby Przemysłowo-Handlowej
w Łodzi**

Monitor Polski 1932 Nr 172, poz. 203

W celu wykonania postanowień art. 9 ust. 4 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591), w brzmieniu ustawy z dnia 10 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 292), nadaję prawo powołania trzeciego radcy do sekcji handlowej Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi, Stowarzyszeniu Polskich Kupców i Przemysłowców Chrześcijan w Łodzi.

Stowarzyszenie to wstępuje w miejsce zlikwidowanego Krajowego Związku Drobnych Kupców Jarmarczno-Obnośnych wyznaczonego zarządzeniem Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 15 listopada 1928 r. („Monitor Polski” Nr. 269, poz. 664).

Powołanie to dokonane będzie w trybie §§ 36 — 40 statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi, ogłoszonego jako załącznik do rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 27 lipca 1928 r. („Monitor Polski” Nr. 171, poz. 342).

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *Zarzycki*

Obwieszczenie Ministra Sprawiedliwości

z dnia 1 grudnia 1932 r.

**o sprostowaniu błędu w ustawie z dnia 10 marca 1932 r. w sprawie zmiany niektórych
postanowień rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach
przemysłowo-handlowych**

Dz.U. RP 1932 Nr 106, poz. 885

Na podstawie art. 6 lit. c) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23 grudnia 1927 r. w sprawie wydawania Dziennika Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U.

R. P. z 1928 r. Nr. 3, poz. 18) w brzmieniu ustawy z dnia 12 lutego 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 13, poz. 89) prostuję następujący błąd w ustawie z dnia 10 marca 1932 r. w sprawie zmiany niektórych postanowień rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 292):

w art. 4 wiersz 3 od góry powyższej ustawy zamiast wyrazu „do” ma być wyraz „od”.

Minister Sprawiedliwości: *Czesław Michałowski*

***

Obwieszczenie podpisał ówczesny minister sprawiedliwości – Czesław Michałowski (1885–1941): prawnik, polityk sanacyjny, przed I wojną światową zatrudniony w Prokuraturii Generalnej, uczestnik wojny polsko-bolszewickiej, od 1918 r. pracownik prokuratury, przeszedł szczeble kariery zawodowej od podprokuratora do ministra sprawiedliwości i prokuratora naczelnego (lata 1930–1936), w tym samym okresie był senatorem z ramienia BBWR; zginął najprawdopodobniej w 1941 r. zamordowany przez NKWD⁷².

Ustawa

z dnia 24 marca 1933 r.

w sprawie zmiany i uzupełnień rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych

Dz.U. RP 1933 Nr 25, poz. 210

Na mocy art. 44 Konstytucji ogłaszam ustawę następującej treści:

Art. 1. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr 67, poz. 591), zmienione ustawą z dnia 10 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 292), ulega następującym zmianom:

1) Art. 2 ulega następującym zmianom:

W końcu ust. 2 dodaje się następujące zdanie:

„Minister Przemysłu i Handlu zarządza równocześnie w jakiej liczbie i którzy radcowie (zastępcy) przechodzą do izb o okręgach powiększonych; okres pełnienia czynności takich

---

⁷² Dane Biblioteki Sejmowe, <http://bs.sejm.gov.pl> [dostęp 30.06.2013].

radców (zastępców) kończy się z upływem kadencji izby, do której zostali przydzieleni”.

Nadto dodaje się następujący ustęp jako ostatni:

„W związku ze zmianą okręgów izb Minister Przemysłu i Handlu może zarządzić rozwiązanie izby, której okręg został zmieniony, przed upływem jej kadencji. W tym przypadku mają zastosowanie przepisy ust. 2 art. 32. Wybory do tej izby odbędą się na podstawie statutów, zmienionych w myśl ust. 3 art. 7”.

2) W art. 7 dodaje się ustęp następujący:

„W razie zmian okręgów izb izby dostosują swe statuty do poczynionych zmian w terminie, określonym przez Ministra Przemysłu i Handlu. W przeciwnym razie zmiany statutów dokona Minister Przemysłu i Handlu”.

3) W art. 13 ust. 1 dodaje się w końcu zdanie:

„Komisarz wyborczy i główna komisja wyborcza pełnią swe czynności do chwili ponownego zarządzenia wyborów po upływie danej kadencji”.

4) Art. 28 ust. 2 zastępuje się nowymi ustępami o brzmieniu następującym:

„Izba uchwała na plenarnym zebraniu statut służbowy i statut emerytalny pracowników biura izby. Statuty te podlegają zatwierdzeniu przez Ministra Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrem Opieki Społecznej.

Statut służbowy ustala warunki powoływania i zwalniania pracowników, ich odpowiedzialność oraz obowiązki i prawa. Uwzględnione przytem będą przepisy ust. 1 o sposobie powoływania dyrektora izby i jego stosunku do prezesa, jak również przyjęta zasada rozwiązalności stosunku służbowego z pracownikami stałymi pod warunkiem przyznania im odprawy według przewidzianych w statucie norm, o ile pracownicy nie nabyli praw emerytalnych.

Statut emerytalny nie może odbiegać od obowiązujących przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszów państwowych co do zasad, dotyczących długości okresu wyczekiwania, wysokości wymiaru zasadniczego, norm jego wzrostu, pełnego wymiaru zaopatrzenia emerytalnego, sposobu zaliczenia państwowej służby cywilnej i wojskowej i czasu studjów wyższych. Do wysługi emerytalnej ima być zaliczony czas faktycznej służby w izbach oraz okresy zatrudnienia, za które zostały przekazane składki ubezpieczeniowe

w myśl art. 120 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych (Dz. U. R. P. Nr. 106, poz. 911). Jeżeli pracownik nabył szczególniejsze kwalifikacje w okresie poprzedniej pracy w innych instytucjach lub pracy zawodowej, może mu być czas ten również zaliczony w całości lub części do wysługi emerytalnej; wymaga to zatwierdzenia przez Ministra Przemysłu i Handlu”.

Art. 2. (1) Dotychczasowe statuty emerytalne i służbowe pracowników biura izby powinny być zmienione stosownie do postanowień art. 1 p. 4) i przedstawione do zatwierdzenia w ciągu trzech miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

(2) Przepisy zatwierdzonych w myśl ust. 1 statutów emerytalnych o okresie wyczekiwania oraz zaliczenia lat do wysługi emerytalnej będą się również stosować do dotychczasowych stałych pracowników biura izby.

Art. 3. Zaopatrzenia emerytalne, przyznane przez izbę jej byłym pracownikom na podstawie dotychczasowych przepisów emerytalnych, obniża się od następnego miesiąca po wejściu w życie niniejszej ustawy według następujących zasad: 1) od zaopatrzeń emerytalnych, przekraczających miesięcznie 500 zł, a nie przewyższających 1.000 zł miesięcznie, potrąca się 20% od nadwyżki zaopatrzenia emerytalnego ponad 500 zł; 2) od zaopatrzeń emerytalnych, przekraczających 1.000 zł miesięcznie, a nie przewyższających 1.500 zł miesięcznie, potrąca się: od pierwszych 500 zł nadwyżki ponad 500 zł zaopatrzenia emerytalnego - 20%, od nadwyżki zaś ponad 1.000 zł - 35%; 3) od zaopatrzeń emerytalnych, przekraczających 1.500 zł miesięcznie, potrąca się: od pierwszych 500 zł nadwyżki ponad 500 zł zaopatrzenia emerytalnego - 20%, od drugich 500 zł nadwyżki ponad 500 zł - 35%, od nadwyżki zaś ponad 1.500 zł - 50%.

Art. 4. Upoważnia się Ministra Przemysłu i Handlu do ogłoszenia w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej jednolitego tekstu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo - handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) z uwzględnieniem zmian, wprowadzonych ustawą z dnia 10 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 292) oraz art. 1 niniejszej ustawy.

Art. 5. Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Ministrowi Przemysłu i Handlu oraz właściwym ministrom.

Art. 6. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki (...)*

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 25 kwietnia 1933 r.

w sprawie mianowania radcy do Izby Przemysłowo-Handlowej we Lwowie

Monitor Polski 1933 Nr 100, poz. 120

Na podstawie art. 18 ustęp 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) w brzmieniu ustawy z dnia 10 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 292) oraz w myśl §§ 2 i 42 statutu Izby Przemysłowo-Handlowej we Lwowie, ogłoszonego jako załącznik do rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 16 sierpnia 1928 r. („Monitor Polski” Nr. 192, poz. 423) mianuję na miejsce opróżnione przez inż. Zygmunta Platowskiego („Monitor Polski” z 1929 r. Nr. 82, poz. 185) Dr. Marjana Chechlińskiego Radcą Izby Przemysłowo-Handlowej we Lwowie na czas obecnej kadencji, z zaliczeniem do sekcji przemysłowej.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *Zarzycki.*

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 25 kwietnia 1933 r.

w sprawie uzupełniającego powołania przez zrzeszenie gospodarze radcy do Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie

Monitor Polski 1933 Nr 101, poz. 121

Na podstawie art. 9 ust. 4 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) w brzmieniu ustawy z dnia 10 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 292), nadaję prawo powołania drugiego radcy do sekcji handlowej Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie Centralnemu Związkowi

Detalicznego Kupiectwa Chrześcijańskiego, któremu prawo powołania jednego radcy zostało nadane zarządzeniem Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 15 kwietnia 1931 r. („Monitor Polski” Nr. 93, poz. 144).

Związek ten wstępuje w miejsce zlikwidowanego Związku Drobnych Kupców Chrześcijan w Warszawie, wyznaczonego zarządzeniem Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 30 czerwca 1928 r. („Monitor Polski” Nr. 155, poz. 275).

Nadane prawo będzie przysługiwało do końca obecnej kadencji Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie przy wyborach, zarządzonych w myśl postanowień art. 9 ust. 4 wymienionego rozporządzenia.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *Zarzycki.*

Ustawa

z dnia 17 maja 1933 r.

**o wyrażeniu zgody na wejście w życie na obszarze Województwa Śląskiego rozporządzenia
Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych**

Dziennik Ustaw Śląskich 1933 Nr 15, poz. 26

Art. 1

Stosowanie do przepisu art. 8a ustawy konstytucyjnej z dnia 15 lipca 1920 r. zawierającej Statut Organiczny Województwa Śląskiego (Dz. U. R. P. Nr. 73, poz. 497) w brzmieniu ustawy konstytucyjnej z dnia 8 marca 1921 r. (Dz. U. R. P. Nr. 26, poz. 146) Sejm Śląski wyraża zgodę na wejście w życie na obszarze Województwa Śląskiego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) w brzmieniu ustawy z dnia 10 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 292) oraz ustawy z dnia 24 marca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 25, poz. 210).

Art. 2

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Marszałek:

(—) Wolny

***

* Konstanty Wolny (1877–1940): prawnik, adwokat, działacz chadecki na Śląsku, współpracownik Wojciecha Korfanteo, organizator polskiego życia politycznego na Górnym Śląsku i działacz społeczny, poseł na Sejm Śląski i marszałek przez trzy kadencje od 1922 do 1935 r., we wrześniu 1939 r. wyjechał do Lwowa, gdzie zmarł w 1940 roku⁷³.

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 7 czerwca 1933 r.

w sprawie mianowania radcy do Izby Przemysłowo-Handlowej w Wilnie

Monitor Polski 1933 Nr 133, poz. 176

Na podstawie art. 18 ust. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) w brzmieniu nadanem ustawą z dnia 10 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 292) oraz w myśl §§ 2 i 42 statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Wilnie, ogłoszonego jako załącznik do rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 31 lipca 1928 r. („Monitor Polski” Nr. 174, poz. 354), mianuję na miejsce opróżnione przez inż. Izraela Reicha („Monitor Polski” z 1929 roku Nr. 96, poz. 232 i Nr. 98 sprostowanie) Dawida Kapłana-Kapłańskiego radcą Izby Przemysłowo-Handlowej w Wilnie na czas obecnej kadencji, z zaliczeniem do sekcji przemysłowej.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *Dr. F. Zarzycki*

---

⁷³ <http://www.tvp.pl/katowice/aktualnosci/rozmaitosci/po-72-latach-konstanty-wolny-spoznal-w-katowicach/7605529> [dostęp 30.06.2013].

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 23 czerwca 1933 r.

w sprawie mianowania radcy do Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie

Monitor Polski 1933 Nr 148, poz. 189

Na podstawie art. 18 ust. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) w brzmieniu nadanem ustawą z dnia 10 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 292), oraz w myśl §§ 2 i 42 statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie, ogłoszonego jako załącznik do rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 30 lipca 1928 r. („Monitor Polski” Nr. 173, poz. 351), mianuję na miejsce opróżnione po Aleksandrze Wyszyńskim („Monitor Polski” z 1929 r. Nr. 35, poz. 69) Jana Puchniarskiego radcą Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie na czas obecnej kadencji, z zaliczeniem do sekcji handlowej.

Minister:

(—) *Dr. F. Zarzycki.*

Oświadczenie Prezesa Rady Ministrów

z dnia 12 lipca 1933 r.

o wyrażeniu zgody Sejmu Śląskiego na wejście w życie na obszarze województwa śląskiego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych

Dz.U. RP 1933 Nr 56, poz. 429

Na podstawie art. 1 p. 9 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23 grudnia 1927 r. w sprawie wydawania Dziennika Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. R. P. z 1928 r. Nr. 3, poz. 18), w brzmieniu ustalonym ustawą z dnia 12 lutego 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 13, poz. 89), oświadczam co następuje:

Sejm Śląski ustawą z dnia 17 maja 1933 r., ogłoszoną w Dzienniku Ustaw Śląskich z dnia 25 maja 1933 r. Nr. 15, poz. 26, wyraził zgodę na wejście w życie na obszarze

województwa śląskiego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) w brzmieniu ustawy z dnia 10 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 292) oraz ustawy z dnia 24 marca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 25, poz. 210).

Prezes Rady Ministrów: *J. Jędrzejewicz*

Rozporządzenie Rady Ministrów

z dnia 29 września 1933 r.

w sprawie zniesienia Izby Przemysłowo-Handlowej w Bydgoszczy

Dz.U. RP 1933, Nr 81, poz. 579

Na podstawie art. 2 ust. 4 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) w brzmieniu ustaw: z dnia 10 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 292) i z dnia 24 marca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 25, poz. 210) zarządza się co następuje:

§ 1. Znosi się Izbę Przemysłowo-Handlową w Bydgoszczy.

§ 2. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrowi Przemysłu i Handlu.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 listopada 1933 r.

Prezes Rady Ministrów: *J. Jędrzejewicz*

Minister Przemysłu i Handlu: *Zarzycki*

Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 28 października 1933 r.

o zmianie rozporządzenia z dnia 30 listopada 1927 r. o utworzeniu izb przemysłowo-handlowych, wyznaczeniu ich siedzib i okręgów

Dz.U. RP 1933, Nr 87, poz. 675

Na podstawie art. 2 ust. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) w brzmieniu ustaw:

z dnia 10 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 292) i z dnia 24 marca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 25, poz. 210) zarządzam co następuje:

§ 1. Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 30 listopada 1927 r. o utworzeniu izb przemysłowo - handlowych, wyznaczeniu ich siedzib i okręgów (Dz. U. R. P. Nr. 111, poz. 945), w brzmieniu rozporządzenia z dnia 13 maja 1931 r. (Dz. U. R. P. Nr. 53, poz. 440), ulega następującym zmianom:

1) w § 1 wyraz „dziesięć” zastępuje się wyrazem „dziewięć”, wyraz „Bydgoszczy” skreśla się;

2) punkt 7 § 2 otrzymuje brzmienie:

„Izba Przemysłowo-Handlowa w Poznaniu — następujące powiaty województwa poznańskiego: chodzieski, czarnkowski, gnieźnieński, gnieźnieński miejski, gostyński, jarociński, kępiński, kościański, krotoszyński, leszczyński, międzychodzki, mogileński, nowotomyski, obornicki, ostrowski, poznański, poznański miejski, rawicki, szamotulski, śremski, średzki, wągrowiecki, wolsztyński, wrzesiński i żniński.”;

3) punkt 8 § 2 skreśla się;

4) punkt 9 § 2 otrzymuje numerację i brzmienie:

„8) Izba Przemysłowo-Handlowa w Gdyni — województwo pomorskie oraz następujące powiaty województwa poznańskiego: bydgoski, bydgoski miejski, inowrocławski, inowrocławski miejski, szubiński i wyrzyski.”;

5) punkt 10 § 2 otrzymuje numerację 9.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 listopada 1933 r.

Minister Przemysłu i Handlu: *Zarzycki*

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 31 października 1933 r.

w sprawie przejścia radców zniesionej Izby Przemysłowo-Handlowej w Bydgoszczy do Izb

Przemysłowo-Handlowych w Gdyni i w Poznaniu

Monitor Polski 1933 Nr 252, poz. 270

Na podstawie art. 2 ust. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) w brzmieniu ustaw: z dnia 10 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 292) i z dnia 24 marca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 25, poz. 210) oraz w związku z rozporządzeniem Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 28 października 1933 r. o zmianie rozporządzenia z dnia 30 listopada 1927 r. o utworzeniu izb przemysłowo-handlowych, wyznaczeniu ich siedzib i okręgów (Dz. U. R. P. Nr. 87, poz. 675) zarządzam, co następuje:

Do Izb Przemysłowo-Handlowych w Gdyni i w Poznaniu przechodzą z dniem 1 listopada 1933 r. następujący radcowie Izby Przemysłowo-Handlowej w Bydgoszczy:

Do Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni:

a) do sekcji przemysłowej:

Baier Edmund,

inż. Ciszewski Stefan,

Jankowski Maksymilian,

Kuta Władysław,

Dr. Lewy Leopold,

Maryński Marcei,

Namysłowski Władysław,

Piliński Antoni,

inż. Siemiradzki Franciszek,

inż. Tołłoczko Władysław;

b) do sekcji handlowej:

Bukolt Adam,
Kryszkiewicz Kazimierz,
Nagel Stanisław,
Nowak Ignacy,
Nowakowski Wawrzyn,
Rzymkowski Zefiryn,
Stobiecki Roman,
Strzelecki Stanisław,
Szymańda Władysław,
Woda Stanisław.

Do Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu:

a) do sekcji przemysłowej:

Kasprowicz Bolesław,
Kittel Zygmunt,
Mańczak Stanisław,
Płoszyński Makary,
Trzeciński Edward;

b) do sekcji handlowej:

Bykowski Sylwester,
Grupiński Stanisław,
Kościelecki Telesfor,
Migdałek Zygmunt,
Śmielecki Antoni.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *Zarzycki.*

***

Wśród wielu nazwisk wymieniony został Bolesław Michał Kasprowicz (1859–1943): znany gnieźnieński przemysłowiec i filantrop. Edmund Baier był dyrektorem spółki Kantak i Ska w Koronowie

z branży drzewnej. Stefan Ciszewski, to założyciel znanych w okresie PRL zakładów radiowych „Eltra”. Kazimierz Kryszkiewicz był dyrektorem browaru w Nakle. Makary Płoszyński był dyrektorem przedsiębiorstwa „Młyny i Tartaki Wągrowieckie Spółka Akcyjna w Wągrowcu”. Zefiryn Rzymkowski handlował zbożem i ziemiołódami, był pierwszym prezesem Giełdy Zbożowo-Towarowej w Bydgoszczy. Stanisław Strzelecki to przedstawiciel spółdzielni rolniczo-handlowej „Rolnik” w Bydgoszczy. Antoni Śmielecki był dyrektorem Banku Pożyczkowego Spółdzielczego w Gnieźnie. Władysław Tołłoczko był inżynierem, kierującym fabryką sody w Mątwach pod Inowrocławiem (ob. Soda Polska Ciech)⁷⁴.

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 14 grudnia 1933 r.

w sprawie mianowania radcy do Izby Przemysłowo-Handlowej w Sosnowcu

Monitor Polski 1933 Nr 293, poz. 320

Na podstawie art. 2 ust. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) w brzmieniu ustawy z dnia 10 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 292) oraz w myśl §§ 2 i 42 ust. 2 statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Sosnowcu, ogłoszonego jako załącznik do rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 28 lipca 1928 r. („Monitor Polski” Nr. 172, poz. 346) mianuję na miejsce opróżnione przez Józefa Karscha („Monitor Polski” z 1931 r. Nr. 14, poz. 23) inż. Józefa Karola Haekenberga radcą Izby Przemysłowo-Handlowej w Sosnowcu na czas obecnej kadencji, z zaliczeniem do sekcji przemysłowej.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *Dr. F. Zarzycki*

---

⁷⁴ *Księga Adresowa Ziem Zachodniej Polski, Gdynia - Wybrzeże, Wojew. Pomorskie z informatorami. Rocznik 1937-1938*, Gdynia 1937; obwieszczenie Izby Przemysłowo-Handlowej w Bydgoszczy z 25 stycznia 1930 r. w sprawie biegłych rewidentów (Monitor Polski 1930 Nr 20, poz. 27).

Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 17 stycznia 1934 r.

w sprawie zmiany rozporządzenia o ustanowieniu Izby Handlowej w Katowicach

Dz.U. RP 1934 Nr 5, poz. 40

Na podstawie ustawy z dnia 24 lutego 1870 r. o Izbach Handlowych (Zbiór ustaw pruskich, str. 134) w brzmieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 1897 (Zbiór ustaw pruskich, str. 354) zarządzam co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 27 czerwca 1922 r. o ustanowieniu Izby Handlowej w Katowicach (Dz. U. R. P. Nr. 53, poz. 487) § 6 otrzymuje brzmienie następujące:

„Komisarzowi Rządowemu służy prawo nabywania i zbywania majątku Izby oraz zaciągania w imieniu Izby zobowiązań jedynie za zezwoleniem Ministra Przemysłu i Handlu”.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Przemysłu i Handlu: *Zarzycki*

Ustawa

z dnia 10 marca 1934 r.

w sprawie zmiany rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych

Dz.U. RP 1934, Nr 26, poz. 203

Na mocy art. 44 Konstytucji ogłaszam ustawę następującej treści:

Art. 1. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) w brzmieniu, zmienionem ustawami z dnia 10 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 292) i z dnia 24 marca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 25, poz. 210) ulega następującym zmianom:

1) art. 29 otrzymuje brzmienie:

„Izby tworzą „Związek Izb Przemysłowo-Handlowych Rzeczypospolitej Polskiej”, do którego należą z mocy prawa.

Związek izb przemysłowo-handlowych jest osobą prawa publicznego i może nabywać i zbywać majątek ruchomy i nieruchomy, zawierać umowy oraz pozywać i być pozywanym.

Siedzibą związku jest m. st. Warszawa.”;

2) po art. 29 dodaje się nowe artykuły 29a — 29e, o brzmieniu następującem:

„Art. 29a. (1) Celem związku jest ujednostajnienie stanowiska izb w sprawach o znaczeniu ogólnem oraz przedstawianie władzom na ich żądanie lub z własnej inicjatywy wspólnych opinii i wniosków. Może on również podejmować zadania, przewidziane w art. 4 ust. (1) pkt. 4, 5 i ust. (2).

(2) Jeżeli stanowisko izb nie zostanie ujednostajnione, każda izba ma prawo przedstawić władzom odrębną opinię lub wniosek, zawiadamiając o tem równocześnie związek.

Art. 29b. (1) Organami związku są: ogólne zebranie, prezydjum oraz biuro związku z dyrektorem na czele.

(2) Ogólne zebranie składa się z delegatów izb, przyczem każdej izbie przysługuje jeden głos. Delegatem izby może być prezes, wiceprezes lub radca izby.

(3) Prezydjum składa się z prezesa i dwóch wiceprezesów, wybranych na okres dwóch lat z pośród prezesów izb. W razie ustąpienia członka prezydjum ze stanowiska prezesa izby, następuje wybór nowego członka prezydjum do końca tego okresu.

(4) Wybór prezydjum dokonywa się bezwzględną większością głosów na ogólnem zebraniu, w którym biorą udział wyłącznie prezesi izb, lub w ich zastępstwie wiceprezesi.

(5) Prezes reprezentuje związek nazewnątrz, wykonywa lub czuwa nad wykonaniem uchwał związku, przestrzega, aby związek działał we właściwym sobie zakresie, ustala zgodnie z przepisami statutu porządek obrad, przewodniczy na ogólnych zebraniach i posiedzeniach prezydjum, jest odpowiedzialny za działalność biura związku.

Art. 29c. (1) Przygotowawcze i wykonawcze prace prowadzi biuro związku z dyrektorem na czele. Dyrektora mianuje i zwalnia na wniosek ogólnego zebrania Minister

Przemysłu i Handlu. Dyrektor podlega bezpośrednio prezesowi związku. Dyrektor kieruje sprawami biura, za którego działalność jest odpowiedzialny przed prezesem, oraz bierze udział we wszelkich, odbywających się w łonie związku zebraniach i posiedzeniach, na których z upoważnienia prezesa referuje sprawy oraz wypowiada opinię z własnej inicjatywy lub na wezwanie. Personel biura powołuje prezes na wniosek dyrektora.

(2) Do pracowników biura nie mają zastosowania postanowienia art. 28.

Art. 29d. Ogólne zebranie uchwała corocznie preliminarz budżetowy związku. Preliminarz ten podlega zatwierdzeniu przez Ministra Przemysłu i Handlu. Wydatki administracyjne, w niem przewidziane, pokrywa się ze składek, wpłacanych przez izby proporcjonalnie do wpływów, osiągniętych przez każdą izbę w roku poprzednim z dodatku do ceny świadectw przemysłowych. Składka każdej izby nie może przekraczać 3% tych wpływów. Przewidziane zaś w budżecie wydatki specjalnie pokrywa się ze składek, ustalonych przez ogólne zebranie w stosunku odpowiednim do zakresu działania poszczególnych izb.

Art. 29e. (1) Bliższe postanowienia organizacyjnie zawiera statut związku, uchwalony bezwzględną większością głosów na ogólnym zebraniu i zatwierdzony przez Ministra Przemysłu i Handlu. W razie nieuchwalenia lub niezatwierdzenia statutu, statut nada Minister Przemysłu i Handlu.

(2) Zmiana statutu następuje w tymże trybie.

3) w art. 30 ust. (2) dodaje się następujące zdania:

„W szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy tego wymaga równowaga budżetu izby, Minister Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrem Skarbu może oprócz dodatku do ceny świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych, określonego w art. 121 ustawy o państwowym podatku przemysłowym, ustanowić na rzecz danej izby specjalny dodatek do ceny świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych, nabywanych w okręgu izby, do wysokości 5% tej ceny. Powyższe upoważnienie Ministra Przemysłu i Handlu ważne jest do dnia 31 grudnia 1935 roku i nie będzie miało zastosowania do świadectw przemysłowych, wykupywanych na rok 1936.”

Art. 2. Do roku 1935 włącznie nie będzie miał zastosowania warunek trzyletniego najmniej istnienia zrzeszenia gospodarczego, przewidziany w art. 16 ust. (2) rozporządzenia

Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591).

Art. 3. (1) Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Przemysłu i Handlu.

(2) Upoważnia się Ministra Przemysłu i Handlu do ogłoszenia w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej jednolitego tekstu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) z uwzględnieniem zmian, wprowadzonych późniejszymi przepisami prawnymi oraz ustawą niniejszą.

Art. 4. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki (...)*

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 29 marca 1934 r.

w sprawie mianowania radcy do Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi

Monitor Polski 1934 Nr 80, poz. 119

Na podstawie art. 18 ust. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) w brzmieniu ustawy z dnia 10 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 292) oraz w myśl §§ 2 i 42 ust. 2 statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi, ogłoszonego jako załącznik do rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 27 lipca 1929 r. (Monitor Polski Nr. 171, poz. 342) mianuję na miejsce po zmarłym inż. Adamie Trojanowskim (Monitor Polski z 1929 r. Nr. 27, poz. 49) inż. Jana Kunstmana radcą Izby PRzemysłowo-Handlowej w Łodzi na czas obecnej kadencji z zaliczeniem do sekcji przemysłowej.

Minister:

(—) *Dr. F. Zarzycki*

Obwieszczenie Ministra Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrem Skarbu oraz Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych

z dnia 23 maja 1934 r.

o wydawaniu za pośrednictwem izb przemysłowo-handlowych zaświadczeń Ministerstwa

Przemysłu i Handlu na wolny od cła wywóz jaj

Monitor Polski 1934 Nr 119, poz. 162

W związku z postanowieniami § 4 rozporządzenia Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 25 kwietnia 1934 r. o cłach wywozowych (Dz. U. R. P. Nr. 39, poz. 348) podaje się do wiadomości, co następuje:

Izby Przemysłowo - Handlowe, jako organa fachowe, uprawnione do nadzoru w myśl § 16 rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 16 czerwca 1931 r., wydanego w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa w sprawie uregulowania wywozu kurzych jaj zagranicę (Dz. U. R. P. Nr 62, poz. 503) w brzmieniu rozporządzenia z dnia 20 maja 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 43, poz. 336) będą wydawały zaświadczenia Ministerstwa Przemysłu i Handlu, stwierdzające zgodność transportów jaj z obowiązującymi przepisami o uregulowaniu wywozu kurzych jaj zagranicę.

Wzór zaświadczenia podaje się w załączniku.

Zaświadczenie może być cofnięte przez organa nadzorcze w razie stwierdzenia naruszenia przepisów o uregulowaniu wywozu kurzych jaj zagranicę lub też niezgodności odnośnych deklaracji firm ze stanem faktycznym. Cofnięcie może nastąpić w drodze sporządzenia przez organ nadzorczy protokołu i winno być uwidocznione przez następującą adnotację na zaświadczeniu: „Cofnięto według załączonego protokołu”, wraz z podaniem daty dokonania cofnięcia.

Izby przemysłowo - handlowe mogą pobierać od wydanych zaświadczeń Ministerstwa Przemysłu i Handlu opłaty, pokrywające koszty wydawania zaświadczeń i wykonywania przepisów o uregulowaniu wywozu kurzych jaj zagranicę.

Obwieszczenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 26 maja 1934 r. z tem, że w okresie od dnia 26 maja do dnia 30 czerwca 1934 r. włącznie Ministerstwo Przemysłu i Handlu

wystawiać będzie zaświadczenia na wolny od cła wywóz kurzych jaj na formularzach, ustalonych w obwieszczeniu Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 20 października 1930 r. („Monitor Polski” Nr. 246, poz. 330), stemplując je pieczętą, zawierającą nadruk następującej treści:

„Ministerstwo Przemysłu i Handlu zaświadcza na podstawie rozporządzenia z dnia 25 kwietnia 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 39, poz. 348), że niniejsze zaświadczenie ważne jest do dnia 30 czerwca 1934 r., do którego terminu towar powinien być zadeklarowany do odprawy celnej. Referent: . . . . . M. P. Naczelnik Wydziału Handlu Zagranicznego . . . . . „

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *H. Floyar Rajchman*

***

Ówczesnym ministrem przemysłu i handlu był Henryk Floyar-Rajchman (1893–1951): wojskowy, legionista, poseł na Sejm w latach 1935–1938, organizator ewakuacji złota z rezerw Banku Polskiego w czasie II wojny światowej, od 1941 r. przebywał w USA, zakładał Instytut Józefa Piłsudskiego w Nowym Jorku⁷⁵.

---

75 Dane Biblioteki Sejmowej, <http://bs.sejm.gov.pl> [dostęp 30.06.2013].

Załącznik do obwieszczenia Ministra Przemysłu
i Handlu z dnia 23 maja 1934 r. poz. 162.

W z e ł

MINISTERSTWO PRZEMYSŁU I HANDLU
Wydział Handlu Zagranicznego

Warszawa, dnia ..... 19 .. . r.

Zaświadczenie Nr. ....

Ministerstwo Przemysłu i Handlu zaświadcza niniejszem, że poniżej wyszczególniony transport jaj kurzych, wywożony, stosownie do przepisów o uregulowaniu wywozu kurzych jaj zagranicę, przez firmę ..... do ..... (kraj przeznaczenia), może być zwolniony od cła wywozowego na zasadzie uwagi 2 poz. 22 taryfy celnej wywozowej (Dz. U. R. P. z 1934 r. Nr. 39, poz. 348).

W razie stwierdzenia przez organa nadzorcze naruszenia przepisów o uregulowaniu wywozu kurzych jaj zagranicę, lub też niezgodności danych firmy ze stanem faktycznym, zaświadczenie niniejsze może być w każdej chwili cofnięte.

Zaświadczenie niniejsze wydane za pośrednictwem Izby Przemysłowo - Handlowej w ..... ważne jest od dnia ..... do dnia ..... przy czem najpóźniej w tym ostatnim dniu towar winien być zadeklarowany do odprawy celnej.

Referent.

M. P.

Naczelnik Wydziału
Handlu Zagranicznego

Podpisany niżej ..... oświadcza w imieniu firmy ..... że zgłoszony do odprawy wywozowej poniżej wyszczególniony transport jaj kurzych jest przygotowany zgodnie z przepisami o uregulowaniu wywozu jaj kurzych zagranicę, oraz że wszystkie dane, wyszczególnione poniżej, co do ilości, numerów, oznaczenia gatunku jaj, znaków rozpoznawczych, wagi ładunku, kraju i urzędu celnego, są zgodne z faktycznym stanem rzeczy.

Jednocześnie przyjmuję do wiadomości, że w razie stwierdzenia przez organa nadzorcze naruszenia przepisów o uregulowaniu wywozu kurzych jaj zagranicę, lub też ujawnienia niezgodności poniżej wyszczególnionych danych ze stanem faktycznym — powyższe zaświadczenie Ministerstwa Przemysłu i Handlu, służące za podstawę do zwolnienia od cła wywozowego, zostanie cofnięte niezależnie od wdrożenia postępowania karnego.

Cechy i Nr. Nr. skrzyń	I l o ś ć s k r z y Ń					Oznacze- nie gatun- ku jaj	Ogólna waga (cyframi i słowami)		Kraj przeznaczenia	
	całych	pła- skich	z wkładkami tekturowymi na:				brutto	netto		
			180	360	600					720
1	2					3	4		5	

Transport jest przeznaczony do wywozu przez Urząd Celný w . . . . .

Pieczęć firmy

Podpis . . . . . dnia . . . . .
(Miejscowość)

IZBA PRZEMYSŁOWO - HANDLOWA w . . . . . zaświadcza
niniejszem, że wyżej wymieniona firma jest przedsiębiorstwem zarejestrowanem w Urzędzie Woje-
wódzkim . . . . . za Nr. . . . . i że powyżej wy-
szereżónione dane, zaopatrzone pieczęcią i podpisem firmy, wydają się wiarygodne.

Pieczęć Izby

DYREKTOR IZBY:

—oO—

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 20 czerwca 1934 r.

w sprawie mianowania radcy do Izby Przemysłowo-Handlowej we Lwowie

Monitor Polski 1934 Nr 144, poz. 191

Na podstawie art. 18 ust. 2 rozporządzenia rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) w brzmieniu ustaw: z dnia 10 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 292), z dnia 24 marca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 25, poz. 210) i z dnia 10 marca 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 26, poz. 203) oraz w myśl §§ 2 i 42 statutu Izby Przemysłowo-Handlowej we Lwowie ogłoszonego jako załącznik do rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 16 sierpnia 1928 r. („Monitor Polski” Nr. 192, poz. 423) mianuję na miejsce opróżnione przez inż. Jana Brzozowskiego („Monitor Polski” z 1929 r. Nr. 82, poz. 185) inż. Damiana Wandycza radcą Izby

| Przemysłowo-Handlowej we Lwowie na czas obecnej kadencji z zaliczeniem do sekcji przemysłowej.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *H. Floyar Rajchman*

***

* Damian Stanisław Wandycz (1892–1974): inżynier chemik, w czasie I wojny światowej w Legionach, w II RP pracował w przemyśle gazowym i naftowym, był radnym miasta Lwowa, od 1933 r. kierował Polskim Eksportem Naftowym, w czasie II wojny światowej przebywał w USA, gdzie pozostał po 1944 r., organizował Instytut Józefa Piłsudskiego w Ameryce, współpracował z Henrykiem Floyar-Rajchmanem⁷⁶.

Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 28 czerwca 1934 r.

o zatwierdzeniu zmian w statucie Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie

Monitor Polski 1934 Nr 156, poz. 206

Na podstawie art. 7 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr 67, poz. 591) postanawiam co następuje:

§ 1. Zatwierdzam uchwały Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie z dnia 10 lipca 1933 r. i z dnia 5 czerwca 1934 r. o zmianach jej statutu (ogłoszonego w „Monitorze Polskim” z 1928 r. Nr 173, poz. 351) w brzmieniu następującem:

1) w § 4 w punkcie 2 ustępu 1 dodaje się po wyrazach „osobom prawnym” wyrazy „oraz spółkom nie mającym osobowości prawnej”,

2) w § 4 w punkcie 4 ustępu 1 dodaje się po wyrazach „osobom fizycznym i prawnym” wyrazy „oraz spółkom nie mającym osobowości prawnej”,

3) w § 4 zdanie pierwsze ustępu 2 otrzymuje brzmienie:

„Do przedsiębiorstw przemysłowych zalicza się wszelkie przedsiębiorstwa wymienione po lit. C części II taryfy, załączonej do art. 23 ustawy z dnia 15 lipca 1925 r. o państwowym podatku przemysłowym w brzmieniu podanem w obwieszczeniu Ministra Skarbu z dnia

---

⁷⁶ <http://www.pilsudski.org/portal/pl/o-nas/historia/biogramy/191-damian-stanislaw-wandycz> [dostęp 30.06.2013].

27 stycznia 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 17, poz. 110) z wyjątkiem przedsiębiorstw uznanych za przemysł rzemieślniczy według przepisów art. 142 i art. 143 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr. 53, poz. 468) w brzmieniu ustawy z dnia 10 maja 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 40, poz. 350)",

4) w § 4 w ustępie 3 dodaje się po wyrazach „opłacaniem przez osoby” wyrazy „i spółki”,

5) w § 4 w ustępie 4 dodaje się po wyrazach „każdej osobie fizycznej” wyrazy „spółce nie mającej osobowości prawnej”,

6) w § 4 zdanie drugie ustępu 6 otrzymuje brzmienie: „W razie prowadzenia przedsiębiorstwa przez pełnomocnika prawo wybierania przysługuje właścicielowi lub pełnomocnikowi, stosownie do życzenia właściciela”,

7) w § 4 w ustępie 8 dodaje się po wyrazach „W imieniu osób prawnych” wyrazy „lub spółek nie mających osobowości prawnej” oraz skreśla się po wyrazie „dyrektorowie” wyraz „zarządzający”, w ustępie zaś 10 dodaje się po wyrazie „osób” wyrazy „i spółek”,

8) w § 7 ustęp 1 otrzymuje brzmienie: „Posiadający prawo wybierania w grupie przemysłowej dzielą się na dwie kategorie wyborcze, w których pierwszą stanowią osoby, spółki i przedsiębiorstwa, obowiązane do nabycia świadectw przemysłowych I, II, III i IV kategorii dla przedsiębiorstw przemysłowych, drugą zaś — obowiązane do nabycia świadectw przemysłowych V, VI, VII i VIII kategorii dla przedsiębiorstw przemysłowych, z wyłączeniem tych, które należą do przemysłu rzemieślniczego według przepisów rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr. 53, poz. 468) w brzmieniu ustawy z dnia 10 marca 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 40, poz. 350)",

9) w § 7 w ustępie 2 dodaje się po wyrazie „osoby” przecinek i wyraz „spółki”,

10) § 9 otrzymuje brzmienie: „Minister Przemysłu i Handlu zarządza wybory do Izby, mianując w tym celu komisarza wyborczego z grona podległych mu urzędników. Wybory przeprowadza pod przewodnictwem komisarza wyborczego główna komisja wyborcza z siedzibą w Lublinie oraz miejscowe komisje wyborcze. Główna komisja wyborcza składa się z 8-miu członków, wybranych przez plenarne zebranie Izby; w skład jej wchodzi ponadto dyrektor Izby. W wypadku, gdy w chwili zarządzenia wyborów Izba jest rozwiązana, główną

komisję organizuje komisarz wyborczy, powołując ośmiu członków z pośród osób, posiadających bierne prawo wyborcze do Izby; ponadto w skład komisji wyborczej wchodzi w tym wypadku komisarz zarządzający sprawami Izby. Po ukonstytuowaniu się nowowwybranej Izby główna komisja wyborcza zostaje zorganizowana na normalnych zasadach. Komisarz wyborczy i główna komisja wyborcza pełnią swe czynności do chwili ponownego zarządzenia wyborów po upływie danej kadencji. W wypadku ustąpienia członka głównej komisji wyborczej przed upływem tego terminu, plenarne zebranie Izby wybiera na jego miejsce następcę. Komisarz wyborczy wyznacza jednego z członków głównej komisji wyborczej na swego zastępcę, jako przewodniczącego komisji”,

11) w § 10 w ustępie 3 dodaje się zdanie: „Po wykonaniu tych czynności miejscowe komisje wyborcze rozwiązują się”,

12) w § 11 ustęp 2 otrzymuje brzmienie: „Główna komisja wyborcza posługuje się w czynnościach swych personelem biura Izby”,

13) w § 1 ustęp 1 otrzymuje brzmienie: „Główna komisja wyborcza sporządza listę uprawnionych do głosowania na podstawie dokładnych list prowadzonych przez Izbę”,

14) w § 12 w zdaniu drugim ustępu 2 po wyrazach: „w porządku alfabetycznym” dodaje się wyrazy „oddzielnie dla osób fizycznych i oddzielnie dla osób prawnych, spółek nie mających osobowości prawnej oraz przedsiębiorstw państwowych, samorządowych i korporacji publicznych”,

15) w § 12 w zdaniu pierwszym ustępu 3 dodaje się po wyrazach „o prawie przemysłowem (Dz. U. R. P. Nr. 53, poz. 468)” wyrazy: „w brzmieniu ustawy z dnia 10 marca 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 40, poz. 350)”,

16) w § 12 w ustępie 3 dodaje się na końcu zdanie: „Przepis niniejszego ustępu nie odnosi się do osób, które oprócz przedsiębiorstwa, zaliczonego do rzemiosła, posiadają inne przedsiębiorstwo, należące go jednej z kategorii, wymienionych w ustępach 2 i 3 § 4, lub mających prawo wykonywania prawa wybierania w imieniu cudzem, zgodnie z przepisami ustępów 8, 9 i 10 § 4”,

17) w § 13 punkt 4 ustępu 2 otrzymuje brzmienie: „termin zgłoszenia list kandydatów”,

18) w § 13 ustęp 3 otrzymuje brzmienie: „Lista uprawnionych do głosowania powinna być wyłożona przed upływem 4 tygodni od dnia zarządzenia wyborów”,

19) w § 14 w ustępie 5 wyrazy „główna komisja wyborcza zaopatrjuje w swe podpisy” zastępuje się wyrazami: „zostają podpisane przez komisarza wyborczego lub wyznaczonego przez niego członka głównej komisji wyborczej”,

20) § 16 otrzymuje brzmienie:

„W obu kategorjach grupy przemysłowej i w obu kategorjach grupy handlowej wybory dokonywane są według uprzednio zgłoszonych list kandydatów w trybie właściwym dla wyborów stosunkowych”,

21) w § 17 w ustępie 1 skreśla się wyrazy: „z obu kategorii wyborczych grupy handlowej”,

22) w § 17 ustęp 2 otrzymuje brzmienie: „Listy kandydatów na radców powinny być podpisane conajmniej: w pierwszej kategorii wyborczej grupy przemysłowej przez 20 osób, w drugiej kategorii grupy przemysłowej przez 70 osób, w pierwszej kategorii grupy handlowej przez 100 osób, i w drugiej kategorii grupy handlowej przez 200 osób wciągniętych na listę uprawnionych do głosowania w danej kategorii i okręgu wyborczym”,

23) w § 23 ustęp 4 skreśla się,

24) w § 23 w ustępie 5 skreśla się wyrazy: „Przy wyborach w grupie handlowej”,

25) w § 27 skreśla się w zdaniu drugim wyrazy: „należących do grupy handlowej” oraz w zdaniu czwartym wyrazy „na poszczególne osoby lub”,

26) w § 28 skreśla się w ustępie 1 punkt 4 oraz w punkcie 5 skreśla się wyrazy „(grupa handlowa)”,

27) w § 28 ustęp 2 skreśla się,

28) w § 28 w ustępie 3 po wyrazach „te same” i po wyrazach „zawierają różne” — skreśla się wyrazy „nazwiska lub”,

29) w § 31 ustęp 2 skreśla się,

30) w § 31 ustęp 3 otrzymuje brzmienie: „W tym celu główna komisja wyborcza oblicza z osobna ilość głosów, jaką otrzymała każda lista kandydatów w każdym okręgu drugiej kategorii wyborczej grupy przemysłowej i pierwszej kategorii wyborczej grupy handlowej, oraz

osobno ilość głosów, jaką otrzymała każda lista kandydatów w pierwszej kategorii wyborczej grupy przemysłowej i drugiej kategorii wyborczej grupy handlowej”,

31) w § 31 ustęp 4 otrzymuje brzmienie: „Na podstawie obliczenia wyników głosowania przystępuje główna komisja wyborcza do rozdzielania mandatów, przyczem radcami zostają osoby, ustalone przez główną komisję wyborczą w trybie właściwym dla wyborów stosunkowych”,

32) w § 31 w ustępie 5 w zdaniu pierwszym skreśla się wyrazy „grupy handlowej”,

33) § 32 otrzymuje brzmienie: „Jednocześnie z listą wybranych radców główna komisja wyborcza ustala listę zastępców, którymi zostają kolejni kandydaci danej listy w liczbie odpowiadającej ilości radców wybranych z tej listy”,

34) w § 39 w ustępie 5 po wyrazie „która” dodaje się wyrazy „po stwierdzeniu, że wybrani odpowiadają wymaganiom, przewidzianym w § 5”,

35) § 41 otrzymuje brzmienie: „Radcowie z wyboru powoływani są na lat 5 z prawem ponownego wyboru. Do okresu pięcioletniego nie zalicza się roku niepełnego.

W ostatnim roku kadencji przeprowadza się nowe wybory.

Na miejsce radcy z wyborów ogólnych, opróżnione przed upływem pięcioletniego okresu, wstępuje i pełni czynności do końca tego okresu kolejny zastępca właściwej listy wyborczej.

W razie opróżnienia przed upływem pięcioletniego okresu miejsca radcy, wybranego przez zrzeczenie gospodarczego, w zrzeczeniu tem następuje ponowny wybór w trybie przewidzianym § 39 z pomiędzy członków zrzeczenia, posiadających w chwili wyboru bierne prawo wyborcze. Stwierdzenie przez główną komisję wyborczą, że wybrani posiadają bierne prawo wyborcze, następuje wówczas nie na podstawie listy uprawnionych do głosowania, lecz na mocy dołączonych do protokołu wyborczego dokumentów. Wybrany radca wstępuje na opróżnione miejsce i pełni czynności do końca pięcioletniego okresu. Jeżeli dotychczas uprawnione do wyboru zrzeczenie gospodarcze przestało istnieć, Minister Przemysłu i Handlu wyznaczy na jego miejsce inne zrzeczenie gospodarcze w trybie § 36.

Jeżeli conajmniej na dwa lata przed upływem kadencji następuje zmiana pierwszej części statutu, na skutek której zwiększa się ogólna liczba radców z wyboru, wówczas

przeprowadza się niezwłocznie wybory tej dodatkowej liczby radców w trybie przewidzianym niniejszym statutem, przyczem wybrani radcowie pełnią swe czynności do końca danego okresu pięcioletniego. We wszystkich innych wypadkach zmiana pierwszej części statutu ma zastosowanie przy najbliższych kolejnych wyborach.

Okres pełnienia czynności radców, którzy przechodzą do składu Izby na skutek zarządzenia Ministra Przemysłu i Handlu, wydanego w związku z przydzieleniem do okręgu Izby części lub całego okręgu innej Izby, kończy się z upływem bieżącej kadencji Izby”.

36) w § 42 ustępy 1 i 2 otrzymują brzmienie: „W czasie każdych wyborów do Izby Minister Przemysłu i Handlu mianuje na lat 5 pięciu radców Izby, a w wypadku, przewidzianym w § 41 ustęp 5, do końca danego okresu pięcioletniego taką ilość radców, jaka odpowiada ustawowemu stosunkowi liczby radców z wyboru do liczby radców z nominacji.

W razie ustąpienia mianowanego radcy, Minister Przemysłu i Handlu mianuje na jego miejsce inną osobę do końca danego okresu pięcioletniego. Po upływie kadencji ustępujący radcowie mogą być ponownie mianowani”.

37) w § 43 ustęp 1 otrzymuje brzmienie:

„Po każdych wyborach do Izby (z wyjątkiem wypadku przewidzianego w § 41 ust. 5) przed jej ukonstytuowaniem się komisarz wyborczy zwołuje pod swoim przewodnictwem zgromadzenie radców z wyboru i radców z nominacji, które rozstrzyga o kooptacji”.

38) w § 43 w ustępie 3 dodaje się na końcu wyrazy: „oraz w wypadku przewidzianym w § 41 ust. 5”.

39) w § 43 ustęp 7 skreśla się,

40) w § 43 w ustępie 8 wyraz: „sześciolatniego” zastępuje się wyrazem „pięcioletniego”.

41) w § 43 dodaje się na końcu nowy ustęp w następującym brzmieniu: „Wyniki kooptacji komisarz wyborczy, względnie prezes Izby, podaje do publicznej wiadomości”.

42) w § 44 w ustępie 1 wyrazy „w jej nowym lub odnowionym w połowie składzie” zastępuje się wyrazami: „w ciągu trzech miesięcy od daty uprawomocnienia się wyborów do Izby”.

43) dodaje się § 45 z nagłówkiem, umieszczonym nad tym paragrafem, w brzmieniu następującym:

„Przepisy przejściowe.

§ 45. Stosowanie wymienionego w § 36 ustęp 2 warunku trzyletniego istnienia zrzeszenia gospodarczego zostaje zawieszona do roku 1935 włącznie”.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *H. Floyar-Rajchman.*

***

Analogiczne rozporządzenia wydano dla izb przemysłowo-handlowych w:

1. Krakowie: Rozporządzenie Ministra Przemysłu i handlu z dnia 10 lipca 1934 r. o zatwierdzeniu zmian w statucie Izby Przemysłowo-Handlowej w Krakowie (Monitor Polski 1934 Nr 170, poz. 227).

2. Łodzi: Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 13 lipca 1934 r. o zatwierdzeniu zmian w statucie Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi (Monitor Polski 1934 Nr 169, poz. 226).

3. Poznaniu: Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 10 lipca 1934 r. o zatwierdzeniu zmian w statucie Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu (Monitor Polski 1934 Nr 181, poz. 242).

4. Sosnowcu: Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 10 lipca 1934 r. o zatwierdzeniu zmian w statucie Izby Przemysłowo-Handlowej w Sosnowcu (Monitor Polski 1934 Nr 164, poz. 217).

5. Warszawie: Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 30 czerwca 1934 r. o zatwierdzeniu zmian w statucie Izby Przemysłowo - Handlowej w Warszawie (Monitor Polski 1934 Nr 162, poz. 213).

6. Wilnie: Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 10 lipca 1934 r. o zatwierdzeniu zmian w statucie Izby Przemysłowo-Handlowej w Wilnie (Monitor Polski 1934 Nr 171, poz. 228).

Dla Izby w Katowicach wydano nowy statut, ponieważ uprzednio Izba działała na podstawie przepisów z 1922 roku. Było to rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 25 lipca 1934 r. w sprawie statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Katowicach (Monitor Polski 1934 Nr 180, poz. 241).

W rozporządzeniu dla Izby we Lwowie wkraść się błąd, dlatego też rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 10 lipca 1934 r. o zatwierdzeniu zmian w statucie Izby Przemysłowo-

Handlowej we Lwowie (Monitor Polski 1934 Nr 168, poz. 224) sprostowano obwieszczeniem Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 13 sierpnia 1934 r. o sprostowaniu błędu w rozporządzeniu Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 10 lipca 1934 r. o zatwierdzeniu zmian w statucie Izby Przemysłowo-Handlowej we Lwowie (Monitor Polski 1934 Nr 190, poz. 248).

Dla Izby w Gdyni wydano tekst jednolity statutu: rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 28 czerwca 1934 r. o zatwierdzeniu zmian w statucie Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni łącznie z podaniem jednolitego tekstu statutu (Monitor Polski 1934 Nr 157, poz. 207). Uwzględniono tym samym zmiany wprowadzone w 1931 roku.

Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 28 czerwca 1934 r.

o zatwierdzeniu zmian w statucie Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni z podaniem jednolitego tekstu statutu

Monitor Polski 1934 Nr 157, poz. 207

(...)

§ 1.

(1) Izba Przemysłowo - Handlowa w Gdyni składa się z 50 radców z wyboru i 5 radców mianowanych przez Ministra Przemysłu i Handlu. Nadto w skład Izby może wejść w drodze kooptacji nie więcej, niż 5 radców.

§ 2.

(1) Izba dzieli się na trzy sekcje: I – Przemysłową, II – Handlową, III – Żeglugowo - Portową.

(2) Sekcja I składa się z 20, sekcja II z 20 i sekcja III z 10 radców z wyboru.

(3) Minister Przemysłu i Handlu przy mianowaniu radców Izby oznaczy, do której sekcji każdy z mianowanych ma być zaliczony.

(4) To samo uczyni przy kooptacji zgromadzenie, przewidziane w § 43, ustęp 1 – lub Izba.

(...)

Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 10 lipca 1934 r.

w sprawie zmiany rozporządzenia z dnia 30 listopada 1927 r. o utworzeniu izb przemysłowo-handlowych, wyznaczenia ich siedzib i okręgów

Dz.U. RP 1934, Nr 65, poz. 581

Na podstawie art. 2 ust. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) w brzmieniu ustaw: z dnia 10 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 292), z dnia 24 marca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 25, poz. 210) i z dnia 10 marca 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 26, poz. 203) zarządzam co następuje:

§ 1. Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 30 listopada 1927 r. o utworzeniu izb przemysłowo-handlowych, wyznaczeniu ich siedzib i okręgów (Dz. U. R. P. Nr. 111, poz. 945), w brzmieniu rozporządzeń: z dnia 13 maja 1931 r. (Dz. U. R. P. Nr. 53, poz. 440) i z dnia 28 października 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 87, poz. 675) ulega następującym zmianom:

1) § 1 otrzymuje brzmienie:

„Na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej ustanawia się dziesięć izb przemysłowo-handlowych z siedzibami: w Warszawie, Łodzi, Sosnowcu, Lublinie, Lwowie, Krakowie, Poznaniu, Gdyni, Wilnie i Katowicach”.

2) w § 2 dodaje się na końcu nowy punkt z numeracją i w brzmieniu następującym:

„10) Izba przemysłowo-handlowa w Katowicach — województwo śląskie”.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Przemysłu i Handlu: *H. Floyar Rajchman*

Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu
z dnia 25 lipca 1934 r.
w sprawie statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Katowicach

Monitor Polski 1934 Nr 180, poz. 241

Na podstawie art. 7 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) postanawiam, co następuje:

§ 1. Izbie Przemysłowo - Handlowej w Katowicach, utworzonej rozporządzeniem Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 10 lipca 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 65, poz. 581) nadaję statut (część I, regulamin wyborczy), załączony do rozporządzenia niniejszego.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Przemysłu i Handlu:

(-) *H. Floyar-Rajchman.*

Załącznik do rozporządzenia Ministra
Przemysłu i Handlu z dnia 25 lipca 1934 r. (poz. 241).

STATUT
IZBY PRZEMYSŁOWO - HANDLOWEJ W KATOWICACH

Część I.

REGULAMIN WYBORCZY.

Skład Izby.

§ 1.

Izba Przemysłowo-Handlowa w Katowicach składa się z 60 radców z wyboru i 6 radców mianowanych przez Ministra Przemysłu i Handlu. Nadto w skład Izby może wejść w drodze kooptacji nie więcej, niż 6 radców.

§ 2.

(1). Izba dzieli się na dwie sekcje: I. Przemysłową i II Handlową.

(2). Sekcja I składa się z 40, sekcja II z 20 radców z wyboru.

(3). Minister Przemysłu i Handlu oznaczy przy mianowaniu radców Izby, do której sekcji każdy z mianowanych ma być zaliczony.

(4). To samo uczyni przy kooptacji zgromadzenie, przewidziane w § 43 ustęp pierwszy, lub Izba. (...)

***

Warto zwrócić uwagę – i dlatego ten fragment tekstu również został podany – iż jako datę utworzenia Izby Przemysłowo-Handlowej w Katowicach podano r. 1934, a nie 1922, który odnosił się do katowickiej Izby Handlowej. Mimo to, katowicka Izba Przemysłowo-Handlowa była traktowana jako następcą prawny Izby Handlowej.

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 29 sierpnia 1934 r.

o wyborach do Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie

Monitor Polski 1934 Nr 198, poz. 258

Na podstawie art. 9 i 13 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) w brzmieniu ustaw: z dnia 10 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 292) i z dnia 24 marca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 25, poz. 210) zarządzam wybory do Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie na nową pięcioletnią kadencję.

Komisarzem Wyborczym mianuję inż. Feliksa Groberskiego, Kierownika Oddziału Przemysłowego w Komisarjacie Rządu m. st. Warszawy.

Za Ministra Przemysłu i Handlu:

(—) *Franciszek Doleżał*. Podsekretarz Stanu.

***

Analogiczne zarządzenia wydano dla izb przemysłowo-handlowych w:

1. Gdyni: Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 29 sierpnia 1934 r. o wyborach do Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni (Monitor Polski 1934 Nr 200, poz. 261).

2. Katowicach: Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 29 sierpnia 1934 r. o wyborach do Izby Przemysłowo-Handlowej w Katowicach (Monitor Polski 1934 Nr 199, poz. 260).

3. Krakowie: Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 29 sierpnia 1934 r. o wyborach do Izby Przemysłowo-Handlowej w Krakowie (Monitor Polski 1934 Nr 200, poz. 264).

4. Lwowie: Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 29 sierpnia 1934 r. o wyborach do Izby Przemysłowo-Handlowej we Lwowie (Monitor Polski 1934 Nr 200, poz. 263).

5. Łodzi: Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 29 sierpnia 1934 r. o wyborach do Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi (Monitor Polski 1934 Nr 201, poz. 267).

6. Poznaniu: Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 29 sierpnia 1934 r. o wyborach do Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu (Monitor Polski 1934 Nr 200, poz. 262).

7. Sosnowcu: Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 29 sierpnia 1934 r. o wyborach do Izby Przemysłowo-Handlowej w Sosnowcu (Monitor Polski 1934 Nr 201, poz. 268).

8. Warszawie: Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 29 sierpnia 1934 r. o wyborach do Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie (Monitor Polski 1934 Nr 198, poz. 258).

9. Wilnie: Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 29 sierpnia 1934 r. o wyborach do Izby Przemysłowo-Handlowej Wilnie (Monitor Polski 1934 Nr 201, poz. 265).

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 29 sierpnia 1934 r.

o wyborach do Izby Przemysłowo-Handlowej w Katowicach

Monitor Polski 1934 Nr 199, poz. 260

Na podstawie art. 9 i 13 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) w brzmieniu ustaw: z dnia 10 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 292) i z dnia 24 marca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 25, poz. 210) zarządzam wybory do Izby Przemysłowo-Handlowej w Katowicach na pierwszą pięcioletnią kadencję.

Komisarzem Wyborczym mianuję inż. Szymona Rudowskiego, Naczelnika Wydziału Przemysłu i Handlu Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego.

Za Ministra Przemysłu i Handlu:

(—) *Franciszek Doleżał.*

Podsekretarz Stanu.

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 29 sierpnia 1934 r.

o wyborach do Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni

Monitor Polski 1934 Nr 200, poz. 261

Na podstawie art. 9 i 13 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) w brzmieniu ustaw: z dnia 10 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 292) i z dnia 24 marca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 25, poz. 210) zarządzam wybory do Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni na nową pięcioletnią kadencję.

Komisarzem Wyborczym mianuję inż. Stanisława Celichowskiego, Naczelnika Wydziału Przemysłowego Urzędu Wojewódzkiego Pomorskiego.

Za Ministra Przemysłu i Handlu:

(—) *Franciszek Doleżał*. Podsekretarz Stanu.

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 29 sierpnia 1934 r.

o wyborach do Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu

Monitor Polski 1934 Nr 200, poz. 262

Na podstawie art. 9 i 13 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) w brzmieniu ustaw: z dnia 10 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 292) i z dnia 24 marca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 25, poz. 210) zarządzam wybory do Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu na nową pięcioletnią kadencję.

Komisarzem Wyborczym mianuję inż. Franciszka Hempowicza, Naczelnika Wydziału Przemysłowego Urzędu Wojewódzkiego Poznańskiego.

Za Ministra Przemysłu i Handlu:

(—) *Franciszek Doleżał*. Podsekretarz Stanu.

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 29 sierpnia 1934 r.

o wyborach do Izby Przemysłowo-Handlowej we Lwowie

Monitor Polski 1934 Nr 200, poz. 263

Na podstawie art. 9 i 13 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) w brzmieniu ustaw: z dnia 10 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 292) i z dnia 24 marca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 25, poz. 210) zarządzam wybory do Izby Przemysłowo-Handlowej we Lwowie na nową pięcioletnią kadencję.

Komisarzem Wyborczym mianuję Józefa Kasztelewicza, Naczelnika Wydziału Przemysłowego Urzędu Wojewódzkiego Lwowskiego.

Za Ministra Przemysłu i Handlu:

(—) *Franciszek Doleżał*. Podsekretarz Stanu.

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 29 sierpnia 1934 r.

o wyborach do Izby Przemysłowo-Handlowej w Krakowie

Monitor Polski 1934 Nr 200, poz. 264

Na podstawie art. 9 i 13 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) w brzmieniu ustaw: z dnia 10 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 292) i z dnia 24 marca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 25, poz. 210) zarządzam wybory do Izby Przemysłowo-Handlowej w Krakowie na nową pięcioletnią kadencję.

Komisarzem Wyborczym mianuję inż. Jana Hampla, Naczelnika Wydziału Przemysłowego Urzędu Wojewódzkiego Krakowskiego.

Za Ministra Przemysłu i Handlu:

(—) *Franciszek Doleżał*. Podsekretarz Stanu.

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 29 sierpnia 1934 r.

o wyborach do Izby Przemysłowo-Handlowej w Wilnie

Monitor Polski 1934 Nr 201, poz. 265

Na podstawie art. 9 i 13 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) w brzmieniu ustaw: z dnia 10 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 292) i z dnia 24 marca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 25, poz. 210) zarządzam wybory do Izby Przemysłowo-Handlowej w Wilnie na nową pięcioletnią kadencję.

Komisarzem Wyborczym mianuję inż. Władysława Hajdukiewicza, Naczelnika Wydziału Przemysłowego Urzędu Wojewódzkiego Wileńskiego.

Za Ministra Przemysłu i Handlu:

(—) *Franciszek Doleżał*. Podsekretarz Stanu.

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 29 sierpnia 1934 r.

o wyborach do Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie

Monitor Polski 1934 Nr 201, poz. 266

Na podstawie art. 9 i 13 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) w brzmieniu ustaw: z dnia 10 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 292) i z dnia 24 marca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 25, poz. 210) zarządzam wybory do Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie na nową pięcioletnią kadencję.

Komisarzem Wyborczym mianuję inż. Jana Bolcewicza, Naczelnika Wydziału Przemysłowego Urzędu Wojewódzkiego Lubelskiego.

Za Ministra Przemysłu i Handlu:

(—) *Franciszek Doleżał*. Podsekretarz Stanu.

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 29 sierpnia 1934 r.

o wyborach do Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi

Monitor Polski 1934 Nr 201, poz. 267

Na podstawie art. 9 i 13 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) w brzmieniu ustaw: z dnia 10 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 292) i z dnia 24 marca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 25, poz. 210) zarządzam wybory do Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi na nową pięcioletnią kadencję.

Komisarzem Wyborczym mianuję inż. Józefa Piaskowskiego, Naczelnika Wydziału Przemysłowego Urzędu Wojewódzkiego Łódzkiego.

Za Ministra Przemysłu i Handlu:

(—) *Franciszek Doleżał*. Podsekretarz Stanu.

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 29 sierpnia 1934 r.

o wyborach do Izby Przemysłowo-Handlowej w Sosnowcu

Monitor Polski 1934 Nr 201, poz. 268

Na podstawie art. 9 i 13 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) w brzmieniu ustaw: z dnia 10 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 292) i z dnia 24 marca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 25, poz. 210) zarządzam wybory do Izby Przemysłowo-Handlowej w Sosnowcu na nową pięcioletnią kadencję.

Komisarzem Wyborczym mianuję Eugenjusza Zagrodzkiego, Naczelnika Wydziału Przemysłowego Urzędu Wojewódzkiego Kieleckiego.

Za Ministra Przemysłu i Handlu:

(—) *Franciszek Doleżał*. Podsekretarz Stanu.

Obwieszczenie Ministra Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrem Skarbu oraz Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych

z dnia 30 października 1934 r.

o wykazie Izb Przemysłowo-Handlowych i organizacyj gospodarczych, za pośrednictwem których będą wydawane zaświadczenia eksportowe, przewidziane w § 3 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 25 października 1934 r. w porozumieniu z ministrami: Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych w sprawie zwrotu cła przy wywozie lnu i paków lnianych

Monitor Polski 1934 Nr 274, poz. 376

W myśl § 5 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 25 października 1934 r. w porozumieniu z Ministrami: Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych w sprawie zwrotu cła przy wywozie lnu i paków lnianych (Dz. U. R. P. Nr. 96, poz. 880) podaje się do wiadomości, że do wydawania zaświadczeń eksportowych Ministerstwa Przemysłu i Handlu, przewidzianych w § 3 tegoż rozporządzenia, zostają upoważnione:

- 1) Izba Przemysłowo - Handlowa w Wilnie,
- 2) Izba Przemysłowo - Handlowa we Lwowie,
- 3) Izba Przemysłowo - Handlowa w Poznaniu,
- 4) Izba Przemysłowo - Handlowa w Gdyni
- 5) Izba Przemysłowo - Handlowa w Lublinie,
- 6) Izba Przemysłowo - Handlowa w Warszawie,
- 7) Izba Handlowa i Przemysłowa w Bielsku.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *H. Floyar-Rajchman.*

***

W tym samym numerze „Monitora Polskiego” pod pozycją 375 opublikowano, dotyczące izb przemysłowo-handlowych, obwieszczenie z dnia 30 października 1934 r. o warunkach uzyskania zaświadczeń eksportowych Ministerstwa Przemysłu i Handlu, upoważniających do otrzymywania kwitów wywozowych przy wywozie lnu i paków lnianych.

Obwieszczenie Ministra Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrem Skarbu oraz Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych

z dnia 30 października 1934 r.

o wykazie izb przemysłowo-handlowych i organizacji gospodarczych, uprawnionych do wydawania zaświadczeń eksportowych, przewidzianych w § 3 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 25 października 1934 r. w porozumieniu z Ministrami: Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych w sprawie zwrotu cła przy wywozie naturalnego masła krowiego

Monitor Polski 1934 Nr 275, poz. 378

W myśl § 5 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 25 października 1934 r. w porozumieniu z Ministrami Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych w sprawie zwrotu cła przy wywozie naturalnego masła krowiego (Dz. U. R. P. Nr 96, poz. 884) podaje się do wiadomości, że do wystawiania zaświadczeń eksportowych, przewidzianych w § 3 tegoż rozporządzenia, zostają upoważnione:

- 1) Izby Przemysłowo-Handlowe,
- 2) Związek Spółdzielni Mleczarskich i Jajczarskich w Warszawie,
- 3) Gdańska Izba dla Handlu Zagranicznego.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *H. Floyar-Rajchman*

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 8 listopada 1934 r.

w sprawie powołania przez zrzeszenia gospodarcze radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie

Monitor Polski 1934 Nr 260, poz. 345

Na podstawie art. 16 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) w związku z art. 2 ustawy z dnia 10 marca 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 26, poz. 203) nadaję na wniosek Komisarza

Wyborczego niżej wymienionym zrzeczeniom gospodarczym prawo powołania w trybie §§ 36 — 40 statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie („Monitor Polski” z 1928 r. Nr. 69, poz. 101 i z 1934 r. Nr. 162, poz. 213)—niżej oznaczonej liczby radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie przy wyborach, zarządzonych dnia 29 sierpnia 1934 r. („Monitor Polski” Nr. 198, poz. 258).

Do sekcji przemysłowej Izby powołują:

- 1) Polski Związek Przemysłowców Metalowych 3 radców.
- 2) Zrzeszenie Średniego Przemysłu Metalowo-Przetwórczego 1 radcę.
- 3) Związek Zawodowy Cukrowni b. Król. Pol., Wołynia, Małopolski i Śląska 1 radcę.
- 4) Związek Przemysłu Chemicznego R. P. 1 radcę.
- 5) Stowarzyszenie Zawodowe Przemysłowców Budowlanych R. P. 1 radcę.
- 6) Związek Papierni Polskich 1 radcę.
- 7) Polski Związek Przemysłowców Garbarczy 1 radcę.
- 8) Polski Związek Przedsiębiorstw Elektrotechnicznych 1 radcę.
- 9) Związek Przemysłowców Ceramicznych 1 radcę.
- 10) Zrzeszenie Przemysłu i Handlu Drzewnego 1 radcę.
- 11) Związek Właścicieli Fabryk Wyrobów Cukierniczych i Przetworów Owocowych w Polsce 1 radcę.
- 12) Związek Przemysłu Włókienniczego w Państwie Polskiem 1 radcę.
- 13) Związek Właścicieli Przedsiębiorstw Urządzeń Zdrowotnych 1 radcę.
- 14) Związek Młynarzy Polskich 1 radcę.
- 15) Związek Fabryk Farb i Lakierów w Polsce 1 radcę.
- 16) Związek Polskiego Przemysłu Farmaceutycznego 1 radcę.
- 17) Związek Właścicieli Browarów w Polsce 1 radcę.
- 18) Związek Fabryk Wyrobów Ogniotrwałych, Kamionkowych i Ceramiki Szlachetnej 1 radcę.
- 19) Stowarzyszenie Zakładów Graficznych w Warszawie 1 radcę.

Do sekcji handlowej Izby powołują:

- 1) Stowarzyszenie Kupców Polskich 5 radców.
- 2) Związek Kupców Centrala 5 radców.

- 3) Stowarzyszenie Przedstawicieli Handlowych w Warszawie 2 radców.
- 4) Zgromadzenie Kupców m. st. Warszawy 1 radcę.
- 5) Centrala Detalicznych i Drobnych Kupców w Polsce 2 radców.
- 6) Centralny Związek Detalicznego Kupiectwa Chrześcijańskiego R. P. 2 radców.
- 7) Związek Polskich Przedsiębiorstw Transportowych i Ekspedycyjnych 1 radcę.
- 8) Związek Właścicieli Przedsiębiorstw Autobusowych Województwa Warszawskiego i m. st. Warszawy 1 radcę.
- 9) Stowarzyszenie Restauratorów i Pokrewnych Zawodów m. st. Warszawy i Województwa Warszawskiego 1 radcę.
- 10) Związek Księgarzy Polskich 1 radcę.

Do sekcji bankowo-ubezpieczeniowej Izby powołują:

- 1) Związek Banków w Polsce 3 radców.
- 2) Związek Prywatnych Zakładów Ubezpieczeń w Polsce 2 radców.
- 3) Związek Bankierów w Polsce 1 radcę.

Minister Przemysłu i Handlu:

(–) *H. Floyar Rajchman.*

***

Analogiczne zarządzenia ukazały się dla izb przemysłowo-handlowych w:

1. Gdyni: Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 8 listopada 1934 r. w sprawie powołania przez zrzeszenie gospodarcze radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni (Monitor Polski 1934 Nr 260, poz. 348);
2. Katowicach: Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 8 listopada 1934 r. w sprawie powołania przez zrzeszenie gospodarcze radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Katowicach (Monitor Polski 1934 Nr 260, poz. 346);
3. Krakowie: Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 8 listopada 1934 r. w sprawie powołania przez zrzeszenie gospodarcze radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Krakowie (Monitor Polski 1934 Nr 261, poz. 355);
4. Lublinie: Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 8 listopada 1934 r. w sprawie powołania przez zrzeszenia gospodarcze radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie (Monitor Polski 1934 Nr 261, poz. 354);

5. Lwowie: Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 8 listopada 1934 r. w sprawie powołania przez zrzeszenie gospodarcze radców do Izby Przemysłowo-Handlowej we Lwowie (Monitor Polski 1934 Nr 261, poz. 351);

6. Łodzi: Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 8 listopada 1934 r. w sprawie powołania przez zrzeszenie gospodarcze radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi (Monitor Polski 1934 Nr 261, poz. 353);

7. Poznaniu: Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 8 listopada 1934 r. w sprawie powołania przez zrzeszenie gospodarcze radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu (Monitor Polski 1934 Nr 260, poz. 347);

8. Sosnowcu: Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 8 listopada 1934 r. w sprawie powołania przez zrzeszenie gospodarcze radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Sosnowcu (Monitor Polski 1934 Nr 261, poz. 352);

9. Wilnie: Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 8 listopada 1934 r. w sprawie powołania przez zrzeszenie gospodarcze radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Wilnie (Monitor Polski 1934 Nr 261, poz. 350).

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 8 listopada 1934 r.

**w sprawie powołania przez zrzeszenia gospodarcze radców do Izby Przemysłowo-Handlowej
w Katowicach**

Monitor Polski 1934 Nr 260, poz. 346

Na podstawie art. 16 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) w związku z art. 2 ustawy z dnia 10 marca 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 26, poz. 203) nadaję na wniosek Komisarza Wyborczego niżej wymienionym zrzeszeniom gospodarczym prawo powołania w trybie §§ 36 — 40 statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Katowicach („Monitor Polski” z 1934 r. Nr. 180, poz. 241) — niżej oznaczonej liczby radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Katowicach przy wyborach, zarządzonych dnia 29 sierpnia 1934 r. („Monitor Polski” Nr. 199, poz. 260).

Do sekcji przemysłowej Izby powołują:

- 1) Unja Polskiego Przemysłu Górniczo-Hutniczego 6 radców.
- 2) Związek Polskich Hut Żelaznych 3 radców.
- 3) Związek Przemysłu Chemicznego R. P. 2 radców.
- 4) Związek Papierni Polskich 1 radców.
- 5) Związek Elektrowni Polskich 1 radców.
- 6) Związek Górnośląskiego Przemysłu Przetwórczego w Katowicach 3 radców.
- 7) Związek Przemysłowców Bielsko - Białej i Okolicy w Bielsku 4 radców.
- 8) Związek Przemysłowców i Pracodawców dla Cieszyna i Okolicy w Cieszynie 1 radcę.
- 9) Polski Związek Przemysłowców Metalowych 2 radców.
- 10) Związek Samodzielnych Polskich Budowniczych na Śląsku 1 radcę.

Do sekcji handlowej Izby powołują:

- 1) Polski Związek Stowarzyszeń Kupieckich woj. Śląskiego 6 radców.
- 2) Związek Polskich Restauratorów, Właścicieli Kawiarni i Hoteli na woj. Śląskie 1 radcę.
- 3) Polski Związek Kupców Podróżujących i Agentów Handlowych na woj. Śląskie 1 radcę.
- 4) Stowarzyszenie Kupców Górnego Śląska w Katowicach 1 radcę.
- 5) Zjednoczenie Gospodarcze Polskiego Śląska w Katowicach 1 radcę.
- 6) Związek Kupców Bielsko - Białej i Okolicy w Bielsku 1 radcę.
- 7) Stowarzyszenie Nieprotokółowanych Kupców w Bielsku 1 radcę.

Minister Przemysłu i Handlu:

(–) *H. Floyar Rajchman.*

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 8 listopada 1934 r.

**w sprawie powołania przez zrzeszenia gospodarcze radców do Izby Przemysłowo-Handlowej
w Poznaniu**

Monitor Polski 1934 Nr 260, poz. 347

Na podstawie art. 16 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) w związku z art. 2

ustawy z dnia 10 marca 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 26, poz. 203) nadaję na wniosek Komisarza Wyborczego niżej wymienionym zrzeszeniom gospodarczym prawo powołania w trybie §§ 36 — 40 statutu Izby Przemysłowo - Handlowej w Poznaniu („Monitor Polski” z 1928 r. Nr. 169, poz. 335 i z 1934 r. Nr. 181, poz. 242)—niżej oznaczonej liczby radców do Izby Przemysłowo - Handlowej w Poznaniu przy wyborach, zarządzonych dnia 29 sierpnia 1934 r. („Monitor Polski” Nr. 200, poz. 262).

Do sekcji przemysłowej Izby powołują:

- 1) Związek Fabrykantów w Poznaniu 8 radców.
- 2) Związek Zachodnio - Polskiego Przemysłu Cukrowniczego w Poznaniu 1 radcę.
- 3) Zjednoczenie Młynów Handlowych Poznańskich i Pomorskich 1 radcę.
- 4) Polski Związek Przemysłowców Metalowych 1 radcę.
- 5) Związek Przemysłu Chemicznego R. P. 1 radcę.
- 6) Związek Przedsiębiorstw Elektrotechnicznych na województwo Poznańskie i Pomorskie 1 radcę.
- 7) Związek Przemysłowców i Kupców Drzewnych Wielkopolski w Poznaniu 1 radcę.
- 8) Korporacja Zakładów Graficznych i Wydawniczych na województwo Poznańskie 1 radcę.

Do sekcji handlowej Izby powołują:

- 1) Związek Towarzystw Kupieckich w Poznaniu 13 radców.
- 2) Związek Banków w Polsce 1 radcę.
- 3) Związek Spółdzielni Zarobkowych i Gospodarczych w Poznaniu 1 radcę.

Minister Przemysłu i Handlu:

(-) *H. Floyar Rajchman.*

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 8 listopada 1934 r.

w sprawie powołania przez zrzeszenia gospodarcze radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni

Monitor Polski 1934 Nr 260, poz. 348

Na podstawie art. 16 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) w związku z art. 3 ustawy z dnia 10 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 292), nadaję na wniosek Komisarza Wyborczego niżej wymienionym zrzeszeniom gospodarczym prawo powołania w trybie §§ 36 — 40 statutu Izby Przemysłowo - Handlowej w Gdyni („Monitor Polski” z 1934 r. Nr. 157, poz. 207) — niżej oznaczonej liczby radców do Izby Przemysłowo - Handlowej w Gdyni przy wyborach zarządzonych dnia 29 sierpnia 1934 r. („Monitor Polski” Nr. 200, poz. 261).

Do sekcji przemysłowej Izby powołują:

- 1) Związek Cegielń w obwodzie Dolnej Wisły – 1 radcę.
- 2) Zjednoczenie Młynów Handlowych Poznańskich i Pomorskich – 1 radcę.
- 3) Związek Właścicieli Tartaków na Pomorzu – 1 radcę.
- 4) Związek Właścicieli Tartaków i Kupców Drzewnych w Bydgoszczy – 1 radcę.
- 5) Polski Związek Przemysłowców Metalowych – 1 radcę.
- 6) Związek Przemysłu Chemicznego R. P. – 1 radcę.
- 7) Związek Zachodnio-Polskiego Przemysłu Cukrowniczego w Poznaniu – 2 radców.
- 8) Polski Związek Eksporterów Bekoun i Artykułów Zwierzęcych – 1 radcę.
- 9) Związek Polskich Olejarni – 1 radcę.
- 10) Związek Przemysłu Konfekcyjnego w Polsce – 1 radcę.
- 11) Polski Związek Przedsiębiorstw Elektrotechnicznych – 1 radcę.

Do sekcji handlowej Izby powołują:

- 1) Związek Towarzystw Kupieckich na Pomorzu – 6 radców.
- 2) Towarzystwo Kupców w Bydgoszczy – 2 radców.
- 3) Związek Spółdzielni Zarobkowych i Gospodarczych – 1 radcę.

- 4) Związek Banków w Polsce – 1 radcę.
- 5) Związek Kupców Trzody i Bydła w Polsce, tow. zar. w Gdyni – 1 radcę.
- 6) Związek Towarzystw Restauratorów, Właściciele Hotelu i Kawiarni na Pomorzu – 1 radcę.

Do sekcji żeglugowo-portowej Izby powołują:

- 1) Związek Armatorów Polskich – 1 radcę.
- 2) Polski Związek Maklerów Okrętowych w Gdyni – 2 radców.
- 3) Związek Gdyńskich Ekspedytorów Portowych – 2 radców.
- 4) Związek Przedstawicieli Koncernów Węglowych w Gdyni – 1 radcę.

Minister Przemysłu i Handlu:

(–) *H. Floyar Rajchman.*

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 8 listopada 1934 r.

**w sprawie powołania przez zrzeszenia gospodarcze radców do Izby Przemysłowo-Handlowej
w Wilnie**

Monitor Polski 1934 Nr 261, poz. 350

Na podstawie art. 16 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo - handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) w związku z art. 2 ustawy z dnia 10 marca 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 26, poz. 203) nadaję na wniosek Komisarza Wyborczego niżej wymienionym zrzeszeniom gospodarczym prawo powołania w trybie §§ 36 – 40 statutu Izby Przemysłowo - Handlowej w Wilnie („Monitor Polski” z 1928 r. Nr. 174, poz. 354 i z 1934 r. Nr. 171, poz. 228) — niżej oznaczonej liczby radców do Izby Przemysłowo - Handlowej w Wilnie przy wyborach, zarządzonych dnia 29 sierpnia 1934 r. („Monitor Polski” Nr. 201, poz. 265).

Do sekcji przemysłowej Izby powołują:

- 1) Związek Przemysłu Polskiego Ziemi Wschodnich 4 radców.
- 2) Związek Przemysłowców w Białymstoku 3 radców.
- 3) Związek Elektrowni Polskich 1 radcę.

- 4) Związek Fabrykantów Dykt i Fornierów w Polsce 2 radców.
- 5) Wileńskie Stowarzyszenie Handlu i Przemysłu 3 radców.
- 6) Wileński Związek Przemysłowców i Kupców Drzewnych 1 radcę.
- 7) Związek Przemysłu Chemicznego R. P. 1 radcę.

Do sekcji handlowej Izby powołują:

- 1) Stowarzyszenie Kupców i Przemysłowców Chrześcijan w Wilnie 3 radców.
- 2) Związek Banków w Polsce 1 radcę.
- 3) Związek Detalicznych Kupców i Przemysłowców Chrześcijan m. Wilna i Województwa Wileńskiego 2 radców.
- 4) Wileński Związek Kupców Żydowskich Centrala w Wilnie 4 radców.
- 5) Związek Kupców Centrala 3 radców.
- 6) Centrala Detalicznych i Drobnych Kupców w Polsce 2 radców.
- 7) Wileński Związek Przemysłowców i Kupców Drzewnych 2 radców.
- 8) Stowarzyszenie Kupców Polskich 3 radców.
- 9) Związek Prywatnych Zakładów Ubezpieczeń w Polsce 1 radcę.

Minister Przemysłu i Handlu:

(–) *H. Floyar Rajchman.*

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 8 listopada 1934 r.

w sprawie powołania przez zrzeszenia gospodarcze radców do Izby Przemysłowo-Handlowej

we Lwowie

Monitor Polski 1934 Nr 261, poz. 351

Na podstawie art. 16 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo - handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) w związku z art. 2 ustawy z dnia 10 marca 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 26, poz. 203) nadaję na wniosek Komisarza Wyborczego niżej wymienionym zrzeszeniom gospodarczym prawo powołania w trybie §§ 36 — 40 statutu Izby Przemysłowo - Handlowej we Lwowie („Monitor Polski” z 1928 r. Nr. 192,

poz. 423 i z 1934 r. Nr. 168, poz. 224) — niżej oznaczonej liczby radców do Izby Przemysłowo - Handlowej w Wilnie przy wyborach, zarządzonych dnia 29 sierpnia 1934 r. („Monitor Polski” Nr. 201, poz. 263).

Do sekcji przemysłowej Izby powołują:

- 1) Centralny Związek Przemysłowców we Lwowie – 10 radców
- 2) Syndykat Interesentów Drzewnych – 3 radców
- 3) Krajowe Towarzystwo Naftowe – 3 radców
- 4) Związek Polskich Przemysłowców Naftowych – 1 radcę
- 5) Związek Polskich Producentów i Rafinerów Olejów Mineralnych – 1 radcę
- 6) Związek Zawodowy Architektów i Budowniczych we Lwowie – 1 radcę
- 7) Centralny Związek Kupców i Przemysłowców we Lwowie – 1 radcę
- 8) Związek Przemysłowców Ceramicznych Wschodniej Małopolski – 1 radcę

Do sekcji handlowej Izby powołują:

- 1) Kongregacja Kupiecka we Lwowie – 5 radców
- 2) Stowarzyszenie Kupców i Przemysłowców Polskich Województw Południowo - Wschodnich we Lwowie – 2 radców
- 3) Stowarzyszenie Kupców Polskich w Przemyśle – 1 radcę
- 4) Stowarzyszenie Kupców w Przemyśle – 1 radcę
- 5) Stowarzyszenie Kupców Polskich w Stanisławowie – 2 radców
- 6) Sojuz Ukraińskich Kupców we Lwowie – 3 radców
- 7) Wschodnio - Małopolski Związek Eksporterów Jaj – 1 radcę
- 8) Lwowskie Stowarzyszenie Kupców – 1 radcę
- 9) Stowarzyszenie Przedstawicieli Handlowych we Lwowie – 1 radcę
- 10) Związek Polskich Eksporterów Chmielu we Lwowie – 1 radcę
- 11) Związek Kupców Zbożowych we Lwowie – 1 radcę
- 12) Stowarzyszenie Eksporterów Lnu i Konopi Ziemi Południowych Polski we Lwowie – 1 radcę
- 13) Korporacja Przemysłowców Graficznych we Lwowie – 1 radcę.

Minister Przemysłu i Handlu:

(–) *H. Floyar Rajchman.*

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 8 listopada 1934 r.

w sprawie powołania przez zrzeszenia gospodarcze radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Sosnowcu

Monitor Polski 1934 Nr 261, poz. 352

Na podstawie art. 16 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo - handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) w związku z art. 2 ustawy z dnia 10 marca 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 26, poz. 203) nadaję na wniosek Komisarza Wyborczego niżej wymienionym zrzeszeniom gospodarczym prawo powołania w trybie §§ 36 — 40 statutu Izby Przemysłowo - Handlowej w Sosnowcu („Monitor Polski” z 1928 r. Nr. 172, poz. 346 i z 1934 r. Nr. 164, poz. 217) — niżej oznaczonej liczby radców do Izby Przemysłowo - Handlowej w Sosnowcu przy wyborach, zarządzonych dnia 29 sierpnia 1934 r. („Monitor Polski” Nr. 201, poz. 268).

Do sekcji przemysłowej Izby powołują:

- 1) Związek Polskich Hut Żelaznych 2 radców.
- 2) Polski Związek Przemysłowców Metalowych 2 radców.
- 3) Związek Przemysłu Chemicznego R. P. 1 radcę.
- 4) Związek Przemysłu Włókienniczego w Państwie Polskiem 2 radców.
- 5) Związek Polskich Fabryk Portland - Cementu 1 radcę.
- 6) Polski Związek Przemysłowców Garbarzy 1 radcę.
- 7) Związek Elektrowni Polskich 1 radcę.
- 8) Związek Właścicieli Browarów w Polsce 1 radcę.
- 9) Towarzystwo Przemysłowców Okręgu Częstochowskiego 1 radcę.
- 10) Towarzystwo Przemysłowców Zagłębia Dąbrowskiego 1 radcę.
- 11) Towarzystwo Przemysłowców Ziemi Radomskiej 1 radcę.
- 12) Towarzystwo Przemysłowców Okręgu Zawierciańskiego 1 radcę.

Do sekcji górniczej Izby powołują:

- 1) Unja Polskiego Przemysłu Górniczo-Hutniczego 8 radców.
- 2) Związek Małych Kopalń Węgla w Sosnowcu 1 radcę.

Do sekcji handlowej Izby powołują:

- 1) Stowarzyszenie Kupców Polskich 4 radców.
- 2) Centralny Związek Detalicznego Kupiectwa Chrześcijańskiego R. P. 1 radcę.
- 3) Związek Kupców Centrala 1 radcę.
- 4) Centrala Detalicznych i Drobnych Kupców w Polsce 2 radców.
- 5) Stowarzyszenie Kupców i Przemysłowców w Sosnowcu 1 radcę.
- 6) Stowarzyszenie Kupców i Przemysłowców w Częstochowie 1 radcę.
- 7) Związek Kupców Ziemi Radomskiej 1 radcę.
- 8) Związek Banków w Polsce 1 radcę.

Minister Przemysłu i Handlu:

(–) *H. Floyar Rajchman.*

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 8 listopada 1934 r.

**w sprawie powołania przez zrzeszenia gospodarcze radców do Izby Przemysłowo-Handlowej
w Łodzi**

Monitor Polski 1934 Nr 261, poz. 353

Na podstawie art. 16 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo - handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) w związku z art. 2 ustawy z dnia 10 marca 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 26, poz. 203) nadaję na wniosek Komisarza Wyborczego niżej wymienionym zrzeszeniom gospodarczym prawo powołania w trybie §§ 36 —40 statutu Izby Przemysłowo - Handlowej w Łodzi („Monitor Polski” z 1928 r. Nr. 171, poz. 342 i z 1934 r. Nr. 169, poz. 226)—niżej oznaczonej liczby radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi przy wyborach, zarządzonych dnia 29 sierpnia 1934 r. („Monitor Polski” Nr. 201, poz. 267).

Do sekcji przemysłowej Izby powołują:

- 1) Związek Przemysłu Włókienniczego w Państwie Polskiem 5 radców.
- 2) Krajowy Związek Przemysłu Włókienniczego 2 radców.
- 3) Stowarzyszenie Fabrykantów Przemysłu Włókienniczego w Łodzi 1 radcę.
- 4) Związek Przemysłu Dzialego R. P. w Łodzi 1 radcę.
- 5) Stowarzyszenie Fabrykantów Wyrobów Pończosznich m. Łodzi i Okolicy 1 radcę.
- 6) Związek Wykończalni i Farbiarni Okręgu Łódzkiego 1 radcę.
- 7) Związek Fabrykantów Wyrobów Hafciarskich i Koronkarskich w Kaliszu 1 radcę.
- 8) Związek Przemysłu Chemicznego R. P. 1 radcę.
- 9) Związek Młynarzy Polskich 1 radcę.
- 10) Polski Związek Przemysłowców Metalowych 1 radcę.
- 11) Związek Włókienniczego Przemysłu Zarobkowego Województwa Łódzkiego 1 radcę.
- 12) Związek Przemysłu Ceramicznego Okręgu Łódzkiego 1 radcę.
- 13) Polski Związek Przedsiębiorstw Elektrotechnicznych 1 radcę.

Do sekcji handlowej Izby powołują:

- 1) Stowarzyszenie Polskich Kupców i Przemysłowców Chrześcijan w Łodzi 3 radców.
- 2) Stowarzyszenie Kupców m. Łodzi 2 radców.
- 3) Centralne Stowarzyszenie Kupców i Przemysłowców Województwa Łódzkiego 1 radcę.
- 4) Pierwsze Stowarzyszenie Drobnych Kupców i Handlarzy m. Łodzi 1 radcę.
- 5) Stowarzyszenie Kupców i Przemysłowców Polskich w Łodzi 1 radcę.
- 6) Stowarzyszenie Właścicieli Składów Aptecznych Województwa Łódzkiego 1 radcę.
- 7) Zrzeszenie Przemysłu i Handlu Zbożowo-Mącznego Województwa Łódzkiego 1 radcę.
- 8) Związek Banków w Polsce 1 radcę.
- 9) Stowarzyszenie Kupców Polskich 2 radców.
- 10) Związek Kupców Centrala 1 radcę.
- 11) Centrala Detalicznych i Drobnych Kupców w Polsce 1 radcę.
- 12) Centralny Związek Detalicznego Kupiectwa Chrześcijańskiego R. P. 1 radcę.
- 13) Związek Spółdzielni Polskich 1 radcę.

14) Związek Kupców Winno - Wódczано-Kolonjalnych i Przedsiębiorstw Koncesjonowanych Województwa Łódzkiego 1 radcę.

Minister Przemysłu i Handlu:

(–) *H. Floyar Rajchman*

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 8 listopada 1934 r.

**w sprawie powołania przez zrzeszenia gospodarcze radców do Izby Przemysłowo-Handlowej
w Lublinie**

Monitor Polski 1934 Nr 261, poz. 354

Na podstawie art. 16 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) w związku z art. 2 ustawy z dnia 10 marca 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 26, poz. 203) nadaję na wniosek Komisarza Wyborczego niżej wymienionym zrzeszeniom gospodarczym prawo powołania w trybie §§ 36 — 40 statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie („Monitor Polski” z 1928 r. Nr. 173, poz. 351 i z 1934 r. Nr. 156, poz. 206) — niżej oznaczonej liczby radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie przy wyborach, zarządzonych dnia 29 sierpnia 1934 r. („Monitor Polski” Nr. 201, poz. 266).

Do sekcji przemysłowej Izby powołują:

- 1) Polski Związek Przemysłowców Metalowych 2 radców.
- 2) Związek Polskich Fabryk Portland – Cementu 1 radcę.
- 3) Związek Przemysłowców Ceramicznych 1 radcę.
- 4) Związek Hut Szklanych w Polsce 1 radcę.
- 5) Zrzeszenie Przemysłu i Handlu Drzewnego 1 radcę.
- 6) Lubelsko-Wołyński Związek Przemysłowców i Kupców Drzewnych w Lublinie 2 radców.
- 7) Związek Zawodowy Cukrowni b. Król. Pol., Wołyń, Małopolski i Śląska 2 radców.
- 8) Lubelsko-Wołyński Związek Młynarzy 3 radców.
- 9) Polski Związek Rektyfikacji Spirytusu 1 radcę.

10) Polski Związek Eksporterów Chmielu 1 radcę.

Do sekcji handlowej powołują:

- 1) Stowarzyszenie Kupców Polskich 7 radców.
- 2) Związek Kupców Centrala 4 radców.
- 3) Centrala Detalicznych i Drobnych Kupców w Polsce 2 radców.
- 4) Związek Banków w Polsce 1 radcę.
- 5) Związek Eksporterów Jaj Województwa Lubelskiego i Wołyńskiego 1 radcę.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *H. Floyar-Rajchman*

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 8 listopada 1934 r.

**w sprawie powołania przez zrzeszenia gospodarcze radców do Izby Przemysłowo-Handlowej
w Krakowie**

Monitor Polski 1934 Nr 261, poz. 355

Na podstawie art. 16 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) w związku z art. 2 ustawy z dnia 10 marca 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 26, poz. 203) nadaję na wniosek Komisarza Wyborczego niżej wymienionym zrzeszeniom gospodarczym prawo powołania w trybie §§ 36—40 statutu Izby Przemysłowo - Handlowej w Krakowie („Monitor Polski” z 1928 r. Nr. 175, poz. 360 i z 1934 r. Nr. 170, poz. 227) — niżej oznaczonej liczby radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Krakowie przy wyborach, zarządzonych dnia 29 sierpnia 1934 r. („Monitor Polski” Nr. 200, poz. 264).

Do sekcji przemysłowej Izby powołują:

- 1) Związek Przemysłowców w Krakowie 5 radców.
- 2) Stowarzyszenie Zawodowe Przemysłowców Budowlanych R. P. 1 radcę.
- 3) Małopolski Związek Ochrony Browarów w Krakowie 1 radcę.
- 4) Związek Polskich Producentów i Rafinerów Olejów Mineralnych 1 radcę.

- 5) Związek Polskich Przemysłowców Naftowych 1 radcę.
- 6) Krajowe Towarzystwo Naftowe 1 radcę.
- 7) Polski Związek Przemysłowców Metalowych 2 radców.
- 8) Związek Przemysłu Chemicznego R. P. 1 radcę.
- 9) Unja Polskiego Przemysłu Górniczo-Hutniczego 2 radców.
- 10) Związek Elektryków Polskich 1 radcę.
- 11) Polski Związek Eksporterów Bekonu i Artykułów Zwierzęcych 1 radcę.
- 12) Związek Właścicieli Fabryk Wyrobów Cukierniczych i Przetworów Owocowych w Polsce 1 radcę.

Do sekcji handlowej Izby powołują

- 1) Krakowska Kongregacja Kupiecka 6 radców.
- 2) Polskie Powszechne Towarzystwo Drogistów 1 radcę.
- 3) Związek Uzdrowisk Polskich 1 radcę.
- 4) Krakowskie Stowarzyszenie Kupców 5 radców.
- 5) Związek Banków w Polsce 1 radcę.
- 6) Gremjum Właścicieli Hotelu i Pensjonatów w Krakowie 2 radców.
- 7) Związek Prywatnych Zakładów Ubezpieczeń w Polsce 1 radcę.
- 8) Gremjum Aptekarzy Zachodniej Małopolski 1 radcę.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *H. Floyar-Rajchman*

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej

z dnia 28 grudnia 1934 r.

o unormowaniu właściwości władz i trybu postępowania w niektórych działach administracji państwowej

Dz.U. RP 1934 Nr 110, poz. 976

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i art. 1 lit. b) ustawy z dnia 17 marca 1932 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 22, poz. 165) postanawiam co następuje: (...)

Art. 81. W rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) w brzmieniu ustaw z dnia 10 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 29, po. 292) oraz z dnia 24 marca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 25, poz. 210) wprowadza się zmiany następujące:

1) w art. 2 ust. 2 otrzymuje brzmienie następujące:

„O utworzeniu izby, o jej siedzibie oraz o granicach i zmianie granic jej okręgu stanowi Rada Ministrów na wniosek Ministra Przemysłu i Handlu.

2) w art. 32 w ust. 1 wyrazy: „uchwałą Rady Ministrów na wniosek Ministra Przemysłu i Handlu zastępuje się wyrazami: „zarządzeniem Ministra Przemysłu i Handlu”. (...)

Art. 122. (1) Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się ministrom właściwym ze względu na postanowienia ustaw, rozporządzeń Prezydenta Rzeczypospolitej i dekretów, objętych niniejszym rozporządzeniem.

(2) Upoważnia się właściwych ministrów do ogłoszenia w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej jednolitych tekstów ustaw, rozporządzeń Prezydenta Rzeczypospolitej i dekretów, zmienionych rozporządzeniem niniejszym, z zastosowaniem kolejnej numeracji artykułów, paragrafów i ustępów oraz z uwzględnieniem przepisów, wydanych do dnia ogłoszenia jednolitych tekstów w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej.

(3) Upoważnienie, przewidziane w ust. (2), służy w stosunku do ustaw, rozporządzeń i dekretów: (...)

7) art. 78 do 88 — Ministrowi Przemysłu i Handlu,

8) art. 89 do 98 — Ministrowi Komunikacji,

9) art. 99 do 121 — Ministrowi Opieki Społecznej.

Art. 123. (1) Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

(2) Przepisy rozporządzenia niniejszego o zmianie właściwości władz nie będą stosowane do spraw, w których do dnia wejścia w życie tego rozporządzenia została wydana w pierwszej instancji decyzja główna.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki* (...)

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 15 lutego 1935 r.

w sprawie mianowania radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi

Monitor Polski 1935 Nr 47, poz. 61

Na podstawie art. 18 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo - handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) w brzmieniu ustawy z dnia 10 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 292) oraz §§ 2 i 42 statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi („Monitor Polski” z 1928 r. Nr. 171, poz. 342 i z 1934 r. Nr. 169, poz. 226) mianuję na lat 5 radcami Izby Przemysłowo - Handlowej w Łodzi:

a) z zaliczeniem do sekcji przemysłowej:

- 1) Seipelta Pawła,
- 2) Inż. Szrednickiego Władysława,
- 3) Znamięckiego Aleksandra.

b) z zaliczeniem do sekcji handlowej:

- 1) Bobkiweicza Emiljana,
- 2) Hertza Mieczysława,
- 3) Remiszewskiego Antoniego.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *H. Floyar Rajchman.*

***

Analogiczne zarządzenia ukazały się dla izb przemysłowo-handlowych w:

1. Gdyni: Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 15 lutego 1935 r. w sprawie mianowania radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni (Monitor Polski 1935 Nr 47, poz. 67);
2. Katowicach: Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 22 marca 1935 r. w sprawie mianowania radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Katowicach (Monitor Polski 1935 Nr 71, poz. 100);
3. Krakowa: Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 15 lutego 1935 r. w sprawie mianowania radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Krakowie (Monitor Polski 1935 Nr 47, poz. 65);

4. Lublina: Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 15 lutego 1935 r. w sprawie mianowania radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie (Monitor Polski 1935 Nr 47, poz. 63);

5. Lwowa: Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 15 lutego 1935 r. w sprawie mianowania radców do Izby Przemysłowo-Handlowej we Lwowie (Monitor Polski 1935 Nr 47, poz. 64);

6. Poznania: Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 15 lutego 1935 r. w sprawie mianowania radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu (Monitor Polski 1935 Nr 47, poz. 66);

7. Sosnowca: Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 15 lutego 1935 r. w sprawie mianowania radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Sosnowcu (Monitor Polski 1935 Nr 47, poz. 62);

8. Warszawy: Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 9 marca 1935 r. w sprawie mianowania radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie (Monitor Polski 1935 Nr 61, poz. 81);

9. Wilnie: Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 9 marca 1935 r. w sprawie mianowania radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Wilnie (Monitor Polski 1935 Nr 61, poz. 82).

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 15 lutego 1935 r.

w sprawie mianowania radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Sosnowcu

Monitor Polski 1935 Nr 47, poz. 62

Na podstawie art. 18 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo - handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) w brzmieniu ustawy z dnia 10 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 292) oraz §§ 2 i 42 statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Sosnowcu („Monitor Polski” z 1928 r. Nr. 172, poz. 346 i z 1934 r. Nr. 164, poz. 217) mianuję na lat 5 radcami Izby Przemysłowo - Handlowej w Sosnowcu:

a) z zaliczeniem do sekcji przemysłowej:

1) Inż. Hackenberga Józefa,

2) Inż. Prota Jana,

3) Inż Piotrowskiego Stanisława.

b) z zaliczeniem do sekcji górniczej:

1) Inż. Wierzbickiego Wacława.

c) z zaliczeniem do sekcji handlowej:

1) Nowickiego Czesława,

2) Wulfsona Salo.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *H. Floyar Rajchman.*

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 15 lutego 1935 r.

w sprawie mianowania radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie

Monitor Polski 1935 Nr 47, poz. 63

Na podstawie art. 18 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) w brzmieniu ustawy z dnia 10 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 292) oraz §§ 2 i 42 statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie („Monitor Polski” z 1928 r. Nr. 173, poz. 351 i z 1934 r. Nr. 156, poz. 206) mianuję na lat 5 radcami Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie:

a) z zaliczeniem do sekcji przemysłowej:

1) Inż. Czerwińskiego Jana,

2) Prof. Krzyżanowskiego Witolda.

b) z zaliczeniem do sekcji handlowej:

1) Maja Kazimierza,

2) Inż. Krzywda-Siennickiego Mieczysława,

3) Ponceta Stefana.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *H. Floyar-Rajchman.*

***

Wśród radców wymieniono między innymi Jana Czerwińskiego i Mieczysława Krzywdę-Siennickiego:

* Jan Czerwiński (1878–1962): przed I wojną światową pracownik kolei zabajkalskiej i zakładów przemysłowych w Kongresówce, redaktor czasopism „Polski Kalendarz Techniczny” i „Mechanik”, członek Stowarzyszenia Techników. W czasie I wojny światowej w przemyśle naftowym na Kaukazie, działał społecznie na rzecz tamtejszej Polonii. Do Polski wrócił w 1918 r., pracował w Ministerstwie Przemysłu i Handlu, do 1925 r. był dyrektorem fabryki narzędzi wiertniczych Galicyjsko-Karpackiego Towarzystwa Naftowego w Glinniku Mariampolskim. W latach 1926–1932 kierował Podlaską Wytwórnią Samolotów. Po odejściu z PWS przeniósł się do Lublina. Od 1935 do 1939 zarządzał „Lubzel”-em – komunalnym związkiem elektryfikacyjnym (późniejszym „Zeol”-em), działał społecznie i politycznie jako senator BBWR. W czasie II wojny światowej w konspiracji i jako dyrektor techniczny „Lubzel”-u, po 1944 r. ponownie objął kierownictwo „Zeol”-u, odwołany w r. 1950 przeszedł do państwowego przemysłu terenowego jako starszy inżynier, był pod stałą obserwacją służb bezpieczeństwa przez wzgląd na zaangażowanie rodziny w AK i działalność antykomunistyczną syna – Wojciecha Czerwińskiego ps. Olek⁷⁷.

* Mieczysław Krzywda-Siennicki (1892–1949): inżynier, architekt, w okresie II RP przez krótki czas urzędnik, a także radny miasta Lublina, prowadził własną firmę budowlaną. Po wojnie wrócił do działalności gospodarczej i ponownie zasiadał w lubelskiej Izbie Przemysłowo-Handlowej⁷⁸.

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 15 lutego 1935 r.

w sprawie mianowania radców do Izby Przemysłowo-Handlowej we Lwowie

Monitor Polski 1935 Nr 47, poz. 64

Na podstawie art. 18 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo - handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) w brzmieniu ustawy z dnia 10 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 292) oraz §§ 2 i 42 statutu Izby Przemysłowo-Handlowej we Lwowie („Monitor Polski” z 1928 r. Nr. 192, poz. 423 i z 1934 r. Nr. 168, poz. 224) mianuję na lat 5 radcami Izby Przemysłowo - Handlowej we Lwowie:

---

77 K. Dąbrowski, *Izba Przemysłowo-Handlowa w Lublinie w latach 1944–1950*, op. cit.; <http://www.zs8.lublin.pl/SZARESZEREGI/bohaterowie/czerwinski.pdf> [dostęp 30.06.2013].

78 K. Dąbrowski, *Izba Przemysłowo-Handlowa w Lublinie w latach 1944–1950*, op. cit.

a) z zaliczeniem do sekcji przemysłowej:

- 1) Prof. Dr. Pilata Stanisława,
- 2) Dr. Schmidta Oskara,
- 3) Prof. Inż. Sokolnickiego Gabryela.

b) z zaliczeniem do sekcji handlowej:

- 1) Dr. Richtera Maurycego,
- 2) Süssera Henryka,
- 3) Zajączkowskiego Mikołaja.

Minister Przemysłu i Handlu: (—) *H. Floyar-Rajchman.*

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 15 lutego 1935 r.

w sprawie mianowania radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Krakowie

Monitor Polski 1935 Nr 47, poz. 65

Na podstawie art. 18 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo - handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) w brzmieniu ustawy z dnia 10 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 292) oraz §§ 2 i 42 statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Krakowie („Monitor Polski” z 1928 r. Nr. 175, poz. 360 i z 1934 r. Nr. 170, poz. 227) mianują na lat 5 radcami Izby Przemysłowo-Handlowej w Krakowie:

a) z zaliczeniem do sekcji przemysłowej:

- 1) Inż. Romockiego Pawła,
- 2) Dr. Spitzera Tadeusza,
- 3) Inż. Wowkonowicza Romualda,
- 4) Prof. Zaleskiego Feliksa.

b) z zaliczeniem do sekcji handlowej:

- 1) Kochanowskiego Stanisława,
- 2) Dr. Wroniewicza Tadeusza.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *H. Floyar-Rajchman.*

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 15 lutego 1935 r.

w sprawie mianowania radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu

Monitor Polski 1935 Nr 47, poz. 66

Na podstawie art. 18 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo - handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) w brzmieniu ustawy z dnia 10 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 292) oraz §§ 2 i 42 statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu („Monitor Polski” z 1928 r. Nr. 169, poz. 335 i z 1934 r. Nr. 181, poz. 242) mianuję na lat 5 radcami Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu:

a) z zaliczeniem do sekcji przemysłowej:

- 1) Koźlikowskiego Stefana,
- 2) Prof. Peretiatkowicza Antoniego,
- 3) Roppa Stefana,

b) z zaliczeniem do sekcji handlowej:

- 1) Adamczewskiego Tadeusza,
- 2) Sikorskiego Brunona.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *H. Floyar-Rajchman.*

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 15 lutego 1935 r.

w sprawie mianowania radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni

Monitor Polski 1935 Nr 47, poz. 67

Na podstawie art. 18 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo - handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) w brzmieniu ustawy z dnia 10 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 292) oraz §§ 2 i 42 statutu Izby Przemysłowo-

| Handlowej w Gdyni („Monitor Polski” z 1934 r. Nr. 157, poz. 207) mianuję na lat 5 radcami Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni:

a) z zaliczeniem do sekcji przemysłowej:

- 1) Ruchniewicza Alojzego,
- 2) Inż. Skąpskiego Franciszka.

b) z zaliczeniem do sekcji handlowej:

- 1) Grabowskiego Władysława,
- 2) Tora Stanisława.

c) z zaliczeniem do sekcji żeglugowo-portowej:

- 1) Inż. Rawicz-Szczerbo Władysława.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *H. Floyar-Rajchman.*

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 9 marca 1935 r.

w sprawie mianowania radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie

Monitor Polski 1935 Nr 61, poz. 81

Na podstawie art. 18 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) w brzmieniu ustawy z dnia 10 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 292) oraz §§ 2 i 42 statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie („Monitor Polski” z 1928 r. Nr 69, poz. 101 i z 1934 r. Nr. 162, poz. 213) mianuję na lat 5 radcami Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie:

a) z zaliczeniem do sekcji przemysłowej:

- 1) Bazylewicz-Kniażykowski Eugenjusza,
- 2) Dr. Minkowskiego Pawła,
- 3) Inż. Moniuszko Kazimierza,
- 4) Ostrowskiego Krystyna,
- 5) Prof. Czochralskiego Jana.

b) z zaliczeniem do sekcji handlowej:

- 1) Gebethnera Jana,
- 2) Inż. Milewskiego Józefa,
- 3) Inż. Szydłowskiego Marjana.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *H. Floyar-Rajchman.*

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 9 marca 1935 r.

w sprawie mianowania radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Wilnie

Monitor Polski 1935 Nr 61, poz. 82

Na podstawie art. 18 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) w brzmieniu ustawy z dnia 10 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 292) oraz §§ 2 i 42 statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Wilnie („Monitor Polski” z 1928 r. Nr 174, poz. 354 i z 1934 r. Nr. 171, poz. 228) mianuję na lat 5 radcami Izby Przemysłowo-Handlowej w Wilnie:

a) z zaliczeniem do sekcji przemysłowej:

- 1) Antonowicza Witolda,
- 2) Inż. Guchmana Grzegorza,
- 3) Inż. Bendycha Apolinarego;

b) z zaliczeniem do sekcji handlowej:

- 1) Kapłan-Kapłańskiego Dawida,
- 2) Stankiewicza Tadeusza,
- 3) Zawadzkiego Feliksa.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *H. Floyar-Rajchman.*

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 22 marca 1935 r.

w sprawie mianowania radców do Izby Przemysłowo-Handlowej w Katowicach

Monitor Polski 1935 Nr 71, poz. 100

Na podstawie art. 18 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo - handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) w brzmieniu ustawy z dnia 10 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 292) oraz § 2 i 42 statutu Izby Przemysłowo - Handlowej w Katowicach („Monitor Polski” z 1934 r. Nr. 180, poz. 241) mianuję na lat 5 radcami Izby Przemysłowo - Handlowej w Katowicach:

a) z zaliczeniem do sekcji przemysłowej:

1. Chmielewskiego Mieczysława,
2. Inż. Cybulskiego Juljana,
3. Inż. Przedpełskiego Wiktora;

b) z zaliczeniem do sekcji handlowej:

1. Beszczyńskiego Stanisława,
2. Jarnutowskiego Stefana,
3. Inż. Kanię Karola.

Minister Przemysłu i Handlu:

(-) *H. Floyar-Rajchman.*

Okólnik Ministerstwa Skarbu L. D. IV. 26769/3/35

z dnia 16 września 1935 r.

**w sprawie częściowego wykorzystywania zaświadczeń Izb Przemysłowo-Handlowych,
upoważniających do zastosowania cła niższego lub zwolnienia od cła**

Monitor Polski 1935 Nr 223, poz. 259

Do wszystkich Dyrekcyj Ciel, Urzędów Celnych oraz Inspektoratu Ciel w Gdańsku.

Ministerstwo Skarbu zarządza co następuje:

Zaświadczenia Izb Przemysłowo-Handlowych, a na obszarze W.M. Gdańska zaświadczenia Izby Handlu Zagranicznego w Gdańsku, uprawniające do zastosowania cła zniżonego lub zwolnienia od cła, stosownie do rozporządzeń o zniżkach celnych i zwolnieniach, wydawanych na podstawie art. 23 ust. 1a prawa celnego, mogą być częściowo wykorzystywane nie więcej, jak przy pięciu zgłoszeniach celnych.

Jeżeli ilość towaru wskazana w zaświadczeniu nie zostanie wykorzystana przy pięciu zgłoszeniach celnych, to strona traci prawo do wykorzystania reszty na podstawie tego samego zaświadczenia.

Zarządzenie niniejsze dotyczy zaświadczeń, wydawanych począwszy od 1 października 1935 r.; zaświadczenia wystawione przed tym terminem mogą być wykorzystywane na dotychczasowych warunkach.

Dyrektor Departamentu:

(—) *St. Fr. Królikowski.*

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 12 marca 1936 r.

o zatwierdzeniu zmian w statucie Izby Przemysłowo-Handlowej w Krakowie

Monitor Polski 1936 Nr 68, poz. 138

Na podstawie art. 7 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) postanawiam, co następuje:

§ 1. Zatwierdzam uchwałę Izby Przemysłowo-Handlowej w Krakowie z dnia 30 kwietnia 1935 r. o zmianach w jej statucie („Monitor Polski” z 1928 r. Nr. 175, poz. 360 i z 1934 r. Nr. 170, poz. 227) w brzmieniu następującem:

w § 44 w ust. 2:

w zdaniu pierwszym wyrazy: „dwóch wiceprezesów” zastępuje się wyrazami: „czterech wiceprezesów”,

w zdaniu drugim wyrazy: „ po jednym wiceprezesie” zastępuje się wyrazami: „dwóch wiceprezesów”.

§ 2. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *Dr. Górecki Roman.*

***

Zarządzenie wydał Roman Górecki (1889–1946): prawnik, generał brygady, w okresie II RP prezes Banku Gospodarstwa Krajowego, minister przemysłu i handlu, przed I wojną światową studiował we Lwowie, gdzie otrzymał stopień doktora nauk prawnych, w 1914 r. wstąpił do Legionów, w 1918 r. w proteście przeciwko pokojowi brzeskiemu wraz z innymi legionistami II Brygady Legionów wypowiedział posłuszeństwo cesarzowi Austrii, osadzony w więzieniu w Marmaros-Sziget, zwolniony wrócił do Polski i wstąpił na służbę do Wojska Polskiego. W 1924 r. otrzymał nominację na generała brygady, od 1928 r. w stanie spoczynku, w latach 1927–1939 był prezesem Banku Gospodarstwa Krajowego, w międzyczasie (od 1935 do 1936) kierował ministerstwem przemysłu i handlu, udzielał się w różnych organizacjach społecznych i gospodarczych. Po wybuchu wojny ewakuował się do Anglii, gdzie pozostał⁷⁹.

Obwieszczenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 17 kwietnia 1936 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych

Dz.U. RP 1936, Nr 45, poz. 335

Na podstawie art. 122 ust. (2) i (3) pkt. 7) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 grudnia 1934 r. o unormowaniu właściwości władz i trybu postępowania w niektórych działach administracji państwowej (Dz. U. R. P. Nr. 110, poz. 976) ogłaszam jednolity tekst rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) z uwzględnieniem zmian i uzupełnień, wprowadzonych nowelami: ustawą z dnia 10 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 292), ustawą z dnia 24 marca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 25, poz. 210) i ustawą z dnia 10 marca 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 26, poz. 203), oraz wynikających z ustawy Sejmu Śląskiego z dnia 17 maja 1933

---

⁷⁹ *Kto był kim w Drugiej Rzeczypospolitej*, red. J.M. Majchrowski, G. Mazur, K. Stepan, Warszawa 1994, s. 39.

r., ogłoszonej w Dzienniku Ustaw Śląskich z dnia 25 maja 1933 r. Nr. 15, poz. 26 i powołanej w oświadczeniu Prezesa Rady Ministrów z dnia 12 lipca 1933 r. o wyrażeniu zgody Sejmu Śląskiego na wejście w życie na obszarze województwa śląskiego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. z 1933 r. Nr. 56, poz. 429), tudzież wprowadzonych art. 81 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 grudnia 1934 r. o unormowaniu właściwości władz i trybu postępowania w niektórych działach administracji państwowej (Dz. U. R. P. Nr. 110, poz. 976), —z zastosowaniem kolejnej numeracji artykułów i ustępów.

Minister Przemysłu i Handlu: *Roman Górecki*

Załącznik do obwieszczenia Ministra
Przemysłu i Handlu z dnia 17 kwietnia 1936 r. (poz. 335)

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej

z dnia 15 lipca 1927 r.

o izbach przemysłowo-handlowych

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 2 sierpnia 1926 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 78, poz. 443) postanawiam co następuje:

Postanowienia ogólne.

Art. 1.

(1) Stałą reprezentację interesów gospodarczych przemysłu i handlu powierza się izbom przemysłowo-handlowym, organizowanym i działającym na podstawie niniejszego rozporządzenia i osobnych dla każdej izby statutów.

(2) Pod pojęcie przemysłu i handlu w rozumieniu rozporządzenia niniejszego podpada także górnictwo oraz przedsiębiorstwa finansowe, przewozowe, ekspedycyjne, ubezpieczeniowe, komisowe i pośrednictwo handlowe, nie podpada natomiast rzemiosło.

Art. 2.

(1) Obszar całego Państwa dzieli się na okręgi izb przemysłowo-handlowych.

(2) O utworzeniu izby, o jej siedzibie oraz o granicach i zmianie granic jej okręgu stanowi Rada Ministrów na wniosek Ministra Przemysłu i Handlu.

(3) Przy wyznaczaniu siedziby izby i granic jej okręgu należy w miarę możliwości uwzględnić istniejący podział obszaru Państwa na województwa i powiaty.

(4) Izba, której istnienie ze względów gospodarczych przestało być uzasadnione, może być zniesiona uchwałą Rady Ministrów na wniosek Ministra Przemysłu i Handlu. W tym wypadku jej majątek ruchomy i nieruchomy, wszystkie jej należności i zobowiązania przechodzą na izbę lub izby, których okręgi zostały powiększone w związku ze zniesieniem izby. Zasady podziału ustali Minister Przemysłu i Handlu na podstawie wniosków zainteresowanych izb.

(5) W związku ze zmianą okręgów izb Minister Przemysłu i Handlu może zarządzić rozwiązanie izby, której okręg został zmieniony, przed upływem jej kadencji. W tym przypadku mają zastosowanie przepisy ust. (2) art. 37. Wybory do tej izby odbędą się na podstawie statutów, zmienionych w myśl ust. (3) art. 7.

Art. 3.

(1) Izba jest instytucją samorządu gospodarczego i osobą publiczno-prawną.

(2) Nadzór nad izbami sprawuje Minister Przemysłu i Handlu.

(3) Językiem urzędowym izby jest język polski.

Zakres działania.

Art. 4.

(1) Do zakresu działania izb w granicach ich właściwości (art. 1) należy:

1) obradowanie i stawianie wniosków oraz udzielanie władzom na ich żądanie lub z własnej inicjatywy spostrzeżeń i wiadomości;

2) wyrażanie opinii o projektach ustaw i ważniejszych rozporządzeń, współdziałanie na żądanie władz przy ich opracowywaniu oraz przedstawianie Rządowi własnych tego rodzaju projektów, a w szczególności wyrażanie opinii i współdziałanie na żądanie władz przy

opracowywaniu i zmianach ustawodawstwa przemysłowego, handlowego i górniczego, ustawodawstwa w sprawach taryfy celnej oraz przepisów celnych, obrotu towarowego z zagranicą, obrotu pieniężnego, nowych dróg komunikacyjnych, taryf kolejowych i innych opłat przewozowych, przepisów, określających warunki przewozu i wszelkiego rodzaju komunikacji, ustawodawstwa podatkowego i monopolowego, ustawodawstwa w sprawach ochrony pracy i ubezpieczeń społecznych, ustawodawstwa w sprawach opieki społecznej, bezpośrednio dotyczących przemysłu i handlu (art. 1);

3) przedstawianie postulatów z zakresu traktatów handlowych;

4) przyczynianie się do zaspokojenia potrzeb i ułatwienia warunków rozwoju życia gospodarczego. w szczególności tworzenie, utrzymywanie lub popieranie, z zachowaniem przepisów ustawowych, odpowiednich instytucyj i urzędzeń, jako to: instytutów badawczych, muzeów, wystaw, pokazów, targów, biur informacyjnych i reklamacyjnych, w szczególności kolejowych i celnych;

5) zakładanie, prowadzenie i popieranie we współpracy z władzami oświatowymi szkół zawodowych i kształcących;

6) opinjowanie na żądanie władz oświatowych i z własnej inicjatywy o potrzebach i programach szkolnictwa zawodowego i kształcącego oraz o stanie prowadzonych przez izby szkół;

7) wyznaczanie osób, powołanych do wydawania opinji i stwierdzania stanu faktycznego oraz innych działań, wymagających wiarogodności i znajomości rzeczy, w zakresie przedmiotów i czynności, mających znaczenie dla reprezentowanych przez izby dziedzin; w szczególności izbom przysługuje prawo ustanawiania i zaprzysięgania brakarzy, dyspaszerów i t. p., ustanawiania maklerów pozagiełdowych i okrętowych; przepisy obowiązujące o biegłych sądowych nie ulegają zmianie;

8) delegowanie przedstawicieli do utworzonych przez władze organów doradczych w sprawach, dotyczących lub mających znaczenie dla reprezentowanych przez izby dziedzin;

9) proponowanie w wypadkach, w których udział reprezentantów przemysłu i handlu przewidują odnośne ustawy lub rozporządzenia, kandydatów na stanowiska sędziów handlowych, członków komisyj podatkowych, zarządców ugodowych i przymusowych, nadzorców sądowych i t. p.;

10) wydawanie władzom opinij, zaświadczeń o istniejących zwyczajach handlowych, cenach i t. p.;

11) wydawanie świadectw o pochodzeniu towarów i innych zaświadczeń, dotyczących obrotu handlowego i firm;

12) tworzenie, z zachowaniem istniejących przepisów, sądów polubownych do rozstrzygania sporów, wynikłych ze stosunków handlowych;

13) prowadzenie:

a) wykazu wszystkich w danym okręgu przedsiębiorstw, należących do reprezentowanych przez izbę dziedzin gospodarczych, z wyodrębnieniem firm, zapisanych do rejestru handlowego,

b) listy osób uprawnionych do wykonywania czynnego prawa wyborczego do izby;

14) zbieranie danych statystycznych, odpowiadających zakresowi pracy izb, przyczem dane te na żądanie Ministra Przemysłu i Handlu powinny mu być komunikowane; w tym wypadku Minister Przemysłu i Handlu może udzielić wskazówek, dotyczących zbierania danych i opracowywania dostarczanych mu zestawień;

15) składanie Ministrowi Przemysłu i Handlu kwartalnych sprawozdań o stosunkach gospodarczych swego okręgu oraz rocznego sprawozdania o swej działalności i stanie gospodarczym okręgu, nie później niż z końcem kwietnia następnego roku; sprawozdania roczne powinny być ogłaszane drukiem.

(2) Izby spełniają również inne przekazane ustawami i rozporządzeniami czynności, w szczególności z zakresu działania odpowiednich władz państwowych, bądź w zupełności, bądź w zastępstwie, bądź ku pomocy wymienionych władz.

Art. 5.

(1) Celem umożliwienia izbom spełniania ich zadań właściwe władze rządowe będą udzielać im do zaopiniowania projekty ustaw przed wejściem ich na drogę obrad ustawodawczych oraz projekty ważniejszych rozporządzeń, jeżeli projekty te mają znaczenie dla dziedzin gospodarczych, reprezentowanych przez izbę, i jeżeli interes publiczny lub pilność sprawy nie stanie temu na przeszkodzie.

(2) Celem umożliwienia izbom spełnienia zadań, określonych w art. 4 ust. (1) pkt. 5) i 6), odnośne władze szkolne będą im udzielać niezbędnych informacji i danych statystycznych o stanie szkolnictwa zawodowego w okręgu izby, jak również informować o projektach z zakresu rozwoju i organizacji tegoż szkolnictwa i wydanych w tej mierze zarządzeniach.

(3) Celem umożliwienia izbom wykonania obowiązków, przewidzianych w art. 4 ust. (1) pkt. 13), właściwe władze administracji państwowej udzielać będą izbom niezbędnych im wiadomości, dotyczących wykazu osób i przedsiębiorstw, opłacających państwowy podatek przemysłowy, rejestru uprawnień przemysłowych oraz wszelkich nieobjętych tym rejestrem zezwoleń (koncesyj), uprawnień na prowadzenie przedsiębiorstwa. Udzielanie przez sądy wiadomości z rejestru handlowego ustala rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości, wydane w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu.

Art. 6.

(1) Wszystkie stowarzyszenia, korporacje i instytucje, działające w dziedzinach gospodarczych, przez izby reprezentowanych, obowiązane są udzielać informacji, wykazów i posiadanych danych statystycznych na żądanie każdej izby, w której okręgu mają swą siedzibę, oddział lub ekspozyturę, albo na której okręg rozciągają swą działalność. Ten sam obowiązek ciąży na osobach i przedsiębiorstwach, trudniących się przemysłem i handlem (art. 1) w okręgu izby.

(2) Pracownicze związki zawodowe i instytucje ubezpieczeń społecznych są wyłączone z obowiązku, przewidzianego w ust. (1), chyba że chodzi o stwierdzenie przez kasy chorych (kasy ubezpieczeń społecznych) ilości ubezpieczonych pracowników, gdy od ilości pracowników uzależnia statut izby ilość głosów, przysługujących osobie prawnej przy wyborach do izby.

(3) Winni naruszenia postanowień ust. (1) ulegną karze porządkowej w wysokości do trzystu złotych.

(4) 1. Do nakładania kar porządkowych powołany jest prezes izby.

2. Od orzeczenia prezesa izby przysługuje ukaranemu prawo odwołania do Ministra Przemysłu i Handlu w terminie dni siedmiu od dnia doręczenia orzeczenia.

(5) W razie nieuiszczenia kary grzywny do kasy izby w terminie dni siedmiu od daty jej uprawomocnienia się, grzywna będzie ściągnięta w drodze egzekucji administracyjnej.

(6) Prezes izby może przed wykonaniem kary uchylić swe orzeczenie, jeśli ukarany dopełni obowiązku, przewidzianego w ust. (1) i przedstawi należyte usprawiedliwienie.

Statut izby.

Art. 7.

(1) Każda izba posiada osobny statut, którego pierwsza część zawiera regulamin wyborczy, druga — bliższe postanowienia organizacyjne, wyraźnie zastrzeżone statutowi niniejszem rozporządzeniem, oraz inne nie stojące z niniejszem rozporządzeniem w sprzeczności.

(2) Pierwszą część statutu wyda Minister Przemysłu i Handlu po zasięgnięciu opinii izb lub odpowiednich organizacji społeczno-gospodarczych. Drugą część statutu oraz zmiany obu części uchwała izba. Uchwały te podlegają zatwierdzeniu przez Ministra Przemysłu i Handlu.

(3) W razie zmian okręgów izb, izby dostosują swe statuty do poczynionych zmian w terminie, określonym przez Ministra Przemysłu i Handlu. W przeciwnym razie zmiany statutów dokona Minister Przemysłu i Handlu.

Skład izby.

Art. 8.

(1) W skład izby wchodzi radcowie z wyboru i radcowie mianowani przez Ministra Przemysłu i Handlu oraz mogą wchodzić radcowie kooptowani.

(2) Wszyscy radcowie posiadają jednakowe prawa.

(3) Liczbę radców z wyboru oznaczy statut, utrzymując ją w granicach od 30 do 80.

(4) Radcowie z wyboru powoływani są każdorazowo:

1) w 2/5 swej liczby przez ogół osób, którym przysługuje czynne prawo wyborcze w myśl postanowień art. 10,

2) w 3/5 swej liczby przez zrzeszenia gospodarcze, wyznaczone w trybie, przewidzianym w art. 16.

(5) Liczba radców z nominacji wynosi 1/10 liczby radców z wyboru.

(6) Liczba radców kooptowanych nie może przekraczać 1/10 liczby radców z wyboru.

Kadencja i ustąpienie radców z wyboru.

Art. 9.

(1) Radcowie z wyboru powoływani są na lat 5 z prawem ponownego wyboru. Do okresu pięcioletniego nie zalicza się roku niepełnego.

(2) W ostatnim roku kadencji przeprowadza się nowe wybory.

(3) Na miejsce radcy z wyborów ogólnych, opróżnione przed upływem pięcioletniego okresu, wstępuje i pełni czynności do końca tego okresu kolejny zastępca, wybrany z danej grupy, kategorii lub okręgu wyborczego, a w wypadku, przewidzianym w art. 15 ust. (5), kolejny kandydat właściwej listy, w braku zaś jego zastępca.

(4) W razie opróżnienia przed upływem pięcioletniego okresu miejsca radcy, wybranego przez zrzeszenie gospodarcze (art. 8 ust. (4) pkt. 2)), w zrzeszeniu tem następuje ponowny wybór z pomiędzy członków zrzeszenia, posiadających w chwili wyboru bierne prawo wyborcze (art. 11). Przy wyborze stosują się postanowienia art. 17. Przewidziane jednak w ust. (5) art. 17 stwierdzenie przez główną komisję wyborczą, że wybrani posiadają bierne prawo wyborcze, następuje nie na podstawie listy uprawnionych do głosowania (art. 13), lecz dołączonych do protokołu wyborczego dokumentów. Wybrany radca wstępuje na opróżnione miejsce i pełni czynności do końca pięcioletniego okresu. Jeżeli dotychczas uprawnione do wyborów zrzeszenie gospodarcze przestało istnieć, Minister Przemysłu i Handlu wyznaczy na jego miejsce inne zrzeszenie gospodarcze.

(5) Jeżeli co najmniej na dwa lata przed upływem kadencji następuje zmiana pierwszej części statutu, na skutek której zwiększa się ogólna liczba radców z wyboru, wówczas przeprowadza się niezwłocznie wybory tej dodatkowej liczby radców w trybie, przewidzianym w art. 13 — 17, przy czym wybrani radcowie pełnią swe czynności do końca danego okresu pięcioletniego, we wszystkich innych wypadkach zmiana pierwszej części statutu ma zastosowanie przy najbliższych kolejnych wyborach.

Wybory ogólne.

Czynne i bierne prawo wyborcze.

Art. 10.

(1) Czynne prawo wyborcze (prawo wybierania) posiadają, pod warunkiem opłacania państwowego podatku przemysłowego:

- 1) osoby bez różnicy płci, które w okręgu izby posiadają przedsiębiorstwo przemysłowe albo handlowe lub trudnią się zawodowo i w sposób samoistny przemysłem i handlem (art. 1);
- 2) przedsiębiorstwa przemysłowe i handlowe (art. 1), istniejące w okręgu izby jako osoby prawne lub w innej dozwolonej prawem formie spółkowej, oraz tego rodzaju przedsiębiorstwa państwowe, samorządowe i korporacyj publicznych;
- 3) przedsiębiorstwa przemysłowe i handlowe, wymienione w pkt. 1) i 2), z siedzibą poza obrębem okręgu izby, posiadające jednak w okręgu izby filje.

(2) Każda z osób, wymienionych w pkt. 1), oraz przedsiębiorstw, wymienionych w pkt. 2) i 3), posiadających w myśl ust. (1) czynne prawo wyborcze, korzysta z jednego głosu, jeżeli, co się tyczy osób prawnych, statut nie stanowi inaczej.

(3) Jeżeli wyłącznymi właścicielami przedsiębiorstw, wymienionych w ust. (1) pkt. 1), są osoby będące pod opieką lub kuratelą, czynne prawo wyborcze wykonywa kierownik przedsiębiorstwa.

(4) W imieniu przedsiębiorstw, wymienionych w ust. (1) pkt. 2), wykonywają czynne prawo wyborcze ich dyrektorowie, kierownicy, członkowie zarządu, członkowie rady zawiadowczej (zarządzającej), osobiście odpowiedzialni wspólnicy, jawni wspólnicy.

(5) W imieniu przedsiębiorstw, wymienionych w ust. (1) pkt. 3), czynne prawo wyborcze wykonywa kierownik filji.

(6) Wszyscy wykonywający we własnym lub cudzym imieniu czynne prawo wyborcze, powinni mieć ukończonych 25 lat życia, posiadać własnowolność i obywatelstwo polskie.

Art. 11.

Bierne prawo wyborcze (prawo wybieralności) przysługuje osobom, które ukończyły 30 rok życia i mają prawo wykonywania we własnym lub cudzym imieniu czynnego prawa wyborczego do izby.

Art. 12.

(1) Czynne i bierne prawo wyborcze nie przysługuje:

- 1) upadłym dłużnikom,
- 2) osobom, skazanym prawomocnie wyrokiem sądowym za przestępstwa, pociągające za sobą utratę prawa wybierania do Sejmu.

(2) Pozbawienie czynnego i biernego prawa wyborczego rozciąga się na czas trwania upadłości lub na czas trwania utraty prawa wybierania do Sejmu.

Zarządzenie wyborów i czynności wstępne.

Art. 13.

(1) Minister Przemysłu i Handlu zarządza wybory do izby, mianując w tym celu komisarza wyborczego z grona podległych mu urzędników. Komisarz wyborczy powołuje do życia główną komisję wyborczą i odpowiednią liczbę miejscowych komisji wyborczych. Główną komisję wyborczą, która utworzona będzie w siedzibie izby, przewodniczy komisarz wyborczy. Komisja składa się z 3 do 8 przedstawicieli izby, a jeżeli w danym okręgu izba jeszcze nie istnieje — z 3 do 8 przedstawicieli kół przemysłowo-handlowych, powołanych przez komisarza wyborczego. Ponadto w skład głównej komisji wyborczej wchodzi dyrektor izby; przy wyborach zaś do nowej izby — urzędnik państwowy, wyznaczony przez Ministra Przemysłu i Handlu. Komisarz wyborczy i główna komisja wyborcza pełnią swe czynności do chwili ponownego zarządzenia wyborów po upływie danej kadencji.

(2) Każda z miejscowych komisji wyborczych składa się z 3 do 5 przedstawicieli kół przemysłowo-handlowych, powołanych przez główną komisję wyborczą. Główna komisja wyborcza oznacza siedzibę miejscowych komisji wyborczych.

(3) Przy wyborach do izby miejscowa gmina dostarcza na żądanie, za odpowiednią zapłatą, lokalu i sprzętów dla głównej komisji wyborczej i dla miejscowych komisji wyborczych.

(4) Główna komisja wyborcza sporządza listę uprawnionych do głosowania na podstawie dokładnych list, prowadzonych przez izbę (art. 4 ust. (1) pkt. 13) lit. b)), jeżeli zaś izba jeszcze nie istnieje, na podstawie urzędowych wykazów, dostarczonych przez władze

skarbowe. Następnie główna komisja wyborcza podaje listę uprawnionych do głosowania do publicznej wiadomości przez wyłożenie jej na przeciąg dwóch tygodni w lokalach miejscowych komisji wyborczych. Zarzuty przeciwko powyższej liście mogą być wnoszone w przeciągu jej wyłożenia. Główna komisja wyborcza rozstrzyga zarzuty ostatecznie, zawiadamiając reklamujących o swem orzeczeniu nie później, niż na dni 7 przed terminem wyborów, poczem ustala listę uprawnionych do głosowania.

(5) Jednocześnie z wyłożeniem listy uprawnionych do głosowania główna komisja wyborcza podaje do publicznej wiadomości przepisy statutu, dotyczące regulaminu wyborczego, oraz miejsce i termin wyborów w ten sposób, aby odbyły się one przed upływem sześciu tygodni od dnia wyłożenia listy uprawnionych do głosowania.

Podział na grupy, kategorie i okręgi wyborcze.

Art. 14.

(1) Posiadający czynne prawo wyborcze dzielą się na grupy odpowiednio do sekcji izby (art. 24), każda zaś grupa może się dzielić na dwie kategorie według wysokości państwowego podatku przemysłowego, opłacanego przez zaliczonych do każdej kategorii.

(2) Najniższą kwotę podatku, dającą prawo do zaliczenia do każdej z kategorii, a w braku podziału na kategorie, do każdej z grup wyborczych, określi statut.

(3) Ten, komu może przysługiwać czynne prawo wyborcze w okręgu izby w więcej niż jednej grupie lub kategorii, zostaje zaliczony przez główną komisję wyborczą do jednej z nich, tej mianowicie, którą wskaże w terminie statutowo przewidzianym, a w razie zaniechania — według uznania głównej komisji wyborczej.

(4) Statut może ustanowić podział okręgu izby w poszczególnych grupach lub kategoriach na okręgi wyborcze.

(5) Każda grupa, a w niej kategoria i okręg wyborczy wybiera radców osobno, w liczbie dla nich wyznaczonej.

(6) Liczba radców, jaka ma być wybrana w każdej z grup, odpowiadających dwum zasadniczym sekcjom (art. 24), jest równa. Statut może ustalić inny stosunek liczbowy ze względu na specjalne warunki gospodarcze w okręgu izby.

(7) Statut oznaczy liczbę radców, jaka ma być wybrana w grupie, odpowiadającej innej sekcji, niż dwie zasadnicze. Przypadającą według ust. (6) liczbę radców zmniejsza się wówczas w tej grupie, która odpowiada sekcji zasadniczej, obejmującej daną gałąź gospodarczą (art. 24).

(8) Liczbę radców, jaka ma być wybrana w każdej kategorii i w każdym okręgu wyborczym, oznaczy statut.

Głosowanie i wynik wyborów.

Art. 15.

(1) Głosowanie odbywa się we właściwej komisji wyborczej (miejscowej), która sprawdza nazwisko głosującego na właściwej dlań liście uprawnionych do głosowania oraz jego tożsamość w sposób bliżej określony w statucie.

(2) Głosowanie jest tajne.

(3) Na kartce, którą oddaje każdy z głosujących, mają być wymienione, w przewidzianej statutem dla danej grupy, kategorii lub okręgu wyborczego liczbie, osoby, wybierane na radców, i w takiej samej liczbie osoby, wybierane na zastępców. Wszystkie te osoby powinny odpowiadać wymaganiom art. 11. Wymienienie na kartce mniejszej liczby osób nie czyni głosu nieważnym.

(4) O wyniku wyborów rozstrzyga względna większość otrzymanych głosów. W razie równości głosów rozstrzyga los.

(5) Statut może postanowić, że głosowanie odbywa się i wynik wyborów ustala się w trybie właściwym dla wyborów stosunkowych. Postanowienie to może dotyczyć wszystkich grup, kategorii i okręgów wyborczych lub tylko niektórych. Statut ustali liczbę podpisów, w które powinny być zaopatrzone listy kandydatów, zgłoszonych do głównej komisji wyborczej, oraz termin ich zgłoszenia. Zgłoszone listy powinny odpowiadać wymaganiom, które przepis ust. (3) przewiduje dla kartek, kartka zaś w danym wypadku powinna zawierać tylko numer jednej z list. Statut bliżej określi sposób stosowania zasady stosunkowości.

(6) Po zamknięciu głosowania miejscowe komisje wyborcze przeprowadzają obliczenie głosów i wyniki obliczenia wraz z protokołem czynności wyborczej składają bezzwłocznie

główniej komisji wyborczej, która na tej podstawie dokonywa obliczenia głosów dla całego okręgu i ustala wyniki wyborów po stwierdzeniu, że wybrani odpowiadają wymaganiom art. 11. Główna komisja wyborcza sporządza protokół z czynności wyborczych i podaje wynik wyborów do publicznej wiadomości.

(7) Każdy uprawniony do głosowania może wnieść zarzuty przeciw ważności wyborów do Ministra Przemysłu i Handlu za pośrednictwem głównej komisji wyborczej w ciągu dni 14 od dnia ogłoszenia wyniku wyborów. Minister Przemysłu i Handlu może unieważnić wybory w całości lub w części jedynie spowodu uchybienia przepisom niniejszego rozporządzenia lub statutu. Decyzja ta jest ostateczna. W razie unieważnienia należy jednocześnie zarządzić nowe wybory, które powinny się odbyć w ciągu sześciu tygodni od daty zarządzenia.

(8) Główna komisja wyborcza zawiadamia wybranych radców o wyborze. Jeżeli wybrany nie złoży do dni 8 oświadczenia, że wybór przyjmuje, należy postąpić w sposób analogiczny do postanowień art. 9 ust. (3).

(9) Bliższe postanowienia o postępowaniu wyborczym zawiera statut.

Wybory przez zrzeszenia gospodarcze.

Art. 16.

(1) Minister Przemysłu i Handlu na wniosek komisarza wyborczego wyznaczy przy każdym kolejnych wyborach zrzeszenia gospodarcze, którym będzie przysługiwało prawo powołania radców izby w myśl postanowień art. 8 ust. (4) pkt. 2) w ogólnej liczbie, wynikającej z tych postanowień.

(2) Przy wyznaczaniu zrzeszeń mogą być brane pod uwagę tylko te, które, istniejąc w sposób prawem przepisany co najmniej lat trzy przed terminem wyborów, mają według swych statutów za zadanie działalność, związaną z reprezentacją zawodowych interesów przemysłu i handlu (w rozumieniu art. 1).

(3) Minister Przemysłu i Handlu określi liczbę radców, którzy mają być powołani przez każde zrzeszenie, przyczem będą stosowane analogiczne postanowienia art. 14 ust. (6) i (7).

(4) Osoby, które zostaną powołane w myśl postanowień ust. (3), powinny odpowiadać wymaganiom art. 11 oraz należeć do zrzeszenia, które je powołało.

Art. 17.

(1) Komisarz wyborczy wyznaczy termin, w którym mają być dokonane wybory przez każde z wyznaczonych w myśl art. 16 zrzeszeń, powinien on jednak przypadać po ustaleniu wyniku wyborów ogólnych.

(2) W terminie tym zostanie zwołane przez władze zrzeszenia walne zebranie członków według przepisów, zawartych w statucie danego zrzeszenia.

(3) Walnemu zebraniu, którego wyłącznym zadaniem będzie dokonanie wyborów, przewodniczy komisarz wyborczy lub wyznaczony przez niego członek głównej komisji wyborczej.

(4) Wybory odbywają się i wynik ich ustala się w trybie, przewidzianym w statucie, a w razie istnienia regulaminu, w regulaminie danego zrzeszenia dla wyborów jego zarządu (rady).

(5) Protokół z odbytych wyborów, zawierający ich wynik, ma być złożony do głównej komisji wyborczej, która po stwierdzeniu, że wybrani odpowiadają wymaganiom art. 11, podaje wynik wyborów do publicznej wiadomości.

(6) Przeciw ważności wyborów, dokonanych w zrzeszeniu, każdy z członków tego zrzeszenia może wnieść zarzuty do Ministra Przemysłu i Handlu za pośrednictwem głównej komisji wyborczej w ciągu dni 7 od dnia ogłoszenia wyniku wyborów. Minister Przemysłu i Handlu może unieważnić wybory w całości lub w części jedynie powodu uchybienia niniejszemu rozporządzeniu lub statutowi izby albo statutowi danego zrzeszenia, a w razie istnienia regulaminu, jego regulaminowi. Decyzja ta jest ostateczna; powinna ona zapaść przed upływem miesiąca, licząc od terminu określonego dla wnoszenia zarzutów. W razie unieważnienia należy zarządzić nowe wybory, które powinny się odbyć w ciągu czterech tygodni od daty zarządzenia.

Nominacja.

Art. 18.

(1) W czasie każdych wyborów do izby Minister Przemysłu i Handlu mianuje na lat 5, a w wypadku, przewidzianym w art. 9 ust. (5), do końca danego okresu pięcioletniego liczbę radców, odpowiadającą postanowieniom art. 8.

(2) W razie ustąpienia mianowanego radcy Minister Przemysłu i Handlu mianuje na jego miejsce inną osobę do końca danego okresu pięcioletniego. Ustępujący radcowie mogą być ponownie mianowani.

(3) Nie mogą być mianowane osoby, będące na służbie państwowej, z wyjątkiem profesorów i nauczycieli zakładów naukowych oraz kierowników przedsiębiorstw państwowych.

Kooptacja.

Art. 19.

(1) Po każdych wyborach do izby (z wyjątkiem wypadku, przewidzianego w art. 9 ust. (5)) przed jej ukonstytuowaniem się komisarz wyborczy zwołuje pod swoim przewodnictwem zgromadzenie radców z wyboru i radców z nominacji, które rozstrzyga o kooptacji.

(2) Zgromadzenie to może uchwalić kooptację mniejszej liczby osób, niż to zezwala art. 8, lub może powziąć uchwałę o zrezygnowaniu z prawa kooptacji. W obu tych wypadkach prawo kooptacji reszty lub pełnej ustawowo dozwolonej liczby radców przechodzi na izbę ukonstytuowaną, która może je wykonać w ciągu okresu swego urzędowania i której w tym okresie przysługuje ponadto prawo uzupełniającej kooptacji w razie ustąpienia kooptowanego członka przed właściwym terminem oraz w wypadku, przewidzianym w art. 9 ust. (5).

(3) Zgromadzenie uchwała i kooptuje w obecności co najmniej połowy ogólnej liczby radców z wyboru i radców z nominacji i to bezwzględną większością głosów.

(4) Głosowanie kartkami zarządza się, jeżeli postawiono kilka wniosków, dotyczących osób, które mają być kooptowane.

(5) Postanowienia ust. (3) stosują się analogicznie do kooptacji, dokonywanej na plenarnem zebraniu przez izbę.

(6) Radcowie kooptowani pełnią swe czynności do końca pięcioletniego okresu, na którego początku lub w ciągu którego zostali kooptowani, poczem mogą być ponownie w tej samej drodze powołani.

(7) Kooptowane mogą być osoby, które posiadają bierne prawo wyborcze do izby (art. 11), a jeżeli nie odpowiadają temu warunkowi, powinny mieć zasługi wobec gospodarstwa

społecznego. Nie mogą być kooptowane osoby będące na służbie państwowej, z wyjątkiem profesorów i nauczycieli zakładów naukowych i kierowników przedsiębiorstw państwowych.

(8) Wyniki kooptacji komisarz wyborczy, względnie prezes izby podaje do publicznej wiadomości.

Utrata i zawieszenie praw radcowskich.

Art. 20.

(1) Utrata praw radcowskich następuje w tych samych wypadkach, jakie przewidziane są w art. 12.

(2) Prawa radcowskie podlegają zawieszeniu na czas trwania postępowania karnosądowego z powodu karygodnego czynu, określonego w art. 12 ust. (1) pkt. 2).

Ukonstytuowanie izby.

Art. 21.

(1) Minister Przemysłu i Handlu wyznacza termin ukonstytuowania się izby w ciągu trzech miesięcy od daty uprawomocnienia się wyborów do izby.

(2) Zwołane w tym terminie przez dotychczasowego prezesa izby, a w braku jego przez komisarza wyborczego pierwsze plenarne zebranie izby otwiera przedstawiciel Rządu, poczem oddaje przewodnictwo najstarszemu wiekiem radcy, który niezwłocznie zarządza wybory prezesa i wiceprezesów z grona radców izby. Liczbę wiceprezesów oznaczy statut z tem, że z każdej sekcji wybrany będzie najmniej jeden wiceprezes.

(3) Głosowanie odbywa się kartkami, o wyborze zaś rozstrzyga bezwzględna większość głosów. Do ważności wyborów wymagana jest obecność najmniej połowy radców izby.

Prezydjum (Zarząd).

Art. 22.

(1) Prezes i wiceprezesi izby wybierani są na lat 5 z prawem ponownego wyboru. Pełnią oni swe czynności do dnia wyboru swych następców. W razie ustąpienia przed właściwym terminem prezesa lub wiceprezesów izba dokonywa ponownego wyboru na te stanowiska na resztę ustanowionego okresu.

(2) Prezes reprezentuje izbę nazewnątrz, wykonywa lub czuwa nad wykonaniem uchwał izby, przestrzega, aby izba działała we właściwym sobie zakresie, zgodnie z przepisami niniejszego rozporządzenia i statutu, ustala przedmioty obrad i ich porządek, przewodniczy na plenarnych zebraniach izby, jest odpowiedzialny za działalność biura izby.

(3) Ponadto prezesowi może być przekazane statutem rozstrzygnięcie w imieniu izby pewnych kategorii spraw, uchwałą zaś plenarnego zebrania może być mu powierzone załatwienie spraw poszczególnych.

(4) Kolejność i sposób urzędowania wiceprezesów w zastępstwie prezesa izby określi statut.

Art. 23.

(1) Prezes i wiceprezesi tworzą prezydium izby. Statut może postanowić uzupełnienie składu prezydium dwu do czterech radcami wybieranymi na okres i w trybie, przewidzianym dla wyborów prezesa i wiceprezesów, tworząc w ten sposób zarząd izby.

(2) Prezydium (zarząd) postanawia w imieniu izby w sprawach, które spośród należących do zakresu działania izby (art. 4) oznaczy statut, wypowiada się w imieniu izby w formie opinii lub wniosków w sprawach niecierpiących zwłoki oraz rozstrzyga w sprawach wewnętrznie - administracyjnych izby.

(3) Prezydium (zarząd) składa sprawozdanie plenarnemu zebraniu, przed którym jest odpowiedzialne.

(4) Bliższe postanowienia, dotyczące prezydium (zarządu), zawiera statut.

Sekcje.

Art. 24.

(1) Radcowie izby tworzą zasadniczo dwie sekcje: przemysłową i handlową, przyczem górnictwo należy do sekcji przemysłowej, a przedsiębiorstwa finansowe, przewozowe, ekspedycyjne, ubezpieczeniowe, komisowe i pośrednictwo handlowe należą do sekcji handlowej.

(2) Statut może ustalić większą liczbę sekcji, uwzględniając gałęzie gospodarcze o wybitnym znaczeniu w okręgu izby, jak np. sekcję bankowo-ubezpieczeniową, górniczą, żegluga.

(3) Zakres i sposób działania każdej sekcji ustali statut oraz regulaminy.

Radcowie.

Art. 25.

(1) Radcowie izby obowiązani są brać udział w zebraniach plenarnych oraz posiedzeniach sekcji, do której należą, i komisyj, do których są wybrani, oraz opracowywać powierzone im referaty.

(2) Radcowie izby sprawują swe czynności bezpłatnie, mają oni jedynie prawo do zwrotu kosztów, połączonych z wykonywaniem tych czynności.

(3) Radca, który bez usprawiedliwienia opuścił dwa kolejne zebrania plenarne lub cztery w ciągu roku zebrania komisyj, do których został wybrany, może być uchwałą plenarnego zebrania izby pozbawiony radcostwa.

(4) Uchwałą plenarnego zebrania na wniosek prezesa izby może być radcostwa pozbawiony radca, na którym ciąży ujemne orzeczenie sądu obywatelskiego lub którego postępowanie dyskwalifikuje go jako członka izby.

(5) W wypadkach, przewidzianych w ust. (4), pozbawienie radcostwa radcy z nominacji następuje na skutek decyzji Ministra Przemysłu i Handlu, powziętej na wniosek prezesa izby.

Plenarne zebranie.

Art. 26.

(1) Plenarne zebrania izby odbywają się najmniej cztery razy do roku. W każdym czasie mogą być zwołane zebrania na żądanie Ministra Przemysłu i Handlu lub na żądanie 1/3 radców izby lub wreszcie według uznania prezesa izby.

(2) Do ważności uchwał plenarnego zebrania wymagana jest obecność najmniej 1/3 radców. Uchwały izby zapadają bezwzględną większością głosów. W razie równości głosów rozstrzyga przewodniczący.

(3) Uchwały, dotyczące statutu izby (art. 7) oraz pozbawienia radcostwa (art. 25 ust. (4)), zapadają większością 2/3 głosów w obecności 2/3 radców izby.

(4) Jeżeli uchwała plenarnego zebrania izby jest niezgodna z uchwałą jednej z sekcji, to prezes izby na żądanie tej sekcji powinien złożyć właściwej władzy obok uchwały plenarnego zebrania również i odmienną uchwałę sekcji wraz z uzasadnieniem.

(5) Plenarne zebrania są jawne z wyjątkiem, gdy poufność zarządzi prezes lub zażąda jej większość obecnych radców oraz gdy przedmiotem obrad są sprawy osobiste.

(6) Porządek dzienny obrad doręcza się radcom izby w statutowo określonym terminie. Poza porządkiem dziennym plenarne zebranie może obradować nad sprawami, które uchwałą swą uzna jako nagłe.

(7) Z obrad każdego plenarnego zebrania sporządza się protokół, przyczem z obrad jawnych ogłasza się sprawozdanie.

Komisje, korespondenci izby.

Art. 27.

(1) Uchwałą plenarnego zebrania mogą być tworzone spośród radców izby komisje niestałe, statut zaś może ustanowić komisje stałe, powołane do badania poszczególnych zagadnień lub spraw z oznaczonej dziedziny. Komisje opracowują sprawozdania i wnioski. Do udziału w komisjach mogą być dopuszczone osoby z poza grona radców izby z głosem doradczym.

(2) Izba uchwałą plenarnego zebrania może mianować korespondentów izby z głosem doradczym.

Biuro izby.

Art. 28.

(1) Przygotowawcze i wykonawcze prace, wynikające z zakresu działania izby, prowadzi biuro izby. Składa się ono z płatnych i zasadniczo stałych pracowników z dyrektorem na czele. Dyrektora izby mianuje z poza grona jej członków na wniosek prezydium (zarządu) izby Minister Przemysłu i Handlu. W takim samym trybie następuje zwolnienie dyrektora izby. Dyrektor izby podlega bezpośrednio prezesowi izby. Dyrektor kieruje sprawami biura, za którego działalność jest odpowiedzialny przed prezesem izby, oraz bierze udział we wszelkich,

odbywających się w łonie izby, zebraniach i posiedzeniach, na których z upoważnienia prezesa referuje sprawy oraz wypowiada opinię z własnej inicjatywy lub na wezwanie. Na wniosek dyrektora izby prezes izby powołuje pozostały personel biura.

(2) Izba uchwała na plenarnem zebraniu statut służbowy i statut emerytalny pracowników biura izby. Statuty te podlegają zatwierdzeniu przez Ministra Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrem Opieki Społecznej.

(3) Statut służbowy ustala warunki powoływania i zwalniania pracowników, ich odpowiedzialność oraz obowiązki i prawa. Uwzględnione przytem będą przepisy ust. (1) o sposobie powoływania dyrektora izby i jego stosunku do prezesa, jak również przyjęta zasada rozwiązalności stosunku służbowego z pracownikami stałymi pod warunkiem przyznania im odprawy według przewidzianych w statucie norm, o ile pracownicy nie nabyli praw emerytalnych.

(4) Statut emerytalny nie może odbiegać od obowiązujących przepisów o zaopatrzeniu emerytalnem funkcjonarjuszów państwowych co do zasad, dotyczących długości okresu wyczekiwania, wysokości wymiaru zasadniczego, norm jego wzrostu, pełnego wymiaru zaopatrzenia emerytalnego, sposobu zaliczenia państwowej służby cywilnej i wojskowej i czasu studjów wyższych. Do wystugi emerytalnej ma być zaliczony czas faktycznej służby w izbach oraz okresy zatrudnienia, za które zostały przekazane składki ubezpieczeniowe w myśl art. 120 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych (Dz. U. R. P. Nr. 106, poz. 911). Jeżeli pracownik nabył szczególniejsze kwalifikacje w okresie poprzedniej pracy w innych instytucjach lub pracy zawodowej, może mu być czas ten również zaliczony w całości lub części do wystugi emerytalnej; wymaga to zatwierdzenia przez Ministra Przemysłu i Handlu.

Współpraca izb.

Art. 29.

(1) Izby tworzą „Związek Izb Przemysłowo-Handlowych Rzeczypospolitej Polskiej”, do którego należą z mocy prawa.

(2) Związek izb przemysłowo-handlowych jest osobą prawa publicznego i może nabywać i zbywać majątek ruchomy i nieruchomy, zawierać umowy oraz pozywać i być pozywanym.

(3) Siedzibą związku jest m. st. Warszawa.

Art. 30.

(1) Celem związku jest ujednostajnienie stanowiska izb w sprawach o znaczeniu ogólnym oraz przedstawianie władzom na ich żądanie lub z własnej inicjatywy wspólnych opinii i wniosków. Może on również podejmować zadania, przewidziane w art. 4 ust. (1) pkt. 4), 5) i ust. (2).

(2) Jeżeli stanowisko izb nie zostanie ujednostajnione, każda izba ma prawo przedstawić władzom odrębną opinię lub wniosek, zawiadamiając o tem równocześnie związek.

Art. 31.

(1) Organami związku są: ogólne zebranie, prezydium oraz biuro związku z dyrektorem na czele.

(2) Ogólne zebranie składa się z delegatów izb, przyczem każdej izbie przysługuje jeden głos. Delegatem izby może być prezes, wiceprezes lub radca izby.

(3) Prezydium składa się z prezesa i dwóch wiceprezesów, wybranych na okres dwóch lat spośród prezesów izb. W razie ustąpienia członka prezydium ze stanowiska prezesa izby, następuje wybór nowego członka prezydium do końca tego okresu.

(4) Wybór prezydium dokonywa się bezwzględną większością głosów na ogólnym zebraniu, w którym biorą udział wyłącznie prezesi izb, lub w ich zastępstwie wiceprezesi.

(5) Prezes reprezentuje związek nazewnątrz, wykonywa lub czuwa nad wykonaniem uchwał związku, przestrzega, aby związek działał we właściwym sobie zakresie, ustala zgodnie

| z przepisami statutu porządek obrad, przewodniczy na ogólnych zebraniach i posiedzeniach prezydium, jest odpowiedzialny za działalność biura związku.

Art. 32.

(1) Przygotowawcze i wykonawcze prace prowadzi biuro związku z dyrektorem na czele. Dyrektora mianuje i zwalnia na wniosek ogólnego zebrania Minister Przemysłu i Handlu. Dyrektor podlega bezpośrednio prezesowi związku. Dyrektor kieruje sprawami biura, za którego działalność jest odpowiedzialny przed prezesem, oraz bierze udział we wszelkich odbywających się w łonie związku zebraniach i posiedzeniach, na których z upoważnienia prezesa referuje sprawy oraz wypowiada opinię z własnej inicjatywy lub na wezwanie. Personel biura powołuje prezes na wniosek dyrektora.

(2) Do pracowników biura nie mają zastosowania postanowienia art. 28.

Art. 33.

Ogólne zebranie uchwała corocznie preliminarz budżetowy związku. Preliminarz ten podlega zatwierdzeniu przez Ministra Przemysłu i Handlu. Wydatki administracyjne, w niem przewidziane, pokrywa się ze składek, wpłacanych przez izby proporcjonalnie do wpływów, osiągniętych przez każdą izbę w roku poprzednim z dodatku do ceny świadectw przemysłowych. Składka każdej izby nie może przekraczać 3% tych wpływów. Przewidziane zaś w budżecie wydatki specjalne pokrywa się ze składek, ustalonych przez ogólne zebranie w stosunku odpowiednim do zakresu działania poszczególnych izb.

Art. 34.

(1) Bliższe postanowienia organizacyjne zawiera statut związku, uchwalony bezwzględną większością głosów na ogólnym zebraniu i zatwierdzony przez Ministra Przemysłu i Handlu. W razie nieuchwalenia lub niezatwierdzenia statutu, statut nada Minister Przemysłu i Handlu.

(2) Zmiana statutu następuje w tymże trybie.

Budżet.

Art. 35.

(1) Izba uchwała co roku na plenarnem jawnym zebraniu preliminarz budżetowy na rok następny i przed dniem 15 października składa go do zatwierdzenia Ministrowi Przemysłu i Handlu.

(2) Preliminowana w budżecie suma wydatków izby w części, nieznajdującej pokrycia w samoistnych dochodach izby, pokrywa się z dodatku, przewidzianego w ustawie o państwowym podatku przemysłowym. Wysokość tego dodatku na rzecz izby określa każdorazowo Minister Przemysłu i Handlu w granicach, przewidzianych w obowiązującej ustawie o państwowym podatku przemysłowym.

(3) Minister Przemysłu i Handlu ustali kategorie płatników państwowego podatku przemysłowego, od których pobierany dodatek ma być przekazywany izbie.

(4) Izba prowadzi rachunek swych dochodów i rozchodów. Co roku przed końcem marca składa Ministrowi Przemysłu i Handlu zamknięcia rachunków za rok ubiegły oraz ogłasza je w swych sprawozdaniach.

(5) Do nabywania, zbywania i obciążania nieruchomości izby, zaciągania zobowiązań, obciążających budżet izby w latach następnych, oraz pobierania opłat za specjalne czynności przez izbę wykonywane niezbędna jest uchwała plenarnego zebrania, zatwierdzona przez Ministra Przemysłu i Handlu.

(6) Izby zwolnione są od wszelkich podatków i opłat w tym samym zakresie i w tych samych wypadkach, w jakich obowiązujące ustawy przewidują to w stosunku do związków samorządu terytorjalnego.

(7) Sposób podpisywania aktów prawnych i pism izby określi statut.

Nazwa izby.

Art. 36.

(1) Nazwa „Izba Przemysłowo-Handlowa w .....” przysługuje tylko organizacjom, utworzonym na podstawie niniejszego rozporządzenia.

(2) Stowarzyszenia, mające na celu rozwój stosunków handlowych z zagranicą, mogą nosić nazwę „Polsko-..... Izba Handlowa”.

(3) Istniejące stowarzyszenia, których nazwa jest sprzeczna z postanowieniem ust. (2), powinny w ciągu trzech miesięcy od wejścia w życie niniejszego rozporządzenia dostosować ją do postanowień niniejszego artykułu. W razie zaniechania tego odpowiednia zmiana nazwy zostanie dokonana przez Ministra Spraw Wewnętrznych na wniosek Ministra Przemysłu i Handlu.

Rozwiązanie izby.

Art. 37.

(1) Izba może być rozwiązana zarządzeniem Ministra Przemysłu i Handlu, jeżeli narusza ustawy, a w szczególności przepisy niniejszego rozporządzenia, lub zagraża interesom Państwa.

(2) W razie rozwiązania izby należy przeprowadzić nowe wybory w ciągu 6 miesięcy. Równocześnie z rozwiązaniem izby Minister Przemysłu i Handlu mianuje na czas przejściowy komisarza, zarządzającego sprawami izby.

Postanowienia przejściowe i wykonawcze.

Art. 38.

(1) W dniu ukonstytuowania się nowych izb na podstawie niniejszego rozporządzenia w województwach, obejmujących okręgi dotychczasowych izb w Krakowie, Lwowie, Brodach, Poznaniu, Bydgoszczy, Grudziądzu, Toruniu, Katowicach i Bielsku, wymienione izby przestają istnieć z mocy prawa. Do dnia tego działają one na mocy dotychczasowych przepisów.

(2) Jednocześnie w dniu tym tracą moc obowiązującą ustawy i rozporządzenia, odnoszące się do spraw, unormowanych niniejszym rozporządzeniem, a w szczególności: ustawa z dnia 29 czerwca 1868 r. (Dz. P. P. Nr. 85) o organizacji izb handlowych i przemysłowych, ustawa z dnia 24 lutego 1870 r. o izbach handlowych (Zb. ust. s. 134) w brzmieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 1897 r. (Zb. ust. s. 343), taż sama ustawa, zmieniona rozporządzeniem Ministra b. Dzielnicy Pruskiej z dnia 25 listopada 1919 r. w przedmiocie izb przemysłowo-handlowych (Tyg. Urz. Nr. 67, poz. 165) oraz uchwała Rady Narodowej Księstwa Cieszyńskiego z dnia 8 lipca 1919 r. wraz z rozporządzeniem z dnia 15 lipca 1919 r. Wydziału

Górnictwo - Przemysłowo - Handlowego i Wydziału Skarbowego Rady Narodowej Księstwa Cieszyńskiego w sprawie utworzenia izby handlowej i przemysłowej w Bielsku (Dziennik Urzędowy Rady Narodowej Księstwa Cieszyńskiego Nr. 12, poz. 141 i 142).

(3) Majątek ruchomy i nieruchomy dotychczasowych izb, wszystkie ich należności i zobowiązania przechodzą na izby nowopowstałe. Nowopowstałe izby przejmują w szczególności na swój etat stałych pracowników dotychczasowych izb przy uwzględnieniu nabytych przez nich praw, wynikających ze stosunku służbowego.

(4) W razie sporu co do podziału majątku dotychczasowej izby między nowopowstałe izby — rozstrzyga Minister Przemysłu i Handlu.

Art. 39.

We wszystkich izbach, działających w chwili wejścia w życie ustawy z dnia 10 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 292) na podstawie rozporządzenia niniejszego, pierwsza pięcioletnia kadencja (art. 9) liczy się od dnia 1 stycznia 1930 r.

Art. 40.

Do roku 1939 włącznie warunek trzyletniego najmniej istnienia zrzeszenia gospodarczego, przewidziany w ust. (2) art. 16 nie będzie miał zastosowania do zrzeszeń, mających swą siedzibę w Gdyni.

Art. 41.

(1) Istniejące w dniu wejścia w życie ustawy z dnia 24 marca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 25, poz. 210), t. j. w dniu 10 kwietnia 1933 r., statuty emerytalne i służbowe pracowników biura izby powinny być zmienione stosownie do postanowień art. 28 ust. (2), (3) i (4) i przedstawione do zatwierdzenia w ciągu trzech miesięcy od dnia wejścia w życie tej ustawy.

(2) Przepisy zatwierdzonych w myśl ust. (1) statutów emerytalnych o okresie wyczekiwania oraz zaliczeniu lat do wysługi emerytalnej będą się również stosować do stałych pracowników biura izby, zatrudnionych w dniu wejścia w życie ustawy, wymienionej w ust. (1).

Art. 42.

Zaopatrzenia emerytalne, przyznane przez izbę jej byłym pracownikom na podstawie przepisów emerytalnych, obowiązujących w dniu wejścia w życie ustawy, wymienionej w ust.

| (1) art. 41, obniża się od następnego miesiąca po wejściu w życie tejże ustawy według następujących zasad:

- 1) od zaopatrzeń emerytalnych, przekraczających miesięcznie 500 zł, a nie przewyższających 1.000 zł miesięcznie, potrąca się 20% od nadwyżki zaopatrzenia emerytalnego ponad 500 zł;
- 2) od zaopatrzeń emerytalnych, przekraczających 1.000 zł miesięcznie, a nie przewyższających 1.500 zł miesięcznie, potrąca się: od pierwszych 500 zł nadwyżki ponad 500 zł zaopatrzenia emerytalnego—20%, od nadwyżki zaś ponad 1.000 zł—35%;
- 3) od zaopatrzeń emerytalnych, przekraczających 1.500 zł miesięcznie, potrąca się: od pierwszych 500 zł nadwyżki ponad 500 zł zaopatrzenia emerytalnego—20%, od drugich 500 zł nadwyżki ponad 500 zł—35%, od nadwyżki zaś ponad 1.500 zł—50%.

Art. 43.

Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrowi Przemysłu i Handlu oraz właściwym ministrom.

Art. 44.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 14 sierpnia 1936 r.

o zatwierdzeniu zmian w statucie Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie

Monitor Polski 1936 Nr 193, poz. 357

Na podstawie art. 7 ust. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 591) zarządzam co następuje:

§ 1. Zatwierdzam uchwałę Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie z dnia 12 czerwca 1936 r. o zmianie części I jej statutu (Monitor Polski z 1928 r. Nr. 69, poz. 101 i Nr. 106, poz. 167 oraz z 1934 r. Nr. 162, poz. 213) w brzmieniu następującym:

1) w zdaniu pierwszym ust. 2 § 44 wyrazy „pięciu wiceprezesów” zastępuje się wyrazami „siedmiu wiceprezesów”,

2) w zdaniu drugim ust. 2 § 44 wyrazy „po dwóch wiceprezesów” zastępuje się wyrazami „po trzech wiceprezesów”.

§ 2. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *Antoni Roman.*

***

Zarządzenie podpisał ostatni przed 1939 rokiem minister przemysłu i handlu – Antoni Roman (1892–1951): przed I wojną światową przebywał w Rosji, od 1918 r. pracował w Ministerstwie Przemysłu i Handlu a potem w Ministerstwie Spraw Zagranicznych, przez krótki czas także w Ministerstwie Pracy i Opieki Społecznej, rozwijał karierę naukową. W 1936 r. objął funkcję ministra przemysłu i handlu, a od 1938 r. senatora z nominacji prezydenta Ignacego Mościckiego, w czasie II wojny światowej towarzyszył Józefowi Beckowi w Rumunii, po 1944 r. wrócił do Polski i zgłosił się do służby państwowej, został zaangażowany do Ministerstwa Handlu Zagranicznego⁸⁰.

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 6 listopada 1936 r.

w sprawie mianowania radcy do Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi

Monitor Polski 1936 Nr 266, poz. 475

Na podstawie art. 18 ust. (2) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr 45, poz. 35) oraz § 2 ust. (3) i § 42 ust. (2) statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi (Monitor Polski z 1928 r. Nr 171, poz. 342 i z 1934 r. Nr 169, poz. 226) mianuję na miejsce ustępującego radcy inż. Władysława Szrednickiego (Monitor Polski z 1935 r. Nr 47, poz. 61) dr Henryka Berkowicza radcą Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi na czas obecnej kadencji, z zaliczeniem do Sekcji Przemysłowej.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *Antoni Roman.*

---

⁸⁰ Dane Biblioteki Sejmowej, <http://bs.sejm.gov.pl> [dostęp 30.06.2013].

Obwieszczenie Ministra Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrem Skarbu oraz Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych

z dnia 23 grudnia 1936 r.

o warunkach uzyskania zaświadczeń eksportowych Ministerstwa Przemysłu i Handlu, upoważniających do otrzymywania kwitów wywozowych przy wywozie lnu, oraz o wykazie izb przemysłowo-handlowych, za których pośrednictwem będą wydawane te zaświadczenia

Monitor Polski 1937 Nr 23, poz. 36

Na podstawie § 5 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 11 grudnia 1930 r. w porozumieniu z Ministrami Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych w sprawie zwrotu cła przy wywozie lnu standaryzowanego (Dz. U. R. P. Nr 92, poz. 645) zarządza się, co następuje:

§ 1. Zaświadczenia eksportowe, wymienione w § 3 i 5 cytowanego wyżej rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 11 grudnia 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr 92, poz. 645) wydawane będą:

- 1) na transporty lnu czesanego standaryzowanego,
- 2) na transporty lnu trzepanego standaryzowanego.

Standarty⁸¹ ustalać będzie Komisja Standaryzacji Lnu i Konopi w Wilnie. Standarty ustalone przez Komisję zatwierdza Ministerstwo Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministerstwem Rolnictwa i Reform Rolnych i podaje je do wiadomości zainteresowanych eksporterów za pośrednictwem Związku Izb Przemysłowo-Handlowych.

Transporty lnu czesanego i trzepanego winny stanowić bele, z których każda powinna składać się z jednego i tego samego rodzaju i gatunku towaru.

Bele winny być opakowane i znakowane według norm Komisji Standaryzacji Lnu i Konopi w Wilnie.

§ 2. Zaświadczenia eksportowe będą wydawane za pośrednictwem następujących Izb Przemysłowo-Handlowych:

---

81 Tak w oryginale.

- 1) w Wilnie,
- 2) we Lwowie,
- 3) w Poznaniu,
- 4) w Gdyni,
- 5) w Lublinie,
- 6) w Warszawie,
- 7) w Katowicach.

§ 3. Izby, o których mowa w § 2, będą otrzymywać z Ministerstwa Przemysłu i Handlu zaświadczenia eksportowe według wzoru Nr 1, ustalonego rozporządzeniem Ministra Skarbu z dnia 27 października 1934 r. o postępowaniu związanym z przyznawaniem zwrotów ceł przy wywozie za granicę niektórych towarów (Dz. U. R. P. Nr 97, poz. 891), zmienionym rozporządzeniem Ministra Skarbu z dnia 14 sierpnia 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr 63, poz. 403) i będą wydawać je w trybie przewidzianym w § 5 niniejszego obwieszczenia firmom eksportowym, zarejestrowanym przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu w rejestrze eksporterów włókna lnianego, na transporty lnu odpowiadające warunkom podanym w § 1 niniejszego obwieszczenia.

§ 4. Przedsiębiorstwa ubiegające się o uzyskanie powyższych zaświadczeń winny wykazać wobec Ministerstwa Przemysłu i Handlu, za pośrednictwem odpowiedniej izby przemysłowo-handlowej:

- 1) posiadaniem świadectwa przemysłowego kategorii:
  - a) dla przedsiębiorstw przemysłowych — od I do V przemysłowej,
  - b) dla przedsiębiorstw handlowych — od I do II handlowej,
  - c) dla spółdzielni — III handlowej.

Firmy winny być wpisane do rejestru handlowego i prowadzić księgi handlowe. Spółdzielnie winny złożyć zaświadczenie o należeniu do związku rewizyjnego spółdzielni;

- 2) poświadczeniem właściwej izby przemysłowo-handlowej o posiadaniu odpowiedniej trzeczalni, czesalni, sortowni lub składu do przechowywania włókna lnianego;
- 3) posiadaniem znaku towarowego, umieszczonego na opakowaniu towaru;

4) opinią właściwej izby przemysłowo-handlowej (przy spółdzielniach rolniczych — również właściwej izby rolniczej) — co do kwalifikacji eksportowej.

Ministerstwo Przemysłu i Handlu na zasadzie powyższych dokumentów wpisuje firmę do rejestru eksporterów włókna lnianego, mogących korzystać z zaświadczeń eksportowych na zwrot cła przy wywozie lnu trzepanego i czesanego i zawiadamia o tym Związek Izb Przemysłowo-Handlowych Rzeczypospolitej Polskiej.

Ministerstwo Przemysłu i Handlu, w razie stwierdzenia, że firma nie odpowiada warunkom wymienionym w paragrafie niniejszym, względnie nie stosuje się do zarządzeń Ministerstwa Przemysłu i Handlu w zakresie obrotu handlowego włóknem lnianym, może odmówić wydania jej zaświadczeń eksportowych.

Izby przemysłowo-handlowe mają obowiązek przestrzegania, by poszczególne firmy stosowały się do wymienionych w paragrafie niniejszym warunków oraz zarządzeń Ministerstwa Przemysłu i Handlu.

Izba Przemysłowo - Handlowa winna wstrzymać firmie nie odpowiadającej któremukolwiek z powyższych warunków wydanie zaświadczenia eksportowego, wysyłając odpowiedni wniosek do Ministerstwa Przemysłu i Handlu.

§ 5. Przy stwierdzeniu, czy wywożony towar odpowiada warunkom, przewidzianym w § 1, izby przemysłowo-handlowe winny brać za podstawę ocenę inspektorów kontroli wywozu włókna lnianego. Inspektorów tych zatwierdza Minister Przemysłu i Handlu z pośród przedstawionych przez izby kandydatów. Zasady wykonywania czynności nadzorczych przez inspektorów ustala Minister Przemysłu i Handlu.

Kontrola badanego towaru odbywa się w składach przedsiębiorstwa, w wyjątkowych zaś wypadkach może się ona odbywać na stacjach nadawczych lub granicznych, składach portowych itp.

§ 6. Za czynności, związane ze standaryzacją włókna lnianego, kontrolą i wydawaniem zaświadczeń eksportowych, ustala się następujące opłaty:

od 100 kg brutto lnu czesanego standaryzowanego:

na rzecz	Izby Przemysłowo-Handlowej	zł	0,85
" "	Komisji Standaryzacji Lnu i Konopi	"	0,25

od 100 kg brutto lnu trzepanego standaryzowanego:

na rzecz	Izby Przemysłowo-Handlowej	zł	0, 50
" "	Komisji Standaryzacji Lnu i Konopi	"	0,20

§ 7. Izby przemysłowo-handlowe przesyłać będą do Ministerstwa Przemysłu i Handlu sprawozdania, dotyczące działalności izb w zakresie niniejszego obwieszczenia. Sprawozdania powinny obejmować okresy dwumiesięczne i winy być składane najpóźniej w ciągu 15 dni po upływie okresu sprawozdawczego.

§ 8. Firmy zarejestrowane przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu w rejestrze eksporterów od dnia ogłoszenia niniejszego obwieszczenia uważane są za firmy eksportowe w rozumieniu niniejszego rozporządzenia.

§ 9. Obwieszczenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i obowiązuje do odwołania.

Równocześnie traci moc obowiązującą:

1) obwieszczenie Ministra Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 30 października 1934 r. o warunkach uzyskania zaświadczeń eksportowych Ministerstwa Przemysłu i Handlu, upoważniających do otrzymywania kwitów wywozowych przy wywozie lnu i paków lnianych (Monitor Polski z 1934 r. Nr 274, poz. 375);

2) obwieszczenie Ministra Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrem Skarbu oraz Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 30 października 1934 r. o wykazie izb przemysłowo-handlowych i organizacji gospodarczych, za pośrednictwem których będą wydawane zaświadczenia eksportowe, przewidziane w § 3 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 25 października 1934 r. w porozumieniu z Ministrami: Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych w sprawie zwrotu cła przy wywozie lnu i paków lnianych (Monitor Polski z 1934 r. Nr 274, poz. 376).

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *Antoni Roman.*

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 18 września 1937 r.

w sprawie uzupełniającego powołania przez zrzeszenie gospodarcze radcy do Izby

Przemysłowo-Handlowej w Łodzi

Monitor Polski 1937 Nr 218, poz. 361

Na podstawie art. 9 ust. (4) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr 45, poz. 335) nadaję prawo powołania czwartego radcy do sekcji handlowej Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi Stowarzyszeniu Polskich Kupców i Przemysłowców Chrześcijan w Łodzi, któremu prawo powołania trzech radców zostało nadane zarządzeniem Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 8 listopada 1934 r. (Monitor Polski Nr 261, poz. 353).

Stowarzyszenie to wstępuje w miejsce zlikwidowanego Związku Kupców Winno-Wódczано-Kolonialnych i Przedsiębiorstw Koncesjonowanych Województwa Łódzkiego, wyznaczonego również wymienionym zarządzeniem.

Nadane prawo będzie przysługiwało do końca obecnej kadencji Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *Antoni Roman.*

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 21 marca 1938 r.

w sprawie mianowania radcy do Izby Przemysłowo-Handlowej w Sosnowcu

Monitor Polski 1938 Nr 73, poz. 93

Na podstawie art. 18 ust. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr 45, poz. 35) oraz zgodnie z § 2 i 42 statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Sosnowcu, ogłoszonego jako załącznik do rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 28 lipca 1928 r. („Monitor Polski” Nr 172, poz. 346) w brzmieniu

rozporządzenia z dnia 10 lipca 1934 r. („Monitor Polski” Nr 164, poz. 217) — mianuję na miejsce opróżnione po zmarłym inż. Haekenbergu („Monitor Polski” z 1933 r. Nr 293, poz. 320) inż. Jana Rodziewicza radcą Izby Przemysłowo-Handlowej w Sosnowcu na czas obecnej kadencji, z zaliczeniem do sekcji przemysłowej.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *Antoni Roman.*

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 21 marca 1938 r.

w sprawie mianowania radcy do Izby Przemysłowo-Handlowej w Katowicach

Monitor Polski 1938 Nr 73, poz. 94

Na podstawie art. 18 ust. 2 rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr 45, poz. 335) oraz zgodnie z § 2 i 42 statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Katowicach, ogłoszonego jako załącznik do rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 25 lipca 1934 r. („Monitor Polski” Nr 180, poz. 241) — mianuję na miejsce opróżnione przez Stefana Jarnutowskiego („Monitor Polski” Nr 71, poz. 100) dr Karola Peschela radcą Izby Przemysłowo-Handlowej w Katowicach na czas obecnej kadencji, z zaliczeniem do sekcji handlowej.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *Antoni Roman.*

Rozporządzenie Rady Ministrów

z dnia 28 marca 1938 r.

o wyznaczeniu okręgów izb przemysłowo-handlowych

Dz.U. RP 1938 Nr 22, poz. 198

Na podstawie art. 2 ust. (2) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr 45, poz. 335) zarządza się co następuje:

§ 1. Okręgi izb przemysłowo-handlowych obejmują obszary następujące:

- 1) Izba Przemysłowo-Handlowa w Warszawie — m. st. Warszawę i województwo warszawskie;
- 2) Izba Przemysłowo-Handlowa w Łodzi — województwo łódzkie;
- 3) Izba Przemysłowo-Handlowa w Sosnowcu — województwo kieleckie;
- 4) Izba Przemysłowo-Handlowa w Lublinie — województwa: lubelskie i wołyńskie;
- 5) Izba Przemysłowo-Handlowa we Lwowie — następujące powiaty województwa lwowskiego: bóbrecki, brzozowski, dobromilski, drohobycki, gródecki, jarosławski, jaworowski, leski, lubaczowski, miasto Lwów, lwowski, mościski, przemyski, rawski, rudecki, samborski, sanocki, sokalski, turczański, żółkiewski, oraz województwa: tarnopolskie i stanisławowskie;
- 6) Izba Przemysłowo-Handlowa w Krakowie — województwo krakowskie oraz następujące powiaty województwa lwowskiego: kolbuszowski, krośnieński, łańcucki, nizański, przeworski, rzeszowski i tarnobrzesci;
- 7) Izba Przemysłowo-Handlowa w Poznaniu — województwo poznańskie;
- 8) Izba Przemysłowo-Handlowa w Gdyni — województwo pomorskie;
- 9) Izba Przemysłowo-Handlowa w Wilnie — województwa: wileńskie, nowogródzkie, poleskie i białostockie;
- 10) Izba Przemysłowo-Handlowa w Katowicach — województwo śląskie.

§ 2. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrowi Przemysłu i Handlu.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1938 r.

Prezes Rady Ministrów: *Sławoj Składkowski* (...)

Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej

z dnia 19 listopada 1938 r.

o rozciągnięciu mocy obowiązującej niektórych aktów ustawodawczych na odzyskane ziemie

Śląska Cieszyńskiego

Dz.U. RP 1938 Nr 90, poz. 612

Na podstawie art. 55 ust. (2) ustawy konstytucyjnej postanawiam co następuje:

Art. 1. Na odzyskane ziemie Śląska Cieszyńskiego rozciąga się moc obowiązującą następujących aktów ustawodawczych wraz z późniejszymi zmianami:

(...) 40) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr 45, poz. 335); (...).

Art. 2. Rada Ministrów może w drodze rozporządzeń wydawać przepisy przejściowe i uzgadniające, związane z rozciągnięciem powyższych aktów ustawodawczych na odzyskane ziemie.

Art. 3. Wykonanie dekretu niniejszego porucza się Prezesowi Rady Ministrów oraz właściwym ministrom.

Art. 4. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia (...).

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów: *Stawoj Składkowski*

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 31 lipca 1939 r.

o zatwierdzeniu zmian w statucie Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie

Monitor Polski 1939 Nr 182, poz. 445

Na podstawie art. 7 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr 45, poz. 335) postanawiam co następuje:

§ 1. Zatwierdzam uchwałę Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie z dnia 19 kwietnia 1939 r. o zmianach jej statutu (Monitor Polski z 1928 r. Nr 173, poz. 351 i z 1934 r. Nr 156, poz. 206) w brzmieniu następującym:

1) w § 18 w ust. 1 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Lista kandydatów może zawierać najwyżej dwa razy tyle nazwisk, ile wynosi liczba radców, wybieranych z danej kategorii lub okręgu wyborczego.”;

2) w § 21 dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

„Przepisy ust. 1 mają zastosowanie także i w tym przypadku, kiedy ogólna ilość kandydatów na radców Izby i ich zastępców na wszystkich ważnie zgłoszonych listach

kandydatów z danej kategorii lub okręgu wyborczego jest równa ilości radców i ich zastępców, przypadającej do wyboru w danej kategorii lub okręgu wyborczym.”.

§ 2. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *Antoni Roman.*

***

Analogiczne zarządzenia wydano dla izb przemysłowo-handlowych w:

1. Gdyni: Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 31 lipca 1939 r. o zatwierdzeniu zmian w statucie Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni (Monitor Polski 1939 Nr 192, poz. 473);
2. Katowicach: Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 31 lipca 1939 r. o zatwierdzeniu zmian w statucie Izby Przemysłowo-Handlowej w Katowicach (Monitor Polski 1939 Nr 190, poz. 471);
3. Krakowie: Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 31 lipca 1939 r. o zatwierdzeniu zmian w statucie Izby Przemysłowo-Handlowej w Krakowie (Monitor Polski 1939 Nr 183, poz. 451);
4. Lwowie: Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 31 lipca 1939 r. o zatwierdzeniu zmian w statucie Izby Przemysłowo-Handlowej we Lwowie (Monitor Polski 1939 Nr 188, poz. 466);
5. Łodzi: Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 31 lipca 1939 r. o zatwierdzeniu zmian w statucie Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi (Monitor Polski 1939 Nr 182, poz. 444);
6. Sosnowcu: Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 31 lipca 1939 r. o zatwierdzeniu zmian w statucie Izby Przemysłowo-Handlowej w Sosnowcu (Monitor Polski 1939 Nr 183, poz. 449);
7. Warszawie: Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 31 lipca 1939 r. o zatwierdzeniu zmian w statucie Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie (Monitor Polski 1939 Nr 182, poz. 443);
8. Wilnie: Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 31 lipca 1939 r. o zatwierdzeniu zmian w statucie Izby Przemysłowo-Handlowej w Wilnie (Monitor Polski 1939 Nr 183, poz. 450).

-- == --

Rozdział 2. Generalne Gubernatorstwo

Rozporządzenie

z dnia 3 marca 1941 r.

o utworzeniu Izb dla gospodarki ogólnej w Generalnym Gubernatorstwie

Verordnungsblatt für das Generalgouvernement 1941, s. 87

[*Verordnung über die Bildung von Kammern für die Gesamtwirtschaft im Generalgouvernement*]

Na podstawie § 5 ust. 1 Dekretu Führer`a i Kanclerza Rzeszy Niemieckiej z dnia 12 października 1939 r. (Dz. U. Rzeszy Niem. I str. 2077) rozporządzam:

Utworzenie Izby Centralnej oraz Izb Okręgowych.

§ 1

Celem nowego uporządkowania i wspólnego ujęcia samorządu w zakresie gospodarki przemysłowej, gospodarki wyżywienia i rolnictwa, gospodarki leśnej i drzewnej jakoteż pracy w Generalnym Gubernatorstwie powołuje się do życia Izbę Centralną dla gospodarki ogólnej w Generalnym Gubernatorstwie z siedzibą w Krakau (Krakowie) oraz cztery Izby Okręgowe dla gospodarki ogólnej w Okręgach z siedzibą w Krakau (Krakowie), Lublin (Lublinie), Radom (Radomiu) i Warschau (Warszawie).

Charakter prawny i nadzór.

§ 2

Izba Centralna i Izby Okręgowe są korporacjami prawa publicznego. Podlegają one nadzorowi Sekretarza Stanu Rządu Generalnego Gubernatorstwa.

Struktura.

§ 3

(1) Izba Centralna i Izby Okręgowe dzielą się na cztery grupy główne:

1. grupa główna dla gospodarki przemysłowej,
2. grupa główna dla gospodarki wyżywienia i rolnictwa,
3. grupa główna dla gospodarki leśnej i drzewnej,
4. grupa główna „praca”.

(2) Poza tym winny organizacja, struktura i prowadzenie spraw Izby Centralnej i Izb Okręgowych odpowiadać szczególnym potrzebom ujętych w nich gałęzi gospodarczych i grup zawodowych.

Budżetowanie.

§ 4

Izba Centralna i Izby Okręgowe prowadzą własny budżet i własną rachunkowość. Plan budżetu może być podzielony na działy dla każdej grupy głównej. Budżet Izby Centralnej oraz Izb Okręgowych wymaga zatwierdzenia Sekretarza Stanu Rządu Generalnego Gubernatorstwa (Wydział Finansów).

Kierownictwo Izby Centralnej.

§ 5

(1) Izbą Centralną kieruje Komisarz Rządu, którego mianuje Generalny Gubernator.

(2) Jako organ doradczy i wspierający Komisarza Rządu powołuje się do życia przy Izbie Centralnej kuratorium. Kuratorium składa się z Kierowników Wydziałów Gospodarki, Wyżywienia i Rolnictwa, Lasów i Pracy w Rządzie Generalnego Gubernatorstwa.

Kierownictwo Izb Okręgowych.

§ 6.

Izbami Okręgowymi kierują Szefowie Okręgów jako Komisarze Rządu.

Komisarze Rządu.

§ 7.

(1) Komisarze Rządu Izby Centralnej oraz Izb Okręgowych powinni dbać o to, aby organizacja gospodarki ogólnej odpowiadała wymaganiom politycznym. Powinni oni zabezpieczyć współpracę grup głównych oraz w interesie uproszczenia organizacji ogólnej w odpowiednich wypadkach zarządzić, aby dla wszystkich grup głównych utworzone zostały wspólne instytucje; utworzenie instytucji wspólnych przy Izbach Okręgowych wymaga zgody Komisarza Rządu Izby Centralnej.

(2) Komisarz Rządu Izby Centralnej może Komisarzom Rządu Izb Okręgowych udzielać ogólnych wskazówek w ramach swego zakresu działania (ust. 1).

Kierownicy i prowadzący sprawy grup głównych.

§ 8

Kierowników i prowadzących sprawy⁸² grup głównych Izby Centralnej oraz Izb Okręgowych mianuje Komisarz Rządu danej Izby za zgodą Kierownika właściwego Wydziału w Rządzie Generalnego Gubernatorstwa.

Grupy główne.

§ 9

Grupy główne Izby Centralnej mogą grupom głównym Izb Okręgowym udzielać wskazówek fachowych.

Prawo udzielania wskazówek Kierowników Wydziałów w Rządzie Generalnego Gubernatorstwa.

§ 10

Kierownicy właściwych Wydziałów w Rządzie Generalnego Gubernatorstwa mogą grupom głównym Izb Okręgowych udzielać wskazówek fachowych.

Szczególne wypadki prawa udzielania wskazówek.

§ 11

(1) Jeżeli Kierownik Wydziału zamierza udzielić wskazówek, które wkraczają w zakres działania, zastrzeżony Komisarzowi Rządu Izby Centralnej (§ 7), to wskazówka wydana zostaje za zgodą Komisarza Rządu.

(2) Jeżeli zaś Komisarz Rządu zamierza udzielić wskazówek, które wkraczają w zakres uprawnień, przysługujących Kierownikom Wydziałów w Rządzie Generalnego Gubernatorstwa (§ 10), to wskazówka wydana zostaje za zgodą właściwego Kierownika Wydziału.

Zadania i kompetencje Izb.

§ 12

(1) Izba Centralna oraz Izby Okręgowe powinny zaopiekować się złączonymi w nich gałęziami gospodarczymi i grupami zawodowymi w zakresie ich gospodarczych i społecznych zadań oraz przyciągnąć je do współpracy dla osiągnięcia celów Rządu.

---

⁸² Określenie „prowadzący sprawy” jest nieściśle. Powinno być „zarządcy” (*Geschäftsführer*).

(2) Do właściwości Izby Centralnej należy opracowanie kwestii o zasadniczym znaczeniu lub tych, które w ramach zakresu fachowego wymagają jednolitego uregulowania.

(3) Izby Okręgowe opracowują dla obszaru danego Okręgu na podstawie swej właściwości wszystkie kwestie zawodowe, niezastrzeżone właściwości Izby Centralnej (ust. 2).

Przyłączone oddziały.

§ 13

Do Izby Centralnej przyłącza się oddział dla spraw handlu zagranicznego i centrala dla zamówień publicznych.

Wcielenie związków.

§ 14

(1) Związek Izb Przemysłowo-Handlowych, Rada dla Spraw Handlu Zagranicznego, jak również istniejące na obszarze Generalnego Gubernatorstwa polskie Izby Przemysłowo-Handlowe, Izby Rzemieślnicze i Izby Rolnicze przeniesione zostają do Izby Centralnej lub Izb Okręgowych.

(2) Wszystkie fachowe i zawodowe związki i zrzeszenia wcielone lub przyłączone zostają do Izby Centralnej lub do Izb Okręgowych i podporządkowane nadzorowi tych Izb, o ile ich rozwiązanie nie zostanie zarządzone (§ 15).

(3) Przeniesienie, wcielenie lub przyłączenie przeprowadzają Komisarze Rządu.

(4) Majątek wymienionych w ust. 1 i 2 organizacji, instytucji, związków i zrzeszeń, przeniesionych lub wcielonych do Izby Centralnej lub Izb Okręgowych, przechodzi na Izbę Centralną lub na Izby Okręgowe. W sprawie administracji finansowej przyłączonych związków i zrzeszeń fachowych lub zawodowych może Komisarz Rządu w porozumieniu z właściwym Kierownikiem Wydziału Rządu Generalnego Gubernatorstwa wydać szczególne zarządzenia.

(5) Wymienione w ust. 1 i 2 organizacje, instytucje, związki i zrzeszenia prowadzone będą w sposób dotychczasowy aż do ich przeniesienia, wcielenia lub przyłączenia. Zarządzenia o przeniesieniu, wcieleniu i przyłączeniu należy ogłaszać w Dzienniku Urzędowym dla Generalnego Gubernatorstwa: wchodzi one w życie, o ile nie postanowiono inaczej, w dniu ogłoszenia.

Rozwiązanie związków.

§ 15

(1) Kierowników Wydziałów Gospodarki, Wyżywienia i Rolnictwa, Lasów oraz Pracy w Rządzie Generalnego Gubernatorstwa upoważnia się do wydania zarządzeń celem rozwiązania fachowych lub zawodowych związków.

(2) Majątek rozwiązyanych związków, zrzeszeń fachowych i zawodowych przechodzi z wykluczeniem likwidacji na Izbę Centralną lub na Izby Okręgowe. Majątek należy w miarę możliwości obrócić w myśl pierwotnie wytkniętego celu.

Powołanie do życia nowych związków.

§ 16

(1) Upoważnia się Kierowników Wydziałów Gospodarki, Wyżywienia i Rolnictwa, Lasów i Pracy w Rządzie Generalnego Gubernatorstwa do wydania w porozumieniu z Komisarzem Rządu Izby Centralnej zarządzeń celem powołania do życia nowych związków fachowych lub zawodowych, w razie potrzeby na podstawie członkostwa⁸³ przymusowego.

(2) § 14 ust. 2 ma odpowiednie zastosowanie.

Postanowienia końcowe.

§ 17

W wypadkach wątpliwych, wyłaniających się przy wykonaniu §§ 14 do 16, rozstrzyga Sekretarz Stanu Rządu Generalnego Gubernatorstwa.

§ 18

Przepisy niniejszego rozporządzenia nie naruszają w niczym rozporządzenia o stowarzyszeniach w Generalnym Gubernatorstwie z dnia 23 lipca 1940 r. (Dz. rozp. GGP. I str. 225).

§ 19

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1941 r.
Berlin, dnia 3 marca 1941 r.

Generalny Gubernatora
Frank

---

⁸³ Tak w oryginale.

***

W oficjalnym przekładzie na język polski *Kammer für die Gesamtwirtschaft* tłumaczono jako „izby dla gospodarki ogólnej”. W literaturze nie ma utrwalonego nazewnictwa tak Izby Centralnej, jak i izb dystryktowych. Odrzucić należy termin „izby okręgowe”, gdyż w polskiej historiografii utrwaliło się pojęcie dystryktu. Można je tłumaczyć jako „izby ogólnogospodarcze”, ale na przyszłość postulować należy stosowanie po prostu terminu „izby gospodarcze”. Różnice pogłębia niestosowanie przez Niemców zasad pisowni właściwych dla języka polskiego. Powyższy tekst podano tak, jak został opublikowany w oryginale w „Dzienniku Rozporządzeń Generalnego Gubernatorstwa” mimo dostrzegalnych różnic w przekładzie w stosunku do tekstu niemieckiego. Dla przykładu, grupa główna gospodarki wyżywienia i rolnictwa powinna być dla nazwana grupą główną gospodarki żywnościowej i rolnictwa. Oficjalne przekłady rozporządzeń na język polski, publikowane wraz z oryginalnym tekstem niemieckim, były często – czego świadomie nie korygowano w przedkładanym zbiorze – niestaranne tak językowo, jak redakcyjnie.

Izby dystryktowe zostały utworzone w miejsce polskich izb przemysłowo-handlowych, izb rzemieślniczych i izb rolniczych. Te ostatnie przeszły nieco inne koleje losu, gdyż zostały powiązane z urzędami gubernatorów (szefów) dystryktów lub Centralnym Urzędem Rolniczym, ewentualnie grupami głównymi gospodarki żywnościowej i rolnictwa, a potem w połowie 1943 r. w dystryktowe biura agrarne wydziałów wyżywienia i rolnictwa w urzędach gubernatorów dystryktów. Faktycznie izba dystryktowa była tylko instytucją nadrzędną wobec grupy głównej gospodarki przemysłowej i komunikacji, a grupa ta była przekształconą izbą przemysłowo-handlową, do której wcielono izbę rzemieślniczą jako grupę rzemiosła. Izby dystryktowe miały zrzęcać się w Izbie Centralnej.

Kuratorium wspomniane w w § 5 realnej działalności nie przejawiało. W § 14 jest mowa o związkach, które miały być wcielane do izb. W praktyce wyglądało to tak, że np. Krakowską Kongregacją Kupiecką przekształcono w Grupę Handel Grupy Głównej Gospodarki Przemysłowej i Komunikacji. Lokalne oddziały Stowarzyszenia Kupców Polskich na Mazowszu i Lubelszczyźnie – w powiatowe grupy handlu. Okupant, owszem powoływał nowe zrzeszenia przymusowe, które potem wiązał z grupami głównymi, jak np. Związek Turystyczny Generalnego Gubernatorstwa (*Fremdenverkehrsverband Generalgouvernement*)⁸⁴. W rozporządzeniu o stowarzyszeniach, o którym mowa w § 18, postanowiono o likwidacji polskich stowarzyszeń. Dlatego np. stowarzyszenia przemysłowców istniejące w II RP zostały zlikwidowane, a cechy – wcielone do grup głównych

---

84 Zob. rozporządzenie z dnia 20 grudnia 1944 r. o utworzeniu związków turystycznych w Generalnym Gubernatorstwie (*Verordnungsblatt für das Generalgouvernement* 1940 I, s. 368).

gospodarki przemysłowej i komunikacji. Zarządzenia w tej mierze były publikowane w „Amtlicher Anzeiger”.

Drugie rozporządzenie

z dnia 29 października 1941 r.

o wprowadzeniu przepisów gospodarczo-prawnych w Okręgu Galizien (Galicja)

Verordnungsblatt für das Generalgouvernement 1941, s. 665

[Zweite Verordnung über die Einführung wirtschaftsrechtlicher Vorschriften im Distrikt Galizien]

Na podstawie § 5 ust. 1 Dekretu Führer`a z dnia 12 października 1939 r. (Dz. U. Rzeszy Niem. I str. 2077) rozporządzam:

Jedyny paragraf.

W Okręgu Galizien (Galicja) wprowadza się rozporządzenie o utworzeniu Izb dla gospodarki ogólnej w Generalnym Gubernatorstwie z dnia 3 marca 1941 r. (Dz. Rozp. GG. str. 87) z tym, że w Okręgu Galizien (Galicja) powołuje się do życia Izbę Okręgową dla gospodarki ogólnej z siedzibą we Lwowie.

Krakau, dnia 29 października 1941 r.

Generalny Gubernator

Frank

Rozporządzenie

z dnia 22 grudnia 1941 r.

celem zmiany rozporządzenia o utworzeniu Izb dla gospodarki ogólnej w Generalnym Gubernatorstwie

Verordnungsblatt für das Generalgouvernement 1941, s. 741

[Verordnung zur Änderung der Verordnung über die Bildung von Kammern für die Gesamtwirtschaft im Generalgouvernement]

Na podstawie § 5 ust. 1 Dekretu Führer`a z dnia 12 października 1939 r. (Dz. U. Rzeszy Niem. I str. 2077) rozporządzam:

Artykuł 1.

Rozporządzenie o utworzeniu Izb dla gospodarki ogólnej w Generalnym Gubernatorstwie z dnia 3 marca 1941 r. (Dz. Rozp. GG str. 87) zmienia się następująco:

1. § 4 zdanie 3 otrzymuje następujące brzmienie:

„Budżet Izby Centralnej i Izby Okręgowej wymaga zatwierdzenia Komisarza Rządu Izby Centralnej, który rozstrzyga po wysłuchaniu Rządu Generalnego Gubernatorstwa (Głównego Wydziału Finansów).”

2. § 5 ust. 1 otrzymuje następujące brzmienie:

„Izbą Centralną kieruje zastępca Sekretarza Stanu Rządu Generalnego Gubernatorstwa jako Komisarz Rządu.”

3. § 8 otrzymuje następujące brzmienie:

„(1) Kierowników i prowadzących sprawy grup głównych Izby Centralnej mianuje Komisarz Rządu Izby Centralnej.

(2) Kierowników i prowadzących sprawy grup głównych Izb Okręgowych mianują Komisarze Rządu Izb Okręgowych. Komisarze Rządu Izb Okręgowych winni uzyskać zgodę Komisarza Rządu Izby Centralnej; Komisarz Rządu Izby Centralnej rozstrzyga po wysłuchaniu właściwego Głównego Wydziału Rządu Generalnego Gubernatorstwa.”

4. § 11 ust. 2 otrzymuje następujące brzmienie:

„Jeżeli Komisarz Rządu Izby Centralnej zamierza udzielić wskazówek, które wkraczają w zakres uprawnień, przysługujących Kierownikom Głównych Wydziałów w Rządzie Generalnego Gubernatorstwa (§ 10), to wskazówka wydana zostaje po wysłuchaniu właściwego Kierownika Głównego Wydziału. Jeżeli Komisarz Rządu Izby Okręgowej zamierza udzielić wskazówek, które wkraczają w zakres uprawnień, przysługujących Kierownikom Głównych Wydziałów w Rządzie Generalnego Gubernatorstwa (§ 10), to wskazówka wydana zostaje za zgodą właściwego Kierownika Głównego Wydziału.”

5. § 14 ust. 4 zdanie 2 otrzymuje następujące brzmienie:

„W sprawie administracji finansowej przyłączonych związków i zrzeszeń fachowych lub zawodowych może Komisarz Rządu Izby Centralnej po wysłuchaniu właściwego Kierownika Głównego Wydziału w Rządzie Generalnego Gubernatorstwa, a Komisarz Rządu Izby

Okręgowej w porozumieniu w właściwym Kierownikiem Głównego Wydziału w Rządzie Generalnego Gubernatorstwa, wydać szczególne zarządzenia.”

6. W § 16 ust. 1 słowa „w porozumieniu z Komisarzem Rządu Izby Centralnej” zastępuje się słowami „za zgodą Komisarza Rządu Izby Centralnej”.

7. § 17 otrzymuje następujące brzmienie:

„W wypadkach wątpliwych, wyłaniających się przy wykonaniu §§ 14 do 16, rozstrzyga Komisarz Rządu Izby Centralnej.”

Artykuł 2.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1942 r.

Krakau, dnia 22 grudnia 1941 r.

Generalny Gubernator

Frank

***

Hans Frank i urzędnicy jego rządu dlatego przykładali tak dużą wagę do określenia zakresu kompetencji komisarzy izb dystryktowych, prawa udzielania instrukcji kierownikom grup głównych itp., gdyż z urzędu komisarzami izb dystryktowych zostawali gubernatorzy dystryktów. Cieszyli się oni dużą niezależnością, a niektórzy zajmowali wysokie stanowiska w himmlerowskim SS. Znowuż o stanowiska kierownicze grup głównych gospodarki przemysłowej i komunikacji zabiegali działacze gospodarczy związani z Hermannem Göringiem. Komisarz Izby Centralnej, wydawałoby się nadrzędny wobec komisarzy izb dystryktowych i kierowników grup głównych był urzędnikiem Hansa Franka o niskiej pozycji w strukturach władzy i NSDAP. Przekładało się to na liczne spory kompetencyjne.

Rozporządzenie

z dnia 22 grudnia 1941 r.

o organizacji Grupy Głównej „Gospodarka Przemysłowa i Ruch”

Verordnungsblatt für das Generalgouvernement 1941, s. 743

Na podstawie § 5 ust. 1 Dekretu Führer`a z dnia 12 października 1939 r. (Dz. U. Rzeszy Niem. I str. 2077) rozporządzam:

Grupa Główna „Gospodarka Przemysłowa i Ruch”.

§ 1

Grupa główna dla Gospodarki Przemysłowej w Izbie Centralnej dla gospodarki ogólnej w Generalnym Gubernatorstwie i grupy główne dla Gospodarki Przemysłowej w Izbach Okręgowych dla gospodarki ogólnej otrzymują łącznie nazwę Grupa Główna „Gospodarka Przemysłowa i Ruch”. § 3 ust. 1 p. 1 rozporządzenia o utworzeniu Izb dla gospodarki ogólnej w Generalnym Gubernatorstwie z dnia 3 marca 1941 r. (Dz. Rozp. GG. str. 87) zmienia się w tej mierze.

Podział.

§ 2

(1) Grupa Główna „Gospodarka Przemysłowa i Ruch” w Izbie Centralnej dzieli się na grupy:

- przemysł,
- handel,
- rzemiosło,
- banki i ubezpieczenia,
- ruch oraz
- ruch turystyczny.

(2) Grupy Główne „Gospodarka Przemysłowa i Ruch” w Izbach Okręgowych dzielą się na grupy:

- przemysł,
- handel,
- rzemiosło,
- ruch, oraz
- ruch turystyczny.

(3) Grupy w Grupie Głównej „Gospodarka Przemysłowa i Ruch” w Izbie Centralnej mogą być drogą zarządzenia Kierownika Grupy Głównej „Gospodarka Przemysłowa i Ruch” w Izbie Centralnej za zgodą Komisarza Rządu Izby Centralnej podzielone na grupy

gospodarcze; założenie następuje przez ogłoszenie zarządzenia w Dzienniku Urzędowym dla Generalnego Gubernatorstwa.

(4) Wewnątrz grup w Grupie Głównej „Gospodarka Przemysłowa i Ruch” w Izbach Okręgowych może Kierownik Grupy Głównej „Gospodarka Przemysłowa i Ruch” w Izbie Centralnej utworzyć za zgodą Komisarza Rządu Izby Centralnej niesamodzielne grupy gospodarcze.

(5) Wewnątrz grup gospodarczych może Kierownik Grupy Głównej „Gospodarka Przemysłowa i Ruch” w Izbie Centralnej utworzyć za zezwoleniem Komisarza Rządu Izby Centralnej niesamodzielne grupy fachowe i podgrupy fachowe.

(6) Grupy Główne „Gospodarka Przemysłowa i Ruch” w Izbach Okręgowych są obwodowymi pododdziałami Grupy Głównej „Gospodarka Przemysłowa i Ruch” w Izbie Centralnej. To samo obowiązuje odpowiednio dla pododdziałów.

(7) Przynależność do grup i dalszych pododdziałów ustala Kierownik Grupy Głównej „Gospodarka Przemysłowa i Ruch” w Izbie Centralnej drogą zarządzenia lub dyspozycji; zarządzenia należy ogłaszać w Dzienniku Urzędowym dla Generalnego Gubernatorstwa, dyspozycje należy podawać do wiadomości pisemnie. W wypadkach wątpliwych rozstrzyga ostatecznie Komisarz Rządu Izby Centralnej.

Charakter prawny.

§ 3

(1) Główna Grupa „Gospodarka Przemysłowa i Ruch” w Izbie Centralnej i Główne Grupy „Gospodarka Przemysłowa i Ruch” w Izbach Okręgowych, grupy w Izbie Centralnej i w Izbach Okręgowych, jak również grupy gospodarcze w Izbie Centralnej posiadają zdolność prawną.

(2) Grupa Główna „Gospodarka Przemysłowa i Ruch” w Izbie Centralnej i Grupy Główne „Gospodarka Przemysłowa i Ruch” w Izbach Okręgowych używają pieczęci według § 6 rozporządzenia o używaniu pieczęci służbowych w Generalnym Gubernatorstwie z dnia 12 września 1941 r. (Dz. Rozp. GG. str. 545).

Członkostwo.

§ 4

(1) Wszyscy przedsiębiorcy i wszystkie przedsiębiorstwa (fizyczne i prawne osoby łącznie z przedsiębiorstwami publiczno-prawnej własności) gospodarki przemysłowej i ruchu w Generalnym Gubernatorstwie są z mocy prawa członkami Grupy Głównej „Gospodarka Przemysłowa i Ruch” w Izbie Centralnej i Grupy Głównej „Gospodarka Przemysłowa i Ruch” w miejscowo właściwej Izbie Okręgowej.

(2) W razie różnicy zdań co do członkostwa w Głównych Grupach „Gospodarka Przemysłowa i Ruch” w stosunku do innych grup głównych rozstrzyga ostatecznie Komisarz Rządu w Izbie Centralnej.

§ 5

(1) Filie osiadłych w Rzeszy lub zagranicznych przedsiębiorców i przedsiębiorstw w Generalnym Gubernatorstwie są członkami Grupy Głównej „Gospodarka Przemysłowa i Ruch” w Izbie Centralnej i Grupy Głównej „Gospodarka Przemysłowa i Ruch” w miejscowo właściwej Izbie Okręgowej.

(2) To samo odnosi się do nieosiadłych w Generalnym Gubernatorstwie przedsiębiorców i przedsiębiorstw, którzy bez założenia filii w Generalnym Gubernatorstwie wykonują regularnie działalność przemysłową. W razie różnic zdań co do tego, czy w Generalnym Gubernatorstwie wykonuje się regularnie działalność przemysłową, rozstrzyga Rząd Generalnego Gubernatorstwa (Główny Wydział Gospodarki).

§ 6

Przedsiębiorcy i przedsiębiorstwa gospodarki przemysłowej i ruchu, rozpoczynający lub kończący swoją działalność po wejściu w życie niniejszego rozporządzenia, winny zgłosić o tym właściwej grupie Grupy Głównej „Gospodarka Przemysłowa i Ruch” w Izbie Centralnej i udzielić jej koniecznych informacji, niezbędnych dla stwierdzenia członkostwa.

§ 7

Członkostwo kończy się w Grupie Głównej „Gospodarka Przemysłowa i Ruch” w Izbie Centralnej jak również w Grupie Głównej „Gospodarka Przemysłowa i Ruch” przy właściwej

miejscowo Izbie Okręgowej z chwilą stałego wstrzymania działalności, uzasadniającej członkostwo.

Zadania Grupy Głównej „Gospodarka Przemysłowa i Ruch”

§ 8

Grupa Główna „Gospodarka Przemysłowa i Ruch” w Izbie Centralnej i jej pododdziały winny udzielać członkom fachowych rad, opiekować się nimi i powoływać do współpracy przy realizowaniu celów Rządu Generalnego Gubernatorstwa.

§ 9

Grupy Główne „Gospodarka Przemysłowa i Ruch” w Izbach Okręgowych przejmują zadania i upoważnienia izb przemysłowo-handlowych jak również izb rzemieślniczych.

§ 10

Grupa Główna „Gospodarka Przemysłowa i Ruch” w Izbie Centralnej jest dla zakresu gospodarki przemysłowej i ruchu wyłącznym przedstawicielstwem wszystkich przedsiębiorców i przedsiębiorstw gospodarki przemysłowej i ruchu w Generalnym Gubernatorstwie. Członkostwo tych przedsiębiorców i przedsiębiorstw w innych grupach głównych (§ 3 ust. 1 rozporządzenia o utworzeniu Izb dla gospodarki ogólnej w Generalnym Gubernatorstwie z dnia 3 marca 1941 r. – Dz. Rozp. GG. str. 87) nie jest przez to wykluczone.

Obowiązki członków.

§ 11

Grupa Główna „Gospodarka Przemysłowa i Ruch” w Izbie Centralnej i jej pododdziały mogą powołać członków do współpracy. Członkowie winni słuchać zaleceń, udzielanych przez Grupę Główną „Gospodarka Przemysłowa i Ruch” w Izbie Centralnej i jej pododdziały w ramach swoich zadań, jak również udzielać informacji, niezbędnych do wykonania zadań Grupy Głównej „Gospodarka Przemysłowa i Ruch” i jej pododdziałów.

Kierownictwo i prowadzenie spraw Grupy Głównej i jej pododdziałów

§ 12

(1) Dla każdej Grupy Głównej „Gospodarka Przemysłowa i Ruch” w Izbie Centralnej i dla Grup Głównych „Gospodarka Przemysłowa i Ruch” w Izbach Okręgowych ustanawia się stosownie do § 8 rozporządzenia o utworzeniu Izb dla gospodarki ogólnej w Generalnym

Gubernatorstwie z dnia 3 marca 1941 r. (Dz. Rozp. GG. str. 87) w brzmieniu rozporządzenia zmieniającego z dnia 22 grudnia 1941 r. (Dz. Rozp. GG. str. 741) po jednym kierowniku i po jednym prowadzącym sprawy.

(2) Dla każdej Grupy Głównej „Gospodarka Przemysłowa i Ruch” w Izbie Centralnej ustanawia Kierownik Grupy Głównej jednego prowadzącego sprawy⁸⁵.

(3) Dla każdej grupy Grup Głównych „Gospodarka Przemysłowa i Ruch” w Izbach Okręgowych ustanawia Kierownik Grupy Głównej „Gospodarka Przemysłowa i Ruch” w Izbach Okręgowych w porozumieniu z Kierownikiem Grupy Głównej „Gospodarka Przemysłowa i Ruch” w Izbie Centralnej jednego prowadzącego sprawy.

(4) Dla każdej grupy gospodarczej Grupy Głównej „Gospodarka Przemysłowa i Ruch” w Izbie Centralnej ustanawia prowadzący sprawy grupy w porozumieniu z Kierownikiem Grupy Głównej prowadzącego sprawy.

(5) Odnośnie do ustanawiania zastępców prowadzących sprawy i odwoływania kierowników i prowadzących spraw jako też ich zastępców obowiązują odpowiednio ust. 1 do 4.

Ustawowe zastępstwo Grupy Głównej i jej pododdziałów.

§ 13

(1) Grupę Główną „Gospodarka Przemysłowa i Ruch” w Izbie Centralnej i Grupy Główne „Gospodarka Przemysłowa i Ruch” w Izbach Okręgowych zastępuje ustawowo ich kierownik, w razie napotkania przez niego przeszkody, prowadzący sprawy. Grupy i grupy gospodarcze zastępuje ustawowo ich prowadzący spraw, w razie napotkania przez niego przeszkody, zastępca prowadzącego sprawy.

(2) Zakres ustawowego uprawnienia do zastępstwa może być ograniczony statutami (§ 16). Ograniczenie ustawowego uprawnienia do zastępstwa działa przeciw osobom trzecim, jeśli odnośne postanowienie statutu ogłoszone będzie w Dzienniku Urzędowym dla Generalnego Gubernatorstwa.

---

⁸⁵ Ścisłej: zarządcy.

(3) Główna Grupa „Gospodarka Przemysłowa i Ruch” w Izbie Centralnej i jej pododdziały odpowiadają za zawnioną szkodę, którą wyrządzają osobie trzeciej ich ustawowi zastępcy czynnością, przedsięwziętą w wykonaniu przysługujących im funkcji.

Budżet Grupy Głównej i jej pododdziałów.

§ 14

(1) Grupa Główna „Gospodarka Przemysłowa i Ruch” w Izbie Centralnej i Grupy Główne „Gospodarka Przemysłowa i Ruch” w Izbach Okręgowych układają budżety. Tworzą one rozdział⁸⁶ budżetów Izby Centralnej wzgl. Izb Okręgowych.

(2) Budżet Grupy Głównej „Gospodarka Przemysłowa i Ruch” w Izbie Centralnej wymaga zatwierdzenia Komisarza Rządu Izby Centralnej, który rozstrzyga o tym po wysłuchaniu Rządu Generalnego Gubernatorstwa (Głównego Wydziału Gospodarki i Finansów).

(3) Budżety Grup Głównych „Gospodarka Przemysłowa i Ruch” w Izbach Okręgowych wymagają zatwierdzenia Komisarza Rządu Izby Okręgowej. Komisarz Rządu Izby Okręgowej winien uzyskać zgodę Komisarza Rządu Izby Centralnej. Komisarz Rządu Izby Centralnej rozstrzyga po wysłuchaniu Rządu Generalnego Gubernatorstwa (Głównego Wydziału Gospodarki i Finansów).

Składki i opłaty.

§ 15

(1) Grupa Główna „Gospodarka Przemysłowa i Ruch” w Izbie Centralnej wydaje za zezwoleniem Rządu Generalnego Gubernatorstwa (Głównych Wydziałów Gospodarki i Finansów) ordynacje składek i opłat.

(2) Zaległe składki i opłaty ściągają przymusowo urzędy skarbowe.

Statuty

§ 16

(1) Kierownik Grupy Głównej „Gospodarka Przemysłowa i Ruch” w Izbie Centralnej wydaje statuty Grupy Głównej „Gospodarka Przemysłowa i Ruch” w Izbie Centralnej i Grup Głównych „Gospodarka Przemysłowa i Ruch” w Izbach Okręgowych jak również statuty grup.

⁸⁶ Nie tyle „rozdział”, co „dział” budżetu Izby Centralnej, a faktycznie samodzielny budżet (gdyż mogło się zdarzyć, iż grupa główna istniała zanim utworzono w praktyce izbę dystryktową) lub dział budżetu izby dystryktowej.

Statuty wymagają zatwierdzenia Komisarza Rządu Izby Centralnej, który rozstrzyga po wysłuchaniu Rządu Generalnego Gubernatorstwa (Głównego Wydziału Gospodarki).

(2) Sprawujący czynności grup wydają za zezwoleniem Kierownika Grupy Głównej „Gospodarka Przemysłowa i Ruch” w Izbie Centralnej statuty grup gospodarczych.

Postanowienia karne.

§ 17

(1) Kto przedsięwzięcie działania celem wykroczenia przeciw zleceniom Grupy Głównej „Gospodarka Przemysłowa i Ruch” w Izbie Centralnej i jej pododdziałów lub udziela informacji nieprawidłowo lub niewyczerpująco, podlega karze porządkowej do wysokości 20 000 złotych za każdy wypadek wykroczenia.

(2) Orzeczenie karne wydaje Kierownik Grupy Głównej „Gospodarka Przemysłowa i Ruch” w Izbie Centralnej.

(3) Na orzeczenie karne dopuszczalne jest zażalenie. Zażalenie należy wnieść w przeciągu 2 tygodni po doręczeniu orzeczenia karnego do Rządu Generalnego Gubernatorstwa (Głównego Wydziału Gospodarki). Rząd Generalnego Gubernatorstwa (Główny Wydział Gospodarki) rozstrzyga ostatecznie.

(4) Karę porządkową ściągają urzędy skarbowe.

(5) Jeżeli kara porządkowa wydaje się niewystarczająca, to Kierownik Grupy Głównej „Gospodarka Przemysłowa i Ruch” w Izbie Centralnej odstępuje sprawę niemieckiej władzy oskarżenia.

(6) Sąd orzec może karę więzienia i grzywnę do nieograniczonej wysokości lub jedną z tych kar.

Postanowienia końcowe.

§ 18

(1) Uprawnienia przyznane w niniejszym rozporządzeniu Rządu Generalnego Gubernatorstwa (Głównego Wydziału Gospodarki), wykonuje w sprawach ruchu kolejowego i drogowego Rząd Generalnego Gubernatorstwa (Główny Wydział Kolei lub Główny Wydział Spraw Wewnętrznych).

(2) To samo obowiązuje odpowiednio przy stosowaniu §§ 10, 11, 15 ust. 1 i 16 ust. 1 rozporządzenia o utworzeniu Izb dla gospodarki ogólnej w Generalnym Gubernatorstwie z dnia 3 marca 1941 r. (Dz. Rozp. GG. str. 87).

§ 19

(1) Upoważnia się Komisarza Rządu Izby Centralnej do wydawania w ramach § 7 ust. 1 rozporządzenia o utworzeniu Izb dla gospodarki ogólnej w Generalnym Gubernatorstwie z dnia 3 marca 1941 r. (Dz. Rozp. GG. str. 87) zarządzeń do niniejszego rozporządzenia. Upoważniony on jest do przenoszenia upoważnienia częściowo na Komisarzy Rządu Izb Okręgowych.

(2) Zarządzenia należy ogłaszać w Dzienniku Urzędowym dla Generalnego Gubernatorstwa.

§ 20

Z powodu szkody, wynikłej wskutek zarządzeń celem wykonania niniejszego rozporządzenia, niezależnie od przepisu § 13 ust. 3, nie przyznaje się żadnego odszkodowania.

§ 21

(1) Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1942 r.

(2) Grupa Główna „Gospodarka Przemysłowa i Ruch” w Izbie Centralnej i Grupy Główny „Gospodarka Przemysłowa i Ruch” w Izbach Okręgowych, jak również już istniejące grupy, otrzymują z chwilą wejścia w życie niniejszego rozporządzenia zdolność prawną. O ile grupy jeszcze nie istnieją, utworzone są z chwilą wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

(3) Istniejące już grupy gospodarcze uzyskują zdolność prawną z chwilą wejścia w życie niniejszego rozporządzenia. Zarządzenie o założeniu należy ogłosić w Dzienniku Urzędowym dla Generalnego Gubernatorstwa w przeciągu trzech miesięcy po wejściu w życie niniejszego rozporządzenia.

(4) Środki i zarządzenia, powzięte przez Grupę Główną „Gospodarka Przemysłowa i Ruch” w Izbie Centralnej i jej pododdziały przed wejściem w życie niniejszego

| rozporządzenia, zachowują moc obowiązującą, o ile będą zatwierdzone przez Komisarza Rządu Izby Centralnej.

Krakau, dnia 22 grudnia 1941 r.

Generalny Gubernator

Frank

***

W przypadku tego rozporządzenia również stykamy się z różnicami translatorskimi. Nazwa „gospodarka przemysłowa i ruch” jest mylna, a bardziej poprawna to „gospodarka przemysłowa i komunikacja”. Co do § 3 chodziło o to, iż niemieckie instytucje w Generalnym Gubernatorstwie miały prawo używania okrągłej pieczęci Rzeszy z orłem, wieńcem i swastyką. Pozostałe instytucje mogły używać pieczęci z napisem „Generalgouvernement”. Niemcy wyobrażali sobie, iż struktura izb dystryktowych i Izby Centralnej będzie miała kształt piramidy, obejmującej wszystkie przedsiębiorstwa z terenu Generalnego Gubernatorstwa: od Izby Centralnej po grupy powiatowe, łącząc zasadę terytorialną z branżową (po to grupy główne zarówno w Izbie Centralnej jak i izbach dystryktowych). Rzeczywistość szybko zweryfikowała te plany.

Rozporządzenie

z dnia 13 maja 1942 r.

o centrali dla zamówień publicznych

Verordnungsblatt für das Generalgouvernement 1942, s. 257

[*Verordnung über die Zentralstelle für öffentliche Aufträge*]

Na podstawie § 5 ust. 1 Dekretu Führer`a z dnia 12 października 1939 r. (Dz. U. Rzeszy Niem. I str. 2077) rozporządzam:

§ 1

(1) Stosownie do § 13 rozporządzenia o utworzeniu Izb dla gospodarki ogólnej w Generalnym Gubernatorstwie z dnia 3 marca 1941 r. (Dz. Rozp. GG, str. 87) powołuje się do życia centralę dla zamówień publicznych i przyłącza się ją do Izby Centralnej dla gospodarki ogólnej w Generalnym Gubernatorstwie. Ma ona swą siedzibę w Krakau.

(2) Centrala dla zamówień publicznych używa pieczęci stosownie do § 6 rozporządzenia o używaniu pieczęci służbowych w Generalnym Gubernatorstwie z dnia 12 września 1941 r. (Dz. Rozp. GG. str. 545).

§ 2

(1) Zadaniem centrali dla zamówień publicznych jest rejestracja zamówień publicznych do gospodarki Generalnego Gubernatorstwa i dbanie o ich kierowanie i podział według punktów widzenia gospodarczo-celowego i sprawiedliwego wyrównania.

(2) Komisarz Rządu Izby Centralnej dla gospodarki ogólnej w Generalnym Gubernatorstwie może rozszerzyć drogą zarządzenia działalność centrali dla zamówień publicznych również na zamówienia gospodarki prywatnej.

(3) Niniejsze rozporządzenie nie narusza właściwości szczególnej Inspekcji Dozbrojenia.

§ 3

(1) Wszystkie placówki służbowe jak i wszystkie przedsiębiorstwa i zakłady władz i instytucji publicznych winny przed wezwaniem do wniesienia oferty zawiadomić centralę dla zamówień publicznych o zamierzonych nabyciach w wysokości ponad 20 000 zł. Winny one nadto udzielić centrali dla zamówień publicznych informacji wymaganych do wykonania ich zadań.

(2) Upoważnia się kierownika centrali dla zamówień publicznych do ustalenia wyższej, niż wymienionej w ust. 1, granicy minimalnej.

§ 4

Komisarz Rządu Izby Centralnej dla gospodarki ogólnej w Generalnym Gubernatorstwie ustanawia kierownika centrali dla zamówień publicznych. Kierownik ustanawia za zgodą Komisarza Rządu sprawującego interesy. W razie przeszkody zastępuje on kierownika⁸⁷.

§ 5

(1) Centrala dla zamówień publicznych ustala plan budżetowy. Stanowi on rozdział planu budżetowego Izby Centralnej dla gospodarki ogólnej w Generalnym Gubernatorstwie.

⁸⁷ Paragraf 4 jest w przekładzie nieco nieczytelny. Chodziło o to, że Komisarz Izby Centralnej powoływał Kierownika Centrali (*Leiter*), a Kierownik Centrali – zarządcę (*Geschäftsführer*).

(2) Plan budżetowy centrali dla zamówień publicznych wymaga zatwierdzenia Komisarza Rządu Izby Centralnej dla gospodarki ogólnej w Generalnym Gubernatorstwie, który o tym decyduje po wysłuchaniu Rządu Generalnego Gubernatorstwa (Głównego Wydziału Finansów).

(3) Izba Centralna dla gospodarki ogólnej w Generalnym Gubernatorstwie oddaje do dyspozycji centrali dla zamówień publicznych, środki wymagane do wykonania jej zadań.

§ 6

Upoważnia się Komisarza Rządu Izby Centralnej dla gospodarki ogólnej w Generalnym Gubernatorstwie do wydania zarządzeń do niniejszego rozporządzenia.

§ 7

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 czerwca 1942 r.

Krakau, dnia 13 maja 1942 r.

Generalny Gubernator

W zastępstwie

Bühler

Rozporządzenie

z dnia 14 września 1942 r.

o organizacji Grupy Głównej Gospodarka Leśna i Drzewna

Verordnungsblatt für das Generalgouvernement 1942, s. 561

[*Verordnung über den Aufbau der Hauptgruppe Forst- und Holzwirtschaft*]

Na podstawie § 5 ust. 1 Dekretu Führer`a z dnia 12 października 1939 r. (Dz. U. Rzeszy Niem. I str. 2077) rozporządzam:

Grupa Główna, Gospodarka Leśna i Drzewna.

§ 1

Grupa Główna dla Gospodarki Leśnej i Drzewnej w Izbie Centralnej dla Gospodarki Ogólnej w Generalnym Gubernatorstwie i Grupy Główne dla Gospodarki Leśnej i Drzewnej w Izbach Okręgowych dla Gospodarki Ogólnej w okręgach otrzymują każdorazowo nazwę „Grupa Główna Gospodarka Leśna i Drzewna”. § 3 ust. 1 p. 3 rozporządzenia o utworzeniu Izb

Dla Gospodarki Ogólnej w Generalnym Gubernatorstwie z dnia 3 marca 1941 r. (Dz. Rozp. GG. str. 87) zmienia się w tej mierze.

Podział.

§ 2

(1) Grupa Główna, Gospodarka Leśna i Drzewna w Izbie Centralnej i Grupy Główne, Gospodarka Leśna i Drzewna w Izbach Okręgowych dzielą się na grupy:

zakłady produkcyjne

zakłady uboczne użytkowania lasów

zakłady obróbki i przeróbki

zakłady rozdzielcze.

(2) Wewnątrz grup w Grupie Głównej, Gospodarka Leśna i Drzewna w Izbie Centralnej i wewnątrz grup w Grupach Głównych, Gospodarka Leśna i Drzewna w Izbach Okręgowych mogą być drogą zarządzenia kierownika Grupy Głównej, Gospodarka Leśna i Drzewna w Izbie Centralnej za zgodą Komisarza Rządu Izby Centralnej utworzone dalsze pododdziały; utworzenie następuje przez ogłoszenie zarządzenia w Dzienniku Urzędowym dla Generalnego Gubernatorstwa.

(3) Grupy Główne, Gospodarka Leśna i Drzewna w Izbach Okręgowych są obwodowymi pododdziałami Grupy Głównej, Gospodarka Leśna i Drzewna w Izbie Centralnej. To samo obowiązuje odpowiednio w stosunku do pododdziałów.

(4) Przynależność do grup i dalszych pododdziałów ustala kierownik Grupy Głównej, Gospodarka Leśna i Drzewna w Izbie Centralnej drogą zarządzenia lub dyspozycji; zarządzenia należy ogłaszać w Dzienniku Urzędowym dla Generalnego Gubernatorstwa, dyspozycje należy podawać do wiadomości pisemnie. W wypadkach wątpliwych rozstrzyga ostatecznie Komisarz Rządu Izby Centralnej.

Charakter prawny.

§ 3

(1) Grupa Główna, Gospodarka Leśna i Drzewna w Izbie Centralnej i Grupy, Główne Gospodarka Leśna i Drzewna w Izbach Okręgowych, jak również grupy w Izbie Centralnej i w Izbach Okręgowych posiadają zdolność prawną.

(2) Grupa Główna, Gospodarka Leśna i Drzewna w Izbie Centralnej i Grupy Główne, Gospodarka Leśna i Drzewna w Izbach Okręgowych używają pieczęci według § 6 rozporządzenia o używaniu pieczęci służbowych w Generalnym Gubernatorstwie z dnia 12 września 1941 r. (Dz. Rozp. GG. str. 545).

Członkostwo.

§ 4

(1) Członkami Grupy Głównej, Gospodarka Leśna i Drzewna w Izbie Centralnej i Grupy Głównej, Gospodarka Leśna i Drzewna w miejscowo właściwych Izbach Okręgowych są z mocy prawa

1. zakłady leśne i zakłady uboczne użytkowania lasów w Generalnym Gubernatorstwie łącznie z zakładami publiczno-prawnymi,

2. przedsiębiorcy i przedsiębiorstwa (osoby fizyczne i prawne łącznie z zakładami publiczno-prawnymi) gospodarki drzewnej w Generalnym Gubernatorstwie, o ile jako zakłady obróbki i przeróbki zależne są decydująco w swojej produkcji od surowca drzewnego (okrągłaków),

3. zakłady handlowe i maklerskie, o ile zajmują się rozdziałem i pośrednictwem produktów leśnych, leśnych produktów ubocznych lub produktów drzewno-gospodarczych przedsiębiorstw w myśl p. 2,

4. przedsiębiorcy i przedsiębiorstwa (osoby fizyczne i prawne, łącznie z zakładami publiczno-prawnymi) gospodarki torfowej w Generalnym Gubernatorstwie, uprawiające eksploatację lub przeróbkę torfu (§ 1 ust. 1 rozporządzenia o eksploatacji torfu w Generalnym Gubernatorstwie z dnia 22 kwietnia 1941 r. – Dz. Rozp. GG. str. 235).

(2) W sprawie ustalenia grona członków jako też w razie różnicy zdań co do członkostwa w Głównych Grupach, Gospodarki Leśnej i Drzewnej w stosunku do innych grup głównych rozstrzyga ostatecznie Komisarz Rządu w Izbie Centralnej.

§ 5

(1) Filie osiadłych w Rzeszy lub zagranicznych przedsiębiorców i przedsiębiorstw gospodarki leśnej, drzewnej i torfowej w Generalnym Gubernatorstwie (§ 4) są członkami

Grupy Głównej, Gospodarka Leśna i Drzewna w Izbie Centralnej i Grupy Głównej, Gospodarka Leśna i Drzewna w miejscowo właściwej Izbie Okręgowej.

(2) To samo odnosi się do nieosiadłych w Generalnym Gubernatorstwie przedsiębiorców i przedsiębiorstw, którzy bez założenia filii w Generalnym Gubernatorstwie biorą regularnie czynny udział w gospodarce leśnej, drzewnej i torfowej (§ 4). W razie różnicy zdań co do tego, czy w Generalnym Gubernatorstwie wykonuje się regularni działalność przemysłową, rozstrzyga Rząd Generalnego Gubernatorstwa (Główny Wydział Lasów).

§ 6

Przedsiębiorcy i przedsiębiorstwa gospodarki leśnej, drzewnej i torfowej (§ 4), rozpoczynający lub kończący swoją działalność po wejściu w życie niniejszego rozporządzenia, winny zgłosić to właściwej Grupie Głównej, Gospodarka Leśna i Drzewna w Izbie Centralnej i udzielić jej koniecznych informacji, niezbędnych dla stwierdzenia członkostwa.

§ 7

Członkostwo kończy się w Grupie Głównej, Gospodarka Leśna i Drzewna w Izbie Centralnej jak również w Grupie Głównej, Gospodarka Leśna i Drzewna przy właściwej miejscowo Izbie Okręgowej z chwilą stałego wstrzymania działalności, uzasadniającej członkostwo.

Zadania Grupy Głównej, Gospodarka Leśna i Drzewna.

§ 8

Grupa Główna, Gospodarka Leśna i Drzewna w Izbie Centralnej i jej pododdziały winny udzielać członkom fachowych rad, opiekować się nimi i powoływać do współpracy przy realizowaniu celów Rządu Generalnego Gubernatorstwa.

§ 9

Grupa Główna, Gospodarka Leśna i Drzewna w Izbie Centralnej jest dla zakresu gospodarki leśnej, drzewnej i torfowej wyłącznym przedstawicielstwem wszystkich członków. Nie wyklucza to członkostwa przedsiębiorców i przedsiębiorstw gospodarki leśnej, drzewnej i torfowej w innych grupach głównych (§ 3 ust. 1 rozporządzenia o utworzeniu Izb dla Gospodarki Ogólnej w Generalnym Gubernatorstwie z dnia 3 marca 1941 r. – Dz. Rozp. GG. str. 87).

§ 10

Grupy Główne, Gospodarka Leśna i Drzewna w Izbach Okręgowych przejmują zadania i upoważnienia izb przemysłowo-handlowych odnośnie do swoich członków.

Obowiązki członków.

§ 11

Grupa Główna, Gospodarka Leśna i Drzewna w Izbie Centralnej i jej pododdziały mogą powołać członków do współpracy. Członkowie winni słuchać się do instrukcyj, udzielanych przez Grupę Główną, Gospodarka Leśna i Drzewna w Izbie Centralnej i jej pododdziały w granicach swoich zadań, jak również udzielać informacji, niezbędnych do wykonania zadań Grupy Głównej, Gospodarka Leśna i Drzewna i jej pododdziałów.

Kierownictwo i prowadzenie spraw Grupy Głównej i jej pododdziałów.

§ 12

(1) Dla każdej Grupy Głównej, Gospodarka Leśna i Drzewna w Izbie Centralnej i dla Grup Głównych, Gospodarka Leśna i Drzewna w Izbach Okręgowych ustanawia się po jednym kierowniku i po jednym zarządcy stosownie do § 8 rozporządzenia o utworzeniu Izb dla Gospodarki Ogólnej w Generalnym Gubernatorstwie z dnia 3 marca 1941 r. (Dz. Rozp. GG. str. 87) w brzmieniu rozporządzenia zmieniającego z dnia 22 grudnia 1941 r. (Dz. Rozp. GG. str. 741).

(2) Dla każdej grupy i dalszego pododdziału Grupy Głównej, Gospodarka Leśna i Drzewna w Izbie Centralnej może kierownik Grupy Głównej ustanowić jednego zarządcę.

(3) Dla każdej grupy Grup Głównych, Gospodarka Leśna i Drzewna w Izbach Okręgowych może kierownik Grupy Głównej, Gospodarka Leśna i Drzewna w Izbach Okręgowych w porozumieniu z Kierownikiem Grupy Głównej, Gospodarka Leśna i Drzewna w Izbie Centralnej ustanowić jednego zarządcę.

(4) Odnośnie do ustanawiania zastępców zarządców i odwoływania kierowników i zarządców jako też ich zastępców obowiązują odpowiednio ustępy 1 do 3.

Ustawowe zastępstwo Grupy Głównej i jej pododdziałów.

§ 13

(1) Grupę Główną, Gospodarka Leśna i Drzewna w Izbie Centralnej i Grupy Główne, Gospodarka Leśna i Drzewna w Izbach Okręgowych zastępuje ustawowo ich kierownik, w razie przeszkody – ich zarządca. Jeżeli nie ustanowiono zarządcy, to grupy zastępują ustawowo kierownik, w razie przeszkody – zarządca Grupy Głównej, Gospodarka Leśna i Drzewna w Izbie Centralnej wzgl. Grup Głównych, Gospodarka Leśna i Drzewna w Izbach Okręgowych.

(2) Zakres ustawowego uprawnienia do zastępstwa może być ograniczony statutami (§ 15). Ograniczenie ustawowego uprawnienia do zastępstwa działa przeciw osobom trzecim, jeśli odnośne postanowienie statutu ogłoszone będzie w Dzienniku Urzędowym dla Generalnego Gubernatorstwa.

(3) Główna Grupa, Gospodarka Leśna i Drzewna w Izbie Centralnej i jej pododdziały odpowiadają za szkodę, którą wyrządzają osobie trzeciej ich ustawowi zastępcy zawnionym działaniem, dokonanym w wykonywaniu przysługujących im funkcji.

Budżet Grupy Głównej i jej pododdziałów.

§ 14

(1) Grupa Główna, Gospodarka Leśna i Drzewna w Izbie Centralnej i Grupy Główne, Gospodarka Leśna i Drzewna w Izbach Okręgowych układają budżety. Tworzą one dział budżetów Izby Centralnej wzgl. Izb Okręgowych.

(2) Budżet Grupy Głównej, Gospodarka Leśna i Drzewna w Izbie Centralnej wymaga zatwierdzenia Komisarza Rządu Izby Centralnej, który rozstrzyga o tym po wysłuchaniu Rządu Generalnego Gubernatorstwa (Głównych Wydziałów Gospodarki i Finansów)⁸⁸.

(3) Budżety Grup Głównych, Gospodarka Leśna i Drzewna w Izbach Okręgowych wymagają zatwierdzenia Komisarza Rządu Izby Okręgowej. Komisarz Rządu Izby Okręgowej winien uzyskać zgodę Komisarza Rządu Izby Centralnej; Komisarz Rządu Izby Centralnej rozstrzyga po wysłuchaniu Rządu Generalnego Gubernatorstwa (Głównych Wydziałów Lasów i Finansów).

---

⁸⁸ W ust. 2 znalazł się, niepierwszy zresztą, błąd w oficjalnym przekładzie rozporządzenia na język polski. Zamiast Głównych Wydziałów Lasów i Finansów (*Hauptabteilungen Forsten und Finanzen*) podano Główne Wydziały Gospodarki i Finansów.

Składki i opłaty.

§ 15

(1) Grupa Główna, Gospodarka Leśna i Drzewna w Izbie Centralnej wydaje za zezwoleniem Rządu Generalnego Gubernatorstwa (Głównych Wydziałów Lasów i Finansów) regulaminy składek i opłat.

(2) Zaległe składki i opłaty ściągają przymusowo urzędy skarbowe.

Statuty

§ 16

(1) Kierownik Grupy Głównej, Gospodarka Leśna i Drzewna w Izbie Centralnej wydaje statuty Grupy Głównej, Gospodarka Leśna i Drzewna w Izbie Centralnej i Grup Głównych, Gospodarka Leśna i Drzewna w Izbach Okręgowych jak również statuty grup. Statuty wymagają zatwierdzenia Komisarza Rządu Izby Centralnej, który rozstrzyga po wysłuchaniu Rządu Generalnego Gubernatorstwa (Głównego Wydziału Lasów).

Postanowienia karne.

§ 17

(1) Kto przedsięwzie działania celem wykroczenia przeciw instrukcjom Grupy Głównej, Gospodarka Leśna i Drzewna w Izbie Centralnej i jej pododdziałów lub udziela informacji nieprawdziwych lub niewyczerpujących, podlega karze porządkowej do 20 000 złotych za każdy wypadek wykroczenia.

(2) Orzeczenie karne wydaje Kierownik Grupy Głównej, Gospodarka Leśna i Drzewna w Izbie Centralnej.

(3) Na orzeczenie karne dopuszczalne jest zażalenie. Zażalenie należy wnieść w przeciągu dwu tygodni po doręczeniu orzeczenia karnego do Rządu Generalnego Gubernatorstwa (Głównego Wydziału Lasów). Rząd Generalnego Gubernatorstwa (Główny Wydział Lasów) rozstrzyga ostatecznie.

(4) Karę porządkową ściągają urzędy skarbowe.

(5) Jeżeli kara porządkowa wydaje się niewystarczającą, to Kierownik Grupy Głównej, Gospodarka Leśna i Drzewna w Izbie Centralnej odstępuje sprawę niemieckiej władzy oskarżenia.

(6) Sąd orzec może karę więzienia i grzywnę do nieograniczonej wysokości lub jedną z tych kar.

Postanowienia końcowe.

§ 18

(1) Upoważnia się Komisarza Rządu Izby Centralnej do wydawania w granicach § 7 ust. 1 rozporządzenia o utworzeniu Izb dla Gospodarki Ogólnej w Generalnym Gubernatorstwie z dnia 3 marca 1941 r. (Dz. Rozp. GG. str. 87) zarządzeń do niniejszego rozporządzenia. Upoważniony on jest do przenoszenia upoważnienia częściowo na Komisarzy Rządu Izb Okręgowych.

(2) Zarządzenia należy ogłaszać w Dzienniku Urzędowym dla Generalnego Gubernatorstwa.

§ 19

Z powodu szkody, wynikłej wskutek zarządzeń celem wykonania niniejszego rozporządzenia, bez ujmy dla przepisu § 12 ust. 3, nie przyznaje się żadnego odszkodowania.

§ 20

(1) Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1942 r.

(2) Grupa Główna, Gospodarka Leśna i Drzewna w Izbie Centralnej i Grupy Główne, Gospodarka Leśna i Drzewna w Izbach Okręgowych, jak również już istniejące grupy, otrzymują z chwilą wejścia w życie niniejszego rozporządzenia zdolność prawną. O ile grupy jeszcze nie istnieją, utworzone są one z chwilą wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

(3) Środki i dyspozycje, powzięte przez Grupę Główną, Gospodarka Leśna i Drzewna w Izbie Centralnej i jej pododdziały przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia, zachowują moc obowiązującą, o ile będą zatwierdzone przez Komisarza Rządu Izby Centralnej. Krakau, dnia 14 września 1942 r.

Generalny Gubernator

W zastępstwie

Bühler

***

Grupa Główna Gospodarka Leśna i Drzewna funkcjonowała w ograniczonym zakresie. Grupy Głównej Praca, mimo legislacyjnej zapowiedzi, nie utworzono. Na szczeblu dystryktów rozbudowano grupy główne gospodarki przemysłowej i komunikacji oraz grupy główne gospodarki żywnościowej i rolnictwa. Słabo funkcjonowały za to ich struktury centralne, podobnie jak sama Izba Centralna.

Rozporządzenie

z dnia 24 września 1942 r.

o organizacji Grupy Głównej Gospodarka Wyżywienia i Rolnictwa

Verordnungsblatt für das Generalgouvernement 1942, s. 567

[*Verordnung über den Aufbau der Hauptgruppe Ernährungs- und Landwirtschaft*]

Na podstawie § 5 ust. 1 Dekretu Führer`a z dnia 12 października 1939 r. (Dz. U. Rzeszy Niem. I str. 2077) rozporządzam:

Grupa Główna, Gospodarka Wyżywienia i Rolnictwo.

§ 1

Grupa Główna dla Gospodarki Wyżywienia i Rolnictwa w Izbie Centralnej dla Gospodarki Ogólnej w Generalnym Gubernatorstwie i Grupy Główne dla Gospodarki Wyżywienia i Rolnictwa w Izbach Okręgowych dla Gospodarki Ogólnej w okręgach otrzymują każdorazowo nazwę „Grupa Główna, Gospodarka Wyżywienia i Rolnictwo”. § 3 ust. 1 p. 2 rozporządzenia o utworzeniu Izb dla Gospodarki Ogólnej w Generalnym Gubernatorstwie z dnia 3 marca 1941 r. (Dz. Rozp. GG. str. 87) zmienia się w tej mierze.

Podział.

§ 2

(1) Grupa Główna, Gospodarka Wyżywienia i Rolnictwo w Izbie Centralnej i Grupy Główne, Gospodarka Wyżywienia i Rolnictwo w Izbach Okręgowych dzielą się na grupy:

gospodarka rolna

gospodarka wyżywienia oraz

technika robót rolnych.

§ 3

(1) Grupa gospodarka rolna w Grupie Głównej, Gospodarka Wyżywienia i Rolnictwo w Izbie Centralnej dzieli się na związki główne:

uprawa roli,
hodowla roślin,
hodowla zwierząt,
ogrodnictwo oraz
rybołówstwo⁸⁹.

(2) Grupa gospodarka rolna w Grupie Głównej, Gospodarka Wyżywienia i Rolnictwo w Izbach Okręgowych może być podzielona na związki główne drogą zarządzenia kierownika Grupy Głównej, Gospodarka Wyżywienia i Rolnictwo w Izbie Centralnej; utworzenie związków następuje przez ogłoszenie zarządzenia w Dzienniku Urzędowym dla Generalnego Gubernatorstwa.

§ 4

(1) Grupa gospodarka wyżywienia w Grupie Głównej, Gospodarka Wyżywienia i Rolnictwo w Izbie Centralnej dzieli się na związki główne:

gospodarka zbożem i paszą,
gospodarka ziemniaczana,
gospodarka ogrodnicza,
gospodarka cukrem i słodyczami,
gospodarka bydłem,
gospodarka jajami i drobiem,
gospodarka rybna,
gospodarka mlekiem i tłuszczem,
gospodarka browarna,
gospodarka artykułami spożywczymi,
rolnicze produkty uboczne,
zakłady gospodnie i restauracyjne.

---

⁸⁹ Tak w oryginale.

(2) Grupa gospodarka wyżywienia w Grupie Głównej, Gospodarka Wyżywienia i Rolnictwo w Izbach Okręgowych dzieli się na związki:

gospodarka zbożem i paszą,
gospodarka ziemniaczana,
gospodarka ogrodnicza,
gospodarka cukrem i słodyczami,
gospodarka bydłem,
gospodarka jajami i drobiem,
gospodarka rybna,
gospodarka mlekiem i tłuszczem,
gospodarka browarna,
gospodarka artykułami spożywczymi,
rolnicze produkty uboczne,
zakłady gospodnie i restauracyjne.

(3) Jeżeli wewnątrz grupy gospodarki wyżywienia w Grupie Głównej, Gospodarka Wyżywienia i Rolnictwo w Izbach Okręgowych nie utworzono związków rodzaju wymienionego w ust. 2, to kierownik Grupy Głównej, Gospodarka Wyżywienia i Rolnictwo w Izbie Centralnej może za zgodą Komisarza Rządu Izby Centralnej stosownie do potrzeby utworzyć wewnątrz grupy gospodarki wyżywienia w Grupie Głównej, Gospodarka Wyżywienia i Rolnictwo w Izbach Okręgowych zamiast związku ekspozyturę odpowiedniego związku.

§ 5

(1) Grupa, technika robót rolnych w Grupie Głównej, Gospodarka Wyżywienia i Rolnictwo w Izbie Centralnej i grupa, technika robót rolnych w Grupie Głównej, Gospodarka Wyżywienia i Rolnictwo w Izbach Okręgowych obejmują wszystkie istniejące i mające być jeszcze utworzone instytucje samorządu, które służą popieraniu i dalszemu kształceniu osób, czynnych w rolnictwie.

(2) Grupa, technika robót rolnych w Grupie Głównej, Gospodarka Wyżywienia i Rolnictwo w Izbie Centralnej jest w szczególności placówką, utrzymującą łączność z zawodowymi organizacjami rolnictwa w Grupie Głównej, Praca.

§ 6

Kierownik Grupy Głównej, Gospodarka Wyżywienia i Rolnictwo w Izbie Centralnej może utworzyć drogą zarządzenia za zgodą Komisarza Rządu Izby Centralnej dalsze pododdziały. Utworzenie następuje przez ogłoszenie zarządzenia w Dzienniku Urzędowym dla Generalnego Gubernatorstwa.

§ 7

Przynależność do grup i dalszych pododdziałów ustala kierownik Grupy Głównej, Gospodarka Wyżywienia i Rolnictwo w Izbie Centralnej drogą zarządzenia lub dyspozycji; zarządzenia należy ogłaszać w Dzienniku Urzędowym dla Generalnego Gubernatorstwa, dyspozycje należy podawać do wiadomości pisemnie.

Charakter prawny.

§ 8

(1) Grupa Główna, Gospodarka Wyżywienia i Rolnictwo w Izbie Centralnej i Grupy Główne, Gospodarka Wyżywienia i Rolnictwo w Izbach Okręgowych, grupy w Izbie Centralnej i w Izbach Okręgowych jak również związki główne w Izbie Centralnej i związki w Izbach Okręgowych posiadają zdolność prawną.

(2) Grupa Główna, Gospodarka Wyżywienia i Rolnictwo w Izbie Centralnej i Grupy Główne, Gospodarka Wyżywienia i Rolnictwo w Izbach Okręgowych używają pieczęci według § 6 rozporządzenia o używaniu pieczęci służbowych w Generalnym Gubernatorstwie z dnia 12 września 1941 r. (Dz. Rozp. GG. str. 545).

Członkostwo.

§ 9

(1) Wszystkie zakłady, przedsiębiorstwa i przedsiębiorcy (osoby fizyczne i prawne łącznie z zakładami publiczno-prawnymi) gospodarki wyżywienia i rolnictwa (§ 1 rozporządzenia o gospodarce wyżywienia i rolnictwie w Generalnym Gubernatorstwie z dnia 23 listopada 1939 r. – Dz. Rozp. GG, str. 63, § 2 Drugiego rozporządzenia w celu uzupełnienia rozporządzenia z dnia 23 listopada 1939 r. o gospodarce wyżywienia i rolnictwie w Generalnym Gubernatorstwie z dnia 24 listopada 1940 r. – Dz. Rozp. GG. I str. 228) są

z mocy prawa członkami Grupy Głównej, Gospodarka Wyżywienia i Rolnictwo w Izbie Centralnej i w miejscowo właściwej Izbie Okręgowej.

(2) W razie różnicy zdań co do członkostwa w Grupie Głównej, Gospodarka Wyżywienia i Rolnictwo w stosunku do innych grup głównych rozstrzyga Komisarz Rządu Izby Centralnej.

§ 10

(1) Filie osiadłych w Rzeszy lub zagranicznych zakładów, przedsiębiorców i przedsiębiorstw gospodarki wyżywienia i rolnictwa w Generalnym Gubernatorstwie (§ 4) są członkami Grupy Głównej, Gospodarka Wyżywienia i Rolnictwo w Izbie Centralnej i Grupy Głównej, Gospodarka Wyżywienia i Rolnictwo w miejscowo właściwej Izbie Okręgowej.

(2) To samo odnosi się do nieosiadłych w Generalnym Gubernatorstwie zakładów, przedsiębiorców i przedsiębiorstw gospodarki wyżywienia i rolnictwa, biorących czynny udział w gospodarce wyżywienia i rolnictwa bez założenia filii w Generalnym Gubernatorstwie. W razie różnicy zdań co do tego, czy w Generalnym Gubernatorstwie wykonuje się regularni działalność gospodarki wyżywienia i rolniczą, rozstrzyga Rząd Generalnego Gubernatorstwa (Główny Wydział Gospodarki Wyżywienia i Rolnictwa).

§ 11

Zakłady, przedsiębiorcy i przedsiębiorstwa gospodarki wyżywienia i rolnictwa, którzy rozpoczynają lub kończą swoją działalność po wejściu w życie niniejszego rozporządzenia, winny zgłosić to w Grupie Głównej, Gospodarka Wyżywienia i Rolnictwo w miejscowo właściwej Izbie Okręgowej i udzielić jej koniecznych informacji, niezbędnych dla stwierdzenia członkostwa.

§ 12

Członkostwo kończy się w Grupie Głównej, Gospodarka Wyżywienia i Rolnictwo w Izbie Centralnej jak również w Grupie Głównej, Gospodarka Wyżywienia i Rolnictwo w miejscowo właściwej Izbie Okręgowej z chwilą stałego wstrzymania działalności, uzasadniającej członkostwo.

Zadania Grupy Głównej, Gospodarka Wyżywienia i Rolnictwo.

§ 13

Grupa Główna, Gospodarka Wyżywienia i Rolnictwo w Izbie Centralnej i jej pododdziały winny udzielać członkom fachowych rad według instrukcyj Głównego Wydziału Wyżywienia i Rolnictwa i podległych mu placówek służbowych, opiekować się nimi i powoływać do współpracy przy realizowaniu celów Rządu Generalnego Gubernatorstwa.

§ 14

(1) Grupa Główna, Gospodarka Wyżywienia i Rolnictwo w Izbie Centralnej jest dla zakresu gospodarki wyżywienia i rolnictwa wyłącznym przedstawicielstwem wszystkich zakładów, przedsiębiorców i przedsiębiorstw gospodarki wyżywienia i rolnictwa w Generalnym Gubernatorstwie (§ 9 ust. 1).

(2) Grupa Główna, Gospodarka Wyżywienia i Rolnictwo w Izbach Okręgowych przejmują w dziedzinie gospodarki wyżywienia zadania i upoważnienia izb przemysłowo-handlowych jako też izb rzemieślniczych.

Obowiązki członków.

§ 15

(1) Grupa Główna, Gospodarka Wyżywienia i Rolnictwo w Izbie Centralnej i jej pododdziały mogą powołać członków do współpracy. Członkowie winni słuchać się do instrukcyj, udzielanych przez Grupę Główną, Gospodarka Wyżywienia i Rolnictwo w Izbie Centralnej i jej pododdziały w granicach swoich zadań, jak również udzielać informacji, niezbędnych do wykonania zadań Grupy Głównej, Gospodarka Wyżywienia i Rolnictwo i jej pododdziałów.

(2) Ustęp 1 obowiązuje w zakresie zadań grup, technika robót rolnych analogicznie w stosunku do wszystkich osób czynnych w rolnictwie.

Kierownictwo i prowadzenie spraw Grupy Głównej i jej pododdziałów.

§ 16

(1) Dla Grupy Głównej, Gospodarka Wyżywienia i Rolnictwo w Izbie Centralnej i Grup Głównych, Gospodarka Wyżywienia i Rolnictwo w Izbach Okręgowych ustanawia się po jednym kierowniku i po jednym zarządcy stosownie do § 8 rozporządzenia o utworzeniu Izb

dla Gospodarki Ogólnej w Generalnym Gubernatorstwie z dnia 3 marca 1941 r. (Dz. Rozp. GG. str. 87) w brzmieniu rozporządzenia zmieniającego z dnia 22 grudnia 1941 r. (Dz. Rozp. GG. str. 741).

(2) Dla każdej grupy Grupy Głównej, Gospodarka Wyżywienia i Rolnictwo w Izbie Centralnej ustanawia kierownik Grupy Głównej ustanowić jednego zarządcę. W ten sam sposób można prócz tego ustanowić zarządcy⁹⁰.

(3) Dla każdej grupy Grupy Głównej, Gospodarka Wyżywienia i Rolnictwo w Izbach Okręgowych ustanawia kierownik Grupy Głównej, Gospodarka Wyżywienia i Rolnictwo w Izbach Okręgowych w porozumieniu z Kierownikiem Grupy Głównej, Gospodarka Wyżywienia i Rolnictwo w Izbie Centralnej jednego kierownika. W ten sam sposób można prócz tego ustanowić zarządcy⁹¹.

(4) Dla każdego związku głównego w Grupie Głównej, Gospodarka Wyżywienia i Rolnictwo w Izbie Centralnej ustanawia kierownik właściwej grupy w Izbie Centralnej w porozumieniu z kierownikiem Grupy Głównej, Gospodarka Wyżywienia i Rolnictwo w Izbie Centralnej po jednym kierowniku i po jednym zarządcy.

(5) Dla każdego związku Grupy Głównej, Gospodarka Wyżywienia i Rolnictwo w Izbach Okręgowych ustanawia kierownik właściwej grupy w Izbie Centralnej w porozumieniu z kierownikiem Grupy Głównej, Gospodarka Wyżywienia i Rolnictwo w miejscowo właściwej Izbie Okręgowej po jednym kierowniku i po jednym zarządcy.

(6) Odnośnie do ustanawiania zastępców kierowników i zarządców jako też ich odwoływania obowiązują odpowiednio ustępy 1 do 5.

Ustawowe zastępstwo Grupy Głównej i jej pododdziałów.

§ 17

(1) Grupę Główną, Gospodarka Wyżywienia i Rolnictwo w Izbie Centralnej i Grupy Główne, Gospodarka Wyżywienia i Rolnictwo w Izbach Okręgowych jako też grupy, związki główne i związki zastępuje ustawowo ich kierownik, w razie przeszkody – zastępca kierownika.

90 Nieścisłości w tym ustępie są wyraźne. Chodziło o to, że kierownik (*Leiter*) Grupy Głównej mógł ustanowić kierownika grupy (*Leiter der Gruppe*), a oprócz tego zarządcę (*Geschäftsführer*).

91 Poprawniej: zarządcę.

(2) Zakres ustawowego uprawnienia do zastępstwa może być ograniczony statutami (§ 20). Ograniczenie ustawowego uprawnienia do zastępstwa działa przeciw osobom trzecim, jeśli odnośne postanowienie statutu ogłoszone będzie w Dzienniku Urzędowym dla Generalnego Gubernatorstwa.

(3) Główna Grupa, Gospodarka Wyżywienia i Rolnictwo w Izbie Centralnej i jej pododdziały odpowiadają za szkodę, którą wyrządzają osobie trzeciej ich ustawowi zastępcy zwinionym działaniem, dokonany w wykonywaniu przysługujących im funkcji.

Budżet Grupy Głównej i jej pododdziałów.

§ 18

(1) Grupa Główna, Gospodarka Wyżywienia i Rolnictwo w Izbie Centralnej i Grupy Główne, Gospodarka Leśna i Drzewna w Izbach Okręgowych układają budżety. Tworzą one dział budżetów Izby Centralnej wzgl. Izb Okręgowych.

(2) Budżet Grupy Głównej, Gospodarka Wyżywienia i Rolnictwo w Izbie Centralnej wymaga zatwierdzenia Komisarza Rządu Izby Centralnej, który rozstrzyga o tym po wysłuchaniu Rządu Generalnego Gubernatorstwa (Głównych Wydziałów Gospodarki Wyżywienia i Rolnictwa oraz Finansów).

(3) Budżety Grup Głównych, Gospodarka Wyżywienia i Rolnictwo w Izbach Okręgowych wymagają zatwierdzenia Komisarza Rządu Izby Okręgowej. Komisarz Rządu Izby Okręgowej winien uzyskać zgodę Komisarza Rządu Izby Centralnej; Komisarz Rządu Izby Centralnej rozstrzyga po wysłuchaniu Rządu Generalnego Gubernatorstwa (Głównych Wydziałów Wyżywienia i Rolnictwa oraz Finansów).

Składki i opłaty.

§ 19

(1) Grupa Główna, Gospodarka Wyżywienia i Rolnictwo w Izbie Centralnej wydaje za zezwoleniem Rządu Generalnego Gubernatorstwa (Głównych Wydziałów Wyżywienia i Rolnictwa oraz Finansów) regulaminy składek i opłat.

(2) Zaległe składki i opłaty ściągają przymusowo urzędy skarbowe.

Statuty

§ 20

(1) Kierownik Grupy Głównej, Gospodarka Wyżywienia i Rolnictwo w Izbie Centralnej wydaje statuty Grupy Głównej Gospodarka Wyżywienia i Rolnictwo w Izbie Centralnej i Grup Głównych, Gospodarka Wyżywienia i Rolnictwo w Izbach Okręgowych jak również statuty grup. Statuty wymagają zatwierdzenia Komisarza Rządu Izby Centralnej, który rozstrzyga po wysłuchaniu Rządu Generalnego Gubernatorstwa (Głównego Wydziału Wyżywienia i Rolnictwa).

(2) Kierownicy grup Grupy Głównej, Gospodarka Wyżywienia i Rolnictwo w Izbie Centralnej wydają za zezwoleniem kierownika Grupy Głównej, Gospodarka Wyżywienia i Rolnictwo w Izbie Centralnej statuty związków głównych i związków.

Postanowienia karne.

§ 21

(1) Kto przedsięwzie działania celem wykroczenia przeciw instrukcjom Grupy Głównej, Gospodarka Wyżywienia i Rolnictwo w Izbie Centralnej i jej pododdziałów lub udziela informacji nieprawdziwych lub niewyczerpujących, podlega karze porządkowej do 20 000 złotych za każdy wypadek wykroczenia.

(2) Orzeczenie karne wydaje Kierownik Grupy Głównej, Gospodarka Wyżywienia i Rolnictwo w Izbie Centralnej. Może on przenieść uprawnienie do karania na kierownika Grupy Głównej, Gospodarka Wyżywienia i Rolnictwo w miejscowo właściwej Izbie Okręgowej.

(3) Na orzeczenie karno-porządkowe dopuszczalne jest zażalenie. Zażalenie należy wnieść w przeciągu dwu tygodni po doręczeniu orzeczenia karnego do Rządu Generalnego Gubernatorstwa (Głównego Wydziału Wyżywienia i Rolnictwa). Rząd Generalnego Gubernatorstwa (Główny Wydział Wyżywienia i Rolnictwa) rozstrzyga ostatecznie.

(4) Karę porządkową ściągają przymusowo urzędy skarbowe.

(5) Jeżeli kara porządkowa wydaje się niewystarczająca, to Kierownik Grupy Głównej, Gospodarka Wyżywienia i Rolnictwo w Izbie Centralnej lub kierownik Grupy Głównej, Gospodarka Wyżywienia i Rolnictwo w miejscowo właściwej Izbie Okręgowej odstępuje sprawę niemieckiej władzy oskarżenia.

(6) Sąd orzec może karę więzienia i grzywny do nieograniczonej wysokości lub jedną z tych kar.

Postanowienia końcowe.

§ 22

W wypadkach § 3 ust. 2, § 4 ust. 3, §§ 6, 7, 16 ust. 2 i § 20 ust. 1 i 2 winien kierownik Grupy Głównej, Gospodarka Wyżywienia i Rolnictwo w Izbie Centralnej porozumieć się z Kierownikiem Głównego Wydziału Wyżywienia i Rolnictwa w Rządzie Generalnego Gubernatorstwa, w wypadkach § 16 ust 3 i 5 winien kierownik Grupy Głównej, Gospodarka Wyżywienia i Rolnictwo w Izbie Okręgowej porozumieć się z Gubernatorem Okręgu (Wydziałem Wyżywienia i Rolnictwa).

§ 23

Z powodu szkody, wynikiem wskutek zarządzeń celem wykonania niniejszego rozporządzenia, nie przyznaje się żadnego odszkodowania.

§ 24

W § 14 rozporządzenia o utworzeniu Izb dla Gospodarki Ogólnej w Generalnym Gubernatorstwie z dnia 3 marca 1941 r. (Dz. Rozp. GG. str. 87) skreśla się słowa „i Izby Rolnicze”.

§ 25

(1) Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 15 stycznia 1942 r.

(2) Grupa Główna, Gospodarka Wyżywienia i Rolnictwo w Izbie Centralnej i Grupy Główne, Gospodarka Wyżywienia i Rolnictwo w Izbach Okręgowych jak również już istniejące grupy, związki główne i związki otrzymują z chwilą wejścia w życie niniejszego rozporządzenia zdolność prawną. O ile grupy, związki główne i związki jeszcze nie istnieją, utworzone są one z chwilą wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

(3) Środki i dyspozycje, powzięte do Grupy Głównej, Gospodarka Wyżywienia i Rolnictwo i jej pododdziałów przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia, zachowują moc obowiązującą, o ile Komisarz Rządu Izby Centralnej nie odwoła ich w przeciągu sześciu

| miesiący po wejściu w życie rozporządzenia.

Krakau, dnia 24 września 1942 r.

Generalny Gubernator

Frank

***

W Generalnym Gubernatorstwie powołano takie związki przymusowe, jak Związek Ogrodnicy czy Związek Pszczelarzy. Dla ich utworzenia Niemcy wyzyskali istniejące przed wojną polskie zrzeszenia działkowców i spółdzielców. Wcielali je do izb rolniczych lub grup głównych gospodarki żywnościowej i rolnictwa. Z Grupą główną Gospodarki Leśnej i Drzewnej powiązano Związek Torfowy. Obok nich okupant tworzyć tzw. kartele – przymusowe zrzeszenia branżowe, jak np. Wspólnotę Pracy Hurtowników Powiatowych w Generalnym Gubernatorstwie (*Arbeitsgemeinschaft der Kreisgroßhändler im Generalgouvernement*)⁹².

Rozporządzenie

z dnia 23 kwietnia 1943 r.

o zjednoczeniach rzemiosła w Generalnym Gubernatorstwie

Verordnungsblatt für das Generalgouvernement 1943, s. 191

[*Verordnung über Zusammenschlüsse des Handwerks im Generalgouvernement*]

Na podstawie § 5 ust. 1 Dekretu Führer`a z dnia 12 października 1939 r. (Dz. U. Rzeszy Niem. I str. 2077) rozporządzam:

§ 1

(1) W celu spowodowania wzmożonych świadczeń rzemiosła w Generalnym Gubernatorstwie stosownie do wymagań gospodarki wojennej i pokrycia niezbędnych do życia potrzeb cywilnych oraz jednocześnie w celu podwyższenia jego zdolności produkcyjnej, Rząd Generalnego Gubernatorstwa (Główny Wydział Gospodarki) może zespalać⁹³ rzemieślników i zakładu rzemieślnicze w celu wspólnego przejęcia i wykonania poleceń.

---

⁹² Zarządzenie z dnia 14 grudnia 1942 r. o założeniu kartelu hurtowników powiatowych w Generalnym Gubernatorstwie (Verordnungsblatt für das Generalgouvernement 1942, s. 772).

⁹³ Ujmując wprost: „łączyć”.

(2) Zjednoczenia rzemiosła w myśl ust. 1 tworzy się niezależnie od organizacji fachowych rzemiosła.

(3) Rozporządzenie o kartelach w Generalnym Gubernatorstwie z dnia 4 grudnia 1941 r. (Dz. Rozp. GG. str. 701) nie ma zastosowania do zjednoczeń rzemiosła, o ile przy tworzeniu ich nie postanowiono inaczej.

§ 2

Rząd Generalnego Gubernatorstwa (Główny Wydział Gospodarki) określa prawną formę zjednoczeń rzemiosła. O ile obiera się formę prawną, nie mającą odpowiednika w prawie prywatnym, odnośne zjednoczenie tworzy się w drodze zarządzenia.

§ 3

Rząd Generalnego Gubernatorstwa (Główny Wydział Gospodarki) może w każdym czasie żądać informacji od zjednoczeń rzemiosła i ich poszczególnych członków o wszystkich sprawach, pozostających w związku z zadaniami zjednoczeń rzemiosła, jak również przedłożenia ksiąg handlowych i papierów handlowych oraz może dokonywać przeglądu i badań urzędzenia i pomieszczenia zakładu.

§ 4

Po wykonaniu swych zadań zjednoczenia rzemiosła zostaną rozwiązane przez Rząd Generalnego Gubernatorstwa (Główny Wydział Gospodarki). Ten wydaje postanowienia o czasie, w którym zjednoczenie należy rozwiązać, i w danym wypadku o użyciu majątku zjednoczenia.

§ 5

Zjednoczenia rzemiosła wpisuje się do rejestru, prowadzone przy Grupie Rzemiosła w Grupie Głównej Gospodarka Przemysłowa i Ruch w Izbie Centralnej dla Gospodarki Ogólnej w Generalnym Gubernatorstwie. Wgląd do rejestru może mieć każdy, kto uprawdopodobni uprawniony interes.

§ 6

Upoważnia się Rząd Generalnego Gubernatorstwa (Główny Wydział Gospodarki) do wydawania zarządzeń do niniejszego rozporządzenia.

§ 7

(1) Kto wykracza przeciwko postanowieniom i instrukcjom, które ukażą się na podstawie niniejszego rozporządzenia lub zarządzenia wydanego do niego, podlega karze porządkowej do 20 000 złotych za każdy wypadek wykroczenia.

(2) We wszystkich wypadkach wykroczenia można zarządzić trwale lub czasowe zamknięcie zakładu wykraczającego jak również konfiskatę przedmiotów urządzenia zakładu. Środek ten można orzec samodzielnie, jeżeli ścigania nie da się przeprowadzić.

(3) Orzeczenie karne, orzeczenie o zamknięciu i orzeczenie o konfiskacie wydaje Rząd Generalnego Gubernatorstwa (Główny Wydział Gospodarki).

(4) W odniesieniu do postępowania obowiązują przy tym postanowienia rozporządzenia o postępowaniu karno-administracyjnym w Generalnym Gubernatorstwie z dnia 13 września 1940 r. (Dz. Rozp. GG. I str. 300).

(5) O ile ukaranie w postępowaniu karno-administracyjnym nie wydaje się wystarczającym, Rząd Generalnego Gubernatorstwa (Główny Wydział Gospodarki) odstępuje sprawę niemieckiej władzy oskarżenia.

(6) Sąd może orzec karę więzienia i grzywny w nieograniczonej wysokości lub jedną z tych kar, nadto trwale lub czasowe zamknięcie zakładu rzemieślniczego jak również konfiskatę przedmiotów urządzeń zakładu.

§ 8

(1) Rząd Generalnego Gubernatorstwa (Główny Wydział Gospodarki) może drogą zarządzenia administracyjnego przekazać całkowicie lub częściowo przysługujące mu w myśl §§ 1 do 4 i § 7 uprawnienia na Grupę Rzemiosło w Grupie Głównej Gospodarka Przemysłowa i Ruch w Izbie Centralnej dla Gospodarki Ogólnej w Generalnym Gubernatorstwie. Uprawnienia przekazane Grupie Rzemiosło może on w każdej chwili przejąć na siebie.

(2) W wypadku przekazania uprawnienia do karania na Grupę Rzemiosło służy obwinionemu prawo do zażalenia na orzeczenie karne, orzeczenie o zamknięciu i orzeczenie o konfiskacie. Zażalenie należy złożyć w Grupie Rzemiosło. Może ona zażalenie uwzględnić; w razie nieuwzględnienia zażalenia przedkłada go ona do rozstrzygnięcia Rządowi Generalnego Gubernatorstwa (Główny Wydział Gospodarki).

§ 9

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 15 maja 1943 r.

Krakau, dnia 23 kwietnia 1943 r.

Generalny Gubernator

W zastępstwie

Bühler

***

Zjednoczenia (*Zusammenschlüsse*) formalnie mogły przybierać różne formy organizacyjne: związku, kartelu (obie formy regulowane administracyjnie prawem Generalnego Gubernatorstwa), spółki, stowarzyszenia o przymusowym charakterze. Ich tworzenie było elementem gospodarczej polityki okupanta, który likwidował i komasował zakłady rzemieślnicze, wcielając np. mniejsze warsztaty rzemieślnicze do większego zakładu lub tworząc nowe przedsiębiorstwo na bazie istniejących zakładów. „Przeгляд” zakładów służył konfiskowaniu rzemieślnikom ich mienia. Majątek przejmowanych placówek rzemieślniczych miał przechodzić na rzecz zjednoczeń. Dlatego przewidziano ich likwidację, gdyż po zakończeniu akcji miały stracić sens bytu.

Niemcy mieli świadomość istnienia „szarej strefy” na rynku rzemieślniczym i funkcjonowania licznych, niezarejestrowanych, warsztatów. Jeśli taka „nielegalna” w ocenie władz placówka została wykryta, ale jej „właściciel” zbiegł, to rozporządzenie dawało podstawę konfiskaty urządzeń zakładu w wypadku niemożności ścigania sprawcy.

Zarządzenie

z dnia 3 lipca 1943 r.

w sprawie przekształcenia izb rolniczych na okręgowe biura agrarne

Verordnungsblatt für das Generalgouvernement 1943, s. 311

[*Anordnung über die Umwandlung der Landwirtschaftskammern in Distriktsagrarbüros*]

Na podstawie rozporządzenia o uproszczeniu administracji Generalnego Gubernatorstwa z dnia 19 sierpnia 1942 r. (Dz. Rozp. GG. str. 450) zarządzam:

§ 1

Izby rolnicze na obszarze Generalnego Gubernatorstwa przekształca się na okręgowe biura agrarne. Okręgowe biura agrarne przyłącza się do urzędu okręgu (wydział wyżywienia i rolnictwa) i wykonują one poruczone im zadania państwowe.

§ 2

Majątek izb rolniczych przechodzi na Generalne Gubernatorstwo z wykluczeniem likwidacji. Dochody i wydatki okręgowych biur agrarnych prelinuje się w budżecie Generalnego Gubernatorstwa.

§ 3

(1) Uchyla się rozporządzenie o izbach rolniczych z dnia 22 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr 39, poz. 385) w brzmieniu obwieszczenia z dnia 22 listopada 1932 r. (Dz. U. R. P. 1933 r., Nr 2, poz. 16).

(2) Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z mocą obowiązującą od dnia 1 kwietnia 1943 r.; w tym samym czasie traci moc obowiązującą § 2 rozporządzenia o gospodarce wyżywienia i rolnictwie w Generalnym Gubernatorstwie z dnia 23 listopada 1939 r. (Dz. Rozp. GG. str. 63).

Krakau, dnia 3 lipca 1943 r.

Sekretarz Stanu

Rządu Generalnego Gubernatorstwa

W zastępstwie

Dr Boepple

Zarządzenie

z dnia 20 września 1943 r.

w sprawie wykładania towarów na wystawach

Verordnungsblatt für das Generalgouvernement 1943, s. 608

Na podstawie § 1 rozporządzenia o uregulowania obrotu produktami przemysłowymi i nadzorze nad nim z dnia 9 lipca 1942 r. (Dz. Rozp. GG. str. 402) i § 4 rozporządzenia

o propagandzie i reklamie gospodarczej w Generalnym Gubernatorstwie z dnia 20 stycznia 1943 r. (Dz. Rozp. GG. str. 57) zarządza się:

§ 1

(1) Zabrania się sklepom detalicznym wykładać na wystawach w celach reklamowych wszelkiego rodzaju towary:

1. których produkcja jest zabroniona lub niemożliwa z uwagi na warunki wojenne,
2. które nie są przeznaczone do sprzedaży w najbliższym czasie,
3. które przez sposób ich wyłożenia na wystawie są narażone na zepsucie się lub na obniżenie ich wartości w inny sposób,

(2) Zakaz ust. 1 obejmuje także atrapy i opakowania reklamowe towarów wymienionych w ust. 1 p. 1 i 2.

§ 2

Grupa Główna Gospodarka Przemysłowa i Ruch w Izbie Centralnej dla Gospodarki Ogólnej w Generalnym Gubernatorstwie – Grupa Handel – winna służyć radą sklepom detalicznym przy przekształcaniu i nowym kształtowaniu reklamy oraz czuwać nad przestrzeganiem niniejszego zarządzenia.

§ 3

Kto wykracza przeciwko § 1 podlega karze według § 2 rozporządzenia o uregulowaniu obrotu produktami przemysłowymi i nadzorze nad nim z dnia 9 lipca 1942 r. (Dz. Rozp. GG. str. 402).

§ 4

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Krakau, dnia 20 września 1943 r.

Rząd Generalnego Gubernatorstwa

Główny Wydział Gospodarki

Dr Emmerich

Rząd Generalnego Gubernatorstwa

Główny Wydział Propagandy

Ohlenbusch

***

Agendom izb gospodarczych Generalnego Gubernatorstwa często powierzano wykonywanie zadań z zakresu okupacyjnej administracji. Przytoczone powyżej zarządzenie daje tego przykład. Wytypowano je również ze względu na pouczający fakt, zajmowania się przez Hansa Franka i jego rząd sprawami tak małej wagi, jak wystawy sklepowe w czasie, gdy Niemcy przegrali bitwę na Łuku Kurskim.

Wzmiankowany § 2 rozporządzenia z dnia 9 lipca 1942 r. o uregulowaniu obrotu produktami przemysłowymi i nadzorze nad nim z dnia 9 lipca 1942 r. przewidywał karę grzywny w wysokości 20 tys. złotych.

Drugie Rozporządzenie

z dnia 12 listopada 1943 r.

celem zmiany rozporządzenia o utworzeniu Izb dla Gospodarki Ogólnej w Generalnym Gubernatorstwie

Verordnungsblatt für das Generalgouvernement 1943, s. 639

[*Zweite Verordnung zur Änderung über die Bildung von Kammern für die Gesamtwirtschaft im Generalgouvernement*]

Na podstawie § 5 ust. 1 Dekretu Führer`a z dnia 12 października 1939 r. (Dz. U. Rzeszy Niem. I str. 2077) rozporządzam:

Artykuł 1.

Rozporządzenie o utworzeniu Izb dla Gospodarki Ogólnej w Generalnym Gubernatorstwie z dnia 3 marca 1941 r. (Dz. Rozp. GG. str. 87) w brzmieniu rozporządzenia zmieniającego z dnia 22 grudnia 1941 r. (Dz. Rozp. GG. str. 741) zmienia się jak następuje:

§ 5 ust. 1 otrzymuje następujące brzmienie:

„(1) Izbą Centralną kieruje Komisarz Rządu, którego powołuje Generalny Gubernator.”

Artykuł 2.

(1) Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 15 listopada 1943 r.

(2) Art. 1 p. 2 rozporządzenia celem zmiany rozporządzenia o utworzeniu Izb dla Gospodarki Ogólnej w Generalnym Gubernatorstwie z dnia 22 grudnia 1941 r. (Dz. Rozp. GG.

| str. 741) traci moc obowiązującą z upływem dnia 14 listopada 1943 r.

Krakau, dnia 12 listopada 1943 r.

Generalny Gubernator

Frank

-- == --

Rozdział 3. Polska Rzeczpospolita Ludowa

Instrukcja nr I/1 Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego dla grup operacyjnych

z września 1944 r.

AAN, zespół PKWN sygn. 233/7, k. 1⁹⁴.

P.K.W.N.

⁹⁵Instrukcja Nr 1 I

Resort Gospodarki Narodowej

Lublin, wrzesień 1944 r.

i Finansów

Wydział Grup Operacyjnych

Wytyczne organizacyjne dla przemysłu w Polsce.

Przy odbudowie przemysłu w Polsce należy postępować według następujących wytycznych:

1. **Tytuł własności:** Rozróżniamy trzy formy własności:

1. **Własność państwowa:** Wszystkie dawne przedsiębiorstwa Państwa Polskiego oraz przedsiębiorstwa, które należały do państwa niemieckiego, osób i spółek narodowości niemieckiej (w tej liczbie Volksdeutschów) przechodzą na własność Państwa Polskiego.

2. **Tymczasowy Zarząd Państwowy.** Wszystkie obiekty pozostałe bez właścicieli lub których właściciele zostali pozbawieni tytułu własności przez okupanta, obiekty spółek, które nie wznowiły działalności przechodzą pod Tymczasowy Zarząd Państwowy. Dawny właściciel, który może udowodnić swój tytuł własności, może zwrócić się poprzez odpowiednie wydziały przemysłowe Rad Narodowych do Kierownika Resortu Gospodarki Narodowej, który decyduje każdorazowo o zwrocie przedsiębiorstwa. Ogólne sprawy te ureguluje dekret.

---

94 Jest to inna wersja instrukcji, która była drukowana w licznych egzemplarzach, poprawianych w trakcie druku i powielana w różnych drukarniach na terenie kraju. Pozostałe egzemplarze znajdują się między innymi w zespole PKWN, sygn. VIII/29, k. 1, 5 i 13. Wersje z karty 5 i 13 są identyczne i zawierające błąd, którego nie ma na karcie 1. Ponadto tekst instrukcji złożony został w Archiwum Narodowym w Krakowie, zespół Izba Przemysłowo-Handlowa w Krakowie 1945–1950, sygn. 1, k. 175.

95 Pośrodku pieczęć Archiwum Akt Nowych, a pod datą pieczęć Archiwum KC PZPR.

3. **Własność prywatna.** Tam gdzie właściciel (właścicielka) prywatni, (Spółki) za wyjątkiem Niemców są na miejscu — pozostają oni pełnoprawnymi właścicielami. Jeżeli w stosunku do właściciela są zarzuty, że splamił się polityczną współpracą z Niemcami, to powinien być on, aż do orzeczenia sądu odsunięty od dysponowania swoim przedsiębiorstwem, które przechodzi pod Tymczasowy Zarząd Państwowy.

II. Zarządy Tymczasowe. W celu kierowania pracą i odbudową zakładów przemysłowych państwowych znajdujących się pod zarządem państwowym (cz. I p. 1 i 2) powołuje się Zarządy Tymczasowe.

1. **Zarząd Tymczasowy** składa się z dyrektora, który jest przewodniczącym Zarządu i 2-ech członków, z których jeden jest przedstawicielem miejscowej Władzy Przemysłowej, a drugi przedstawicielem Rady Załogowej (Komitetu Fabrycznego). (Cz. III) Dyrektora mianuje, a cały Zarząd Tymczasowy zatwierdza, w przedsiębiorstwach o znaczeniu państwowym — Kierownik Resortu Gosp. Nar. a w przedsiębiorstwach o znaczeniu wojewódzkim — Kierownik Wydziału Przemysłowego Woj-Rad. Nar., w przedsiębiorstwach o znaczeniu lokalnym — Kierownik Lokalnego Wyzd. Przem. Zatwierdzenie i odwoływanie członków Zarządu następuje na każde żądanie tych organizacji, które ich naznaczają. Przedstawiciela Władzy Cywilnej naznacza w przedsiębiorstwach o znaczeniu państwowym — Kierownik — Wyzd. Przem. Wojew. Rad. Nar. tego województwa, na którym mieści się przedsiębiorstwo, w przedsiębiorstwach o znaczeniu wojewódzkim — Kierownik Wyzd. Przem. Pow. Rady Nar. i t. p. Przedstawiciela Rady Załogowej (Komitetu Fabr.) naznacza Rada Załogowa w porozumieniu z odpowiednim Branżowo-terytorialnym Związkiem Zawodowym.

2. Dyrektor jest jedynym Kierownikiem i administratorem przedsiębiorstwa. W razie konieczności (w większych zakładach) ma podległą mu dyrekcję. Zarząd kontroluje całokształt pracy dyrektora i daje obowiązujące wytyczne. Uchwały Zarządu zapadają zwykłą większością głosów (każdy członek ma jeden głos). Każdy z członków ma prawo odwoływać się do wyższej instancji gospodarczej o ile jest przeciwny uchwale. Zebrania Zarządu odbywają się perjurycznie lub początkowo częściej, później co 2 tygodnie na żądanie jednego z członków. Wszyscy członkowie Zarządu mają pełny wgląd we wszystkie sprawy przedsiębiorstwa. Każdy z nich niesie pełną odpowiedzialność za stan pracy i ochronę przedsiębiorstwa. Członkowie

Zarządu pełnią swe funkcje bezpłatnie, pozostając na swoich poprzednich stanowiskach, a za udział w posiedzeniach Zarządu otrzymują diety. (Za wyjątkiem Dyrektora, który jest na płatnym stanowisku).

3. Na okres przejściowy t. j. do ukonstytuowania się właściwych organów władzy miejscowej pełnomocnik Resortu Gospodarki Narodowej.⁹⁶

4. W razie konieczności przedstawiciel Resortu Gospodarki Narodowej назначa jednego Tymczasowego Kierownika, który samodzielnie na podstawie instrukcji prowadzi przedsiębiorstwo aż do wyznaczenia normalnego Zarządu Tymczasowego. Tymczasowy Kierownik pełni wszystkie funkcje dyrektora i Zarządu Przedsiębiorstwa i odpowiada za jego stan, pracę i organizację ochrony. Nie wolno jemu bez zezwolenia pełnomocnika Resortu Gospodarki Narodowej i Finansów przeprowadzać żadnych zasadniczych zmian w majątku, w zapasach i dokonywać sprzedaży i t.p.⁹⁷ Stan przedsiębiorstwa w chwili objęcia stwierdza się aktem inwentaryzacji sporządzonym w trzech egzemplarzach — jeden dla Resortu, drugi dla Wydziału Przemysłowego Wojewódzkiej Rady Narodowej, trzeci dla przedsiębiorstwa.

III. Rady Załogowe (Komitet fabryczny). W każdym przedsiębiorstwie organizuje się Rady Załogowe i Komitety fabryczne będące przedstawicielstwem wszystkich robotników i pracowników fabryki, zakładu i tp. Przedstawiciel Rady Załogowej wchodzi do Tymczasowego Zarządu Przedsiębiorstwa (cz. II p. 1). W przedsiębiorstwach prywatnych przedstawiciel Rady Załogowej załatwia z właścicielem wszystkie sprawy związane z pracą i płacą.

IV. Podział administracyjny przemysłu.

1. Zakłady przemysłowe dzielą się na zakłady o znaczeniu:

a) państwowym, b) wojewódzkim, c) lokalnym. Kierownik Resortu Gospodarki Narodowej i Finansów decyduje każdorazowo o zaliczeniu zakładu do grupy a. Kierownicy Wydziałów

---

96 Na egzemplarzu z teczki nr VIII/29, k. 1 drukowanej w Płocku fragment ten został wydrukowany poprawnie. Na egzemplarzu podanym w zbiorze został podkreślony odręcznie ołówkiem. Poprawne brzmienie jest następujące, acz niepozbawione błędów: „3. Na okres przejściowy t. j. do ukonstytuowania się właściwych organów władzy miejscowej oraz w razie konieczności, spowodowanej niemożliwością utworzenia Zarządu Tymczasowego pełnomocnik Resortu Gospodarki Narodowej назначa jednego Tymczasowego Kierownika, który samodzielnie...”. Dalej brzmienie jest praktycznie identyczne, z tym że punkt 4 w poprawnej wersji został zlikwidowany i włączony do punktu 3.

97 W egzemplarzu z sygn. 29/VIII k. 1 występują drobne różnice interpunkcyjne, podobnie w egzemplarzu spod tej samej sygnatury pod kartami 5 i 13.

| Przemysłowych Wojewódzkich Rad Narodowych decydują o przydzieleniu zakładów o znaczeniu lokalnym do grupy c.

2. Przy Wojewódzkich i Powiatowych Radach Narodowych pracują Wydziały Przemysłowe, które kierują całokształtem życia przemysłowego na swoim terenie.

Kierownik Wydziału Przemysłowego Wojewódzkiej Rady Narodowej podlega organizacyjnie i służbowo swemu Przewodniczącemu, a w sprawach gospodarczych — Kierownikowi Resortu Gospodarki Narodowej, Kierownik Powiatowego Wydziału — Kierownikowi Wojewódzkiego Wydziału.

Wydziały Przemysłowe: a) w okresie początkowym zabezpieczają i uruchamiają całe życie przemysłowe na swoim terenie.

b) organizuje cały podległy im Państwowy i będący pod Tymczasowym Zarządem Państwowym przemysł i handel i przez swoich referentów, nim kieruje.

W celu usrawnienia⁹⁸ kierownictwa całego wyżej wymienionego przemysłu tworzy w województwie branżowe zarządy (dyrekcje), które kierują całą gałęzią przemysłu i przemysłami pokrewnymi (np. dyrekcji garbarni podlegają fabryki butów, składy skór i t.p.).

c) nadzorują nad całokształtem życia przemysłowego tak przedsiębiorstw państwowych i będących pod Tymczasowym Zarządem, jak i prywatnych, t.j. zatwierdzają kalkulacje, kierują sprzedaż artykułów deficytowych i zastrzeżonych, oraz na wszelkie transakcje wymieniając poważnie stan przedsiębiorstwa.

d) przez swoich przedstawicieli w Zarządach Tymczasowych (cz. II p 1.) reprezentują w nich lokalne interesy gospodarcze.

e) Do Wojewódzkich i Powiatowych Wydziałów Przemysłowych należy wprowadzić na stanowisko Zastępcy Kierownika i Kierownika Wydziału Kontroli — działaczy Związków Zawodowych.

3. Izby Przemysłowo-Handlowe są organami samorządu gospodarczego, oraz reprezentacją interesów zawodowych i gospodarczych prywatnego przemysłu i handlu w pouczonym⁹⁹ przez Resort Gospodarki Narodowej i Finansów zakresie, wykonują zadania administracyjne i nadzór w stosunkach do firm prywatnych. Mają one głos doradczy

⁹⁸ Tak w oryginale. Na egzemplarzu z sygn. 29/VIII, k. 1 już poprawnie.

⁹⁹ Tak w oryginale.

w stosunku do władz gospodarczych. Ich ścisłe kompetencje określa rozporządzenie Prezydenta RP z dnia 15.7.1927 r. Wydziały przemysłowe winny jaknajszerzej rozwinąć współpracę z Izbami przemysłowo-handlowymi, udzielać im poparcia i korzystać z ich współpracy.

V. Ochrona. Obowiązującej obronie¹⁰⁰ i zabezpieczeniu podlegają wszystkie obiekty i zasoby przemysłowe o wszelkich określonych w cz. 1 p. 1, 2, 3, tytułach własności, a mianowicie:

a) zakłady przemysłowe wszelkiego rodzaju, kopalnie, fabryki, warsztaty (w tym wytwórnie przemysłu spożywczego), młyny, piekarnie i tp.

b) zakłady energetyczne, elektrownie, sieć i zakłady wodne.

c) zakłady użyteczności publicznej: gazownie, stacje wodociągowe i kanalizacyjne oraz sieć.

d) zakłady handlowe hurtowe i detaliczne.

e) składy surowca, półfabrykatów produkcji żywności, opału, materiałów pędnych i technicznych, smarów, pasów, narzędzie i t.p. tak na miejscu w zakładach przemysłowych jak i poza nimi.

g) budynki przemysłowe, mieszkalne i biurowe zakładów, urządzenia i sprzęt biurowy (maszyny do pisania, meble i tp.)

h) dokumenty

i) wyewakuowane przez okupantów i znajdujące się poza terenem zakładów na torach kolejowych, stacjach i tp. maszyny, narzędzia, surowiec, produkcję i tp.

2. Ochronę może nieść:

a) Wojsko. W okresie bezpośrednim po wyzwoleniu terenów wojsko na podstawie istniejących rozkazów winno wziąć w miarę możliwości i ważności obiekty pod swoją ochronę wszelkie zakłady i składy wymienione cz. I p. 1, 2, 3, które następnie zdają władzom cywilnym, wystawiając odpowiednie akty dwustronne. Przedstawiciele przemysłu i pełnomocnicy Resortu powinni zwracać się w tych sprawach do odpowiednich dowódców wojskowych. Władze przemysłowe mogą zwrócić się do komendanta garnizonu o ochronę wojskową (w razie konieczności) najpoważniejszych obiektów i zakładów. Dotyczy to zarówno Czerwonej Armii jak i Wojska Polskiego.

100W egzemplarzu z sygn. 29/VIII, k. 1, 5 i 13 już poprawnie, tj. „ochronie”.

b) Milicja Obywatelska. Obiekty, które nie są ochraniane przez Wojsko, a których ścisła ochrona jest konieczną, ochrania Milicja Obywatelska w porozumieniu z władzami gospodarczymi.

c) Straż fabryczna uzbrojona. Na większych zakładach może powstać w porozumieniu z komendantem Milicji Obywatelskiej uzbrojona straż fabryczna, która administracyjnie podlega zarządowi przedsiębiorstwa, a wyszkoleniowo - dyscyplinarnie i co do uzbrojenia Wojewódzkiemu Komendantowi Milicji Obywatelskiej. Zadaniem jej jest ochrona i bezpieczeństwo przedsiębiorstwa.

d) Nieuzbrojona straż fabryczna podlegająca Zarządowi Przedsiębiorstwa, która w razie potrzeby zwraca się do Milicji Obywatelskiej.

e) Poleca się aby Wydziały Przemysłowe otrzymały do swej dyspozycji oddziały Milicji Obywatelskiej z kilkunastu osób (utworzone ewentualnie przez same Wydziały Przemysłowe i przez nie żywione), celem patrolowania miasta i obiektów przemysłowych i reagowania w koniecznych wypadkach.

VI. Stosunek Wojska do przedsiębiorstw.

1. Całokształt stosunku wojska do przemysłu reguluje rozkaz najwyższego Dowódcy Czerwonej Armii nr. 220172/S z dnia 9 sierpnia 1944 r.

2. Cały wymieniony w cz. I p. 1, 2, 3 i cz. V p. 1 majątek nie jest traktowany jako zdobycz wojenna Czerwonej Armii lub Wojska Polskiego i dowództwa wojskowe nie mogą nim dysponować, ani jego częściowo nawet rekwirować za wyjątkiem materiałów pędnych i smarów, które uważane są za zdobycz wojenną.

3. Dowództwa wojskowe powinny przyjąć z pomocą przedsiębiorstwu biorąc jego majątek pod ochronę (cz. V p. 2).

4. Komendant garnizonu jest obowiązany na miejscu pomagać przemysłowi w pracy i odbudowie i zabezpieczyć przedsiębiorstwa przed ewentualnymi rekwizycjami i innymi naruszeniami praw własności.

5. Sprzedaż surowców i produkcji oddziałom wojskowym przeprowadza się na prawach ogólnych, omówionych w cz. VII t. j. za zezwoleniem odpowiednich Wydziałów Przemysłowych lub Pełnomocników.

6. W razie bezwzględnej konieczności wywołanej działaniami wojennymi w strefie bezpośrednio zbliżonej do frontu właściciel i Tymczasowe Zarządy przedsiębiorstw powinny pomóc wojsku przez oddanie do dyspozycji wojska części surowców, produkcji, paliw przez przeróbkę surowców wojskowych w młynach, piekarniach, na tartakach i prace na rzecz wojska (warsztaty mechaniczne remontowe). O przekazaniu materiałów i usługach na rzecz wojska należy sporządzić akty dwustronne lub, w razie niemożliwości, jednostronne i przesyłać je w dwóch egzemplarzach do Wojewódzkiego Urzędu Przemysłowego (jeden egzemplarz dla Res. Gosp.). Akty te posłużą jako podstawa do pokrycia strat lub kosztów powstałych należy wykazywać w nich ilość i cenę materiału oraz usług.

7. W razie niezgodności z cz. IV. postępowania Władz Wojskowych, należy sporządzać dwustronne akty, a w razie niemożliwości — akt jednostronny za podpisem dyrektora (kierownika) lub właścicielki fabryki, przedstawiciela Miejscowej Rady Załogowej (Komitetu Fabrycznego) i przedstawiciela Wydziału Przemysłowego, Miejscowej Rady Narodowej. Jeden egzemplarz należy przesłać do Res. Gosp. Nar. a drugi poprzez Władze Miejskowe do Komendanta Garnizonu w celu zwrotu majątku lub pełnej rekompensaty. W wypadku o ile Komendant Garnizonu lub Dowództwo rozkwaterowanych jednostek, nie zabezpieczy wykonania rozkazu Nr. 220172/S — należy bezzwłocznie interwenjować w Dowództwie Frontu lub Armii i powiadamiać równocześnie Prokuraturę Wojskową i Wydział Polityczny Frontu Armii lub Garnizonu oraz zawiadamiać Resort Gosp. Nar. dostarczając cały potrzebny materiał.

8. W wypadku, jeżeli na składach przedsiębiorstwa znajduje się uzbrojenie, środki transportowe, umundurowanie, materiał intendencki i inne materiały armii niemieckiej, to stanowią one zdobycz wojenną oddziałów Czerwonej Armii lub Wojska Polskiego, które oswobodziły teren i mają im być natychmiast oddane.

VII. Sprzedaż. Wszelka sprzedaż surowców produkcji i półfabrykatów tak świeżo wyprodukowanych, jak i ze składów, tak w przedsiębiorstwach prywatnych jak i państwowych i będących pod zarządem państwowym, może być przeprowadzana w początkowym okresie organizacyjnym wyłącznie za zezwoleniem odpowiednich Wydziałów Przemysłowych, albo Pełnomocnika Resortu Gospodarki Narodowej i Finansów wzgl. według ich pisemnych dyrektyw.

VIII. Inwentaryzacja, zapotrzebowanie i sprawozdawczość.

W celu normalnej odbudowy i uruchomienia przemysłu każde przedsiębiorstwo obowiązane jest sporządzić i przesłać do odpowiednich władz materiały o inwentaryzacji i zapotrzebowania na materiały i urządzenia.

1. Inwentaryzacja dzieli się na a) szacunek b) inwentaryzację ogólną i inwentaryzację szczegółową.

a) Szacunek. Natychmiast po oswobodzeniu terenu oszacowuje się zniszczenia wojenne, możliwości produkcyjne, zasoby materiałowe, konieczne uzupełnienia i t. p. wskazane w ankiecie „Dane Szacunkowe o przedsiębiorstwie” wzór nr. 1/0 i przesyła: jeden egzemplarz do Res. Gosp. Nar., drugi zaś do Wydziału Przemysłowego Wojewódzkich Rad Narodowych.

b) Inwentaryzacja ogólna. Przeprowadza się według wskazanych we wzorze nr. 2/o „Ankieta o zakładzie przemysłowym” pytań nie później niż w dziesięć dni po wyznaczeniu tymczasowego kierownika lub Zarządu i przesyła jak w p.a./.

c) Inwentaryzację szczegółową należy zakończyć nie później niż w trzy tygodnie od daty wyznaczenia Zarządu, zestawiając bilans otwarcia.

2. **Zaopatrzenie.** Właściciele i Zarządy Tymczasowe podają dane o zapotrzebowaniu w surowce, materiały i urządzenia oraz nadsyłają periodyczne dane o zaopatrzeniu według swego zapotrzebowania. Nie zwalnia ich to od obowiązku czynienia jaknajbardziej energicznych i szybkich kroków celem zaopatrzenia zakładów w surowce, inwentarz i t. p. z miejscowych zasobów i dostępnych źródeł.

3. **Sprawozdania.** Wydziały Przemysłowe, Przedsiębiorstwa Państwowe i będące pod tymczasowym zarządem państwowym, oraz Pełnomocnicy Resortu — są obowiązani (aż do odwołania) składać co tydzień krótkie i rzeczowe sprawozdania swoim zwierzchniczym organizacjom.

Sprawozdania mają zawierać: 1) plan pracy na następny tydzień według wzoru ustalonego przez Resort Gosp. Nar. 2) wykonanie planu w przeszłym tygodniu oraz 3) krótkie i rzeczowe dane o stanie ochrony, odbudowy, o uruchomieniu i zapasach.

Zakończenie. Pełnomocnicy Resortu, Kierownicy i pracownicy Wydziałów Przemysłowych oraz Dyrektorzy (Kierownicy) Przedsiębiorstw i członkowie Zarządu, ponoszą pełną osobistą odpowiedzialność za swoją pracę i rozporządzenia.

Zachowanie ich musi być stanowcze i nieugięte, ale zawsze taktowne i spokojne. Muszą oni zawsze i wszędzie pamiętać, że są urzędnikami państwowymi i reprezentują Władzę Państwową.

ZASTĘPCA KIEROWNIKA RESORTU
GOSPODARKI NARODOWEJ I FINANSÓW
(inż. M. Popiel)

Zestawił:
(inż. A. WIŚLICKI).

Zarządzenie Ministrów Przemysłu oraz Apropowizacji i Handlu

z dnia 19 kwietnia 1945 r.

w przedmiocie podziału części opłat z kart rejestracyjnych na rzecz izb przemysłowo-handlowych i rzemieślniczych

Monitor Polski 1945 Nr 2, poz. 9

Na podstawie art. 18 p. 2 i art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 25 kwietnia 1938 r. o opłatach rejestracyjnych od przedsiębiorstw i zajęć (Dz. U. R. P. Nr. 34 poz. 293) zmienionej dekretem z dnia 22 grudnia 194 r. (Dz. U. R. P. Nr. 15 poz. 86) zarządza się co następuje:

§ 1.

20 % wpływów z opłat rejestracyjnych, przewidzianych na rzecz izb przemysłowo-handlowych i izb rzemieślniczych, przypada właściwym rzeczowo izbom, bądź przemysłowo-handlowym, bądź rzemieślniczym, w zależności od rodzaju przedsiębiorstwa, które uiściło opłatę rejestracyjną.

§ 2.

Związki samorządu terytorialnego winny przekazywać w ustawowym terminie izbom przemysłowo-handlowym 70%, zaś izbom rzemieślniczym 30% ich udziału w opłatach rejestracyjnych (par. 1).

§ 3.

Izby przemysłowo-handlowe i izby rzemieślnicze, po wspólnym ustaleniu rodzaju i charakteru przedsiębiorstw na podstawie odpisów deklaracji, przesyłanych przez związki samorządu terytorialnego, dokonają ostatecznego rozrachunku sum im przypadających zgodnie z par. 1 zarządzenia. W razie sporu decyduje Minister Przemysłu.

§ 4.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Przemysłu
w/z (—) Ciszewski (...)

Okólnik nr 116 Ministra Przemysłu

z dnia 15 maja 1945 r.

w sprawie prywatnych przedsiębiorstw przemysłowych

APL, zespół IP-H Lublin, sygn. 147, k. 68

Odpis

Warszawa, dn. 15.5.1945

RZECZPOSPOLITA POLSKA

MINISTERSTWO PRZEMYSŁU

Nasz znak BOPO 4/585/45/Dz.B/A

Do

Central. Zarząd. Przemysłowych

Wojewódzk. Wydział. Przemysłów.

Zjednocz. Przemysł.

Doszło do wiadomości Ministerstwa Przemysłu, że w niektórych okręgach Zjednoczenia Przemysłowe obejmują nietylko przedsiębiorstwa, stanowiące własność państwową, albo znajdujące się pod zarządem państwowym, ale także przedsiębiorstwa prywatne.

W związku z tym Ministerstwo Przemysłu wyjaśnia podległym sobie organom, że przedsiębiorstwa prywatne w żadnym razie nie mogą być objęte organizacjami Zjednocz. Przem. Przedsiębiorstwa, stanowiące własność prywatną, kierowane są wyłącznie przez swych właścicieli, a Zjednoczeniom Przemysłowym żadna ingerencja w stosunku do przedsiębiorstw prywatnych nie przysługuje. Przedsiębiorcy prywatni mają swobodę w uruchamianiu i organizowaniu swoich przedsiębiorstw.

MINISTER PRZEMYSŁU

/-/ H. Minc

***

Jest to pierwszy w zbiorze dokument sygnowany przez Hilarego Minca (1905–1974): działacza Komunistycznej Partii Polski, przed II wojną światową studiował we Francji, skąd został wydalony w 1928 roku, wyjechał do ZSRR, wstąpił do WKP(b), w czasie II wojny światowej zaangażowany do tworzenia Związku Patriotów Polskich, jako ekspert w sprawach gospodarczych, uczestnik walk 1 Dywizji Piechoty im. Tadeusza Kościuszki, od 1944 r. w Biurze Politycznym KC PPR, minister przemysłu, potem minister przemysłu i handlu, a od 1948 r. przewodniczący Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego, odpowiedzialny za przestawienie gospodarki na tory socjalistyczne, wdrażanie planu 6-letniego, kolektywizacja rolnictwa, nacjonalizację przemysłu, bitwę o handel i represjonowanie przedsiębiorców, w 1956 r. odsunięty od stanowisk państwowych i trzy lata później usunięty z KC PZPR, jego żoną była Julia Minc – dziennikarka i kierownik Polskiej Agencji Prasowej¹⁰¹.

---

¹⁰¹<http://encyklopedia.pwn.pl/haslo/Minc-Hilary;3941650.html> [dostęp: 31.07.2014].

Okólnik nr 142 Ministra Przemysłu

z dnia 16 sierpnia 1945 r.

w sprawie organizacji przemysłu miejscowego

APL, zespół IP-H Lublin, sygn. 132, k. 3.

MINISTER PRZEMYSŁU

Odpis

Znak DOP/1536/45/Pr. B/A.

Warszawa, dn. 16.8.1945 r.

Okólnik Nr. 142

Ministra Przemysłu, wydany w porozumieniu z Ministrami Administracji Publicznej i Skarbu
w sprawie organizacji przemysłu miejscowego

I. ....¹⁰²

IV. W odniesieniu do zakładów pracy, należących do spółdzielni i innych osób prawa prywatnego, przekazuje się właściwym organizacjom gospodarczym, a mianowicie Izdom Rzemieślniczym odnośnie rzemieślniczych zakładów pracy, Izdom Przemysłowo-Handlowym — odnośnie prywatnych zakładów pracy /przemysłowych/, odpowiednim organizacjom spółdzielczym — odnośnie spółdzielczych zakładów pracy, następujące czynności:

- a) ujęcie zakładów pracy w zrzeszenia branżowe w zakresie terytorialnym danej organizacji gospodarczej. Na tej zasadzie organizacje te winny zorganizować zrzeszenia branżowe, np. przemysłu metalowego, włókienniczego, skórzanego itp.
- b) współdziałanie w ogólnych pracach przy ustalaniu programu dla nowej produkcji,
- c) kontrola wykonania planów produkcji, zatwierdzanych przez Departament Przemysłu Spółdzielczego, prywatnego¹⁰³ oraz Rzemiosł w Ministerstwie Przemysłu,
- d) współdziałanie w zaopatrywaniu w surowce i materiały zrzeszonych zakładów pracy w ścisłym współdziałaniu z Departamentem Przemysłu Spółdzielczego, Prywatnego i Rzemiosł oraz

¹⁰² Tak na odpisie dokumentu.

¹⁰³ Tak na odpisie dokumentu.

z Departamentem Zaopatrzenia w Ministerstwie Przemysłu,
e) Organizowanie¹⁰⁴ zbytu na zasadach, które będą oddzielnie ustalone.

MINISTER PRZEMYSŁU

/-/ H. Minc

MINISTER ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ

/-/ Dr. Wł. Kiernik

MINISTER SKARBU

/-/ K. Dąbrowski

***

Okólnik oprócz Hilarego Minca podpisali:

* Konstanty Dąbrowski (1906–1975): ekonomista, działacz PPS i PZPR, przed II wojną światową pracował w administracji skarbowej, w okresie okupacji działał w strukturach spółdzielczości na terenie Lubelszczyzny, od 1944 do 1967 roku zajmował różne funkcje w resortach władzy ludowej, był zastępcą kierownika resortu skarbu PKWN, ministrem skarbu, ministrem finansów, kierownikiem resortu kontroli państwowej, prezesem Naczelnej Izby Kontroli, w tym czasie posłował do KRN i na Sejm, od 1969 do 1972 był członkiem Rady Państwa¹⁰⁵.

* Władysław Kiernik (1879–1971): działacz ruchu ludowego, polityk, prawnik, przed I wojną światową prowadził kancelarię adwokacką w Bochni, w 1903 roku wstąpił do PSL, był jednym z liderów PSL „Piast” i bliskim współpracownikiem Wincentego Witosa, w czasie I wojny światowej działał na rzecz Legionów, w 1918 r. udzielał się w Polskiej Komisji Likwidacyjnej, był posłem Sejmu Ustawodawczego oraz sejmów I, II i III kadencji (1922–1935), w czasie wojny bolsko-bolszewickiej w składzie Rady Obrony Państwa, przed przewrotem majowym piastował funkcję ministra spraw wewnętrznych (1923), ministra rolnictwa i dóbr państwowych (1925–1926), w okresie sanacji w opozycji, organizował Centrolew, skazany w procesie brzeskim, wyjechał wraz z Wincentym Witosem do Czechosłowacji, do kraju wrócił w 1939 r., został aresztowany przez władze sanacyjne i na kilka tygodni osadzony w więzieniu, w okresie okupacji przebywał w kraju, więziony przez Gestapo; w 1945 r. współtworzył Tymczasowy Rząd Jedności Narodowej, był ministrem administracji publicznej, należał do PSL, był posłem w KRN, Sejmie

---

104 Tak na odpisie dokumentu.

105 Dane Biblioteki Sejmowej, <http://bs.sejm.gov.pl> [dostęp 31.07.2015].

| Ustawodawczym. Przeciwnik polityki Stanisława Mikołajczyka, po jego ucieczce prezesował Radzie Naczelnej PSL, organizował Zjednoczone Stronnictwo Ludowe¹⁰⁶.

Pismo dyrektora Departamentu Przemysłu Spółdzielczego, Prywatnego i Rzemiosł do Izby

Przemysłowo-Handlowej w Warszawie

w sprawie okólnika nr 142

z dnia 25 sierpnia 1945 r.

APL, zespół IP-H Lublin, sygn. 132, k. 5

Departament

Rz 6321/1483

Przemysłu Spółdzielczego

Warszawa, dn. 25.8.1945 r.

Prywatnego i Rzemiosł

Do

Izby Przemysłowo-Handlowej

w Warszawie

Okólnikiem Ministra Przemysłu Nr. 143 z dn. 16 sierpnia 1945 r. ustalona została zasada, że zakłady pracy należące do spółdzielni i innych osób prawa prywatnego, przekazuje się właściwym organizacjom gospodarczym, a mianowicie:

Izbom Rzemieślniczym – rzemieślnicze zakłady pracy,

Izbom Przemysłowo-Handlowym – prywatne zakłady przemysłowe,

Organizacjom Spółdzielczym – spółdzielcze zakłady pracy.

Wymienione wyżej organizacje gospodarcze spełniają następujące czynności:

- a) ujęcie zakładów pracy w zrzeszeniu branżowe /cechy/ w zakresie terytorialnym danej organizacji gospodarczej,
- b) współdziałanie w ogólnych pracach przy ustalaniu programu planowanej produkcji,

---

¹⁰⁶ Dane Biblioteki Sejmowej, <http://bs.sejm.gov.pl> [dostęp 30.06.2013].

- c) kontrola wykonania planów produkcji, zatwierdzanych przez Departament Przemysłu Spółdzielczego, Prywatnego i Rzemiosł w Ministerstwie Przemysłu,
- d) współdziałanie w zaopatrywaniu w surowce i materiały, zrzeszone zakłady pracy w ścisłym współdziałaniu z Departamentem Przemysłu Spółdzielczego, Prywatnego i Rzemiosł oraz Departamentem Zaopatrzenia Ministerstwa Przemysłu.
- e) organizowanie zbytu na zasadach, które będą oddzielnie ustalone.

DYREKTOR DEPARTAMENTU

/-/ Ehrenberg Zbigniew

***

Pismo zostało rozesłane do wszystkich izb przemysłowo-handlowych, przybrało formę urzędowego wyjaśnienia do okólnika nr 142 lub – jeśli można tak to interpretować – stało się pismem okólnym do okólnika, powtarzając zresztą jego treść.

Obwieszczenie Prezesa Sądu Apelacyjnego w Krakowie

z dnia 10 października 1945 r.

**w sprawie powołania ławników oraz zastępców ławników Sądu Pracy i Sądu Okręgowego
w Krakowie**

Monitor Polski 1945 Nr 46, poz. 111

Na podstawie § 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 kwietnia 1937 r. (Dz. U. R. P. Nr 33, poz. 265) powołuję na podstawie przedłożonych mi wniosków na okres 3 lat, a więc po dzień 31 października 1948 r. na ławników oraz ich zastępców dla Sądu Pracy w Krakowie, oraz dla Sądu Okręgowego w Krakowie. Lista tak powołanych przeze mnie osób przedstawia się następująco:

I. Ławnicy i zastępcy ławników dla Sądu Pracy w Krakowie:

A. Grupy Pracodawców:

1. Zjednoczenie Przemysłu Konfekcyjnego Woj. Krakowskiego i Bielska w Krakowie, Pl. Szczepański 5.

Ławnik: Strzelichowski Józef, Kraków, Rynek Podgórski 3.

Zastępcy: Pajączkowski Marian, Kraków, ul. św. Wawrzyńca 9, Bedryjowski Jan, Kraków, Al. Słowackiego 10 m. 12.

2. Zjednoczenie Przemysłu Spożywczego Woj. Krakowskiego i Rzeszowskiego, Kraków, ul. Kopernika 6.

(...)

3. Stowarzyszenie Przemysłowe Restauratorów i Pokrewnych Zawodów w Krakowie, ul. Grodzka 15.

(...)

4. Małopolskie Zjednoczenie Przemysłu Przetworów Papierowych w Krakowie, Rynek Główny 23.

(...)

5. Zjednoczenie Przemysłu Komunikacyjno-Transportowego, Zrzeszenie Przemysłu w Krakowie, Pl. WW. Świątych 10/11.

(...)

6. Izba Rzemieśnicza w Krakowie, ul. św. Anny 9.

(...)

7. Powiatowy Związek Cechów Rzemieśniczych w Krakowie, ul. Sławkowska 13/15.

(...)

8. Izba Przemysłowo - Handlowa w Krakowie, ul. Długa 1.

Ławnicy: Dr. Sulikowski Jan, Kraków, ul. Lubelska 18, Szarski Adam, Kraków, ul. Sienna 1.

Zastępcy: Królikiewicz Kazimierz, Kraków, ul. Starowiślna 4, Kulman Jan, Kraków, ul. Floriańska 15, Sienkiewicz Roman, Kraków, ul. Bracka 2-4, Surowiecki Antoni, Kraków, ul. Zwierzyniecka 21/23.

9. Zrzeszenie Przemysłu Graficznego w Polsce, Oddział w Krakowie, pl. Mariacki 9.

(...)

10. Zjednoczenie Przemysłu Drzewnego, Okręg Krakowsko-Rzeszowski w Krakowie, ul. Szpitalna 3.

(...)

11. Dyrekcja Okręgowa Przemysłu Skórniczego-Garbarskiego (Woj. Krakowskie, Rzeszowskie, Śląskie) w Krakowie, ul. Basztowa 18.

(...)

12. Poczta Kasa Oszczędności w Krakowie.

(...)

13. Izba Aptekarska, Kraków, ul. Basztowa 3.

(...)

14. Polski Monopol Tytoniowy – Wytwórnia w Krakowie, Dolnych Młynów 10.

(...)

15. Zakład Ubezpieczeń Społecznych w Krakowie, ul. Szlak 40.

(...)

B. Grupy Pracowników:

1. Okręgowa Komisja Związków Zawodowych Robotników i Pracowników R. P. w Krakowie, Rynek Główny 34.

(...)

II. Ławnicy i zastępcy ławników dla Sądu Okręgowego w Krakowie.

A. Grupy Pracodawców:

1. Zjednoczenie Przemysłu Konfekcyjnego Woj. Krakowskiego i Bielska w Krakowie, Pl. Szczepański 5.

(...)

2. Zjednoczenie Przemysłu Spożywczego Woj. Krakowskiego i Rzeszowskiego, Kraków, ul. Kopernika 6.

(...)

3. Stowarzyszenie Przemysłowe Restauratorów i Pokrewnych Zawodów w Krakowie, ul. Grodzka 15/II p.

(...)

4. Małopolskie Zjednoczenie Przemysłu Przetworów Papierowych w Krakowie, Rynek Główny 23/II p.

(...)

5. Zjednoczenie Przemysłu Komunikacyjno-Transportowego, Zrzeszenie Przemysłu w Krakowie, Pl. WW. Świętych 10/11.

(...)

6. Izba Rzemieśnicza w Krakowie, ul. św. Anny 9.

(...)

7. Powiatowy Związek Cechów Rzemieśniczych w Krakowie, ul. Sławkowska 13/15.

(...)

8. Izba Przemysłowo - Handlowa w Krakowie, ul. Długa 1.

Ławnicy: Dr. Spiss Tadeusz, Kraków, ul. Basztowa 17, Kuhn Jan Stefan, Kraków, ul. Floriańska 23.

Zastępcy: Inż. Elsner Józef, Kraków, ul. Długa 27, Czarnecki Władysław, Kraków, ul. św. Agnieszki 1, Cebulski Józef, Kraków, ul. Szewska 21, Lankosz Andrzej, Kraków, ul. Rynek Główny 45.

9. Zrzeszenie Przemysłu Graficznego w Polsce, Oddział w Krakowie, pl. Mariacki 9.

(...)

10. Zjednoczenie Przemysłu Drzewnego, Okręg Krakowsko-Rzeszowski w Krakowie, ul. Szpitalna 3.

(...)

11. Dyrekcja Okręgowa Przemysłu Skórniczego-Garbarskiego (Woj. Krakowskie, Rzeszowskie, Śląskie) w Krakowie, ul. Basztowa 18.

(...)

12. Poczтовая Kasa Oszczędności w Krakowie.

(...)

13. Izba Aptekarska, Kraków, ul. Basztowa 3.

(...)

14. Polski Monopol Tytoniowy, Wytwórnia Tytoniu w Krakowie.

(...)

15. Zakład Ubezpieczeń Społecznych w Krakowie.

(...)

B. Grupy Pracowników:

Okręgowa Komisja Związków Zawodowych Robotników i Pracowników R. P.
w Krakowie, Rynek Główny 24.

(...)

Kraków, dnia 10 października 1945 r. K-2642

***

W numerze 48 „Monitora Polskiego” opublikowano obwieszczenie Prezesa Sądu Apelacyjnego w Lublinie w sprawie powołania ławników oraz zastępców ławników Sądu Pracy i Sądu Okręgowego w Radomiu (poz. 113). Nie wyróżniono w nim osób delegowanych przez samorząd przemysłowo-handlowy, więc nie przepisano go do niniejszego zbioru.

Okólnik nr 53 Ministra Apropowizacji i Handlu

z dnia 18 czerwca 1946 r.

w przedmiocie prywatnego przemysłu spożywczego

APL, zespół IP-H Lublin, sygn. 132, k. 4

Odpis

Okólnik Nr. 53

Ministra Apropowizacji i Handlu z dn. 18.6.1946 r.
w przedmiocie prywatnego przemysłu spożywczego

Na podstawie art. 2 Dekretu P.K.W.N. z dn. 1 grudnia 1945 r. w przedmiocie podziału niektórych resortów utworzonych ustawą z dn. 21.VII.1944 r. /Dz.U.R.P. Nr. 14, poz. 73/ i w myśl art. 3 i art. 4 pkt. 1, 2, 4, 7, 13, 14 i 15 Rozporządzenia Prezydenta R.P. z dn. 15.VII.1927 r. o Izbach Przemysłowo-Handlowych /Dz.U.R.P. Nr. 67, poz. 591/ w brzmieniu obwieszczenia Ministra Przemysłu i Handlu z dn. 17.IV.1936 r. w sprawie

| ogłoszenia jednolitego tekstu Rozporządzenia Prezydenta R.P. z dn. 15.VII.1927 r. o Izbach Przemysłowo-Handlowych /Dz.U.R.P. Nr. 45, poz. 335/, zarządzam co następuje:

par. 1.

Zleca się Izbom Przemysłowo-Handlowym:

a) złożenie w ciągu 1-go miesiąca Ministerstwu Apropowizacji i Handlu /Dep. Przemysłu Spożywczego Miejscowego/ wykazów wszystkich zarejestrowanych przez Izbę danego okręgu przedsiębiorstw prywatnych przemysłu spożywczego, za wyjątkiem zarządzanych przez Państwo.

O wszelkich zmianach w składzie pomienionych przedsiębiorstw należy co miesiąc, najpóźniej do dnia 15-go następnego miesiąca zawiadomić Ministerstwo;

b) delegowanie przez każdą Izbę Przemysłowo-Handlową przedstawicieli dla współpracy z Ministerstwem Apropowizacji i Handlu /Dep. Przemysłu Spożywczego Miejscowego/ przy ustaleniu planu działalności produkcyjnej oraz inwestycyjnej prywatnego przemysłu spożywczego.

par. 2.

W ramach Izby mają być zorganizowane zrzeczenia przemysłu spożywczego celem:

a) zbierania od poszczególnych zakładów ankiet i danych statystycznych w przedmiocie ich zdolności produkcyjnej, zapotrzebowań na surowce, środki energetyczne oraz ewent. narzędzia produkcji, jak również zapotrzebowań w związku z przewidzianymi remontami i inwestycjami,

b) zestawienia co kwartał na podstawie zebranego materiału zapotrzebowań dla poszczególnych branż przemysłu spożywczego prywatnego na węgiel, energię elektryczną, surowce, narzędzia i środki produkcji,

c) ustalenia z przedsiębiorstwami, względnie ich zrzeczeniami, warunków /wg wytycznych Ministerstwa/ na jakich zwalniane będą przez Ministerstwo dla danej branży artykuły przydzielane poszczególnym zakładom przetwórczym,

d) składania Ministerstwu Apropowizacji i Handlu odpowiednich wniosków i zapotrzebowań.

par. 3.

Ministerstwo Apropowizacji i Handlu w ramach ogólnopństwowego planu gospodarczego będzie z posiadanych zapasów i środków produkcji zwalniać dla poszczególnych Izb Przemysłowo-Handlowych odpowiednie ilości tychże na warunkach określonych szczegółowo w każdym zwolnieniu, dla rozprowadzania między przedsiębiorstwami prywatnego przemysłu spożywczego lub ich zrzeszeniami.

par. 4.

Zakłady lub ich zrzeszenia korzystające z przydziałów będą podlegały kontroli Izby Przemysłowo-Handlowej, która ustali zasady wykorzystywania otrzymanych przydziałów, określenia cen i reglamentacji wytwórczości oraz będzie miała wgląd w kalkulację przedsiębiorstw.

par. 5.

Izby Przemysłowo-Handlowe winny:

- a) opracować plany gospodarcze dla poszczególnych branż wytwórczości oraz przeprowadzić kontrolę wykonywania tych planów,
- b) składać Ministerstwu Apropowizacji i Handlu wnioski w przedmiocie ustalania norm, wg których wytwórcy, korzystający z wyżej wskazanych przydziałów obowiązani będą dostarczać wyroby po cenach sztywnych,
- c) opracować kontrolę nad racjonalnością produkcji, jakością wyrobów i składać w tym przedmiocie wnioski Ministerstwu Apropowizacji i Handlu.

par. 6.

Okólnik niniejszy wchodzi w życie z dniem 18 czerwca 1946 r.

w/z. MINISTRA

/-/ Dr. Cz. Nowiński

DEPARTAMENT MIEJSCOWEGO

PRZEMYSŁU SPOŻYWCZEGO

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 24 stycznia 1947 r.

w sprawie organizacji branżowych zrzeszeń przemysłu prywatnego

AAN, zespół MPiH 1947–1949, sygn. 235, k. 13

24. stycznia 1947.

GVM

.Sz/A/4040

Do

Izby Przemysłowo-Handlowej

w Warszawie

Celem popierania rozwoju przemysłu prywatnego, obrony jego interesów gospodarczych i umożliwienia współpracy z przemysłem państwowym jak również celem wyeliminowania z życia gospodarczego nielegalnego handlu i przemysłu, który uchyla się od wszelkiej kontroli administracyjnej i skarbowej, stanowiąc przynętę dla nadużyć i oszustw oraz niebezpieczną konkurencję dla legalnego przemysłu i handlu, polecam Izbie przystąpić niezwłocznie i łącznie ze wszystkimi Izbami Przemysłowo-Handlowymi¹⁰⁷ do zorganizowania branżowych¹⁰⁸ zrzeszeń przemysłu prywatnego na zasadzie działu V prawa przemysłowego w myśl założeń części czwartej okólnika Ministra Przemysłu Nr. 142 z dnia 16. sierpnia 1945 roku.

W zasadzie zrzeszenie należy organizować według branż jako przymusowe i ogólnokrajowe z prawem zakładania oddziałów, a w obrębie branż dostosować ich organizację do branżowego schematu istniejących państwowych centralnych zarządów, dyrekcji i zjednoczeń przemysłowych.

---

107 Tak w oryginale.

108 W oryginale jest błąd „branżowycj”.

Wykonanie niniejszego zalecenia winno nastąpić w terminie do dnia 30. kwietnia 1947 r.

za MINISTRA
(SZYR E.)¹⁰⁹

***

W teczce nr 2844 (k. 297) oraz teczce nr 235 (k. 24) znajdują się projekty powyższego zarządzenia, z odręcznymi notatkami. W projektach zamierzano imiennie wskazać dyrektora Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie Tadeusza Kołodzieja, jako osobę odpowiedzialną za realizację okólnika. Rozszerzono też polecenie zorganizowania branżowych zrzeszeń Izbie Urzędującej, łącznie z pozostałymi izbami.

Było to znane zarządzenie Eugeniusza Szyra, które zapoczątkowało proces tworzenia przymusowych zrzeszeń branżowych prywatnego przemysłu w Polsce Ludowej. Eugeniusz Szyr (1915–2000): to działacz komunistyczny, przed II wojną światową członek Komunistycznej Partii Polski, żołnierz Brygad Międzynarodowych w Hiszpanii, potem przebywał we Francji, w 1940 r. został aresztowany i zesłany przez reżim Vichy do Algierii wraz z innymi komunistami, po zajęciu Afryki Północnej przez Amerykanów wyjechał do ZSRR i wstąpił do Wojska Polskiego, od 1946 r. pracował na wysokich stanowiskach w aparacie państwowym, był bliskim współpracownikiem Hilarego Minca, objął po nim funkcję przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego, między 1956 a 1981 rokiem był kierownikiem różnych resortów i organów centralnych, od 1952 do 1976 posłował na Sejm, na emeryturze działał w ZBoWiD¹¹⁰.

Okólnik Ministerstwa Skarbu

z dnia 23 kwietnia 1947 r., L.D.V.1387/3/47 (Nr 86)

w sprawie ulg dla inwestycji prywatnych w podatku dochodowym z działu III dekretu o podatku dochodowym

Dziennik Urzędowy Ministerstwa Skarbu 1947 Nr 13, poz. 153

Uwzględniając postulaty organizacji gospodarczych, Ministerstwo Skarbu poleca przy stosowaniu przepisów działu III dekretu z dnia 8 stycznia 1946 r. o podatku dochodowym

---

109 Na oryginale podpis także odręczny.

110 Dane Biblioteki Sejmowej, <http://bs.sejm.gov.pl> [dostęp 30.06.2013].

(Dz. U. R. P. Nr 2, poz. 14) stosować na rok podatkowy (kalendarzowy) 1946 następujące zasady i tryb postępowania. Przepisy art. 29 dekretu o podatku dochodowym stanowią, że podatek według przepisów działu III nie zostanie pobrany, a pobrany zwrócony, jeżeli podatnik przedstawi władzy skarbowej zaświadczenie właściwej władzy przemysłowej, że w roku podatkowym wykonał zalecenia winikające¹¹¹ z planu gospodarczego Państwa w szczególności zaś, że dokonał inwestycji zgodnych z planem gospodarczym Państwa.

Ponieważ stosowanie postanowień art. 29 powołanego dekretu w stosunku do podatników, którzy faktycznie w 1946 r. dokonali inwestycji byłoby niemożliwe, a to z uwagi na brak w 1946 r. szczegółowego planu inwestycyjnego Państwa, w odniesieniu do sektora prywatnego i w związku z tym niemożności przedłożenia przez podatników odpowiednich zaświadczeń władzy przemysłowej, przeto Ministerstwo Skarbu poleca w drodze wyjątku przyznawać podatnikom podlegającym opodatkowaniu według przepisów działu III dekretu o podatku dochodowym następujące ulgi za rok podatkowy (kalendarzowy) 1946:

1) całkowite zwolnienie od podatku dochodowego według działu III tych podatników, którzy wykupili P. P. O. K. i uiścili daninę narodową na zagospodarowanie Ziem Odzyskanych według ustalonych norm oraz dokonali inwestycji przynajmniej w jednej z poniższych grup:

- a) odbudowa lokalu użytkowego,
- b) odbudowa urządzeń przemysłowych lub handlowych przedsiębiorstwa,
- c) odbudowa magazynów i składów,
- d) zakup środków transportowych,
- e) zakup urządzeń wewnętrznych przedsiębiorstwa.

Do podatników, którzy założyli przedsiębiorstwa w drugim półroczu 1946 r., warunek wykupienia P. P. O. K. nie ma zastosowania.

Całkowite zwolnienie od podatku dochodowego według działu III przysługuje podatnikom, o których wyżej mowa, bez względu na wysokość kwoty zainwestowanej.

2) Wyłączenie z dochodu, podlegającego obowiązkowi podatkowemu według działu III, a osiągniętego przez podatników, którzy nie wykupili P.P.O.K., sum wydatkowanych

---

111 Tak w oryginale.

| w 1946 r. na inwestycje wymienione w pkt 1) lit. a — d. Żadnych ulg natomiast nie należy przyznawać podatnikom, którzy nie uiścili daniny narodowej według ustalonych norm.

Podatnicy ubiegający się o ulgę z art. 29 dekretu o podatku dochodowym powinni udowodnić fakt dokonania inwestycji wymienionych w pkt 1) i 2) niniejszego zarządzenia odpowiednim zaświadczeniem władzy przemysłowej I instancji, wydanym na wniosek podatnika, potwierdzony przez Izbę Przemysłowo-Handlową.

Podsekretarz Stanu:

T. Dietrich

***

Ówczesny podsekretarz stanu w Ministerstwie Skarbu to Tadeusz Dietrich (1905–1960): działacz PPS a potem PZPR, przed II wojną światową urzędnik skarbowy, od 1946 r. w resorcie skarbu, od 1948 do 1949 prezes CUP, potem minister handlu wewnętrznego i minister finansów, poseł na Sejm Ustawodawczy i Sejm I kadencji (1952–1956)¹¹².

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 7 czerwca 1947 r.

w sprawie powołania przymusowych zrzeszeń prywatnego przemysłu

Monitor Polski 1947 Nr 110, poz. 717

Na wniosek zainteresowanych samoistnych przemysłowców i zgodnie z opinią właściwych terytorialnie Izb Przemysłowo-Handlowych, powołuje niniejszym na podstawie art. 76 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr 53 poz. 468) w brzmieniu ustawy z dnia 10 marca 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr 40 poz. 350) następujące przymusowe zrzeszenia przemysłu prywatnego:

- 1) Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Konfekcyjnego w Łodzi.
- 2) Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Farmaceutycznego w Warszawie.
- 3) Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Producentów Drutu, Gwoździ i Wyrobów z Drutu w Warszawie.

---

¹¹² Dane Biblioteki Sejmowej, <http://bs.sejm.gov.pl> [dostęp 30.06.2013].

- 4) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Chemicznego w Częstochowie.
- 5) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Chemicznego w Gdyni.
- 6) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Chemicznego w Katowicach.
- 7) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Chemicznego w Krakowie.
- 8) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Chemicznego w Lublinie.
- 9) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Chemicznego w Łodzi.
- 10) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Chemicznego w Poznaniu.
- 11) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Chemicznego w Rzeszowie.
- 12) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Chemicznego w Warszawie.
- 13) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Chemicznego we Wrocławiu.
- 14) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Chemicznego w Szczecinie.
- 15) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Papierniczo - Przetwórczego w Częstochowie.
- 16) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Papierniczo - Przetwórczego w Gdyni.
- 17) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Papierniczo - Przetwórczego w Katowicach.
- 18) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Papierniczo - Przetwórczego w Krakowie.
- 19) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Papierniczo - Przetwórczego w Łodzi.
- 20) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Papierniczo - Przetwórczego w Poznaniu.
- 21) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Papierniczo - Przetwórczego w Warszawie.
- 22) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Papierniczo - Przetwórczego we Wrocławiu.
- 23) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Drzewnego w Częstochowie.
- 24) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Drzewnego w Gdyni.
- 25) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Drzewnego w Katowicach.
- 26) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Drzewnego w Krakowie.
- 27) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Drzewnego w Lublinie.
- 28) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Drzewnego w Łodzi.
- 29) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Drzewnego w Poznaniu.
- 30) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Drzewnego w Warszawie.
- 31) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Drzewnego w Olsztynie.
- 32) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Drzewnego we Wrocławiu.

33) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Drzewnego w Rzeszowie.

34) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Metalowego i Elektrotechnicznego w Gdyni.

35) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Metalowego i Elektrotechnicznego w Katowicach.

36) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Metalowego i Elektrotechnicznego w Krakowie.

37) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Metalowego i Elektrotechnicznego w Lublinie.

38) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Metalowego i Elektrotechnicznego w Łodzi.

39) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Metalowego i Elektrotechnicznego w Poznaniu.

40) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Metalowego i Elektrotechnicznego w Warszawie.

41) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Metalowego i Elektrotechnicznego we Wrocławiu.

42) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Metalowego i Elektrotechnicznego w Częstochowie.

43) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Włókienniczego w Częstochowie.

44) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Włókienniczego w Katowicach.

45) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Włókienniczego w Krakowie.

46) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Włókienniczego w Łodzi.

47) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Włókienniczego w Poznaniu.

48) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Włókienniczego w Warszawie.

49) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Włókienniczego we Wrocławiu.

Zakres terytorialny działania wyżej wymienionych zrzeszeń określony zostanie w statutach.

MINISTER PRZEMYSŁU I HANDLU

(—) H. Minc

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 14 kwietnia 1948 r.

w sprawie powołania przymusowych Zrzeszeń Prywatnego Przemysłu

Monitor Polski 1948 Nr 52, poz. 298

Na wniosek zainteresowanych samoistnych przemysłowców i zgodnie z opinią właściwych terytorialnie Izb Przemysłowo-Handlowych, powołuję niniejszym na podstawie art. 76 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr 53, poz. 468) w brzmieniu ustawy z dnia 10 marca 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 350) następujące przymusowe zrzeszenia przemysłu prywatnego.

1. Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Przetwórstwa Rybnego w Gdyni.
2. Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Przetwórstwa Warzywno-Owocowego w Warszawie.
3. Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Przetwórstwa Mięsnego w Warszawie.
4. Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Wytwórców Izolacji i Impregnatów Budowlanych w Warszawie.
5. Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Mineralnego i Materiałów Budowlanych w Częstochowie.
6. Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Mineralnego i Materiałów Budowlanych w Gdyni.
7. Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Mineralnego i Materiałów Budowlanych w Katowicach.
8. Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Mineralnego i Materiałów Budowlanych w Krakowie.
9. Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Mineralnego i Materiałów Budowlanych w Lublinie.
10. Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Mineralnego i Materiałów Budowlanych w Łodzi.
11. Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Mineralnego i Materiałów Budowlanych w Poznaniu.
12. Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Mineralnego i Materiałów Budowlanych w Rzeszowie.
13. Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Mineralnego i Materiałów Budowlanych w Warszawie.
14. Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Młynarskiego w Bydgoszczy.
15. Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Młynarskiego w Kielcach.
16. Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Młynarskiego w Krakowie.
17. Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Młynarskiego w Lublinie.

18. Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Młynarskiego w Łodzi.
19. Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Młynarskiego w Poznaniu.
20. Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Młynarskiego w Warszawie.
21. Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Młynarskiego we Wrocławiu.
22. Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Spożywczego w Częstochowie.
23. Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Spożywczego w Gdyni.
24. Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Spożywczego w Katowicach.
25. Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Spożywczego w Krakowie.
26. Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Spożywczego w Lublinie.
27. Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Spożywczego w Łodzi.
28. Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Spożywczego w Poznaniu.
29. Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Spożywczego w Rzeszowie.
30. Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Spożywczego w Warszawie.
31. Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Poligraficznego w Częstochowie.
32. Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Poligraficznego w Krakowie.
33. Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Poligraficznego w Poznaniu.
34. Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Poligraficznego w Warszawie.
35. Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Fermentacyjnego w Bydgoszczy.
36. Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Fermentacyjnego w Częstochowie.
37. Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Fermentacyjnego w Krakowie.
38. Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Fermentacyjnego w Lublinie.
39. Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Fermentacyjnego w Łodzi.
40. Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Fermentacyjnego w Poznaniu.
41. Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Fermentacyjnego w Rzeszowie.
42. Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Fermentacyjnego w Warszawie.
43. Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Fermentacyjnego we Wrocławiu.
44. Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Drzewnego w Szczecinie.

Zakres terytorialny działania wyżej wymienionych Zrzeszeń określony zostanie w statutach.

MINISTER PRZEMYSŁU I HANDLU

w z. (—) E. Szyr

Podsekretarz Stanu

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 22 grudnia 1948 r.

w sprawie powołania przymusowych zrzeszeń prywatnego przemysłu

Monitor Polski 1948 A Nr 86, poz. 964

Na wniosek samoistnych zainteresowanych przemysłowców i zgodnie z opinią właściwych terytorialnie Izb Przemysłowo-Handlowych, powołuję niniejszym na podstawie art. 76 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr 53, poz. 468) w brzmieniu ustawy z dnia 10 marca 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 350) następujące przymusowe zrzeszenia przemysłu prywatnego:

- 1) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Włókienniczego w Pabianicach,
- 2) Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Skórzanego i Futrzarskiego w Warszawie,
- 3) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Młynarskiego w Szczecinie,
- 4) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu w Rzeszowie,
- 5) Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Młynarskiego w Katowicach,
- 6) Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Drobnej Wytwórczości Różnej w Warszawie.

Zakres terytorialny działania wyżej wymienionych zrzeszeń określony zostanie w statutach.

MINISTER PRZEMYSŁU I HANDLU

w/z E. Szyr

Podsekretarz Stanu

Dekret

z dnia 28 września 1949 r.

o utworzeniu Polskiej Izby Handlu Zagranicznego

Dz. U. 1949 Nr 53, poz. 403

Na podstawie art. 4 Ustawy Konstytucyjnej z dnia 19 lutego 1947 r. o ustroju i zakresie działania najwyższych organów Rzeczypospolitej Polskiej i ustawy z dnia 2 lipca 1949 r. o upoważnieniu Rządu do wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 41, poz. 302) — Rada Ministrów postanawia, a Rada Państwa zatwierdza, co następuje:

Przepisy ogólne.

Art. 1. 1. Tworzy się Polską Izbę Handlu Zagranicznego zwaną w dalszych przepisach w skróceniu Izbą.

2. Działalność Izby obejmuje cały obszar Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Siedzibą Izby jest miasto st. Warszawa.

Art. 2. 1. Izba ma osobowość prawną i jest instytucją prawa publicznego.

2. Izba używa pieczęci okrągłej z godłem państwowym pośrodku i napisem: „Polska Izba Handlu Zagranicznego”.

Art. 3. Nadzór nad Izbą sprawuje Minister Handlu Zagranicznego.

Zadania i zakres działania Izby.

Art. 4. Zadaniem Izby jest rozwijanie i umacnianie stosunków gospodarczych Polski z zagranicą.

Art. 5. Do zakresu działania Izby należy:

- 1) nawiązywanie i utrzymywanie stosunków z międzynarodowymi i zagranicznymi organizacjami i instytucjami zajmującymi się zagadnieniami handlu zagranicznego (izby handlowe, instytuty eksportowe itp.),
- 2) badanie wszelkich przejawów życia gospodarczego za granicą, w szczególności zbieranie i opracowywanie materiałów mających znaczenie dla rozwoju stosunków handlowych z zagranicą,

- 3) sporządzanie na użytek władz i krajowych przedsiębiorstw sprawozdań o zagranicznych stosunkach gospodarczych,
- 4) prowadzenie na użytek władz i członków Izby ewidencji światowych cen towarów będących przedmiotem polskiego handlu zagranicznego,
- 5) zbieranie materiałów z zakresu zagranicznych przepisów prawnych i zwyczajów w dziedzinach związanych z handlem zagranicznym oraz udzielanie władzom i osobom w kraju informacji i opinii w tych sprawach,
- 6) składanie władzom centralnym wniosków, spostrzeżeń i informacji w sprawach związanych z handlem zagranicznym oraz udzielanie władzom centralnym na ich żądanie opinii o projektach aktów prawodawczych i umów,
- 7) wykonanie czynności izb przemysłowo-handlowych oraz izb handlowych na zasadzie umów między Rzeczpospolitą Polską lub kontrahentami polskimi a obcymi państwami lub kontrahentami albo na zasadzie międzynarodowych zwyczajów handlowych, w szczególności wydawanie zaświadczeń o polskim pochodzeniu towarów eksportowanych, legalizacja faktur, wydawanie polskim organizacjom i przedsiębiorstwom handlu zagranicznego certyfikatów, świadectw i zaświadczeń co do wykonywanych przez nie funkcji, obrotów i innych okoliczności istotnych dla stosunków handlowych z zagranicą,
- 8) zbieranie i ogłaszanie polskich zwyczajów handlowych oraz ich stwierdzanie w sprawach pozostających w związku z handlem zagranicznym,
- 9) udzielanie zagranicznym organizacjom, instytucjom i przedsiębiorstwom informacji w zakresie polskiego handlu zagranicznego,
- 10) zjednywanie rynków zagranicznych dla produkcji polskiej i eksportu polskiego za pomocą wydawnictw, artykułów, ogłoszeń, odczytów, filmów itp.,
- 11) urządzenie wystaw i targów międzynarodowych w Polsce oraz organizowanie udziału wytwórczości polskiej w wystawach i targach za granicą,
- 12) ustanawianie ekspertów Izby dla towaroznawstwa, techniki, transportu, ubezpieczeń i językoznawstwa w zakresie pozostającym w związku z handlem zagranicznym, ustalanie taryfy wynagrodzeń dla ekspertów Izby oraz wskazywanie przedsiębiorcom krajowym i zagranicznym ekspertów w poszczególnych dziedzinach,

13) wnioskowanie i opiniowanie w sprawach przedsiębiorstw trudniących się w Polsce zastępstwem stron przy odbiorze i zdawaniu towarów oraz przy stwierdzaniu opakowania, wagi, ilości i jakości, czuwanie nad działalnością tych przedsiębiorstw tudzież wnioskowanie i opiniowanie w sprawach korzystania z usług takich przedsiębiorstw za granicą przez przedsiębiorstwa polskie,

14) powołanie i prowadzenie przy Izbie, na zasadzie odrębnego regulaminu, Kolegium Arbitrów do rozstrzygania sporów wynikłych w związku ze stosunkami handlowymi albo transportem między stronami polskimi a zagranicznymi, a poddanych umownie orzecznictwu tego Kolegium, tudzież czuwanie nad wszelkimi polskimi sprawami arbitrażowymi za granicą,

15) składanie władzom wniosków w sprawie standaryzacji artykułów eksportowych oraz ich składowania, opakowania, znakowania i transportu,

16) wykonywanie za granicą czynności zleconych Izbie przez krajowe organizacje gospodarcze i społeczne, przez przedsiębiorstwa lub inne osoby w sprawach patentowych oraz w sprawach wzorów i znaków towarowych¹¹³,

17) wydawanie książek broszur i periodyków oraz urządzenie wykładów i odczytów w kraju i zagranicą, w zakresie handlu zagranicznego,

18) wykonywanie wszelkich innych czynności zleconych Izbie przez Ministra Handlu Zagranicznego lub za jego zgodą przez innego ministra.

Skład Izby.

Art. 6. Izba składa się z członków:

- 1) zwyczajnych,
- 2) honorowych,
- 3) korespondentów.

Art. 7. 1. Członkami zwyczajnymi są:

- 1) przedsiębiorstwa handlu zagranicznego w kraju posiadające uprawnienia importowe i eksportowe, wydane przez Ministra Handlu Zagranicznego,
- 2) Narodowy Bank Polski, Bank Handlu Zagranicznego, Powszechny Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych i Towarzystwo Reasekuracyjne „Warta” S. A. w Warszawie,

¹¹³ Punkt 16 utracił moc na podstawie art. 19 ustawy z dnia 21 kwietnia 1966 r. o rzecznikach patentowych (Dz. U. 1966 Nr 14, poz. 86).

- 3) polskie przedsiębiorstwa żeglugi morskiej, portowe i transportu międzynarodowego,
- 4) zrzeszenie eksporterów i importerów w Polsce.

2. Ponadto mogą być członkami zwyczajnymi Izby i inne instytucje lub przedsiębiorstwa krajowe — na podstawie decyzji Prezydium Izby zatwierdzonej przez Ministra Handlu Zagranicznego.

3. Członków honorowych wybiera Ogólne Zebranie Izby na wniosek Rady Izby spośród osób, które położyły szczególnie ważne usługi dla polskiego handlu zagranicznego. Wybór podlega zatwierdzeniu przez Ministra Handlu Zagranicznego.

4. Członków korespondentów wybiera Rada Izby na wniosek Prezydium Izby spośród krajowych lub zagranicznych osób prawnych i fizycznych, które oświadczyły gotowość udzielania Izbie pomocy w spełnianiu jej zadań.

Art. 8. 1. Członkowie zwyczajni Izby obowiązani są do płacenia składek, których wysokość i sposób pobierania określi statut.

2. Członkowie honorowi i członkowie korespondenci składek nie opłacają.

Oddziały i przedstawicielstwa Izby.

Oddziały i przedstawicielstwa Izby.

Art. 9. 1. Izba może za zgodą Ministra Handlu Zagranicznego tworzyć i utrzymywać oddziały i przedstawicielstwa w kraju i za granicą.

2. Na tworzenie oddziałów i przedstawicielstw za granicą Minister Handlu Zagranicznego wyraża zgodę w porozumieniu z Ministrem Spraw Zagranicznych.

Władze Izby.

Art. 10. Władzami Izby są: Ogólne Zebranie, Rada, Prezes, Prezydium oraz Komisja Rewizyjna.

Art. 11. 1. W Ogólnym Zebraniu biorą udział: przedstawiciele Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego oraz ministrów wskazanych w statucie, Prezes Izby i pozostali członkowie Prezydium Izby (art. 13 ust. 1), członkowie zwyczajni Izby lub ich przedstawiciele oraz członkowie honorowi.

2. Statut określi ilość przedstawicieli osób prawnych będących członkami Izby.

Art. 12. Rada Izby składa się z piętnastu członków wybieranych przez Ogólne Zebranie spośród członków zwyczajnych Izby względnie ich przedstawicieli na okres jednego roku.

Art. 13. 1. Prezydium Izby składa się z Prezesa Izby, który reprezentuje Izbę na zewnątrz i kieruje jej pracami, Wiceprezesa oraz trzech członków i dwóch ich zastępców.

2. Prezesa Izby mianuje i odwołuje Prezes Rady Ministrów na wniosek Ministra Handlu Zagranicznego. Innych członków Prezydium Izby wybiera i odwołuje Ogólne Zebranie. Kadencja wybranych członków Prezydium Izby trwa jeden rok. Wybór podlega zatwierdzeniu przez Ministra Handlu Zagranicznego.

3. W posiedzeniach i pracach Prezydium Izby uczestniczą delegaci wyznaczeni przez Przewodniczącą Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego oraz Ministrów: Handlu Zagranicznego, Spraw Zagranicznych, Skarbu, Żeglugi i Komunikacji. Delegat ma prawo głosowania w sprawach dotyczących zakresu działania ministra, który go ustanowił.

Art. 14. Komisja rewizyjna składa się z trzech członków i dwóch zastępców wybranych przez Ogólne Zebranie Izby spośród jej członków na okres 1 roku.

Budżet Izby.

Art. 15. Na dochody Izby składają się:

- 1) składki członków zwyczajnych,
- 2) wpływy z opłat za czynności i świadczenia Izby,
- 3) dochody z majątku Izby,
- 4) subwencje.

Art. 16. Budżet Izby zatwierdza Minister Handlu Zagranicznego w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Statut Izby.

Art. 17. 1. Statut określi wewnętrzną organizację Izby oraz zakres i tryb działania jej władz.

2. Statut nadaje Rada Ministrów w drodze uchwały. Statut będzie ogłoszony w Monitorze Polskim.

Przepisy przejściowe i końcowe.

Art. 18. 1. Rejestracji członków zwyczajnych Izby wymienionych w art. 7 ust. 1 pkt 1 — 4 dokona Prezes Izby przed pierwszym Ogólnym Zebraniem Izby.

2. Członków zwyczajnych Izby wymienionych w art. 7 ust. 2 przyjmuje, do czasu wyboru pierwszego Prezydium Izby, Prezes Izby za zgodą Ministra Handlu Zagranicznego.

Art. 19. Z zakresu działania izb przemysłowo-handlowych, ustalonego rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr 45, poz. 335) wyłącza się wszelkie sprawy dotyczące handlu zagranicznego.

Art. 20. Wykonanie dekretu porucza się Ministrowi Handlu Zagranicznego.

Art. 21. Dekret wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *B. Bierut*

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*

Minister Handlu Zagranicznego: *T. Gede*

***

Obok Bolesława Bieruta i Józefa Cyrankiewicza pod dekretem podpisał się ówczesny minister handlu zagranicznego Tadeusz Gede (1911–1982): inżynier elektryk, działacz komunistyczny od czasów przedwojennych, po r. 1944 w aparacie państwowym, od 1949 do 1956 piastował funkcje ministra handlu zagranicznego i wicepremiera, od 1957 do 1973 ambasador w Moskwie i Berlinie, w międzyczasie członek KC PZPR, a w latach 1952–1969 poseł na Sejm¹¹⁴.

Zarządzenie Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego

z dnia 13 października 1949 r.

w sprawie powołania przymusowych zrzeszeń prywatnego przemysłu

Monitor Polski A 1949 Nr 85, poz. 1041

Na wniosek zainteresowanych samoistnych przemysłowców i zgodnie z opinią Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie oraz na mocy art. 76 rozporządzenia Prezydenta

---

¹¹⁴ Dane Biblioteki Sejmowej, <http://bs.sejm.gov.pl> [dostęp 30.06.2013].

Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr 53, poz. 468) wraz z późniejszymi zmianami zarządza się, co następuje:

§ 1. Powołuje się następujące zrzeszenia prywatnego przemysłu:

- 1) Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Papierniczo-Przetwórczego,
- 2) Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Drzewnego,
- 3) Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Poligraficznego,
- 4) Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Budowlanego i Instalacyjnego.

§ 2. Siedzibą Zrzeszeń jest m. st. Warszawa.

§ 3. Zrzeszenia mają charakter przymusowy i należenie do nich przedsiębiorców wykonywujących¹¹⁵ przemysły, wymienione w § 1, jest obowiązkowe.

§ 4. Wpisu do rejestru członków Zrzeszenia dokonywuje Zarząd Zrzeszenia. Wpis do rejestru następuje na wniosek zainteresowanego przemysłowca bądź z inicjatywy Zarządu Zrzeszenia lub na polecenie władz nadzorczych. Od decyzji w przedmiocie wpisu służy zainteresowanym prawo odwołania do Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie. Odwołanie winno być wniesione na piśmie w ciągu dni czterdziestu od dnia otrzymania zawiadomienia o decyzji Zarządu. Decyzja Izby Przemysłowo-Handlowej wydana na skutek odwołania jest w toku instancji ostateczna. Prawo odwołania nie służy w wypadku wpisu na polecenie władz nadzorczych.

§ 5. Szczegółową organizację i zakres działania Zrzeszeń określają statuty, nadane przez Państwową Komisję Planowania Gospodarczego.

§ 6. Do czasu ukonstytuowania się pierwszych statutowych władz Zrzeszenia Państwowa Komisja Planowania Gospodarczego może powołać Tymczasowy Zarząd Zrzeszenia. Tymczasowy Zarząd posiada uprawnienia i obowiązki Zarządu Zrzeszenia.

§ 7. Zrzeszenia Prywatnego Przemysłu wymienione pod poz. 15—33 w zarządzeniu Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 7 czerwca 1947 r. w sprawie powołania przymusowych zrzeszeń prywatnego przemysłu (Monitor Polski Nr 110, poz. 717) oraz pod poz. 31—34 oraz 44 w zarządzeniu Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 14 kwietnia 1948 r. w sprawie powołania przymusowych zrzeszeń prywatnego przemysłu (Monitor Polski Nr 52, poz. 298) — przestają

---

¹¹⁵ Tak w oryginale.

istnieć i działalność ich oraz majątek przejmują odpowiednie Ogólnopolskie Zrzeszenia, wymienione w § 1.

§ 8. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia w Monitorze Polskim z mocą obowiązującą od dnia 1 października 1949 r.

PRZEWODNICZĄCY PAŃSTWOWEJ KOMISJI PLANOWANIA GOSPODARCZEGO

w/z E. Szyr

Uchwała Rady Ministrów

z dnia 24 października 1949 r.

w sprawie nadania statutu Polskiej Izbie Handlu Zagranicznego

Monitor Polski A 1949 Nr 83, poz. 1014

Na podstawie art. 17 dekretu z dnia 28 września 1949 r. o utworzeniu Polskiej Izby Handlu Zagranicznego (Dz. U. R. P. Nr. 53, poz. 403) Rada Ministrów uchwała, co następuje:

§ 1. Polskiej Izbie Handlu Zagranicznego utworzonej dekretem z dnia 28 września 1949 r. (Dz. U. R. P. Nr 53, poz. 403) nadaje się statut, stanowiący załącznik niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały porucza się Ministrowi Handlu Zagranicznego.

PREZES RADY MINISTRÓW

Józef Cyrankiewicz

Załącznik do uchwały Rady Ministrów z dnia
24 października 1949 r. (poz. 1014).

STATUT

POLSKIEJ IZBY HANDLU ZAGRANICZNEGO.

§ 1. Polska Izby Handlu Zagranicznego, utworzona dekretem z dnia 28 września 1949 r. (Dz. U. nr 53, poz. 403), działa na podstawie przepisów tego dekretu oraz niniejszego statutu.

§ 2. Władzami Izby są: Ogólne Zebranie, Rada, Prezes, Prezydium oraz Komisja Rewizyjna.

Ogólne Zebranie Izby.

§ 3. Do zakresu działania Ogólnego Zebrania należy:

1. wybór członków Rady, wiceprezesa oraz pozostałych członków Prezydium i Komisji Rewizyjnej,
2. wybór członków honorowych,
3. zatwierdzanie sprawozdań z czynności Prezydium i Rady oraz zatwierdzanie zamknięć rachunkowych,
4. ustalanie wytycznych do planu pracy Izby,
5. uchwalanie projektów budżetów,
6. uchwalanie projektów zmian statutu,
7. uchwalanie regulaminów obrad Ogólnego Zebrania i Rady,
8. inne sprawy przedłożone przez Prezydium.

§ 4. Zwyczajne Ogólne Zebrania Izby odbywają się corocznie w miesiącach: marcu i grudniu. Nadzwyczajne Ogólne Zebranie w miarę potrzeby. Prezes Izby ustala datę, miejsce i porządek obrad Ogólnych Zebrań.

§ 5. Porządek obrad Ogólnego Zebrania w marcu obejmuje: sprawozdanie z czynności Prezydium i Rady, zamknięcie rachunkowe i sprawozdanie Komisji Rewizyjnej za rok ubiegły.

Porządek obrad Ogólnego Zebrania w grudniu obejmuje sprawy wymienione w § 3 pkt. 1, 4 i 5.

Jedna czwarta członków zwyczajnych Izby lub Rada ma prawo żądania umieszczenia innych spraw na porządku obrad Ogólnego Zebrania. Żądanie to należy zgłosić na piśmie Prezesowi Izby najpóźniej na 7 dni przed wyznaczonym terminem Ogólnego Zebrania z podaniem brzmienia proponowanego wniosku.

§ 6. Prezes Izby zwołuje Nadzwyczajne Ogólne Zebranie Izby na zlecenie Ministra Handlu Zagranicznego, albo na wniosek Rady Izby lub połowy członków Izby. Do wniosków Rady lub połowy członków Izby ma zastosowanie przepis § 5 ust. 3.

Porządek obrad Nadzwyczajnego Ogólnego Zebrania Izby powinien obejmować sprawy, dla których je zwołano.

§ 7. W ogólnych Zebraniach Izby biorą udział z czynnymi prawami członków Izby (art. 11) przedstawiciele delegowani po jednym przez Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego oraz Ministrów: Handlu Zagranicznego, Spraw Zagranicznych, Skarbu, Żeglugi, Handlu Wewnętrznego, Rolnictwa i Reform Rolnych, Komunikacji, Przemysłu Rolnego i Spożywczego, Przemysłu Lekkiego, Przemysłu Ciężkiego, Górnictwa i Energetyki oraz Leśnictwa.

§ 8. Jako przedstawiciele osób prawnych, będących członkami zwyczajnymi Izby, biorą udział w Zebraniach Ogólnych osoby umieszczone na liście delegatów.

§ 9. Każdy członek zwyczajny Izby posiada na Ogólnym Zebraniu ilość delegatów zależnie od ilości pracowników, zatrudnionych w działach obrotów z zagranicą:

do 100 pracowników — jednego delegata,

do 500 pracowników — dwóch delegatów,

powyżej 500 pracowników — trzech delegatów.

Zrzeszenie eksporterów i importerów w Polsce posiada trzech delegatów.

Każdy delegat ma jeden głos.

§ 10. Członek Izby może w każdym czasie odwołać swego delegata z równoczesnym ustanowieniem innego.

§ 11. Zgłoszonych delegatów wpisuje się na listę delegatów, posiadających czynne prawo wyborcze na Ogólnych Zebraniach.

§ 12. W Ogólnych Zebraniach mogą brać udział, bez prawa głosu, inne osoby zaproszone przez Prezesa Izby.

§ 13. Do ważności uchwał Ogólnego Zebrania wymagane jest, aby była reprezentowana co najmniej połowa zwyczajnych członków Izby.

Głosowanie na Ogólnych Zebraniach.

§ 14. Ogólne Zebranie wybiera w tajnym głosowaniu oddzielnie: wiceprezesa, trzech

| członków Prezydium, 2-ch zastępców członków Prezydium, 15-tu członków Rady, 3-ch członków Komisji Rewizyjnej i 2-ch ich zastępców.

Głosowanie odbywa się za pomocą kartek, na których uprawnieni do głosowania umieszczają tyle nazwisk spośród kandydatów zgłoszonych przez uczestników Ogólnego Zebrania, ile stanowisk jest wybieranych w danym głosowaniu.

Jako wybranych uznaje się osoby, które uzyskały bezwzględną większość głosów obecnych.

Jeżeli głosowanie nie dało pełnego wyniku, przewodniczący Ogólnego Zebrania zarządza wybory uzupełniające.

W razie równości głosów rozstrzyga losowanie.

§ 15. Poza przypadkami, określonymi w § 14, głosowania odbywają się jawnie. Wniosek uważa się za uchwalony, jeżeli uzyskał największą liczbę oddanych głosów.

W razie równości głosów rozstrzyga głos przewodniczącego Ogólnego Zebrania.

Rada Izby.

§ 16. Do zakresu działania Rady należy:

1. ocena okresowych sprawozdań Prezydium,
2. opiniowanie spraw przedłożonych w tym celu przez Prezydium,
3. wybór i odwoływanie członków-korespondentów,
4. ustanawianie na wniosek Prezydium: sekcji i komisji oraz powoływanie przewodniczących i członków tych zespołów,
5. zatwierdzenie na wniosek Prezydium listy Kolegium Arbitrów,
6. zatwierdzanie nominacji Dyrektora,
7. zgłaszanie wniosków na Ogólne Zebranie w sprawach wyboru członków honorowych,
8. zgłaszanie wniosków co do wysokości składek członków,
9. uchwalanie taryfy opłat za czynności Izby,
10. ustalanie w porozumieniu z Ministrem Skarbu tabeli płac pracowników Izby i skali wynagrodzeń za prace zlecone,
11. tworzenie i zwijanie oddziałów i przedstawicielstw.

Uchwały w sprawach przewidzianych w pkt 9, 10, 11 wymagają zatwierdzenia Ministra Handlu Zagranicznego.

§ 17. Członkowie Prezydium nie mogą być członkami Rady.

§ 18. Posiedzeniom Rady przewodniczy z urzędu Prezes Izby lub wyznaczony przez niego członek Prezydium, inni członkowie Prezydium mogą brać udział w obradach Rady z głosem doradczym.

Prezes Izby lub Rada może zasięgać opinii osób fachowych, zapraszając je na posiedzenia Rady.

W przypadku zmniejszenia się liczby członków Rady poniżej 10-ciu osób, Prezes Izby zwołuje Ogólne Zebranie w celu dokonania wyborów uzupełniających.

§ 19. Ze skreśleniem z listy delegatów na Ogólne Zebranie automatycznie wygasa mandat członka Rady.

§ 20. Na pierwszym posiedzeniu Rada ustala stałą datę swych miesięcznych posiedzeń.

Poza tym Prezes Izby zwołuje posiedzenia Rady z własnej inicjatywy, albo na zlecenie Ministra Handlu Zagranicznego lub na wniosek połowy członków Rady.

§ 21. Do powzięcia uchwał Rady potrzebna jest obecność 8-miu członków Rady.

§ 22. Głosowania na posiedzeniach Rady odbywają się jawnie, o ile przewodniczący nie zarządzi innego sposobu głosowania.

§ 23. Uchwały Rady zapadają bezwzględną większością głosów.

§ 24. Członkowie Rady mają prawo zdanie swoje uzasadnić na piśmie. Uzasadnienie takie zostanie dołączone do protokołu posiedzenia Rady, o ile zostanie zapowiedziane na posiedzeniu i doręczone w Biurze Izby w ciągu trzech dni od daty odbycia posiedzenia.

§ 25. Wnioski na Radę przedkłada Prezydium.

Inne sprawy mogą być przedmiotem obrad Rady tylko w przypadku, gdy przewodniczący uzna je za nagłe.

Prezes Izby i Prezydium Izby.

§ 26. Prezes Izby reprezentuje Izbę na zewnątrz, jest stale urzędującym organem Izby, wykonuje lub czuwa nad wykonaniem uchwał Ogólnych Zebrań Rady i Prezydium, ustala porządek obrad i przewodniczy na powyższych zebraniach i posiedzeniach oraz jest zwierzchnikiem pracowników Izby.

Prezes Izby ma prawo uczestniczenia we wszystkich posiedzeniach sekcji i komisji z wyjątkiem Komisji Rewizyjnej.

§ 27. Prezesa Izby może zastępować wiceprezes, w miarę potrzeby także inni członkowie Prezydium wyznaczeni przez Prezesa Izby.

Wiceprezes załatwia sprawy poruczone mu przez Prezesa Izby i zastępuje go z urzędu w razie czasowej niemożności pełnienia przez Prezesa jego czynności.

Członkowie Prezydium Izby uczestniczą w posiedzeniach Prezydium oraz spełniają zadania poruczone im przez Prezesa Izby lub Prezydium.

W razie dłuższej nieobecności członka Prezydium, Prezes powołuje na czas jego nieobecności zastępcę spośród wybranych zastępców członków Prezydium.

§ 28. Prezydium podejmuje uchwały co do angażowania pracowników Izby oraz zawierania umów o pracę i umów o dzieło z pracownikami i doradcami.

§ 29. Prezydium załatwia wszystkie sprawy niezastrzeżone Ogólnemu Zebraniu, Radzie i Prezesowi i może kierować poszczególne zagadnienia wprost do istniejących sekcji i komisji.

Do ważności uchwał Prezydium potrzebna jest obecność trzech członków Prezydium, w tym Prezesa lub jego zastępcy.

§ 30. Posiedzenia Prezydium odbywają się raz na tydzień, w dzień ustalony uchwałą Prezydium.

W sprawach nagłych Prezes Izby może zwoływać posiedzenie i w innym terminie.

§ 31. Sprawozdania okresowe z działalności Izby Prezes Izby składa bezpośrednio Ministrowi Handlu Zagranicznego.

Komisja Rewizyjna.

§ 32. Członkowie Prezydium i Rady nie mogą być członkami Komisji Rewizyjnej.

§ 33. Zadaniem Komisji Rewizyjnej jest dokonywanie kontroli ksiąg i dokumentów Izby i składanie sprawozdań Ogólnemu Zebraniu.

Komisja Rewizyjna ma prawo w każdym czasie dokonywać przeglądu ksiąg buchalteryjnych i dokumentów kasowych Izby oraz badać zgodność wydatków z budżetem Izby.

W ciągu roku Komisja Rewizyjna komunikuje swe wnioski i spostrzeżenia Prezydium i Radzie.

Odpis rocznego sprawozdania Komisja Rewizyjna przesyła Radzie na dwa tygodnie przed marcowym Ogólnym Zebraniem.

Wszystkie swoje sprawozdania Komisja Rewizyjna składa w odpisach bezpośrednio Ministrowi Handlu Zagranicznego.

Sekcje i Komisje.

§ 34. Dla poszczególnych zagadnień Rada na wniosek Prezydium powołuje sekcje lub komisje.

§ 33. Sekcje są kolegialnymi ciałami doradczymi w dziedzinie zagadnień poruczonych im przez Radę.

Dla poszczególnych zagadnień Rada może powoływać komisje.

§ 36. Rada powołuje członków sekcji i komisji, wyznacza przewodniczących i ich zastępców i może ustanowionym sekcjom i komisjom nadawać regulamin.

§ 37. Przewodniczący sekcji i komisji ustala porządek obrad, wyznacza terminy posiedzeń i przewodniczy na posiedzeniach.

Prawo zwołania posiedzenia służy także Prezesowi Izby.

§ 38. Przedstawiciele władz wymienieni w § 7 mogą brać udział w posiedzeniach sekcji i komisji na zaproszenie Prezesa Izby lub z własnej inicjatywy.

Prezes Izby i przewodniczący sekcji lub komisji może zasięgać opinii osób fachowych, zapraszając je na posiedzenia sekcji i komisji.

§ 39. Zbieranie i przygotowywanie wszelkich materiałów dla sekcji i komisji, prowadzenie protokółów z posiedzeń i zestawienie wyników działalności sekcji i komisji dla użytku władz Izby należy do Biura Izby.

Przyjmowanie członków Izby.

§ 40. Zgłoszenia o przyjęcie w poczet członków zwyczajnych na podstawie art. 7 ust. 2 Prezydium rozstrzyga w ciągu 2-ch tygodni i uchwałą o przyjęciu przedstawia niezwłocznie Ministrowi Handlu Zagranicznego.

Budżet Izby i składka.

§ 41. Członkowie zwyczajni Izby opłacają składki w wysokości ustalonej corocznie w miesiącu październiku na rok następny przez Ministra Handlu Zagranicznego.

§ 42. Składki są płatne z góry w równych ratach kwartalnych.

§ 43. Budżet ustala się na przeciąg roku kalendarzowego.

W razie powstania nowych agend Izby lub rozszerzenia działalności Izby w ciągu roku, wymagającej zwiększenia budżetu, Prezydium przedkłada najbliższemu Ogólnemu Zebraniu projekt budżetu dodatkowego.

Prezes Izby przedkłada Ministrowi Handlu Zagranicznego projekty budżetów uchwalone przez Ogólne Zebranie, a to: roczne — najpóźniej do dnia 15 grudnia każdego roku, dodatkowe — w ciągu dwóch tygodni po ich uchwaleniu przez Ogólne Zebranie.

§ 44. Członkowie Izby korzystają bezpłatnie ze świadczeń Izby nieobjętych taryfami.

§ 45. Przenoszenie kredytów pomiędzy poszczególnymi paragrafami budżetu w obrębie działu wymaga uchwały Prezydium.

Przenoszenia kredytów pomiędzy działami budżetu wymagają uchwały Rady, zatwierdzonej przez Ministra Handlu Zagranicznego w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Podpisywanie.

§ 46. Pisma do władz centralnych podpisuje Prezes Izby.

Akty, umowy i zobowiązania podpisują pod pieczęcią Izby: Prezes Izby lub wyznaczony

| przez niego zastępcą łącznie z Dyrektorem Izby, lub wyznaczonym przez Prezesa Izby zastępcą Dyrektora.

§ 47. Sposób podpisywania zwyczajnej korespondencji, zaświadczeń i certyfikatów określi regulamin, ustalony przez Prezydium Izby.

Biuro Izby.

§ 48. Przygotowawcze i wykonawcze prace wynikające z działalności Izby prowadzi Biuro Izby. Biuro Izby składa się z pracowników z Dyrektorem na czele. Członkowie władz Izby nie mogą być pracownikami Biura Izby.

§ 49. Dyrektor Izby bierze udział we wszystkich zebraniach i posiedzeniach odbywających się w ramach Izby i wypowiada swoje zdanie z własnej inicjatywy lub na wezwanie. Przepis ten nie ma zastosowania do Komisji Rewizyjnej.

Za zgodą Prezesa Izby Dyrektora może zastępować na poszczególnych posiedzeniach wyznaczony przez Dyrektora pracownik Biura Izby.

§ 50. Regulamin organizacyjny Biura Izby ustala Prezydium.

§ 51. Dyrektor kieruje pracami Biura i dba o prawidłowość jego funkcjonowania.

§ 52. Roczne zamknięcia rachunkowe Prezes Izby składa corocznie do 15-go marca następnego roku Ministrowi Handlu Zagranicznego.

Protokoły.

§ 53. Z ogólnych zebrań sporządza się protokoły, które Biuro Izby rozsyła wszystkim członkom Izby w terminie dwutygodniowym od daty Ogólnego Zebrania.

§ 54. Prowadzi się księgę uchwał Prezydium, do której wpisuje się również porządek oraz przebieg obrad w ważniejszych sprawach.

Członkowie Rady i Prezydium otrzymują na żądanie wypisy z tych protokółów.

Zaproszenia.

§ 56. Zaproszenia na Ogólne Zebranie Izby wysyła się najpóźniej na 10 dni przed jego terminem wszystkim uprawnionym do brania udziału w Ogólnych Zebraniach oraz członkom zwyczajnym Izby.

Zaproszenia zawierają porządek obrad i potrzebne materiały.

§ 57. Członkowie Rady otrzymują najpóźniej na 5 dni przed posiedzeniem Rady porządek obrad i potrzebne materiały.

§ 58. Zaproszenia na posiedzenia sekcji i komisji wysyła się z podaniem porządku obrad i niezbędnymi materiałami co najmniej na 5 dni przed datą posiedzenia.

Przepisy przejściowe.

§ 59. W pierwszym roku kalendarzowym istnienia Izby:

1. Minister Handlu Zagranicznego ustali wysokość składki członkowskiej na okres czasu — do końca roku kalendarzowego 1949 bez opinii Rady Izby.
2. Pierwsze zwyczajne Ogólne Zebranie zwołane będzie w ciągu miesiąca od ogłoszenia niniejszego statutu i uchwali projekt budżetu do końca roku 1949 i może również uchwalić projekt budżetu na r. 1950.

Przepisy końcowe.

§ 60. Przez artykuły wymienione w niniejszym statucie rozumie się artykuły dekretu z dnia 28 września 1949 r. o powołaniu Polskiej Izby Handlu Zagranicznego (Dz. U. R. P. Nr 53, poz. 403).

Przez paragrafy rozumie się paragrafy niniejszego statutu.

Zarządzenie Ministra Handlu Wewnętrznego

z dnia 8 listopada 1949 r.

w sprawie powołania przymusowych zrzeszeń prywatnego handlu i usług

Monitor Polski A 1949 Nr 88, poz. 1083

Na wniosek zainteresowanych przemysłowców prowadzących samoistnie przedsiębiorstwa prywatnego handlu i usług oraz zgodnie z opinią właściwych terytorialnie Izb Przemysłowo-Handlowych powołuje się na podstawie art. 76 rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr 53, poz. 468) w brzmieniu

ustawy z dnia 10 marca 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 350) w każdym mieście powiatowym i w każdym mieście wydzielonym z powiatu jedno przymusowe zrzeszenie dla przedsiębiorstw prowadzących na terenie powiatu lub miasta wydzielonego samoistnie przedsiębiorstwa handlowe lub usługowe.

Statuty powyższych zrzeszeń przewidywać winny obowiązek przystąpienia do Wojewódzkiego Związku Zrzeszeń łączącego zrzeszenia przymusowe utworzone na terenie danego województwa.

Statuty Wojewódzkich Związków Zrzeszeń przewidywać winny obowiązek przystąpienia do Naczelnej Rady Zrzeszeń Kupieckich R. P. łączącej Wojewódzkie Związki Zrzeszeń.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia w Monitorze Polskim.

MINISTER HANDLU WEWNĘTRZNEGO

T. Dietrich

Zarządzenie Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego

z dnia 12 grudnia 1949 r.

w sprawie powołania przymusowych zrzeszeń prywatnego przemysłu

Monitor Polski A 1949 Nr 101, poz. 1185

Na wniosek zainteresowanych samoistnych przemysłowców i zgodnie z opinią Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie oraz na mocy art. 76 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr 53, poz. 468) wraz z późniejszymi zmianami zarządza się, co następuje:

§ 1. Powołuje się następujące zrzeszenia prywatnego przemysłu:

- 1) Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Młynarskiego,
- 2) Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Fermentacyjnego,
- 3) Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Spożywczego,
- 4) Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Włókienniczego,
- 5) Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Mineralnego i Materiałów Budowlanych,
- 6) Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Metalowego i Elektrotechnicznego,

7) Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Chemicznego.

§ 2. Siedzibą zrzeszeń wymienionych w § 1, pkt. 1, 2, 3, 5, 6, 7 jest m. st. Warszawa, siedzibą zrzeszenia wymienionego w § 1, pkt. 4 jest m. Łódź.

§ 3. Zrzeszenia mają charakter przymusowy i należenie do nich przedsiębiorców wykonywujących przemysły, wymienione w § 1 zarządzenia, jest obowiązkowe.

§ 4. Wpisu do rejestru członków Zrzeszenia dokonuje Zarząd Zrzeszenia.

Wpis do rejestru następuje na wniosek zainteresowanego przemysłowca, bądź z inicjatywy Zarządu Zrzeszenia lub na polecenie władz nadzorczych.

Od decyzji w przedmiocie wpisu lub odmowy wpisu służy zainteresowanym prawo odwołania do Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie.

Odwołanie winno być wniesione na piśmie w ciągu dni czternastu od dnia otrzymania zawiadomienia o decyzji Zarządu. Decyzja Izby Przemysłowo-Handlowej wydana na skutek odwołania jest w toku instancji ostateczna. Prawo odwołania nie służy w wypadku wpisu na polecenie władz nadzorczych.

§ 5. Szczegółową organizację i zakres działania Zrzeszenia określą statuty nadane przez Państwową Komisję Planowania Gospodarczego.

§ 6 Do czasu ukonstytuowania się pierwszych statutowych władz Zrzeszenia Państwowa Komisja Planowania Gospodarczego może powołać Tymczasowy Zarząd Zrzeszenia.

Tymczasowy Zarząd posiada uprawnienia i obowiązki Zarządu Zrzeszenia.

§ 7. Zrzeszenia Prywatnego Przemysłu wymienione pod poz. 4 do 14 oraz 34 do 49 w zarządzeniu Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 7 czerwca 1947 r. w sprawie powołania przymusowych zrzeszeń prywatnego przemysłu (Monitor Polski Nr 110, poz. 717) oraz pod poz. 5 do 13 oraz 14 do 30 oraz 35 do 43 w zarządzeniu Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 14 kwietnia 1948 r. w sprawie powołania przymusowych zrzeszeń prywatnego przemysłu (Monitor Polski Nr 52, poz. 298) oraz pod poz. 1, oraz 3 do 5 w zarządzeniu Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 22 grudnia 1948 r. w sprawie powołania przymusowych zrzeszeń prywatnego przemysłu (Monitor Polski Nr A 36, poz. 964) — przestają istnieć

| i działalność ich oraz majątek przejmują odpowiednie Zrzeszenia Ogólnopolskie wymienione w § 1 niniejszego zarządzenia.

§ 8. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1950 r.

PRZEWODNICZĄCY PAŃSTWOWEJ KOMISJI PLANOWANIA GOSPODARCZEGO

w/z E. Szyr

Ustawa

z dnia 7 marca 1950 r.

o Centralnym Urzędzie Drobnej Wytwórczości

Dz. U. 1950 Nr 10, poz. 104

Art. 1. Tworzy się Centralny Urząd Drobnej Wytwórczości, zwany w dalszym ciągu „Urzędem”.

Art. 2. 1. Do zakresu działania Urzędu należą sprawy drobnej wytwórczości, tj. państwowego przemysłu miejscowego, spółdzielczości pracy i spółdzielczości rzemieślniczej oraz rzemiosła i prywatnego przemysłu, a w szczególności:

- 1) zapewnienie rozwoju państwowego przemysłu miejscowego i wytwórczości spółdzielczej,
- 2) ustalenie stosunku drobnej wytwórczości do podstawowych gałęzi przemysłu państwowego, zgodnie z potrzebami gospodarki narodowej,
- 3) planowanie zaopatrzenia materiałowego, produkcji, obrotu towarowego, finansów i inwestycji drobnej wytwórczości,
- 4) nadzór nad państwowym przemysłem miejscowym,
- 5) nadzór państwowy nad spółdzielczością pracy i rzemieślniczą spółdzielczością pomocniczą,
- 6) koordynowanie działalności drobnej wytwórczości,
- 7) nadzór państwowy nad izbami rzemieślniczymi i ich związkiem,
- 8) sprawy cechów i ich związków,
- 9) sprawy zrzeszeń przemysłu prywatnego,
- 10) sprawy administracji przemysłowej w stosunku do drobnej wytwórczości,
- 11) sprawy kadr drobnej wytwórczości.

2. Zakres działania Urzędu nie obejmuje rolnej spółdzielczości produkcyjnej.

Art. 3. Na czele Urzędu stoi prezes, którego mianuje i odwołuje Prezes Rady Ministrów na wniosek Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego.

Art. 4. Urząd podlega Przewodniczącemu Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego.

Art. 5. Organizację Urzędu określi statut, nadany przez Radę Ministrów.

Art. 6. 1. Organami terenowymi Urzędu w sprawach administracji przemysłowej są wojewódzkie i powiatowe władze administracji ogólnej.

2. Rada Ministrów może w drodze rozporządzenia powołać terenowe organy Urzędu dla innych spraw, niż określone w ust. 1, oraz określić ich organizację i zakres działania, jak również zlecić załatwienie tych spraw istniejącym urządcom, instytucjom lub przedsiębiorstwom.

Art. 7. Zasady współdziałania Urzędu z Centralnym Związkiem Spółdzielczym określi uchwała Rady Ministrów, powzięta na wniosek Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego, po zasięgnięciu opinii Centralnego Związku Spółdzielczego.

Art. 8. 1. Sprawy, określone w art. 2, a należące w dniu wejścia w życie ustawy do właściwości Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego lub ministrów, przechodzą do zakresu działania Urzędu.

2. Pracownicy, zatrudnieni w działach służby państwowej, które ustawa przekazuje do zakresu działania Urzędu, przechodzą do służby w Urzędzie.

Art. 9. 1. Znosi się izby przemysłowo - handlowe oraz ich związek.

2. Sprawy, wymienione w art. 4 ust. 1 pkt 7—11 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo - handlowych (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr 45, poz. 335), a należące w dniu wejścia w życie ustawy do zakresu działania izb przemysłowo - handlowych, przekazuje się właściwym zrzeszeniom przemysłu prywatnego i zrzeszeniom kupieckim.

3. Przewodniczący Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego w porozumieniu z właściwym ministrem określi w razie potrzeby w drodze rozporządzenia organy i instytucje,

| które przejmą inne sprawy niż wymienione w ust. 2, należące dotychczas do zakresu działania izb przemysłowo-handlowych.

4. Majątek izb przemysłowo-handlowych przechodzi na własność Skarbu Państwa. Przewodniczący Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości określi w drodze rozporządzenia tryb ujawniania w księgach wieczystych i właściwych rejestrach przejście na własność Skarbu Państwa tego majątku.

5. Przewodniczący Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego przeprowadzi likwidację izb przemysłowo-handlowych i ich związku. Uprawnienia swoje w tym zakresie Przewodniczący Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego może przekazać prezesowi Urzędu.

6. Przewodniczący Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego unormuje w porozumieniu z Ministrem Pracy i Opieki Społecznej prawa i obowiązki, wynikające z dotychczasowego stosunku pracy pracowników izb przemysłowo-handlowych.

Art. 10. Z dniem wejścia w życie ustawy traci moc obowiązującą rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych (Dz. U. R.P. z 1936 r. Nr 45, poz. 335).

Art. 11. Wykonanie ustawy porucza się Przewodniczącemu Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego.

Art. 12. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.
Prezydent Rzeczypospolitej: *B. Bierut (...)*

Uchwała Rady Ministrów

z dnia 1 kwietnia 1950 r.

w sprawie tymczasowego statutu organizacyjnego Centralnego Urzędu Drobnej Wytwórczości

Monitor Polski A 1950 Nr 42, poz. 479

Na podstawie art. 5 ustawy z dnia 7 marca 1950 r. o Centralnym Urzędzie Drobnej Wytwórczości (Dz. U. R. P. Nr 10, poz. 104) Rada Ministrów uchwała, co następuje:

§ 1. Centralnemu Urzędowi Drobnej Wytwórczości nadaje się tymczasowy statut organizacyjny, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały porucza się Przewodniczącemu Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia w Monitorze Polskim.

PREZES RADY MINISTRÓW

Józef Cyrankiewicz

Załącznik do uchwały Rady Ministrów z dnia
1 kwietnia 1950 r. (poz. 479).

TYMCZASOWY STATUT ORGANIZACYJNY
Centralnego Urzędu Drobnej Wytwórczości

§ 1. Centralny Urząd Drobnej Wytwórczości dzieli się na: Gabinet Prezesa, Biuro Planowania, Departament Produkcyjno-Techniczny, Biuro Inwestycji, Departament Zaopatrzenia i Zbytu, Departament Finansowy, Departament Przemysłu Miejscowego, Departament Spółdzielczości Pracy, Departament Wytwórczości Nieuspołecznionej, Departament Kadr i Zatrudnienia, Biuro Kontroli, Biuro Budżetowo-Gospodarcze.

§ 2. Gabinet Prezesa składa się z: Sekretariatu Prezesa i Wiceprezesów, Wydziału Prawnego, Kancelarii Tajnej, Samodzielnego Referatu Prasowo-Informacyjnego.

§ 3. Biuro Planowania składa się z: Wydziału Koordynacji, Wydziału Sprawozdawczości, Samodzielnego Referatu Metodologii i Instruktażu.

§ 4. Departament Produkcyjno-Techniczny składa się z: Wydziału Kontroli Technicznej, Wydziału Racjonalizacji Produkcji, Wydziału Surowców Zastępczych i Materiałów Odpadkowych, Samodzielnego Referatu Bezpieczeństwa Pracy i Ochrony Przeciwpożarowej oraz Zespołu Rzeczoznawców do spraw produkcji (wg branż).

§ 5. Biuro Inwestycji składa się z: Wydziału Inwestycji, Wydziału Wykonawstwa Inwestycyjnego, Wydziału Sprawozdawczości Inwestycyjnej.

§ 6. Departament Zaopatrzenia i Zbytu składa się z: Wydziału Zaopatrzenia w Metale, Wydziału Zaopatrzenia w Artykuły Przemysłu Lekkiego, Wydziału Zaopatrzenia w Materiały

Budowlane i Drewno, Wydziału Zaopatrzenia w Paliwa i Artykuły Chemiczne, Wydziału Gospodarki Materiałowej, Wydziału Zbytu i Eksportu, Samodzielnego Referatu Transportu, Samodzielnego Referatu Zaopatrzenia Inwestycyjnego.

§ 7. Departament Finansowy składa się z: Wydziału Finansów Przemysłu Miejscowego, Wydziału Finansów Spółdzielczości Pracy, Wydziału Nadzoru Finansowego Wytwórczości Nieuspołecznionej, Wydziału Cen i Kosztów Przemysłu Miejscowego, Wydziału Cen i Kosztów Spółdzielczości Pracy, Wydziału Cen i Kosztów Wytwórczości Nieuspołecznionej, Samodzielnego Referatu Ubezpieczeń i Podatków.

§ 8. Departament Przemysłu Miejscowego składa się z: Wydziału Planowania, Wydziału Organizacji, Wydziału Zaopatrzenia, Wydziału Produkcji, Wydziału Inwestycji, Wydziału Zbytu.

§ 9. Departament Spółdzielczości Pracy składa się z: Wydziału Planowania, Wydziału Organizacji, Wydziału Produkcji.

§ 10. Departament Wytwórczości Nieuspołecznionej składa się z: Wydziału Przemysłu Prywatnego, Wydziału Rzemiosła, Wydziału Administracji Przemysłowej.

§ 11. Departament Kadr i Zatrudnienia składa się z: Wydziału Osobowego, Wydziału Kadr i Ewidencji, Wydziału Szkolenia Zawodowego, Wydziału Zatrudnienia, Płac i Norm, Samodzielnego Referatu Socjalnego.

§ 12. Biuro Kontroli składa się z: Wydziału Planów i Organizacji Kontroli oraz Zespołu Inspektorów.

§ 13. Biuro Budżetowo-Gospodarcze składa się z: Wydziału Ogólnego, Wydziału Budżetowego, Wydziału Gospodarczego, Samodzielnego Referatu Samochodowego.

§ 14. W skład departamentów (biur) wymienionych w §§ 3—10, wchodzi sekretariaty, do których należą następujące sprawy:

- a) sporządzanie planu prac i sprawozdań ogólnych z działalności Departament (Biura),
- b) sprawy osobowe Departamentu (Biura),
- c) sprawy budżetowo-gospodarcze,
- d) ewidencja zarządzeń normatywnych i zbiorów wydawnictw urzędowych,
- e) sprawy kancelaryjne.

§ 15. Szczegółowy podział czynności w Centralnym Urzędzie Drobnej Wytwórczości określi regulamin, wydany przez Prezesa Centralnego Urzędu Drobnej Wytwórczości.

Zarządzenie Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego

z dnia 28 kwietnia 1950 r.

w sprawie likwidacji izb przemysłowo-handlowych

Monitor Polski A 1950 Nr 56, poz. 645

Na podstawie art. 9 ustawy z dnia 7 marca 1950 r. o Centralnym Urzędzie Drobnej Wytwórczości (Dz. U. R. P. Nr 10, poz. 104) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustala się termin zaprzestania działalności izb przemysłowo-handlowych na dzień 30 czerwca 1950 r.

§ 2. Upoważnia się Prezesa Centralnego Urzędu Drobnej Wytwórczości do powołania:

- 1) Komisji Likwidacyjnej izb przemysłowo-handlowych i ich związku w składzie 5 osób, oraz
- 2) likwidatorów dla poszczególnych izb przemysłowo-handlowych.

§ 3. Do zakresu działania powołanej stosownie do § 2 Komisji Likwidacyjnej należy:

- 1) opracowanie planu likwidacji izb przemysłowo-handlowych,
- 2) opracowanie wniosków co do przekazania spraw należących do zakresu działania izb przemysłowo-handlowych,
- 3) opracowanie wniosków w zakresie określenia organów i instytucji, właściwych do przejęcia poszczególnych kategorii majątku izb,
- 4) opracowanie wniosku w sprawie unormowania praw i obowiązków, wynikających z dotychczasowego stosunku pracy pracowników izbowych,
- 5) nadzór nad działalnością likwidatorów izb przemysłowo-handlowych.

§ 4. Do zakresu działania likwidatorów należy:

- 1) przejęcie majątku izb przemysłowo-handlowych po zaprzestaniu przez nie działalności,
- 2) sprawowanie zarządu nad tym majątkiem, oraz
- 3) protokółarne przekazanie majątku izb właściwym instytucjom lub organom Skarbu Państwa.

§ 5. Komisja Likwidacyjna oraz likwidatorzy podlegają bezpośrednio Prezesowi Centralnego Urzędu Drobnej Wytwórczości, który ustala wytyczne ich działalności oraz zasady wynagrodzenia według obowiązujących przepisów.

§ 6. Określenie organów Skarbu Państwa, uprawnionych do przejęcia poszczególnych składników majątku izb przemysłowo-handlowych, nastąpi przez Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego na wniosek Prezesa Centralnego Urzędu Drobnej Wytwórczości.

§ 7. Koszty likwidacji izb przemysłowo-handlowych pokryte będą z ich majątku. Koszt utrzymania Komisji Likwidacyjnej pokryty będzie z majątku wszystkich izb przemysłowo-handlowych proporcjonalnie do ich majątku.

§ 8. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą od dnia 28 kwietnia 1950 r.

PRZEWODNICZĄCY PAŃSTWOWEJ KOMISJI PLANOWANIA GOSPODARCZEGO

w/z E. Szyr

***

Zarządzenie zostało uchylone zbiorczą uchwałą nr 211 Rady Ministrów z dnia 14 października 1976 r. w sprawie utraty mocy obowiązującej niektórych aktów prawnych ogłoszonych w Monitorze Polskim (Monitor Polski 1976 Nr 40, poz. 179), zgodnie z punktem 23 załącznika nr 3. Ogółem uchwała ta uchyliła 720 aktów prawnych¹¹⁶.

Zarządzenie Prezesa Centralnego Urzędu Drobnej Wytwórczości

z dnia 14 lipca 1950 r.

w sprawie rozwiązania niektórych zrzeszeń prywatnego przemysłu

Monitor Polski A 1950 Nr 85, poz. 1047

Na mocy art. 75 i 76 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr 53, poz. 468) w brzmieniu ustawy z dnia 10 marca 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 350) wraz z późniejszymi zmianami oraz art. 2 pkt 9)

---

116 Dane z systemu Lex.

i art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 7 marca 1950 r. o Centralnym Urzędzie Drobnej Wytwórczości (Dz. U. R. P. Nr 10, poz. 104) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozwiązuje się następujące przymusowe zrzeszenia prywatnego przemysłu:

- 1) Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Producentów Gwoździ, Drutu i Wyrobów z Drutu, utworzone zarządzeniem Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 7 czerwca 1947 r. w sprawie powołania przymusowych zrzeszeń prywatnego przemysłu (Monitor Polski Nr 110, poz. 717);
- 2) Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Przetwórstwa Rybnego oraz Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Przetwórstwa Warzywno-Owocowego — utworzone zarządzeniem Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 14 kwietnia 1948 r. w sprawie powołania przymusowych zrzeszeń prywatnego przemysłu (Monitor Polski Nr 52, poz. 298);
- 3) Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Skórzanego i Futrzarskiego, utworzone zarządzeniem Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 22 grudnia 1948 r. w sprawie powołania przymusowych zrzeszeń prywatnego przemysłu (Monitor Polski Nr A-86, poz. 964).

§ 2. Członkowie rozwiązanych zrzeszeń stają się członkami odpowiednich przymusowych zrzeszeń prywatnego przemysłu, a mianowicie:

- 1) członkowie zrzeszenia, wymienionego w § 1 pkt 1), zostają wpisani do rejestru Ogólnopolskiego Zrzeszenia Prywatnego Przemysłu Metalowego i Elektrotechnicznego, utworzonego zarządzeniem Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 12 grudnia 1949 r. w sprawie powołania przymusowych zrzeszeń prywatnego przemysłu (Monitor Polski Nr A-101, poz. 1185);
- 2) członkowie zrzeszeń, wymienionych w § 1 pkt 2), zostają wpisani do rejestru Ogólnopolskiego Zrzeszenia Prywatnego Przemysłu Spożywczego, utworzonego zarządzeniem Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 12 grudnia 1949 r. w sprawie powołania przymusowych zrzeszeń prywatnego przemysłu (Monitor Polski Nr A-101, poz. 1185);
- 3) członkowie zrzeszenia, wymienionego w § 1 pkt 3), zostają wpisani do rejestru Ogólnopolskiego Zrzeszenia Prywatnego Przemysłu Konfekcyjnego, Skórzanego i Futrzarskiego,

| utworzonego zarządzeniem Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 7 czerwca 1947 r. (Monitor Polski Nr 110, poz. 717) w brzmieniu niniejszego zarządzenia.

§ 3. Majątek oraz prawa i obowiązki zrzeszeń rozwiązanych — przejmują odpowiednie zrzeszenia, wymienione w § 2.

§ 4. 1. W zarządzeniu Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 7 czerwca 1947 r. w sprawie powołania przymusowych zrzeszeń prywatnego przemysłu (Monitor Polski Nr 110, poz. 717) wprowadza się następujące zmiany:

1) pkt 1) otrzymuje brzmienie:

„1) Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Konfekcyjnego, Skórzanego i Futrzarskiego w Warszawie”.

2) pkt 3) skreśla się.

2. W zarządzeniu Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 14 kwietnia 1948 r. w sprawie powołania przymusowych¹¹⁷ Zrzeszeń Prywatnego Przemysłu (Monitor Polski Nr 52, poz. 298) skreśla się punkty 1 i 2.

3. W zarządzeniu Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 22 grudnia 1948 r. w sprawie powołania przymusowych zrzeszeń prywatnego przemysłu (Monitor Polski Nr A-86, poz. 964) skreśla się pkt 2).

§ 5. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia w Monitorze Polskim z mocą obowiązującą od dnia 1 lipca 1950 r.

PREZES CENTRALNEGO URZĘDU DROBNEJ WYTWÓRCZOŚCI   A. Żebrowski

***

Prezesem Centralnego Urzędu Drobnej Wytwórczości (CUDW) został Adam Żebrowski (1913–1981): działacz PZPR, specjalizujący się w sprawach przemysłu miejscowego, był prezesem CUDW, ministrem przemysłu drobnego i rzemiosła, przewodniczącym Komitetu Drobnej Wytwórczości, a w latach sześćdziesiątych był prezesem NBP¹¹⁸.

---

117 Tak w oryginale.

118 http://www.nbp.pl/home.aspx?f=/o_nbp/prezes/prezesi_nbp.html [dostęp 30.06.2013].

Zarządzenie Prezesa Rady Ministrów, Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego i Ministrów: Finansów, Gospodarki Komunalnej, Górnictwa, Przemysłu Ciężkiego, Przemysłu Lekkiego, Przemysłu Rolnego i Spożywczego, Handlu Wewnętrznego, Rolnictwa i Reform Rolnych, Żeglugi, Leśnictwa, Komunikacji, Zdrowia oraz Budownictwa

z dnia 31 sierpnia 1950 r.

w sprawie udzielania zamówień centralom prywatnego przemysłu oraz w sprawie stwierdzenia odmowy przyjęcia zamówienia przez osoby, o których mowa w § 8 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 lutego 1949 r. w sprawie dostaw, robót i usług na rzecz Skarbu Państwa, samorządu oraz niektórych kategorii osób prawnych

Monitor Polski A 1950 Nr 112, poz. 1414

Na podstawie art. 3 ustawy z dnia 18 listopada 1948 r. o dostawach, robotach i usługach na rzecz Skarbu Państwa, samorządu oraz niektórych kategorii osób prawnych (Dz. U. R. P. Nr 63, poz. 494) oraz § 8 ust. 2 i § 10 ust. 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 lutego 1949 r. w sprawie dostaw, robót i usług na rzecz Skarbu Państwa, samorządu oraz niektórych kategorii osób prawnych (Dz. U. R. P. Nr 12, poz. 73 i Nr 58, poz. 448) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Centrale przemysłu prywatnego, wymienione w wykazie, stanowiącym załącznik Nr 1 do niniejszego zarządzenia, pod względem udzielania im zamówień w zakresie ich właściwości należy traktować z zastrzeżeniem, zawartym w ust. 2, na równi z przedsiębiorstwami, wymienionymi w § 8 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 lutego 1949 r. w sprawie dostaw, robót i usług na rzecz Skarbu Państwa, samorządu oraz niektórych kategorii osób prawnych (Dz. U. R. P. Nr 12, poz. 73 i Nr 58, poz. 448).

2. Udzielenie zamówienia osobom, o których mowa w ust. 1 może nastąpić wyłącznie za wyrażoną na piśmie zgodą właściwego przedsiębiorstwa, wymienionego na wykazie, stanowiącym załącznik Nr 2 do niniejszego zarządzenia. W piśmie wyrażającym zgodę powinna być wskazana centrala przemysłu prywatnego, której może być udzielone zamówienie.

§ 2. 1. Właściwymi do stwierdzania odmowy przyjęcia zamówienia przez osoby, o których mowa w § 8 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 lutego 1949 r. w sprawie dostaw, robót i usług na rzecz Skarbu Państwa, samorządu oraz niektórych kategorii osób prawnych (Dz. U. R. P. Nr 12, poz. 73 i Nr 58, poz. 448) są w zakresie swej właściwości przedsiębiorstwa, wymienione na wykazie, stanowiącym załącznik Nr 2 do niniejszego zarządzenia. Wątpliwość co do właściwości przedsiębiorstw, uprawnionych do stwierdzania odmowy przyjęcia zamówienia, rozstrzyga Państwowa Komisja Planowania Gospodarczego.

2. W przypadku, gdy dostawa, robota lub usługa nie jest objęta działalnością przedsiębiorstw, wymienionych w wykazie, stanowiącym załącznik Nr 2 do niniejszego zarządzenia, uprawnioną do stwierdzania odmowy przyjęcia zamówienia jest Państwowa Komisja Planowania Gospodarczego.

§ 3. Wykazy, stanowiące załączniki do niniejszego zarządzenia, mogą być zmieniane i uzupełniane w drodze obwieszczeń Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego w Monitorze Polskim na wniosek właściwego ministra.

§ 4. Z dniem wejścia w życie niniejszego zarządzenia tracą moc obowiązującą: 1) § 2 ust. 3 wraz z wykazem „B” Nr 1 oraz § 3 wraz z załącznikiem Nr 1 oraz § 3 wraz z załącznikiem Nr 1 zarządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 12 marca 1949 r. w sprawie dostaw, robót i usług na rzecz Skarbu Państwa, samorządu oraz niektórych kategorii osób prawnych (Monitor Polski Nr A-20, poz. 297),

2) zarządzenie Ministra Budownictwa z dnia 31 maja 1949 r. w sprawie określenia organizacji i władz, uprawnionych do stwierdzania odmowy przyjęcia zamówienia przez przedsiębiorstwa, wymienione w § 8 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 lutego 1949 r. o dostawach, robotach i usługach na rzecz Skarbu Państwa, samorządu oraz niektórych kategorii osób prawnych (Monitor Polski Nr A-38, poz. 535),

3) zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia 24 sierpnia 1949 r. w sprawie określenia organizacji, uprawnionych do stwierdzenia odmowy przyjęcia zamówienia przez przedsiębiorstwo „Państwowe Przedsiębiorstwo Robót Komunikacyjnych Nr 5 Eksploatacja Żwiru i Kruszywa” (Monitor Polski Nr A-62, poz. 840),

4) zarządzenie Ministra Administracji Publicznej z dnia 27 sierpnia 1949 r. w sprawie

określenia władz, uprawnionych do stwierdzenia odmowy przyjęcia zamówienia przez przedsiębiorstwa samorządowe lub pozostające pod zarządem związków samorządu terytorialnego (Monitor Polski Nr A-67, poz. 877),

5) zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia 21 lutego 1950 r. w sprawie stwierdzenia odmowy przyjęcia zamówienia przez przedsiębiorstwo pn. „Państwowa Komunikacja Samochodowa, Przedsiębiorstwo Transportowo-Spedycyjne” (Monitor Polski Nr A-29, poz. 346),

6) zarządzenie Ministrów: Leśnictwa, Handlu Wewnętrznego oraz Przemysłu Ciężkiego z dnia 19 kwietnia 1950 r. w sprawie określenia organizacji lub władz, uprawnionych do stwierdzenia odmowy przyjęcia zamówienia (Monitor Polski Nr A-51, poz. 587).

§ 5. Zarządzenie wchodzi w życie w 15 dni od dnia ogłoszenia w Monitorze Polskim.

PREZES RADY MINISTRÓW

Józef Cyrankiewicz (...)

Załącznik Nr 1 do zarządzenia z dnia 31 sierpnia 1950 r. (poz. 1414).

WYKAZ CENTRAL PRYWATNEGO PRZEMYSŁU

a) w zakresie dostaw:

Centrala Prywatnego Przemysłu Mineralnego i Materiałów Budowlanych, spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie, Al. Jerozolimskie 101,

Centrala Handlowo-Techniczna Rzemiosła i Prywatnego Przemysłu Metalowego i Elektrotechnicznego, spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie, ul. Emilii Plater 20,

Centrala Prywatnego Przemysłu Chemicznego, spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie, ul. Nowy Świat 41,

Centrala Prywatnego Przemysłu Farmaceutycznego, spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie, ul. Koszykowa 39,

Centrala Handlowa Prywatnego Przemysłu Włókienniczego, spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Łodzi, ul. Piotrkowska 216,

Centrala Prywatnego Przemysłu Papierniczego i Poligraficznego, spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie, ul. Flory 3,

Centrala Prywatnego Przemysłu Drzewnego, spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie, ul. Noakowskiego 10,

Centrala Prywatnego Przemysłu Spożywczego, spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie, ul. Mokotowska 12,

Centrala Prywatnego Przemysłu Konfekcyjnego i Skórzanego, spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie, ul. Krakowskie Przedmieście 6;

b) w zakresie robót drukarskich:

Centrala Prywatnego Przemysłu Papierniczego i Poligraficznego, spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie, ul. Flory 3, Dział Poligraficzny;

c) w zakresie robót budowlanych:

Centrala Prywatnego Przemysłu Mineralnego i Materiałów Budowlanych, spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie, Al. Jerozolimskie 101, Dział Zleceń Budowlanych.

Załącznik nr 2 do zarządzenia z dnia 31 sierpnia 1950 r. (poz. 1414).

WYKAZ

przedsiębiorstw, uprawnionych w zakresie swej właściwości do wyrażania zgody na udzielenie zamówienia centralom przemysłu prywatnego oraz do stwierdzenia odmowy przyjęcia zamówienia przez przedsiębiorstwa, o których mowa w § 8 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 lutego 1949 r. w sprawie dostaw, robót i usług na rzecz Skarbu Państwa, samorządu oraz niektórych kategorii osób prawnych.

1. Centrala Handlowa Materiałów Budowlanych,
2. Centrala Handlowa Ceramiki,
3. Centrala Handlowa Przemysłu Metalowego,
4. Centrala Handlowa Przemysłu Elektrotechnicznego,

5. Centrala Handlowa Przemysłu Motoryzacyjnego „Motozbyt”,
6. Centrala Handlowa Przemysłu Metali Nieżelaznych,
7. Polskie Towarzystwo Maszyn Biurowych,
8. Centrala Handlowa Przemysłu Chemicznego,
9. Centrala Handlowa Zbytu Przemysłu Tłuszczowego,
10. Centrala Handlowa Farmaceutyczno - Sanitarna „Centrosan”,
11. Centrala Tekstylna,
12. Centrala Handlowa Przemysłu Odzieżowego,
13. Centrala Handlowa Przemysłu Skórzanego,
14. Centrala Handlowa Przemysłu Papierniczego,
15. Centrala Handlowa Przemysłu Drzewnego,
16. Centrala Spożywcza — Przedsiębiorstwo Państwowo-Spółdzielcze,
17. Centrala Handlowa Sprzętu Sportowego i Szkutniczego,
18. Centrala Sprzętu Pożarniczego, Ratunkowego i Ochronnego,
19. Biuro Sprzedaży Artykułów i Tkanin Technicznych,
20. Biuro Części Zamiennych do Maszyn Włókienniczych,
21. Centralny Zarząd Przemysłu Graficznego,
22. Ekspozytury Wojewódzkie Dyrekcji Miejscowych Przedsiębiorstw Budowlanych,
23. Centralny Zarząd Przedsiębiorstw Robót Komunikacyjnych,
24. Państwowa Komunikacja Samochodowa,
25. Centrala Przemysłu Ludowego i Artystycznego — Centrala Spółdzielczo-Państwowa,
26. „Paged”, Państwowa Centrala Drzewna,
27. „Las”, Państwowa Centrala Leśnych Produktów Niedrzewnych,
28. Zjednoczone Zakłady Przemysłu Muzycznego,
29. Centralny Zarząd Przemysłu Okrętowego,
30. Państwowe Przedsiębiorstwo Miernicze,
31. Państwowe Przedsiębiorstwo Fotogrametrii i Kartografii,
32. Centralne Biuro Obrotu Maszynami,
33. Mennica Państwowa,

34. Centralny Zarząd Budowy Maszyn Ciężkich,
35. Zjednoczenie Przemysłu Materiałów Ogniotrwałych,
36. Zjednoczenie Przemysłu Taboru i Sprzętu Kolejowego i Rzecznego,
37. Inspektoraty Nadzoru Budowlanego,
38. Centralne Biuro Projektów Architektonicznych,
39. Centrala Techniczna,
40. Centrala Obrotu Księgarskiego „Dom Książki”.

Uchwała Rady Ministrów

z dnia 21 października 1950 r.

**o zmianie uchwały Rady Ministrów z dnia 1 kwietnia 1950 r. w sprawie tymczasowego statutu
organizacyjnego Centralnego Urzędu Drobnej Wytwórczości**

Monitor Polski 1950 Nr 121, poz. 1478

Na podstawie art. 5 ustawy z dnia 7 marca 1950 r. o Centralnym Urzędzie Drobnej Wytwórczości (Dz. U. R. P. Nr 10, poz. 104) Rada Ministrów uchwala, co następuje:

§ 1. W załączniku do uchwały Rady Ministrów z dnia 1 kwietnia 1950 r. (Monitor Polski Nr A-42, poz. 479), zawierającym tymczasowy statut organizacyjny Centralnego Urzędu Drobnej Wytwórczości, wprowadza się zmiany następujące:

- 1) w § 1 po słowach: „Departament Przemysłu Miejscowego” dodaje się słowa: „Departament Przemysłu Terenowego Materiałów Budowlanych”;
- 2) po § 8 dodaje się nowy § 9 o brzmieniu: „§ 9. Departament Przemysłu Terenowego Materiałów Budowlanych składa się z : Wydziału Planowania, Wydziału Organizacji, Wydziału Produkcji, Wydziału Inwestycji, Wydziału Zaopatrzenia, Wydziału Zbytu”;
- 3) dotychczasowe §§ 9—14 otrzymują kolejną numerację 10—15;
- 4) w § 15 wyrazy: „w § 3—10” zastępuje się wyrazami: „w § 3—11”.

§ 2. Wykonanie uchwały porucza się Przewodniczącemu Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia w Monitorze Polskim.

PREZES RADY MINISTRÓW   **Józef Cyrankiewicz**

***

Uchwała została uchylona zbiorczą uchwałą nr 304 Rady Ministrów z dnia 4 grudnia 1972 r. w sprawie utraty mocy obowiązującej niektórych uchwał Rady Ministrów, Prezydium Rządu, Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów i Komitetu Ministrów do Spraw Kultury, ogłoszonych w Monitorze Polskim (Monitor Polski 1972 Nr 58, poz. 311). Wraz z nią uchylono wyżej podaną uchwałę z dnia 1 kwietnia 1950 r. w sprawie tymczasowego statutu organizacyjnego Centralnego Urzędu Drobnej Wytwórczości. Wymieniono je w punkcie nr 102 tabeli będącej załącznikiem do uchwały nr 304. Zaś w punkcie 308 wskazano jako uchyloną uchwałę nr 726 Rady Ministrów z dnia 13 października 1951 r. w sprawie określenia przedsiębiorstw i instytucji podlegających Ministrowi Przemysłu Drobnego i Rzemiosła (Monitor Polski A 1951 Nr 95, poz. 1319).

Zarządzenie Prezesa Centralnego Urzędu Drobnej Wytwórczości

z dnia 4 grudnia 1950 r.

w sprawie reorganizacji niektórych zrzeszeń prywatnego przemysłu

Monitor Polski A 1950 Nr 132, poz. 1665

Na podstawie art. 75 i 76 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr 53, poz. 468) w brzmieniu ustawy z dnia 10 marca 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 350) wraz z późniejszymi zmianami oraz art. 2 pkt. 9) i art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 7 marca 1950 r. o Centralnym Urzędzie Drobnej Wytwórczości (Dz. U. R. P. Nr 10, poz. 104) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozwiązuje się następujące przymusowe zrzeszenia prywatnego przemysłu:

1) Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Papierniczo-Przetwórczego oraz Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Poligraficznego, utworzone zarządzeniem Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 13 października 1949 r. (Monitor Polski Nr A-85, poz. 1041);

2) Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Wytwórców Izolacji i Impregnatów Budowlanych, utworzone zarządzeniem Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 14 kwietnia 1948 r. (Monitor Polski Nr 52, poz. 298);

3) Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Konfekcyjnego, Skórzanego i Futrzarskiego, utworzone zarządzeniem Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 7 czerwca 1947 r. (Monitor Polski Nr 110, poz. 717) w brzmieniu zarządzenia Prezesa Centralnego Urzędu Drobnej Wytwórczości z dnia 14 lipca 1950 r. (Monitor Polski Nr A-85, poz. 1047).

§ 2. 1. Łączy się Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Chemicznego, utworzone zarządzeniem Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 12 grudnia 1949 r. (Monitor Polski Nr A-101, poz. 1185), i Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Drobnej Wytwórczości Różnej, utworzone zarządzeniem Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 22 grudnia 1948 r. (Monitor Polski Nr A-86, poz. 964), które działać będą jako jedno zrzeszenie pod nazwą: „Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Chemicznego i Różnych”.

2. W ramach utworzonego zrzeszenia, wymienionego w ust. 1, tworzy się sekcje branżowe: przemysłu chemicznego, papierniczego, poligraficznego i różnej wytwórczości.

§ 3. Członkowie rozwiązanych zrzeszeń w myśl § 1 stają się członkami odpowiednich zrzeszeń prywatnego przemysłu, a mianowicie:

1) członkowie zrzeszeń, wymienionych w § 1 pkt. 1), zostaną wpisani do rejestru Ogólnopolskiego Zrzeszenia Prywatnego Przemysłu Chemicznego i Różnych, utworzonego niniejszym zarządzeniem (§ 2),

2) członkowie zrzeszenia, wymienionego w § 1 pkt. 2), zostają wpisani do rejestru Ogólnopolskiego Zrzeszenia Prywatnego Przemysłu Mineralnego i Materiałów Budowlanych, utworzonego zarządzeniem Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 12 grudnia 1949 r. (Monitor Polski Nr A-101, poz. 1185),

3) członkowie zrzeszenia, wymienionego w § 1 pkt. 3), zostają wpisani do rejestru Ogólnopolskiego Zrzeszenia Prywatnego Przemysłu Włókienniczego, Konfekcyjnego i Skórzano-Futrzarskiego, utworzonego zarządzeniem Przewodniczącego Państwowej Komisji

| Planowania Gospodarczego z dnia 12 grudnia 1949 r. (Monitor Polski Nr A-101, poz. 1185) w brzmieniu niniejszego zarządzenia.

§ 4. Majątek oraz prawa i obowiązki zrzeszeń rozwiązanych przejmują odpowiednie zrzeszenia, wymienione w § 3.

§ 5. 1. W § 1 zarządzenia Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 12 grudnia 1949 r. (Monitor Polski Nr A-101, poz. 1185) wprowadza się następujące zmiany:

1) pkt 4) otrzymuje brzmienie: „4) Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Włókienniczego, Konfekcyjnego i Skórzano-Futrzarskiego”,

2) pkt 7) skreśla się.

2. W § 1 zarządzenia Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 13 października 1949 r. w sprawie powołania przymusowych zrzeszeń prywatnego przemysłu (Monitor Polski Nr A-85, poz. 1041) skreśla się pkt 1) i 3).

3. W zarządzeniu Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 14 kwietnia 1948 r. w sprawie powołania przymusowych zrzeszeń prywatnego przemysłu (Monitor Polski Nr 52, poz. 298) skreśla się pkt 4.

4. W zarządzeniu Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 7 czerwca 1947 r. w sprawie powołania przymusowych zrzeszeń prywatnego przemysłu (Monitor Polski Nr 110, poz. 717) w brzmieniu zarządzenia Prezesa Centralnego Urzędu Drobnej Wytwórczości z dnia 14 lipca 1950 r. (Monitor Polski Nr A-85, poz. 1047) skreśla się pkt 1).

5. W zarządzeniu Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 22 grudnia 1948 r. w sprawie powołania przymusowych zrzeszeń prywatnego przemysłu (Monitor Polski Nr A-86, poz. 964) skreśla się pkt 6).

§ 6. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1951 r.

PREZES CENTRALNEGO URZĘDU DROBNEJ WYTWÓRCZOŚCI

A. Żebrowski

Rozporządzenie Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego

z dnia 15 grudnia 1950 r.

w sprawie określenia organów i instytucji, które przejmą niektóre sprawy należące dotychczas do zakresu działania izb przemysłowo-handlowych

Dz.U. 1951 Nr 9, poz. 71

Na podstawie art. 9 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 7 marca 1950 r. o Centralnym Urzędzie Drobnej Wytwórczości (Dz. U. R. P. Nr 10, poz. 104) zarządza się, co następuje:

§ 1. Przekazuje się właściwym zrzeszeniom prywatnego przemysłu i zrzeszeniom prywatnego handlu i usług następujące sprawy, należące uprzednio do zakresu działania izb przemysłowo-handlowych:

1) czynności zlecone obowiązującymi przepisami prawnymi w przedmiocie:

- a) zasięgania i składania opinii oraz wniosków,
- b) wyznaczania delegatów (członków) lub też przedstawiania kandydatów do udziału w pracach władz, urzędów, instytucji, komisji lub innych organów,
- c) dostarczania informacji lub dokumentów,

2) prowadzenie rejestru umów o naukę na potrzeby władz przemysłowych i inspekcji pracy.

§ 2. Opłaty, przekazywane izbom przemysłowo-handlowym stosownie do rozporządzenia Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu z dnia 22 sierpnia 1947 r. w sprawie wysokości oraz terminu wnoszenia opłat za zezwolenia na prowadzenie przedsiębiorstw handlowych i budowlanych oraz zawodowe wykonywanie poszczególnych czynności handlowych (Dz. U. R. P. z 1947 r. Nr 57, poz. 312 i Nr 68, poz. 427 oraz z 1949 r. Nr 24, poz. 162) przekazywane będą Naczelnej Radzie Zrzeszeń Prywatnego Handlu i Usług, z wyjątkiem opłat pobieranych od przedsiębiorstw budowlanych, które przekazywane będą Ogólnopolskiemu Zrzeszeniu Prywatnego Budowlanego i Instalacyjnego¹¹⁹.

---

119 Por. § 52 pkt 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 lipca 1958 r. w sprawie zezwoleń na prowadzenie przedsiębiorstw handlowych i na zawodowe wykonywanie czynności handlowych oraz na prowadzenie przedsiębiorstw przemysłu gastronomicznego przez jednostki gospodarki nie uspołecznionej (Dz.U. Nr 49, poz. 241).

§ 3. 1. W celu koordynowania działalności ogólnopolskich zrzeszeń prywatnego przemysłu w zakresie obowiązujących przepisów oraz czynności zleconych przez władze państwowe — powołuje się Komisję Koordynacyjną Zrzeszeń Prywatnego Przemysłu.

2. Skład Komisji Koordynacyjnej, jej szczegółowy zakres działania oraz sposób pokrywania wydatków określi zarządzenie Prezesa Centralnego Urzędu Drobnej Wytwórczości.

§ 4. Obowiązki izb przemysłowo-handlowych w przedmiocie rejestracji tytułów na okaziciela, emitowanych przed dniem 1 września 1939 r., wynikające z dekretu z dnia 3 lutego 1947 r. o rejestracji i umarzaniu niektórych dokumentów na okaziciela emitowanych przed 1 września 1939 r. (Dz. U. R. P. z 1948 r. Nr 28, poz. 190) przekazuje się Bankowi Gospodarstwa Krajowego w likwidacji.

§ 5. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Przewodniczący Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego: w z. *E. Szyr*

Uchwała nr 5 Rady Ministrów

z dnia 3 stycznia 1951 r.

w sprawie określenia rozdziału własności i zasad współdziałania Centralnego Urzędu Drobnej Wytwórczości i Centralnego Związku Spółdzielczego

Monitor Polski A 1951 Nr 4, poz. 43

Na podstawie art. 7 ustawy z dnia 7 marca 1950 r. o Centralnym Urzędzie Drobnej Wytwórczości (Dz. U. R.P. Nr 10, poz. 104) Rada Ministrów uchwała, co następuje:

§ 1. Ilekroć w niniejszej uchwale jest mowa o rozdziale własności Centralnego Urzędu Drobnej Wytwórczości, zwanego w dalszym ciągu „Urzędem” i Centralnego Związku Spółdzielczego, zwanego w dalszym ciągu „Związkiem”, dotyczy to central spółdzielczo-państwowych i central spółdzielni, zrzeszających spółdzielnie pracy i spółdzielnie pomocnicze, tzn. Centrali Rzemieślniczej, Centrali Przemysłu Ludowego i Artystycznego, Związku Spółdzielni Pracy i Centrali Spółdzielni Inwalidów, jak również zrzeszonych w powyższych centralach spółdzielni.

§ 2. Ustala się następujący rozdział właściwości pomiędzy Urzędem a Związkiem:

1) w przedmiocie działalności gospodarczej:

a) do Urzędu należy nadzór i kierowanie całokształtem działalności spółdzielczej wytwórczej i usług, a w szczególności ustalanie lub przekazywanie obowiązujących wytycznych w zakresie planów gospodarczych, profilu produkcyjnego, norm produkcyjnych i racjonalizacji, norm zużycia surowców i jakości produkcji, inwestycji, zaopatrzenia, zakupów inwestycyjnych, zbytu, cen, finansów i rachunkowości,

b) do Związku – stawianie wniosków w powyższych sprawach;

2) w przedmiocie polityki kadr i spraw pracowniczych:

a) do Urzędu należy kierowanie całokształtem polityki kadr i akcją socjalną oraz sprawy umów zbiorowych, płac, normowania pracy i kontroli fundusz płac,

b) do Związku – stawianie wniosków w powyższych sprawach;

3) w przedmiocie szkolenia:

a) Urząd sprawuje pełny nadzór i kierownictwo nad szkoleniem z wyjątkiem spraw, wymienionych pod lit. b)

b) Związek prowadzi szkolenie korespondencyjne, szkolenie rewidentów, pracowników aparatu szkolenia i kulturalno-oświatowego oraz członków organów samorządu spółdzielczego;

4) w przedmiocie spraw organizacyjnych:

a) do Urzędu należy:

1. ustalanie wytycznych i zatwierdzanie w porozumieniu ze Związkiem struktur organizacyjnych, planów sieci spółdzielni oraz placówek terenowych central spółdzielni,

2. zatwierdzanie planów zatrudnienia i etatów central, ich placówek terenowych i spółdzielni,

b) do Związku należy:

1. współdziałanie z Urzędem w zakresie spraw określonych w lit. a),

2. opracowywanie i zatwierdzanie statutów wzorcowych władz spółdzielni i ich central,

3. nadzór nad przestrzeganiem ustalonych wytycznych i form organizacyjnych, rozmiarów i lokalizacji spółdzielni,

4. organizowanie i kontrola prac samorządu spółdzielczego,

5. udzielanie Urzędowi opinii w sprawach właściwego rozwoju spółdzielczości;

5) w przedmiocie prac naukowo-badawczych całokształt uprawnień należy do Urzędu;

6) w przedmiocie kontroli:

a) Urząd sprawuje kontrolą wewnętrzną central spółdzielczo-państwowych i ich placówek terenowych w ramach, jakie określone będą zarządzeniem Prezesa Rady Ministrów o organizacji i funkcjonowaniu kontroli wewnętrznej w Centralnym Urzędzie Drobnej Wytwórczości oraz we władzach, instytucjach i przedsiębiorstwach podległych i nadzorowanych przez Urząd,

b) Związek zaś sprawuje ustawową rewizję central spółdzielni oraz superrewizję podległych centralom placówek i wszystkich spółdzielni przez właściwe centrale i przez aparat własny oraz nadzoruje działalność central spółdzielczo-państwowych w zakresie ich czynności rewizyjnej, propagandowej i kulturalno-oświatowej;

7) w przedmiocie reprezentowania spółdzielczości pełne uprawnienia przysługują Związkowi, natomiast Urząd przedkłada wnioski;

8) działalność propagandową w zakresie spółdzielczości wytwórczej prowadzi Związek w porozumieniu z Urzędem.

§ 3. Protokoły z przeprowadzonych rewizji przesyła Związek do Urzędu niezwłocznie, jeszcze przed wydaniem zarządzenia porewizyjnego.

Plany i wyniki rewizji central powinny być przedmiotem wzajemnych uzgodnień i konsultacji,

Zarządzenia porewizyjne powinny być wydawane przez Prezesa Związku w porozumieniu z Prezesem Urzędu.

§ 4. Tryb i terminy przejęcia przez Urząd spraw, prowadzonych dotychczas przez Związek, ustalą we wzajemnym porozumieniu Prezes Urzędu i Prezes Związku.

§ 5. W przypadku różnicy poglądów pomiędzy Urzędem a Związkiem rozstrzyga Państwowa Komisja Planowania Gospodarczego.

§ 6. Wykonanie uchwały porucza się Przewodniczącemu Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego.

§ 7. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*

Zarządzenie Prezesa Centralnego Urzędu Drobnej Wytwórczości

z dnia 18 stycznia 1951 r.

w sprawie rozwiązania Ogólnopolskiego Zrzeszenia Prywatnego Przemysłu Farmaceutycznego

Monitor Polski A 1951 Nr 8, poz. 130

Na podstawie art. 75 i 76 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr 53, poz. 468) w brzmieniu ustawy z dnia 10 marca 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 350) wraz z późniejszymi zmianami oraz art. 2 pkt 9 i art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 7 marca 1950 r. o Centralnym Urzędzie Drobnej Wytwórczości zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozwiązuje się przymusowe zrzeszenie prywatnego przemysłu p. n. „Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Farmaceutycznego”, utworzone zarządzeniem Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 7 czerwca 1947 r. (Monitor Polski Nr 110, poz. 717).

§ 2. Członkowie zrzeszenia rozwiązanego na podstawie § 1 stają się członkami Ogólnopolskiego Zrzeszenia Prywatnego Przemysłu Chemicznego i Różnych, utworzonego zarządzeniem Prezesa Centralnego Urzędu Drobnej Wytwórczości z dnia 4 grudnia 1950 r. (Monitor Polski Nr A-132, poz. 1165), i zostają wpisani do rejestru tego zrzeszenia z dniem wejścia w życie niniejszego zarządzenia.

§ 3. Majątek oraz prawa i obowiązki zrzeszenia rozwiązanego przejmuje zrzeszenie wymienione w § 2.

§ 4. W zarządzeniu Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 7 czerwca 1947 r. w sprawie powołania przymusowych zrzeszeń prywatnego przemysłu (Monitor Polski Nr 110, poz. 717) skreśla się punkt 2.

§ 5. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 1 marca 1951 r.

Prezes Centralnego Urzędu Drobnej Wytwórczości: *A. Żebrowski*

Zarządzenie Prezesa Centralnego Urzędu Drobnej Wytwórczości

z dnia 28 lutego 1951 r.

w sprawie reorganizacji niektórych zrzeszeń prywatnego przemysłu

Monitor Polski A 1951 Nr 25, poz. 325

Na podstawie art. 75 i 76 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr 53, poz. 468) w brzmieniu ustawy z dnia 10 marca 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 350) wraz z późniejszymi zmianami oraz art. 2 pkt 9 i art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 7 marca 1950 r. o Centralnym Urzędzie Drobnej Wytwórczości (Dz. U. R. P. Nr 10, poz. 104) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozwiązuje się następujące przymusowe zrzeszenia prywatnego przemysłu:

- 1) Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Drzewnego, utworzone zarządzeniem Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 13 października 1949 r. (Monitor Polski Nr A-85, poz. 1041),
- 2) Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Metalowego i Elektrotechnicznego, utworzone zarządzeniem Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 12 grudnia 1949 r. (Monitor Polski Nr A-101, poz. 1185).

§ 2. Członkowie rozwiązanych w myśl § 1 zrzeszeń stają się członkami odpowiednich zrzeszeń prywatnego przemysłu, a mianowicie:

- 1) członkowie zrzeszenia, wymienionego w § 1 pkt 1, zostają wpisani do rejestru Ogólnopolskiego Zrzeszenia Prywatnego Przemysłu Mineralnego i Materiałów Budowlanych, utworzonego zarządzeniem Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 12 grudnia 1949 r. (Monitor Polski Nr A-101, poz. 1185), w ramach którego tworzy się sekcję branży drzewnej,
- 2) członkowie zrzeszenia, wymienionego w § 1 pkt 2, zostają wpisani do rejestru Ogólnopolskiego Zrzeszenia Prywatnego Przemysłu Chemicznego i Różnych, utworzonego

zarządzeniem Prezesa Centralnego Urzędu Drobnej Wytwórczości z dnia 4 grudnia 1950 r. (Monitor Polski Nr A-132, poz. 1665), w ramach którego tworzy się sekcję branży metalowej i elektrotechnicznej.

§ 3. Majątek oraz prawa i obowiązki zrzeszeń rozwiązanych przejmują odpowiednie zrzeszenia wymienione w § 2.

§ 4. 1. W § 1 zarządzenia Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 13 października 1949 r. w sprawie powołania przymusowych zrzeszeń prywatnego przemysłu (Monitor Polski Nr A-85, poz. 1041) skreśla się pkt 2.

2. W § 1 zarządzenia Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 12 grudnia 1949 r. w sprawie powołania przymusowych zrzeszeń prywatnego przemysłu (Monitor Polski Nr A-101, poz. 1185) skreśla się pkt 6.

§ 5. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1951 r.

Prezes Centralnego Urzędu Drobnej Wytwórczości: *A. Żebrowski*

Zarządzenie Prezesa Centralnego Urzędu Drobnej Wytwórczości

z dnia 2 marca 1951 r.

**w sprawie określenia składu, zakresu oraz zasad działania Komisji Koordynacyjnej Zrzeszeń
Prywatnego Przemysłu**

Monitor Polski A 1951 Nr 23, poz. 295

Na podstawie § 3 ust. 2 rozporządzenia Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 15 grudnia 1950 r. w sprawie określenia organów i instytucji, które przejmą niektóre sprawy należące dotychczas do zakresu działania izb przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. z 1951 r. Nr 9, poz. 71) zarządza się, co następuje:

§ 1. Komisja Koordynacyjna Zrzeszeń Prywatnego Przemysłu składa się z przewodniczącego, jego zastępcy oraz z co najmniej 3 członków, powoływanych i odwoływanych przez Prezesa Centralnego Urzędu Drobnej Wytwórczości.

§ 2. Do zakresu działania Komisji Koordynacyjnej Zrzeszeń Prywatnego Przemysłu należy:

- 1) koordynowanie działalności zrzeszeń prywatnego przemysłu i ich agend w zakresie wykonywania przez nie czynności, należących uprzednio do zakresu działania izb przemysłowo-handlowych, a przekazanych zrzeszeniom przemysłu prywatnego stosowanie do przepisów art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 marca 1950 r. o Centralnym Urzędzie Drobnej Wytwórczości (Dz. U. R. P. Nr 10, poz. 104) oraz § 1 rozporządzenia Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 15 grudnia 1950 r. w sprawie określenia organów i instytucji, które przejmą niektóre sprawy należące dotychczas do zakresu działania izb przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. z 1951 r. Nr 9, poz. 71),
- 2) ustalanie właściwości poszczególnych zrzeszeń prywatnego przemysłu do wykonywania czynności, określonych w pkt 1, w szczególności w zakresie wyznaczania rzeczoznawców i delegowania przedstawicieli przemysłu prywatnego, oraz wykonywania tych czynności w przypadkach, gdy nie da się ustalić, które zrzeszenie jest właściwe do ich podjęcia,
- 3) koordynowanie działalności zrzeszeń prywatnego przemysłu w zakresie zleconym przez Centralny Urząd Drobnej Wytwórczości.

§ 3. Komisja Koordynacyjna wykonuje swe czynności kolegialnie. Komisja może zlecić załatwianie spraw określonego rodzaju przewodniczącemu Komisji lub dyrektorowi biura Komisji oraz ustanawiać w terenie swych delegatów.

§ 4. Członkowie Komisji Koordynacyjnej otrzymują wynagrodzenie w wysokości ustalonej przez władzę nadzorczą.

§ 5. Prace wykonawcze Komisji Koordynacyjnej prowadzone są przez biuro Komisji, którego personel jest przyjmowany i zwalniany przez przewodniczącą Komisji.

§ 6. Koszty utrzymania Komisji Koordynacyjnej pokrywane są z opłat, wnoszonych przez zrzeszenia i centrale prywatnego przemysłu. Wysokość tych opłat oraz budżet Komisji Koordynacyjnej podlega zatwierdzeniu przez władzę nadzorczą.

§ 7. Nadzór nad działalnością Komisji Koordynacyjnej sprawuje Centralny Urząd Drobnej Wytwórczości.

§ 8. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Centralnego Urzędu Drobnej Wytwórczości: *A. Żebrowski*

Rozporządzenie Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego

z dnia 8 marca 1951 r.

w sprawie trybu ujawniania w księgach wieczystych i właściwych rejestrach przejścia na własność Skarbu Państwa majątku zniesionych izb przemysłowo-handlowych

Dz. U. 1951 Nr 19, poz. 156

Na podstawie art. 9 ust. 4 ustawy z dnia 7 marca 1950 r. o Centralnym Urzędzie Drobnej Wytwórczości (Dz. U. R. P. Nr 10, poz. 104) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Przejście na własność Skarbu Państwa poszczególnych przedmiotów majątku zniesionych izb przemysłowo-handlowych stosownie do art. 9 ust. 4 ustawy z dnia 7 marca 1950 r. o Centralnym Urzędzie Drobnej Wytwórczości (Dz. U. R. P. Nr 10, poz. 104) będzie ujawnione w księgach wieczystych i innych właściwych rejestrach na podstawie zaświadczenia Prezesa Centralnego Urzędu Drobnej Wytwórczości.

2. Zaświadczenie powinno zawierać dokładne oznaczenie przedmiotu majątku oraz stwierdzenie, że prawo do niego przeszło na rzecz Skarbu Państwa na zasadzie, wymienionej w ust. 1.

§ 2. Uprawnionym do składania wniosków o ujawnienie w księgach wieczystych i innych właściwych rejestrach przejścia własności nieruchomości i innych praw na rzecz Skarbu Państwa jest Centralny Urząd Drobnej Wytwórczości.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Przewodniczący Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego: w z. *E. Szyr*

Zarządzenie Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego

z dnia 17 kwietnia 1951 r.

w sprawie unormowania uprawnień emerytalnych, wynikających z dotychczasowego stosunku pracy pracowników b. izb przemysłowo-handlowych

Monitor Polski A 1951 Nr 35, poz. 442

Na podstawie art. 9 ust. 6 ustawy z dnia 7 marca 1950 r. o Centralnym Urzędzie Drobnej Wytwórczości (Dz. U. R. P. Nr 10, poz. 104) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Okresy zatrudnienia w b. izbach przemysłowo-handlowych, w czasie których pracownicy byli objęci ubezpieczeniem emerytalnym, określonym w odrębnych statutach emerytalnych, uważa się za okresy odpowiedniego ubezpieczenia emerytalnego w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych.

2. W razie przejścia pracownika b. izby przemysłowo-handlowej do zakładu pracy, którego pracownicy objęci są ubezpieczeniem emerytalnym poza Zakładem Ubezpieczeń Społecznych, okresy zatrudnienia, określone w ust. 1, podlegają zaliczeniu do okresów, uzasadniających prawo do świadczeń emerytalnych według przepisów właściwych dla nowego zatrudnienia bez obowiązku przekazania składek.

3. Statutami, o których mowa w ust. 1, są: Statut Pensyjny Urzędników i Sług Izby Handlowej i Przemysłowej w Krakowie, Statut Pensyjny Urzędników i Sług Izby Handlowej i Przemysłowej w Bielsku, Statut Urzędniczy b. Izby Grudziądzko-Stargardzkiej¹²⁰, statuty emerytalne izb przemysłowo-handlowych w Katowicach, Lublinie, Łodzi i Poznaniu oraz statuty emerytalne izb przemysłowo-handlowych, których siedziby położone były w 1939 r. na obszarach należących obecnie do ZSRR.

§ 2. 1. Osoby, które na podstawie statutów wymienionych w § 1 ust. 3 nabyły przed wejściem w życie niniejszego zarządzenia uprawnienia do zaopatrzenia emerytalnego, wdowiego lub sierociego, nabywają prawo do odpowiednich rent emerytalnych w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych, jeśli odpowiadają poza tym innym warunkom, uzasadniającym prawo do tych rent, określonym w przepisach o ubezpieczeniu społecznym.

2. Do wymiaru rent osób, określonych w ust. 1, mają zastosowanie postanowienia rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 marca 1949 r. w sprawie wysokości świadczeń rentowych w ubezpieczeniu społecznym (Dz. U. R. P. Nr 18, poz. 120).

§ 3. Osoby, które otrzymywały z b. izb przemysłowo-handlowych specjalne zaopatrzenia emerytalne (tzw. dary z łaski), będą je otrzymywać nadal z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w dotychczasowej wysokości z tym zastrzeżeniem, że wysokość ich nie może przekraczać odpowiednich rent emerytalnych, ustalonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 8 marca 1949 r. w sprawie wysokości świadczeń rentowych w ubezpieczeniu społecznym (Dz. U. R. P. Nr 18, poz. 120).

---

¹²⁰ Nazwa „Izba Grudziądzko-Stargardzka” była zwyczajowym mianem Izby Przemysłowo-Handlowej w Grudziądzu.

§ 4. Do stwierdzenia okoliczności, dotyczących przebiegu zatrudnienia w b. izbach przemysłowo-handlowych i związanych z nim uprawnień, właściwy jest Centralny Urząd Drobnej Wytwórczości.

§ 5. Kwoty, wypłacone uprawnionym w okresie od dnia 1 lipca 1950 r. do dnia ogłoszenia niniejszego zarządzenia, Zakład Ubezpieczeń Społecznych zarachowuje na poczet świadczeń, przewidzianych w §§ 2 i 3.

§ 6. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 lipca 1950 r.
Przewodniczący Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego: w z. *F. Blinowski*

Ustawa

z dnia 25 maja 1951 r.

o urzędzie Ministra Przemysłu Drobnego i Rzemiosła

Dz. U. 1951 Nr 32, poz. 247

W celu usprawnienia i wzmożenia nadzoru państwowego nad drobną wytwórczością odpowiednio do wzrostu zadań tej gałęzi gospodarki w wykonaniu narodowych planów gospodarczych, dotyczących zaspokajania rosnących potrzeb ludności na artykuły masowego spożycia, oraz w celu podkreślenia roli spółdzielczości pracy i rzemiosła w dziedzinie świadczenia usług — stanowi się, co następuje:

Art. 1. Tworzy się urząd Ministra Przemysłu Drobnego i Rzemiosła.

Art. 2. Do zakresu działania Ministra Przemysłu Drobnego i Rzemiosła należą sprawy państwowego przemysłu drobnego, rzemiosła, prywatnego przemysłu oraz sprawy gospodarcze spółdzielczości pracy, a w szczególności:

- 1) sprawy bezpośredniego zarządu państwowym przemysłem drobnym, podległym Ministrowi Przemysłu Drobnego i Rzemiosła,
- 2) sprawy zwierzchniego zarządu państwowym przemysłem, podlegającym terenowym organom jednolitej władzy państwowej,
- 3) planowanie, koordynowanie i nadzór nad działalnością gospodarczą spółdzielczości pracy,

4) nadzorowanie i popieranie rzemiosła oraz nadzór nad prywatnym przemysłem,

5) sprawy administracji przemysłowej w dziedzinie drobnej wytwórczości.

Art. 3. 1. Rada Ministrów określi szczegółowo w drodze rozporządzenia zakres działania Ministra Przemysłu Drobного i Rzemiosła.

2. Rada Ministrów określi przedsiębiorstwa i instytucje, które podlegają Ministrowi Przemysłu Drobного i Rzemiosła.

Art. 4. 1. Znosi się Centralny Urząd Drobnej Wytwórczości.

2. Sprawy, należące dotychczas do Centralnego Urzędu Drobnej Wytwórczości, przechodzą do zakresu działania Ministra Przemysłu Drobного i Rzemiosła.

Art. 5. Pracownicy, zatrudnieni dotychczas w Centralnym Urzędzie Drobnej Wytwórczości, przechodzą do służby w odpowiednich działach Ministerstwa Przemysłu Drobного i Rzemiosła.

Art. 6. Traci moc ustawa z dnia 7 marca 1950 r. o Centralnym Urzędzie Drobnej Wytwórczości (Dz. U. R. P. Nr 10, poz. 104) z wyjątkiem przepisów art. 9, które pozostają w mocy z tą zmianą, że przewidziany w nich zakres działania Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego przekazuje się Ministrowi Przemysłu Drobного i Rzemiosła.

Art. 7. Wykonanie ustawy porucza się Prezesowi Rady Ministrów, Przewodniczącemu Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego i Ministrowi Przemysłu Drobного i Rzemiosła.

Art. 8. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *B. Bierut* (...)

Zarządzenie Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego

z dnia 4 lipca 1951 r.

**w sprawie wynagrodzeń rzeczoznawców (biegłych) przy izbach rzemieślniczych oraz
zrzeszeniach prywatnego przemysłu**

Monitor Polski 1951 Nr 67, poz. 880

W celu ustalenia jednolitych stawek wynagrodzeń rzeczoznawców wpisanych na listy rzeczoznawców przy izbach rzemieślniczych oraz zrzeszeniach prywatnego przemysłu za czynności wykonywane na zlecenie władz, urzędów, instytucji państwowych oraz jednostek gospodarki uspołecznionej na podstawie § 3 ust. 2 lit. b) rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 kwietnia 1949 r. w sprawie zakresu działania Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego (Dz. U. R. P. z 1949 r. Nr 26, poz. 190 i z 1950 r. Nr 22, poz. 188) zarządza się, co następuje:

§ 1. Przy zleceniu wydania opinii rzeczoznawcom (biegłym), wpisanym na listę rzeczoznawców przy izbach rzemieślniczych oraz zrzeszeniach prywatnego przemysłu, władze, urzędy i instytucje państwowe oraz jednostki gospodarki uspołecznionej ustalać będą wynagrodzenia tych rzeczoznawców według zasad wyrażonych w niniejszym zarządzeniu.

§ 2. Wynagrodzenie powinno być ustalane w stosunku do ilości czasu zużytego na wykonanie czynności. W przypadkach, gdy praca rzeczoznawcy jest wyjątkowo trudna, wymaga współdziałania sił naukowych, zastosowania odpowiednich urządzeń technicznych itp., przewidziane w niniejszym zarządzeniu (§ 3) stawki godzinowe mogą ulec zwwyżce w granicach do 25% ich wysokości, jednakże tylko za każdorazową zgodą jednostki nadrzędnej zleceńodawcy.

§ 3. Ustala się następujące kategorie czynności zleconych rzeczoznawcy:

- 1) kategoria I, do której zalicza się czynności polegające tylko na sprawdzeniu w drodze oględzin jakości, wartości lub stanu obiektu, znajdującego się w miejscu zamieszkania rzeczoznawców;
- 2) kategoria II, do której zalicza się czynności wymagające przy obliczaniu wartości sprawdzenia całokształtu kalkulacji lub przy ocenie jakości — prac i badań dodatkowych oraz

czynności wymienione w pkt 1, o ile są związane z wyjazdem poza miejsce zamieszkania rzeczoznawców;

3) kategoria III, do której zalicza się czynności wymagające zbadania większych lub bardziej skomplikowanych obiektów wraz ze szczegółowym uzasadnieniem opinii złożonym na piśmie.

§ 4. 1. Wynagrodzenie wynosi:

1) za czynności objęte kat. I — zł 8 za godzinę,

2) " " " " II — " 10 " "

3) " " " " III — " 10 " "

2. Wysokość wynagrodzenia ustalona zostaje w granicach określonych w ust. 1 w drodze umowy między zleceniodawcą a rzeczoznawcą.

§ 5. 1. Czas zużyty przez rzeczoznawcę ustala zleceniodawca na podstawie faktycznie przez rzeczoznawcę przepracowanej liczby godzin, przy czym w umowie powinien być określony sposób kontroli zużytego przez rzeczoznawcę czasu.

2. W przypadkach czynności typowych, co do których istnieje możliwość określenia z góry potrzebnego na ich wykonanie czasu, wynagrodzenie rzeczoznawcy powinno być określone w umowie w formie ryczałtu.

§ 6. W przypadku konieczności przyjazdu na miejsce dla dokonania oględzin w miejscu zamieszkania rzeczoznawcy dolicza się koszty przejazdu, a czas oblicza się od wyjścia z domu do czasu powrotu.

§ 7. W przypadkach dokonania czynności rzeczoznawcy poza miejscem jego stałego zamieszkania wynagrodzenie za zużyty czas pracy nie może obejmować więcej niż 12 godzin pracy na dobę.

§ 8. Za czas pobytu w podróży zleceniodawca przyzna rzeczoznawcy diety i zwrot kosztów przejazdu w wysokości ustalonej dla pracowników państwowych zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 lipca 1948 r. o należnościach w razie pełnienia czynności służbowych poza zwykłym miejscem służbowym oraz w razie przeniesienia na inne miejsce służbowe (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 279), przy czym zwrot kosztów przejazdu przysługuje rzeczoznawcom w tej samej wysokości, co pracownikom państwowym wymienionym w § 25 ust. 1 wymienionego rozporządzenia.

§ 9. 1. Jeśli praca rzeczoznawcy odbywa się w warunkach niebezpiecznych dla życia lub zdrowia (praca na dużej wysokości, pod ziemią, przy instalacjach wysokiego napięcia, w suchym doku itp.) — zleceniodawca ma obowiązek ubezpieczyć rzeczoznawcę od nieszczęśliwych wypadków na swój koszt w Powszechnym Zakładzie Ubezpieczeń Wzajemnych (PZUW).

2. Ubezpieczenie będzie dokonywane na warunkach stosowanych przez PZUW z uwzględnieniem szczególnych warunków ubezpieczeń majątkowych i osobowych dla jednostek gospodarki społecznej, ustalonych przez Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego i Ministra Finansów (zarządzenie Przewodniczącego PKPG i Ministra Finansów Nr 217 z dnia 7 czerwca 1951 r.).

§ 10. Zarządzenie niniejsze nie stosuje się do wynagrodzeń rzeczoznawców powoływanych przez władze, urzędy i instytucje państwowe na podstawie przepisów szczególnych, ustalających odmiennie tryb wynagradzania rzeczoznawców.

§ 11. Tracą moc taryfy wynagrodzeń rzeczoznawców izb rzemieślniczych oraz b. izb przemysłowo-handlowych w odniesieniu do czynności wykonywanych przez rzeczoznawców na zlecenie władz, urzędów, instytucji państwowych oraz jednostek gospodarki społecznej.

§ 12. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Przewodniczący Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego: w. z. *E. Szyr*

Zarządzenie Ministra Przemysłu Drobnego i Rzemiosła

z dnia 9 sierpnia 1951 r.

**w sprawie składu, zakresu oraz zasad działania Komisji Koordynacyjnej Zrzeszeń Prywatnego
Przemysłu**

Monitor Polski A 1951 Nr 76, poz. 1057

Na podstawie art. 6 ustawy z dnia 25 maja 1951 r. o urzędzie Ministra Przemysłu Drobnego i Rzemiosła (Dz. U. R. P. Nr 32, poz. 247) oraz w związku z § 3 rozporządzenia Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 15 grudnia 1950 r.

w sprawie określenia organów i instytucji, które przejmą niektóre sprawy należące dotychczas do zakresu działania izb przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. z 1951 r. Nr 9, poz. 71) zarządza się, co następuje:

§ 1. Komisja Koordynacyjna Zrzeszeń Prywatnego Przemysłu składa się z przewodniczącego, jego zastępcy, 3 członków oraz dyrektora biura Komisji, powoływanych i odwoływanych przez Ministra Przemysłu Drobного i Rzemiosła.

§ 2. Do zakresu działania Komisji Koordynacyjnej Zrzeszeń Prywatnego Przemysłu należy:

1) koordynowanie działalności zrzeszeń prywatnego przemysłu i ich agend w zakresie wykonywania przez nie czynności, należących uprzednio do zakresu działania izb przemysłowo-handlowych, a przekazanych zrzeszeniom przemysłu prywatnego stosowanie do przepisów art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 marca 1950 r. o Centralnym Urzędzie Drobnej Wytwórczości (Dz. U. R. P. Nr 10, poz. 104) oraz §. 1 rozporządzenia Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 15 grudnia 1950 r. w sprawie określenia organów i instytucji, które przejmą niektóre sprawy należące dotychczas do zakresu działania izb przemysłowo-handlowych (Dz. U. R. P. z 1951 r. Nr 9, poz. 71);

2) ustalanie właściwości poszczególnych zrzeszeń prywatnego przemysłu do wykonywania czynności, określonych w pkt 1, w szczególności w zakresie wyznaczania rzeczoznawców i delegowania przedstawicieli przemysłu prywatnego, oraz wykonywania tych czynności w przypadkach, gdy nie da się ustalić, które zrzeszenie jest właściwe do ich podjęcia;

3) koordynowanie działalności zrzeszeń prywatnego przemysłu w zakresie zleconym przez Ministerstwo Przemysłu Drobного i Rzemiosła.

§ 3. Komisja Koordynacyjna wykonuje swe czynności zgodnie z regulaminem zatwierdzonym przez Ministra Przemysłu Drobного i Rzemiosła.

§ 4. Członkowie Komisji Koordynacyjnej otrzymują wynagrodzenie w wysokości ustalonej przez władzę nadzorczą.

§ 5. Prace wykonawcze Komisji Koordynacyjnej prowadzone są przez biuro Komisji, którego personel jest przyjmowany i zwalniany przez dyrektora biura Komisji.

§ 6. Koszty utrzymania Komisji Koordynacyjnej pokrywane są z opłat, wnoszonych przez zrzeszenia i centrale prywatnego przemysłu. Wysokość tych opłat oraz budżet Komisji Koordynacyjnej podlega zatwierdzeniu przez władzę nadzorczą.

§ 7. Nadzór nad działalnością Komisji Koordynacyjnej sprawuje Ministerstwo Przemysłu Drobного i Rzemiosła.

§ 8. Traci moc zarządzenie Prezesa Centralnego Urzędu Drobnej Wytwórczości z dnia 2 marca 1951 r. w sprawie określenia składu, zakresu oraz zasad działania Komisji Koordynacyjnej Zrzeszeń Prywatnego Przemysłu (Monitor Polski Nr A-23, poz. 295).

§ 9. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 lipca 1951 r. Minister Przemysłu Drobного i Rzemiosła: *A. Żebrowski*

Zarządzenie Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego

z dnia 4 września 1951 r.

**zmieniające zarządzenie w sprawie wynagrodzeń rzeczoznawców (biegłych) przy izbach
rzemieślniczych oraz zrzeszeniach prywatnego przemysłu**

Monitor Polski 1951 Nr 82, poz. 1138

Na podstawie § 3 ust. 2 lit. b) rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 kwietnia 1949 r. w sprawie zakresu działania Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego (Dz. U. R. P. z 1949 r. Nr 26, poz. 190 i z 1950 r. Nr 22, poz. 188) zarządza się, co następuje:

§ 1. W zarządzeniu Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 4 lipca 1951 r. w sprawie wynagrodzeń rzeczoznawców (biegłych) przy izbach rzemieślniczych oraz zrzeszeniach prywatnego przemysłu (Monitor Polski Nr A-67, poz. 880) wprowadza się następującą zmianę:

w § 4 ust. 1 pkt 3 liczbę „10” zastępuje się liczbą „12”.

§ 2. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Przewodniczący Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego: w z. *E. Szyr*

Rozporządzenie Rady Ministrów

z dnia 13 października 1951 r.

w sprawie zakresu działania Ministra Przemysłu Drobного i Rzemiosła

Dz. U. 1951 Nr 60, poz. 410

Na podstawie art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 25 maja 1951 r. o urzędzie Ministra Przemysłu Drobного i Rzemiosła (Dz. U. R. P. Nr 32, poz. 247) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Zakres działania Ministra Przemysłu Drobного i Rzemiosła obejmuje:

- 1) sprawy bezpośredniego zarządu i kierownictwa działalnością podległych Ministrowi Przemysłu Drobного i Rzemiosła przedsiębiorstw wytwórczych państwowego przemysłu drobnego oraz przedsiębiorstw projektowych i konstrukcyjnych, których podstawowa działalność związana jest z drobną wytwórczością,
- 2) zwierzchni zarząd nad przedsiębiorstwami drobnego przemysłu oraz budownictwa przemysłowego drobnej wytwórczości podległymi terenowym organom jednolitej władzy państwowej,
- 3) nadzór państwowy nad gospodarczą działalnością spółdzielczości pracy i rzemieślniczej spółdzielczości pomocniczej w zakresie planowania, produkcji, finansowania, inwestycji, zaopatrzenia i zbytu, organizacji przedsiębiorstw i ich jednostek nadrzędnych, szkolenia, zatrudnienia, płac i kadr,
- 4) nadzór państwowy nad izbami rzemieślniczymi, ich związkami oraz cechami, ustalanie kierunku rozwoju rzemiosła oraz sprawy szkolenia zawodowego, zaopatrzenia i zbytu,
- 5) nadzór państwowy nad działalnością prywatnego przemysłu, jego zrzeszeniami i sprawy koordynacji działalności tych zrzeszeń,
- 6) koordynowanie działalności drobnego przemysłu państwowego, spółdzielczości pracy, prywatnego przemysłu i rzemiosła,
- 7) sprawy administracji przemysłowej, wykonywanej w ramach prawa przemysłowego w stosunku do wytwórczych i usługowych przedsiębiorstw spółdzielczych, rzemieślniczych i przemysłu prywatnego,

8) sprawy ustanawiania przymusowego zarządu państwowego nad wytwórczymi i usługowymi przedsiębiorstwami przemysłu prywatnego.

2. Określony w ust. 1 pkt 7 i 8 zakres działania nie obejmuje:

- 1) przedsiębiorstw żywienia zbiorowego, biur przepisywania na maszynie i tłumaczeń oraz wypożyczalni i przechowalni, które w zakresie administracji przemysłowej oraz ustanowienia przymusowego zarządu państwowego podlegają Ministrowi Handlu Wewnętrznego,
- 2) przedsiębiorstw usług transportowych, które w zakresie wskazanym w pkt 1 podlegają Ministrowi Transportu Drogowego i Lotniczego,
- 3) przedsiębiorstw przemysłu gospodniego, kąpielisk, łaźni, pralni oraz kominiarstwa, które w zakresie wskazanym w pkt 1 podlegają Ministrowi Gospodarki Komunalnej.

§ 2. Uprawnienia przewidziane dla Ministra Przemysłu i Handlu w ustawie z dnia 21 maja 1948 r. o centralach spółdzielczo-państwowych (Dz. U. R. P. Nr 30, poz. 200) przechodzą na Ministra Przemysłu Drobного i Rzemiosła w stosunku do central spółdzielczo-państwowych podległych temu Ministrowi.

§ 3. Nadzór nad gospodarczą działalnością spółdzielni (§ 1 ust. 1 pkt 3) sprawowany będzie przez Ministra Przemysłu Drobного i Rzemiosła w porozumieniu z:

- 1) Ministrem Transportu Drogowego i Lotniczego w odniesieniu do spółdzielni transportowych, spółdzielni podejmujących się obsługi i napraw pojazdów mechanicznych oraz wytwarzających części zamienne i akcesoria,
- 2) Ministrem Gospodarki Komunalnej w odniesieniu do spółdzielni kominiarskich i prowadzących pralnie.

§ 4. Uprawnienia Ministra Przemysłu Drobного i Rzemiosła w zakresie spraw wymienionych w § 1 ust. 1 pkt 3 wykonywane będą z zachowaniem właściwości Centralnego Związku Spółdzielczego, wynikającej:

- 1) z ustawy z dnia 21 maja 1948 r. o Centralnym Związku Spółdzielczym i centralach spółdzielni (Dz. U. R. P. z 1948 r. Nr 30, poz. 199 i z 1949 r. Nr 65, poz. 524),
- 2) z ustawy z dnia 29 października 1920 r. o spółdzielniach (Dz. U. R. P. z 1950 r. Nr 25, poz. 232),

3) z ustawy z dnia 21 maja 1948 r. o centralach spółdzielczo-państwowych (Dz. U. R. P. Nr 30, poz. 200).

§ 5. Wykonanie rozporządzenia porucza się Ministrowi Przemysłu Drobного i Rzemiosła.

§ 6. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*

Uchwała nr 726 Rady Ministrów

z dnia 13 października 1951 r.

w sprawie określenia przedsiębiorstw i instytucji podlegających Ministrowi Przemysłu Drobного i Rzemiosła

Monitor Polski A 1951 Nr 95, poz. 1319

Na podstawie art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 25 maja 1951 r. o urzędzie Ministra Przemysłu Drobного i Rzemiosła (Dz. U. R. P. Nr 32, poz. 247) Rada Ministrów uchwała, co następuje:

§ 1. Ministrowie Przemysłu Drobного i Rzemiosła podlegają:

I. z tytułu bezpośredniego zarządu:

1) przedsiębiorstwa wytwórcze, objęte działalnością wchodzących w skład Ministerstwa Przemysłu Drobного i Rzemiosła następujących zarządów przemysłu, a mianowicie:

- a) Zarządu Przemysłu Wyrobów Metalowych,
- b) „ „ Galanterii Metalowej,
- c) „ „ Maszynowego,
- d) „ „ Sprzętu Gospodarskiego,
- e) „ „ Drzewnego i Szczotkarskiego,
- f) „ „ Szklarskiego,
- g) „ „ Chemicznego i Tworzyw Sztucznych,
- h) „ „ Sportowego,
- i) „ „ Muzycznego,
- j) „ „ Wyrobów Błazanych,

- k) „ „ Okuć i Wyrobów z Drotu,
- l) „ „ Sprzętu Okrętowego,
- m) „ „ Sprzętu Medycznego,

2) Biuro Studiów i Projektów Drobnej Wytwórczości,

3) Państwowe Przedsiębiorstwo Krawiecko-Kuśnierskie;

II. z tytułu zwierzchniego nadzoru podległe radom narodowym:

- 1) przedsiębiorstwa i zakłady objęte działalnością wojewódzkich zarządów przemysłu terenowego,
- 2) przedsiębiorstwa objęte działalnością wydziałów (oddziałów) przemysłu materiałów budowlanych prezydiów wojewódzkich rad narodowych,
- 3) przedsiębiorstwa pn. „Zespoły Budownictwa Przemysłowego Drobnej Wytwórczości”;

III. z tytułu nadzoru państwowego nad gospodarczą działalnością:

- 1) Centrala Rzemieślnicza, centrala spółdzielczo-państwowa,
- 2) Centrala Przemysłu Ludowego i Artystycznego, centrala spółdzielczo-państwowa,
- 3) Związek Spółdzielni Pracy, centrala spółdzielni,
- 4) Centrala Spółdzielni Inwalidów, centrala spółdzielni,
- 5) spółdzielnie objęte działalnością wyżej wymienionych central,
- 6) Spółdzielcza Organizacja Zbytu Drobnej Wytwórczości „Spólnota Pracy”,
- 7) centrale prywatnego przemysłu;

IV. z tytułu nadzoru państwowego:

- 1) izby rzemieślnicze i ich związek oraz organizacje cechowe,
- 2) Związek Doskonalenia Rzemiosł oraz zrzeszone w nim zakłady,
- 3) Komisja Koordynacyjna Zrzeszeń Prywatnego Przemysłu oraz przymusowe zrzeszenia prywatnego przemysłu.

§ 2. Wykonanie uchwały porucza się Ministrowi Przemysłu Drobnego i Rzemiosła.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*

Zarządzenie Ministra Przemysłu Drobego i Rzemiosła

z dnia 7 grudnia 1951 r.

w sprawie reorganizacji niektórych zrzeszeń prywatnego przemysłu

Monitor Polski A 1951 Nr 102, poz. 1490

Na podstawie art. 75 i 76 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr 53, poz. 468) w brzmieniu ustawy z dnia 10 marca 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 350) wraz z późniejszymi zmianami oraz art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 25 maja 1951 r. o urzędzie Ministra Przemysłu Drobego i Rzemiosła (Dz. U. R. P. Nr 32, poz. 247) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozwiązuje się Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Fermentacyjnego, utworzone zarządzeniem Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 12 grudnia 1949 r. (Monitor Polski Nr A-101, poz. 1185).

§ 2. Członkowie rozwiązanego Zrzeszenia stają się członkami Ogólnopolskiego Zrzeszenia Prywatnego Przemysłu Spożywczego utworzonego zarządzeniem Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 12 grudnia 1949 r. (Monitor Polski Nr A-101, poz. 1185).

§ 3. Majątek oraz prawa i obowiązki rozwiązanego Zrzeszenia przejmuje Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Spożywczego.

§ 4. W § 1 zarządzenia Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 12 grudnia 1949 r. w sprawie powołania przymusowych zrzeszeń prywatnego przemysłu (Monitor Polski Nr A-101, poz. 1185) skreśla się pkt 2.

§ 5. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1952 r.

Minister Przemysłu Drobego i Rzemiosła: *A. Żebrowski*

Rozporządzenie Rady Ministrów

z dnia 14 maja 1952 r.

**zmieniające rozporządzenie w sprawie zakresu działania Ministra Przemysłu Drobного
i Rzemiosła**

Dz.U. 1952 Nr 26, poz. 178

Na podstawie art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 25 maja 1951 r. o urzędzie Ministra Przemysłu Drobного i Rzemiosła (Dz. U. R. P. Nr 32, poz. 247) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 października 1951 r. w sprawie zakresu działania Ministra Przemysłu Drobного i Rzemiosła (Dz. U. R. P. Nr 60, poz. 410) wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 1 wprowadza się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Określony w ust. 1 pkt 3 zakres działania nie obejmuje spółdzielni rybołówstwa morskiego oraz spółdzielni wykonujących usługi transportowo-ekspedycyjne, obsługę i naprawy pojazdów samochodowych, wytwarzających sprzęt samochodowy oraz prowadzących handel samochodowy.”;

2) w § 3 skreśla się pkt 1.

§ 2. Wykonanie rozporządzenia porucza się Ministrowi Przemysłu Drobного i Rzemiosła, Ministrowi Żeglugi oraz Ministrowi Transportu Drogowego i Lotniczego.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 kwietnia 1952 r.

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*

Zarządzenie Ministra Przemysłu Drobного i Rzemiosła

z dnia 18 grudnia 1952 r.

w sprawie reorganizacji niektórych zrzeszeń prywatnego przemysłu

Monitor Polski A 1953 Nr 3, poz. 36

Na podstawie art. 75 i 76 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowym (Dz. U. Nr 53, poz. 468) w brzmieniu ustawy z dnia

10 marca 1934 r. (Dz. U. Nr 40, poz. 350) wraz z późniejszymi zmianami zarządza się, co następuje:

§ 1. Łączy się Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Spożywczego, utworzone zarządzeniem Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 12 grudnia 1949 r. w sprawie powołania przymusowych zrzeszeń prywatnego przemysłu (Monitor Polski Nr A-101, poz. 1185), i Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Chemicznego i Różnych, powołane zarządzeniem Prezesa Centralnego Urzędu Drobnej Wytwórczości z dnia 4 grudnia 1950 r. w sprawie reorganizacji niektórych zrzeszeń prywatnego przemysłu (Monitor Polski Nr A-132, poz. 1665), które działać będą jako jedno zrzeszenie pod nazwą „Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Chemicznego, Spożywczego i Różnych”.

§ 2. Członkowie połączonych w myśl § 1 zrzeszeń stają się członkami Ogólnopolskiego Zrzeszenia Prywatnego Przemysłu Chemicznego, Spożywczego i Różnych.

§ 3. Majątek oraz prawa i obowiązki połączonych zrzeszeń przejmuje Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Chemicznego, Spożywczego i Różnych.

§ 4. W § 1 zarządzenia Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 12 grudnia 1949 r. w sprawie powołania przymusowych zrzeszeń prywatnego przemysłu (Monitor Polski Nr A-101, poz. 1185) skreśla się pkt 3. W zarządzeniu Prezesa Centralnego Urzędu Drobnej Wytwórczości z dnia 4 grudnia 1950 r. w sprawie reorganizacji niektórych zrzeszeń prywatnego przemysłu (Monitor Polski Nr A-132, poz. 1665) skreśla się § 2.

§ 5. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 stycznia 1953 r.
Minister Przemysłu Drobного i Rzemiosła: *A. Żebrowski*

Zarządzenie Ministra Przemysłu Drobego i Rzemiosła

z dnia 23 grudnia 1952 r.

w sprawie reorganizacji niektórych zrzeszeń prywatnego przemysłu

Monitor Polski A 1953 Nr 5, poz. 51

Na podstawie art. 75 i 76 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowym (Dz. U. Nr 53, poz. 468) w brzmieniu ustawy z dnia 10 marca 1934 r. (Dz. U. Nr 40, poz. 350) wraz z późniejszymi zmianami zarządza się, co następuje:

§ 1. Łączy się Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Budowlanego i Instalacyjnego, utworzone zarządzeniem Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 13 października 1949 r. w sprawie powołania przymusowych zrzeszeń prywatnego przemysłu (Monitor Polski Nr A-85, poz. 1041), i Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Mineralnego i Materiałów Budowlanych, utworzone zarządzeniem Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 12 grudnia 1949 r. w sprawie powołania przymusowych zrzeszeń prywatnego przemysłu (Monitor Polski Nr A-101, poz. 1185), które działać będą jako jedno zrzeszenie pod nazwą „Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Budowlanego i Mineralnego” z siedzibą w Warszawie.

§ 2. Członkowie połączonych w myśl § 1. zrzeszeń stają się członkami Ogólnopolskiego Zrzeszenia Prywatnego Przemysłu Budowlanego i Mineralnego.

§ 3. Majątek oraz prawa i obowiązki połączonych zrzeszeń przejmuje Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Budowlanego i Mineralnego.

§ 4. W § 1 zarządzenia Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 13 października 1949 r. w sprawie powołania przymusowych zrzeszeń prywatnego przemysłu (Monitor Polski Nr A-85, poz. 1041) skreśla się pkt 4 oraz w § 1 zarządzenia Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 12 grudnia 1949 r. w sprawie powołania przymusowych zrzeszeń prywatnego przemysłu (Monitor Polski Nr A-101, poz. 1185) skreśla się pkt 5.

§ 5. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 stycznia 1953 r.
Minister Przemysłu Drobного i Rzemiosła: *A. Żebrowski*

Zarządzenie Ministra Przemysłu Drobного i Rzemiosła

z dnia 30 lipca 1953 r.

w sprawie reorganizacji niektórych zrzeszeń prywatnego przemysłu

Monitor Polski A 1953 Nr 76, poz. 913

Na podstawie art. 75 i 76 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowym (Dz. U. Nr 53, poz. 468) w brzmieniu ustawy z dnia 10 marca 1934 r. (Dz. U. Nr 40, poz. 350 wraz z późniejszymi zmianami) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozwiązuje się Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Włókienniczego, Konfekcyjnego i Skórzano-Futrarskiego, utworzone zarządzeniem Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 12 grudnia 1949 r. w sprawie powołania przymusowych zrzeszeń prywatnego przemysłu (Monitor Polski Nr A-101, poz. 1185) w brzmieniu zarządzenia Prezesa Centralnego Urzędu Drobnej Wytwórczości z dnia 4 grudnia 1950 r. w sprawie reorganizacji niektórych zrzeszeń prywatnego przemysłu (Monitor Polski Nr A-132, poz. 1665).

§ 2. Członkowie rozwiązanego Zrzeszenia stają się członkami Ogólnopolskiego Zrzeszenia Prywatnego Przemysłu Chemicznego, Spożywczego i Różnych, utworzonego zarządzeniem Ministra Przemysłu Drobного i Rzemiosła z dnia 18 grudnia 1952 r. w sprawie reorganizacji niektórych zrzeszeń prywatnego przemysłu (Monitor Polski z 1953 r. Nr A-3, poz. 36).

§ 3. Majątek oraz prawa i obowiązki rozwiązanego Zrzeszenia przejmuje Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Chemicznego, Spożywczego i Różnych.

§ 4. W § 1 zarządzenia Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 12 grudnia 1949 r. w sprawie powołania przymusowych zrzeszeń prywatnego przemysłu (Monitor Polski Nr A-101, poz. 1185) w brzmieniu zarządzenia Prezesa

Centralnego Urzędu Drobnej Wytwórczości z dnia 4 grudnia 1950 r. (Monitor Polski Nr A-132, poz. 1665) skreśla się pkt 4.

§ 5. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 30 września 1953 r.

Minister Przemysłu Drobnego i Rzemiosła: *A. Żebrowski*

Rozporządzenie Rady Ministrów

z dnia 26 października 1954 r.

w sprawie zmiany przepisów dotyczących zakresu działania w sprawach spółdzielczości pracy

Dz.U. 1954 Nr 51, poz. 258

Na podstawie art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 25 maja 1951 r. o urzędzie Ministra Przemysłu Drobnego i Rzemiosła (Dz. U. Nr 32, poz. 247) oraz art. 7 ustawy z dnia 26 lutego 1951 r. o organizacji władz w dziedzinie komunikacji (Dz. U. Nr 14, poz. 108 i Nr 41, poz. 310) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 października 1951 r. w sprawie zakresu działania Ministra Przemysłu Drobnego i Rzemiosła (Dz. U. z 1951 r. Nr 60, poz. 410 i z 1952 r. Nr 26, poz. 178) wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 1 skreśla się:

a) w ust. 1 pkt 3 oraz w pkt 6 wyrazy „spółdzielczości pracy”,

b) ust. 3;

2) skreśla się §§ 3 i 4.

§ 2. 1. W § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 lutego 1951 r w sprawie zakresu działania władz naczelných w dziedzinie komunikacji (Dz. U. z 1951 r. Nr 14, poz. 111 i Nr 41, poz. 315 oraz z 1952 r. Nr 11, poz. 69 i Nr 19, poz. 115) wprowadza się następujące zmiany:

1) w ust. 1:

a) pkt 17 skreśla się,

b) w pkt 18 wyrazy „w dziedzinie określonej w pkt 17” zastępuje się wyrazami „w dziedzinie usług transportowo-spedycyjnych, obsługi i naprawy pojazdów samochodowych, produkcji sprzętu samochodowego oraz handlu samochodami”,

c) w pkt 19 wyrazy „w dziedzinie określonej w pkt 17” zastępuje się wyrazami „w dziedzinie określonej w pkt 18”,

2) ust. 2 skreśla się.

2. W rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 5 kwietnia 1952 r. (Dz. U. Nr 19, poz. 115) skreśla się § 2.

§ 3. Zakres działania Ministra Żeglugi nie obejmuje spraw nadzoru nad działalnością gospodarczą spółdzielni pracy w dziedzinie rybołówstwa morskiego.

§ 4. Wykonanie rozporządzenia porucza się Ministrom: Przemysłu Drobного i Rzemiosła, Transportu Drogowego i Lotniczego oraz Żeglugi.

§ 5. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 października 1954 r.

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*

Rozporządzenie Rady Ministrów

z dnia 28 maja 1955 r.

w sprawie zmiany zakresu działania Ministra Przemysłu Drobного i Rzemiosła

Dz.U. 1955 Nr 22, poz. 140

Na podstawie art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 25 maja 1951 r. o urzędzie Ministra Przemysłu Drobного i Rzemiosła (Dz. U. Nr 32, poz. 247) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 października 1951 r. w sprawie zakresu działania Ministra Przemysłu Drobного i Rzemiosła (Dz. U. z 1951 r. Nr 60, poz. 410 i z 1952 r. Nr 19, poz. 115, Nr 26, poz. 178) wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 1 ust. 1 pkt 7 po wyrazach „wykonywanej w ramach prawa przemysłowego” dodaje się wyrazy „i przepisów szczególnych”;

2) w ust. 2:

a) w pkt 1 skreśla się wyrazy „biur przepisywania na maszynie i tłumaczeń oraz wypożyczalni i przechowalni”,

b) w pkt 3 skreśla się wyrazy „oraz kominiarstwa” i końcową kropkę zastępuje się przecinkiem,

c) dodaje się pkt 4 w brzmieniu: „4) młynów, wiatraków, kaszarni i samodzielnych śrutowników, które w zakresie wskazanym w pkt 1 podlegają Ministrowi Skupu”;

3) dodaje się ust. 3 w brzmieniu: „3. Określony w ust. 1 pkt 5 zakres działania nie dotyczy przemysłu młynarskiego i jego zrzeszeń, które w tym zakresie podlegają Ministrowi Skupu”.

§ 2. Wykonanie rozporządzenia porucza się Ministrom: Przemysłu Drobnego i Rzemiosła, Handlu Wewnętrznego, Skupu i Gospodarki Komunalnej.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, z tym że przepisy § 1 pkt 2 lit. c) oraz pkt 3 z mocą od dnia 1 sierpnia 1954 r.

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*

Rozporządzenie Rady Ministrów

z dnia 20 września 1957 r.

w sprawie szczegółowego określenia zakresu działania Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych oraz rozgraniczenia właściwości w tej dziedzinie

Dz.U. 1957 Nr 52, poz. 253

Na podstawie art. 11 ustawy z dnia 22 marca 1957 r. o zmianach w organizacji i zakresie działania naczelných organów administracji państwowej w niektórych gałęziach przemysłu, budownictwa i komunikacji (Dz. U. Nr 17, poz. 86) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Zakres działania Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych obejmuje:

1) w dziedzinie projektowania i realizacji budownictwa ogólnego (dla potrzeb mieszkaniowych, administracyjnych, gospodarczych, socjalnych i kulturalnych) w miastach i osiedlach oraz projektowania i realizacji budowy zakładów, urządzeń i instalacji przemysłowych, energetycznych, projektowania i wykonawstwa wielkich budowli wodnych, urządzeń żeglugowych i obiektów inżynieryjnych sprawy:

a) tworzenia, łączenia i likwidacji w ramach resortu państwowych biur projektów, przedsiębiorstw wykonawstwa budowlanego i przedsiębiorstw geologiczno-inżynierskich oraz ustalania kierunku i nadzorowania ich działalności, (...);

2) w zakresie ustalania norm i przepisów dla państwowych przedsiębiorstw budowlanych — sprawy:

a) zasad organizacji produkcji budowlano-montażowej oraz prac geologiczno-inżynierskich,

b) norm zużycia materiałów przy wykonywaniu robót budowlano-montażowych i inżynierskich, (...);

3) w zakresie produkcji i zbytu materiałów budowlanych, w szczególności cementu, wapna, gipsu, ceramiki budowlanej, ceramiki, szkła, materiałów izolacyjnych, kamienia budowlanego i kruszywa, surowców mineralnych, materiałów budowlanych, materiałów wapienno-piaskowych i elementów budowlanych — sprawy:

a) ustalania zasad przygotowania i eksploatacji baz surowców, zasad produkcji i zbytu materiałów budowlanych, wytwarzanych przez przedsiębiorstwa państwowe, (...);

4) sprawy tworzenia, łączenia i likwidacji w ramach resortu zakładów usługowych i wytwórczych, związanych z budownictwem i przemysłem materiałów budowlanych, oraz nadzorowania ich działalności;

5) w zakresie normowania technicznego i wydawania przepisów techniczno-budowlanych — sprawy:

a) określania normatywów oraz warunków technicznych wykonania i odbioru robót budowlano-montażowych i instalacyjnych, (...);

6) w dziedzinie normowania kosztorysowego w budownictwie — sprawy:

a) opracowywania i zatwierdzania powszechnie obowiązujących normatywów i wskaźników kosztorysowych oraz cenników na roboty, elementy budowlane i usługi oraz ustalania wskaźników stawek narzutów na normatywne koszty bezpośrednie, (...);

7) sprawy organizacji udzielania pomocy technicznej dla indywidualnego i spółdzielczego budownictwa na wsi w zakresie:

a) opracowywania w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa dokumentacji projektowo-kosztorysowej dla budownictwa wiejskiego ze szczególnym uwzględnieniem projektów

typowych i projektów wzorcowych zagród i budynków wiejskich oraz w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i z Komitetem do Spraw Urbanistyki i Architektury — sprawy rozpowszechniania tej dokumentacji,

b) prowadzenia badań w zakresie stosowania nowych metod budowy sprzętu, narzędzi, aparatów i urządzeń instalacyjnych, materiałów zastępczych, miejscowych itp., (...);

8) sprawy organizacji i działalności instytutów naukowo-badawczych w zakresie budownictwa i materiałów budowlanych, współpracy z państwowymi i społecznymi instytucjami naukowymi i zawodowymi działającymi w dziedzinie budownictwa i materiałów budowlanych, współdziałania z innymi ministrami w sprawach perspektywicznych planów prac naukowo-badawczych, programów nauczania, kształcenia i zatrudnienia w dziedzinie budownictwa;

9) sprawy związane z postępowaniem technicznym w budownictwie i w produkcji materiałów budowlanych oraz sprawy organizacji i nadzoru nad prowadzeniem doświadczalnictwa w budownictwie i produkcji materiałów budowlanych;

10) sprawy współpracy z zagranicą w zakresie przenoszenia osiągnięć dotyczących postępu technicznego i organizacyjnego techniki budowlanej, produkcji materiałów budowlanych i techniki górniczej, eksploatacji materiałów budowlanych, ekonomiki i finansów budownictwa;

11) inne sprawy z zakresu budownictwa i przemysłu materiałów budowlanych nie zastrzeżone ustawami właściwości innych ministrów, urzędów centralnych oraz Komitetu do Spraw Urbanistyki i Architektury.

2. Minister Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych:

1) współdziała z Ministrem Przemysłu Drobego i Rzemiosła w sprawie ustalania ogólnych zasad polityki państwowej w stosunku do nie uspołecznionych biur i pracowni projektów, przedsiębiorstw wykonawstwa i rzemiosła budowlanego oraz przedsiębiorstw produkcji materiałów budowlanych, ustalania zasad przygotowania i eksploatacji baz surowców, zasad produkcji i zbytu materiałów budowlanych przez nie uspołecznione przedsiębiorstwa produkcji materiałów budowlanych oraz w sprawie ustalania ogólnych umownych warunków przy wykonywaniu robót budowlano-montażowych dla jednostek gospodarki uspołecznionej przez nie uspołecznione przedsiębiorstwa wykonawstwa budowlanego;

2) porozumiewa się z Centralnym Związkiem Spółdzielczym w sprawie ustalania ogólnych zasad polityki państwowej w zakresie tworzenia, działalności i likwidacji spółdzielczych biur i pracowni projektów, przedsiębiorstw wykonawstwa budowlanego oraz przedsiębiorstw produkcji materiałów budowlanych.

§ 2. W zakresie spraw objętych przepisami § 1 ministrowie i kierownicy urzędów centralnych uzgadniają swe poczynania z Ministrem Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych.

§ 3. 1. Tracą moc:

1) § 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 lipca 1956 r. w sprawie zakresu działania Ministra Budownictwa (Dz. U. Nr 30, poz. 143);

2) § 1 i § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 listopada 1952 r. w sprawie zakresu działania Ministra Przemysłu Materiałów Budowlanych przez Ministra Przemysłu Drzewnego i Papierniczego (Dz. U. Nr 45, poz. 305).

2. W rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 października 1951 r. w sprawie zakresu działania Ministra Przemysłu Drobno i Rzemiosła (Dz. U. Nr 60, poz. 410 z późniejszymi zmianami):

a) w § 1 ust. 1 pkt 2 skreśla się wyrazy „oraz budownictwa przemysłowego drobnej wytwórczości”,

b) w § 1 dodaje się nowy ust. 4 w brzmieniu:

„Określony w ust. 1 pkt 2 i 3 zakres działania nie obejmuje podległych prezydiom rad narodowych terenowych przedsiębiorstw przemysłu materiałów budowlanych”.

3. W rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 5 stycznia 1957 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Komitetu do Spraw Urbanistyki i Architektury (Dz. U. Nr 4, poz. 16) dodaje się w § 1 ust. 3 w brzmieniu:

„3. Komitet do Spraw Urbanistyki i Architektury ustala ogólne zasady struktury i pracy organizacji projektowania architektoniczno-budowlanego, normatywy techniczne projektowania i zasady sporządzania i zatwierdzania dokumentacji projektowo-kosztorysowej, zatwierdza projekty typowe budownictwa oraz opracowuje cenniki za dokumentację

| projektowo-kosztorysową — przy współdziałaniu Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych”.

§ 4. Wykonanie rozporządzenia porucza się Ministrowi Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, zainteresowanym ministrom, Prezesowi Komitetu do Spraw Urbanistyki i Architektury oraz kierownikom urzędów centralnych.

§ 5. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*

Ustawa

z dnia 2 lipca 1958 r.

o Komitecie Drobnej Wytwórczości

Dz.U. 1958 Nr 45, poz. 225

W celu:

- stworzenia odpowiednich warunków dla rozwoju drobnej wytwórczości oraz realizacji zadań i uprawnień rad narodowych w tej dziedzinie,
- zapewnienia koordynacji i współdziałania różnych dziedzin drobnej wytwórczości i usług przez organ oparty na zasadzie przedstawicielstwa rad narodowych, organizacji spółdzielczych, rzemieślniczych i innych drobnych wytwórców

stanowi się, co następuje:

Art. 1. 1. Tworzy się Komitet Drobnej Wytwórczości, zwany w dalszym ciągu „Komitetem”.

2. Komitet działa przy Radzie Ministrów.

Art. 2. Zadaniem Komitetu jest zapewnienie prawidłowego rozwoju i współdziałania różnych dziedzin drobnej wytwórczości i usług, a w szczególności państwowego przemysłu terenowego, spółdzielczości, rzemiosła indywidualnego, przemysłu prywatnego, przemysłu ludowego i domowego, chałupnictwa oraz innych drobnych wytwórców.

Art. 3. 1. Do zakresu działania Komitetu należą w szczególności sprawy:

- 1) opracowywania w ramach ogólnej polityki gospodarczej Państwa zasad prawidłowego rozwoju poszczególnych grup drobnej wytwórczości w określonych gałęziach przemysłu i usług,
- 2) środków i warunków ekonomicznych sprzyjających rozwojowi drobnej wytwórczości, zwłaszcza w dziedzinie finansowania i kredytów, kształtowania cen, stosunków pracy i płacy,
- 3) przygotowywania wniosków w zakresie podstawowych zadań drobnej wytwórczości, obejmowanych narodowymi planami gospodarczymi,
- 4) koordynacji zamierzeń inwestycyjnych i programów produkcyjnych drobnej wytwórczości,
- 5) zaopatrzenia drobnej wytwórczości w surowce, materiały pomocnicze, maszyny i urządzenia,
- 6) organizacji pomocy w dziedzinie postępu technicznego i podnoszenia poziomu produkcji drobnej wytwórczości.

2. Ponadto do zakresu działania Komitetu należy:

- 1) wykonywanie funkcji naczelnego organu administracji państwowej w stosunku do drobnej wytwórczości w dziedzinie administracji przemysłowej i w innych przypadkach określonych ustawami,
- 2) nadzór nad właściwymi organami administracji prezydiów rad narodowych w zakresie ustalonym ustawą z dnia 25 stycznia 1958 r. o radach narodowych (Dz. U. Nr 5, poz. 16).

3. Rada Ministrów określi w drodze rozporządzenia szczegółowy zakres i tryb działania Komitetu.

4. Rada Ministrów może wyłączyć niektóre rodzaje drobnej wytwórczości z zakresu działania Komitetu.

Art. 4. 1. W skład Komitetu wchodzi: przewodniczący, zastępcy przewodniczącego, sekretarz, przedstawiciele prezydiów wojewódzkich rad narodowych i miast wyłączonych z województw, przedstawiciele centralnych organizacji spółdzielczych oraz naczelnych organizacji rzemiosła i innych drobnych wytwórców.

2. Rada Ministrów określi centralne organizacje spółdzielcze oraz naczelne organizacje rzemiosła i innych drobnych wytwórców, których przedstawiciele wchodzić będą w skład Komitetu, oraz ustali zasady i tryb powoływania członków Komitetu.

Art. 5. 1. Organami Komitetu są:

- 1) prezydium,
- 2) przewodniczący.

2. W skład prezydium Komitetu wchodzi: przewodniczący, zastępcy przewodniczącego i sekretarz Komitetu oraz członkowie prezydium.

3. Przewodniczący Komitetu powoływany jest na wniosek Prezesa Rady Ministrów w trybie przewidzianym w art. 29 Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i wchodzi w skład Rady Ministrów.

4. Zastępców przewodniczącego i sekretarza Komitetu powołuje Prezes Rady Ministrów na wniosek Przewodniczącego Komitetu.

5. Pozostałych członków prezydium Komitetu powołuje Komitet; ich powołanie wymaga zatwierdzenia przez Prezesa Rady Ministrów.

Art. 6. Zakres i zasady działania organów Komitetu oraz organizację jego aparatu wykonawczego określi statut uchwalony przez Radę Ministrów.

Art. 7. W sprawach należących do zakresu działania Komitetu rozporządzenia i zarządzenia, w przypadkach określonych ustawami, wydaje przewodniczący Komitetu.

Art. 8. 1. Znosi się urząd Ministra Przemysłu Drobного i Rzemiosła.

2. Uprawnienia Ministra Przemysłu Drobного i Rzemiosła przewidziane ustawami przechodzą na Komitet.

Art. 9. Pracownicy Ministerstwa Przemysłu Drobного i Rzemiosła przechodzą do pracy w aparacie wykonawczym Komitetu.

Art. 10. Traci moc ustawa z dnia 25 maja 1951 r. o urzędzie Ministra Przemysłu Drobного i Rzemiosła (Dz. U. Nr 32, poz. 247).

Art. 11. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Przewodniczący Rady Państwa: A. Zawadzki (...)

Rozporządzenie Rady Ministrów

z dnia 25 lipca 1958 r.

w sprawie zezwoleń na prowadzenie przedsiębiorstw handlowych i na zawodowe wykonywanie czynności handlowych oraz na prowadzenie przedsiębiorstw przemysłu gastronomicznego przez jednostki gospodarki nie uspołecznionej

Dz.U. 1958 Nr 49, poz. 241

Na podstawie art. 4 ust. 3 oraz art. 10 i 13 ustawy z dnia 1 lipca 1958 r. o zezwoleniach na wykonywanie przemysłu, rzemiosła, handlu i niektórych usług przez jednostki gospodarki nie uspołecznionej (Dz. U. Nr 45, poz. 224) zarządza się, co następuje:

Rozdział I.

Przepisy ogólne.

§ 1. Ilekroć w niniejszym rozporządzeniu jest mowa:

- 1) o ustawie — należy przez to rozumieć ustawę z dnia 1 lipca 1958 r. o zezwoleniach na wykonywanie przemysłu, rzemiosła, handlu i niektórych usług przez jednostki gospodarki nie uspołecznionej (Dz. U. Nr 45, poz. 224);
- 2) o organach administracji handlu — rozumie się przez to wydziały handlu prezydiów rad narodowych oraz Ministra Handlu Wewnętrznego w sprawach zastrzeżonych do ich właściwości;
- 3) o zezwoleniu — rozumie się przez to zezwolenie na prowadzenie przedsiębiorstwa handlowego, przedsiębiorstwa przemysłu gastronomicznego lub zawodowe wykonywanie czynności handlowych;
- 4) o przedsiębiorstwie — rozumie się przez to przedsiębiorstwo handlowe, przedsiębiorstwo przemysłu gastronomicznego lub zawodowe wykonywanie czynności handlowych.

§ 2. Przedsiębiorstwo wolno prowadzić oraz czynności handlowe wolno zawodowo wykonywać dopiero po uzyskaniu zezwolenia.

§ 3. 1. Obowiązek uzyskania zezwolenia ciąży na osobach fizycznych i osobach prawnych nie będących jednostkami gospodarki uspołecznionej.

2. Jednostkami gospodarki uspołecznionej są w rozumieniu niniejszego rozporządzenia:

- 1) przedsiębiorstwa, urzędy i instytucje państwowe;
- 2) spółki, w których Państwo, przedsiębiorstwo lub instytucja państwowa posiada udział wynoszący ponad 50% kapitału zakładowego;
- 3) spółdzielnie. (...)

§ 52. Tracą moc:

- 1) rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 22 sierpnia 1947 r. o właściwości władz przemysłowych oraz o trybie i warunkach udzielania zezwoleń na prowadzenie przedsiębiorstw handlowych i zawodowe wykonywanie czynności handlowych (Dz. U. Nr 57, poz. 311 z późniejszymi zmianami);
- 2) rozporządzenie Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu z dnia 22 sierpnia 1947 r. w sprawie wysokości oraz terminu wnoszenia opłat za zezwolenia na prowadzenie przedsiębiorstw handlowych i budowlanych oraz zawodowe wykonywanie czynności handlowych (Dz. U. z 1947 r. Nr 57, poz. 312 i Nr 68, poz. 427, z 1949 r. Nr 24, poz. 162 oraz z 1951 r. Nr 9, poz. 71);
- 3) rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 11 marca 1948 r. w sprawie obowiązku uzyskania zezwolenia na zawodowe wykonywanie czynności handlowych (Dz. U. Nr 13, poz. 105 z późniejszymi zmianami);
- 4) rozporządzenie Ministra Apropozycji i Handlu z dnia 23 lutego 1946 r. w sprawie wykonania dekretu z dnia 30 listopada 1945 r. o koncesjonowaniu przedsiębiorstw przemysłu gastronomicznego (Dz. U. Nr 12, poz. 83 z późniejszymi zmianami);
- 5) § 2 rozporządzenia Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 15 grudnia 1950 r. w sprawie określenia organów i instytucji, które przejmą niektóre sprawy należące dotychczas do zakresu działania izb przemysłowo-handlowych (Dz. U. z 1951 r. Nr 9, poz. 71) — w części dotyczącej przedsiębiorstw handlowych i wykonywania czynności handlowych w kraju.

§ 53. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: w z. *P. Jaroszewicz*

Obwieszczenie Prezesa Rady Ministrów

z dnia 6 listopada 1958 r.

o sprostowaniu błędów

Dz.U. 1958 Nr 66, poz. 331

Na podstawie art. 6 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 30 grudnia 1950 r. o wydawaniu Dziennika Ustaw Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i Dziennika Urzędowego Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej „Monitor Polski” (Dz. U. Nr 58, poz. 524) prostuje się następujące błędy:

1) w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 25 lipca 1958 r. w sprawie zezwoleń na prowadzenie przedsiębiorstw handlowych i na zawodowe wykonywanie czynności handlowych oraz na prowadzenie przedsiębiorstw przemysłu gastronomicznego przez jednostki gospodarki nie uspołecznionej (Dz. U. Nr 49, poz. 241):

a) w § 10 w wierszu 5 zamiast wyrazu „wydobywanie” powinien być wyraz „wybudowanie”,

b) w § 32 w wierszu pierwszym zamiast wyrazów „§ 5” powinny być wyrazy „§ 31”;

2) w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 25 lipca 1958 r. w sprawie zezwoleń na wykonywanie przemysłu, rzemiosła i niektórych usług przez jednostki gospodarki nie uspołecznionej (Dz. U. Nr 49, poz. 242):

a) w § 14 pkt 39 lit. c) zamiast wyrazów „opinii właściwego zjednoczenia okręgu energetycznego” powinny być wyrazy „opinii właściwego zarządu energetycznego okręgu”,

b) w tabeli opłat stanowiącej załącznik do rozporządzenia pod lp. 19 w rubrykach 3 i 4 („Rzemiosło”) zamiast liczb „500” i „2.500” powinny być kreski; (...).

Prezes Rady Ministrów: w z. *P. Jaroszewicz*

Uchwała nr 149 Rady Ministrów

z dnia 13 kwietnia 1959 r.

w sprawie nadania statutu Polskiej Izbie Handlu Zagranicznego

Monitor Polski 1959 Nr 41, poz. 187

Na podstawie art. 17 dekretu z dnia 28 września 1949 r. o utworzeniu Polskiej Izby Handlu Zagranicznego (Dz. U. Nr 53, poz. 403) Rada Ministrów uchwała, co następuje:

§ 1. Polskiej Izbie Handlu Zagranicznego nadaje się statut, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Uchyla się uchwałę Rady Ministrów z dnia 24 października 1949 r. w sprawie nadania statutu Polskiej Izbie Handlu Zagranicznego (Monitor Polski Nr A-83, poz. 1014).

§ 3. Wykonanie uchwały porucza się Ministrowi Handlu Zagranicznego.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*

Załącznik do uchwały nr 149 Rady
Ministrów z dnia 13 kwietnia 1959 r.
(poz. 187).

STATUT POLSKIEJ IZBY HANDLU ZAGRANICZNEGO

§ 1. Polska Izby Handlu Zagranicznego, utworzona dekretem z dnia 28 września 1949 r. (Dz. U. nr 53, poz. 403), działa na podstawie przepisów tego dekretu oraz niniejszego statutu.

§ 2. Władzami Izby są: Ogólne Zebranie, Rada, Prezes, Prezydium oraz Komisja Rewizyjna.

Ogólne Zebranie Izby.

§ 3. Do zakresu działania Ogólnego Zebrania należy:

- 1) wybór członków Rady, Prezydium (z wyjątkiem Prezesa) i Komisji Rewizyjnej,
- 2) wybór członków honorowych,
- 3) zatwierdzenie sprawozdań z czynności Prezydium i Rady oraz zatwierdzanie zamknięć rachunkowych,
- 4) ustalanie wytycznych do planu pracy Izby,
- 5) uchwalanie projektów budżetów,

- 6) uchwalanie projektów zmian statutu,
- 7) uchwalanie regulaminów obrad Ogólnego Zebrania i Rady,
- 8) inne sprawy przedstawione przez pozostałe władze Izby.

§ 4. Zwyczajne Ogólne Zebrania Izby odbywają się corocznie w lutym, nadzwyczajne Ogólne Zebranie — w miarę potrzeby. Prezes Izby ustala datę, miejsce i porządek obrad ogólnych zebrań.

§ 5. 1. Porządek obrad zwyczajnego Ogólnego Zebrania obejmuje: sprawozdanie z czynności Prezydium i Rady, sprawozdanie Komisji Rewizyjnej oraz zatwierdzenie zamknięć rachunkowych za rok ubiegły, uchwalenie wytycznych do planu pracy, uchwalenie projektu budżetu oraz wybory Rady, Prezydium i Komisji Rewizyjnej.

2. Członkowie Izby reprezentujący jedną czwartą ogólnej liczby głosów mają prawo żądania umieszczenia innych spraw na porządku obrad Ogólnego Zebrania. Żądanie to należy zgłosić na piśmie Prezesowi Izby najpóźniej na 7 dni przed wyznaczonym terminem Ogólnego Zebrania z podaniem brzmienia proponowanego wniosku.

§ 6. Prezes Izby zwoła nadzwyczajne Ogólne Zebranie Izby na zlecenie Ministra Handlu Zagranicznego albo na wniosek Rady Izby lub połowy członków Izby. Do wniosków Rady lub połowy członków Izby ma zastosowanie przepis § 5 ust. 2. Porządek obrad nadzwyczajnego Ogólnego Zebrania Izby powinien obejmować sprawy, dla których je zwołano.

§ 7. 1. W ogólnych Zebraniach Izby biorą udział z czynnymi prawami członków Izby (art. 11) przedstawiciele delegowani po jednym przez Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania przy Radzie Ministrów oraz przez Ministrów: Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, Finansów, Górnictwa i Energetyki, Handlu Wewnętrznego, Handlu Zagranicznego, Komunikacji, Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego, Przemysłu Chemicznego, Przemysłu Ciężkiego, Przemysłu Lekkiego, Przemysłu Spożywczego i Skupu, Rolnictwa, Spraw Zagranicznych oraz Żeglugi i Gospodarki Wodnej.

2. Wymienionym w ust. 1 przedstawicielom przysługuje po jednym głosie.

§ 8. Jako przedstawiciele osób prawnych, będących członkami zwyczajnymi Izby, w ogólnych zebraniach biorą udział upoważnieni delegaci. Liczba delegatów nie może przekraczać liczby głosów posiadanych przez danego członka Izby.

§ 9. Każdy członek zwyczajny Izby posiada na Ogólnym Zebraniu liczbę głosów w zależności od zaliczenia do grupy składkowej, a mianowicie:

w grupie I	— 5 głosów,
w grupie II	— 4 głosy,
w grupie III	— 3 głosy,
w grupie IV	— 2 głosy,
w grupie V i niższej	— 1 głos.

§ 10. W ogólnych zebraniach mogą brać udział, bez prawa głosu, inne osoby zaproszone przez Prezesa Izby.

§ 11. Do ważności uchwał Ogólnego Zebrania wymagane jest, aby co najmniej byli reprezentowani członkowie dysponujący połową ogólnej liczby głosów członków Izby.

§ 12. Ogólne Zebranie wybiera w tajnym głosowaniu łącznie wiceprezesa i trzech członków Prezydium, następnie 15 członków Rady oraz trzech członków i dwóch zastępców członków Komisji Rewizyjnej.

§ 13. 1. Głosowanie odbywa się za pomocą kartek, na których uprawnieni do głosowania umieszczają tyle nazwisk spośród kandydatów zgłoszonych przez uczestników Ogólnego Zebrania, ile stanowisk jest wybieranych w danym głosowaniu.

2. Za wybranych uznaje się osoby, które uzyskały bezwzględną większość oddanych głosów.

§ 14. Jeżeli głosowanie nie dało pełnego wyniku, przewodniczący Ogólnego Zebrania zarządza wybory uzupełniające. W razie równości głosów rozstrzyga losowanie.

§ 15. Poza przypadkami, określonymi w § 12, głosowania odbywają się jawnie. Wniosek uważa się za uchwalony, jeżeli uzyskał największą liczbę oddanych głosów. W razie równości głosów rozstrzyga głos przewodniczącego Ogólnego Zebrania.

Rada Izby.

§ 16. 1. Do zakresu działania Rady należy:

- 1) ocena okresowych sprawozdań Prezydium,
- 2) opiniowanie spraw przedstawionych w tym celu przez Prezydium,

- 3) wybór i odwoływanie członków — korespondentów,
- 4) ustanawianie na wniosek Prezydium: sekcji, komitetów i komisji, powoływanie przewodniczących i członków tych zespołów oraz ustalanie wysokości ich wynagrodzenia za udział w posiedzeniach,
- 5) zatwierdzenie na wniosek Prezydium listy Kolegium Arbitrów,
- 6) zgłaszanie wniosków na Ogólne Zebranie w sprawach wyboru członków honorowych,
- 7) opiniowanie projektów budżetów oraz uchwalanie prowizorium budżetowego,
- 8) zaliczanie członków do grup składkowych oraz występowanie z wnioskiem w sprawie wysokości składek w poszczególnych grupach,
- 9) uchwalanie taryf opłat za czynności Izby,
- 10) ustalanie w porozumieniu z właściwymi władzami tabeli płac pracowników Izby,
- 11) tworzenie i zwijanie oddziałów i przedstawicielstw,
- 12) ustalanie regulaminów działania oddziałów Izby.

2. Uchwały w sprawach przewidzianych w pkt 1 pkt 8, 9, 10 i 11 wymagają zatwierdzenia Ministra Handlu Zagranicznego.

§ 17. Członkowie Prezydium nie mogą być członkami Rady.

§ 18. 1. Posiedzeniom Rady przewodniczy z urzędu Prezes Izby lub wyznaczony przez niego członek Prezydium, inni członkowie Prezydium, inni członkowie Prezydium mogą brać udział w obradach Radach z głosem doradczym.

2. W posiedzeniach Rady bierze udział po dwóch członków wybranych przez każdą radę oddziału Izby.

3. Prezes Izby lub Rada mogą zasięgać opinii osób fachowych, zapraszając je na posiedzenia Rady. Rada może uznać mandat członka Rady za wygasły na wniosek zainteresowanego członka Izby.

4. W razie zmniejszenia się liczby członków Rady o 5 osób, Prezes Izby zwołuje Ogólne Zebranie w celu dokonania wyborów uzupełniających.

§ 19. 1. Na pierwszym posiedzeniu Rada ustala stałą datę swych miesięcznych posiedzeń.

2. Poza tym Prezes Izby zwołuje posiedzenie Rady z własnej inicjatywy albo na zlecenie Ministra Handlu Zagranicznego lub na wniosek połowy członków Rady.

§ 20. Do powzięcia uchwał Rady potrzebna jest obecność 8 członków Rady.

§ 21. Głosowanie na posiedzeniach Rady jest jawne, jeżeli przewodniczący nie zarządzi innego sposobu głosowania.

§ 22. Uchwały Rady zapadają bezwzględną większością głosów. W razie równości głosów decyduje głos Prezesa Izby lub osoby zastępującej Prezesa.

§ 23. Członkowie Rady mają prawo zdanie swoje uzasadnić na piśmie. Uzasadnienie takie powinno być dołączone do protokołu posiedzenia Rady, jeżeli zostało zapowiedziane na posiedzeniu i doręczone w Biurze Izby w ciągu trzech dni od daty odbycia posiedzenia.

Prezes Izby i Prezydium Izby.

§ 24. Prezes Izby:

- 1) zwołuje ogólne zebrania, posiedzenia Rady i Prezydium oraz ustala porządek obrad,
- 2) przewodniczy na powyższych posiedzeniach,
- 3) wykonuje lub czuwa nad wykonaniem uchwał ogólnych zebrań Rady i Prezydium,
- 4) kieruje pracami Izby i jest zwierzchnikiem pracowników Izby,
- 5) jest stale urzędującym organem Izby,
- 6) reprezentuje Izbę na zewnątrz,
- 7) ma prawo uczestniczenia we wszystkich posiedzeniach sekcji, komitetów i komisji z wyjątkiem Komisji Rewizyjnej.

§ 25. 1. Prezesa Izby może zastępować wiceprezes lub członek Prezydium wyznaczony przez Prezesa.

2. Wiceprezes załatwia sprawy poruczone mu przez Prezesa i zastępuje go z urzędu w razie czasowej niemożności pełnienia przez Prezesa jego czynności.

3. Członkowie Prezydium Izby uczestniczą w posiedzeniach Prezydium oraz spełniają zadania poruczone im przez Prezesa Izby lub Prezydium.

4. W razie dłuższej nieobecności członka Prezydium, Prezes powołuje na czas jego nieobecności zastępcę spośród wybranych zastępców członków Prezydium.

§ 26. 1. Do zakresu działania Prezydium należy:

- 1) rozstrzyganie zgłoszeń o przyjęcie w poczet członków zwyczajnych Izby i przedstawianie uchwał w powyższych sprawach Ministrowi Handlu Zagranicznego od zatwierdzenia,
- 2) przedstawianie Ogólnemu Zebraniu projektów budżetu,
- 3) przenoszenie kredytów między poszczególnymi paragrafami budżetu Izby, z wyjątkiem kredytów na zwiększenie funduszu płac,
- 4) ustalanie regulaminu organizacyjnego biur Izby,
- 5) opiniowanie wniosków i opracowań sporządzanych przez ciała kolegialne, działające przy Izbie, oraz kierowanie wymienionych wniosków do zainteresowanych resortów,
- 6) załatwianie innych spraw, nie zastrzeżonych Ogólnemu Zebraniu, Radzie i Prezesowi Izby.

2. Prezydium jest uprawnione do kierowania poszczególnych zagadnień wprost do istniejących sekcji (komitetów i komisji).

§ 27. Do ważności uchwał Prezydium potrzebna jest obecność trzech członków Prezydium, w tym Prezesa lub osoby zastępującej Prezesa.

§ 28. Posiedzenia Prezydium odbywają się raz na dwa tygodnie, w dniu ustalonym uchwałą Prezydium. W sprawach nagłych Prezes Izby może zwołać posiedzenie w innym terminie.

§ 29. Sprawozdania okresowe z działalności Izby Prezes Izby składa bezpośrednio Ministrowi Handlu Zagranicznego.

Komisja Rewizyjna.

§ 30. Członkowie Prezydium i Rady nie mogą być członkami Komisji Rewizyjnej.

§ 33. 1. Zadaniem Komisji Rewizyjnej jest dokonywanie kontroli księgowości i dokumentów Izby i składanie sprawozdań Ogólnemu Zebraniu.

2. Komisja Rewizyjna ma prawo w każdym czasie dokonywać przeglądu rachunkowości i dokumentów rachunkowych Izby oraz badać zgodność wydatków z budżetem Izby.

3. W ciągu roku Komisja Rewizyjna komunikuje swe wnioski i spostrzeżenia Prezydium i Radzie.

4. Odpis rocznego sprawozdania Komisja Rewizyjna przesyła Radzie na dwa tygodnie przed Ogólnym Zebraniem.

5. Wszystkie swoje sprawozdania Komisja Rewizyjna przedstawia w odpisach bezpośrednio Ministrowi Handlu Zagranicznego.

Sekcje, komitety i komisje.

§ 32. Dla poszczególnych zagadnień Rada może powołać sekcje, komitety lub komisje.

§ 33. 1. Sekcje są kolegialnymi ciałami doradczymi w dziedzinie zagadnień poruczonych im przez Radę.

2. Komitety są stałymi ciałami kolegialnymi, powołanymi przez Radę na wniosek lub za zgodą zainteresowanych ministrów, do opracowywania zagadnień wykraczających swą tematyką poza ścisły zakres resortu handlu zagranicznego.

3. Do opracowania wyłaniających się bieżąco zagadnień Rada może powołać komisje.

§ 34. Rada powołuje członków ciał kolegialnych wymienionych w § 33, wyznacza przewodniczących, zatwierdza wybór zastępców oraz może nadawać regulamin działalności tym ciałom.

§ 35. Przewodniczący sekcji (komitetu, komisji) ustala porządek obrad, wyznacza terminy posiedzeń i przewodniczy na posiedzeniach. Prawo zwoływania posiedzeń służy także Prezesowi Izby.

§ 36. 1. Przedstawiciele organów administracji państwowej wymienieni w § 7 mogą brać udział w posiedzeniach sekcji (komitetu, komisji) na zaproszenie Prezesa Izby lub z własnej inicjatywy.

2. Prezes Izby i przewodniczący sekcji (komitetu, komisji) może zasięgać opinii osób fachowych, zapraszając je na posiedzenia ciał kolegialnych.

§ 37. Zbieranie i przygotowywanie wszelkich materiałów dla sekcji (komitetów i komisji), prowadzenie protokołów posiedzeń i zestawianie wyników działalności sekcji (komitetów, komisji) do użytku władz Izby należy do biur Izby.

Członkowie Izby.

§ 38. 1. Zgłoszenia o przyjęcie w poczet członków zwyczajnych na podstawie art. 7 ust. 2 rozstrzyga Prezydium w ciągu 2 tygodni i uchwałę o przyjęciu przedstawia niezwłocznie Ministrowi Handlu Zagranicznego do zatwierdzenia.

2. Do obowiązków zwyczajnych członków Izby należy:

- a) współdziałanie w realizacji zadań Izby, określonych art. 5 dekretu,
- b) przestrzeganie postanowień niniejszego statutu oraz poleceń władz Izby, wydanych w ramach ich statutowej działalności,
- c) branie czynnego udziału — za pośrednictwem swych przedstawicieli — w pracach Izby,
- d) regularne opłacanie składek członkowskich.

3. Członkowie zwyczajni Izby mają prawo do:

- a) bezpłatnego korzystania z wszystkich świadczeń Izby, w ramach jej statutowej działalności, nie objętych taryfami opłat za czynności Izby,
- b) żądania od Izby informacji i porad w zakresie jej statutowej działalności,
- c) korzystania z czynnego i biernego prawa wyborczego — za pośrednictwem swych przedstawicieli — do wybieralnych władz Izby,
- d) udziału (oraz zgłaszania wniosków) w Ogólnym Zebraniu członków Izby.

Budżet Izby i składka.

§ 39. Członkowie zwyczajni Izby opłacają składki w wysokości ustalonej corocznie w październiku na rok następny przez Ministra Handlu Zagranicznego na wniosek Rady Izby.

§ 40. Składki są płatne z góry w równych ratach kwartalnych.

§ 41. 1. Budżet ustala się na okres roku kalendarzowego. W razie powstania nowych agend Izby lub rozszerzenia działalności Izby w ciągu roku, wymagającego zwiększenia budżetu, Prezydium przedstawia najbliższemu Ogólnemu Zebraniu projekt budżetu dodatkowego.

2. Prezes Izby przedkłada Ministrowi Handlu Zagranicznego projekty budżetów zaopiniowane przez Komisję Rewizyjną i uchwalone przez Ogólne Zebranie, a to: roczny —

| najpóźniej do dnia 15 marca każdego roku, dodatkowe — w ciągu dwóch tygodni po ich uchwaleniu przez Ogólne Zebranie.

3. Na czas do zatwierdzenia budżetu Rady Izba¹²¹ może uchwalić prowizorium budżetowe do wysokości odpowiadającej faktycznie wydatkom z roku ubiegłego.

§ 42. Członkowie Izby korzystają w zasadzie bezpłatnie ze świadczeń Izby nie objętych taryfami. Prezydium może ustalić odpłatność niektórych świadczeń do wysokości kosztów własnych.

§ 43. 1. Przenoszenie kredytów między poszczególnymi paragrafami budżetu wymaga uchwały Prezydium.

2. Przenoszenia kredytów na zwiększenie funduszu płac wymaga uchwały Rady, zatwierdzonej przez Ministra Handlu Zagranicznego w porozumieniu z Ministrem Finansów.

Podpisywanie.

§ 44. Pisma do władz centralnych podpisuje Prezes Izby lub z jego upoważnienia — Sekretarz Generalny Izby. Akty umowy i zobowiązania podpisują pod pieczęcią Izby: Prezes Izby lub wyznaczony przez niego zastępca łącznie z głównym księgowym Izby lub wyznaczonym przez niego zastępca łącznie z głównym księgowym Izby lub jego zastępcą.

§ 45. Sposób podpisywania zwyczajnej korespondencji, zaświadczeń i certyfikatów określi regulamin ustalony przez Prezydium Izby.

Oddziały Izby oraz rady oddziałowe.

§ 46. 1. Członkowie Izby, których siedziby prawne mieszczą się w określonym rejonie, mogą wystąpić z inicjatywą utworzenia oddziału Izby.

2. Oddział Izby powołuje Rada. Uchwała Rady wymaga zatwierdzenia Ministra Handlu Zagranicznego.

3. Oddział Izby posiada autonomię w granicach określonych regulaminem. Regulamin określi strukturę władz oddziału, zakres i formę działania, stosunek do władz Izby oraz system finansowania. Regulamin oddziału nadaje Rada Izby.

---

¹²¹ Prawdopodobnie błąd w tekście oryginalnym. Wydaje się, że powinno być: „Na czas do zatwierdzenia budżetu Izby Rada może uchwalić”.

4. Rada oddziału Polskiej Izby Handlu Zagranicznego składa się z pełnomocnych delegatów członków Izby, których siedziby prawne znajdują się w rejonie danego oddziału. Rada oddziału w I kwartale każdego roku wybiera spośród siebie 7-osobowe prezydium, w skład którego wchodzi: prezes rady oddziału, 2 wiceprezesów i 4 członków prezydium.

5. Do zakresu działania rady oddziału należy:

- a) ocena okresowych sprawozdań i działalności prezydium rady oddziału,
- b) opiniowanie spraw przedstawionych w tym celu przez prezydium rady oddziału,
- c) opiniowanie projektów budżetu oddziału oraz stawianie wniosku o uchwalenie prowizorium budżetu danego oddziału,
- d) stawianie wniosków w sprawie uzupełnienia lub zmiany regulaminu działania oddziału Izby,
- e) ocena działalności oddziału oraz przesyłanie Prezydium Izby wniosków dotyczących zakresu działania danego oddziału.

6. Do zakresu działania prezydium rady oddziału należy:

- a) ustanawianie komisji problemowych i powoływanie przewodniczących oraz członków tych komisji,
- b) nadzorowanie prac ciał kolegialnych działających przy oddziale oraz zatwierdzanie wniosków stawianych przez ciała kolegialne,
- c) przedstawianie Prezydium Izby opracowań, wniosków i opinii w celu dalszego kierowania ich do zainteresowanych resortów i wprowadzenia w życie,
- d) ocena prac biura oddziału.

7. Radę i prezydium oddziału reprezentuje na zewnątrz prezes rady oddziału.

8. Pracą biura oddziału kieruje dyrektor (kierownik) oddziału, do którego obowiązków należy również wyznaczanie odpowiedzialnych pracowników oddziału do brania udziału w posiedzeniach ciał kolegialnych, przygotowywanie protokołów, zbieranie niezbędnych dokumentów, materiałów oraz prowadzenie akt ciał kolegialnych, działających przy oddziale.

Biuro Izby.

§ 47. Przygotowawcze i wykonawcze prace wynikające z działalności Izby prowadzą biura Izby i jej oddziałów.

§ 48. Na czele biur stoi Sekretarz Generalny Izby, który kieruje pracami biur, dba o prawidłowość ich funkcjonowania oraz załatwia sprawy poruczone mu przez Prezesa Izby. Sekretarza Generalnego Izby mianuje i odwołuje Minister Handlu Zagranicznego na wniosek Prezesa Izby.

§ 49. Sekretarz Generalny Izby bierze udział we wszystkich zebraniach i posiedzeniach odbywających się w ramach Izby i wypowiada swoje zdanie z własnej inicjatywy lub na wezwanie. Przepis ten nie ma zastosowania do Komisji Rewizyjnej. Za zgodą Prezesa Izby — Sekretarza Generalnego Izby może zastępować na poszczególnych posiedzeniach wyznaczony przez Sekretarza Generalnego Izby pracownik Izby.

§ 50. Członkowie władz Izby nie mogą być pracownikami biur Izby.

§ 51. Regulamin organizacyjny biur Izby ustala Prezydium.

§ 52. Roczne zamknięcia rachunkowe Prezes Izby składa corocznie do 15 marca następnego roku Ministrowi Handlu Zagranicznego.

Protokoły.

§ 53. Z ogólnych zebrań Sekretarz Generalny sporządza protokoły, które biuro Izby rozsyła wszystkim członkom Izby w terminie dwutygodniowym od daty Ogólnego Zebrania.

§ 54. Sekretarz Generalny prowadzi księgę uchwał Rady i Prezydium, do której wpisuje się również porządek oraz przebieg obrad w ważniejszych sprawach. Członkowie Rady i Prezydium otrzymują na żądanie odpisy z wpisów zawartych w księdze uchwał.

§ 55. Z posiedzeń sekcji (komitetów, komisji) biura Izby sporządzają protokoły, które stanowią wewnętrzne materiały sekcji (komitetów, komisji) do użytku biur i władz Izby. Członkowie sekcji (komitetów, komisji) otrzymują na żądanie wypisy z tych protokołów.

Zaproszenia.

§ 56. Zaproszenia na Ogólne Zebranie Izby wysyła się najpóźniej na 10 dni przed jego terminem wszystkim uprawnionym do brania udziału w ogólnych zebraniach oraz członkom zwyczajnym Izby. Zaproszenia zawierają porządek obrad i potrzebne materiały.

§ 57. Członkowie Rady otrzymują najpóźniej na 5 dni przed posiedzeniem Rady porządek obrad i potrzebne materiały.

§ 58. Zaproszenia na posiedzenia sekcji (komitetów, komisji) wysyła się z podaniem porządku obrad i niezbędnymi materiałami co najmniej na 3 dni przed datą posiedzenia.

Przepisy końcowe.

§ 59. Przez artykuły wymienione w niniejszym statucie rozumie się artykuły dekretu z dnia 28 września 1949 r. o utworzeniu Polskiej Izby Handlu Zagranicznego (Dz. U. Nr 53, poz. 403). Przez paragrafy rozumie się paragrafy niniejszego statutu.

Uchwała nr 111 Rady Ministrów

z dnia 13 kwietnia 1964 r.

w sprawie zmiany statutu Polskiej Izby Handlu Zagranicznego

Monitor Polski 1964 Nr 27, poz. 120

Na podstawie art. 17 dekretu z dnia 28 września 1949 r. o utworzeniu Polskiej Izby Handlu Zagranicznego (Dz. U. Nr 53, poz. 403) Rada Ministrów uchwała, co następuje:

§ 1. W statucie Polskiej Izby Handlu Zagranicznego, stanowiącym załącznik do uchwały nr 149 Rady Ministrów z dnia 13 kwietnia 1959 r. w sprawie nadania statutu Polskiej Izbie Handlu Zagranicznego (Monitor Polski Nr 41, poz. 187), wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 3:

a) pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) zatwierdzanie sprawozdań z czynności Rady, Prezydium i Komisji Rewizyjnej”;

b) pkt 5 skreśla się;

c) dotychczasowe pkt 6, 7 i 8 otrzymują kolejną numerację 5, 6, i 7;

2) w § 4 wyrazy „w lutym” zastępuje się wyrazami „najpóźniej w maju”;

3) w § 5 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Porządek obrad zwyczajnego Ogólnego Zebrania obejmuje: sprawozdanie z czynności Rady, Prezydium i Komisji Rewizyjnej, uchwalenie wytycznych do planu pracy oraz wybory Rady, Prezydium i Komisji Rewizyjnej.”;

4) w § 7 ust. 1 po wyrazach „przy Radzie Ministrów” wstawia się przecinek oraz dodaje wyrazy „Przewodniczącego Komitetu Współpracy Gospodarczej z Zagranicą przy Radzie Ministrów, Prezesa Głównej Komisji Arbitrażowej”, a po wyrazie „Żeglugi” stawia się kropkę i skreśla z dotychczasowego brzmienia pozostałe wyrazy;

5) w § 16:

a) w ust. 1 pkt 7 otrzymuje brzmienie:

„7) uchwalanie budżetów oraz zatwierdzanie zamknięć rachunkowych”;

b) w ust. 1 pkt 8 skreśla się;

c) w ust. 1 dotychczasowe pkt 9 i 10 otrzymują kolejną numerację 8 i 9;

d) w ust. 1 dotychczasowy pkt 11 oznacza się jako 10 i otrzymuje brzmienie:

„10) tworzenie i zwijanie oddziałów, przedstawicielstw oraz innych jednostek organizacyjnych powoływanych do wykonywania zadań statutowych”;

e) w ust. 1 dotychczasowy pkt 12 skreśla się;

f) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Uchwały w sprawach przewidzianych w ust. 1 pkt 8, 9 i 10 wymagają zatwierdzenia Ministra Handlu Zagranicznego.”;

6) w § 19 ust. 1 skreśla się wyraz „miesięcznych”;

7) w § 26 ust. 1:

a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) rozstrzyganie zgłoszeń o przyjęcie w poczet członków zwyczajnych Izby, zaliczanie członków do grup składkowych i przedstawianie uchwał w powyższych sprawach Ministrowi Handlu Zagranicznego do zatwierdzenia,”;

b) w pkt 2 wyrazy „Ogólnemu Zebraniu” zastępuje się wyrazem „Radzie”;

c) pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) przenoszenie kredytów między poszczególnymi paragrafami budżetu Izby, z wyjątkiem przeniesień w budżecie Izby i planach finansowych jednostek wyodrębnionych, jeżeli przeniesienia te powodują zwiększenie wydatków osobowych,”;

d) pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) ustalanie wewnętrznej struktury organizacyjnej, zakresu działania i zasad organizacji finansowej dla biur Izby, oddziałów, przedstawicielstw oraz innych jednostek wyodrębnionych Izby;”;

8) w § 28 wyrazy „raz na dwa tygodnie, w dniu ustalonym” zastępuje się wyrazami „w dniach ustalonych”;

9) w § 31:

a) w ust. 1 po wyrazach „Ogólnemu Zebraniu” skreśla się kropkę i dodaje wyrazy „i Radzie.”;

b) ust. 4 skreśla się:

c) dotychczasowy ust. 5 otrzymuje kolejną numerację 4;

10) w § 38 ust. 1 wyrazy „w ciągu 2 tygodni” zastępuje się wyrazami „na najbliższym posiedzeniu”;

11) §§ 39—43 otrzymują następujące brzmienie:

„§ 39. Ustalanie systemu finansowego dla Izby wymaga uchwały Prezydium, zatwierdzonej przez Ministra Handlu Zagranicznego w porozumieniu z Ministrem Finansów.

§ 40. 1. Budżet ustala się na okres roku kalendarzowego. Budżet Izby obejmuje także wyniki działalności gospodarczej jednostek wyodrębnionych, prowadzonych na zasadach rozrachunku gospodarczego.

2. W razie powstania nowych agend Izby lub rozszerzenia działalności Izby w ciągu roku, które wymaga zwiększenia budżetu, Prezydium przedstawia Radzie projekty zmian budżetu.

3. Prezes Izby przedstawia Ministrowi Handlu Zagranicznego, zaopiniowane przez Komisję Rewizyjną i uchwalone przez Radę:

1) projekt budżetu rocznego — w terminie do dnia 30 listopada,

2) projekty zmian budżetu — w ciągu 2 tygodni po ich uchwaleniu.

§ 41. 1. Przenoszenie kredytów między poszczególnymi paragrafami budżetu wymaga uchwały Prezydium.

2. Dokonywanie w budżecie Izby i planach finansowych jednostek wyodrębnionych zmian powodujących zwiększenie wydatków osobowych wymaga uchwały Prezydium zatwierdzonej przez Ministra Handlu Zagranicznego w porozumieniu z Ministrem Finansów.

§ 42. 1. Członkowie zwyczajni Izby opłacają składki w wysokości ustalonej przez Ministra Handlu Zagranicznego na wniosek Prezydium.

2. Składki są płatne z góry w równych ratach kwartalnych do końca kwartału, w którym ustało członkostwo.

§ 43. Członkowie Izby korzystają w zasadzie bezpłatnie ze świadczeń Izby nie objętych taryfami. Prezydium może ustalić odpłatność niektórych świadczeń do wysokości kosztów własnych.”;

12) w § 46:

a) w ust. 4 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:

„Rada oddziału wybiera spośród siebie Prezydium.”;

b) w ust. 5 lit. c) otrzymuje brzmienie:

„c) opiniowanie projektów budżetu oddziału,”;

13) w § 52 liczbę „15” zastępuje się liczbą „31”;

14) w § 57 wyrazy „Członkowie Rady otrzymują” zastępuje się wyrazami „Członkom Rady wysyła się”.

§ 2. Wykonanie uchwały porucza się Ministrowi Handlu Zagranicznego.

§ 3. Upoważnia się Ministra Handlu Zagranicznego do ogłoszenia w Monitorze Polskim jednolitego tekstu statutu Polskiej Izby Handlu Zagranicznego uwzględniającego zmiany wynikające z niniejszej uchwały.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*

Obwieszczenie Ministra Handlu Zagranicznego

z dnia 20 kwietnia 1964 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu statutu Polskiej Izby Handlu Zagranicznego

Monitor Polski 1964 Nr 29, poz. 130

Na podstawie § 3 uchwały nr 111 Rady Ministrów z dnia 13 kwietnia 1964 r. w sprawie zmiany statutu Polskiej Izby Handlu Zagranicznego (Monitor Polski Nr 27, poz. 120) ogłasza się

w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst statutu Polskiej Izby Handlu Zagranicznego, będącego załącznikiem do uchwały nr 149 Rady Ministrów z dnia 13 kwietnia 1959 r. w sprawie nadania statutu Polskiej Izbie Handlu Zagranicznego (Monitor Polski Nr 41, poz. 187) z uwzględnieniem zmian wprowadzonych uchwałą nr 111 Rady Ministrów z dnia 13 kwietnia 1964 r. (Monitor Polski Nr 27, poz. 120).

Minister Handlu Zagranicznego: *W. Trąmpczyński*

Załącznik do obwieszczenia Ministra Handlu Zagranicznego
z dnia 20 kwietnia 1964 r. (poz. 130).

STATUT POLSKIEJ IZBY HANDLU ZAGRANICZNEGO

§ 1. Polska Izba Handlu Zagranicznego, utworzona dekretem z dnia 28 września 1949 r. (Dz. U. nr 53, poz. 403), działa na podstawie przepisów tego dekretu oraz niniejszego statutu.

§ 2. Władzami Izby są: Ogólne Zebranie, Rada, Prezes, Prezydium oraz Komisja Rewizyjna.

Ogólne Zebranie Izby.

§ 3. Do zakresu działania Ogólnego Zebrania należy:

- 1) wybór członków Rady, Prezydium (z wyjątkiem Prezesa) i Komisji Rewizyjnej,
- 2) wybór członków honorowych,
- 3) zatwierdzanie sprawozdań z czynności Rady, Prezydium i Komisji Rewizyjnej,
- 4) ustalanie wytycznych do planu pracy Izby,
- 5) uchwalanie projektów zmian statutu,
- 6) uchwalanie regulaminów obrad Ogólnego Zebrania i Rady,
- 7) inne sprawy przedstawione przez pozostałe władze Izby.

§ 4. Zwyczajne Ogólne Zebranie Izby odbywa się corocznie najpóźniej w maju, nadzwyczajne Ogólne Zebranie - w miarę potrzeby. Prezes Izby ustala datę, miejsce i porządek obrad ogólnych zebrań.

§ 5. 1. Porządek obrad zwyczajnego Ogólnego Zebrania obejmuje: sprawozdanie z czynności Rady, Prezydium i Komisji Rewizyjnej, uchwalenie wytycznych do planu pracy oraz wybory Rady, Prezydium i Komisji Rewizyjnej.

2. Członkowie Izby reprezentujący jedną czwartą ogólnej liczby głosów mają prawo żądania umieszczenia innych spraw na porządku obrad Ogólnego Zebrania. Żądanie to należy zgłosić na piśmie Prezesowi Izby najpóźniej na 7 dni przed wyznaczonym terminem Ogólnego Zebrania z podaniem brzmienia proponowanego wniosku.

§ 6. Prezes Izby zwoła nadzwyczajne Ogólne Zebranie Izby na zlecenie Ministra Handlu Zagranicznego albo na wniosek Rady Izby lub połowy członków Izby. Do wniosków Rady lub połowy członków Izby ma zastosowanie przepis § 5 ust. 2. Porządek obrad nadzwyczajnego Ogólnego Zebrania Izby powinien obejmować sprawy, dla których je zwołano.

§ 7. 1. W ogólnych zebraniach Izby biorą udział z czynnymi prawami członków Izby (art. 11) przedstawiciele delegowani po jednym przez Przewodniczącego Komisji Planowania przy Radzie Ministrów, Przewodniczącego Komitetu Współpracy Gospodarczej z Zagranicą przy Radzie Ministrów, Prezesa Głównej Komisji Arbitrażowej oraz przez Ministrów: Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, Finansów, Górnictwa i Energetyki, Handlu Wewnętrznego, Handlu Zagranicznego, Komunikacji, Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego, Przemysłu Chemicznego, Przemysłu Ciężkiego, Przemysłu Lekkiego, Przemysłu Spożywczego i Skupu, Rolnictwa, Spraw Zagranicznych oraz Żeglugi.

2. Wymienionym w ust. 1 przedstawicielom przysługuje po jednym głosem.

§ 8. Jako przedstawiciele osób prawnych, będących członkami zwyczajnymi Izby, w ogólnych zebraniach biorą udział upoważnieni delegaci. Liczba delegatów nie może przekraczać liczby głosów posiadanych przez danego członka Izby.

§ 9. Każdy członek zwyczajny Izby posiada na Ogólnym Zebraniu liczbę głosów w zależności od zaliczenia do grupy składkowej, a mianowicie:

w grupie I	— 5 głosów,
w grupie II	— 4 głosy,
w grupie III	— 3 głosy,

w grupie IV — 2 głosy,

w grupie V i niżej — 1 głos.

§ 10. W ogólnych zebraniach mogą brać udział, bez prawa głosu, inne osoby zaproszone przez Prezesa Izby.

§ 11. Do ważności uchwał Ogólnego Zebrania wymagane jest, aby co najmniej byli reprezentowani członkowie dysponujący połową ogólnej liczby głosów członków Izby.

§ 12. Ogólne Zebranie wybiera w tajnym głosowaniu łącznie wiceprezesa i trzech członków oraz dwóch zastępców członków Prezydium, następnie 15 członków Rady oraz trzech członków i dwóch zastępców członków Komisji Rewizyjnej.

§ 13. 1. Głosowanie odbywa się za pomocą kartek, na których uprawnieni do głosowania umieszczają tyle nazwisk spośród kandydatów zgłoszonych przez uczestników Ogólnego Zebrania, ile stanowisk jest wybieranych w danym głosowaniu.

2. Za wybranych uznaje się osoby, które uzyskały bezwzględną większość oddanych głosów.

§ 14. Jeżeli głosowanie nie dało pełnego wyniku, przewodniczący Ogólnego Zebrania zarządza wybory uzupełniające. W razie równości głosów rozstrzyga losowanie.

§ 15. Poza przypadkami określonymi w § 12 głosowania odbywają się jawnie. Wniosek uważa się za uchwalony, jeżeli uzyskał największą liczbę oddanych głosów. W razie równości rozstrzyga głos przewodniczącego Ogólnego Zebrania.

Rada Izby.

§ 16. 1. Do zakresu działania Rady należy:

- 1) ocena okresowych sprawozdań Prezydium,
- 2) opiniowanie spraw przedstawionych w tym celu przez Prezydium,
- 3) wybór i odwoływanie członków-korespondentów,
- 4) ustanawianie na wniosek Prezydium sekcji, komitetów i komisji, powoływanie przewodniczących i członków tych zespołów oraz ustalanie wysokości ich wynagrodzenia za udział w posiedzeniach,
- 5) zatwierdzenie na wniosek Prezydium listy Kolegium Arbitrów,

- 6) zgłaszanie wniosków na Ogólne Zebranie w sprawach wyboru członków honorowych,
- 7) uchwalanie budżetów oraz zatwierdzanie zamknięć rachunkowych,
- 8) uchwalanie taryf opłat za czynności Izby,
- 9) ustalanie w porozumieniu z właściwymi władzami tabeli płac pracowników Izby,
- 10) tworzenie i zwijanie oddziałów, przedstawicielstw oraz innych jednostek organizacyjnych powoływanych do wykonywania zadań statutowych.

2. Uchwały w sprawach przewidzianych w ust. 1 pkt 8, 9 i 10 wymagają zatwierdzenia Ministra Handlu Zagranicznego.

§ 17. Członkowie Prezydium nie mogą być członkami Rady.

§ 18. 1. Posiedzeniom Rady przewodniczy z urzędu Prezes Izby lub wyznaczony przez niego członek Prezydium; inni członkowie Prezydium mogą brać udział w obradach Rady z głosem doradczym.

2. W posiedzeniach Rady bierze udział po dwóch członków wybranych przez każdą radę oddziału Izby.

3. Prezes Izby lub Rada mogą zasięgać opinii osób fachowych, zapraszając je na posiedzenia Rady. Rada może uznać mandat członka Rady za wygasły na wniosek zainteresowanego członka Izby.

4. W razie zmniejszenia się liczby członków Rady o 5 osób, Prezes Izby zwołuje Ogólne Zebranie w celu dokonania wyborów uzupełniających.

§ 19. 1. Na pierwszym posiedzeniu Rada ustala stałą datę swych posiedzeń.

2. Poza tym Prezes Izby zwołuje posiedzenie Rady z własnej inicjatywy albo na zlecenie Ministra Handlu Zagranicznego lub na wniosek połowy członków Rady.

§ 20. Do powzięcia uchwał Rady potrzebna jest obecność 8 członków Rady.

§ 21. Głosowanie na posiedzeniach Rady jest jawne, jeżeli przewodniczący nie zarządzi innego sposobu głosowania.

§ 22. Uchwały Rady zapadają bezwzględną większością głosów. W razie równości głosów decyduje głos Prezesa Izby lub osoby zastępującej Prezesa.

§ 23. Członkowie Rady mają prawo zdanie swoje uzasadnić na piśmie. Uzasadnienie takie powinno być dołączone do protokołu posiedzenia Rady, jeżeli zostało zapowiedziane na posiedzeniu i doręczone w Biurze Izby w ciągu trzech dni od daty odbycia posiedzenia.

Prezes Izby i Prezydium Izby.

§ 24. Prezes Izby:

- 1) zwołuje ogólne zebrania, posiedzenia Rady i Prezydium oraz ustala porządek obrad,
- 2) przewodniczy na powyższych posiedzeniach,
- 3) wykonuje lub czuwa nad wykonaniem uchwał ogólnych zebrań Rady i Prezydium,
- 4) kieruje pracami Izby i jest zwierzchnikiem pracowników Izby,
- 5) jest stale urzędującym organem Izby,
- 6) reprezentuje Izbę na zewnątrz,
- 7) ma prawo uczestniczenia we wszystkich posiedzeniach sekcji, komitetów i komisji, z wyjątkiem Komisji Rewizyjnej.

§ 25. 1. Prezesa Izby może zastępować wiceprezes lub członek Prezydium wyznaczony przez Prezesa.

2. Wiceprezes załatwia sprawy poruczone mu przez Prezesa i zastępuje go z urzędu w razie czasowej niemożności pełnienia przez Prezesa jego czynności.

3. Członkowie Prezydium Izby uczestniczą w posiedzeniach Prezydium oraz spełniają zadania poruczone im przez Prezesa Izby lub Prezydium.

4. W razie dłuższej nieobecności członka Prezydium, Prezes powołuje na czas jego nieobecności zastępcę spośród wybranych zastępców członków Prezydium.

§ 26. 1. Do zakresu działania Prezydium należy:

- 1) rozstrzyganie zgłoszeń o przyjęcie w poczet członków zwyczajnych Izby, zaliczanie członków do grup składkowych i przedstawianie uchwał w powyższych sprawach Ministrowi Handlu Zagranicznego do zatwierdzenia,
- 2) przedstawianie Radzie projektów budżetu,
- 3) przenoszenie kredytów między poszczególnymi paragrafami budżetu Izby, z wyjątkiem przeniesień w budżecie Izby i planach finansowych jednostek wyodrębnionych, jeżeli przeniesienia te powodują zwiększenie wydatków osobowych,

- 4) ustalanie wewnętrznej struktury organizacyjnej, zakresu działania i zasad organizacji finansowej dla biur Izby, oddziałów, przedstawicielstw oraz innych jednostek wyodrębnionych Izby,
- 5) opiniowanie wniosków i opracowań sporządzanych przez ciała kolegialne działające przy Izbie oraz kierowanie wymienionych wniosków do zainteresowanych resortów,
- 6) załatwianie innych spraw, nie zastrzeżonych Ogólnemu Zebraniu, Radzie i Prezesowi Izby.

2. Prezydium jest uprawnione do kierowania poszczególnych zagadnień wprost do istniejących sekcji (komitetów i komisji).

§ 27. Do ważności uchwał Prezydium potrzebna jest obecność trzech członków Prezydium, w tym Prezesa lub osoby zastępującej Prezesa.

§ 28. Posiedzenia Prezydium odbywają się w dniach ustalonych uchwałą Prezydium. W sprawach nagłych Prezes Izby może zwołać posiedzenie w innym terminie.

§ 29. Sprawozdania okresowe z działalności Izby Prezes Izby składa bezpośrednio Ministrowi Handlu Zagranicznego.

Komisja Rewizyjna.

§ 30. Członkowie Prezydium i Rady nie mogą być członkami Komisji Rewizyjnej.

§ 31. 1. Zadaniem Komisji Rewizyjnej jest dokonywanie kontroli księgowości i dokumentów Izby oraz składanie sprawozdań Ogólnemu Zebraniu i Radzie.

2. Komisja Rewizyjna ma prawo w każdym czasie dokonywać przeglądu rachunkowości i dokumentów rachunkowych Izby oraz badać zgodność wydatków z budżetem Izby.

3. W ciągu roku Komisja Rewizyjna komunikuje swe wnioski i spostrzeżenia Prezydium i Radzie.

4. Wszystkie swoje sprawozdania Komisja Rewizyjna przedstawia w odpisach bezpośrednio Ministrowi Handlu Zagranicznego.

Sekcje, komitety i komisje.

§ 32. Dla poszczególnych zagadnień Rada może powołać sekcje, komitety i komisje.

§ 33. 1. Sekcje są kolegalnymi ciałami doradczymi w dziedzinie zagadnień poruczonych im przez Radę.

2. Komitety są stałymi ciałami kolegalnymi, powołanymi przez Radę na wniosek lub za zgodą zainteresowanych ministrów, do opracowywania zagadnień wykraczających swą tematyką poza ścisły zakres resortu handlu zagranicznego.

3. Do opracowania wyłaniających się bieżąco zagadnień Rada może powołać komisje.

§ 34. Rada powołuje członków ciał kolegalnych wymienionych w § 33, wyznacza przewodniczących, zatwierdza wybór zastępców oraz może nadawać regulamin działalności tym ciałom.

§ 35. Przewodniczący sekcji (komitetu, komisji) ustala porządek obrad, wyznacza terminy posiedzeń i przewodniczy na posiedzeniach. Prawo zwoływania posiedzeń służy także Prezesowi Izby.

§ 36. 1. Przedstawiciele organów administracji państwowej wymienieni w § 7 mogą brać udział w posiedzeniach sekcji (komitetu, komisji) na zaproszenie Prezesa Izby lub z własnej inicjatywy.

2. Prezes Izby i przewodniczący sekcji (komitetu, komisji) może zasięgać opinii osób fachowych, zapraszając je na posiedzenia ciał kolegalnych.

§ 37. Zbieranie i przygotowywanie wszelkich materiałów dla sekcji (komitetów, komisji), prowadzenie protokołów posiedzeń i zestawianie wyników działalności sekcji (komitetów, komisji) do użytku władz Izby należy do biur Izby.

Członkowie Izby.

§ 38. 1. Zgłoszenia o przyjęcie w poczet członków zwyczajnych na podstawie art. 7 ust. 2 rozstrzyga Prezydium na najbliższym posiedzeniu i uchwałę o przyjęciu przedstawia niezwłocznie Ministrowi Handlu Zagranicznego do zatwierdzenia.

2. Do obowiązków zwyczajnych członków Izby należy:

- a) współdziałanie w realizacji zadań Izby, określonych art. 5 dekretu,
- b) przestrzeganie postanowień niniejszego statutu oraz poleceń władz Izby, wydanych w ramach ich statutowej działalności,

- c) branie czynnego udziału — za pośrednictwem swych przedstawicieli — w pracach Izby,
- d) regularne opłacanie składek członkowskich.

3. Członkowie zwyczajni Izby mają prawo do:

- a) bezpłatnego korzystania z wszystkich świadczeń Izby, w ramach jej statutowej działalności, nie objętych taryfami opłat za czynności Izby,
- b) żądania od Izby informacji i porad w zakresie jej statutowej działalności,
- c) korzystania z czynnego i biernego prawa wyborczego — za pośrednictwem swych przedstawicieli — do wybieralnych władz Izby,
- d) udziału (oraz zgłaszania wniosków) w Ogólnym Zebraniu członków Izby.

Budżet Izby i składka.

§ 39. Ustalanie systemu finansowego dla Izby wymaga uchwały Prezydium, zatwierdzonej przez Ministra Handlu Zagranicznego w porozumieniu z Ministrem Finansów.

§ 40. 1. Budżet ustala się na okres roku kalendarzowego. Budżet Izby obejmuje także wyniki działalności gospodarczej jednostek wyodrębnionych, prowadzonych na zasadach rozrachunku gospodarczego.

2. W razie powstania nowych agend Izby lub rozszerzenia działalności Izby w ciągu roku, które wymaga zwiększenia budżetu, Prezydium przedstawia Radzie projekty zmian budżetu.

3. Prezes Izby przedstawia Ministrowi Handlu Zagranicznego zaopiniowane przez Komisję Rewizyjną i uchwalone przez Radę:

- 1) projekt budżetu rocznego — w terminie do dnia 30 listopada,
- 2) projekty zmian budżetu — w ciągu 2 tygodni po ich uchwaleniu.

§ 41. 1. Przenoszenie kredytów między poszczególnymi paragrafami budżetu wymaga uchwały Prezydium.

2. Dokonywanie w budżecie Izby i planach finansowych jednostek wyodrębnionych zmian powodujących zwiększenie wydatków osobowych wymaga uchwały Prezydium, zatwierdzonej przez Ministra Handlu Zagranicznego w porozumieniu z Ministrem Finansów.

§ 42. 1. Członkowie zwyczajni Izby opłacają składki w wysokości ustalonej przez Ministra Handlu Zagranicznego na wniosek Prezydium.

2. Składki są płatne z góry w równych ratach kwartalnych do końca kwartału, w którym ustało członkostwo.

§ 43. Członkowie Izby korzystają w zasadzie bezpłatnie ze świadczeń Izby nie objętych taryfami. Prezydium może ustalić odpłatność niektórych świadczeń do wysokości kosztów własnych.

Podpisywanie.

§ 44. Pisma do władz centralnych podpisuje Prezes Izby lub z jego upoważnienia — Sekretarz Generalny Izby. Akty, umowy i zobowiązania podpisują pod pieczęcią Izby: Prezes Izby lub wyznaczony przez niego zastępca łącznie z głównym księgowym Izby lub jego zastępcą.

§ 45. Sposób podpisywania zwyczajnej korespondencji, zaświadczeń i certyfikatów określi regulamin ustalony przez Prezydium Izby.

Oddziały Izby oraz rady oddziałowe.

§ 46. 1. Członkowie Izby, których siedziby prawne mieszczą się w określonym rejonie, mogą wystąpić z inicjatywą utworzenia oddziału Izby.

2. Oddział Izby powołuje Rada. Uchwała Rady wymaga zatwierdzenia Ministra Handlu Zagranicznego.

3. Oddział Izby posiada autonomię w granicach określonych regulaminem. Regulamin określi strukturę władz oddziału, zakres i formę działania, stosunek do władz Izby oraz system finansowania. Regulamin oddziału nadaje Rada Izby.

4. Rada oddziału Polskiej Izby Handlu Zagranicznego składa się z pełnomocnych delegatów członków Izby, których siedziby prawne znajdują się w rejonie danego oddziału. Rada oddziału wybiera spośród siebie Prezydium.

5. Do zakresu działania rady oddziału należy:

a) ocena okresowych sprawozdań i działalności prezydium rady oddziału,

- b) opiniowanie spraw przedstawionych w tym celu przez prezydium rady oddziału,
- c) opiniowanie projektów budżetu oddziału,
- d) stawianie wniosków w sprawie uzupełnienia lub zmiany regulaminu działania oddziału Izby,
- e) ocena działalności oddziału oraz przesłanie Prezydium Izby wniosków dotyczących zakresu działania danego oddziału.

6. Do zakresu działania prezydium rady oddziału należy:

- a) ustanawianie komisji problemowych i powoływanie przewodniczących oraz członków tych komisji,
- b) nadzorowanie prac ciał kolegialnych działających przy oddziale oraz zatwierdzanie wniosków stawianych przez ciała kolegialne,
- c) przedstawianie Prezydium Izby opracowań, wniosków i opinii w celu dalszego kierowania ich do zainteresowanych resortów i wprowadzenia w życie,
- d) ocena prac biura oddziału.

7. Radę i prezydium rady oddziału reprezentuje na zewnątrz prezes rady oddziału.

8. Pracą biura oddziału kieruje dyrektor (kierownik) oddziału, do którego obowiązków należy również wyznaczanie odpowiedzialnych pracowników oddziału do brania udziału w posiedzeniach ciał kolegialnych, przygotowywanie protokołów, zbieranie niezbędnych dokumentów, materiałów oraz prowadzenie akt ciał kolegialnych, działających przy oddziale.

Biura Izby.

§ 47. Przygotowawcze i wykonawcze prace wynikające z działalności Izby prowadzą biura Izby i jej oddziałów.

§ 48. Na czele biur stoi Sekretarz Generalny Izby, który kieruje pracami biur, dba o prawidłowość ich funkcjonowania oraz załatwia sprawy poruczone mu przez Prezesa Izby. Sekretarza Generalnego Izby mianuje i odwołuje Minister Handlu Zagranicznego na wniosek Prezesa Izby.

§ 49. Sekretarz Generalny Izby bierze udział we wszystkich zebraniach i posiedzeniach odbywających się w ramach Izby i wypowiada swoje zdanie z własnej inicjatywy lub na wezwanie. Przepis ten nie ma zastosowania do Komisji Rewizyjnej. Za zgodą Prezesa Izby —

Sekretarza Generalnego Izby może zastępować na poszczególnych posiedzeniach wyznaczony przez Sekretarza Generalnego Izby pracownik Izby.

§ 50. Członkowie władz Izby nie mogą być pracownikami biur Izby.

§ 51. Regulamin organizacyjny biur Izby ustala Prezydium.

§ 52. Roczne zamknięcia rachunkowe Prezes Izby składa corocznie do 31 marca następnego roku Ministrowi Handlu Zagranicznego.

Protokoły.

§ 53. Z ogólnych zebrań Sekretarz Generalny sporządza protokoły, które biuro Izby rozsyła wszystkim członkom Izby w terminie dwutygodniowym od daty Ogólnego Zebrania.

§ 54. Sekretarz Generalny prowadzi księgę uchwał Rady i Prezydium, do której wpisuje się również porządek oraz przebieg obrad w ważniejszych sprawach. Członkowie Rady i Prezydium otrzymują na żądanie odpisy z wpisów zawartych w księdze uchwał.

§ 55. Z posiedzeń sekcji (komitetów, komisji) biura Izby sporządzają protokoły, które stanowią wewnętrzne materiały sekcji (komitetów, komisji) do użytku biur i władz Izby. Członkowie sekcji (komitetów, komisji) otrzymują na żądanie wypisy z tych protokołów.

Zaproszenia.

§ 56. Zaproszenia na Ogólne Zebranie Izby wysyła się najpóźniej na 10 dni przed jego terminem wszystkim uprawnionym do brania udziału w ogólnych zebraniach oraz członkom zwyczajnym Izby. Zaproszenia zawierają porządek obrad i potrzebne materiały.

§ 57. Członkom Rady wysyła się najpóźniej na 5 dni przed posiedzeniem Rady porządek obrad i potrzebne materiały.

§ 58. Zaproszenia na posiedzenia sekcji (komitetów, komisji) wysyła się z podaniem porządku obrad i potrzebnymi materiałami co najmniej na 3 dni przed datą posiedzenia.

Przepisy końcowe.

§ 59. Przez artykuły wymienione w niniejszym statucie rozumie się artykuły dekretu z dnia 28 września 1949 r. o utworzeniu Polskiej Izby Handlu Zagranicznego (Dz. U. Nr 53, poz. 403). Przez paragrafy rozumie się paragrafy niniejszego statutu.

***

Ministrem handlu zagranicznego był Witold Trąpczyński (1909–1982), syn Wojciecha Trąpczyńskiego - znanego polityka doby zaborów i II RP, wysoki działacz PZPR, profesor UJ i SGPiS (ob. Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie), doktor *honoris causa* Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, od 1945 r. na służbie państwowej, od 1949 do 1956 prezes Narodowego Banku Polskiego, w latach 1956–1968 minister handlu zagranicznego, potem poseł na Sejm i ambasador w Waszyngtonie¹²².

Ustawa

z dnia 21 kwietnia 1966 r.

o rzecznikach patentowych

Dz.U. 1966 Nr 14, poz. 86

Art. 1. Ustawa normuje zadania, zakres działania i obowiązki rzeczników patentowych oraz warunki ich powoływania.

Art. 2. 1. Rzecznikiem patentowym jest osoba wpisana na listę rzeczników patentowych i zatrudniona w tym charakterze jako pracownik w uspołecznionym zakładzie pracy.

2. Listę rzeczników patentowych prowadzi Urząd Patentowy Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, zwany dalej Urzędem Patentowym. (...)

Art. 19. 1. Traci moc ustawa z dnia 22 maja 1958 r. o rzecznikach patentowych (Dz. U. Nr 31, poz. 139) oraz art. 5 pkt 16 dekretu z dnia 28 września 1949 r. o utworzeniu Polskiej Izby Handlu Zagranicznego (Dz. U. Nr 53, poz. 403).

2. Prezes Rady Ministrów określi w drodze rozporządzenia zasady, tryb i terminy zakończenia działalności rzeczników patentowych oraz ich zreszenia, prowadzonej dotychczas na podstawie ustawy, o której mowa w ust. 1, i przepisów na jej podstawie wydanych.

Art. 20. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Przewodniczący Rady Państwa: *E. Ochab* (...)

---

¹²² Dane Biblioteki Sejmowej, <http://bs.sejm.gov.pl> [dostęp 30.06.2013].

Ustawa

z dnia 6 lipca 1982 r.

o zasadach prowadzenia na terytorium Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej działalności gospodarczej w zakresie drobnej wytwórczości przez zagraniczne osoby prawne i fizyczne

Dz.U. 1982 Nr 19, poz. 146

W dążeniu do zwiększenia przy udziale zagranicznych osób prawnych i fizycznych, a w szczególności Polonii, produkcji i usług na potrzeby rynku wewnętrznego i na eksport stanowi się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne.

Art. 1. 1. Osoby prawne i fizyczne, mające siedzibę lub miejsce zamieszkania za granicą, oraz obywatele państw obcych mający kartę stałego pobytu w Polsce, zwane dalej „zagranicznymi podmiotami gospodarczymi”, mogą prowadzić na terytorium Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej działalność gospodarczą określoną w ustawie, zwaną dalej „działalnością gospodarczą”.

2. Zagraniczne podmioty gospodarcze mogą prowadzić działalność gospodarczą we własnym imieniu i na własny rachunek, a także uczestniczyć w spółce z udziałem polskich podmiotów gospodarczych.

3. Zagraniczne podmioty gospodarcze prowadzące działalność gospodarczą mogą zrzeszać się w Polsko-Polonijnej Izbie Przemysłowo-Handlowej.

Art. 2. Na podstawie przepisów ustawy może być prowadzona działalność gospodarcza w zakresie drobnej wytwórczości, polegająca na:

- 1) produkcji wyrobów i świadczeniu usług,
- 2) obrocie towarowym,
- 3) eksporcie własnej produkcji i usług oraz imporcie dla potrzeb tej produkcji i usług.

Art. 3. 1. Współpracę gospodarczą z zagranicznymi podmiotami gospodarczymi, prowadzącymi działalność gospodarczą w zakresie drobnej wytwórczości, koordynuje

| Pełnomocnik Rządu do Spraw Zagranicznych Przedsiębiorstw Drobnej Wytwórczości, zwany dalej „Pełnomocnikiem”.

2. Pełnomocnika powołuje i odwołuje prezes Rady Ministrów.

(...)

Rozdział 9

Przepisy szczególne, przejściowe i końcowe.

Art. 40. Sprawy rozwiązania i likwidacji przedsiębiorstwa z udziałem zagranicznym określa akt założycielski, z zachowaniem przepisów Kodeksu cywilnego i Kodeksu handlowego.

(...)

Art. 44. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Przewodniczący Rady Państwa: *H. Jabłoński*

Sekretarz Rady Państwa: *E. Duda*

Ustawa

z dnia 31 stycznia 1985 r.

zmieniająca ustawę o zasadach prowadzenia na terytorium Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej działalności gospodarczej w zakresie drobnej wytwórczości przez zagraniczne osoby prawne i fizyczne

Dz.U. 1985 Nr 3, poz. 12

Art. 1. W ustawie z dnia 6 lipca 1982 r. o zasadach prowadzenia na terytorium Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej działalności gospodarczej w zakresie drobnej wytwórczości przez zagraniczne osoby prawne i fizyczne (Dz. U. Nr 19, poz. 146 i z 1983 r. Nr 42, poz. 187) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 1:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Osoby prawne mające siedzibę za granicą, obywatele państw obcych, obywatele polscy mający stałe miejsce zamieszkania za granicą oraz utworzone przez te osoby spółki z siedzibą w Polsce z wyłącznym ich udziałem, zwane dalej „zagranicznymi podmiotami

gospodarczymi”, mogą prowadzić na terytorium Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej działalność gospodarczą określoną w ustawie, zwaną dalej „działalnością gospodarczą”.

b) ust. 3 skreśla się;

2) po art. 4 dodaje się art. 4a w brzmieniu:

„Art. 4a. 1. Tworzy się Polsko-Polonijną Izbę Przemysłowo-Handlową.

2. Zagraniczne podmioty gospodarcze prowadzące działalność określoną w ustawie zrzeszają się w Polsko-Polonijnej Izbie Przemysłowo-Handlowej, zwanej dalej „Izbą”.

3. Minister Handlu Wewnętrznego i Usług sprawuje nadzór zwierzchni nad Izbą oraz zatwierdza jej statut.

4. Terenem działalności Izby jest obszar Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

5. Do zadań Izby należy w szczególności:

1) reprezentowanie interesów gospodarczych członków Izby oraz podejmowanie działań mających na celu ochronę tych interesów,

2) udzielanie członkom Izby pomocy w rozwiązywaniu problemów ekonomicznych, organizacyjnych i prawnych, związanych z podejmowaniem i prowadzeniem przez nich działalności gospodarczej,

3) współdziałanie z organami administracji państwowej w celu zapewnienia podejmowania i prowadzenia przez członków Izby działalności gospodarczej zgodnie z interesem gospodarki narodowej i przepisami prawa.

6. Szczegółowe zadania i zasady działania izby, jej organy, tryb ich powoływania i działania, a także zasady gospodarki finansowej określa statut.

7. Izba nabywa osobowość prawną z chwilą zatwierdzenia jej statutu.

8. Jeżeli działanie organu Izby w istotny sposób narusza przepisy prawa lub postanowienia statutu, organ sprawujący nadzór zwierzchni nad Izbą może wyznaczyć odpowiedni termin do usunięcia tych uchybień albo żądać dokonania w wyznaczonym terminie zmiany składu organu Izby. Po bezskutecznym upływie tego terminu organ sprawujący nadzór zwierzchni może zawiesić organ Izby i ustanowić odpowiedni organ tymczasowy do czasu powołania nowego organu w trybie określonym w statucie.”;

(...)

Art. 4. Minister Handlu Wewnętrznego i Usług ogłosi w Dzienniku Ustaw jednolity tekst ustawy o zasadach prowadzenia na terytorium Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej działalności gospodarczej przez zagraniczne osoby prawne i fizyczne, z uwzględnieniem zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem wydania jednolitego tekstu i z zachowaniem ciągłej numeracji rozdziałów, artykułów, ustępów i punktów.

Art. 5. Ustawa wchodzi w życie z dniem 31 marca 1985 r.

Przewodniczący Rady Państwa: *H. Jabłoński*

Sekretarz Rady Państwa: *J. Szymanek*

***

Tekst jednolity został opublikowany w „Dzienniku Ustaw” z 1985 r. Nr 13, poz. 58. Artykuł 5 mówiący o Polsko-Polonijnej Izbie Przemysłowo-Handlowej został skreślony punktem 1. artykułu 49 ustawy z dnia 23 grudnia 1988 r. o działalności gospodarczej z udziałem podmiotów zagranicznych (Dz.U. 1988 Nr 41, poz. 325). Polsko-Polonijną Izbę Przemysłowo-Handlową przekształcono w Izbę Przemysłowo-Handlową Inwestorów Zagranicznych.

Ustawa

z dnia 23 grudnia 1988 r.

o działalności gospodarczej z udziałem podmiotów zagranicznych

Dz.U. 1988 Nr 41, poz. 325

Mając na celu stworzenie stabilnych warunków do dalszego rozwoju wzajemnie korzystnej współpracy kapitałowej między podmiotami krajowymi i zagranicznymi oraz zagwarantowanie podmiotom zagranicznym ochrony ich własności, dochodów i innych praw, stanowi się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. 1. Ustawa określa warunki podejmowania i zasady prowadzenia działalności gospodarczej z udziałem podmiotów zagranicznych na terytorium Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

2. Działalnością gospodarczą w rozumieniu ustawy jest działalność wytwórcza, budowlana, handlowa i usługowa, prowadzona w celach zarobkowych.

Art. 2. 1. Działalność, o której mowa w art. 1, może być prowadzona w formie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz spółki akcyjnej, zwanych dalej „spółkami”, polskich podmiotów z podmiotami zagranicznymi lub z wyłącznym udziałem podmiotów zagranicznych. Wkład podmiotów zagranicznych nie może być niższy niż 20% kapitału zakładowego spółki.

2. Do spółek stosuje się przepisy prawa polskiego, a w szczególności Kodeksu handlowego, o ile przepisy ustawy nie stanowią inaczej.

Art. 3. 1. Podmiotami polskimi uprawnionymi do uczestnictwa w spółkach są:

- 1) Skarb Państwa oraz inne osoby prawne utworzone zgodnie z ustawodawstwem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, mające siedzibę w Polsce,
- 2) osoby fizyczne mające miejsce zamieszkania w Polsce.

2. Podmiotami zagranicznymi uprawnionymi do uczestnictwa w spółkach są:

- 1) osoby prawne mające siedzibę za granicą,
- 2) osoby fizyczne mające miejsce zamieszkania za granicą,
- 3) nie posiadające osobowości prawnej spółki osób wymienionych w pkt 1 i 2.

Art. 4. 1. Tworzy się Agencję do Spraw Inwestycji Zagranicznych, zwaną dalej „Agencją”, działającą jako aparat wykonawczy Prezesa Agencji. Organizację i tryb działania Agencji określa jej statut, nadany przez Prezesa Rady Ministrów.

2. Prezes Agencji jest centralnym organem administracji państwowej w sprawach inwestycji zagranicznych, podległym Prezesowi Rady Ministrów.

3. Prezes Rady Ministrów, na wniosek Ministra Współpracy Gospodarczej z Zagranicą, powołuje i odwołuje Prezesa Agencji.

4. Do zakresu działania Prezesa Agencji należy:

- 1) opracowywanie założeń i realizacja polityki Państwa w zakresie współpracy kapitałowej z zagranicą,

- 2) inspirowanie i organizowanie działań zwiększających zainteresowanie podmiotów zagranicznych podejmowaniem działalności gospodarczej w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej w dziedzinach i zakresie zgodnym z interesem gospodarki narodowej,
- 3) nadzór nad zgodnością działania podmiotów działających na podstawie ustawy z jej przepisami oraz warunkami określonymi w zezwoleniu na utworzenie spółki,
- 4) wykonywanie innych zadań przewidzianych ustawą.

5. Przy Prezesie Agencji działa Rada do Spraw Inwestycji Zagranicznych, która jest organem opiniodawczym i doradczym Prezesa Agencji. Członków Rady powołuje i odwołuje, na wniosek Prezesa Agencji, Minister Współpracy Gospodarczej z Zagranicą.

(...)

Rozdział 7

Przepisy szczególne, przejściowe i końcowe

Art. 36. Do spółek nie stosuje się przepisów dotyczących jednostek gospodarki uspołecznionej, o ile przepisy ustawy nie stanowią inaczej.

Art. 37. 1. Spółki mogą zrzeszać się w Izbie Przemysłowo-Handlowej Inwestorów Zagranicznych i innych polskich izbach gospodarczych.

2. Polsko-Polonijna Izba Przemysłowo-Handlowa, utworzona ustawą z dnia 6 lipca 1982 r. o zasadach prowadzenia na terytorium Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej działalności gospodarczej w zakresie drobnej wytwórczości przez zagraniczne osoby prawne i fizyczne (Dz. U. z 1985 r. Nr 13, poz. 58), staje się Izbą Przemysłowo-Handlową Inwestorów Zagranicznych, zwaną dalej „Izbą”. Dotychczasowi zagraniczni członkowie Polsko-Polonijnej Izby Przemysłowo-Handlowej mogą, w terminie trzech miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, potwierdzić swoją przynależność do Izby.

3. Prezes Agencji sprawuje nadzór nad Izbą oraz zatwierdza jej statut. Prezes Agencji może odmówić zatwierdzenia statutu, jeżeli postanowienia statutu naruszają przepisy prawa.

4. Do zadań Izby należy w szczególności:

- 1) reprezentowanie interesów gospodarczych członków Izby oraz podejmowanie działań mających na celu ochronę tych interesów,

2) udzielanie członkom Izby pomocy w rozwiązywaniu problemów ekonomicznych, organizacyjnych i prawnych, związanych z podejmowaniem i prowadzeniem przez nich działalności gospodarczej.

5. Szczegółowe zadania i zasady działania Izby, jej organy, tryb ich powoływania, zakres działania oraz zasady gospodarki finansowej określa statut.

6. Izba posiada osobowość prawną.

7. Jeżeli działanie organu Izby w istotny sposób narusza przepisy prawa lub postanowienia statutu, organ sprawujący nadzór nad Izbą może wyznaczyć odpowiedni termin do usunięcia tych uchybień albo żądać dokonania, w wyznaczonym terminie, zmiany składu organu Izby. Po bezskutecznym upływie tego terminu organ sprawujący nadzór może zawiesić organ Izby i ustanowić odpowiedni organ tymczasowy do czasu powołania nowego organu w trybie określonym w statucie.

(...)

Art. 50. Znosi się stanowisko Pełnomocnika Rządu do Spraw Zagranicznych Przedsiębiorstw Drobnej Wytwórczości.

(...)

Art. 52. Minister Współpracy Gospodarczej z Zagranicą ogłosi w Dzienniku Ustaw jednolity tekst ustawy o zasadach prowadzenia na terytorium Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej działalności gospodarczej w zakresie drobnej wytwórczości przez zagraniczne osoby prawne i fizyczne, z uwzględnieniem zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem wydania jednolitego tekstu i z zastosowaniem ciągłej numeracji artykułów, ustępów, punktów oraz porządku alfabetycznego liter.

Art. 53. Traci moc ustawa z dnia 23 kwietnia 1986 r. o spółkach z udziałem zagranicznym (Dz. U. Nr 17, poz. 88 i z 1987 r. Nr 33, poz. 181).

Art. 54. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1989 r.

Przewodniczący Rady Państwa: w. z. *K. Barcikowski*

Sekretarz Rady Państwa: *Z. Surowiec*

***

Powyższa ustawa została uchylona artykułem 43 ustawy z dnia 14 czerwca 1991 r. o spółkach z udziałem zagranicznym (Dz.U. 1991 Nr 60, poz. 253). Izba Przemysłowo-Handlowa Inwestorów Zagranicznych przekształciła się na mocy artykułu 40 w izbę gospodarczą działającą na podstawie przepisów ustawy z dnia 30 maja 1989 roku.

Sekretarzem Rady Państwa był Zygmunt Surowiec (1920–2008): działacz ZSL, w latach 40-tych sekretarz Związku Młodzieży Wiejskiej „Wici” w Szczecinie, w latach 50-tych i 60-tych we Wrocławiu, pracował w Dyrekcji Budowy Osiedli Robotniczych, był zastępcą przewodniczącego Wojewódzkiej Rady Narodowej we Wrocławiu; w latach 70-tych prezes zarządu Ludowej Spółdzielni Wydawniczej. Potem był sekretarzem Ogólnopolskiego Komitetu Frontu Jedności Narodu i awansował na sekretarza Rady Państwa. Od 1969 do 1989 r. poseł na Sejm¹²³.

Ustawa

z dnia 30 maja 1989 r.

o samorządzie zawodowym niektórych podmiotów gospodarczych

Dz.U. 1989 Nr 35, poz. 194

Art. 1. 1. Ustawa określa zasady tworzenia i działania samorządu zawodowego osób — podmiotów gospodarczych prowadzących działalność gospodarczą w zakresie:

- 1) handlu, gastronomii i usług,
- 2) transportu,
- 3) innych rodzajów działalności.

2. Ustawa nie dotyczy osób, które uzyskały status rzemieślnika.

Art. 2. Podmioty gospodarcze mogą, według wyboru, zrzeszać się w zawodowych samorządowych organizacjach:

- 1) zrzeszeniach handlu i usług,
- 2) zrzeszeniach transportu,
- 3) innych organizacjach podmiotów gospodarczych.

Art. 3. 1. Zrzeszenie może być utworzone, jeżeli z taką inicjatywą wystąpi:

- 1) co najmniej 50 osób, o których mowa w art. 1 ust. 1 pkt 1 i 3,

---

¹²³ Dane Biblioteki Sejmowej: <https://bs.sejm.gov.pl/> [dostęp: 31.07.2015].

2) co najmniej 200 osób, o których mowa w art. 1 ust. 1 pkt 2.

2. Statuty zrzeszeń uchwalone przez zebrania członków (delegatów), z uwzględnieniem przepisów niniejszej ustawy, określają:

- 1) zakres i zasięg działania zrzeszeń,
- 2) zadania zrzeszeń,
- 3) organy zrzeszeń oraz zakres i tryb działania tych organów,
- 4) prawa i obowiązki członków,
- 5) źródła finansowania działalności statutowej.

Art. 4. Zadaniem zrzeszenia jest w szczególności utrwalanie więzi środowiskowych, postaw zgodnych z zasadami etyki i godności zawodu, a także prowadzenie na rzecz członków działalności kulturalnej, oświatowej i socjalnej, zakładanie i prowadzenie kas oraz funduszy zapomogowo-pożyczkowych oraz reprezentowanie interesów członków wobec organów administracji państwowej.

Art. 5. 1. Zrzeszenia mogą powoływać ogólnokrajowe reprezentacje, których nazwy określają statuty.

2. Powołanie ogólnokrajowej reprezentacji danego rodzaju zrzeszeń następuje, jeżeli z taką inicjatywą wystąpi co najmniej 10 zrzeszeń.

3. Przepis art. 3 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

Art. 6. Zadaniem ogólnokrajowych reprezentacji zrzeszeń jest w szczególności zapewnienie zrzeszonym w niej organizacjom pomocy w realizacji zadań statutowych, rozwijanie działalności społeczno-zawodowej oraz reprezentowanie interesów członków zrzeszeń w kraju i za granicą.

Art. 7. Zrzeszenia i ich ogólnokrajowe reprezentacje mogą przyznawać wyróżnienia organizacyjne i tytuły honorowe.

Art. 8. 1. Działające w dniu wejścia w życie ustawy zrzeszenia prywatnego handlu i usług, zrzeszenia transportu prywatnego, Naczelna Rada Zrzeszeń Prywatnego Handlu i Usług oraz Naczelna Rada Zrzeszeń Transportu Prywatnego ulegają przekształceniu lub likwidacji stosownie do wymogów określonych w art. 6 i 49 ustawy z dnia 23 grudnia 1988 r. o działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 41, poz. 324) lub niniejszej ustawy.

2. Majątek i zobowiązania zrzeszeń prywatnego handlu i usług, zrzeszeń transportu prywatnego, Naczelnej Rady Zrzeszeń Prywatnego Handlu i Usług oraz Naczelnej Rady Zrzeszeń Transportu Prywatnego przechodzą odpowiednio na nowe organizacje z dniem ich przekształcenia.

Art. 9. 1. Organizacje, o których mowa w art. 2 i 5, podlegają wpisowi do rejestru właściwego dla siedziby organizacji sądu rejestrowego.

2. Organizacje wymienione w ust. 1 uzyskują osobowość prawną z chwilą wpisania do rejestru.

3. Do postępowania w sprawach rozpatrywanych przez sąd rejestrowy stosuje się przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu nieprocesowym.

4. Minister Sprawiedliwości w drodze rozporządzenia określi sposób prowadzenia rejestrów zrzeszeń i ich ogólnokrajowych reprezentacji.

Art. 10. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 lipca 1989 r.

Przewodniczący Rady Państwa: w. z. *K. Barcikowski* (...)

***

O ile w przypadku zrzeszeń prywatnego handlu i usług łatwo jest prześledzić ich koleje losów, o tyle trudno jest ustalić dokładną datę likwidacji zrzeszeń prywatnego przemysłu. Wiadomym jest, że Związek Rzemiosła Polskiego przechowuje dokumentację płaconą takich instytucji jak: Centrala Zaopatrzenia i Zbytu Przemysłu Prywatnego; Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Młynarskiego; Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnych Wytwórców. Jeśli zaś chodzi o archiwalia, to w Archiwum Państwowym w Poznaniu znajduje się zespół nr 1170: Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu – Oddział w Poznaniu, który obejmuje akta z lat 1947–1966; będzie o nim niżej mowa. Zaś Archiwum Narodowe w Krakowie przechowuje zespół nr 829: Zrzeszenie Przedsiębiorstw Budowlanych w Krakowie 1945–1950. Redaktor nie jest jednak pewien, czy akta te dotyczą instytucji przemysłu prywatnego, czy raczej państwowego – miejscowego.

Mogło dojść do sytuacji, w której organizacje prywatnego przemysłu zaczęły przenikać się z organizacjami rzemieślniczymi. Do początku lat siedemdziesiątych funkcjonowały: Centralny Związek Rzemieślniczych Spółdzielni Zaopatrzenia i Zbytu, Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnych Wytwórców oraz Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnych Usług Młynarskich i Rolniczych. W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 8 czerwca 1972 r. o wykonywaniu i organizacji rzemiosła (Dz.U. 1972 Nr 23,

poz. 164) instytucje te zostały wraz ze Związkiem Izb Rzemieślniczych połączone w Centralny Związek Rzemiosła¹²⁴. Ustawa ta uchylała ustawę z dnia 11 września 1956 r. o izbach rzemieślniczych i Związku Izb Rzemieślniczych (Dz.U. 1956 Nr 41, poz. 190) oraz rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowym (Dz.U. RP 1927 Nr 53, poz. 468). Wydano do niej dwa teksty jednolite: w 1977 roku (Dz.U. 1977 Nr 4, poz. 20) oraz w 1983 roku (Dz.U. 1983 Nr 7, poz. 40). W latach 1974–1986 ustawę nowelizowano osiem razy. Uchylono ją na mocy ustawy z dnia 23 grudnia 1988 r. o działalności gospodarczej (Dz.U. 1988 Nr 41, poz. 324). Można też dodać, że ustawa z 1956 r. zastąpiła przedwojenną ustawę z dnia 19 lipca 1939 r. o izbach rzemieślniczych i ich związku (Dz.U. RP 1939 Nr 65, poz. 434).

Akta Ogólnopolskiego Zrzeszenia Prywatnych Wytwórców oprócz Poznania są dostępne w kilku archiwach w Polsce. Archiwum Państwowe w Bydgoszczy posiada zespół nr 2605: Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnych Wytwórców – Oddział w Bydgoszczy. Jest to 106 jednostek aktowych z lat 1956–1975, ok. 1,3 mb akt. W archiwum łódzkim znajduje się zespół nr 352: Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnych Wytwórców w Warszawie – Oddział w Łodzi, akta z lat 1958–1973, 63 jednostki, poniżej 1 mb akt. Kolejne dwa zespoły są w Rzeszowie: Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnych Wytwórców w Rzeszowie (zespół nr 783) oraz Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu Młynarskiego w Rzeszowie (zespół nr 821). Pierwszy zawiera 52 jednostki, ok. 0,5 mb akt z lat 1965–1973. Drugi – 90 jednostek, ok. 1,2 mb akt, z lat 1956–1973. Już z samych zestawień archiwalnych widać, że zespoły zamknięto z chwilą wcielenia do Centralnego Związku Rzemiosła. W Archiwum Narodowym w Krakowie zachował się zespół Zrzeszenia Prywatnego Przemysłu Poligraficznego w Krakowie (nr zespołu 2174) z lat 1948–1949, ale zawiera on tylko cztery jednostki aktowe.

Jak wyżej wspomniano, w Poznaniu złożony został zespół nr 1170: Ogólnopolskie Zrzeszenie Prywatnego Przemysłu – Oddział w Poznaniu. Są to akta z lat 1947–1966, 125 jednostek, 4 mb akt. Akta podzielono na cztery serie: „Zarządzanie i sprawy organizacyjne”, „Planowanie”, „Sprawozdawczość i statystyka”, „Sprawy finansowe”. Ważne będą statuty, protokoły, a zachowały się główne dokumenty statystyczne, tj.: lustracja zakładów, karty rejestracyjne przedsiębiorstw, wykazy, dane ewidencyjne i sprawozdawcze, akta rejestracji, koncesjonowania i likwidacji, plany produkcyjne, zaopatrzeniowe i przydziałów, sprawozdania dla Głównego Urzędu Statystycznego, budżety, bilanse i kalkulacje cen.

Dziwić może, że zespół objął akta sprzed lat 1953–1956. Otóż są w nim bilanse zrzeszeń prywatnego przemysłu, zakładanych w roku 1947 przy Izbie Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu:

124<http://www.zrp.pl/Onas/Historia/tabid/118/language/pl-PL/Default.aspx> [dostęp 19.05.2013].

| Zrzeszenia Prywatnego Przemysłu Fermentacyjnego oraz Zrzeszenia Prywatnego Przemysłu Spożywczego.

Wymienioną ustawę podpisał Kazimierz Barcikowski (1927–2007): ekonomista, doktor nauk ekonomicznych, działacz PZPR, w latach pięćdziesiątych i sześćdziesiątych w zarządzie ZMP jako sekretarz zarządu głównego, wiceprzewodniczący i przewodniczący, awansował w strukturach partyjnych, od 1968 do 1990 w KC PZPR, od 1965 w Sejmie, od 1980 r. w Radzie Państwa, w międzyczasie przez krótkie okresy minister i wicepremier, znany z podpisania w Szczecinie porozumienia z Międzyzakładowym Komitetem Strajkowym, po 1989 r. na emeryturze¹²⁵.

Ustawa

z dnia 30 maja 1989 r.

o izbach gospodarczych

Dz.U. 1989 Nr 35, poz. 195

Art. 1. Podmioty prowadzące działalność gospodarczą, z wyjątkiem osób fizycznych prowadzących taką działalność jako uboczne zajęcie zarobkowe, mogą zrzeszać się w izby gospodarcze działające na podstawie niniejszej ustawy i statutów.

Art. 2. Izba gospodarcza jest organizacją samorządu gospodarczego, reprezentującą interesy gospodarcze zrzeszonych w niej podmiotów w zakresie ich działalności wytwórczej, handlowej, budowlanej lub usługowej, w szczególności wobec organów państwowych.

Art. 3. Izby gospodarcze kształtują i upowszechniają zasady etyki w działalności gospodarczej, w szczególności opracowują i doskonalą normy rzetelnego postępowania w obrocie gospodarczym.

Art. 4. 1. Izba gospodarcza jest uprawniona do wyrażania opinii o projektach rozwiązań odnoszących się do funkcjonowania gospodarki oraz może uczestniczyć, na zasadach określonych w odrębnych przepisach, w przygotowywaniu projektów aktów prawnych w tym zakresie.

2. Izba gospodarcza może dokonywać ocen wdrażania i funkcjonowania przepisów prawnych dotyczących prowadzenia działalności gospodarczej.

---

¹²⁵ Dane Biblioteki Sejmowej, <http://bs.sejm.gov.pl> [dostęp 30.06.2013].

Art. 5. 1. Izba gospodarcza określa samodzielnie w statucie zadania w granicach właściwości określonej w art. 2-4.

2. Izba gospodarcza w szczególności może:

- 1) przyczyniać się do tworzenia warunków rozwoju życia gospodarczego oraz wspierać inicjatywy gospodarcze członków,
- 2) popierać, we współpracy z właściwymi organami oświatowymi, rozwój kształcenia zawodowego, wspierać naukę zawodu w zakładach pracy oraz doskonalenie zawodowe pracowników,
- 3) delegować swoich przedstawicieli, na zaproszenie organów państwowych, do uczestniczenia w pracach instytucji doradczo-opiniotwórczych w sprawach działalności wytwórczej, handlowej, budowlanej i usługowej,
- 4) organizować i stwarzać warunki do rozstrzygania sporów w drodze postępowania polubownego i pojednawczego oraz uczestniczyć na odrębnie określonych zasadach w postępowaniu sądowym w związku z działalnością gospodarczą jej członków,
- 5) wydawać opinie o istniejących zwyczajach dotyczących działalności gospodarczej,
- 6) informować o funkcjonowaniu podmiotów gospodarczych oraz wyrażać opinie o stanie rozwoju gospodarczego na obszarze działania izby.

3. Na wniosek lub za zgodą izby gospodarczej Rada Ministrów może, w drodze rozporządzenia, powierzyć tej izbie wykonywanie niektórych zadań zastrzeżonych w przepisach prawa dla administracji państwowej.

Art. 6. Właściwe organy administracji państwowej udzielają izbom gospodarczym informacji niezbędnych do wykonywania ich zadań statutowych.

Art. 7. 1. Izba gospodarcza może być utworzona, jeżeli taką inicjatywę podejmie co najmniej 50 podmiotów prowadzących działalność gospodarczą, zwanych dalej „założycielami”, na obszarze działania tworzonej izby, obejmującym obszar województwa. W wypadku gdy terytorialny zakres działania izby będzie przekraczać obszar województwa, liczba założycieli powinna wynosić co najmniej 100.

2. W celu utworzenia izby gospodarczej założyciele uchwalają statut izby, potwierdzając jego przyjęcie przez złożenie na nim swoich podpisów.

3. Statut izby powinien określać w szczególności:

- 1) nazwę izby, siedzibę oraz zakres terytorialny działania izby,
- 2) podstawowe zadania izby oraz sposób i formy ich realizacji,
- 3) prawa i obowiązki członka izby,
- 4) sposób nabywania i utraty członkostwa izby,
- 5) organy izby i, z zastrzeżeniem ust. 5, zakres ich uprawnień, tryb ich wyboru i okres kadencji,
- 6) sposób ustalania wysokości składek i ich wpłaty oraz uzyskiwania innych środków finansowych na koszty utrzymania i działalności izby,
- 7) zasady dokonywania zmian statutu, rozwiązania izby i przeznaczenia jej majątku w razie likwidacji izby,
- 8) inne sprawy stosownie do potrzeb praktycznej działalności oraz wymagające określenia w statucie na podstawie niniejszej ustawy i innych przepisów prawa.

4. Statut izby nie może ograniczać uprawnień podmiotów prowadzących działalność gospodarczą do zrzeszania się w izbie gospodarczej.

5. Najwyższą władzą izby gospodarczej jest walne zgromadzenie członków izby; członkowie izby nie będący osobami fizycznymi są reprezentowani w walnym zgromadzeniu izby przez swoich przedstawicieli.

Art. 8. 1. Izba gospodarcza rozpoczyna działalność oraz uzyskuje osobowość prawną z chwilą wpisu do rejestru izb gospodarczych, prowadzonego przez sąd rejestrowy.

2. Sądem rejestrowym jest sąd rejonowy (sąd gospodarczy) właściwy według siedziby izby gospodarczej.

3. Do postępowania w sprawach rozpatrywanych przez sąd rejestrowy stosuje się przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu nieprocesowym.

Art. 9. 1. Umocowani przedstawiciele założycieli izby gospodarczej składają do sądu rejestrowego wnioski o rejestrację izby gospodarczej wraz z 3 egzemplarzami statutu i listą założycieli.

2. Sąd rejestrowy wydaje postanowienie o zarejestrowaniu izby po stwierdzeniu, że statut izby jest zgodny z przepisami prawa oraz że założyciele spełniają wymagania określone niniejszą ustawą.

Art. 10. 1. Wpis do rejestru izby gospodarczej obejmuje:

- 1) nazwę i siedzibę izby gospodarczej oraz zakres terytorialny jej działalności,
- 2) imiona i nazwiska oraz adresy członków organów izby oraz likwidatora w razie likwidacji izby,
- 3) datę wpisu i wykreślenia z rejestru.

2. Rejestry izb gospodarczych są jawne i dostępne dla zainteresowanych osób.

3. Minister Sprawiedliwości, w drodze rozporządzenia, określi sposób prowadzenia rejestru izb gospodarczych.

Art. 11. 1. Izby gospodarcze mogą na zasadzie dobrowolności zrzeszać się w Krajowej Izbie Gospodarczej. W Krajowej Izbie Gospodarczej mogą zrzeszać się również organizacje gospodarcze i społeczne, których przedmiotem działania jest wspieranie rozwoju gospodarczego.

2. Krajowa Izba Gospodarcza reprezentuje wspólne interesy gospodarcze zrzeszonych członków.

3. Siedzibą Krajowej Izby Gospodarczej jest miasto stołeczne Warszawa.

4. Do utworzenia Krajowej Izby Gospodarczej, jej statutu i władz, a także do postępowania rejestrowego przepisy art. 7 ust. 2—5 i art. 8—10 stosuje się odpowiednio.

Art. 12. 1. Krajowa Izba Gospodarcza może podejmować i wykonywać zadania określone w art. 5.

2. Dla wykonywania wspólnych zadań w zakresie promocji handlu zagranicznego Krajowa Izba Gospodarcza tworzy funkcjonalnie i organizacyjnie wyodrębnioną Polską Izbę Handlu Zagranicznego.

3. Statut Krajowej Izby Gospodarczej może przewidywać możliwość oraz określać zasady bezpośredniej współpracy Polskiej Izby Handlu Zagranicznego z podmiotami prowadzącymi działalność gospodarczą w zakresie handlu zagranicznego.

4. W zakresie ustalonym w ust. 2 Krajowa Izba Gospodarcza poprzez Polską Izbę Handlu Zagranicznego w szczególności może:

- 1) organizować wystawy oraz międzynarodowe targi w kraju i za granicą,
- 2) współpracować z organizacjami międzynarodowymi i zagranicznymi oraz należeć do nich,

jeżeli nie narusza to zobowiązań wynikających z umów międzynarodowych, w których Państwo Polskie jest stroną, a także tworzyć za zgodą Ministra Spraw Zagranicznych i Ministra Współpracy Gospodarczej z Zagranicą swoje przedstawicielstwa zagraniczne,

3) wykonywać czynności izb przemysłowo-handlowych na podstawie umów między Polską lub kontrahentem polskim a obcymi państwami lub kontrahentami albo na podstawie międzynarodowych zwyczajów handlowych, a zwłaszcza legalizować dokumenty oraz wydawać certyfikaty, świadectwa i zaświadczenia,

4) organizować i stwarzać warunki do rozstrzygania sporów w drodze postępowania polubownego i pojednawczego, w tym powołać przy Polskiej Izbie Handlu Zagranicznego Kolegium Arbitrów do rozstrzygania sporów wynikłych w związku ze współpracą gospodarczą z zagranicą, poddanych orzecznictwu Kolegium Arbitrów, jak również opracowywać i doskonalić zasady etyki obowiązującej podmioty prowadzące działalność gospodarczą.

Art. 13. 1. W razie stwierdzenia, że działalność izby gospodarczej jest niezgodna z prawem lub statutem, minister właściwy ze względu na przedmiot działania izby lub wojewoda właściwy dla siedziby izby może wystąpić do właściwych organów izby o usunięcie tych nieprawidłowości w określonym terminie albo wystąpić do sądu o zastosowanie środków określonych w ust. 2.

2. Sąd na wniosek organu określonego w ust. 1 może:

- 1) udzielić upomnienia właściwym organom izby,
- 2) uchylić niezgodną z prawem lub statutem uchwałę organów izby,
- 3) rozwiązać izbę, jeżeli jej działanie rażąco narusza prawo lub postanowienie statutu.

3. Stosowanie wobec izby gospodarczej środków określonych w ust. 2 należy do właściwego, ze względu na siedzibę izby, sądu rejestrowego.

4. Do postępowania sądowego w sprawach rozpoznawanych przez sąd określony w ust. 3 stosuje się przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu nieprocesowym.

5. Przepisy ust. 1—4 stosuje się do Krajowej Izby Gospodarczej.

Art. 14. 1. Majątek izby gospodarczej i Krajowej Izby Gospodarczej powstaje ze składek członkowskich, darowizn, spadków, zapisów, z własnej działalności oraz dochodów z majątku izby.

2. Izby, o których mowa w ust. 1, mogą prowadzić działalność gospodarczą na zasadach ogólnych. Dochód z działalności gospodarczej izby służy realizacji celów statutowych i nie może być przeznaczony do podziału między jej członków.

3. W razie rozwiązania izb, o których mowa w ust. 1, likwidator, powołany stosownie do ustaleń statutu, wykonuje postanowienia statutu dotyczące przeznaczenia majątku izb. W razie braku środków izb, koszty likwidacji pokrywa się ze środków ich członków.

Art. 15. 1. Traci moc dekret z dnia 28 września 1949 r. o utworzeniu Polskiej Izby Handlu Zagranicznego (Dz. U. Nr 53, poz. 403 i z 1966 r. Nr 14, poz. 86).

2. Do czasu utworzenia Krajowej Izby Gospodarczej oraz, w myśl art. 12, Polskiej Izby Handlu Zagranicznego, Polska Izba Handlu Zagranicznego, działająca na podstawie dekretu z dnia 28 września 1949 r. o utworzeniu Polskiej Izby Handlu Zagranicznego (Dz. U. Nr 53, poz. 403 i z 1966 r. Nr 14, poz. 86), prowadzi działalność na podstawie tego dekretu.

3. Krajowa Izba Gospodarcza przejmuje wszelkie sprawy, zobowiązania i majątek dotychczasowej Polskiej Izby Handlu Zagranicznego, z wyjątkiem majątku jednostki organizacyjnej Polskiej Izby Handlu Zagranicznego pod nazwą „Międzynarodowe Targi Poznańskie”, której status określi minister Współpracy Gospodarczej z Zagranicą.

Art. 16. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Przewodniczący Rady Państwa: w z. *K. Barcikowski* (...)

Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości

z dnia 20 lipca 1989 r.

w sprawie sposobu prowadzenia rejestru izb gospodarczych

Dz.U. 1989 Nr 49, poz. 283

Na podstawie art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 30 maja 1989 r. o izbach gospodarczych (Dz. U. Nr 35, poz. 195) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Rejestr izb gospodarczych tworzonych na podstawie ustawy z dnia 30 maja 1989 r. o izbach gospodarczych (Dz. U. Nr 35, poz. 195), zwanej dalej „ustawą”, prowadzi się w księdze rejestrowej według określonego wzoru.

2. Księga rejestrowa składa się z następujących rubryk:

- rubryka pierwsza — liczba porządkowa wpisu,
- rubryka druga — data wpisu izby,
- rubryka trzecia — nazwa, siedziba i adres izby,
- rubryka czwarta — terytorialny zakres działania izby,
- rubryka piąta — imiona i nazwiska oraz adresy członków organów, w tym organu upoważnionego do kierowania i reprezentowania izby,
- rubryka szósta — sposób reprezentowania izby i zaciągania zobowiązań majątkowych,
- rubryka siódma — wzmianka o złożeniu statutu i jego zmianach,
- rubryka ósma — wzmianka o ustanowieniu likwidatora,
- rubryka dziewiąta — data wykreślenia izby,
- rubryka dziesiąta — „uwagi”.

§ 2. Krajowa Izba Gospodarcza podlega wpisaniu do rejestru izb gospodarczych prowadzonego w Sądzie Rejonowym dla Miasta Stołecznego Warszawy.

§ 3. 1. Podstawą postanowienia zarządzającego wpis do rejestru są wyłącznie dokumenty złożone do akt rejestrowych. W postanowieniu zarządzającym wpis do rejestru sąd rejestrowy określa dosłowną treść wpisu oraz rubrykę rejestru, w której wpis ma być dokonany.

2. Sąd rejonowy może w treści wpisu powołać się na dokument złożony do akt postępowania rejestrowego. Dokument ten uważa się wówczas za objętą treścią wpisu.

§ 4. Przepisy dotyczące dokonania wpisu stosuje się odpowiednio do wykreślenia wpisu.

§ 5. 1. Dla każdej izby gospodarczej prowadzi się oddzielne akta rejestrowe, obejmujące akta postępowania o zarejestrowanie oraz dołączane sukcesywnie akta postępowań w sprawach o dokonanie dalszych wpisów w rejestrze, a także wszelkie dokumenty stanowiące podstawę dokonania wpisów.

2. Do akt rejestrowych izb gospodarczych dołącza się również akta spraw rozpoznanych przez sąd na podstawie art. 13 ustawy.

§ 6. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Sprawiedliwości: *Ł. Balcer*

***

Akty prawne okresu przełomu ustrojowego, dotyczące samorządu gospodarczego sygnował ówczesny minister sprawiedliwości, ostatni powołany z woli PZPR – Łukasz Balcer (ur. 1935): prawnik, adwokat, działacz Stronnictwa Demokratycznego i rad narodowych na terenie Pomorza, sędzia nowotworzonym ośrodkiem zamiejscowym Naczelnego Sądu Administracyjnego w Gdańsku w latach 1981–1982, poseł na Sejm w latach 1980–1985, potem w resorcie ochrony środowiska, minister sprawiedliwości w rządzie Mieczysława Rakowskiego, uczestnik obrad Okrągłego Stołu, wiceprzewodniczący podzespołu ds. reformy prawa i sądów, po nim resort objął Aleksander Bentkowski, gdy premierem został Tadeusz Mazowiecki¹²⁶.

Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości

z dnia 30 sierpnia 1989 r.

**w sprawie sposobu prowadzenia rejestru jednostek samorządu zawodowego niektórych
podmiotów gospodarczych**

Dz.U. 1989 Nr 51, poz. 307

Na podstawie art. 9 ust. 4 ustawy z dnia 30 maja 1989 r. o samorządzie zawodowym niektórych podmiotów gospodarczych (Dz. U. Nr 35, poz. 194) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rejestr zrzeczeń handlu i usług, zrzeczeń transportu oraz innych organizacji podmiotów gospodarczych, a także ich ogólnokrajowych reprezentacji, prowadzi się w księdze rejestrowej według ustalonego wzoru.

§ 2. Dla każdego zrzeczenia handlu i usług, zrzeczenia transportu oraz dla innej organizacji podmiotów gospodarczych, a także dla każdej ich ogólnokrajowej reprezentacji, prowadzi się oddzielne akta rejestrowe, obejmujące akta postępowania o zarejestrowanie oraz dołączane sukcesywnie akta postępowań w sprawach o dokonanie dalszych wpisów w rejestrze, a także wszelkie dokumenty stanowiące podstawę dokonania wpisu.

---

¹²⁶ Dane Biblioteki Sejmowej, <http://bs.sejm.gov.pl> [dostęp 30.06.2013].

§ 3. 1. Księga rejestrowa składa się z następujących rubryk:

- rubryka pierwsza — liczba porządkowa wpisu,
- rubryka druga — data wpisu,
- rubryka trzecia — nazwa i siedziba,
- rubryka czwarta — przedmiotowy i terytorialny zakres działania,
- rubryka piąta — organ uprawniony do kierowania i reprezentowania organizacji oraz imiona i nazwiska osób wchodzących w jego skład,
- rubryka szósta — sposób reprezentowania i zaciągania zobowiązań majątkowych,
- rubryka siódma — wzmianka o złożeniu statutu i wprowadzonych do statutu zmianach,
- rubryka ósma — uwagi.

2. W rubryce „uwagi” zamieszcza się w szczególności wzmiankę o wykreśleniu organizacji z rejestru.

§ 4. 1. Wniosek o wpis do rejestru powinien zawierać dokładne dane potrzebne do wypełnienia poszczególnych rubryk rejestru. Do wniosku powinny być dołączone dokumenty mające stanowić podstawę wpisu.

2. Podstawą postanowienia zarządzającego wpis do rejestru są wyłącznie dokumenty złożone do akt rejestrowych. W postanowieniu zarządzającym wpis do rejestru sąd określa dosłowną treść wpisu oraz rubrykę rejestru, w której wpis ma być dokonany.

3. Sąd rejestrowy może w treści wpisu powołać się na dokument złożony do akt postępowania rejestrowego. Dokument ten uważa się wówczas za objęty treścią wpisu.

§ 5. 1. Podstawą postanowienia zarządzającego pierwszy wpis do rejestru są dołączone do wniosku następujące dokumenty:

- 1) dla organizacji tworzonej w trybie inicjatywy założycielskiej — statut,
- 2) dla powoływanej ogólnokrajowej reprezentacji zrzeszeń — statut i uchwała co najmniej 10 organizacji określonych w art. 2 ustawy z dnia 30 maja 1989 r. o samorządzie zawodowym niektórych podmiotów gospodarczych (Dz. U. Nr 35, poz. 194),

3) dla organizacji wymienionej w art. 8 ust. 1 ustawy, o której mowa w pkt 2 — statut i uchwała o przekształceniu.

2. Statut składa się w dwóch egzemplarzach.

§ 6. Przepisy dotyczące dokonania wpisu stosuje się odpowiednio do wykreślenia wpisu.

§ 7. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Sprawiedliwości: *Ł. Balcer*

***

Jest to ostatni akt prawny w zbiorze wydany za czasów PRL, gdyż 12 września 1989 r. został powołany rząd Tadeusza Mazowieckiego.

-- == --

Rozdział 4. III Rzeczpospolita

Ustawa

z dnia 14 czerwca 1991 r.

o spółkach z udziałem zagranicznym

Dz.U. 1991 Nr 60, poz. 253

Art. 1. 1. Ustawa określa warunki dopuszczania podmiotów zagranicznych do uczestniczenia w dochodach z prowadzenia przedsiębiorstw na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Dla prowadzenia przedsiębiorstw, o których mowa w ust. 1, podmioty zagraniczne mogą wyłącznie tworzyć spółki z ograniczoną odpowiedzialnością lub spółki akcyjne z siedzibą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej albo obejmować bądź nabywać udziały lub akcje w spółkach prowadzących takie przedsiębiorstwa.

3. Do spółki z udziałem zagranicznym, zwanej dalej spółką, stosuje się przepisy Kodeksu handlowego, chyba że ustawa stanowi inaczej.

(...)

Art. 35. Spółki utworzone na podstawie ustawy z dnia 23 grudnia 1988 r. o działalności gospodarczej z udziałem podmiotów zagranicznych (Dz. U. Nr 41, poz. 325, z 1989 r. Nr 74, poz. 442, z 1990 r. Nr 51, poz. 299 i z 1991 r. Nr 31, poz. 128) stają się spółkami w rozumieniu niniejszej ustawy.

(...)

Rozdział 5

Przepisy przejściowe i końcowe

(...) Art. 40 1. Działająca dotychczas na podstawie ustawy, o której mowa w art. 35, Izba Przemysłowo-Handlowa Inwestorów Zagranicznych przekształci się, w okresie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, w izbę działającą na podstawie ustawy z dnia 30 maja 1989 r. o izbach gospodarczych (Dz. U. Nr 35, poz. 195).

2. Do czasu dokonania wpisu do rejestru izb gospodarczych Izb Przemysłowo-Handlowa Inwestorów Zagranicznych prowadzi działalność na dotychczasowych zasadach.

3. Jeżeli w terminie określonym w ust. 1 nie nastąpi przekształcenie, Izba Przemysłowo-Handlowa Inwestorów Zagranicznych ulega likwidacji.

(...)

Art. 43. 1. Traci moc ustawa z dnia 23 grudnia 1988 r. o działalności gospodarczej z udziałem podmiotów zagranicznych (Dz. U. Nr 41, poz. 325, z 1989 r. Nr 74, poz. 442, z 1990 r. Nr 51, poz. 299 i z 1991 r. Nr 31, poz. 128) (...).

Art. 44. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *L. Wałęsa*

***

Wyżej podana ustawa została uchylona ustawą z dnia 19 listopada 1999 r. Prawo działalności gospodarczej (Dz.U. 1999 Nr 101, poz. 1178). Izba Przemysłowo-Handlowa Inwestorów Zagranicznych przekształciła się w izbę gospodarczą i funkcjonuje do dziś.

Ustawa

z dnia 30 lipca 1992 r.

o zmianie ustawy o izbach gospodarczych

Dz.U. 1992 Nr 75, poz. 368

Art. 1. W ustawie z dnia 30 maja 1989 r. o izbach gospodarczych (Dz. U. Nr 35, poz. 195) po art. 12 dodaje się art. 12¹ w brzmieniu:

„Art. 12¹. 1. Krajowa Izba Gospodarcza może inicjować, na wniosek podmiotów gospodarczych, tworzenie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej dwu- lub wielostronnych izb gospodarczych. Krajowa Izba Gospodarcza określa liczbę członków założycieli wymaganą do utworzenia izby.

2. Zadaniem izb, o których mowa w ust. 1, jest działanie na rzecz promocji handlu zagranicznego i wspomagania rozwoju międzynarodowych stosunków gospodarczych, w granicach określonych w art. 3—5.

3. Utworzenie i działalność izb, o których mowa w ust. 1, odbywa się na zasadach określonych w niniejszej ustawie, z zastrzeżeniem ust. 4 i 5.

4. Członkami izb gospodarczych, o których mowa w ust. 1, mogą być prowadzące działalność gospodarczą podmioty polskie oraz podmioty zagraniczne w rozumieniu przepisów ustawy o spółkach z udziałem zagranicznym.

5. Izby, o których mowa w ust. 1, podlegają na wniosek Krajowej Izby Gospodarczej wpisowi do rejestru izb gospodarczych stosownie do przepisów niniejszej ustawy.”

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *L. Wałęsa*

Ustawa

z dnia 1 marca 1996 r.

**o zmianie Kodeksu postępowania cywilnego, rozporządzeń Prezydenta Rzeczypospolitej —
Prawo upadłościowe i Prawo o postępowaniu układowym, Kodeksu postępowania
administracyjnego, ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz niektórych innych
ustaw**

Dz.U. 1996 Nr 43, poz. 189

Art. 1. W Kodeksie postępowania cywilnego wprowadza się następujące zmiany (...).

Art. 9. W ustawie z dnia 30 maja 1989 r. o izbach gospodarczych (Dz. U. Nr 35, poz. 195 i z 1992 r. Nr 75, poz. 368) w art. 10 w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) nazwę, siedzibę i adres izby gospodarczej oraz zakres terytorialny jej działalności,”.
(...)

Art. 13. Podmioty gospodarcze podlegające wpisowi do rejestru sądowego, w terminie sześciu miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, są obowiązane do uzupełnienia danych w rejestrze przez podanie aktualnego adresu.

Art. 14. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 lipca 1996 r., z tym że art. 1 pkt 6, 28, 85, 90 91, 96, 97, 99 i 101—104, art. 4 pkt 2 i 3 oraz art. 13 wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *A. Kwaśniewski*

Ustawa

z dnia 20 sierpnia 1997 r.

o Krajowym Rejestrze Sądowym

Dz.U. 1997 Nr 121, poz. 769

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1.1. Tworzy się Krajowy Rejestr Sądowy, zwany dalej „Rejestrem”.

2. Rejestr składa się z:

- 1) rejestru przedsiębiorców,
- 2) rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz publicznych zakładów opieki zdrowotnej,
- 3) rejestru dłużników niewypłacalnych. (...)

Art. 76. W ustawie z dnia 30 maja 1989 r. o samorządzie zawodowym niektórych podmiotów gospodarczych (Dz. U. Nr 35, poz. 194) art. 9 otrzymuje brzmienie:

„Art. 9. 1. Organizacje, o których mowa w niniejszej ustawie, podlegają obowiązkowi wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego.

2. Organizacje, o których mowa w ust. 1, uzyskują osobowość prawną z chwilą wpisania do Krajowego Rejestru Sądowego.”

Art. 77. W ustawie z dnia 30 maja 1989 r. o izbach gospodarczych (Dz. U. Nr 35, poz. 195, z 1992 r. Nr 75, poz. 368 oraz z 1996 r. Nr 43, poz. 189) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 8 otrzymuje brzmienie:

„Art. 8. 1. Izby gospodarcze podlegają obowiązkowi wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego.

2. Izby gospodarcze uzyskują osobowość prawną z chwilą wpisania do Krajowego Rejestru Sądowego.”;

2) skreśla się art. 9 i 10;

3) w art. 11 w ust. 4 wyrazy „art. 8—10” zastępuje się wyrazami „art. 8”;

4) w art. 12¹ w ust. 5 wyrazy „do rejestru izb gospodarczych” zastępuje się wyrazami „do Krajowego Rejestru Sądowego”. (...)

Art. 88. Ustawa wchodzi w życie w terminie i na zasadach określonych ustawą — Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowym Rejestrze Sądowym, z wyjątkiem:

- 1) przepisów art. 6, art. 19 ust. 4, art. 54, art. 83 i art. 87, które wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia,
- 2) przepisów art. 85, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1998 r.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *A. Kwaśniewski*

Ustawa

z dnia 20 sierpnia 1997 r.

Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowym Rejestrze Sądowym

Dz.U. 1997 Nr 121, poz. 770

Art. 1. Ustawa o Krajowym Rejestrze Sądowym wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2001 r. (...).

Art. 39. W ustawie z dnia 30 maja 1989 r. o samorządzie zawodowym niektórych podmiotów gospodarczych (Dz. U. Nr 35, poz. 194) użyte w tytule ustawy, w art. 1 w ust. 1 w zdaniu wstępnym oraz w art. 2 w zdaniu wstępnym i w pkt 3 w różnych przypadkach wyrazy „podmioty gospodarcze” zastępuje się użytym w odpowiednich przypadkach wyrazem „przedsiębiorcy”.

Art. 40. W ustawie z dnia 30 maja 1989 r. o izbach gospodarczych (Dz. U. Nr 35, poz. 195, z 1992 r. Nr 75, poz. 368, z 1996 r. Nr 43, poz. 189) użyte w art. 5 w ust. 2 w pkt 6 oraz w art. 12¹ w ust. 1 wyrazy „podmiotów gospodarczych” zastępuje się wyrazem „przedsiębiorców”. (...)

Art. 99. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2001 r., z tym że przepisy art. 12 — 98 wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *A. Kwaśniewski*

Ustawa

z dnia 28 sierpnia 1997 r.

o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych

Dz.U. 1997 Nr 139, poz. 934

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa określa zasady tworzenia i działania funduszy emerytalnych, zwanych dalej „funduszami”. (...)

Art. 224. W ustawie z dnia 30 maja 1989 r. o izbach gospodarczych (Dz. U. Nr 35, poz. 195, z 1992 r. Nr 75, poz. 368, z 1996 r. Nr 43, poz. 189 oraz z 1997 r. Nr 121, poz. 769 i 770) w art. 7 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Ograniczeń określonych w ust. 1 nie stosuje się, jeżeli założycielami są wyłącznie towarzystwa emerytalne działające na podstawie przepisów o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych.” (...)

Art. 231. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 199 r., z wyjątkiem:

- 1) art. 199—214 i art. 230, które wchodzi w życie z dniem 1 maja 1998 r.
- 2) art. 1—60, art. 147, 153, art. 157—164, art. 197, art. 215—222, które wchodzi w życie z dniem 1 sierpnia 1998 r.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *A. Kwaśniewski*

Ustawa

z dnia 15 września 2000 r.

o grupach producentów rolnych i ich związkach oraz o zmianie innych ustaw

Dz.U. 2000 Nr 83, poz. 983

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa określa zasady organizowania się producentów rolnych w grupy producentów i ich związki oraz zasady i warunki udzielania ze środków publicznych pomocy

finansowej związanej z ich organizowaniem i funkcjonowaniem. (...)

Art. 26. W ustawie z dnia 30 maja 1989 r. o izbach gospodarczych (Dz. U. Nr 35, poz. 195, z 1992 r. Nr 75, poz. 368, z 1996 r. Nr 43, poz. 189 oraz z 1997 r. Nr 121, poz. 769 i 770 i Nr 139, poz. 934) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 5 po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Izba gospodarcza, utworzona przez grupy producentów rolnych i ich związki oraz przedsiębiorców prowadzących działalność przetwórczą lub handlową w zakresie produktów lub grupy produktów w rozumieniu przepisów o grupach producentów rolnych i ich związkach, powinna działać na rzecz dostosowywania produkcji, przetwórstwa i handlu do wymogów rynku, w szczególności w zakresie ilości i jakości produktów.”;

2) w art. 7 po ust. 1a dodaje się ust. 1b w brzmieniu:

„1b. W razie utworzenia izby przez podmioty, o których mowa w art. 5 ust. 2a, liczba założycieli powinna wynosić odpowiednio 10 i 20.” (...)

Art. 29. Ustawa wchodzi w życie po upływie jednego miesiąca od dnia ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *A. Kwaśniewski*

Ustawa

z dnia 26 października 2000 r.

o giełdach towarowych

Dz.U. z 2014 r. poz. 197, z późn. zm.

(...)

Art. 49. 1. Towarowe domy maklerskie, w liczbie co najmniej 15, mogą utworzyć, na zasadach określonych w odrębnej ustawie, izbę gospodarczą, zwaną dalej „izbą”.

2. Do obowiązków izby należy, w szczególności, określanie i kodyfikacja zasad uczciwego obrotu oraz przyjętych w obrocie zwyczajów.

3. Organizację władz izby, tryb ich powoływania, zakres kompetencji oraz zadania izby określa statut izby.

(...)

***

Tekst pierwotny ukazał się w „Dzienniku Ustaw” z 2000 r. Nr 103, poz. 1099. Artykuł 49 od tamtej pory nie ulegał zmianom.

Ustawa

z dnia 16 listopada 2000 r.

o domach składowych oraz o zmianie Kodeksu cywilnego, Kodeksu postępowania cywilnego i innych ustaw

Dz.U. 2000 Nr 114, poz. 1191, z późn. zm.

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa reguluje zasady działalności domów składowych oraz wydawania dowodów składowych i obrotu tymi dowodami.

Art. 2. Użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 1) przedsiębiorstwo składowe — przedsiębiorstwo służące świadczeniu usług składu w sposób określony w ustawie,
- 2) dom składowy — przedsiębiorcę uprawnionego do prowadzenia przedsiębiorstwa składowego w sposób określony w ustawie,
- 3) dowód składowy — zbywalny przez indos dokument wydany przez dom składowy, składający się z dwóch części, z których jedna (rewers) stwierdza posiadanie rzeczy złożonych na skład, a druga (warrant) stwierdza ustanowienie zastawu na rzeczach złożonych na skład,
- 4) towary rolne — surowce, półprodukty i produkty określone w przepisach o statystyce publicznej jako rolno-spożywcze,
- 5) towary przemysłowe — surowce, półprodukty i produkty inne niż towary rolne,
- 6) właściwy minister — ministra właściwego do spraw gospodarki lub ministra właściwego do spraw rynków rolnych,
- 7) podmiot dominujący lub zależny — podmiot dominujący lub zależny w rozumieniu przepisów Prawa o publicznym obrocie papierami wartościowymi,

- 8) rzeczy złożone na skład — towary rolne lub przemysłowe złożone w przedsiębiorstwie składowym, zgodnie z postanowieniami umowy składu i ustawy,
- 9) bank domicylowy — bank oznaczony w dowodzie składowym jako właściwy do przyjmowania, przechowywania i wypłacania kwot przypadających posiadaczowi dowodu składowego lub jego części. (...)

Rozdział 9

Izba domów składowych

Art. 50. 1. Domy składowe tworzą izbę domów składowych, zwaną dalej „izbą”.

2. Izba posiada osobowość prawną.

3. Udział domu składowego w izbie jest obowiązkowy.

4. Do izby stosuje się przepisy ustawy z dnia 30 maja 1989 r. o izbach gospodarczych (Dz. U. Nr 35, poz. 195, z 1992 r. Nr 75, poz. 368, z 1996 r. Nr 43, poz. 189, z 1997 r. Nr 121, poz. 769 i 770 i Nr 139, poz. 934 oraz z 2000 r. Nr 88, poz. 983), z zastrzeżeniem przepisów niniejszej ustawy.

5. Izba ustala zasady dobrej praktyki działania domów składowych.

6. Siedzibą izby jest miasto stołeczne Warszawa.

Art. 51. 1. Izba działa na podstawie statutu, który jest zatwierdzony przez ministra właściwego do spraw gospodarki w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rynków rolnych.

2. Statut izby określa w szczególności:

- 1) podstawowe zadania izby oraz sposób i formy ich realizacji,
- 2) prawa i obowiązki członków izby,
- 3) sposób przeprowadzania wyborów organów izby,
- 4) zasady zwoływania i odbywania posiedzeń organów izby,
- 5) tryb ustalania wysokości składek członkowskich,
- 6) zasady zarządzania majątkiem izby, w tym uchwalania i kontroli wykonania budżetu,
- 7) tryb uchwalania regulaminu składowego funduszu gwarancyjnego,

8) tryb podejmowania uchwały w sprawie ustalania zasad dobrej praktyki domów skladowych i wprowadzania do niej zmian,

9) tryb podejmowania uchwały w sprawie zmiany statutu.

Art. 52. Organami izby są:

- 1) walne zgromadzenie izby,
- 2) komisja rewizyjna,
- 3) zarząd izby.

Art. 53. 1. Zwyczajne walne zgromadzenie izby zwołuje zarząd izby w ciągu pierwszego półrocza każdego roku.

2. Nadzwyczajne walne zgromadzenie izby zwołuje zarząd izby:

- 1) z własnej inicjatywy,
- 2) na wniosek ministra właściwego do spraw gospodarki,
- 3) na wniosek ministra właściwego do spraw rynków rolnych,
- 4) na wniosek co najmniej jednej piątej ogólnej liczby członków izby.

3. Nadzwyczajne walne zgromadzenie izby powinno być zwołane w ciągu 14 dni od dnia wpływu wniosku, o którym mowa w ust. 2 pkt 2 — 4.

Art. 54. 1. Walne zgromadzenie izby:

- 1) wybiera i odwołuje prezesa, wiceprezesa i pozostałych członków zarządu izby oraz członków komisji rewizyjnej,
- 2) wybiera i odwołuje prezesa i arbitrów sądu polubownego działającego przy izbie, jeżeli sąd taki zostanie przez izbę powołany,
- 3) uchwała statut izby,
- 4) tworzy skladowy fundusz gwarancyjny,
- 5) uchwała regulamin sądu polubownego,
- 6) zatwierdza sprawozdania przedstawiane przez zarząd izby, w tym roczne sprawozdania z działalności finansowej,
- 7) podejmuje uchwały w sprawie udzielenia zarządowi izby absolutorium,
- 8) uchwała roczny budżet izby,
- 9) ustala wysokość składek członkowskich.

2. Walne zgromadzenie izby uchwała regulamin swego działania.

Art. 55. 1. Rozstrzygnięcia walnego zgromadzenia izby zapadają w formie uchwał.

2. Uchwały walnego zgromadzenia izby są podejmowane zwykłą większością głosów w obecności co najmniej połowy członków izby.

3. Wybory odbywają się w głosowaniu tajnym, z wyjątkiem wyboru przewodniczącego walnego zgromadzenia.

Art. 56. 1. W skład komisji rewizyjnej wchodzi od trzech do pięciu osób.

2. Kadencja komisji rewizyjnej trwa 4 lata.

3. Przedmiotem działania komisji rewizyjnej jest coroczne badanie przedstawianych przez zarząd sprawozdań, w tym rocznego sprawozdania z działalności finansowej oraz sprawozdania z wykonania przez zarząd budżetu.

4. Komisja rewizyjna składa sprawozdanie z przeprowadzonego badania walnemu zgromadzeniu izby, przedkładając jednocześnie wnioski w sprawie udzielenia zarządowi izby absolutorium.

5. Uchwały komisji rewizyjnej zapadają większością głosów w obecności co najmniej połowy jej składu. W przypadku równej liczby głosów decyduje głos przewodniczącego.

Art. 57. 1. Zarząd izby działa w mieście stołecznym Warszawie i składa się z pięciu członków, w tym prezesa i wiceprezesa.

2. Kadencja zarządu izby trwa 4 lata.

3. Zarząd izby na pierwszym posiedzeniu uchwała regulamin wewnętrznego urzędowania zarządu.

Art. 58. 1. Prezes zarządu izby kieruje pracami zarządu, przewodniczy na posiedzeniach i wykonuje uchwały zarządu. W razie nieobecności prezesa lub niemożności wykonywania przezeń funkcji, jego obowiązki wykonuje wiceprezes zarządu.

2. Do składania oświadczeń woli w sprawach majątkowych jest wymagane współdziałanie dwóch członków zarządu izby.

3. Zarząd może uchwalić instrukcję finansową dotyczącą sposobu wykonywania przez członków zarządu czynności zarządu majątkiem izby.

Art. 59. Do zakresu działania zarządu izby należy w szczególności:

- 1) nadzór nad przestrzeganiem przez domy składowe zasad dobrej praktyki,
- 2) udział na prawach strony w postępowaniach administracyjnych, dotyczących członków izby, prowadzonych na podstawie niniejszej ustawy,
- 3) zarząd majątkiem izby,
- 4) zarządzanie składowym funduszem gwarancyjnym,
- 5) zwoływanie walnych zgromadzeń członków izby i wykonywanie uchwał tych zgromadzeń,
- 6) zapewnienie obsługi sądowi polubownemu działającemu przy izbie.

Art. 60. 1. Do ważności uchwał zarządu izby jest wymagana obecność co najmniej połowy jego członków.

2. Uchwały zarządu izby zapadają zwykłą większością głosów, przy czym w razie równej liczby głosów decyduje głos prezesa zarządu. (...)

Art. 75. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 3 i art. 6 ust. 1 pkt 1 w części dotyczącej spółek komandytowo-akcyjnych, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2001 r.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *A. Kwaśniewski*

***

Cytowana ustawa wprowadzała do polskiego systemu prawnego instytucję Izby domów składowych. Należy jednak stwierdzić, iż projekt ten okazał się rozwiązaniem chybionym, co potwierdzono w uzasadnieniu projektu ustawy z dnia 25 marca 2011 r. o ograniczaniu barier administracyjnych dla obywateli i przedsiębiorców (Dz.U. Nr 106, poz. 622, z późn. zm.)¹²⁷. Przeszkody biurokratyczne i finansowe do zakładania domów składowych były zbyt wielkie w stosunku do potrzeb rynku. Porządkując należy dodać, iż nowelizacje ustawy z 2004 (Nr 173, poz. 1808) i 2005 roku (Nr 183, poz. 1538; Nr 184, poz. 1539) Izby domów składowych nie dotyczyły.

---

¹²⁷ *Uzasadnienie projektu ustawy o ograniczaniu barier administracyjnych dla obywateli i przedsiębiorców* [online w bazie Infor-lex-administracja].

Ustawa

z dnia 22 maja 2003 r.

o działalności ubezpieczeniowej¹²⁸

Dz.U. z 2013 r. poz. 950, z późn. zm.

Art. 1.

1. Ustawa określa warunki wykonywania:

- 1) działalności w zakresie ubezpieczeń osobowych i ubezpieczeń majątkowych;
- 2) działalności reasekuracyjnej.

2. Ustawa określa także zasady:

- 1) wykonywania zawodu aktuarium;
  - 2) sprawowania nadzoru ubezpieczeniowego;
  - 3) organizacji i funkcjonowania ubezpieczeniowego samorządu gospodarczego.
- (...)

Rozdział 13

Ubezpieczeniowy samorząd gospodarczy

Art. 215. Krajowe zakłady ubezpieczeń i zagraniczne zakłady ubezpieczeń wykonujące działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej tworzą ubezpieczeniowy samorząd gospodarczy.

Art. 216. 1. Polska Izba Ubezpieczeń, zwana dalej „Izbą”, jest organizacją ubezpieczeniowego samorządu gospodarczego, reprezentującą zakłady ubezpieczeń, o których mowa w art. 215, i które z mocy ustawy są członkami Izby, działającej na rzecz rozwiązywania problemów rynku ubezpieczeń w Rzeczypospolitej Polskiej.

1a. Izba reprezentuje również zakłady reasekuracji, o których mowa w art. 217a¹²⁹.

2. Izba posiada osobowość prawną.

Art. 217. 1. Członkostwo w Izbie jest obowiązkowe i powstaje z chwilą podjęcia przez

---

¹²⁸ Tekst ujednolicony na podstawie Internetowego Systemu Aktów Prawnych - bazy ISAP (<http://isap.sejm.gov.pl/index.jsp>).

¹²⁹ Zmiana wprowadzona art. 1 pkt 47 ustawy z dnia 13 lutego 2009 r. o zmianie ustawy o działalności ubezpieczeniowej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 42, poz. 341).

zakład ubezpieczeń, o którym mowa w art. 215, działalności ubezpieczeniowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Członkostwo w Izbie ustaje z chwilą podjęcia uchwały o likwidacji dobrowolnej lub z chwilą, gdy decyzja o likwidacji przymusowej stała się prawomocna.

Art. 217a. Członkami Izby, na zasadzie dobrowolności, mogą być zakłady reasekuracji¹³⁰.

Art. 218. 1. Organami Izby są:

- 1) Walne Zgromadzenie Polskiej Izby Ubezpieczeń, zwane dalej „Walnym Zgromadzeniem Izby”;
- 2) Zarząd Polskiej Izby Ubezpieczeń, składający się z Prezesa Zarządu, który jest Prezesem Izby, i z pozostałych członków Zarządu, w tym Wiceprezesów, których liczbę określa statut Izby;
- 3) Komisja Rewizyjna Polskiej Izby Ubezpieczeń.

2. Wybory do organów Izby są powszechne i odbywają się w głosowaniu tajnym.

3. Kadencja organów, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, nie może być dłuższa niż 4 lata.

Art. 219. 1. Statut Izby i jego zmiany są uchwalane przez Walne Zgromadzenie Izby bezwzględną większością głosów przy obecności co najmniej połowy uprawnionych do głosowania.

2. Statut Izby określa w szczególności:

- 1) nazwę Izby i jej siedzibę;
- 2) zadania Izby i formy ich realizacji;
- 3) zakres uprawnień organów Izby oraz tryb ich wyboru;
- 4) prawa i obowiązki członków Izby;
- 5) zasady gospodarki finansowej Izby oraz zasady wykonywania działalności gospodarczej;
- 6) strukturę organizacyjną Izby.

Art. 220. 1. Podstawowymi zadaniami Izby jest reprezentowanie i podejmowanie działań w celu ochrony wspólnych interesów członków Izby, współdziałanie w zapobieganiu

---

¹³⁰ Zmiana wprowadzona wyżej wspomnianą ustawą z dnia 13 lutego 2009 roku.

| zagrożeniom rynku ubezpieczeń, kształtowanie, upowszechnianie i czuwanie nad przestrzeganiem zasad uczciwej konkurencji i zasad etyki w działalności ubezpieczeniowej.

2. Do zadań Izby należy w szczególności:

- 1) reprezentowanie członków Izby wobec organów władzy publicznej oraz podejmowanie działań w celu ochrony ich interesów;
- 2) wyrażanie opinii o projektach aktów prawnych zawierających regulacje dotyczące działalności ubezpieczeniowej, lub z nią związane, i współdziałanie na wniosek przy ich opracowywaniu;
- 3) reprezentowanie członków Izby w międzynarodowych organizacjach ubezpieczeniowych;
- 4) współdziałanie z organizacjami, stowarzyszeniami i instytucjami krajowymi i zagranicznymi w zakresie ubezpieczeń;
- 5) inicjowanie i wykonywanie działalności edukacyjnej i informacyjnej w dziedzinie ubezpieczeń oraz współpraca w zakresie szkolenia i doskonalenia zawodowego kadr ubezpieczeniowych;
- 6) pozyskiwanie, gromadzenie, przetwarzanie i przekazywanie informacji o funkcjonowaniu rynków ubezpieczeniowych w kraju i za granicą oraz opracowywanie na ich podstawie i udostępnianie dla potrzeb działalności ubezpieczeniowej analiz i prognoz oraz wydawanie biuletynu Izby;
- 7) tworzenie i wykonywanie informatycznych baz danych w zakresie statystyki ubezpieczeniowej, a w szczególności baz danych o przebiegu szkodowości w poszczególnych rodzajach ubezpieczeń oraz baz danych niezbędnych do przeciwdziałania przestępczości ubezpieczeniowej, w tym informacji o wypłaconych odszkodowaniach lub świadczeniach, z wyłączeniem ubezpieczeń, o których mowa w dziale II w grupach 3 i 10 załącznika do ustawy, oraz o osobach, przeciwko którym było prowadzone postępowanie karne w związku z podejrzeniem popełnienia przez nie przestępstwa na szkodę zakładu ubezpieczeń, zakończone wyrokiem skazującym lub warunkowym umorzeniem postępowania;
- 8) stwarzanie możliwości polubownego i pojednawczego rozstrzygania sporów między członkami Izby.

3. Ustalenie zakresu oraz sposobu pozyskiwania i udostępniania informacji i danych, o których mowa w ust. 2 pkt 6 i 7, od zakładów ubezpieczeń wymaga uchwały Walnego Zgromadzenia Izby.

4. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Polskiej Izby Ubezpieczeń, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres danych gromadzonych w bazach danych, o których mowa w ust. 2 pkt 7, a także okres przechowywania tych danych, uwzględniając w szczególności przepisy o ochronie danych osobowych oraz przepisy regulujące funkcjonowanie Krajowego Rejestru Karnego.

5. Izba udostępnia swoim członkom dane zgromadzone w bazach, o których mowa w ust. 2 pkt 7¹³¹.

Art. 221. Izba, w przypadku naruszenia przez członka Izby zasad, o których mowa w art. 220, podejmuje działania i stosuje środki określone w statucie i uchwałach Walnego Zgromadzenia Izby.

Art. 222. Izba może wykonywać działalność gospodarczą w ramach przedsiębiorcy powołanego przez Walne Zgromadzenie Izby.

Art. 223. 1. Majątek Izby powstaje ze składek członkowskich, dotacji, darowizn, spadków, zapisów, dochodów z majątku Izby oraz dochodów z działalności gospodarczej, o której mowa w art. 222.

2. Dochód z działalności gospodarczej służy do realizacji zadań Izby i nie może być przeznaczony do podziału między jej członków.

3. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określi, w drodze rozporządzenia, wysokość składki członkowskiej płaconej przez zakłady ubezpieczeń na rzecz Izby, uwzględniając zadania Izby określone w ustawie.

4. Sposób opłacania i egzekwowania składki oraz ustalania wysokości odsetek za nieterminowe jej opłacanie określa statut Izby. (...)

---

¹³¹ Art. 220 ust. 2 pkt 7; ust. 3 i 4 zostały zmienione przez art. 1 pkt 34 ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o działalności ubezpieczeniowej oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 143, poz. 1204) oraz został dodany ustęp 5.

Art. 257. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2004 r., z wyjątkiem art. 189 oraz art. 249, które wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

***

Pierwotnie ustawa została opublikowana w „Dzienniku Ustaw” z 2003 r. Nr 124, poz. 1151. W 2010 i 2013 r. doczekała się tekstu jednolitego (Dz.U. z 2010 r. Nr 11, poz. 66; z 2013 r. poz. 950).

Rozporządzenie Ministra Finansów¹⁾

z dnia 27 listopada 2003 r.

w sprawie danych gromadzonych w bazach danych tworzonych przez Polską Izbę Ubezpieczeń

Dz.U. 2003 Nr 211, poz. 2057

Na podstawie art. 220 ust. 4 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. Nr 124, poz. 1151) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa szczegółowy zakres danych gromadzonych w informatycznych bazach danych, o których mowa w art. 220 ust. 2 pkt 7 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej, w odniesieniu do agentów ubezpieczeniowych, z którymi zakład ubezpieczeń rozwiązał umowę agencyjną, oraz w odniesieniu do osób prawomocnie skazanych lub w stosunku do których zostało warunkowo umorzone postępowanie karne w przypadku popełnienia przez nie przestępstwa na szkodę zakładu ubezpieczeń, a także okres przechowywania tych danych.

§ 2. 1. Bazy danych, o których mowa w § 1, obejmują:

- 1) bazę danych agentów ubezpieczeniowych, z którymi zakład ubezpieczeń rozwiązał umowę agencyjną;
- 2) bazę danych osób, przeciwko którym prowadzone postępowanie karne w związku z podejrzeniem popełnienia przez nie przestępstwa na szkodę zakładu ubezpieczeń zostało zakończone wyrokiem skazującym lub warunkowym umorzeniem postępowania.

2. Dane przetwarzane w bazach danych, o których mowa w § 1, pochodzą z zakładów ubezpieczeń tworzących Polską Izbę Ubezpieczeń.

§ 3. W bazie danych, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 1, gromadzone są dane w zakresie:

- 1) nazwy zakładu ubezpieczeń zgłaszającego agenta ubezpieczeniowego do bazy danych;
- 2) daty zgłoszenia;
- 3) danych identyfikujących agenta ubezpieczeniowego w zakresie określonym w § 4;
- 4) daty zawarcia i rozwiązania umowy agencyjnej;
- 5) wskazania trybu rozwiązania umowy agencyjnej, w tym:
  - a) wypowiedzenie umowy agencyjnej lub
  - b) rozwiązanie umowy agencyjnej bez zachowania terminów wypowiedzenia;
- 6) w przypadku, o którym mowa w pkt 5 lit. b, wskazania przyczyn rozwiązania umowy agencyjnej, obejmującego:
  - a) wykonywanie działalności przez agenta ubezpieczeniowego z naruszeniem przepisów prawa, należytej staranności lub dobrych obyczajów,
  - b) wykonywanie działalności przez agenta ubezpieczeniowego z naruszeniem istotnych postanowień umowy agencyjnej, w tym w szczególności:
    - nieterminowe przekazywanie dokumentacji ubezpieczeniowej,
    - nierozliczanie lub nieprawidłowe rozliczanie inkasowanych składek ubezpieczeniowych oraz innych środków finansowych lub przedmiotów uzyskiwanych w związku z wykonywanymi obowiązkami agenta ubezpieczeniowego,
    - błędy w obsłudze klientów udokumentowane zgłoszonymi skargami klientów,
    - nieuprawnione udostępnienie osobom trzecim informacji i dokumentów związanych z wykonywaniem umowy agencyjnej,
  - c) utratę przez agenta ubezpieczeniowego zdolności do czynności prawnych, likwidację lub upadłość agenta oraz wykreślenie z rejestru agentów.

§ 4. Dane identyfikujące agenta ubezpieczeniowego, o których mowa w § 3 pkt 3, obejmują:

- 1) w odniesieniu do osób fizycznych:
  - a) imię i nazwisko,
  - b) numer ewidencyjny PESEL lub datę urodzenia,

- c) miejsce urodzenia,
  - d) płeć,
  - e) siedzibę i adres oraz miejsce i adres zamieszkania,
  - f) numer wpisu do rejestru agentów ubezpieczeniowych,
  - g) numer wpisu do rejestru przedsiębiorców lub wzmiankę o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej,
  - h) miejsce wykonywania działalności agencyjnej;
- 2) w odniesieniu do przedsiębiorców niebędących osobami fizycznymi:
- a) nazwę lub firmę,
  - b) siedzibę i adres,
  - c) numer wpisu do rejestru agentów ubezpieczeniowych,
  - d) numer wpisu do rejestru przedsiębiorców,
  - e) miejsce wykonywania działalności agencyjnej.

§ 5. W bazie danych, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 2, gromadzone są dane w zakresie:

- 1) danych osobowych obejmujących:
- a) imię i nazwisko,
  - b) numer ewidencyjny PESEL lub datę urodzenia,
  - c) miejsce urodzenia,
  - d) płeć,
  - e) adres zamieszkania;
- 2) oznaczenia organu, który wydał orzeczenie w sprawie, oraz sygnatury akt sprawy;
- 3) daty wydania oraz uprawomocnienia się orzeczenia;
- 4) przyjętej w orzeczeniu kwalifikacji prawnej czynu;
- 5) nazwy/nazw lub firmy/firm zakładu/zakładów ubezpieczeń, na szkodę których popełnione zostało przestępstwo.

§ 6. 1. Dane osobowe oraz inne informacje przetwarzane w bazie danych, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 1, są przechowywane przez okres 10 lat od dnia dokonania wpisu.

2. Dane osobowe oraz inne informacje w bazie danych, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 2, są usuwane z bazy danych niezwłocznie, na podstawie adnotacji na wniosku o udzielenie informacji o osobie z Krajowego Rejestru Karnego, że osoba, której dane dotyczą, nie figuruje w tym Rejestrze.

§ 7. W bazach danych, o których mowa w § 1, umieszcza się dane o agentach ubezpieczeniowych i osobach określonych w § 2, tylko w przypadku wystąpienia, od dnia wejścia w życie rozporządzenia, okoliczności będących podstawą ich umieszczenia w bazie danych.

§ 8. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2004 r.

Minister Finansów: w z. *W. Ciesielski*

Rozporządzenie Ministra Finansów

z dnia 23 grudnia 2003 r.

w sprawie wysokości składki członkowskiej płaconej przez zakłady ubezpieczeń na rzecz Polskiej Izby Ubezpieczeń

Dz.U. 2003 Nr 228, poz. 2268

Na podstawie art. 223 ust. 3 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. Nr 124, poz. 1151) zarządza się, co następuje:

§ 1. Wysokość składki członkowskiej płaconej przez zakłady ubezpieczeń na rzecz Polskiej Izby Ubezpieczeń wynosi 0,026 % składki przypisanej brutto, przypadającej na rok poprzedzający rok, za który składka członkowska ma być uiszczona.

§ 2. Od dnia 1 stycznia 2004 r. do dnia 31 grudnia 2006 r. wysokość składki, o której mowa w § 1, wynosi 0,04 % składki przypisanej brutto, przypadającej na rok poprzedzający rok, za który składka członkowska ma być uiszczona.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2004 r.

Minister Finansów: w z. *E. Mucha*

Ustawa

z dnia 27 maja 2004 r.

o funduszach inwestycyjnych

Dz.U. z 2014 r. poz. 157, z późn. zm.

(...)

Art. 70. 1. Towarzystwa, a także domy maklerskie prowadzące działalność wyłącznie w zakresie doradztwa inwestycyjnego albo zarządzania portfelami, w skład których wchodzi jeden lub większa liczba instrumentów finansowych, w liczbie co najmniej 10, mogą utworzyć, na zasadach określonych w odrębnych przepisach, izbę gospodarczą o nazwie „Izba Zarządzających Funduszami i Aktywami”, zwaną dalej „izbą”.

2. Do zadań izby należy w szczególności:

- 1) określanie i kodyfikacja zasad uczciwego obrotu oraz przyjętych w obrocie zwyczajów w działalności funduszy inwestycyjnych;
  - 2) określanie standardów prezentacji wyników funduszy inwestycyjnych;
  - 3) określanie standardów reklamy funduszy inwestycyjnych;
  - 4) określanie standardów dokumentów informacyjnych funduszy inwestycyjnych;
  - 5) sprawowanie nadzoru nad przestrzeganiem standardów określonych przez izbę oraz zasad uczciwej konkurencji na rynku funduszy inwestycyjnych;
  - 6) reprezentowanie towarzystw, a także domów maklerskich prowadzących działalność wyłącznie w zakresie doradztwa inwestycyjnego albo zarządzania portfelami, w skład których wchodzi jeden lub większa liczba instrumentów finansowych w odpowiednich organizacjach międzynarodowych.
3. Organizację władz izby, tryb ich powoływania, zakres kompetencji oraz zadania izby określa statut izby.

(...)

***

Tekst pierwotny został podany w „Dzienniku Ustaw” z 2004 r. Nr 146, poz. 1546. Artykuł 70 był zmieniany dwukrotnie: Dz.U. z 2008 r. Nr 231, poz. 1546; 2013 r. poz. 70.

Ustawa

z dnia 29 lipca 2005 r.

o obrocie instrumentami finansowymi

Dz.U. z 2014 r. poz. 94, z późn. zm.

(...)

Art. 92. 1. Firmy inwestycyjne, w liczbie co najmniej 25, mogą utworzyć, na zasadach określonych w odrębnych przepisach, izbę gospodarczą, zwaną dalej „izbą”.

2. Organizację władz izby, tryb ich powoływania, zakres kompetencji oraz zadania izby określa statut izby.

3. Firmy inwestycyjne prowadzące działalność wyłącznie w zakresie zarządzania portfelami instrumentów finansowych lub doradztwa inwestycyjnego w zakresie instrumentów finansowych dopuszczonych do obrotu zorganizowanego mogą być członkami izby, o której mowa w ust. 1, lub izby gospodarczej, o której mowa w przepisach o funduszach inwestycyjnych.

(...)

***

Tekst pierwotny ukazał się w Dz.U. z 2005 r. Nr 183, poz. 1538. Artykuł 92 był raz nowelizowany – artykułem 1 pkt 80 ustawy z dnia 4 września 2008 r. o zmianie ustawy o obrocie instrumentami finansowymi oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 165, poz. 1316). Fundusze inwestycyjne posiadają własną izbę gospodarczą: Izbę Zarządzających Funduszami i Aktywami.

Rozporządzenie Ministra Finansów

z dnia 16 sierpnia 2007 r.

w sprawie danych gromadzonych w bazie danych tworzonych przez Polską Izbę Ubezpieczeń

Dz.U. 2007 Nr 159, poz. 1119

Na podstawie art. 220 ust. 4 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. Nr 124, poz. 1151, z późn. zm.) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

1) szczegółowy zakres danych gromadzonych w informatycznych bazach danych, o których mowa w art. 220 ust. 2 pkt 7 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej, zwanej dalej „ustawą”, tworzonych i wykonywanych przez Polską Izbę Ubezpieczeń w zakresie:

- a) statystyki ubezpieczeniowej,
  - b) niezbędnym do przeciwdziałania przestępczości ubezpieczeniowej;
- 2) okres przechowywania danych, o których mowa w pkt 1.

§ 2. W informatycznych bazach danych gromadzi się dane w zakresie:

1) statystyki ubezpieczeniowej z uwzględnieniem:

- a) ubezpieczeń działu I załącznika do ustawy,
- b) ubezpieczeń działu II załącznika do ustawy;

2) niezbędnym do przeciwdziałania przestępczości ubezpieczeniowej, w tym:

- a) informacje o zgłoszonych roszczeniach, wypłaconych odszkodowaniach i świadczeniach oraz o odmowach i powodach odmów wypłacenia odszkodowań i świadczeń, z wyłączeniem ubezpieczeń, o których mowa w dziale II w grupach 3 i 10 załącznika do ustawy,
- b) informacje o osobach, przeciwko którym było prowadzone postępowanie karne w związku z podejrzeniem popełnienia przez nie przestępstwa na szkodę zakładu ubezpieczeń, zakończone prawomocnym wyrokiem skazującym lub warunkowym umorzeniem postępowania.

§ 3. Dane, o których mowa w § 2 pkt 1, nie obejmują danych osobowych.

§ 4. Dane, o których mowa w § 2 pkt 1 lit. a, obejmują:

1) kwotę składki przypisanej brutto z podziałem na sposób zawarcia umowy ubezpieczenia, zwanej dalej „umową”, w tym umowy zawierane indywidualnie, umowy grupowe i umowy zawierane za pośrednictwem banków;

2) kwotę składki przypisanej brutto z umów opłacanych okresowo i jednorazowo w podziale na:

- a) umowy zawierane za pośrednictwem: agentów, multiagentów, brokerów, pracowników etatowych, instytucji finansowych, Internetu, infolinii zakładów ubezpieczeń i innych podmiotów,

- b) grupy ubezpieczeń działu I załącznika do ustawy;
- 3) liczbę umów oraz liczbę ubezpieczonych z podziałem na:
  - a) ubezpieczenia zaliczane do ubezpieczeń indywidualnych,
  - b) ubezpieczenia zaliczane do ubezpieczeń grupowych,
  - c) ubezpieczenia zawierane za pośrednictwem: banków, agentów, multiagentów, brokerów, pracowników etatowych, instytucji finansowych, Internetu, infolinii zakładów ubezpieczeń i innych podmiotów,
  - d) grupy ubezpieczeń działu I załącznika do ustawy;
- 4) informacje dotyczące przebiegu szkodowości, w tym:
  - a) techniczny rachunek ubezpieczeń,
  - b) wysokość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w podziale na grupy ubezpieczeń (w tym wysokość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w ujęciu brutto i wysokość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym zakładów ubezpieczeń),
  - c) wysokość wypłaconych świadczeń z podziałem na świadczenia wypłacane w ubezpieczeniach indywidualnych i ubezpieczeniach grupowych.

§ 5. Dane, o których mowa w § 2 pkt 1 lit. b, obejmują:

- 1) kwotę składki przypisanej brutto oraz liczbę umów i przyjętych do ubezpieczenia ryzyk z umów, o których mowa w dziale II w grupie 3 i 10 załącznika do ustawy, w przekrojach identyfikujących pojazdy ubezpieczane z uwzględnieniem rodzaju pojazdu, marki, modelu, wieku, pojemności silnika i w podziale terytorialnym;
- 2) kwotę składki przypisanej brutto i liczbę umów ubezpieczeń lokali mieszkalnych zawartych w ramach działu II grupy 8 załącznika do ustawy, w podziale terytorialnym;
- 3) informacje dotyczące przebiegu szkodowości, w tym:
  - a) techniczny rachunek ubezpieczeń,
  - b) wysokość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w podziale na grupy ubezpieczeń (w tym wysokość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w ujęciu brutto i wysokość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym zakładów ubezpieczeń),
  - c) wysokość odszkodowań wypłaconych na podstawie umów, o których mowa w pkt 1 i 2.

§ 6. 1. Dane, o których mowa w § 2 pkt 2 lit. a, gromadzi się w zakresie niezbędnym dla identyfikacji:

1) tożsamości podmiotów uczestniczących w stosunku ubezpieczeniowym, w tym dane obejmujące:

a) ubezpieczonego, współubezpieczonego, poszkodowanego, uprawnionego do otrzymania odszkodowania lub świadczenia, uposażonego, sprawcę, osobę trzecią, której zlecono wykonanie czynności w związku ze spełnieniem świadczenia ubezpieczeniowego, upoważnioną do otrzymania świadczenia, pośrednika ubezpieczeniowego, osobę, za pośrednictwem której zawarto umowę, pełnomocnika poszkodowanego,

b) świadka, rzeczoznawcę (biegłego, lekarza orzecznika);

2) przedmiotu ubezpieczenia, w tym wskazanie rodzajów ubezpieczeń, z których zgłoszono roszczenie, wypłacono odszkodowanie, świadczenie lub z którego dokonano ich odmowy, w podziale na działy i grupy ubezpieczeń zgodnie z załącznikiem do ustawy;

3) zakresu odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń w związku ze zdarzeniem ubezpieczeniowym, z tytułu którego zgłoszono roszczenie, wypłacono odszkodowanie, świadczenie lub z którego dokonano ich odmowy;

4) zdarzenia ubezpieczeniowego, w tym dane o miejscu zdarzenia (kraj, miejscowość, typ miejsca) oraz o dacie i czasie, w którym zdarzenie miało miejsce, a także o rodzaju zdarzenia;

5) zgłoszonego roszczenia, wypłaconego odszkodowania lub świadczenia oraz roszczenia, z którego odmówiono wypłaty odszkodowania lub świadczenia, w tym dane obejmujące:

a) kod zakładu ubezpieczeń - likwidatora szkody, identyfikator umowy w zakładzie ubezpieczeń, znacznik typu umowy, identyfikator szkody lub świadczenia lub roszczenia w zakładzie ubezpieczeń likwidującym szkodę, kod zakładu, który zawarł umowę, lub kod Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego, identyfikator szkody przekazanej do Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego, identyfikator zdarzenia ubezpieczeniowego w zakładzie likwidującym, datę zgłoszenia do zakładu likwidującego, odmowę i powód odmowy wypłaty, stan szkody lub świadczenia w zakładzie likwidującym, stan informacyjny szkody,

b) informację umożliwiającą zidentyfikowanie rodzaju ubezpieczenia, z którego zgłoszono roszczenie, wypłacono odszkodowanie, świadczenie lub z którego dokonano odmowy wypłaty, numer agenta ubezpieczeniowego, brokera lub osoby, za pośrednictwem której zawarto umowę.

2. Dla identyfikacji obywateli polskich, o których mowa w ust. 1 pkt 1, gromadzi się dane obejmujące:

- 1) indywidualny identyfikator nadawany przez zakład ubezpieczeń, nazwisko, imię, drugie imię;
- 2) nazwisko rodowe, numer ewidencyjny PESEL, z zastrzeżeniem pkt 4, adres zameldowania, wskazany adres zamieszkania, wskazany adres do korespondencji;
- 3) nazwę i numer dokumentu tożsamości;
- 4) datę urodzenia w przypadku braku numeru ewidencyjnego PESEL.

3. Dla identyfikacji obywateli państw obcych, o których mowa w ust. 1 pkt 1, gromadzi się dane obejmujące:

- 1) indywidualny identyfikator nadawany przez zakład ubezpieczeń, nazwisko, imię, drugie imię;
- 2) nazwisko rodowe, adres zameldowania, wskazany adres zamieszkania, wskazany adres do korespondencji;
- 3) numer identyfikujący obywatela państwa obcego, z zastrzeżeniem pkt 4, obywatelstwo, nazwę i numer dokumentu tożsamości, kraj wydania dokumentu;
- 4) datę urodzenia w przypadku braku numeru identyfikującego obywatela państwa obcego.

4. Dla identyfikacji osób prawnych, o których mowa w ust. 1 pkt 1, gromadzi się dane obejmujące:

- 1) indywidualny identyfikator nadawany przez zakład ubezpieczeń, nazwę, adres siedziby i adres do korespondencji;
- 2) numer REGON, numer NIP.

§ 7. Dane, o których mowa w § 2 pkt 2 lit. b, obejmują:

- 1) dane osobowe:
  - a) imię i nazwisko,

- b) imiona rodziców oraz nazwisko rodowe matki,
  - c) identyfikator kraju pochodzenia,
  - d) numer ewidencyjny PESEL lub datę urodzenia albo NIP dla obywatela polskiego, a w przypadku obywatela państwa obcego - numer identyfikujący lub datę urodzenia,
  - e) miejsce urodzenia,
  - f) płeć,
  - g) adres zamieszkania skazanego lub osoby, względem której orzeczono warunkowe umorzenie postępowania; podanie tych danych jest obowiązkowe tylko wtedy, gdy dane takie zawarte są w orzeczeniu sądu;
- 2) oznaczenie organu, który wydał orzeczenie w sprawie, oraz sygnaturę akt sprawy karnej;
  - 3) datę wydania oraz uprawomocnienia się orzeczenia;
  - 4) kwalifikację prawną czynu przyjętą w orzeczeniu;
  - 5) nazwę podmiotu lub podmiotów, na szkodę których popełnione zostało przestępstwo.

§ 8. 1. Dane, o których mowa w § 2 pkt 1, przechowuje się wieczyście.

2. Dane, o których mowa w § 2 pkt 2 lit. a, przechowuje się przez 20 lat od dnia dokonania wpisu.

3. Dane, o których mowa w § 2 pkt 2 lit. b, przechowuje się przez 10 lat od dnia uprawomocnienia się wyroku skazującego lub warunkowego umorzenia postępowania, nie dłużej jednak niż do czasu, gdy skazanie uległo zatarciu, z zastrzeżeniem ust. 4.

4. Dane, o których mowa w § 2 pkt 2 lit. b, usuwa się z bazy danych niezwłocznie, na podstawie adnotacji na wniosku o udzielenie informacji o osobie z Krajowego Rejestru Karnego, że osoba, której dane dotyczą, nie figuruje w tym Rejestrze.

§ 9. Polska Izba Ubezpieczeń rozpocznie gromadzenie danych, o których mowa w § 6:

1) ust. 1 pkt 1 lit. b, ust. 1 pkt 5 lit. b, ust. 2 pkt 2 i ust. 3 pkt 2, nie później niż w ciągu 2 lat,

2) ust. 2 pkt 3, ust. 3 pkt 3 i ust. 4 pkt 2, nie później niż w ciągu 3 lat

— od dnia wejścia w życie rozporządzenia.

§ 10. Traci moc rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 27 listopada 2003 r. w sprawie danych gromadzonych w bazach danych tworzonych przez Polską Izbę Ubezpieczeń (Dz. U. Nr 211, poz. 2057).

§ 11. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Finansów: w z. *E. Suchocka-Roguska*

Ustawa

z dnia 7 listopada 2008 r.

o zmianie ustawy o izbach gospodarczych

Dz.U. 2008 Nr 216, poz. 1369

Art. 1. W ustawie z dnia 30 maja 1989 r. o izbach gospodarczych (Dz. U. Nr 35, poz. 195, z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„Art. 1. Przedsiębiorcy mogą zrzeszać się w izby gospodarcze działające na podstawie niniejszej ustawy i statutów.

Art. 2. Izba gospodarcza jest organizacją samorządu gospodarczego, reprezentującą interesy gospodarcze zrzeszonych w niej przedsiębiorców, w szczególności wobec organów władzy publicznej.”;

2) użyte w art. 7 w ust. 1 w zdaniu pierwszym i w ust. 4 oraz w art. 12 w ust. 3 i w ust. 4 pkt 4 w różnym przypadku wyrazy „podmioty prowadzące działalność gospodarczą” zastępuje się użytym w odpowiednim przypadku wyrazem „przedsiębiorcy”;

3) w art. 7:

a) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Z zastrzeżeniem ust. 6, najwyższą władzą izby gospodarczej jest walne zgromadzenie członków izby; członkowie izby niebędący osobami fizycznymi są reprezentowani w walnym zgromadzeniu izby przez swoich przedstawicieli.”,

b) dodaje się ust. 6 w brzmieniu:

„6. Statut izby gospodarczej może przewidywać zamiast walnego zgromadzenia członków izby zgromadzenie delegatów lub zastąpienie walnego zgromadzenia członków izby zgromadzeniem delegatów, jeżeli liczba członków izby przekroczy określoną w statucie liczbę. W takich przypadkach statut powinien określać także tryb wyboru delegatów i czas trwania ich kadencji.”;

4) po art. 7 dodaje się art. 7¹ w brzmieniu:

„Art. 7¹. 1. Izby gospodarcze mogą tworzyć terenowe jednostki organizacyjne posiadające osobowość prawną, zwane dalej „jednostkami organizacyjnymi”, jeżeli statut izby to przewiduje. W takim przypadku statut izby powinien ponadto określać:

- 1) strukturę organizacyjną jednostki organizacyjnej,
- 2) sposób tworzenia i likwidacji jednostki organizacyjnej,
- 3) wewnętrzne organy jednostki organizacyjnej, w tym organ zarządzający i reprezentujący ją na zewnątrz, oraz tryb ich powoływania i odwoływania,
- 4) zakres wykonywanej przez jednostkę organizacyjną działalności i obszar jej działania,
- 5) składniki majątkowe jednostki organizacyjnej odpowiednie do zakresu wykonywanej przez nią działalności.

2. Przez likwidację, o której mowa w ust. 1 pkt 2, rozumie się zakończenie bieżących interesów jednostki organizacyjnej, ściągnięcie wierzytelności i wykonanie zobowiązań. Majątek jednostki organizacyjnej pozostały po likwidacji przejmuje izba gospodarcza.”;

5) art. 8 otrzymuje brzmienie:

„Art. 8. 1. Izby gospodarcze oraz ich jednostki organizacyjne podlegają obowiązkowi wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego.

2. Izby gospodarcze oraz ich jednostki organizacyjne uzyskują osobowość prawną z chwilą wpisania do Krajowego Rejestru Sądowego.

3. Jednostkę organizacyjną reprezentuje w postępowaniu rejestrowym organ, o którym mowa w art. 71 ust. 1 pkt 3.”;

6) w art. 12¹ ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Członkami izb gospodarczych, o których mowa w ust. 1, mogą być przedsiębiorcy oraz przedsiębiorcy zagraniczni w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2007 r. Nr 155, poz. 1095, z późn. zm.).”;

7) w art. 13 ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Przepisy ust. 1-4 stosuje się do jednostek organizacyjnych i Krajowej Izby Gospodarczej.”;

8) w art. 14 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Majątek izby gospodarczej, jednostki organizacyjnej i Krajowej Izby Gospodarczej powstaje ze składek członkowskich, darowizn, spadków, zapisów, z własnej działalności oraz z dochodów z majątku tych podmiotów.”.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 45 dni od dnia ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *L. Kaczyński*

Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

z dnia 15 maja 2009 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o izbach gospodarczych

Dz.U. 2009 Nr 84, poz. 710

1. Na podstawie art. 16 ust. 1 zdanie pierwsze ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2007 r. Nr 68, poz. 449 oraz z 2009 r. Nr 31, poz. 206) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy z dnia 30 maja 1989 r. o izbach gospodarczych (Dz. U. Nr 35, poz. 195), z uwzględnieniem zmian wprowadzonych:

- 1) ustawą z dnia 30 lipca 1992 r. o zmianie ustawy o izbach gospodarczych (Dz. U. Nr 75, poz. 368),
- 2) ustawą z dnia 1 marca 1996 r. o zmianie Kodeksu postępowania cywilnego, rozporządzeń Prezydenta Rzeczypospolitej — Prawo upadłościowe i Prawo o postępowaniu układowym, Kodeksu postępowania administracyjnego, ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 43, poz. 189),
- 3) ustawą z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. Nr 121, poz. 769),
- 4) ustawą z dnia 20 sierpnia 1997 r. — Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. Nr 121, poz. 770),
- 5) ustawą z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (Dz. U. Nr 139, poz. 934 oraz z 1998 r. Nr 98, poz. 610),

6) ustawą z dnia 15 września 2000 r. o grupach producentów rolnych i ich związkach oraz o zmianie innych ustaw (Dz. U. Nr 88, poz. 983),

7) ustawą z dnia 7 listopada 2008 r. o zmianie ustawy o izbach gospodarczych (Dz. U. Nr 216, poz. 1369)

oraz zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem 15 maja 2009 r.

2. Podany w załączniku do niniejszego obwieszczenia tekst jednolity ustawy nie obejmuje:

1) art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 30 maja 1989 r. o izbach gospodarczych (Dz. U. Nr 35, poz. 195), który stanowi:

Art. 15. „2. Do czasu utworzenia Krajowej Izby Gospodarczej oraz, w myśl art. 12, Polskiej Izby Handlu Zagranicznego, Polska Izba Handlu Zagranicznego, działająca na podstawie dekretu z dnia 28 września 1949 r. o utworzeniu Polskiej Izby Handlu Zagranicznego (Dz. U. Nr 53, poz. 403 i z 1966 r. Nr 14, poz. 86), prowadzi działalność na podstawie tego dekretu.”;

2) art. 2 ustawy z dnia 30 lipca 1992 r. o zmianie ustawy o izbach gospodarczych (Dz. U. Nr 75, poz. 368), który stanowi:

„Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.”;

3) art. 14 ustawy z dnia 1 marca 1996 r. o zmianie Kodeksu postępowania cywilnego, rozporządzeń Prezydenta Rzeczypospolitej — Prawo upadłościowe i Prawo o postępowaniu układowym, Kodeksu postępowania administracyjnego, ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 43, poz. 189), który stanowi:

„Art. 14. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 lipca 1996 r., z tym że art. 1 pkt 6, 28, 85, 90, 91, 96, 97, 99 i 101—104, art. 4 pkt 2 i 3 oraz art. 13 wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.”;

4) art. 88 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. Nr 121, poz. 769), który stanowi:

„Art. 88. Ustawa wchodzi w życie w terminie i na zasadach określonych ustawą — Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowym Rejestrze Sądowym, z wyjątkiem:

1) przepisów art. 6, art. 19 ust. 4, art. 48, art. 54, art. 83 i art. 87, które wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia,

2) przepisów art. 85, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1998 r.”;

5) art. 99 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. — Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. Nr 121, poz. 770), który stanowi:

„Art. 99. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2001 r., z tym że przepisy art. 12—98 wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.”;

6) art. 231 ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (Dz. U. Nr 139, poz. 934 oraz z 1998 r. Nr 98, poz. 610), który stanowi:

„Art. 231. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1999 r., z wyjątkiem:

1) art. 199—214 i art. 230, które wchodzi w życie z dniem 1 maja 1998 r.,

2) art. 1—60, art. 92—94, art. 152, art. 157—164, art. 197, art. 215—222 i art. 230a, które wchodzi w życie z dniem 1 sierpnia 1998 r.,

3) art. 81—85, art. 90, art. 98 i art. 189—190, które wchodzi w życie z dniem 1 marca 1999 r.”;

7) art. 29 ustawy z dnia 15 września 2000 r. o grupach producentów rolnych i ich związkach oraz o zmianie innych ustaw (Dz. U. Nr 88, poz. 983), który stanowi:

„Art. 29. Ustawa wchodzi w życie po upływie jednego miesiąca od dnia ogłoszenia.”;

8) art. 2 ustawy z dnia 7 listopada 2008 r. o zmianie ustawy o izbach gospodarczych (Dz. U. Nr 216, poz. 1369), który stanowi:

„Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 45 dni od dnia ogłoszenia.”.

Marszałek Sejmu: *B. Komorowski*

Załącznik do obwieszczenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej
Polskiej z dnia 15 maja 2009 r. (poz. 710)

USTAWA

z dnia 30 maja 1989 r.
o izbach gospodarczych

Art. 1. Przedsiębiorcy mogą zrzeszać się w izby gospodarcze działające na podstawie niniejszej ustawy i statutów.

Art. 2. Izba gospodarcza jest organizacją samorządu gospodarczego, reprezentującą interesy gospodarcze zrzeszonych w niej przedsiębiorców, w szczególności wobec organów władzy publicznej.

Art. 3. Izby gospodarcze kształtują i upowszechniają zasady etyki w działalności gospodarczej, w szczególności opracowują i doskonalą normy rzetelnego postępowania w obrocie gospodarczym.

Art. 4. 1. Izba gospodarcza jest uprawniona do wyrażania opinii o projektach rozwiązań odnoszących się do funkcjonowania gospodarki oraz może uczestniczyć, na zasadach określonych w odrębnych przepisach, w przygotowywaniu projektów aktów prawnych w tym zakresie.

2. Izba gospodarcza może dokonywać ocen wdrażania i funkcjonowania przepisów prawnych dotyczących prowadzenia działalności gospodarczej.

Art. 5. 1. Izba gospodarcza określa samodzielnie w statucie zadania w granicach właściwości określonej w art. 2—4.

2. Izba gospodarcza w szczególności może:

- 1) przyczyniać się do tworzenia warunków rozwoju życia gospodarczego oraz wspierać inicjatywy gospodarcze członków;
- 2) popierać, we współpracy z właściwymi organami oświatowymi, rozwój kształcenia zawodowego, wspierać naukę zawodu w zakładach pracy oraz doskonalenie zawodowe pracowników;
- 3) delegować swoich przedstawicieli, na zaproszenie organów państwowych, do uczestniczenia w pracach instytucji doradczo-opiniodawczych w sprawach działalności wytwórczej, handlowej, budowlanej i usługowej;

- 4) organizować i stwarzać warunki do rozstrzygania sporów w drodze postępowania polubownego i pojednawczego oraz uczestniczyć na odrębnie określonych zasadach w postępowaniu sądowym w związku z działalnością gospodarczą jej członków;
- 5) wydawać opinie o istniejących zwyczajach dotyczących działalności gospodarczej;
- 6) informować o funkcjonowaniu przedsiębiorców oraz wyrażać opinie o stanie rozwoju gospodarczego na obszarze działania izby.

2a. Izba gospodarcza, utworzona przez grupy producentów rolnych i ich związki oraz przedsiębiorców prowadzących działalność przetwórczą lub handlową w zakresie produktów lub grupy produktów w rozumieniu przepisów o grupach producentów rolnych i ich związkach, powinna działać na rzecz dostosowywania produkcji, przetwórstwa i handlu do wymogów rynku, w szczególności w zakresie ilości i jakości produktów.

3. Na wniosek lub za zgodą izby gospodarczej Rada Ministrów może, w drodze rozporządzenia, powierzyć tej izbie wykonywanie niektórych zadań zastrzeżonych w przepisach prawa dla administracji państwowej.

Art. 6. Właściwe organy administracji państwowej udzielają izbom gospodarczym informacji niezbędnych do wykonywania ich zadań statutowych.

Art. 7. 1. Izba gospodarcza może być utworzona, jeżeli taką inicjatywę podejmie co najmniej 50 przedsiębiorców, zwanych dalej „założycielami”, na obszarze działania tworzonej izby obejmującym obszar województwa. W wypadku gdy terytorialny zakres działania izby będzie przekraczać obszar województwa, liczba założycieli powinna wynosić co najmniej 100.

1a. Ograniczeń określonych w ust. 1 nie stosuje się, jeżeli założycielami są wyłącznie towarzystwa emerytalne działające na podstawie przepisów o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych.

1b. W razie utworzenia izby przez podmioty, o których mowa w art. 5 ust. 2a, liczba założycieli powinna wynosić odpowiednio 10 i 20.

2. W celu utworzenia izby gospodarczej założyciele uchwalają statut izby, potwierdzając jego przyjęcie przez złożenie na nim swoich podpisów.

3. Statut izby powinien określać w szczególności:

- 1) nazwę izby, siedzibę oraz zakres terytorialny działania izby;

- 2) podstawowe zadania izby oraz sposób i formy ich realizacji;
- 3) prawa i obowiązki członka izby;
- 4) sposób nabywania i utraty członkostwa izby;
- 5) organy izby i, z zastrzeżeniem ust. 5, zakres ich uprawnień, tryb ich wyboru i okres kadencji;
- 6) sposób ustalania wysokości składek i ich wpłaty oraz uzyskiwania innych środków finansowych na koszty utrzymania i działalności izby;
- 7) zasady dokonywania zmian statutu, rozwiązania izby i przeznaczenia jej majątku w razie likwidacji izby;
- 8) inne sprawy stosownie do potrzeb praktycznej działalności oraz wymagające określenia w statucie na podstawie niniejszej ustawy i innych przepisów prawa.

4. Statut izby nie może ograniczać uprawnień przedsiębiorców⁴⁾ do zrzeszania się w izbie gospodarczej.

5. Z zastrzeżeniem ust. 6, najwyższą władzą izby gospodarczej jest walne zgromadzenie członków izby; członkowie izby niebędący osobami fizycznymi są reprezentowani w walnym zgromadzeniu izby przez swoich przedstawicieli.

6. Statut izby gospodarczej może przewidywać zamiast walnego zgromadzenia członków izby zgromadzenie delegatów lub zastąpienie walnego zgromadzenia członków izby zgromadzeniem delegatów, jeżeli liczba członków izby przekroczy określoną w statucie liczbę. W takich przypadkach statut powinien określać także tryb wyboru delegatów i czas trwania ich kadencji.

Art. 7¹. 1. Izby gospodarcze mogą tworzyć terenowe jednostki organizacyjne posiadające osobowość prawną, zwane dalej „jednostkami organizacyjnymi”, jeżeli statut izby to przewiduje. W takim przypadku statut izby powinien ponadto określać:

- 1) strukturę organizacyjną jednostki organizacyjnej;
- 2) sposób tworzenia i likwidacji jednostki organizacyjnej;
- 3) wewnętrzne organy jednostki organizacyjnej, w tym organ zarządzający i reprezentujący ją na zewnątrz, oraz tryb ich powoływania i odwoływania;
- 4) zakres wykonywanej przez jednostkę organizacyjną działalności i obszar jej działania;

5) składniki majątkowe jednostki organizacyjnej odpowiednie do zakresu wykonywanej przez nią działalności.

2. Przez likwidację, o której mowa w ust. 1 pkt 2, rozumie się zakończenie bieżących interesów jednostki organizacyjnej, ściągnięcie wierzytelności i wykonanie zobowiązań. Majątek jednostki organizacyjnej pozostały po likwidacji przejmuje izba gospodarcza.

Art. 8. 1. Izby gospodarcze oraz ich jednostki organizacyjne podlegają obowiązkowi wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego.

2. Izby gospodarcze oraz ich jednostki organizacyjne uzyskują osobowość prawną z chwilą wpisania do Krajowego Rejestru Sądowego.

3. Jednostkę organizacyjną reprezentuje w postępowaniu rejestrowym organ, o którym mowa w art. 7¹ ust. 1 pkt 3.

Art. 9. (uchylony).

Art. 10. (uchylony).

Art. 11. 1. Izby gospodarcze mogą na zasadzie dobrowolności zrzeszać się w Krajowej Izbie Gospodarczej. W Krajowej Izbie Gospodarczej mogą zrzeszać się również organizacje gospodarcze i społeczne, których przedmiotem działania jest wspieranie rozwoju gospodarczego.

2. Krajowa Izba Gospodarcza reprezentuje wspólne interesy gospodarcze zrzeszonych członków.

3. Siedzibą Krajowej Izby Gospodarczej jest miasto stołeczne Warszawa.

4. Do utworzenia Krajowej Izby Gospodarczej, jej statutu i władz, a także do postępowania rejestrowego przepisy art. 7 ust. 2-5 i art. 8 stosuje się odpowiednio.

Art. 12. 1. Krajowa Izba Gospodarcza może podejmować i wykonywać zadania określone w art. 5.

2. Dla wykonywania wspólnych zadań w zakresie promocji handlu zagranicznego Krajowa Izba Gospodarcza tworzy funkcjonalnie i organizacyjnie wyodrębnioną Polską Izbę Handlu Zagranicznego.

3. Statut Krajowej Izby Gospodarczej może przewidywać możliwość oraz określać zasady bezpośredniej współpracy Polskiej Izby Handlu Zagranicznego z przedsiębiorcami w zakresie handlu zagranicznego.

4. W zakresie ustalonym w ust. 2 Krajowa Izba Gospodarcza poprzez Polską Izbę Handlu Zagranicznego w szczególności może:

- 1) organizować wystawy oraz międzynarodowe targi w kraju i za granicą;
- 2) współpracować z organizacjami międzynarodowymi i zagranicznymi oraz należeć do nich, jeżeli nie narusza to zobowiązań wynikających z umów międzynarodowych, w których Państwo Polskie jest stroną, a także tworzyć za zgodą *Ministra Spraw Zagranicznych* i *Ministra Współpracy Gospodarczej z Zagranicą* swoje przedstawicielstwa zagraniczne;
- 3) wykonywać czynności izb przemysłowo-handlowych na podstawie umów między Polską lub kontrahentem polskim a obcymi państwami lub kontrahentami albo na podstawie międzynarodowych zwyczajów handlowych, a zwłaszcza legalizować dokumenty oraz wydawać certyfikaty, świadectwa i zaświadczenia;
- 4) organizować i stwarzać warunki do rozstrzygnięcia sporów w drodze postępowania polubownego i pojednawczego, w tym powołać przy Polskiej Izbie Handlu Zagranicznego Kolegium Arbitrów do rozstrzygnięcia sporów wynikłych w związku ze współpracą gospodarczą z zagranicą, poddanych orzecznictwu Kolegium Arbitrów, jak również opracowywać i doskonalić zasady etyki obowiązującej przedsiębiorców.

Art. 12¹. 1. Krajowa Izba Gospodarcza może inicjować, na wniosek przedsiębiorców, tworzenie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej dwu- lub wielostronnych izb gospodarczych. Krajowa Izba Gospodarcza określa liczbę członków założycieli wymaganą do utworzenia izby.

2. Zadaniem izb, o których mowa w ust. 1, jest działanie na rzecz promocji handlu zagranicznego i wspomagania rozwoju międzynarodowych stosunków gospodarczych, w granicach określonych w art. 3—5.

3. Utworzenie i działalność izb, o których mowa w ust. 1, odbywa się na zasadach określonych w niniejszej ustawie, z zastrzeżeniem ust. 4 i 5.

4. Członkami izb gospodarczych, o których mowa w ust. 1, mogą być przedsiębiorcy oraz przedsiębiorcy zagraniczni w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2007 r. Nr 155, poz. 1095, z późn. zm.).

5. Izby, o których mowa w ust. 1, podlegają na wniosek Krajowej Izby Gospodarczej wpisowi do Krajowego Rejestru Sądowego stosownie do przepisów niniejszej ustawy.

Art. 13. 1. W razie stwierdzenia, że działalność izby gospodarczej jest niezgodna z prawem lub statutem, minister właściwy ze względu na przedmiot działania izby lub wojewoda właściwy dla siedziby izby może wystąpić do właściwych organów izby o usunięcie tych nieprawidłowości w określonym terminie albo wystąpić do sądu o zastosowanie środków określonych w ust. 2.

2. Sąd na wniosek organu określonego w ust. 1 może:

- 1) udzielić upomnienia właściwym organom izby;
- 2) uchylić niezgodną z prawem lub statutem uchwałę organów izby;
- 3) rozwiązać izbę, jeżeli jej działanie rażąco narusza prawo lub postanowienie statutu.

3. Stosowanie wobec izby gospodarczej środków określonych w ust. 2 należy do właściwego, ze względu na siedzibę izby, sądu rejestrowego.

4. Do postępowania sądowego w sprawach rozpoznawanych przez sąd określony w ust. 3 stosuje się przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu nieprocesowym.

5. Przepisy ust. 1—4 stosuje się do jednostek organizacyjnych i Krajowej Izby Gospodarczej.

Art. 14. 1. Majątek izby gospodarczej, jednostki organizacyjnej i Krajowej Izby Gospodarczej powstaje ze składek członkowskich, darowizn, spadków, zapisów, z własnej działalności oraz z dochodów z majątku tych podmiotów.

2. Izby, o których mowa w ust. 1, mogą prowadzić działalność gospodarczą na zasadach ogólnych. Dochód z działalności gospodarczej izby służy realizacji celów statutowych i nie może być przeznaczony do podziału między jej członków.

3. W razie rozwiązania izb, o których mowa w ust. 1, likwidator, powołany stosownie do ustaleń statutu, wykonuje postanowienia statutu dotyczące przeznaczenia majątku izb.

W razie braku środków izb, koszty likwidacji pokrywa się ze środków ich członków.

Art. 15. 1. Traci moc dekret z dnia 28 września 1949 r. o utworzeniu Polskiej Izby Handlu Zagranicznego (Dz. U. Nr 53, poz. 403 i z 1966 r. Nr 14, poz. 86).

2. (pominięty).

3. Krajowa Izba Gospodarcza przejmuje wszelkie sprawy, zobowiązania i majątek dotychczasowej Polskiej Izby Handlu Zagranicznego, z wyjątkiem majątku jednostki organizacyjnej Polskiej Izby Handlu Zagranicznego pod nazwą „Międzynarodowe Targi Poznańskie”, której status określi minister Współpracy Gospodarczej z Zagranicą.

Art. 16. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Ustawa

z dnia 27 listopada 2014 r.

o ułatwieniu wykonywania działalności gospodarczej

Dz.U. z 2014 r. poz. 1662

(...)

Art. 2. W ustawie z dnia 30 maja 1989 r. o izbach gospodarczych (Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 710) w art. 12 dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. Krajowa Izba Gospodarcza poprzez Polską Izbę Handlu Zagranicznego może wystawiać uniwersalne świadectwa pochodzenia towaru, o których mowa w art. 48 rozporządzenia Komisji (EWG) nr 2454/93 z dnia 2 lipca 1993 r. ustanawiającego przepisy w celu wykonania rozporządzenia Rady (EWG) nr 2913/92 ustanawiającego Wspólnotowy Kodeks Celny (Dz. Urz. UE L 253 z 11.10.1993, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 2, t. 6, str. 3, z późn. zm.).”.

(...) Art. 41. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2015 r., z wyjątkiem art. 1, art. 32 i art. 33, które wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 2015 r.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *B. Komorowski*

Statut Izby Bawełny w Gdyni

Gdynia 2013

Statut niniejszy został zatwierdzony uchwałą 60. Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Członków Izby Bawełny w Gdyni w dniu 24 maja 2001, w Juracie.

Zmiany zatwierdzone uchwałą:

- 62. Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia w dniu 23 maja 2003, w Gdyni
- 66. Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia w dniu 25 maja 2007, w Gdańsku
- 70. Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia w dniu 20 maja 2011, w Gdyni
- 72. Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia w dniu 24 maja 2013, w Sopocie

STATUT Zrzeszenia pod nazwą IZBA BAWEŁNA W GDYNI

CZĘŚĆ I

POSTANOWIENIA OGÓLNE

Rozdział I

Nazwa, działalność, teren, siedziba, charakter prawny i reprezentacja

§ 1

Zrzeszenie nosi nazwę "Izba Bawełny w Gdyni – Gdynia Cotton Association" zwane dalej Izbą.

§ 2

Izba jest międzynarodowym zrzeszeniem członków krajowych i zagranicznych, utworzonym w 1935 roku na podstawie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 7 czerwca 1927 roku – Prawo przemysłowe (Dz. U. Nr 53 poz. 468 z późniejszymi zmianami), działającym nadal na podstawie ustawy z dnia 30 maja 1989 roku o samorządzie zawodowym niektórych przedsiębiorców (Dz. U. Nr 35, poz. 194 z późniejszymi zmianami) oraz niniejszego Statutu.

§ 3

Działalność Izby obejmuje zagadnienia związane z obrotem i przerobem bawełny, surowców bawełnopodobnych oraz wykonanych z nich wyrobów gotowych i półproduktów.

§ 4

Izba działa na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej. Izba może prowadzić działalność również na terenie innych państw, w których jej członkowie mają swoje siedziby.

§ 5

Siedzibą Izby jest Gdynia.

§ 6

Izba jest osobą prawną. Ma prawo nabywania i zbywania majątku, zaciągania zobowiązań, może pozywać i być pozywaną.

§ 7

Izba używa następujących pieczęci:

- 1) okrągłej ze stylizowaną otwartą torebką nasienną bawełny po środku i napisem w otoku "Izba Bawełny w Gdyni – Gdynia Cotton Association",
- 2) podłużnej z napisem "Izba Bawełny w Gdyni" i adresem Izby,
- 3) podłużnej z napisem "Izba Bawełny w Gdyni - Gdynia Cotton Association".

§ 8

1. Izbę reprezentuje prezes lub wiceprezes Zarządu albo dyrektor Izby.
2. Do składnia oświadczeń woli w zakresie praw i obowiązków majątkowych Izby upoważnieni są:
  - 1) prezes lub wiceprezes Zarządu łącznie z dyrektorem Izby w zakresie zobowiązań wynikających z uchwał Walnego Zgromadzenia i Zarządu,
  - 2) dyrektor Izby lub osoba przez niego upoważniona, łącznie z głównym księgowym w zakresie zobowiązań mieszczących się w ramach zatwierdzonego budżetu Izby,

CZĘŚĆ II

POSTANOWIENIA SZCZEGÓŁOWE

Rozdział II

Zadania Izby

§ 9

Zadaniem Izby jest podejmowanie działań dla wypełnienia zawodowych interesów swoich członków oraz w ramach wspólnego interesu członków Izby promowanie, popieranie i doskonalenie obrotu oraz przerobu bawełny, surowców bawełnopodobnych oraz wykonanych z nich wyrobów gotowych i półproduktów.

§ 10

Realizując swoją działalność Izba:

- 1) reprezentuje interesy swoich członków wobec władz państwowych i innych organizacji,
- 2) występuje wobec władz i innych organizacji z inicjatywą w sprawach objętych Statutem,
- 3) kształtuje i upowszechnia zasady etyki i dobrych praktyk w działalności gospodarczej,
- 4) inicjuje i wspiera działania na rzecz rozwoju przedsiębiorczości w nowoczesnych formach organizacyjnych, technicznych i technologicznych,
- 5) podejmuje prace zmierzające do rozwoju techniki i ekonomiki obrotu i przerobu bawełny, surowców bawełnopodobnych oraz wykonanych z nich wyrobów gotowych i półproduktów,
- 6) inicjuje i prowadzi działalność w zakresie ustalania warunków oraz zasad umów kupna-sprzedaży bawełny, surowców bawełnopodobnych oraz wykonanych z nich wyrobów gotowych i półproduktów,
- 7) powołuje stały Sąd Polubowny wraz z arbitrażem jakościowym,
- 8) utrzymuje Laboratorium Izby Bawełny w Gdyni,
- 9) powołuje stałe lub doraźne komisje problemowe,
- 10) organizuje i prowadzi szkolenie rzeczoznawców,
- 11) ustala i publikuje notowania różnic wartościowych oraz publikuje inne materiały i udziela informacji w zakresie wynikającym ze Statutu,
- 12) wykonuje inne zadania powierzone na jej wniosek lub za jej zgodą.

§ 11

Izba może przystąpić w charakterze członka do innych zrzeszeń o podobnych zadaniach oraz do organizacji gospodarczych, może też sama prowadzić działalność gospodarczą w kraju i za granicą.

Rozdział III

Członkowie, ich prawa i obowiązki

§ 12

Izba składa się z członków zwyczajnych, członków honorowych i członków stowarzyszonych.

§ 13

Członkami zwyczajnymi lub stowarzyszonymi Izby mogą być osoby prawne i fizyczne związane z obrotem lub przerobem bawełny, surowców bawełnopodobnych oraz wykonanych z nich wyrobów gotowych i półproduktów.

§ 14

1. Członkami honorowymi Izby mogą być osoby fizyczne, wybitnie zasłużone dla działalności lub rozwoju Izby.

2. Członkostwo honorowe nadaje się w drodze uchwały Walnego Zgromadzenia i jest ono dożywotnie. Jeżeli Członek honorowy nie jest równocześnie członkiem zwyczajnym Izby, nie opłaca składek członkowskich.

3. Członek honorowy i członek stowarzyszony ma prawo brać udział w Walnym Zgromadzeniu z głosem doradczym.

§ 15

1. Wniosek o przyjęcie w poczet członków Izby winien być doręczony Zarządowi na piśmie.

2. Uchwałę o przyjęciu członka podejmuje Zarząd, z zastrzeżeniem § 20 ust. 6.

3. W przypadku nieuwzględnienia wniosku, wnioskodawcy przysługuje prawo odwołania się do Walnego Zgromadzenia w ciągu 3 miesięcy od otrzymania zawiadomienia o odmowie przyjęcia.

§ 16

1. Członkowie zwyczajni Izby mają prawo:

- 1) korzystać z czynnego i biernego prawa wyborczego,
- 2) uczestniczyć we wszystkich formach działalności Izby,
- 3) wykazywać inicjatywę w sprawach dotyczących działalności i rozwoju Izby,
- 4) korzystać z urządzeń i pomocy Izby na zasadach określonych w Statucie i regulaminach Izby.

2. Członkowie stowarzyszeni mają prawa określone w ust. 1 w pkt. 2, 3 i 4.

§ 17

Członkowie zwyczajni i członkowie stowarzyszeni Izby mają obowiązek:

- 1) przestrzegać postanowień Statutu, regulaminów i uchwał organów Izby,
- 2) współdziałać w realizacji celów i zadań statutowych Izby,
- 3) wpłacić wpisowe oraz terminowo opłacać składki członkowskie z zastrzeżeniem § 42 ust. 3,
- 4) dbać o dobre imię Izby oraz przestrzegać zasad etyki i dobrych praktyk w działalności gospodarczej.

§ 18

1. Członkowie zwyczajni i członkowie stowarzyszeni będący osobami prawnymi działają poprzez swoje organy lub upoważnionych przedstawicieli.

2. Członkowie będący osobami fizycznymi działają osobiście lub przez upoważnionych przedstawicieli.

§ 19

Członkostwo ustaje przez:

- 1) wystąpienie członka;
- 2) wykreślenie z powodu utraty statutowych wymogów członkostwa,
- 3) wykreślenia z powodu nie opłacania składek członkowskich za okres jednego roku z zastrzeżeniem § 42 ust. 3.
- 4) wykluczenia z powodu nie przestrzegania statutu, regulaminów i uchwał organów Izby.

§ 20

1. Wystąpienie (§ 19 pkt 1) jest skuteczne przez pisemne oświadczenie członka Izby złożone Zarządowi.

2. Uchwałę o wykreśleniu (§ 19 pkt 2) podejmuje Zarząd po powzięciu przez Izbę wiadomości o jej podstawie.

3. Uchwałę o wykreśleniu (§ 19 pkt 3) podejmuje Zarząd po bezskutecznym wezwaniu członka do uregulowania należności.

4. Uchwałę o wykluczeniu (§ 19 pkt 4) podejmuje Zarząd po umożliwieniu członkowi złożenia stosownych wyjaśnień.

5. Członkowi Izby, którego wykreślono lub wykluczono, przysługuje prawo odwołania do Walnego Zgromadzenia, za pośrednictwem Zarządu, w terminie trzech miesięcy od zawiadomienia o wykreśleniu lub wykluczeniu. Uchwała Walnego Zgromadzenia jest ostateczna w sprawie.

6. Uchwałę o ponownym przyjęciu członka, którego członkostwo ustało, podejmuje Zarząd większością 2/3 głosów. O ile ustanie członkostwa nastąpiło mocą uchwały Walnego Zgromadzenia, o powtórnym przyjęciu rozstrzyga Walne Zgromadzenie.

§ 21

W przypadku ustania członkostwa:

- 1) składkę członkowską uiszcza się za cały rok kalendarzowy, w którym członkostwo ustało,
- 2) członek nie ma żadnych praw do majątku Izby, nie otrzymuje on również zwrotu uiszczonych składek i opłat.

Rozdział IV

Organy Izby

§ 22

1. Organami Izby są:

- 1) Walne Zgromadzenie,
- 2) Zarząd,
- 3) Komisja Rewizyjna.

2. Do organów Izby mogą być wybierane osoby fizyczne będące przedstawicielami zwyczajnych członków Izby, z zastrzeżeniem § 35 ust. 7.

3. Działalność w organach Izby opiera się na społecznej pracy ich członków, z zastrzeżeniem § 35 ust. 7.

1. Walne Zgromadzenie

§ 23

Walne Zgromadzenie jest najwyższym organem Izby. Walne Zgromadzenia są zwyczajne i nadzwyczajne.

§ 24

Zwyczajne Walne Zgromadzenie winno odbyć się w ciągu sześciu miesięcy po upływie roku kalendarzowego.

§ 25

1. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie zwoływane jest:

- 1) z inicjatywy Zarządu,
- 2) na pisemny, umotywowany wniosek przynajmniej 1/5 zwyczajnych członków Izby,
- 3) na pisemny umotywowany wniosek Komisji Rewizyjnej.

2. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie winno być zwołane w ciągu miesiąca od doręczenia wniosku Zarządowi.

3. Na nadzwyczajnym Walnym Zgromadzeniu mogą zapadać uchwały tylko w sprawach, dla których zostało ono zwołane.

§ 26

1. Walne Zgromadzenie zwołuje Zarząd.

2. Zawiadomienie o zwołaniu Walnego Zgromadzenia wysyłane jest do wszystkich członków listem poleconym, na 3 tygodnie przed wyznaczonym terminem. Termin ten uważa się za zachowany w dniu nadania pisma na pocście.

3. Zawiadomienie winno zawierać termin, miejsce i porządek obrad Walnego Zgromadzenia oraz zastrzeżenie wynikające z § 30 ust. 2.

§ 27

Wnioski zawierające propozycję rozszerzenia porządku obrad Walnego Zgromadzenia winny być wysłane przez członków listem poleconym, nie później niż:

- 1) 14 dni przed terminem posiedzenia, w sprawach określonych w § 33 pkt. 7, 8, 9 i 14.
- 2) 7 dni przed terminem posiedzenia, w pozostałych sprawach.

§ 28

1. Każdy zwyczajny członek Izby dysponuje na Walnym Zgromadzeniu jednym głosem.
2. Na Walnym Zgromadzeniu każdego członka Izby może reprezentować jeden przedstawiciel.
3. W obradach Walnego Zgromadzenia mogą uczestniczyć zaproszeni goście z głosem doradczym.

§ 29

1. Walne Zgromadzenie otwiera prezes lub jeden z wiceprezesów, a w razie ich nieobecności członek Zarządu – senior.
2. Obradom Walnego Zgromadzenia przewodniczy zwyczajny członek Izby, wybrany w głosowaniu jawnym zwykłą większością głosów.

§ 30

1. Dla ważności uchwał Walnego Zgromadzenia wymagana jest obecność co najmniej połowy zwyczajnych członków Izby, z zastrzeżeniem § 48.

2. O ile w oznaczonym w zawiadomieniu (§ 26) czasie nie zebrałaby się wymagana w ust. 1 ilość członków, Walne Zgromadzenie rozpocznie się w drugim terminie, w tym samym dniu określonym w zawiadomieniu, a jego uchwały będą prawomocne bez względu na ilość obecnych. Zastrzeżenie to należy podać w zawiadomieniu (§ 26), pod rygorem nieważności uchwał. Przepis niniejszego ust. 2 nie ma zastosowania do spraw wymienionych w § 33 pkt 7 i § 48.

§ 31

1. Uchwały Walnego Zgromadzenia zapadają zwykłą większością głosów. W razie równej ilości głosów, decyduje głos przewodniczącego.

2. Uchwały dotyczące spraw wymienionych w § 33 pkt. 7, 8, 9 i 14 wymagają większości 3/4 głosów.

3. Jeżeli przy wyborze członków Zarządu kandydaci uzyskają równą ilość głosów należy przeprowadzić na nich dodatkowe głosowanie.

§ 32

1. Głosowanie na Walnym Zgromadzeniu odbywa się jawnie. Walne Zgromadzenie może zdecydować o tajności głosowania, o ile wniosek taki postawi co najmniej jeden obecny zwyczajny członek Izby.

2. Zastępstwo przy głosowaniu na Walnym Zgromadzeniu jest dozwolone, za wyjątkiem spraw przewidzianych w § 33 pkt. 7 i 14 oraz § 48, z tym ograniczeniem, że jeden członek zwyczajny może zastąpić najwyżej dwóch członków zwyczajnych. Odpowiednie pełnomocnictwa winny być złożone przed rozpoczęciem obrad Walnego Zgromadzenia.

§ 33

Do zakresu działania Walnego Zgromadzenia należy:

- 1) wybór przewodniczącego Walnego Zgromadzenia i uchwalanie regulaminu obrad,
- 2) wytyczanie kierunków działania Izby,
- 3) rozpatrywanie i zatwierdzanie sprawozdań z działalności Izby oraz rocznych sprawozdań finansowych po zaopiniowaniu ich przez Komisję Rewizyjną,
- 4) podejmowanie uchwał o sposobie podziału wypracowanego zysku netto lub pokrycia straty,
- 5) udzielanie lub odmowa udzielania absolutorium Zarządowi,
- 6) uchwalanie budżetu,
- 7) uchwalanie wysokości wpisowego i składek członkowskich,
- 8) zmiana Statutu,
- 9) uchwalanie Regulaminów oraz Zbioru zasad i reguł i ich zmian,
- 10) wybór Zarządu,
- 11) wybór Komisji Rewizyjnej,
- 12) rozpatrywanie wniosków Zarządu i poszczególnych członków oraz odwołań od uchwał Zarządu,
- 13) nadawanie członkostwa honorowego na wniosek Zarządu,
- 14) uchwalanie rozwiązania i likwidacji Izby lub jej przekształcenia organizacyjnego.

§ 34

Protokół Walnego Zgromadzenia sporządza sekretarz powołany przez przewodniczącego. Protokół winien być podpisany przez przewodniczącego i sekretarza.

2. Zarząd

§ 35

1. Zarząd składa się z 7 do 11 członków oraz z 3 do 5 zastępców członków.

2. Członków oraz zastępców członków Zarządu wybiera Walne Zgromadzenie spośród kandydatów będących przedstawicielami zwyczajnych członków Izby, z zastrzeżeniem ust. 7.

3. Kadencja Zarządu trwa dwa lata.

4. W przypadku wygaśnięcia mandatu członka Zarządu w czasie trwania kadencji, Zarząd dokooptuje nowego członka spośród zastępców.

5. Wygaśnięcie mandatu członka Zarządu następuje w przypadku:

- 1) ustania członkostwa podmiotu, który członek Zarządu reprezentuje,
- 2) rezygnacji z pełnionej funkcji,
- 3) rozwiązania stosunku pracy (lub innego podobnego stosunku) z członkiem Izby, chyba, że członek Izby przedłuży mandat,
- 4) śmierci.

6. Zarząd wybiera ze swego grona prezesa i jednego lub dwóch wiceprezesów. Prezes Zarządu może pełnić tę funkcję nie dłużej niż przez dwie kolejne kadencje.

7. Zarząd może również powołać i odwołać dyrektora Izby na stanowisko wiceprezesa urzędującego Zarządu – dyrektora.

§ 36

1. Posiedzenie Zarządu zwołuje prezes lub wiceprezes, w miarę potrzeby. Ponadto posiedzenie Zarządu winno być zwołane na umotywowany wniosek Komisji Rewizyjnej lub co najmniej 3 członków Zarządu, w ciągu dwóch tygodni od złożenia wniosku.

2. Uchwały Zarządu dla ich ważności wymagają obecności na posiedzeniu co najmniej ilości połowy członków Zarządu, z zastrzeżeniem ust. 3, 4 i 5.

3. Uchwały zapadają zwykłą większością głosów, z wyjątkiem spraw określonych w § 37 pkt. 2, 3, 6, 7 i 10, które wymagają dla ich ważności obecności na posiedzeniu co najmniej 2/3 ilości członków Zarządu oraz większości 2/3 głosów. W przypadku równej ilości głosów decyduje głos przewodniczącego posiedzenia.

4. Uchwały w sprawach określonych w § 48 wymagają dla ich ważności obecności na posiedzeniu co najmniej 3/4 ilości członków Zarządu oraz większości 3/4 głosów.

5. Uchwały Zarządu podejmowane w trybie pisemnym lub przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość są dopuszczalne. Uchwały takie są ważne, gdy wszyscy członkowie Zarządu zostali pisemnie powiadomieni o treści projektu uchwał. Przepis ust. 3 zdanie 2 nie ma zastosowania. Przepisu niniejszego ustępu nie stosuje się do spraw wymienionych w § 37 pkt 3 i § 48.

§ 37

Do zakresu działania Zarządu należy:

- 1) wykonywanie uchwał Walnego Zgromadzenia,
- 2) powoływanie i odwoływanie dyrektora Izby oraz ustalanie zasad jego wynagradzania,
- 3) przedkładanie Walnemu Zgromadzeniu wniosków dotyczących zmian Statutu i Regulaminów oraz Zbioru zasad i reguł, a także wysokości wpisowego i składek członkowskich,
- 4) przedkładanie Walnemu Zgromadzeniu sprawozdań z działalności Izby, rocznych sprawozdań finansowych i projektu budżetu na rok następny,
- 5) powoływanie komisji problemowych i ich przewodniczących oraz określanie wytycznych dla ich działania,
- 6) ustalanie wysokości opłat za usługi świadczone przez Izbę,
- 7) ustanawianie arbitrów i ekspertów,
- 8) przedkładanie Walnemu Zgromadzeniu innych wniosków,
- 9) zwoływanie i ustalanie porządku obrad Walnego Zgromadzenia,
- 10) zaciąganie zobowiązań majątkowych do wysokości nie przekraczającej 1/5 corocznego budżetu,
- 11) nadawanie odznaki honorowej „Zasłużony dla Izby Bawełny w Gdyni” na wniosek Prezydium Zarządu.
- 12) prowadzenie innych spraw nie zastrzeżonych do kompetencji Walnego Zgromadzenia.

§ 38

1. Prezes i wiceprezesi tworzą Prezydium Zarządu. Podział i zakres pracy członków Prezydium ustala prezes Zarządu.

2. Do kompetencji Prezydium Zarządu należą w szczególności:

- 1) wszystkie sprawy zastrzeżone do zakresu kompetencji Zarządu lecz wymagające załatwienia pomiędzy jego posiedzeniami,
- 2) sprawy zlecone przez Zarząd,
- 3) nadzór nad pracami komórek organizacyjnych Izby,
- 4) ustalanie zasad organizacji rachunkowości i prowadzenia gospodarki finansowej Izby,
- 5) wybór biegłego rewidenta do badania sprawozdania finansowego,
- 6) wszystkie sprawy nie zastrzeżone do kompetencji Walnego Zgromadzenia i Zarządu.

3. Sprawy wymienione w ust. 2 pkt 1 wymagają zatwierdzenia przez Zarząd.

4. Posiedzenia Prezydium Zarządu zwołuje prezes lub w jego zastępstwie wiceprezes. Uchwały Prezydium Zarządu zapadają zwykłą większością głosów. W przypadku równości głosów decyduje głos przewodniczącego posiedzenia. Dla ważności uchwał Prezydium Zarządu wymagana jest obecność co najmniej 2 członków Prezydium Zarządu. W posiedzeniu Prezydium Zarządu mogą brać udział osoby zaproszone przez prowadzącego posiedzenie, z głosem doradczym.

5. Podejmowanie uchwał przez Prezydium Zarządu w trybie pisemnym lub przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość jest dopuszczalne. Uchwała jest ważna, gdy wszyscy członkowie Prezydium Zarządu zostali pisemnie powiadomieni o treści projektu uchwały.

3. Komisja Rewizyjna

§ 39

1. Komisja Rewizyjna składa się z 3 członków wybranych spośród przedstawicieli zwyczajnych członków Izby.

2. Komisja Rewizyjna kontroluje statutową i finansową działalność Izby, składa sprawozdania ze swojej działalności przed Walnym Zgromadzeniem oraz stawia wniosek o udzielenie lub odmowę udzielenia absolutorium Zarządowi.

3. Członkowie Komisji Rewizyjnej mają prawo brać udział w posiedzeniach Zarządu i Walnego Zgromadzenia z głosem doradczym.

4. Kadencja Komisji Rewizyjnej trwa dwa lata.

5. Przepis § 35 ust. 5 stosuje się odpowiednio.

Rozdział V

Dyrektor

§ 40

1. Dyrektor:

1) jest pracownikiem Izby i reprezentuje Izbę, również jako pracodawca, w stosunkach pracy,
2) administruje majątkiem i kieruje pracami komórek organizacyjnych Izby, zgodnie ze Statutem, regulaminami oraz uchwałami Walnego Zgromadzenia, Zarządu i Prezydium Zarządu,

3) uczestniczy w posiedzeniach Walnego Zgromadzenia i Zarządu z głosem doradczym, z zastrzeżeniem § 35 ust. 7,

4) składa Zarządowi sprawozdania z bieżącej działalności,

5) uzgadnia z prezesem Zarządu zatrudnianie i wynagradzanie pracowników Izby.

2. Dyrektorem nie może być pracownik instytucji będącej członkiem zwyczajnym lub stowarzyszonym Izby (§ 13).

3. Wysokość wynagrodzenia dyrektora ustala prezes Zarządu Izby.

Rozdział VI

Majątek i źródła finansowania

§ 41

1. Majątek Izby składa się z nieruchomości, ruchomości, środków pieniężnych oraz innych praw majątkowych i niemajątkowych.

2. Działalność Izby finansowana jest z:

1) wpisowego i składek członkowskich,

2) przychodów z własnej działalności,

3) przychodów z majątku Izby,

4) dotacji, darowizn, spadków i zapisów.

3. Środki finansowe uzyskiwane przez Izbę służą do realizacji celów statutowych. Środki te, jak również cały majątek Izby określony w ust. 1, nie mogą być przeznaczone do podziału między członków Izby.

§ 42

1. Członek zwyczajny i członek stowarzyszony winien zapłacić wpisowe niezwłocznie po podjęciu uchwały o przyjęciu w poczet członków Izby (§ 15 ust. 2 i ust. 3).

2. Składki winny być zapłacone najpóźniej w terminie 3 miesięcy po Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu.

3. Zarząd może, w wyjątkowych i uzasadnionych sytuacjach, rozpatrzyć wniosek:

- 1) członka zwyczajnego o zawieszenie płatności składki na okres nie dłuższy niż jeden rok,
- 2) członka stowarzyszonego o zmniejszenie wysokości lub zawieszenie płatności składki.

Uchwałę Zarząd podejmuje większością 2/3 głosów.

§ 43

Wysokość innych opłat niż wymienione w § 42 ustala Zarząd.

§ 44

Izba gospodaruje na podstawie budżetu uchwalonego przez Walne Zgromadzenie na każdy rok budżetowy, a do czasu uchwalenia budżetu przez Walne Zgromadzenie na dany rok - na podstawie prowizorium budżetowego, uchwalonego przez Zarząd.

§ 45

1. Izba prowadzi rachunkowość zgodnie z wymaganiami prawa.

2. Roczne sprawozdanie z działalności oraz sprawozdanie finansowe za rok obrotowy podpisuje prezes i wiceprezesi Zarządu oraz dyrektor Izby.

§ 46

Izba doręcza członkom roczne sprawozdania z działalności i sprawozdanie finansowe.

Rozdział VII

Rozwiązanie i likwidacja

§ 47

W przypadku zmiany podstawy prawnej funkcjonowania Izby może się ona przekształcić organizacyjnie bez konieczności wszczynania procesu likwidacyjnego.

§ 48

1. Wniosek o rozwiązanie Izby może być złożony przez zwyczajnego członka Izby. Wniosek podlega rozpatrzeniu przez Zarząd i przez Walne Zgromadzenie jedynie w przypadku, gdy zostanie należycie uzasadniony ważnymi względami.

2. Uwzględnienie wniosku należycie uzasadnionego (ust. 1) może nastąpić w drodze uchwał Walnego Zgromadzenia, powziętych w obecności 3/4 zwyczajnych członków Izby, kwalifikowaną większością 3/4 głosów na dwóch kolejnych posiedzeniach, odbytych w odstępach co najmniej 8, a najwyżej 28 dni.

3. Jednocześnie, w tym samym trybie dwóch kolejnych posiedzeń, Walne Zgromadzenie przy obecności co najmniej 3/4 zwyczajnych członków Izby podejmuje jednogłośnie uchwałę o przeznaczeniu majątku Izby pozostałego po zaspokojeniu wszystkich roszczeń materialnych w stosunku do Izby.

§ 49

Likwidację Izby przeprowadza Zarząd lub wyłoniona w tym celu komisja likwidacyjna, w zależności od postanowienia Walnego Zgromadzenia.

§ 50

Zarząd lub komisja likwidacyjna składa sprawozdanie Walnemu Zgromadzeniu z prowadzonej i zakończonej likwidacji.

***

Izba Bawełny w Gdyni jest instytucją o skomplikowanej i interesującej historii. Przetrwiała wiele przeciwności losu, zachowując ciągłość prawną i organizacyjną od czasów przedwojennych. Powstała w latach 1934–1935, jako zrzeszenie przemysłowe, na bazie przepisów rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowym (Dz.U. RP Nr 53, poz. 468, z późn. zm.) o nazwie Zrzeszenie Interesentów Handlu Bawełną w Gdyni. Na przełomie 1938 i 1939 Zrzeszenie otrzymało prawo do prowadzenia sądu arbitrażowego, co podniosło rangę Gdyni jako portu prowadzącego obrót bawełną w tej części Europy. Po 1944 r. Zrzeszenie reaktywowano i przekształcono w Izbę Arbitrażową Bawełny. Dzięki współpracy z państwowym przemysłem włókienniczym uchroniono Izbę przed likwidacją, gdy znoszono izby przemysłowo-handlowe. Po wejściu w życie przepisów ustawy o samorządzie zawodowym niektórych podmiotów gospodarczych zdecydowano się przeorganizować

| Izbę tak, by funkcjonowała na bazie tych uregulowań, a nie jako izba gospodarcza. Zmieniono także nazwę na Izbę Bawełny w Gdyni¹³².

-- == --

---

132 <http://www.gca.org.pl/> [dostęp 30.06.2013].

Zakończenie

W komentarzach do aktów prawnych starano się przedstawić biogramy tylko tych osób, które uznano za mniej znane. Zrezygnowano tym samym z podawania życiorysów polityków wiadomych szerszemu gronu czytelników, w tym prezydentów Ignacego Mościckiego, Bolesława Bieruta, Lecha Wałęsy i następnych. Nie zamieszczono też biogramów Józefa Cyrankiewicza, Janusza Jędrzejewicza i Aleksandra Prystora.

Radcowie mianowani przez ministrów przemysłu i handlu wywodzili się z kilku typowych grup społecznych, akceptujących reżim sanacyjny. Byli to kierownicy dużych przedsiębiorstw państwowych lub przedsiębiorstw prywatnych o regionalnym lub ponadregionalnym charakterze, zakładów komunalnych (jak w Lublinie i Toruniu), znani nauczyciele szkół państwowych, profesorowie szkół akademickich – przede wszystkim ekonomiści i prawnicy, inżynierowie – właściciele własnych firm lub kierownicy zakładów państwowych przemysłu kluczowego, szczególnie: drzewnego (w Bydgoszczy), włókienniczego (w Łodzi), górniczego i hutniczego (w Sosnowcu), naftowego (we Lwowie), działacze polskich i żydowskich stowarzyszeń kupieckich, sanacyjni działacze społeczni (np. organizacji kresowych) i gospodarczy, zajmujący stanowiska w radach nadzorczych i zarządach przedsiębiorstw państwowych, jak również w giełdach zbożowo-towarowych, bankowcy związani w szczególności z Bankiem Gospodarstwa Krajowego i Państwowym Bankiem Rolnym. Wielu z nich było posłami i senatorami BBWR a potem OZN. Wybrani rozwijali kontakty zagraniczne, pełniąc funkcje konsulów honorowych oraz zakładając polsko-zagraniczne izby handlowe. Część była współpracownikami Eugeniusza Kwiatkowskiego i Ignacego Mościckiego. Wśród radców wyróżniali się byli legioniści, zwłaszcza generałowie, którzy w stanie spoczynku angażowali się w latach trzydziestych w przedsięwzięcia gospodarcze. Rzadziej można było spotkać działaczy ziemiańskich, raczej jako właścicieli zakładów przetwórczych czy przemysłu spirytusowego. Sporadycznie pojawiają się wśród nazwisk reprezentanci spółdzielczości, głównie rolniczej i pożyczkowej.

Ich działalność przekreślił wybuch II wojny światowej. W latach 1939–1945 światowej radcowie pochodzenia żydowskiego zostali zamordowani w gettach i obozach

koncentracyjnych, tragiczny los spotkał radców mieszkających na Kresach, w Wielkopolsce i na Pomorzu. Ginęli z rąk NKWD, Gestapo i SS lub w najlepszym wypadku byli wysiedlani na tereny centralnej Polski. Lokalni działacze i właściciele mniejszych zakładów z terenu Generalnego Gubernatorstwa pozostali na miejscu. Ukrywali się lub pracowali nadal, zdegradowani do funkcji pracowników technicznych w przedsiębiorstwach przejętych przez okupanta. Angażowali się w działalność konspiracyjną, pomagali Żydom, tworzyli struktury Polskiego Państwa Podziemnego, a ich dzieci walczyły w Powstaniu Warszawskim. Część – zwłaszcza pochodzący z elit wojskowych i politycznych sanacji – wyjechała za granicę w 1939 r. i pozostała na emigracji, w tym w Londynie. Ci, którzy zostali po 1944 r. rozpoczynali na nowo działalność gospodarczą. Do okresu nacjonalizacji i bitwy o handel prowadzili swoje przedsiębiorstwa, a potem przeszli do przemysłu państwowego lub na służbę państwową, jeśli zostali zaakceptowani przez służby bezpieczeństwa PRL i uznani za przydatnych ekspertów w sprawach międzynarodowych. Niektórzy oddali się pracy naukowej, szczególnie nad dziejami samorządu gospodarczego w XIX i w I połowie XX wieku.

Zebrane w zbiorze akty prawne były wydawane w II RP przez elity endeckie – dawnych polityków polskich okresu zaborów, po 1926 r. przez przedstawicieli sanacji, po 1944 r. nomenklatury partyjnej (w tym tej, która awansowała po 1956, 1968 i 1970 roku), a od 1989 już nowych elit III RP. Mimo różnych zawirowań dziejowych organizacje przedsiębiorców przetrwały, kontynuując tradycje – jak w przypadku zrzeszeń prywatnego handlu i usług – stowarzyszeń kupieckich II RP, a nawet dawniejszych organizacji kupieckich z zaboru austriackiego (Krakowskiej Kongregacji Kupieckiej), pruskiego (związków kupców chrześcijańskich) i rosyjskiego (Stowarzyszenia Kupców Polskich), które swymi korzeniami sięgają XVII wieku (jak w przypadku Zgromadzenia Kupców m. Lublina), a nawet wcześniejszych stuleci. Wkład polskiego kupiectwa w rozwój cywilizacyjny Polski trzeba więc docenić.

Bibliografia

Źródła, encyklopedie, słowniki, zbiory statystyczne, bibliografie

- Bibliografia Estreichera: Bibliografia XIX wieku, II wydanie, tom 12 (J) - II ed./12.
- *Księga Adresowa Ziem Zachodniej Polski, Gdynia - Wybrzeże, Wojew. Pomorskie z informatorami. Rocznik 1937-1938*, Gdynia 1937.
- Kryska-Karski T., Żurkowski S., *Generałowie Polski niepodległej*, Warszawa 1991.
- *Kto był kim w Drugiej Rzeczypospolitej*, red. J.M. Majchrowski, G. Mazur, K. Stepan, Warszawa 1994.
- *Nowa encyklopedia powszechna PWN*, t. 3, Warszawa 1995; t. 6, Warszawa 1996.
- *Oberschlesisches Handels-Adressbuch*, Kattowitz-Breslau-Berlin-Leipzig 1914.
- *Podręcznik statystyki Galicyi*, red. T. Pilat, t. 7, cz. 2, Lwów 1904.
- *Polski Słownik Biograficzny*, 1962, t. 10/1, zesz. 44; 1989, t. 31/4, zesz. 131.
- *Sprawozdanie komisji budżetowej w przedmiocie bonifikacyi funduszu krajowego i funduszków powiatowych za ubytek dodatków do podatków, opłacanych przez galicyjski fundusz propinacyjny*, druk Sejmu Krajowego, Lwów 1898.

Literatura

- Dąbrowski K., *Izba Przemysłowo-Handlowa w Lublinie w latach 1944–1950*, mps, Ryki 2015.
- *Industrie- und Handelskammer für die Provinz Oberschlesien 1882–1932*, Hrsg. D. von Stoephasius, Oppeln 1932.
- Krajewski R., *Stanisław Kontkiewicz. Wspomnienie pośmiertne*, „Annales Societatis Geologorum Poloniae” 1951/1953, vol 21, lss. 4.
- Redzik A., *Aleksander Doliński (1866–1930): profesor prawa handlowego Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie*, „Czasopismo Prawno-Historyczne” 2007, t. 59, zesz. 2.
- Tekely W.P., *Skarbowość na ziemiach polskich w dobie zaborów – stan badań*, „Studia z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego” 2003, t. 8.
- Zarzycki A., *Wielkopolska Izba Przemysłowo-Handlowa. Tradycja i współczesność 1851–2001*, Poznań 2001.

Literatura uzupełniająca

- Michalski, *Austryacki powszechny podatek zarobkowy: studium porównawcze i krytyczne*, Lwów 1903.
- *Nowe ustawy podatkowe*, oprac. A. Inlender, Wiedeń 1897.

Akty prawne polskie

- Ustawa Konstytucyjna z dnia 15 lipca 1920 r. zawierająca statut organiczny Województwa Śląskiego (Dz.U. Nr 73, poz. 497, z późn. zm.).

- Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowym (Dz.U. RP Nr 53, poz. 468, z późn. zm.).
- Obwieszczenie Izby Przemysłowo-Handlowej we Lwowie z dnia 28 stycznia 1930 r. w sprawie listy kandydatów na biegłych rewidentów (Monitor Polski 1930 Nr 22, poz. 41).
- Obwieszczenie Izby Przemysłowo-Handlowej w Bydgoszczy z dnia 25 stycznia 1930 r. w sprawie listy kandydatów na biegłych rewidentów (Monitor Polski 1930 Nr 20, poz. 27).

Akty prawne obce

- Handelsgesetzbuch Vom 10. Mai 1897 (Reichsgesetzblatt 1897, Nr. 23, S. 219).
- Zarządzenie z dnia 14 grudnia 1942 r. o założeniu kartelu hurtowników powiatowych w Generalnym Gubernatorstwie (Verordnungsblatt für das Generalgouvernement 1942, s. 772).
- Zob. rozporządzenie z dnia 20 grudnia 1944 r. o utworzeniu związków turystycznych w Generalnym Gubernatorstwie (Verordnungsblatt für das Generalgouvernement 1940 I, s. 368).

Internet

- <http://administracja2.inforlex.pl/szukaj.html>
- <http://www.amu.edu.pl/>
- <http://www.azot.pl/>
- <http://www.biblioteka.ue.poznan.pl/>
- <http://www.cieszyn.pl/>
- <http://commons.wikimedia.org/wiki/>
- <http://www.decudent.pl/>
- <http://encyklopedia.pwn.pl/>
- <http://www.estreicher.uj.edu.pl/>
- <http://www.e-wietor.pl/>
- <http://www.gca.org.pl/>
- http://www.gdynia.pl/wszystko/o/gdyni/historia/83_30595.html
- <http://isap.sejm.gov.pl/index.jsp>
- <http://iutm.pl/ulica/3246/Poselska>
- http://www.jedrusie.org/sa_cms/index.php
- <http://legionisci.kc-cieszyn.pl/index.php/>
- <http://libr.sejm.gov.pl/bibl/>
- <http://muzeumcieszyn.pl/>
- <http://www.nbp.pl/>

- <http://nowosci.com.pl/158684,Dobry-fachowiec-i-patriota.html>
- http://www.nsj.rodzina.net/o_parafii/historia_parafia.htm
- http://pawet.net/zl/zl/1994_13/5.html
- <http://www.pilsudski.org/>
- <http://www.sejm-wielki.pl/n/Hilchen>
- <http://www.trojmiasto.pl/wiadomosci/>
- <http://www.tvp.pl/katowice/>
- <http://www.worldcat.org>
- <http://www.zrp.pl>
- <http://www.zs8.lublin.pl/>
- <http://www.zsm1.bydgoszcz.pl/>

Indeks nazwisk

(obejmuje tylko nazwiska wymienione w komentarzach do cytowanych dokumentów)

- Baier Edmund (s. 252)
- Balcer Łukasz (s. 537)
- Barcikowski Kazimierz (s. 530)
- Bierut Bolesław (s. 176)
- Celichowski Stanisław Ludwik (s. 221)
- Ciszewski Stefan (s. 253)
- Czernichowski Franciszek (s. 193)
- Czerwiński Jan (s. 299)
- Daźwański Stefan (s. 213)
- Dąbrowski Konstanty (s. 399)
- Dietrich Tadeusz (s. 411)
- Doliński Aleksander (s. 195)
- Floyar-Rajchman Henryk (s. 259)
- Gede Tadeusz (s. 422)
- Górecki Roman (s. 306)
- Gross Oskar (s. 156)
- Hempel Jan (s. 176)
- Hertz Michał (s. 157)
- Hilchen Feliks (s. 192)
- Hozakowski Bronisław (s. 192)
- Jundziłł Zygmunt (s. 207)
- Kantor Abraham (s. 186)
- Kasprowicz Bolesław Michał (s. 252)
- Kiernik Władysław (s. 399)
- Kontkiewicz Stanisław (s. 194)
- Kryszkiewicz Kazimierz (s. 253)
- Krzywda-Siennicki Mieczysław (s. 299)
- Krzyżanowski Witold (s. 186)
- Kucharski Władysław (s. 55)
- Kunicki Ryszard (s. 25)
- Lange Stanisław (s. 170)
- Londzin Józef (s. 26)
- Michałowski Czesław (s. 242)
- Minc Hilary (s. 397)
- Nagórski Bogdan (s. 222)
- Ossowski Stefan (s. 60)
- Papiewska Wanda (s. 176)
- Papiewski Franciszek (s. 176, 186)
- Piątkowski Kazimierz Józef (s. 26)
- Platowski Zygmunt (s. 195)
- Płoszyński Makary (s. 253)
- Poncet Stefan (s. 186)
- Prot Jan (s. 194)
- Ratajski Cyryl (s. 190)
- Rolbieski Stanisław (s. 191)
- Roman Antoni (s. 332)
- Rosiński Stefan (s. 190)
- Rzymkowski Zefiryn (s. 253)
- Rummel Julian (s. 192)
- Samulski Seweryn (s. 190)
- Seyda Władysław (s.)
- Seydlitz Włodzimierz (s. 190)
- Siemiradzki Franciszek (s. 191)
- Sikorski Brunon (s. 190)
- Sokolnicki Gabriel (s. 195)
- Stolle Bronisław (s. 54)
- Strzelecki Stanisław (s. 253)
- Surowiec Zygmunt (s. 526)
- Szyr Eugeniusz (s. 409)
- Śmielecki Antoni (s. 253)
- Tołłoczko Ludwik (s. 157)
- Tołłoczko Władysław (s. 253)
- Trąmpczyński Witold (s. 518)
- Trojanowski Adam (s. 157)
- Trzciński Julian (s. 57)
- Wandycz Damian Stanisław (s. 262)
- Waschko Stanisław (s. 170)
- Wolny Konstanty (s. 247)
- Wyszyński Aleksander (s. 186)
- Zawadzki Władysław (s. 207)
- Żebrowski Adam (s. 444)

format B5
margines: 1,5
czcionka: Calibri Light
program: LibreOffice

Fundacja
Obywatelskiego
Rozwoju-Ryki